

מגזין מיוחד המאגד
עבורכם את מבוחר
עלוני השבוע

★
שנה חמישית
גיליון מספר 502

★
האזינו • יוהכ"פ
תשפ"ד

מזמורה

להרשמה לקבלת החוברת
במייל, מידי שבוע.

לחצו כאן

זמני קיסת ויציאת הסקת

ר"ת	מוצ"ש	ער"ש	
07:50	07:09	05:58	ירושלים
07:47	07:11	06:13	בני ברק
07:48	07:10	06:04	חיפה
07:47	07:11	06:14	אשדוד
07:49	07:10	05:57	בית שמש
07:49	07:11	06:15	קרית גת
07:48	07:09	06:07	נוף הגליל

פנים מאירות 8 ירושלים

טל' 02-500-4569

So25004569@Gmail.com

שפיד
דפוס
מהיר
ומתקדם

רגע להתבונן

הרב יחזקאל שובקס

מסר שבועי קצר
שבת שובה תשפ"ד

אורח לרגע

תגובות הקוראים

תגובה על המאמר בגיליון ערב ראש השנה:

אני רוצה להודות לך מאוד על מה שכתבת על ראש השנה. כבר שנים ארוכות שאני סובל. אני סובל בראש השנה, ובכלל בימים נוראים. אני תופס את עצמי כאדם נטול רגש, או - יותר נכון - צריך לקרות משהו דרמטי בחיים כדי שאתרגש. זה קורה לי פעמים בודדות במהלך השנה. מעמדים כמו שיש בימים נוראים, ובכלל בחגים, לא פועלים על הרגש שלי. אני מרגיש הרבה אדישות. כמובן, שאני עושה את הכול, אך ללא חוויה. אני אבא לילדים, וזה מאוד מפריע לי. כי אני רוצה להעביר אליהם רגש כל שהוא. לא רוצה שיחוו בית כמו שאני חוויתי.

אז למרות שאני נטול רגש (או חלוש רגש), כן סבלתי כל השנים מלחץ ומייסורי מצפון. משהו שמלווה אותי כל הזמן, שאלות שלא מרפות: 'האם אני אצליח להתרגש? כן או לא?'

נראה לי השנה, אולי לראשונה בחיי, הרגשתי הרבה רוגע. פשוט הרפיתי לגמרי. הנחתי לעצמי לעשות את כל מה שצריך, בלי לחץ של כן תהיה או לא תהיה התרגשות.

(דווקא עכשיו כשאני כותב, אני מרגיש קצת התרגשות... מעניין)

תגובות ניתן לשלוח למייל ptachlo1@gmail.com

אפשר רגע

שו"ת קצר

שאלה: הייתי ילד מופרע, שובב ואלים. הרבצתי והזקתי להרבה מחבירי. בגיל ההתבגרות השתנית לגמרי. עד היום, (בן 32) זה ממשך להניק עלי. יש כנראה מאות חברים שאני צריך לבקש מהם מחילה. אין לי מושג מה אני אמור לעשות עם זה?

תשובה: אם אלו מעשים שנעשו בגיל ילדות, אז יש כאן שאלה הלכתית. תפנה אותה לכתובת המתאימה. אפשר כן להתייחס בפרן הנפשי. זה יהיה נכון גם למעשים שנעשו בגיל בוגר.

תהליך של בקשת סליחה, הוא תהליך ארוך שמתרחש בנפש. כל תהליך כזה אמור להיות מותאם ליכולות שלנו. להאיץ תהליך סליחה מעבר ליכולת של הנפש, זה לגרום נזק. סביר להניח שאתה סוחב לא מעט פצעים בנפשך מאותה תקופה.

ולכן חשוב, קודם כל, לוודא שהנפש שלך השתקמה, ואז אפשר להתחיל לאט לאט בתהליך של בקשת סליחה, ולראות כיצד התהליך משפיע עליך.

שאלות ניתן לשלוח למייל ptachlo1@gmail.com

אני לא מסוגל להיות אשם!

אין טעם להילחם בניתוק הזה, כי הוא פועל באופן לא רצוני. זה משהו שמשתלט על האדם כדי להגן עליו.

אפשר כן לפעול באופן אחר.

*

נתייחס לרגש 'אשמה'.

פעמים רבות בגלל ההיסטוריה שלנו, 'אשמה' נתפסת בעינינו, כמשהו ששולל אותנו לגמרי. את כל המציאות שלנו כאנשים.

"אתה אשם שהכנס נשברה! כן, זה אתה אשם! אל תענה תירוצים! אתה היית צריך להיזהר!"

איך זה נשמע באוזניים של ילד?

לכאורה, פשוט מאוד. הילד עשה מעשה לא זהיר, בכך שהניח את הכוס במקום לא בטוח.

למעשה, לא כן!

באותו זמן, הילד שומע עוד המון משפטים. 'אתה לא בסדר! אתה לא זהיר! אתה תמיד מפשל לנו! אתה גורם לנו המון נזקים בבית!'

בשביל הילד להסכים להודות שהוא אשם בשבירתו של הכוס, זה להסכים לסט שלם של הכפשות שפוגעות בערך העצמי. זה להסכים לקביעה ש"אני לא שווה".

זה מערער לגמרי את עצם קיומו בעולם. כאילו נולד בשביל לשבור כוסות.

להסכים להיות 'אשם', זה להפסיק להיות קיים. להאשים אותך, זה כמו להאכיל אותך במנות אוכל של היפופוטם. בטרם יגיע כל האוכל לבטן, כבר לא יישאר כאן משהו לעכל את זה.

ובמצב כזה, ברור שהילד לומד להדוף. להגן על עצמו. להתנגד לאשמה.

ובמצב שבו אי אפשר להתחמק מן האשמה כי נגמרו התירוצים, נכנס לפעולה מנגנון "הניתוק הרגשי".

*

בגלל ההיסטוריה שלנו, אנו צריכים ללמוד מחדש את המושג 'אשמה'. במילים פשוטות, יש כאן יהודי, אב יהודי טוב מאוד. יהודי שעשה המון מעשים טובים. יהודי ששווה הון רב. יהודי שכל רגע שהותו בעולם מרווה המון נחת לרבש"ע. והיהודי רב הערך הזה, עשה מעשה לא טוב שהוא גם אשם בו. זה היה רגע של אי זהירות, רגע של סחף אחרי היצר.

וכעת מגיע היהודי הזה ומתוודה: "אשמנו, אני אשם במה שעשיתי."

זהו!

הכול בסדר איתי, חוץ ממה שאני אשם במה שעשיתי. גם אחרי שאהיה אשם, עדיין אני מסוגל להמשיך להתקיים. אני יכול לאכול את האשמה, גם לעכל אותה, זו מנת אוכל מתאימה לגמרי.

ההתבוננות הזאת יכולה לעזור לנו להתחבר חזרה לרגשי האשמה, לחוות אותם היטב, ועם הרגש הזה לגשת ליום הכיפורים.

שיהיה לכולנו א גוט געבענטשט יאר, גמר חתימה טובה, שנה של בריאות ואושר.

נתנסו לעצום עיניים ולדמיין את המעמד הבא: לעמוד מול משהו קרוב. (בן זוג / חבר טוב / ראש כולל / מעביד), ולהתחיל להתוודות. "שיקרתי לך. גזלתי ממך. הונאתי אותך. בגדתי בך. דיברתי נגדך."

אוי, זה מעמד קשה מאוד. עד בלתי נסבל.

סביר להניח, שלא באמת יצא לנו לעשות את זה א פעם. וגם אם כן, עם המון הסתייגויות. "לא התכוונתי... / לא שמתי לב... / זה לא היה רק אני..."

ביום כיפור, אנו עומדים בפני המעמד הזה עשר פעמים! (וליתר דיוק: אחת-עשרה)

ואם כל השנה אפשר איך שהוא למלמל, או למצוא סיבה טובה ש"היום לא אומרים תחנון", ביום כיפור זה יקרה, ובשיא הרצינות. חייבים את כוונת הלב. זו דרישה בסיסית בהלכות תשובה.

ומה שעלול לקרות לנו, זה משהו שנקרא "ניתוק רגשי".

סביר להניח שהרבה מאיתנו מוצאים את עצמינו במצב הזה. אומרים את כל מה שכתוב במחזור, אך לא מרגישים משהו מיוחד.

*

נכיר קצת את המושג. "ניתוק רגשי" הוא מנגנון הגנה. הוא פועל עלינו באופן לא רצוני.

נלך עד לקצה, ואחר כך נחזור למצבים נפוצים יותר. אדם עבר תאונת דרכים, חלילה. יש את הרגע של התאונה. האירוע הוא טראומתי עבור הנפש. בליל רגשות שאי אפשר לאדם מן היישוב לשאת אותם. ואז אפשר לזהות משהו שמכונה "פגוע הלב". מי שהיה נוכח פעם בזירת תאונה וכדו', מכיר את זה.

אתה פוגש את האיש. חיוור מאוד. רועד. אתה מדבר איתו, והדיבור שלו רגוע יחסית. אין צעקות, אין צרחות. הרבה בלבול. שחכה. ולפעמים, לא מחובר למציאות. מתחיל למלמל קטעי משפטים, מילים לא ברורות. לא מצליח להסביר, היכן הוא נמצא, מאיפה הגיע, ומה קרה. זו הגנה טבעית של הנפש. היא הכרחית ממש להצלחתו. כי במצב כזה, אסור לאדם להרגיש. אם באמת יהיה מחובר למציאות, הנפש שלו תינזק. הפחדים יהיו בלתי נסבלים, והם עלולים להשאיר רושם לזמן רב.

יש אנשים, שלמרות שחזרו לעצמם לחלוטין, אף פעם לא יצליחו לשחזר את מה שחוו בזמן התאונה.

נעת נלך למצב קל יותר. האדם מחובר לגמרי למציאות, אך הרגש שלו מנותק. לא מרגיש כלום. יכול לספר את הסיפור כולו, בלי לחוות שום רגש. כמו הוצאת ממנו לגמרי את הרגש. גם זה מציל אותו. כי זה לא מציף אותו בשום רגש.

להרבה מאיתנו זה קורה ביום כיפור בעת הוידי. המעמד הוא כל כך בלתי נסבל, עד שמתרחש אצלנו תהליך של ניתוק רגשי. ואז פתאום אין לי בעיה בכלל. אני יכול לומר את כל נוסח הוידי "אשמנו, בגדנו...", במלוא הכוונה, אפילו בגב שחוח מצח מכווץ ועיניים מפלבלות, ועדיין לא להרגיש כלום.

לקוטים וספורים נפלאים

פרשת האזינו

"האזינו השמים ואדברה, ותשמע הארץ אמרי פי" (לב, א)
יש להקשות, מדוע את השמים הזכיר בלשון נוכח, ואת הארץ בלשון נסתר. ויבואר בהקדם דברי הגמרא במסכת סנהדרין (כג),

לאחר זמן נפטר אחד מהם, וכעבור כמה ימים קיים את הבטחתו והתגלה לרעהו בחלומו, ואמר לו עומק הדין רב עד מאד ומי יצדק לפניו בדין, והוסיף לספר לו, מיד בהגיעי לפני בית דין של מעלה הביאו לשם את אבותי ואבות אבותי, וכולם הביטו בכל פרטי הדין, בתחילת הדין נכנסו ובאו להם המון רב של מלאכים קדושים, שנבראו על ידי המצוות ומעשים טובים שעשיתי, ולאחריהם נקבצו ובאו מלאכי חבלה איומים ונוראים שנבראו על ידי העוונות, וכך ישבו בי"ד של מעלה ודנו על כל פרט ופרט שעשיתי כל ימי חיי.

לפתע ניצבה ביני לבין כל מלאכי החבלה חומה גדולה ואטומה וכולם החלו לצעוק לי "גן עדן"... והסבירו לי שחומה זאת נבנתה על ידי לימוד התורה שלמדת כל יום ג' שעות ברציפות. עוד הוסיף ואמר: דע לך שלא במהרה ניתנה רשות לרדת להאי עלמא אפילו בחלום, אלא ששלחוני כדי להודיע כאן בעולם עד כמה גדול כוחו של רציפות הלימוד, ובעיקר שיהיה בלא הפסק אפילו רגע אחד, שהרי אם היינו מפסיקים את הלימוד אפילו לרגע, לא הייתה "חומה" זו אטומה מכל צדדיה והיו מלאכי החבלה יכולים להכנס דרך נקב צר ביותר ולחייב בדין". (חשוקי חמד)

"אָנוּ מְלֵאֵי עוֹזֵן - וְאַתָּה מְלֵא רַחֲמִים"
אם הִיָּה לָךְ עוֹבֵד שֶׁהִתְנַהֲלוֹת שְׁלוֹ הִיא כְּמוֹ הַהִתְנַהֲלוֹת שְׁלֹךְ בְּעִבּוֹדַת הַשֵּׁם... הָאֵם הֵייתָ מוֹכֵן לְהַחְזִיק אוֹתוֹ הַלְּאָה, לְשַׁלֵּם לוֹ מִשְׁכָּרְתָּ וּלְסַפֵּג אֶת כָּל מָה שֶׁהוּא עוֹשֶׂה לָךְ - אוּ שֶׁהֵייתָ זוֹרֵק אוֹתוֹ מִיָּד וְלֹא מִתְעַנֵּין בְּתַרוּצִים שְׁלוֹ?
אָבֵל הָרְבוּנוֹ שֶׁל עוֹלָם, הוּא מִמְשִׁיךְ לְתֵת לָנוּ, לְמַרְוֹת הַכֹּל!
זֶה הַפְּרוֹשׁ 'אָנוּ מְלֵאֵי עוֹזֵן - וְאַתָּה מְלֵא רַחֲמִים', כְּשֶׁאֲנִי רוֹאֶה אֶת הַמְּצֵב שְׁלִי, וְאֵיךְ שֶׁלְמַרְוֹת זֹאת הַבּוֹרָא מִמְשִׁיךְ לְהֶאֱמִין בִּי וְלְתֵת לִי, זוֹ הַהוֹכָחָה שֶׁהוּא מְלֵא רַחֲמִים.
אָבֵל אִם הָאָדָם חוֹשֵׁב שֶׁהוּא מְשַׁלֵּם, שֶׁהוּא עוֹמֵד בְּכָל הַמְשִׁימוֹת וְאֵין בּוֹ דְפִי - אֵיךְ בְּדִיוֹק הוּא מְגִיעַ לְמִסְקָנָה הַזֹּאת שֶׁהַבּוֹרָא הוּא מְלֵא רַחֲמִים? הֲרֵי כָּל מָה שֶׁהַבּוֹרָא נוֹתֵן לוֹ מְגִיעַ לוֹ בִּישָׁר, וְאוֹלֵי הוּא גַם לֹא מְקַבֵּל מִסְפִּיק...
(נְקֻדוֹת שֶׁל אוֹר - סְפִינְקָא)

שנקיי הדעת שבירושלים לא היו חותמים על השטר לפני שהיו יודעים מי חותם עמהם. זהו ביאור הפסוק, שמשה אמר לשמים 'האזינו השמים ואדבר' וביקשם להעיד, ומיד אמר להם מי העד השני שמעיד עמהם, 'ותשמע הארץ אמרי פי', שהארץ גם שומעת כמותם ואין להם ממה לחשוש. ולכן הארץ נכתבה בלשון נסתר, יען כי דיבורו של משה היה כלפי השמים בלבד... (אוצר הפנינים)

"הצור תמים פעלו" (לב, ד)
סיפר הגה"צ רבי צבי מיכל שפירא זצ"ל: במדינת טורקיה היו שני סוחרים שותפים שהיו עוסקים במסחר בכל יום מתחילת היום עד חצות, ולאחר מכן היו לומדים בחברותא שלוש שעות רצופות, ובשעות אלו לא הפסיקו מתלמודם אפילו רגע אחד. ביום מן הימים עשו ביניהם תקיעת כף שמי מהם שיעלה ראשון השמימה יבוא אל חברו בחזיון לילה ויספר לו מה עלה בדינו.

"א-ל אמונה ואין עוול צדיק וישר הוא" (לב, ד)
לעתיד לבוא יבואו ישראל ויאמרו לקב"ה, כתבת בתורתך שאדם המשלח את אשתו והלכה אשתו

לעי"נ הרה"צ
ר' פנחס בן ר' בנימין בינוש רוזנבוים זצוק"ל
כ"ו בניסן תשע"ז

"שאל אביך ויגדרך זקניך ויאמרו לך" (לב, ז)
יהודי נאלץ לעבור דירה מירושלים לתל אביב עקב מצב פרנסתו הקשה.

מכיון שגם בתל אביב לא מצא כדי פרנסתו, חשב לשוב לדירתו הקודמת בירושלים, אך לפני כן הלך להוועץ אצל החזן איש.

אמר לו החזן איש: לא כדאי לחזור לירושלים, שכן יהודי במקום כזה מועיל לחיזוק הדת.

הלבוש המיוחד שאתם הולכים בשבת, יזכיר לחילונים את יום השבת...

שאלו האיש, והפרנסה מה תהא עליה?

השיבו החזן איש, תשאיר את השם ואתפלל.

הוא שב לביתו, ונקשו לו על דלתו והציעו לו את המשרה עליה הופקד עד יומו האחרון.

"וישמן ישורון ויבעט" (לב, טו)

איש אחד, שהיה עני במשך שנים ארוכות, התהפך עליו לפתע הגלגל והוא נעשה עשיר מופלג.

התגאה האיש והתחיל להאמין, כי בזכות חכמתו וכשרונותיו, עשה את החיל הזה, וככל שעשרו גדל כך גם גאוותו תפחה ועלתה, את ידיו קפץ מנתינת צדקה ועל ידידיו משכבר הימים הביט בבוז.

לימים, הגיע אל ביתו רבי יחיאל מיכל מזלוטשוב, שאליו נסע האיש מימים ימימה.

ראה הרבי את גאוותו, קרא לו אל החלון הסגור וביקש ממנו להביט החוצה ולומר מה הוא רואה.

השיב האיש: עוברים ושבים אני רואה.

נטלו הרבי, העמידו ליד הראי ואמר לו: ומה אתה רואה עכשיו?

השיב האיש: את עצמי אני רואה.

הוכיחו הרבי: גם החלון וגם הראי שניהם עשויים זכוכית חלקה, אלא שהראי מצופה בכסף והחלון נותר נקי וזך. הכסף שלך גרם לך לראות רק את עצמך.

חדרו הדברים אל לבו של האיש והוא קיבל על עצמו לשפר את מעשיו.

איש אחד בא אל הצדיק רבי ישראל מרוז'ין ובקשה בפיו: חוטא אני ורצוני לעשות תשובה.

ובכן אפוא - שאל הצדיק - מדוע אינך עושה תשובה? מפני שאיני יודע כיצד עושים תשובה - השיב האיש.

וכיצד ידעת לחטוא? הקשה הצדיק.

עשיתי עבירות, ורק לאחר מכן נודע לי שחטאתי.

השיבו הצדיק: עשה כך גם עכשיו, חזור כך מהמעשים הרעים, וחשבון התשובה כבר יבוא מאליו.

"כי דור תהפוכות המה" (לב, כ)

יש לפרש מה שאמר "כי דור תהפוכות המה" על פי מה שכתוב בקהלת "עושר שמור לבעליו" לרעתו ופי' המפרשים שלפעמים יקמץ העשיר מליתן צדקה, מחמת שחושב פן יחיה שנים רבות, ואז בימי זקנתו לא יהיה לו כח לעסוק במשא ומתן או במלאכה, להרויח או

ונישאה לאיש אחר, אינו יכול להחזירה, ואתה גירשתנו לבין האומות ואיך תוכל להחזירנו? וענה להם, איש - כתוב בפרשה, אל- אנכי ולא אישי.

יבואר בהקדם הגמרא במסכת גיטין, שהזורק גט לאשתו ונפל בתוך חצירו, אינה מגורשת עד שיתן בידה או יזורק בחצירה.

זהו ביאור המדרש, א-ל אנכי ולא אישי, וכל העולם הוא חצירו של הקב"ה, ומפני זה אין מועיל הגט שזרק לנו בחצירו, ואין אנו מגורשים עד שיתן בידנו...

"צדיק וישר הוא" (לב, ד)

מחובתו של האדם לידבק ביוצרו ולסגל לעצמו את מדת הישרות ללא כל התחכמיות, על אף שבעינינו נראה כי אם ינקט בדרך פתלתלה יהיו לו סכויי הצלחה גדולים יותר.

בענין זה מסופר ששיבת סלבודקא שלחה מכתבים לתורמי הישיבה, ובטרם שליחתם הראו את נוסח המכתב לרבי איזיק שר זצ"ל, ראש הישיבה.

הציץ רבי איזיק במכתב והפטיר: לא נראה לי.

למה? יש כאן ציור של נר נשמה. התורמים עשויים לחשוב שאנחנו אומרים קדיש לעילוי נשמת הנפטרים שלהם ביום הזכרון, וזה לא נכון. תורידו את זה.

הסירו את השרטוט, ובאו שוב להראות לו. שוב לא נראה לי.

למה? יש כאן תמונה של הישיבה עם עצי ברוש, והאמת שאין לנו עצי ברוש והתורמים עשויים לחשוב שיש, תורידו את התמונה הזו.

שבו, והראו לו את המכתב המתוקן.

גם הפעם לא נשא חן בעיניו, הפעם הפריע לו כתוב מסוים, שניתן היה לפרש אותו באופן שונה מן הכוונה המקורית.

כך חזר הדבר ונשנה, עד שלבסוף נותר המכתב ערום. כעת תשלח, הורה רבי איזיק למזכיר.

כעת? - התפלל - אין כאן כלום!
אין כלום, אך יש כאן את האמת, קבע רבי איזיק.

"יצרנהו כאישון עינו" (לב, ו)

כתב הראש"ל מרן רבי עובדיה יוסף זצ"ל, הנה נאמר בשיר השירים (ד, ט) "לבבתי אחותי כלה, לבבתיני באחת מעיניך" - הקב"ה אומר לכנסת ישראל; "לבבתיני" - אהבת אותי בכל לבבך, בעת שאמרו נעשה ונשמע, וכנסת ישראל נקראת כלה, וכמו שנאמר (ישעיה סב, ה) "כמשוש חתן על כלה ישיש עליך אלוקיך".

יש להבין מהו שאמר הקב"ה לישראל: "לבבתיני באחת מעיניך", והרי חתן שיאמר כן לכלתו, הרי הוא פוגע בה, והרי זה כאילו אומר לה שהיא בעלת מום בעין השנייה.

ונראה שהכוונה היא, כפי שאדם חפץ לקלוע למטרה, הרי הוא עוצם עין אחת כדי לרכוז את כל חוש הראיה בעין הפקוחה, כדי לקלוע במטרה, כך ישראל - עליהם לרכוז את כל אהבתם לקב"ה בריכוז האפשרי, מאהבת ה' וחיבתו.

(מאור ישראל)

לעי"נ האשה החשובה

מרת מרים יוכבד ב"ר צבי ליבוביץ ע"ה

כ"א מר חשון תשפ"א

"לו חכמה ישכילו זאת יבינו לאחריהם" (לב, כט)
 פעם נכנס אברך צעיר לחדרו של כ"ק האדמו"ר בעל האמרי יוסף מספינקא והחל לשפוך את לבו בפני האדמו"ר על בעיות רבות שהעיקר עליו.
 קם הרבי מכסאו, פסע אל ארון הספרים ושלף משם גמרא. בא ונלמד יחד - פנה האדמו"ר אל האברך המופתע.
 כך במשך שעה ארוכה עמלו בליבון סוגיא במסכת פסחים, גמרא רש"י ותוספות בעיון.
 כאשר סיימו, קם האדמו"ר מכסאו, ואמר לאברך המוטרד, סע לביתך לחיים ולשלום והקב"ה כבר ישלח לך ישועה.
 הוא נימק את הבטחתו שהרי על ידי לימוד זה שלמדנו יחד בוודאי זכות זו תביא לישועה.
 (גדולי הדורות)

"לו חכמו ישכילו זאת, יבינו לאחריהם" (לב, כט)
 יבואר בהקדם הגמרא במסכת סוכה, שבעולם הבא לומדים הצדיקים תורה מפי הקב"ה, אבל רק מה שלמד האדם בעולם הזה, יזכה להבין בעולם הבא.
 זהו ביאור הפסוק, 'לו חכמו ישכילו זאת', אם ישכילו ללמוד את כל חלקי התורה בעולם הזה, אז יבינו לאחריהם' כשיגיעו לעולם שכולו טוב, יבינו את כל מה שהקב"ה מלמדם....

התחיל החייט לקרוא מתוך הספר את כל העבירות שעשה במשך השנה, שאת כולם רשם לפניו בספר הזיכרון הזה.
 לאחר שסיים, הוציא מן הארון ספר נוסף, גדול וכבד מן הראשון, וכך אמר: ריבונו של עולם, קודם לכן הזכרתי את העבירות שעשיתי אני, ועכשיו אמנה את הצרות שעברנו מיום כיפורים בשנה שעברה, ואז התחיל לקרוא מתוך הספר השני את כל הצער והייסורים, כל הצרות, עגמת הנפש, המחלות והפסד הממון שעברו עליו ועל נפשות ביתו בשנה זו.
 לאחר שסיים לקרוא אמר: "ריבונו של עולם, אם נעשה חשבון על פי היושר, הרי שאתה חייב לי יותר ממה שאני חייב לך, אבל ערב יום הכיפורים היום, זמן סליחה ומחילה ולא ארצה לדקדק עמך בחשבון, בשל כך הננו מוחלים לך על כל מה שעשית לנו, וגם אתה תמחל לנו על כל העבירות שעשינו לך.
 אחר כך מזג החייט כוס יין שרף, בירך עליה ואמר בקול רם: לחיים, ריבונו של עולם! הננו מוחלים זה לזה על כל עוונותינו. כל העבירות שלנו בטלות ומבוטלות, כאילו לא היו כלל בעולם. לחיים!

להמציא מזון וטרף לכן יקמץ מליתן צדקה אף בימי נעוריו, ושומר את המעות לעצמו, פן יחלה או יעני בימי הזקנה ולא יהי לו במה לפרנס את עצמו, אמנם אם היה יודע שלא יחיה זמן ארוך היה מפזר מעותיו.
 בימי רבינו בעל הפלאה זצ"ל, באה אשה אחת לפניו לקבול על בעלה שהוא מפזר כל ממונו לצדקה וגמילות חסדים.
 עוד בא לפניו איש אחד לקבול על אחיו העשיר, שרואה אותו מת ברעב ואינו מרחם עליו.
 מיד שלח "בעל הפלאה" לקרוא לשניהם ויבא בעל האשה, וישאלהו מדוע אתה מבזבז כל ממוןך? אמר לו האיש, יען כי לא ידע אדם את עתו, ואמרו חז"ל ישוב היום שמא ימות למחר, לכן בכל יום אני מחויב ליתן צדקה, כמ"ש "צדק לפניו יהלך", ואחר כך "וישמם לדרך פעמיו" דרך כל הארץ, וכתוב "והלך לפניך צדקך".
 עודו מדבר והנה בא העשיר, וישאלהו הרב מדוע אתה מתאכזר על אחיך האביון, ואינך רוצה לעזור לו במאומה, הלא עשיר גדול אתה, לאנשים לאנשים זרים אתה מחויב לעזור, קל וחומר לאחריך, כמו שכתוב "מבשרך אל תתעלם"?
 ויאמר העשיר יען כי האדם לא יוכל לידע עיתו, אולי יחיה עד מאה שנה, ולא יהי בידו במה לפרנס את עצמו, לכן מוכרח אני לשמור את כספי לעצמי.
 אמר הגאון בעל הפלאה זצ"ל כל אחד ישמרהו ה' ממה שמפחד, העשיר הקמצן שהוא מפחד פן יאריך ימים, אין לו מה לפחד, כי אם לא יתן צדקה, בוודאי שלא יאריך ימים, וממילא יכול לתת את כספו לצדקה, והפזון שהוא מפחד תמיד שמא ימות צעיר לימים, אני יתפלל עליו שהי ישמרהו ויחיהו לאורך ימים ושנים.

יום הכיפורים

שנה אחת בלילה שלפני יום הכיפורים, אמר הרה"ק רבי אלימלך מליזענסק זיע"א לכמה מתלמידיו: אם רצונכם לדעת איך לעשות את מנהג הכפרות כפי שצריך, לכו וראו מה מתרחש בביתו של החייט שגר בקצה העיר.
 עם עלות השחר הלכו התלמידים אל ביתו של החייט, הציצו בחלון וראו כי החייט ובניו קמו בבוקר והתפללו תפילת שחרית פשוטה, כדרך של חייטים.
 אחר התפילה לבשו בני הבית בגדי שבת, הדליקו נרות וישבו מתוך שמחה רבה ליד השולחן הערוך בכל טוב.
 טרם התחילו לאכול, לקח החייט ספר מן הארון, פתח אותו ואמר: ריבונו של עולם, הגיע הזמן לעשות בינינו חשבון על כל העברות שעשינו, כי זמן כפרה הוא כעת לכל ישראל.

לעי"נ האשה החשובה

מרת צפורה פייגא ע"ה ב"ר משה אליעזר שיחי' יודלביץ - ג' שבט תשפ"א

ועד שם אבוא בענין אחר, אז יגיע עד ה' אלוקיך - שיזכה לבוא לתכלית השלימות, ויסורו מאיתו כל המסכים המבדילים בינו לבין השי"ת.

"אבינו מלכנו עשה עמנו למען שמך"

את משמעות הבקשה 'למען שמך' ניתן להבין על פי המעשה המובא בירושלמי (ברכות ט, א), האמורא רב הלך מחמי טבריה, ובדרך תפסו אותו רומאים. חקרו אותו הרומאים: למי הנך שייך? השיב להם רב: לאנשי סופינוס, כלומר: שייך אני לאנשי המושל. כאשר שמעו הרומאים את תשובתו, שחררו אותו לנפשו לשלום. בערב הגיעו הרומאים לביתו של השר, ושאלו אותו, עד מתי הנך מתחבר ליהודים?

משראו שהצר אינו מבין את כוונתם, סיפרו לו על המפגש שהיה להם עם יהודי שאמר שהוא מאנשי המושל.

ומה עשיתם לו? התעניין המושל. שחררנו אותו לנפשו, השיבו הרומאים. כשמע השר את דבריהם, שבח את התנהגותם והסכים עמם. מסיימת הגמרא במלים, ומה מי שהוא נתלה בבשר ודם ניצול, מי שהוא נתלה בקב"ה לא כל שכן? אף אנו מבקשים להגאל בזכות זו, ומקווים לזכות בחנינה בזכות עצם הזכרת שמו של הקב"ה, ומשום כך אומרים אנו, עשה עמנו למען שמך!

אכלו ושתו החייט ובני ביתו מתוך שמחה רבה מאוד. לאחר שראו התלמידים כל זאת, שבו אל רבם, רבי אלימלך, וסיפרו לו כל מה שראו, וקשים היו בעיניהם דבריו של החייט ונראו כחוצפה כלפי הבורא.

אמר להם הרב הקדוש רבי אלימלך מליזענסק: דעו לכם כי כאשר אמר החייט את דבריו, מתכנסים ובאים הקב"ה בעצמו עם כל הפמליה שלו, ודברי האמת שאומר החייט גורמים שמחה, רצון וחדווה בעולם הזה ובעולם העליון.

"נכנס במקום שנכנס ועמד במקום שעמד" (מוסף)

רמו הרה"ק רבי יחיאל מיכל מזולאטשוב זי"ע בלשון המשנה שם נתבאר כל ענין עבודת כה"ג ביום הכיפורים, נכנס במקום שנכנס ועמד במקום שעמד, שאף אם יכנס למקום הקדוש ביותר אינו נכנס אלא 'למקום שנכנס' מתחילה, כלומר מה שהכין את עצמו מבעוד מועד, וכך 'עמד במקום שעמד' במדרגה שהכין את עצמו.

"שובה ישראל עד הי' אלוקיך"

ידוע ביאורו של הרה"ק רבי שמואל שמעלקא מניקלשבורג זי"ע את הפסוק 'שובה ישראל עד הי' אלוקיך', כדרך משל, לאדם הנושא משא, ובאמצע הדרך הרגיש כי אולו כוחותיו, ואין בידו להמשיך בהליכתו.

מה עשה, החל עושה לעצמו סימנים, וחשב לעצמו הרי עד בית פלוני אינו מרחק רב,

ולא יקשה עלי לישא המשא, אלך רק עד שם.

בהגיעו לשם חזר על התחבולה ואז, הביט על אבן גדולה במקום פלוני ואמר רק עד שם אבוא, כך המשיך בדרכו עד שהגיע לתכליתו ולמחוז חפצו.

זה פירוש 'שובה ישראל עד', כך היא-דרכה של תשובה - שבכל עת יחזק את עצמו עד פה אבוא בענין פלוני.

"ואל יכנס לפני תפלת עוברי דרכים"

(תפילת מוסף)

הכהן גדול בתפלתו ביום הכפורים מבקש "ואל יכנס לפני תפלת עוברי דרכים", לכאורה למי הכוונה עוברי דרכים.

אלא לפי ה'דרך' הכוונה שהכהן הוא הצדיק, והוא נותן לכל אדם דרך איך לעבר את היסורים ואיך להתחזק ולהתרום, אבל האדם מחפש לעצמו כל מיני קצווי דרך וסגלות איך לפטר את עצמו מהם כדי שלא יצטרך לעבר אותם.

זהו הכוונה "ואל יכנס לפני עוברי דרכים" תן להם את הכוחות שיעברו את המעברים כמו שצריך להיות.

(תחת אחד השיחים - ספינקא)

"עדות ה' נאמנה מחכימת פתי" (תהילים יט, ח)

כתב בפרי הארץ, 'עדות ה' נאמנה מחכימת פתי, מתי הקב"ה יכול להחכים את האדם - רק כשהוא פתי. אם אדם בא לימים הנוראים 'מסדר' וכבר יודע מה יבקש ואיך יתפלל... מה בדיוק הוא צריך ומה הוא כבר מסדר, ולא נותן מקום כפי יכול לקב"ה להכניס, מה כבר אפשר להחכימו...

ובדרך מליצה, זה שמכריזים לפני התקיעות - אין לדבר עד אחר קדיש תתקבל של מוסף ומי ש'מדבר' לא יצא ידי התקיעות!!

כך זוכים במשפט! אם אדם שותק ומקבל עליו על מלכותו יתברך, יצא ידי חובתו, יוצא זכאי ומקבל את הדרך החדשה שלו לשנה הבאה.

(היהלום - ספינקא)

"ויום טוב היה עושה לאוהביו בשעה"

שיצא בשלום מן הקדש"

א גוט שבת

לקבלה במייל: LikutimNiflaim@gmail.com

פני עין חמד

יוצא לאור ע"י בית הכנסת שכונת "עין חמד" - מכללת ציון

פרשת האזינו - להתחבר לכלל

"א-ל אמונה ואין עול. צדיק וישר הוא" (דברים ל"ב, ד')

הדין אז הקב"ה יבחר בעונש אחר שבו המעגל שלא חייב בעונש לא יפגע. זהו משפט צדק שאין בו עוול כלל גם לאנשים שמסביב וזה השבח הגדול של הקב"ה.

הרב אליהו דסלר זצ"ל מסביר בספרו 'מכתב מאלהו' גם את ההבדל בין היום הראשון של ראש השנה ליום השני של ראש השנה.

הזוהר הקדוש (ח"ג רל"א) אומר כי השוני בין הוא בין דינא קשיא לדינא רפיא. היום ראשון של ראש השנה הוא דינא קשיא מפני שהאדם נידון בפני עצמו ללא החשבון של קישורו אל הכלל.

לעומת זאת, היום השני של ראש השנה דינא רפיא מפני שבו האדם נידון כחלק ממערכת כללית ושלימה יותר. ממילא הדין קל יותר ונוטה לטובה.

הדברים אמורים לא רק בסביבה הטבעית של האדם. ככל שהאדם יהיה מקושר יותר אל כלל ישראל, אל המערכות הציבוריות של עם ישראל, הרי שממילא דינו ייחתם לחיים טובים ולשלום מפני שדינו יהיה תלוי בדינו של כלל ישראל וודאי שהוא יהיה לטובה.

בברכת שבת שלום, כתיבה וחתימה טובה הרב אליהו חיים פנחסי שליט"א חבר הרבנות מבשרת ציון

פרשת האזינו נקראת תמיד בסמוך לימי התשובה והדין ראש השנה ויום הכיפורים.

בפתיחת הפרשה מופיע הפסוק "א-ל אמונה ואין עול. צדיק וישר הוא" (דברים ל"ב, ד').

בעלי המוסר מקשים: מה השבח הגדול בזה שהקב"ה לא עושה עוול? הרי זו מידה בסיסית שנדרשת משופט לעשות צדק ולא לעשות עוולות. אנחנו מצפים לה גם משופט בשר ודם?

הצדיק רבי אליהו לאפיאן זצ"ל עונה על קושיה זו בספרו 'לב אליהו'. הרב מסביר את ההבדל שקיים בין המשפט האנושי ובין המשפט האלוקי.

המשפט האנושי בודק רק את האדם עצמו בלי להתחשב בסביבה. לדוגמה: אם אדם רצח ומגיע לו עונש מוות, אז המשפט האנושי יפסוק את דינו למיתה בלי להתחשב כלל בכל המעגלים שסובבים אדם זה.

אולי לאדם זה יש אישה צדיקה שתישאר עכשיו לבד כל החיים? אולי שמונה ילדים טהורים שלו ישארו עכשיו ללא אבא. איך הם יסתדרו?

גם המעגל החברתי עלול להיפגע מאיבוד חבר קרוב למרות שלכל האנשים שמסביבו לא מגיע הצער הזה. השופט האנושי לא מתחשב במכלול הגורמים אלא רק בעונש שמגיע לאדם עצמו בגין מעשיו.

לעומת זאת המשפט האלוקי בוחן את העונש במכלול של כל האנשים מסביב. אם אחד מהמעגלים יפגע באופן שלא מגיע לו מצד

הצלחה בגו"ר

יצחק אריאל בן טובה חגי חיים וב"ב שמואל אימן בן אסתר זרי שגית בת רותי מאיר ישראל בן רחל ברכה- יראת שמים ליאור יהושע סומך וב"ב גלית בת מסודי יהודה אריה בן רחל ברכה ארז בן שושנה רונן אברהם וב"ב קסירר אפרים וב"ב רחל ברכה בת פדילה דליה משפ' שטרית נעם יצחק בן רחל ברכה רינה בת סימי וב"ב יוסף ליאור בן דליה אפרת- הצלחה בכל העניינים שלמה ודנה דוד וב"ב אריה ושרה לוי וב"ב י.מ.י.ש כדורי שולמית ומרדכי חיים דויטש וב"ב עמית בן אהרון וב"ב רז דוד בן לאה וב"ב נתנאל בן גינה

זיווג הגון וכשר במהרה

אורן חיים בן אלן אסתר רונית בת סימי תרצה בתיה בת ימנה נינט יוסף בן רוחמה אילן בן ג'ולייט יפית שרה בת גינה דרור בן סופיה אנאל חביבה בת שולמית מיטל בת מלכה מאיר בן שרית ואליהו טליה עדן אסתר בת שולמית נעם בן שרה שירי ימנה בת שולמית דוד עומרי בן יהודית שושנה שירה בת סילביה שמעון בן שולמית סיון רבקה בת אלן אסתר לאה בת תמר אברהם גורג'י בן דליה אפרת אורן בן נעמי

זרע קודש בר קיימא

גלית בת מסודי אליהו זרי בן ימנה אילנה בת רוחמה שמואל אימן בן אסתר זרי סיון בת אסתר רחל מרים בת יהודית דניאל בן שרה אושרית בת שושנה נעמה בת יפה דגנית בת שושנה אסף בן סופיה מיטל בת שושנה לימור בת פרידה

רפואה שלמה

מאיר ישראל בן רחל ברכה יצחק בן עזרא ימנה ניזרי בת סטה- בריאות ואריכות ימים מרדכי ניזרי בן פרחא- בריאות ואריכות ימים מאיה בת עדי אליאור בן פרידה סימי בת סוליקה מיכאל יהודה בן מרים אורן בן אסתר דינה בת מזל נעם יצחק בן רחל ברכה נעמי בת רחל שירה שילת בת אורלי אפרים בן שרה לביא ישראל בן תמר חיה אסתר בת סוליקה מוריה בת רחל ברכה נחום בן כירה יהודה אריה בן רחל ברכה ישראל בן חווה יפה בת שרה-הצלחה ורפואה רחל בת זוהרה משה בן נזימה עינת בת רחל ברכה רפאל משה בן רחל יצחק בן פנינה רחל ברכה בת פדילה דליה קסנש בת דגטו רונית בת סבריה יצחק בן חנון רפאל אבידן בן תקווה אליהו בן רחל בנימין בן ברכה אלן אסתר בת שולוט נעימה בת שרה יהודה לייב בן אסתר מלכה נעם אלימלך בן אושרית- ר"ש ובריאות איתנה לימור בת פרידה ניב בן פרידה יהודית אסתר פראדל בת חיה- בריאות ואריכות ימים אורן בן פרידה

העלון מוקדש לעילוי נשמת משה בן גורג'יה ז"ל

לרפואה שלימה לנוריאל בן אסתר

לרפואה שלימה לאיידה חיה בת אסתר וליילד אלחנן רפאל בן איריס וליילד אורי חיים בן שלי

זש"ק, פרנסה טובה ובריאות איתנה לאלהו ניזרי בן ימנה וגלית בת מסודי
להצלחת אברהם גורג'י בן דליה אפרת וב"ב לרפואת הנפש והגוף של יהודה אריה בן רחל ברכה
העלון מוקדש לע"נ יצחק בן רבקה ז"ל

צאת לכת

יום	כניסת לכת	צאת לכת	הינן תמן
י"ג	18:01	19:12	19:54
ט"ד	18:19	19:09	19:51
ט"ה	18:20	19:10	19:53
ט"ו	18:20	19:11	19:53

שׂוֹאֵל וּמְשִׁיב בְּהִלְכָה - יוֹם כִּיפּוּר

מהן הלכות יום הכיפורים?

שאלה: ?

תשובה: !

להלן סיכום ההלכה מפי ר' אליהו חיים פנחסי, רבנות מקומית מבשרת מתוך ספרו 'הכשרות למעשה':

בתפילת שחרית בערב יום כיפור לא אומרים תחנון ונוהגים לעשות התרת נדרים. לא עושים מלאכה בערב יום כיפור. העושה אינו רואה סימן ברכה מאותה מלאכה לעולם. מנהג טוב לטבול במקווה בערב יום כיפור (ללא ברכה). מי שלא יכול ללכת למקווה, ישפוך על עצמו שנים-עשר וחצי ליטר מים. אם גם את זה לא יכול לעשות, ישהה תחת הטוש במקלחת עד שישער כמות של שנים-עשר וחצי ליטר.

יום כיפור לא מכפר על עבירות שבין אדם לחבירו עד שיפייס את חבירו. אדם שביקש מחילה וחבירו לא רצה למחול לו, יחזור לבקש מחילה עד שלוש פעמים. כל פעם יקח איתו שלושה אנשים. אם חבירו עדיין מסרב למחול לו- הוא לא חייב לפייסו. אם הוא צריך לפייס את רבו, יחזור אפילו אלף פעמים עד שיתפייס.

מכל מקום לא יהיה אכזרי מלמחול. כל המעביר על מידותיו - מעבירים לו על כל פשעיו. חובה קדושה לבקש סליחה מהוריו ורבותיו. בעל ואישה ימחלו זה לזה. טוב שיאמר: "הנני מוחל וסולח לכל מי שחטא כנגדי בין בגופי ובין בממוני".

נוהגים להתפלל תפילת מנחה בעוד היום גדול, כלומר בשעה מוקדמת. בתפילת העמידה לאחר שיאמר את הפסוק "יהי לְרַצוֹן אֲמֵרִי פִי וְהִגִּינוּ לְבִי לְפָנֶיךָ ה' צוּרִי וְגֹאֲלִי" (תהילים יט, טו) יאמר וידוי "על חטא" כפי שנדפס במחזורים. יש נוהגים ללקות ל"ט מכות ברצועה שמתוך כך יתן אל ליבו לעשות תשובה.

ילך לביתו ויאכל סעודה מפקת. יש לפרוש מכל חמשת העינויים: אכילה, שתיה, רחיצה, נעילת נעלי עור ותשמיש המיטה לפני שקיעת החמה. (מצווה מן התורה להתחיל בכל דיני התענית לפני שקיעת החמה. ראוי לנהוג כך לפחות רבע שעה לפני שקיעת החמה).

מצווה להדליק נרות לכבוד יום הכיפורים. לפני ההדלקה יש לברך "אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצָוָנוּ לְהַדְלִיק נֵר שֶׁל יוֹם הַכִּיפּוּרִים". אין לברך על ההדלקה ברכת 'שהחיינו', אלא רק לאחר חליצת נעליים, מכיוון שבברכת 'שהחיינו' מקבל על עצמו קדושת יום הכיפורים. נוהגים להתעטף בטלית לפני שקיעת החמה (כדי שיוכל לברך עליה) ומתפללים את כל תפילות יום הכיפורים בטלית, כדי שיתפלל בכוונה.

הכל חייבים להתענות ביום כיפור. גם נשים מעוברות ומניקות חייבות להתענות. אסור לרחוץ במים ביום כיפור. אפילו להושיט אצבע במים אסור. לא אסרו אלא רחיצה של תענוג, אבל אם ידיו או שאר גופו היו מלוכלכים- מותר לרחצם, מכיוון שאין זו רחיצה של תענוג. לא ישטוף את פניו ולא את פיו. ביום כיפור בשחרית יטול את ידיו לסירוגין עד סוף קשרי אצבעותיו בלבד ויברך על נטילת ידיים.

הַשְּׁגָחָה עֲלִיּוֹנָה

להלן סיפור מופלא שמעובד מתוך העלון 'השגחה פרטית'. יש בו כדי ללמדנו שכל מה שקורה עם האדם, הוא מאיתו יתברך. להלן הסיפור מפי בעל המעשה: לפני כשישים שנה, בזמן העליה הגדולה מארצות הגולה לארץ הקודש, סבי גם עלה יחד עם משפחתו לארץ ישראל. הם הגיעו מפרס. הסבא רבא רצה שסבי - שהיה נער בן שלוש עשרה יכנס ללמוד בישיבה קדושה. הבעיה היתה שסבא לא ידע דבר. בקושי הכיר את הא"ב ואת התפילה מתוך הסידור. חוץ מזה- לא ידע דבר: לא חומש, לא משנה ולא גמרא.

איזה ראש ישיבה יסכים להכניס בחור כזה לישיבה שלו? הסבא רבא לא ויתר. הוא ניסה ישיבה אחרי ישיבה. למרות כל התשובות השליליות הוא התעקש לנסות שוב ושוב. בישיבה אחת קראו לו לראיון. סבי נסע עם אביו לראיון. ראש הישיבה שאל בעניין 'קם ליה בדרכה מיניה'. רגע לפני שאביו לא ידע מה לעשות עם עצמו והיכן יטמין את ראשו בשעה שבנו יענה 'איני יודע', הוא נדהם לגלות שהנער בן השלוש עשרה עונה ברהיטות על השאלה. הוא נכנס לפרטים וגילה בקיאות של ממש בעניין. ראש הישיבה נהנה כל כך מתשובתו, עד שקם, נשקו על מצחו והכניס אותו לישיבה בברכת 'ברוך הבא'.

לאחר הראיון אביו שאל את סבי: "איך ידעת לענות תשובה כל כך מפורטת?". סבא ענה: "זה הדבר היחיד שאני יודע. אתמול נכנסתי לביה"כ. באותו הזמן היה שם שיעור. המגיד שיעור דיבר בדיוק על 'קם ליה בדרכה מיניה'. הוא הסביר את הכל בבהירות נפלאה. כך ידעתי היום לענות על שאלת ראש הישיבה ששאל אותי בדיוק על זה!". מההשגחה הפרטית המופלאה הזאת סבי זכה להיכנס לישיבה ולעשות חיל. הוא הקים משפחה מפוארת ודורות ישרים מבורכים.

לשמיעת השיעורים של הרה"ג אליהו פינחסי יש להתקשר 073-3718395

עושה אירוע שמחה באולם שמחות וברצונך להפוך אותו לכשרות "מהדרין-גלאט?"

צוות משגיחים תלמידי חכמים ידאגו לכך בכל איזור בארץ. ההשגחה החל מזמן אספקת הבשר ועד למנה האחרונה. בפיקוחו של הרב אליהו חיים פנחסי שליט"א 052-6329144 (הנייד באישור ועדה רוחנית)

מינויים

לקבלת העלון חינוך במייל מדי שבוע, יש לשלוח בקשה למייל

PpaineEH@gmail.com

הקדשת העלון

ניתן להקדיש את העלון לעילוי נשמה, רפואה שלמה, הצלחה, זיווג הגון,

חזרה בתשובה וכו' נא לפנות לליאור בטל' 052-7652084

כתובת המערכת: עבור ליאור עצמון, רח' הבושם 26 ת.ד. 83375. מבשרת ציון. מיקוד 9076926

לשאלות בהלכה

נא לפנות לרב אליהו פנחסי

בטל' 052-6329144

(הנייד באישור ועדה רוחנית)

אם ראשונים כמלאכים - הצדיק הרב מאיר הכהן זצ"ל

הצדיק הרב מאיר הכהן זצ"ל - נולד ביום פסח שני, י"ד אייר ה'תרפ"ח (1928) למשפחת כהנים מיוחסת באי התורה ג'רבה. גדל בצילם של גאוני העיר. מגיל קטן ניכר בו הפשטות והענווה הן בלבושו הן בהילוכו והן בדיבורו עם הבריות. היה בקי עצום בחכמת העיבור. **צדיקים העידו עליו שהוא מ-ל"ו הצדיקים הנסתרים.**

בעל חסד עצום. נזהר מאוד שלא לדבר בבית הכנסת. ניחן בזיכרון חזק מאוד. לימד את התלמידים הקטנים באי ג'רבה תנ"ך ופרשת שבוע בטעמים. אחרי חתונתו רעייתו הפצירה בו לעלות לארץ אבל הוא סירב מחשש לחינוך ילדיו שמא יתקלקלו בארץ. רק לאחר שהבטיחה לו כי היא תדאג לחינוכם של הילדים הסכים והם עלו לארץ.

רבינו התיישב בעיר אשדוד. היה נחבא אל הכלים. עשר שנים קודם פטירתו הרב חלה ונחלש מאוד ולא היה יוצא ובא בין הבריות עד ליום פטירתו - כחודשיים אחר פטירת רעייתו הרבנית. רמז לילדיו על פטירתו. התבקש לבית עולמו ביום ערב סוכות, י"ד תשרי ה'תשע"ח (2017). חי כ-89 שנים. נטמן לצידה בבית העלמין באשדוד. אמרו עליו שלא אהב להטריח אחרים לא בחייו אף כי אחרי מותו ובניו ישבו עליו שעה קלה עד כניסת החג בלבד.

אביו: רבי אוזיפא. **אימו:** מרת שרינה (בת הגאון רב רבנן רבי דידו הכהן). **אשתו:** מרת ג'ינה (בת הצדיק רבי יוסף סיסף הכהן). **מרבתינו:** רבי דוד דידו הכהן. **בניו:** הרב רבי יוסף (אשדוד), הצדיק רבי שמעון (נתיבות) רבי אהרן רבי עמנואל, רבי ישראל ור' אפרים. **חתניו:** הצדיק רבי משה זיו הכהן (אשדוד), רבי חגי חיים, רבי משה טולדאנו (בן רבי עמנואל, מראשי ישיבת שארית יוסף), רבי מסיעד מדאר, רבי משה כהן ורבי אפרים עלוש. **מספריו:** חידושים התפרסמו בעלוני חסדי דוד וכן נדפס קונטרס לזכרו בשם 'אור המאיר'.

בנו רבי עמנואל כהן סיפר: הייתי מתפלל עם אבי בבית-הכנסת בית דוד. יום אחד ראיתי אותו בחצר בית-הכנסת מרים תינוק ומשתעשע איתו. שאלתי אותו: "אבא, מי זה התינוק הזה? אפילו לנכדים שלך אתה לא מרים אותם ככה?".

אבא ענה לי בערבית: "הדא תעיי" (זה שלי). לשאלתי הסביר כי ההורים של הילד הזה במשך שנים רבות לא זכו לילדים. אביו של הילד הזה ביקש ממני שאני אברך אותם שה' יפקוד אותם בזרע בר-קיימא. אמרתי לו: "כעת חיה ולשרה בן". שנה אחר כך נולד להם הבן הזה שאני עכשיו מחזיק אותו תהילות להשם יתברך.

במילי דעלמא היה חי בדוחק ובצמצום. מכיוון שהפרוטה לא היתה מצויה אצלו היה קונה לעיתים בהקפה במכולת. הוא לא סמך רק על בעל המכולת שירשום אלא הוא בעצמו רשם את החובות בפנקס משלו. פעם שלח את הבת שלו להחזיר סכום כסף לבעל המכולת. בעל המכולת בדק אצלו ברישומים ואמר לה בפליאה: "מדוע הבאת סכום כל כך גדול? לפי הרישומים שלי אתם חייבים לי רק חצי מהסכום שאבך נתן".

אבל אז היא שלפה את הפנקס של אביה והראתה לו שלפי הרישומים של אביה הם חייבים את כל הסכום שהיא הביאה לשלם. בעל החנות התבונן ברישומים, עבר עליהם, סיכם את המספרים ואז נזכר שאכן כך היה, שרבינו לקח ממנו עוד מוצרים בהקפה אבל מסיבה כלשהי הוא שכח לרשום.

גבאי בית-הכנסת בית דוד באשדוד סיפר: שבת אחת, רב בית-הכנסת רבי משה פנש זצ"ל שהיה גם קורא בתורה לא הגיע מסיבה כלשהי. הם לא ידעו מה לעשות עם הקריאה בתורה. רבינו התנדב לקרוא. למרבה הפלא רבינו קרא את כל הפרשה בטעמיה ודקדוקיה בלי שום טעות ובלו שום הכנה.

בנו רבי ישראל כהן סיפר כי בערב ראש השנה האחרון לחייו - שבועיים לפני פטירתו כאשר שהה בבית אבות בבני ברק רבינו שאל אותו: האם ניקו את הבית שלו ואמר לו שהוא רוצה לחזור לבית. בזה רמז לו על הסתלקותו לגנזי רום. בערב יום כיפור האחרון לחייו ביקש מבנו הרב רבי יוסף לקחת אותו לבית-הכנסת, שם שהה בתפילה זמן ממושך יותר מהרגלו ועסק בתפילה זמן רב כאילו ידע שזה יום כיפור האחרון לחייו.

אחת מבנותיו הי"ו סיפרה כשהיתה בגיל שבע בערך היא הלכה עם אביה מביתם שברובע ג' באשדוד אל הכולל ברובע ו'. לפתע שבעה כלבים גדולים משוחררים באו לקראתם. היא אמרה לאביה שהיא מפחדת מאוד מהכלבים. אביה השיב לה: "אל תדאגי, בעזרת ה' הכלבים לא יעשו כלום". כאשר הם התקרבו יותר ויותר לעברם, הצדיק קרא לעברם: "לכו". הכלבים האימתניים לפתע ברחו מהמקום כאילו נבהלו מדבר מה.

רבי שם טוב אור הי"ו ממתפללי בית-הכנסת בית דוד סיפר כי הוא חזר בתשובה בזכות הצדיק זצ"ל. בית הכנסת בעבר היה בתוך בניין דירות (כיום ב"ה בית-הכנסת ממוקם במקום מרווח). ליד בית-הכנסת היה מגרש כדורגל-סל. הרב תמיד היה קורא לו בחיבה ומבקש ממנו שיצטרף אליהם כדי שישלים מניין וכיו"ב. כך הצדיק השפיע עליו בדרכי נועם והוא זכה והתקרב על ידו לדרך התורה והמצוות, הוא וביתו אחריו.

החומר והתמונות באדיבות מכון 'ממלכת כהנים'

מעשה חסד ושְׁכָרוֹ

הרי לשמוע את השכנה ולשמח אותה זה חסד גדול."

למרות העייפות, הרבנית פתחה את הדלת והשכנה נכנסה. האישה התיישבה על הספה והתחילה לדבר ולספר. הילדים עשו כמצות אימם וכיבדו את השכנה במאכל ובמשקה, והשכנה דיברה ודיברה.

השכנה סיפרה על כל מה שעבר עליה היום. מהרגע שהיא אמרה 'מודה אני' בשעות הבוקר ועד לרגע שבו היא נכנסה לבית של הרבנית.

לאחר שעתיים וחצי! באחת עשרה בלילה השכנה החליטה שאין לה עוד מה לספר. היא ניגשה לדלת הכניסה. הרבנית פרל ליוותה אותה ויצאה איתה לחדר המדרגות.

לפתע יצא לחדר המדרגות הבן הקטן של הרבנית מבוהל מאוד ואמר לאימו: **"אמא, אמא, ראיתי נחש גדול בחדר השינה שלך"**.

הרבנית פרל חייכה ושאלה: **"נחש? איך אתה יודע איך נראה נחש?"**. הילד השיב: **"אמא, את לא זוכרת שלפני כמה ימים הראית לי בספר איך נראה נחש?"**.

אימו אמרה בספקנות גדולה: **"אולי ראית לטאה, יתכן וראית עכבר, אבל זה בטח לא היה נחש"**. האח הגדול ששמע את הדברים מחדר המדרגות אמר לאימו: **"אמא, אני אכנס לחדר ואראה מה הוא ראה"**.

האח הגדול נכנס לחדר ויצא מיד משם כשהוא סוגר את הדלת. הוא הלך לחדר המדרגות. אמו ראתה כי פניו היו חיזורות כסיד.

"אמא", הוא אמר, "נחש גדול מתפתל וזוחל על המיטה שלך. אני ראיתי בעצמי". האם הזעיקה לוכד נחשים מיומן. הלוכד הגיע במהירות. לא חלף זמן רב והוא תפס את הנחש. לאחר מכן הוא אמר לרבנית פרל:

"תדעי לך שקרה לכם נס גדול. מדובר בנחש ארסי. יש לכם מזל שלא הייתם באותו הזמן בחדר. אחרת, הנחש היה מכיש אותך ולא היית מתעוררת בבוקר חלילה".

הרבנית הודתה ללוכד הנחשים ואמרה לילדים שלה: **"ראיתם בעיניכם שכל מה שחינכתי אתכם מהרגע שנולדתם הוא אמת לאמיתה. ה' יתברך משלם על כל מעשה חסד שעושים עם הזולת. בזכות זה חיי ניצלו!"**.

לפעמים נראה לאדם שהוא עוזר לשני. יתכן שהוא מרגיש שהוא מבזבז את זמנו היקר עבור הזולת. אבל הוא לא יודע ולא מודע שבאותו מעשה חסד שהוא עושה עם השני הוא למעשה מציל את חייו.

להלן סיפור מופלא שמעובד מתוך העלון **'טוב לחסות בה'** שהרה"ג אלימלך בידרמן סיפר. ניתן ללמוד ממנו כי ממעשה חסד לא מפסידים לעולם - ולעיתים בזכות מעשה החסד אף יינצלו חיי האדם. עלינו לזכור כי כל מה שאדם עושה - לעצמו הוא עושה.

האדמו"ר הצדיק הרב שלמה גולדמן זצוק"ל (שימש כאדמו"ר הרביעי של חסידות זוועהיל) אמר - **כל פסיעה, שאדם פוסע עבור הזולת, הוא חוסך אלף פסיעות עבור עצמו!**

אנחנו נמצאים לפני יום-הכיפורים. כל אחד מאיתנו רוצה שבעז"ה יכתבו ויחתמו אותו ואת בני משפחתו לשנה טובה, בריאות איתנה, רפואה שלימה, פרנסה קלה וכיו"ב.

אחת הסגולות לכך היא עשיית חסד עם האחר. כידוע המילה חסד מורכבת משתי מילים: חס ד'. ברגע שהאדם עושה חסדים עם האחר, הרי שבאור עולם אומר: **"פלוני עושה חסד עם בני, גם אני אעשה איתו חסד"**.

הרבנית פרל אישה חשובה ומוכרת בירושלים. במשך כל שעות היממה היא עסוקה ועוזרת לזולת בכל מה שרק אפשר.

באחד הימים העמוסים שידעה הרבנית חזרה לביתה בשעת ערב מוקדמת. היא היתה מותשת וחסרת כח. לאחר שטיפלה בילדיה, היא אמרה לילדים שהיא חשה עייפות רבה.

היא נכנסה לחדר השינה כדי לנוח ולאסוף כוחות. היא ביקשה מהם להשתדל לא להרעיש יתר על המידה. הילדים איחלו לאימם ליל מנוחה והמשיכו בעיסוקיהם.

לאחר כרבע שעה נשמעו נקישות בדלת. הילד הגדול הציץ בעינית הדלת וראה את אחת השכנות. מדובר בשכנה ידועה שאוהבת לדבר הרבה ולספר כל מה שעבר עליה בפירוט רב מהרגע שבו התעוררה, דקה אחר דקה.

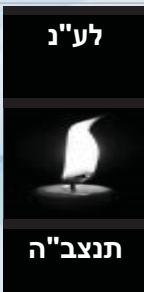
בנוסף היא מבקשת גם שיגישו לה אוכל ושתיה. הבן הגדול סיפר לאחיו מי נוקשת בדלת ואמר שככל הנראה אם הם יפתחו את הדלת הרי שאמא לא תוכל לנוח.

הילדים התחילו לדון ביניהם בשקט האם צריך לפתוח את הדלת או לא. הרבנית ששמעה את ילדיה מדברים ביניהם, קמה ממיטתה ושאלה מדוע הם מסתודדים.

הילדים סיפרו לאמא שאותה שכנה נמצאת מעבר לדלת והם רוצים שאמא תמשיך לנוח. כאשר הרבנית שמעה זאת, היא ניגשה מיד אל הדלת ואמרה:

"הרי מרגע שידעתם לְדַבֵּר, חִינְכְתִי אֶתְכֶם שְׁמִי שְׁעוּשָׂה מַעֲשִׂים טוֹבִים שֶׁל חֶסֶד – עוֹשֶׂה טוֹב גַּם לְאַחֵרִים וְגַם לְעַצְמוֹ.

הרב יצחק בן תפאחה כדורי זצ"ל הרב שמואל בן שמחה דרזי זצ"ל וילד יחיא בן יוסף ז"ל פואד אברהם בן רגינה ז"ל מאיר מורד בן שושנה ז"ל יצחק בן ברקו דב ז"ל יצחק יעקב בן רחל ז"ל זהבה בת שושנה רייזל ע"ה יצחק בן ברקו דב ז"ל אברהם בן יונה ז"ל מרים בן דבורה ז"ל אקבלי יוסף חיים בן נסכה ז"ל סעידה בת תופחה ע"ה ר' שאול בן סילביה זצ"ל צדיק חכם בן חזלה ז"ל מזל בת שמעון ע"ה שני בת אסתר ע"ה דוד בר חסיבה ז"ל יוסף בן מרים נוסרת ז"ל מסודי בת חביבה ע"ה חווה בת יעקב צבי ע"ה יעקב בן אסתר ז"ל רחל רפאת בת השמת ע"ה יוסף בר סעדה ז"ל יעקב בן פרחיה ז"ל מרים בת שרה ע"ה לטוף בן פרחיה ז"ל אביבה לוי ע"ה מרים בן מרים ז"ל אוריה בת נעימה ע"ה אילנה (מחרוזת) בת שרה ע"ה גורג'יה בת נעימה ע"ה רחמה בת מסעודה ע"ה שרה בת נקיש ע"ה

הרב עובדיה יוסף בן גורג'יה זצ"ל רחמים בן רחל ז"ל חיים משה גרשון בן שלמה יחזקאל ז"ל ר' עוליאל ישועה בן סטה מקנין זצ"ל אביחי בן אסתר ז"ל נעימה בת גורג'יה ע"ה חי זידי בן קלרה ז"ל ר' יצחק בן מסעודה קדוש ז"ל אסתר בת נעמי ע"ה ר' דב בן בנימין אלטר ז"ל אורה בת נעימה ע"ה מישא אסתר בת זורה ע"ה מסעוד בן יקוט ז"ל הרב מרדכי צמח בן מזל אליהו זצ"ל אליהו אליאס בן אלגריה ז"ל שמואל בן רבקה ז"ל רפאל בן אסתר ז"ל יצחק בן חביבה ז"ל אהרון (אורי) בן רבקה ז"ל דב בן יצחק ז"ל סוליקה בת עישה ע"ה סלים בן פרוחה ז"ל יעקב בן סלימה ז"ל ספירנס תקווה בת נעימה ע"ה יהודה בן סעידה ז"ל עפאת בת השמת ע"ה

נא לשמור על קדושת העלון
אין לקרוא בשעת התפילה.
מומלץ לקרוא בשולחן שבת!

או צרות הפרשה

פרשת "האזינו"

זהירות! "פס לבן"

בתפילת ראש השנה אנו אומרים: "וכולם עוברים לפנינו כבני מרון". כולם עומדים למשפט והדין הוא קשה – אוי...
הדין הוא קשה, "אין שכחה לפני כיסא כבודך", הכול מדוקדק בדין.

ובווידי הגדול לרבינו ניסים ז"ל ביום הכיפורים אנו מתוודים: "רבינו של-עולם, קודם כל דברי אין לי פה להשיב
ולא מצח להרים ראש כי עוונותיי עברו ראשי... ואם אתה דן אותי כמעשיי, אוי לי, אוי על נפשי... אם יכפור אוי על
נפשי..."

ימים אלו הם ימים גורליים עבורנו. בימים אלה אנו קובעים האם אנו נזכה לחיים. חייך תלויים... בך!
ביום ראש השנה אנו נעמוד לפני בית דין של מעלה ועוונותינו יפורטו אחד לאחד. לא בנקל נוכל להגן על עצמנו,
מי יודע אם יהיה מענה בפינו. כל התירוצים והסיבות שננסה לתרץ את פשעינו יופרכו אחת לאחת.
אם כך, איך נוכל להינצל מדין קשה זה?

עלינו לדעת שימים אלו הם בבחינת פס לבן עבורנו, וכמו שפס לבן בכביש הוא קו אדום שבשום אופן שבעולם לא
חוצים אותו. כל הסיבות והתירוצים שאדם יאמר לשופט במשפט לא יועילו לו. בחציית פס לבן בכביש אין
מתחשבים בנסיבות, אין מקבלים את הטענה של "לא הייתה לי ברירה", "הרכב שנסע לפני היה איטי מדי וכיוון
שמיחתי הייתי חייב לעבור את הפס הלבן..."

כל בר-דעת יודע שאפילו השופט שלא מחמיר ביותר, יחמיר בעונשו של העבריין.
סיפור נפלא סיפר הגר"א רוט ז"ל, משגיח בשיבת "בית שמע", בספרו "עקרונות בחינוך ילדים":
לביט-המשפט לתעבורה הובא חשוד לדין על שנסע וחצה פס לבן.

"מדוע עברת על הפס הלבן?" – שאל השופט את האיש. מעתה החל לספר החשוד כל מיני סיפורים ותירוצים.
השופט האזין לדבריו של החשוד ולאחר שהלה סיים להרצות טענותיו, שאלו השופט: "תהיינה הצטדקויות אשר
תהיינה, הרי יש כאן פס לבן וכיצד חצית אותו?"
והנאשם בשלו: "אבל זה שנסע לפני הפריע לי!"

השופט דופק בפטישו על השולחן שלפניו, ואומר: "בוא נתחיל מההתחלה..."
הוא מושיט את ידו אחורנית, לעבר הקיר, ושואל: "הנה, יש כאן קיר, מה היית עושה אם הקיר הזה היה מוצב
בכביש, האם היית נוסע לתוך הקיר?"

הנאשם לא קלט עדיין את כוונתו של השופט והשיב: "כבוד השופט, כיצד היה באפשרותי לחצות את הקיר?
וכי יש מישהו בעולם המסוגל לחצות את הקיר הזה?"

בשלב זה הסתובב השופט בחזרה אל שולחנו ופנה אל החשוד בסבר פנים חמורות: "ישמעו אוזניך מה שפיק מדבר!
הרי בגלל החוק האוסר לחצות פס לבן, הרי גם הפס הלבן היה צריך להיות אצלך בבחינת קיר, ובדיוק באותה
מידה שאי אפשר לעבור את הקיר, כך גם היית צריך לנהוג כשהגעת אל הפס הלבן!"

אני – סיפר הגר"א רוט – לקחתי את הדברים לליבי ושאלתי מהם פרק מוסר מאלף עד מאוד. אם השופט ההוא
פסק שפס לבן הוא בבחינת קיר, שאי אפשר לעבור אותו, ולא היה מוכן לקבל שום תירוץ. אם כן, גם בחייו של
היהודי שומר המצוות יש דברים שצריכים לשמש עבורו כפס לבן, או יותר נכון כפס אדום, שלא שאסור לחצות
אותו אלא שאי אפשר לחצות אותו!

והאם יש קו אדום ליהודי יותר מאשר העובדה שהוא צריך לקבוע עיתים לתורה? והלא זה הוא הקו היותר –
אדום שאפשר להעלות על הדעת! ובכל אופן, שומעים מדי פעם על יהודי הטוען שאין לו פנאי ללמוד ועוד יש לו
הצטדקויות בסגנון "אני עושה כל המאמצים על מנת להגיע לבית המדרש, אך לבסוף מתגלגלים הדברים שאין לי
פנאי..."

זה נקרא לעבור על פס לבן! כי כל התירוצים שיהיו בפיו בימים אלו, אינם רלוונטיים... לא שייך שיהודי לא יקבע
עיתים לתורה!!! אין דבר כזה בעולם!!!

משל למה הדבר דומה? לאדם שיבוא ויאמר שהוא מצידו עשה את כל המאמצים על מנת שיוכל לנשום,
ולבסוף התגלגלו הדברים כך שלא מצא את הזמן הראוי לכך, ולא נשאר לו פנאי לנשום...

עם כל העיסוקים שלך, ולמרות שהינך העסוק ביותר בעולם, הינך חייב להשאיר לך פנאי ללימוד התורה.
הינך חייב להקפיד על תפילות במניין ובזמן. וכל הסיבות שמנעו ממך להתפלל במניין או להגיע בזמן לא יתקבלו.
ובעיקר, להגביר את לימוד התורה, להשתתף בשיעור קבוע מסודר ולא "מתי שיוצא לי או שיש לי פנאי" כי תמיד
יש סידורים ויש עיסוקים שהיצר מכין לנו.

ישנה עצה בדוקה ומנוסה שגם היצר לא יוכל לנצח אותך והיא: התמדה בשיעור קבוע, ששום דבר שבעולם לא
יבטל אותך מלהגיע אליו. החזק בשיעור קבוע בעקשנות ובמסירות. תחשוב שהינך נכנס לחדר כספות שנפתחה
בפניך בזמן השיעור, האם יעלה על הדעת לאחר או לבטל את השיעור הקבוע?

לרפואת משה בן רינה הי"ו, אסנת בת תקווה הי"ו, ענת בת אסתר הי"ו, מרדכי בן שרה הי"ו, יוסף בן זולאיכו הי"ו, מיכל אפרת חיה בת דיאנה הי"ו, נדב חיים בן אירית הי"ו.

הבה נקבל על עצמנו דווקא בימים גדולים וגורליים אלה, בהם חיינו תלויים על לשון המאזניים, ימים שעל פיהם הקב"ה יחליט מי לחיים ומי ל...! מי במים ומי באש! – להתחזק בלימוד התורה ומרעיון למעשה: **הדף היומי**.
באנו לעורר על החשיבות של לימוד בקביעות יום יום. בשנים האחרונות התחזק מאוד נושא לימוד "הדף היומי" בגמרא גם אצל אנשים העמלים לפרנסתם. שעה זו מרוממת את האדם בכל מעשיו, ומעבר לכך גם ביתו מוצף באור יקרות. בני הבית הרואים את המסירות וההשקעה היומיומית מייקרים את התורה ואת אביהם הלומד, ועל כך נאמר: "יש קונה עולמו בשעה אחת". ובזכות העמל והיגיעה תהפוך התורה לקניינו של האדם.
זו אולי הדרך היחידה שבה יוכל האדם לסיים מסכת בחייו, כיוון שאדם העמל לפרנסתו אפשרויותיו לסיים מסכת מוגבלות. והרי לנו מרגלית יקרה שבה זיכה את עם ישראל המהר"ם מלובלין זצוק"ל ב"דף יומי", ושלוcho הנאמן הרב קובלסקי שליט"א שפתח מאות שיעורים ברחבי הארץ טוב וכדאי להיות שותף קבוע בשיעור בערך (אור דניאל).
"כי יום נקם בליבי ושנת גאולי באה" [ישעיהו סג].

כל אדם מישראל מצפה ומתפלל לביאת המשיח. זו הייתה משאלת ליבו ומשאת נפשו של כל יהודי בכל הדורות. ואכן, לאורך הדורות היו כל מיני מועדי קץ. הייתה התעוררות גדולה, אנשים התכוננו לגאולה שבשער, אך בסופו של דבר הצפיות נכזבו, והתקווה התנפצה בקול רעש גדול. במקום גאולה וישועה – באו על עם ישראל אסונות גדולים, ה' ישמור. עם ישראל ציפה והתכונן, אבל אם לא היה ראוי לכך – לא זכה. ואם לא זכה, מסתבר שלא היה ראוי לכך.
אחד המועדים הידועים היה שנת ת"ח. הדבר נרמז בזוהר הקדוש על הפסוק "בשנת היובל הזאת תשובו איש אל אחוזתו" – "כשישתלם הזאת", שהוא חמשת אלפים וארבע מאות ותמניא, תשובו איש אל אחוזתו, אל נשמתו. שהיא אחוזתו ונחלתו". אותו דור היה דור דעה. חיו בו גדולי עולם – הש"ך, ה"ט"ז ורבים אחרים. אלא שאז פרצה לעולם משחיות השקר של שבתאי צבי, שם רשעים ירקבו. שבתאי צבי חולל שמות בכרם ישראל, הוא סחף אחריו אלפים ורבות מישראל. הסכנה לאמונת ישראל הייתה גדולה ועצומה.

ממש במקביל להתגלותו של אותו משיח שקר, החלו פרעות נוראות ביהודים על ידי העריץ חמלניצקי, אשר נודעו בתולדות עם ישראל כ"פרעות ת"ח ות"ט". אלפים ורבות מישראל מתו על קידוש ה', הומתו ונטבחו במיתות קשות ואכזריות, ובהם קדושי עליון כרבי שמשון מאוסטרופולי הי"ד ועוד.

כאשר התחוללו הפרעות, רבי שמשון דרש בציבור והזהיר את העם שיעשו תשובה. כאשר צרו החיילים על העיר, נכנס רבי שמשון לבית הכנסת ושלש מאות איש עימו, עטופים בטליתות ובתכריכים, ועסקו בתפילה. עד שבאו האויבים לעיר, נכנסו לבית הכנסת וטבחו את כולם.

במשך שנתיים התחוללו המהומות, עד שמן השמים שמו להן קץ. כל אותן שנים היה שבתאי צבי פעיל בהפצת משיחיות השקר שלו. כעבור כמה שנים אף התאסלם. עד שבא עליו הקץ, הוא הוגלה על ידי השלטונות הטורקים ומת בגלותו. שלמה המלך אומר: "השבעתי אתכם בנות ירושלים בצבאות או באילות השדה אם תעירו ואם תעוררו את האהבה עד שתחפץ". אמרו חז"ל, שהקדוש ברוך הוא השביע את ישראל שלא ידחקו את הקץ. אסור לעורר את בואו של המשיח על ידי כל מיני פעולות לא טבעיות.

לעורר במעשים – אסור, אבל להיתפלל לביאת המשיח – מותר, וצריך! הרי חלק נכבד מתפלת שמונה-עשרה עוסק בגאולה העתידית, בבניין ירושלים ובית המקדש – "ראה נא בענייני וריבה ריבנו ומהר לגאלנו", "את צמח דוד עבדך מהרה תצמיח", "תקע בשופר גדול לחרותנו", "והשב את העבודה לדביר ביתך ואשי ישראל...".

מה זה "איש ישראל"? כותב הרמ"ע מפאנו: אנשים מעם ישראל הנהרגים על ידי הגויים – עולים למעלה ומכפרים עלינו כמו קורבנות (ועיני תקסופות מנחות). על כך אנו אומרים: "ואישי ישראל ותפלתם מהרה באהבה תקבל ברצון". בזמן שבת המקדש היה קיים, היו מקריבים קרבן תמיד פעמיים ביום – בבוקר ובין הערבים, כבש אחד לכל קרבן. לאחר שבעונותינו חרב בית המקדש ובוטלו הקורבנות, הרוגי ישראל ביד צר משמשים לנו במקום קרבן.

אומר הזוהר הקדוש: כשהמשיח שומע כי נהרג אדם מעם ישראל על ידי נוכרי – הוא מזדעק, וכל הצדיקים בגן עדן מתאספים בשלוש מאות ותשעים רקיעים (כמניין 'שמים') ובוכים, עד שעולה צעקתם לפני בורא עולם. הקב"ה עומד מכיסא כבודו וזועק ושואל מהי סיבת בכייתם.

כאשר המשיח שומע את הקב"ה צועק ברקיע ושואל לפרש בכייתם, מיד בא לפני הקב"ה, ובידו תמונת דמותו של אותו יהודי שנהרג על ידי הגויים. הקב"ה נוטל את הדמות, מנשקה ומחבקה, מצייר אותה על בגדו, ונשבע למשיח ואומר: לא אשקוט עד שאנקום את נקמת הדם הזה שנשפך. אומר הזוהר: אותו בגד של ה' מוכתם מהדם של ישראל שנשפך. כל יהודי – דמו מכתים עוד חלק בבגד הזה. ביום שמתמלא הבגד בדמם של מתי ישראל, יוצא הקב"ה ממקומו, נוקם בגוים וגואל את ישראל. והן הן דברי הנביא: "ויז ניצחם על בגדי וכל מלבושי אגאלתי – כי יום נקם בליבי ושנת גאולי באה" (דורש ציון).

"יום הכיפורים הוא מקרא קודש יהיה לכם ועיניתם את נפשותיכם" [ויקרא- כג, כז].

שאלה חמורה ביותר הגיעה לשולחנו של מו"ר הגאון יצחק זילברשטיין שליט"א, בערב יום הכיפורים, ומעשה שהיה כך היה: עולה אחד מברית המועצות, החל לחזור למקורות וללמוד אודות יהדותו, עד שזכה להתקרב לשמירת התורה והמצוות. והנה, יממה אחת לפני יום הכיפורים, מגלה הבחור כי הינו ערל, רח"ל. התברר שאביו המומר, שגידלו על ברכי הקומוניזם, לא הכניסו בבריתו של אברהם אבינו, ואותו 'תינוק שנשבה' לא ידע כלל עד עתה. מיהר הבחור ופנה לרופא-מוהל ירא שמים, וביקש שימולו בהקדם, "אנא, מהר נא והסר את הערלה הטמאה מבשרי. אני מוכן לשלם כל סכום שבעולם, ובלבד שלא אכנס ליום הקדוש בעוד הערלה דבוקה בי...".

אולם המוהל לא הסכים למולו לאלתר. "ראה נא יקירי", אמר, "במידה ואמול אותך היום, אתה תחשב ל'חולה מסוכן', מכיון שברית מילה בגילך כרוכה בסבל רב, וממילא לא תוכל להתענות ביום הכיפורים. לכן, חוכך אני בדעתך שאולי כדאי להמתין עד לאחר יום הכיפורים, ואז לקיים את מצוות המילה... כדאי אפוא שתשטח את הנידון בפני חכמי ההלכה - היאך יש לנהוג במקרה שכזה?"

מיהר העולה חדש ובא לבית מו"ר, ונפשו בשאלתו: "האם אקיים את הברית עכשיו, ואז אצטרך לאכול ביום הכיפורים, או שמא עדיף לדחות את הברית לאחר יום הכיפורים כדי שאוכל לצום...?"

השיב מו"ר שליט"א: הצננו את השאלה לפני מורי חמי, מרן הגאון רבי יוסף שלום אלישיב זצ"ל, והשיב מרן: לא כתוב לגבי יום הכיפורים "שמו"ר ו'יזכור", כמו שכתוב בשבת. כלומר, בנוגע לשבת צריך האדם לדאוג ולשמור שלא יבוא לידי חילול שבת כבר מיום רביעי, אבל ביום הכיפורים לא נאמרה הלכה כזו. לפיכך, יש להורות לבחור שיקיים את מצוות ברית המילה, אף על פי שיצטרך לאכול ויצטרך לחלל עליו את יום הכיפורים! (והערב נא).

זכות הלימוד בעלון זה תהיה לעילוי נשמות: ר' נוראל חזני בן מרים ויעקב ז"ל, לע"נ מרת מונירה חזני בת כורשיד ז"ל, לע"נ מרת פארי בת מונירה ז"ל, לע"נ ר' עזיזולה בן שרה ז"ל, לע"נ מרת מנסורה בת כשוור ז"ל, לע"נ דוד בן כורשיד ז"ל, לע"נ אליהו בן שלום ז"ל, לע"נ יצחק בן ליבה ז"ל, לע"נ שרה בת גוהר ז"ל, לע"נ סוסן בת ויקטוריה ז"ל, לע"נ טובה בת כורשיד ז"ל, לע"נ מסעוד בן פרהנג ז"ל, לע"נ מניזה בת שוקט ז"ל, לע"נ דוד בן רבקה ז"ל, לע"נ אברהם בן עשרת ז"ל, לע"נ משה בן כורשיד ז"ל, לע"נ יחזקאל בן מזל ז"ל, לע"נ אברהם בן סולטנה ז"ל, לע"נ יונה בן אסתר ז"ל, לע"נ לי כהן בת פולין ז"ל, לע"נ מאיר בן עזיזה ז"ל, לע"נ אליהו בן מרים ז"ל, ולע"נ כל נפטרי עם ישראל.

למעוניינים בהפצת העלון: 03-5592523. לקבלת העלון בדוא"ל, שלחו בקשה ל: otzarot.hparasha@gmail.com

איטש לרעהו

לקט אמרות חז"ל
רעיונות, עובדות
והנהגות מגדולי
ישראל,
על מדות טובות
שמביאות לאהבת
הזולת הנלמדות
מפרשת השבוע

מכון אהבת אמת - המרכז להעמקת ערכי אהבת הזולת

ע"ש ר' עבי יהודה דומוביץ ז"ל - רח' אבן עזרא 2 ירושלים 9242402
טל: 02-5671812-02 פקס: 077-7671812 דוא"ל: paypal: ahavemet@012.net.il

ליקוט ועריכת: יצחק בן אהרן
כל הזכויות שמורות למכון אהבת אמת
אסור להעתיק, לצלם ולהדפיס בלי רשות בכתב

שבת קודש ח תשרי תשפד: הדלקת נרות: ירושלים: 6:01 תל-אביב: 6:16 חיפה: 6:07 מוצאי שבת: ירושלים: 7:12 תל-אביב: 7:14 חיפה: 7:13 ר"ת: 7:51

פרשת האזינו

הכרת הטוב

להכיר טובה למטיבו ולא להיות כפוי טובה!

נלמד מהפסוק: "עם נבל ולא חכם"... (פרק לב-ו)

ופירו המפרשים (רש"י, רמב"ן, דעת זקנים ועוד) עם נבל - ששכחו הטובות שעשו להם. והוסיף הרמב"ן: "ולפי דעתי העושה טובות חנינם יקרא נדיב, ומשלם רעה למי שהטיב עמו יקרא נבל... ולכן אמרו על נבל הכרמלי כשמו כן הוא נבל שמו ונבלה עמו, כי דוד עשה עמו טובה גדולה... והוא לא רצה לשלם לו גמול ועט במלאכיו ויבזהו... אם כן, יאמר הכתוב, הזאת תגמלו את השם על הטובות שעושה עמכם, עם נבל שהוא משלם רעה תחת טובה". עכ"ל.

ניתן להבין את משמעות "כפיות טובה" בשני אופנים: (א) הוא אינו מכיר כלל בטובה שעשו לו, וממילא אינו מרגיש צורך להודות עליה. [תכונה זו מצויה בדרך כלל באדם גאה שמחשיב את עצמו, ובטוח שהכל מגיע לו מחמת גודל "מעלתו", ולכן אינו מכיר שעשו לו איזושהי טובה]. לאדם כזה מתאים התואר "כופר בטובה".

(ב) הוא אמנם מכיר בטובה, אך מסיבות שונות אינו רוצה לזכור את הטובה לשמור אותה ולהודות עליה [והסיבה לכך היא כמו שכתב הגר"י קניבסקי - הסטייפלר זצ"ל (בספרו חיי עולם) שמכיון שמכיר בטובה, מרגיש מחוייב למטיבו, והוא במידותיו המושחתות אינו יכול לסבול זאת להכנע למטיבו ולהרגיש כבעל חוב ולכן הוא נהפך לשנוא את מטיבו]. לאדם כזה מתאים התואר "כופה בטובה" היינו שמכסה על הטובה הידועה לו, כמו "כופה עליו את הכלי" (פסחים ח:).

לכאורה ישנה "נפקא מינה" בין שני האופנים הללו. שלפי האופן הראשון, הכופר בטובה, אמנם לא מרגיש צורך להשיב טובה למטיבו, אבל גם לא יעשה לו רעה תחת טובה. כי אין לו "בעיה" עם זה שהטיב עמו, שהרי סך הכל עשה המטיב מה "שצריך" לעשות... אך לפי האופן השני, הכופה בטובה מרגיש צורך להשיב רעה תחת טובה. שהרי הוא נהפך על המטיב לשנוא אותו משום שהמטיב עושה לו "רע" כביכול, בכך שגורם לו להיות "בעל חוב" ו"אסיר" תודה.

נראה לכאורה שבשני אופנים הללו בהבנת "כפיות טובה" נחלקו רש"י ותוספות (בגמרא ע"ז ה.) שרש"י פירש "כפוי טובה" היינו שאין מכיר להחזיק טובה לבעלים. וכונתו שאינו מכיר שעשו לו איזושהי טובה, וזה כמו שביארנו באופן הראשון. ואילו **תוספות** פירשו שכפוי טובה היינו שאינו רוצה להחזיק טובה בדבר. וכונתו שאמנם מכיר שעשו לו טובה אך אינו "רוצה" להחזיק טובה למטיבו, והוא מטעם שביארנו באופן השני. לפי פירוש זה מדוייק יותר הלשון "כפוי טובה", כמשנ"ת.

נסיים בלשון הפלא יועץ שכתב: "ואל יזוז ממחשבתו הנוסח שאנו אומרים בשבח "נשמת כל חי": "ואילו פינו מלא שירה כים..... ברעב זנתנו ובשבע כלכלתנו מחרב הצלתנו"... ויחשוב פרטי פרטות כמה וכמה טובות הטיב עמו מיום היותו ברחם אמו, ומכמה רעות הצילו, הן הגליות לו והן הנסתרות כדרך שאמרו בגמרא (נדה לא.) "אין בעל הנס מכיר בניסור".

ואגב, חשבנו לבאר בדרך צחות, מה פשר הדימוי: "מלא שירה כים" למה דווקא "כים" ולא למשל כ"חול" ו"ככוכבים"? אלא "שירה כים" היינו, כמו אותה שירה על הים שהייתה מושלמת ושמחה ביותר, שלא היתה כמוה מאז ומעולם, היא שירת הים ששרו אז משה ובני ישראל בקריעת ים סוף.]

"הכרת הטוב על שעזר עם החבילות"...

פעם הגיע החזו"א לשמחת הבר-מצוה של בן רבי מנדל דויטש זצ"ל, אף שהיה ממעט מאוד להגיע לאירועים דומים. החזו"א נסע עם עוד שני תלמידי חכמים ממקורביו, ונתברר, כי סיבת הגעתו של החזו"ן איש לבר מצוה אי משום הכרת הטוב לרבי מנדל על כך שסייע בידו להתארגן עם החבילות בשעה שירד הוא ואשתו מהאניה כאשר הגיעו ארצה.

ופעם הגיע רבי מנדל דויטש לביתו של החזו"א, והרבנית ששמרה בהקפדה לבל יופרע בעלה בלימודו, מנעה ממנו להכנס בטענה כי הדבר מפריע את לימודו של בעלה.

כששמע החזו"א מי האורח אמר לרבנית: "הלא זה רבי מנדל שעזר לנו עם החבילות לרדת מהאניה". ואז נתנה לו להכנס. **מעשה איש**

החובה לטרוח ולהביע הכרת הטוב...

תקופה קצרה אחרי חתונתו של הרב יוסף הופמן ממונסי, קיבל מכתב מהגה"צ רבי בן ציון במברגר זצ"ל בענין חתן חסר כל שהחזו"ן איש ביקש שיאספו כסף בשבילו. ואכן המגבית הצליחה. הסכום הועבר לארץ ישראל.

כעבור שנתיים התדפק הגה"צ רבי אליהו אליעזר דסלר זצ"ל על דלת ביתו של הרב הופמן. הלה התרגש מאוד לקבל את האורח רם המעלה ושאלו מה הביאו לטרוח עד לביתו...

לתדהמתו, השיב לו הרב דסלר: "באתי להודות לך על עריכת המגבית לחתן... תמה הרב הופמן: וכי על זה צריך הרב לטרוח, הרי חלפו כבר שנתיים ושכחתי מזה.

השיב המשגיח: חייבים להכיר טובה וחייבים לטרוח ולבוא ולהביע את הרגשת הכרת הטוב שיש לנו". **ספר הזכרון למכתב מאלהו**

עלו השבוע פרשת האזינו הוקדש לעילוי נשמת **רבי שמואל זאב הלוי בן ר' שלמה הלוי זולפסון ז"ל**

נלב"ע יום ט"ז תשרי ב' דחווה"מ סוכות
ת. נ. צ. ב. ה.

ליטול עצה מזקני הדור – חכמי התורה, קודם כל פעולה חשובה וגורלית!

נלמד מהפסוק: "שאל אביך ויגדך זקניך ויאמרו לך" (פרק לב-ז)

ודרו חז"ל על הפסוק: "ואספת את זקני ישראל" (שמות טז-יח) לעולם זקנים מעמידים את ישראל [לתת להם קיום בעצתם הנבונה והישרה] אימתי ישראל עומדים: כשיש להם זקנים. למה כשהיה בית המקדש קיים היו שואלים בזקנים שנאמר "שאל אביך ויגדך זקניך ויאמרו לך" שכל מי שנוטל עצה מן הזקנים אינו נכשל (מד"ר שמות ג-ח). עוד אמרו חז"ל: נמשלו ישראל לעוף, מה העוף הזה אינו פורח בלא כנפיים, כך ישראל אינם יכולים לעשות דבר חוץ לזקנים (מד"ר ויקרא יא-ח)

מדוע עצת החכם בחכמת התורה טובה יותר ומוצלחת יותר משל כל אדם אחר מן השורה? מפני שמחמת רוב תורתו ועומק חכמתו מבין ורואה דברים שאחרים אינם רואים. וכדבריו המאלפים של הרמח"ל (במסילת ישרים פ"ג) וכך כתב:

העצה האמיתית לא יוכלו לתת אותה ולא לראות אמיתותה אלא אותם שכבר יצאו מתחת יד יצרם ומשלו בו. כי מי שהוא עדיין חבוש במאסר יצרו אין עיניו רואות האמת הזאת ואינו יכול להכירה, כי היצר מסמא את עיניו ממש. והנה הוא כהולך בחושך שיש לפניו מכשולות ואין עיניו רואות אותם. (ועיין שם מה שהאריך עוד).

אמרו חז"ל בגמרא (עירובין יג:): גלוי וידוע לפני מי שאמר והיה העולם, שאין בדורו של רבי מאיר כמותו ומפני מה לא קבעו הלכה כמותו? שלא יכלו חבריו לעמוד על סוף דעתו. מאידך מצינו שאמרו חז"ל: הלכה כרבי מאיר בגזרותיו (עירובין מז:). נשאלת השאלה: מה נשתנו גזירותיו מפסקיו והלכותיו?

וביאר אחד מגדולי התורה עפ"י משל: למה הדבר דומה? לאדם שכושר ראייתו היה מדהים. הראו לו אתרוג נקי ומהודר, ואמר: "פסול הוא, רואה אני בו נקודות שחורות!" ואכן כשהתבוננו באתרוג מבעד ל'מיקרוסקופ' נראו הנקודות השחורות בעליל. פסקו הרבנים: האתרוג כשר! שכן התורה לא ניתנה ל'מיקרוסקופ' אלא לעיני אדם מן השורה.

פנו ללכת ובעל הראיה המופלאה אמר: "בואו ונלך בדרך אחרת, כי רואה אני במרחק שאורבים שודדים המלסטמים את הבריות!" אמצו בני החבורה את עיניהם ולא ראו אלא נקודות זעירות. אמר אחד מהם: "נמשיך דרך זו שהרי לא ניתנה תורה אלא לבעלי ראייה רגילה..." גערו בו כולם ואמרו: "שוטה, לגבי דיני התורה אומרים אנו שלא הורתה לנו להתחשב בראייה יוצאת מגדר הרגיל. אבל אם בראייתו המופלאה צופה הוא סכנה מי פתי ויקרב אליה..."

מעתה נבין את דברי חז"ל: כאשר ביקשו חבריו של רבי מאיר לרדת לסוף דעתו העמוקה כדי להבין טעמי הלכותיו ולא הצליחו, אמרו: מה נעשה, תורה לא בשמים היא וחובה עלינו לפסוק כפי הבנתנו. אך כאשר גזר רבי מאיר גזירה משום שצפה מכשול וביקש למונעו, לא אמרו חבריו שאינם עומדים על סוף דעתו ולכן לא נחשו לדבריו. אלא אדרבה, כאן סמכו עליו כי ידעו שמיטיב הוא לראות מהם ומונע אותם מדרך שתביא למכשול.

החפץ חיים היה אומר משמו של הגאון רבי יצחק מוואלוז'ין זצ"ל: אין שום שאלה בעולם שאין למצוא בתורתנו הקדושה תשובה עליה. סוחר שהשיאוהו עצה בעניני משא ומתן ואינו יודע לכלכל את מסחרו. העיצה בשבילו מה לעשות, כתובה בתורה! צריך רק לעינים מאירות בכדי לראות היכן זה כתוב, ואת זה יודעים לעשות גדולי התורה - עיני העידה.

המציית לעצת הזקנים אינו נכשל...

המעשה שלפנינו אירע בשנת תרצ"ח. חמותו של הגאון רבי יהושע זליג דיסקין זצ"ל (רב פרדס חנה) נזקקה לניתוח בעינה עקב מחלת ה"ברקית" ("גלאקומה" בלע"ז). ידידים יעצו לרבי זליג לשאול בעצת החזון איש. הרופאים האיצו במשפחה להסכים בדחיפות לניתוח והפחידו אותה באזהרה כי בלי הניתוח סופה לאבד את כושר הראיה לחלוטין. הם אף המעיטו את מדת הסיכון שיש בניתוח הנידון.

נסע רבי זליג אל החזון איש לשאול בעצתו. הוא מסר לו את דעתם של הרופאים ואף הוסיף וסיפר כי גם רבה של מיר הגאון רבי אליהו ברוך קמאי זצ"ל, עבר ניתוח כזה בהצלחה.

פנה החזון איש לברר את הנושא, לא בהגיון, כי אם לפי ההלכה. הוא אמר שהרופאים לא צודקים בזילזול ביחס לסיכון אשר בביצוע הניתוח, כי גידי העין מעורים בטרפשי הלב (ע"ז כח:). והניתוח עלול לפגוע בשרירי הלב. מאידך, קבע, כי הרופאים הפריזו בחששות מפני מאור עיניה. על כן הורה שאסור לנתח! ואולם הוסיף שכדאי להתיעץ בכ"ז עם רופא פלוני ועוד רופא מומחה שנקב בשמם.

מה מאוד הופתע רבי זליג דיסקין כאשר שמע אחר כך את שני הרופאים המומחים מכוונים למסקנתו ההלכתית של החזון איש לכל פרטיה.

פאה"ד

שומע לעצת חכם...

זוג הורים התדפק באישון לילה על דלתו של הגאון רבי עזרא עטיה זצ"ל. פניהם הביעו דאגה רבה מאוד והם שואלים את ראש הישיבה: בתם התארסה עם אחד מבחורי הישיבה, וזה עתה נודע להם כי הוא חולה בשחפת (מחלה קשה ומסוכנת שלפני עשרות שנים לא נמצא לה עדיין תרופה), האם לבטל את השידוך?

השיב להם רבי עזרא: איני יכול להשיב לכם על השאלה, אבל רוצה אני שתלכו לראות את הגאון רבי איסר זלמן מלצר ראש ישיבת עץ חיים. היתה לו אותה בעיה והוא עתה ב"ה אדם זקן ומגדולי הדור.

הבינו ההורים וקיבלו בדומיה ובתמימות את המלצתו. הזוג בא בברית הנישואין וזכה הבעל לאריכות ימים ושנים.

המורה

"חכם עדיף מנביא..."

סיפר נכדו של הגרי"ש אלישיב זצ"ל: פעם הנחתי על שולחני של הרב אלישיב מכתב צדקה תמים. הוא קרא את המכתב והניח אותו בצד. כעבור זמן שאלתי אותו לגבי המכתב, אך הוא נמנע מלחתום. כמובן שמי שמסר לי את המכתב לחץ מאוד, אך הרב אלישיב ענה: "די ברבנים שכבר חתמו מה צריך גם אותי...?"

אמרתי להרב אלישיב שהמבקש רוצה דוקא את חתימתו... או-אז ביקש ממני לעיין במה שכתוב בראש המכתב שפלוני הינו ראש מוסד... הקים את ישיבת... וכו' מגילה שלימה שמתארת את פועליו.

"ליבי אומר לי" - המשידך הרב אלישיב - "שיש שם במוסד איזה דין ודברים ואחד המנהלים מתכוון להשתמש במכתב ההמלצה התמים בתורת אסמכתא לחיזוק בעלותו על המוסד! (וגדול הדור מעיד בחתימת ידו שהלה "הקים"...). הוא הדגיש שאינו בטוח בזה אך די בכך לדחות חתימתו.

"במקרה - כבר באותו לילה - מתקשר אלי אדם ומתענין: האם פלוני היה אצל הרב בענין המחלוקת במוסד? השבתי שלא היה כאן בענין שום מחלוקת... הלה המשידך ושאל: "הוא לא ניסה להחתיים את הרב על איזה מכתב!?"

ואז סיפר הלה שבאותו מוסד ישנה מחלוקת על הבעלות "ואם פלוני יבוא לרב להחתימו אז תדע..." התברר שזהו אכן היתה מטרת המכתב התמים. בדיוק כפי ש"ליבו" של הרב אלישיב "אמר לו". וחכם עדיף מנביא...

הלמות עמלים

העוסק בתורה וגמילות חסדים מרבה זכויות לעצמו ולכלל העם!

נלמד מהפסוק: "לו חכמו ישכילו זאת יבינו לאחריהם" (פרק לב-כט)

ואמרו חז"ל (בספרי): "אילו נסתכלו ישראל בדברי תורה שניתנה להם, לא שלטה בהם אומה ולשון. ומה אמרתי להם, קבלו עליכם עול מלכות שמים והכריעו זה את זה ביראת שמים והתנהגו זה את זה בגמילות חסדים". ובירושלמי (פאה פ"א ה"א) דרשו חז"ל בפסוק להלן (לב-מז) "כי לא דבר רק הוא מכס" – זה תלמוד תורה... "ובדבר הזה תאריכו ימים" – זו גמילות חסדים.

אומרים חז"ל (בתד"א זוטא): שאלו תלמידיך את רבי אליעזר הגדול: מה יעשה אדם וינצל מחבלו של משיח? אמר להם יעסוק בתורה ובגמילות חסדים.

שאל החפץ חיים (בחתומת ספרו **שם עולם**): האם תלמידי רבי אליעזר לא ידעו זאת שתורה מגנא ומצלא ושהמצוה מגינה ומצילה (כמבואר בסוטה כא.)?

וביאר הח"ה, כי באמת כח הדין נמשל ממש כמו אש, ככל שיותר תגבר האש, כן צריך להביא יותר מומחים ויותר כלים לכבותה, ופעמים שמרוב התגברות התבערה, גם זה לא עוזר. כך ממש הוא כח הדין, כאשר אין הדין מתגבר כל כך די בזכות כלשהי של מצוה לעכבו, אך כשמתגבר מאד, כבר אינה מועילה זכות המצוה.

לפיכך תלמידי רבי אליעזר שראו ברוח קודשם עד כמה יתגבר כח הדין בעולם לפני ביאת המשיח, כיצד ילכו הצרות ויתרבו, עד שלא תועיל שום זכות כנגד זה, ולכן, שאלו: "מה יעשה אדם" וכו' אך רבי אליעזר ענה להם שעדיין יש עצה, שיעסקו בתורה ובגמ"ח שכוח התורה והחסד תועיל אף בעת צרה כזו.

בהפטרת יום הכיפורים הבעל"ט נקרא את דברי הנביא (ישעיה כח-ג) שכלל ישראל שואל את הקב"ה: "למה צמנו ולא ראית עינינו נפשנו ולא תדע" והש"ת עונה לכלל ישראל: "הכזה יהיה צום אבחרהו יום ענות אדם נפשו... הלזה תקרא צום ויום רצון לה'... הלא פרוס לרעב לחמך ועניים מרודים תביא בית... אז תיבקע כשחר אורך"...

וכך ביאר הגה"צ **רבי חיים ברים** זצ"ל את הפסוקים: הקב"ה אינו חפץ בעיניו לשם עינוי. לא זה עיקר כוונתו. אלא רצונו שמתוך הצום והעינוי תתעורר נפש האדם. ולא יאזנה ענין צריך האדם להתעורר: לפרוס לחמו לרעב ולהכניס לביתו עניים מרודים! זהו היום הקדוש - יום הכיפורים! כשחטר ענין זה, הרי חסר העיקר מהנשמה של יום הכיפורים. ואם פסגת כל השנה כולה הוא יום הכיפורים, הרי שפסגת יום הכיפורים - אומר הנביא - הוא פריסת לחמך לרעב.

נמצא, איפוא, שפסגת כל החיים הרוחניים שהאדם יכול לתת להקב"ה ממה שחננו, אין זה אלא החסד הזה של "פרוס לרעב לחמך ועניים מרודים תביא בית".

על ביאור זה נשאל רבי חיים ברים: אם לפי דבריו עיקר הצום הוא עשיית החסד עם הזולת, אם כן למה לא נקבע יום זה מעיקרא ליום של חסד, ולמה קבעוהו ליום של צום ותענית?

השיב רבי חיים: נקוט כלל זה בידך, כשהאדם אוכל ושותה אזי הוא רואה רק את עצמו ולא את זולתו. אבל כשאין האדם שקוע בתוך עצמו, ואינו עוסק בגשמיות שלו, הרי הוא רואה את זולתו, את העניים ואת הרעבים...

הסגולה להנצל מחבלו של משיח...

סיפר הגאון רבי ישראל אהרן קופשיץ זצ"ל: בזמן המלחמה כאשר נפלו פגזים בירושלים, והיה מצב של סכנה גדולה, הגיע הגה"צ **רבי מתייהו דיוויס** זצ"ל לביתו של הגרי"ז **סולובייציק** זצ"ל וטען לפניו שישנה סגולה גדולה להנצל מחבלי המשיח, והיא להעביר הסדרה (לקרוא את פרשת השבוע) ביום ששי לפני כניסת השבת...

נענה הגרי"ז ואמר לרבי מתייהו: "ומה רע לי בסגולה של רבי אליעזר הגדול שאמר, מה יעשה אדם וינצל מחבלו של משיח? יעסוק בתורה ובגמילות חסדים". וכך מובא גם בגמרא (סנהדרין צח.).

עובדות לבית בריסק

תאב לעשות חסד עם הזולת...

העידו על הגה"צ רבי זרח ברוורמן זצ"ל, כי אהבתו לעשות חסד עם הזולת היתה ממש כאדם התאב לאכול מעדנים בשעת רעבונו... מעשה צידקותו היה במסירות נפש ממש, וכל יום הקדיש מזמנו היקר כדי לדאוג למדוכאים, ולמלאות מחסורם של עניים וחולים וקשי-יום.

בערב יום הכפורים נודע לרבי זרח שאחד מהתלמידי חכמים בעיר, צריך לנסוע למרחצאות בטבריה, לפי פקודת הרופאים, ואין לו להוצאות הדרך והאכסניה בטבריה. מיד לבש רבי זרח את מעילו, ומספר שעות לפני התקדש היום הקדוש, יצא לקבץ מעות על פתחי נדיבים.

העיר לו אחד מהנדיבים: "הרי מצוה לאכול היום, ומדוע עוסק כבודו בדברים אחרים?" השיב לו רבי זרח: "אם תענית יום הכיפורים נדחה מפני פיקוח נפש, הרי אכילה ושתיה של ערב יום הכפורים לא כל שכן"...

בטוב ירושלים

"קבל על עצמך את החסד הזה"...

בעיצומו של יום הכיפורים, כאשר הגה"צ **רבי מרדכי צוקרמן** זצ"ל היה בדרכו לתפלת מנחה, פגשו הדיין **רבי אברהם שאר ישוב** זצ"ל ושאלו: "אנא יאמר לי מה "קבלה" טובה ראוי לקבל בטרם היום יפנה בעוד שערי שמים פתוחים?"

הרהר רבי מרדכי והשיב: "הלא סיפרת לי לפני ימים אחדים כי אשתך איננה בקו הבריאות, וביקשת ממני, שאתפלל עליה... קבל, איפוא, על עצמך לעשות את החסד הזה, שהיום מיד אחרי תפלת ערבית הזדרז לשוב לביתך לעשות הבדלה, כדי להקל על אשתך את הצום".

ואכן כך עשה רבי אברהם, שלא כהרגלו כל השנים. מיד לאחר תפלת נעילה יצא רבי אברהם למנון שבו התפלה יותר מהר, דבר שהפליא את המתפללים בהכירם אותו כמי שתפלתו מתון מתון. מיד בתום התפלה הזדרז ועלה לביתו, הבדיל על הכוס ושברו את הצום.

הרבנית שאר ישוב הרעיפה תודות וברכות על מי שגרם לבעלה להזדרז, שכן, כפי שהתבטאה "כל רגע נוסף של תענית היה עלי קשה ביותר".... כשמע זאת רבי מרדכי שמח שמחה גדולה ואמר: "אם תפלותי עזרו לה אינני יודע... אבל לפחות אני יודע שבזה וודאי עזרתי לה"...

יחיד ודורו

"בעל חסד - תפלתו נשמעת!"...

כאשר חלה הגה"צ **רבי נתן צבי פינקל** - הסבא **מסלבודקה** זצ"ל, מסר את שמו לצדיקי הדור שיתפללו עבורו. בנוסף להם ביקש שיפנו גם לרוקח העיירה שגם הוא יתפלל עליו...

לתמיחת מקורביו על בקשה זו, הסביר להם רבי נתן צבי:

"בעל חסד - עפ"י דברי חז"ל - תפלתו נשמעת! (כמו שאמרו חז"ל במדרש שוח"ט - סה עיי"ש) הרוקח עושה אמנם עבודתו למען רווח ממון, אבל למעשה הוא עושה חסד עצום עם הציבור... ועל כן נשמעת תפלתו".

ומי כעמך ישראל

בין איש לרעהו – סיפורים בני זמננו

הלולב ההבוט! / סיפור ארבעה עשר למבצע הסיפורים

את הסיפור הבא - שהתרחש לפני 30 שנה - שמעתי מבעל-המעשה.

הרב י. יצא לארה"ב לשם גיוס כספים. כידוע ישנם תקופות וזמנים שמתאימים למלאכה זו בארה"ב, אבל כולי-עלמא של המשולחים מעדיפים לשהות בחג הסוכות בארץ ישראל. בבית. בצל הסוכה והמשפחה האהובה. ושמחת בחגך.

אמנם, מיודענו - מסיבות שונות - נותר שם גם לחג הסוכות. הוא לא רכש ארבע-מינים אלא תכנן לבקש מאחד המתפללים לצאת ידי חובה בשלו. ביו"ט ראשון הוא הלך להתפלל בבית כנסת מסוים שנודע בקהל מתפלליו העשיר.

איך שהסתיימה חזרת הש"ץ של שחרית, החלה ההצגה הגדולה. הצגה!?

בכל בית כנסת קיימת הפסקה קצרצרה בין שחרית להלל, במהלכה מתארגנים המתפללים עם הד' מינים שלהם. אלו שלא הספיקו לנענע לפני התפילה, יוצאים לסוכה לנענע - או מסתפקים בנענוע בתוך בית הכנסת. אבל במקום המדובר ההפסקה ארכה כשלושת רבעי שעה!

ומה עושים בזמן הארוך הזה? כבר אמרנו: הצגה. כל אחד מציג את הסחורה שלו...

* * *

זה מתחיל ב"אתרוג-פושקע", קופסת האתרוג. שתיבנו. אף אחד מהמתפללים פה לא נכנס לחנות של כלי כסף וקוטף לעצמו קופסה. מה פתאום. צריך הזמנה מיוחדת מהצורך, עם מוטיבים אישיים של המזמין...

אז בשלב ראשון שולפים כולם את ה"אתרוג-פושקע" המיוחד וכמובן מחמיאים ומפרכסים זה לזה. לאחר שכבר שבעו העיניים מהאריות, מגיע הזמן לשלוף את האתרוג עצמו. כל אחד מוציא את הפרי-הדר בדחילו ורחימו, מסיר את שכבת המגן וחושף לעיני כל את הפלא שהוא הצליח להשיג השנה.

האתרוג זוכה עד מהרה לניתוח מעמיק של החברים לספסל, ולבית הכנסת בכלל. פששו! פששו! פששו! איזה "גארטל" מדהים! וה"בליטות"! והצבע! זהב טהור! פששו! פששו! פששו!...

אחרי שהאתרוגים סחטו את מלוא תשומת הלב עוברים ללולב, ול"קושיקל". פששו! פששו! פששו! פששו! והאלמלא היה נשמע ברמה קולו של החזן בברכת הלל, לא היו העשירים מסיימים להתגאות

במרכולתם לגאון ולתפארת...

* * *

ובפינת בית הכנסת יושב לו יהודי צנום. מעורר רושם של עני ואביון. עם ד' מינים מעוררי רחמים אף הם. כאלו שידעו ימים פים יותר... אבל מה? האיש נאה להם והם נאים לו.

לא. לא מדובר במיודענו שכאמור כלל לא רכש ד' מינים (כדי לא להתבזות בעיני העשירים?) מדובר באחד המתפללים שעיניו כלות ויוצאים נוכח הפאר וההדר שמשתולל סביבותיו...

לפתע ניגש לכיוונו אחד המתפללים, מציץ לד'-מינים שלו ומודיע: "תדע לך, הד' מינים שלך מוצאים חן בעינינו!"

האביון לא יודע אם הלה מתכוון להתל בו, והאיש שואל: "היית מוכן להחליף איתי?"

- "בטח אתה צוחק..."

"ממש לא. אני רציני ביותר. אם אתה מוכן אז בוא נחליף. כל אחד יקנה את שלו ובא לציון גואל".

האביון לא מאמין למראה עיניו. האיש מושיט לו אתרוג - "חד בדרא", לולב - "יוצא בדימוס" ואלו הדסים! פששו!...

ובתמורה הוא מוסר בידיים רועדות את ארבעת המינים העלובים שלו.

ליהודי שעשה את ההחלפה קראו ר' מיכאל שניצלער זכרונו לברכה. המלחין הנודע שהסתלק לאחרונה לעולם שכולו טוב.

המשולח מארץ ישראל מתבונן במחזה המדהים, והוא לא מאמין למראה עיניו. צובט את עצמו לבחון אם זה קורה באמת או שמא חלום. אבל כן. האביון נראה מדושן עונג, עיניו זורחות - כעיניהם של יתר המתפללים...

* * *

לימים סיפר זאת הרב י. באוזני יהודי חכם שאמר לו: "הד'-מינים היחידים שבוודאי עלו לפני כסא הכבוד, היו המינים החבוטים שהחזיק בידו ר' מיכאל שניצלער! כל השאר אין לי מושג..."

"אה! איך שש לבטח בורא-עולם כאשר עלו לפניו הנענועים של המינים החבוטים, שהיו ספוגים בטוב-לב, בויתור, ברדיפת צדקה וחסד ובמאמר חכמינו ז"ל 'ראויים כל ישראל לישיב בסוכה אחת'..." - - -

הזוכה הארבעה עשר: ה. בריטשטיין בית שמש

הזוכה השבוע, הזוכה הארבעה עשר במבצע פרסים לעידוד וטיפוח מדות טובות. כל שעליכם לעשות: לכתוב סיפור מעניין ולא שייגרתי על מדות טובות שאירע אצלכם או אצל מכרכם, בתנאי שהסיפור עדיין לא פורסם בספר או בכתבי עת, ולשולחו לפי כתובת המכון: "מכון אהבת אמת" רח' אבן עזרא 2 ירושלים 9242410 או פקס: 077-7671812 או אימייל: haemesemes@gmail.com

ששה סיפורים נוספים שייבחרו, יפורסמו במדור זה ויזכו את שולחיהם בסך 100 ש"ח(!)

הסיפורים שיתקבלו יטופלו רק בתנאים הבאים:

- 1) אורך הסיפור בין 200-500 מילים (בעברית), בכתב יד ברור וקריא. (ועדיף מודפס במחשב).
  - 2) על השולח לרשום שמו, כתובתו המדוייקת ומס' טלפון.
  - 3) למכון שמורה הזכות, לפרסם את כל הסיפורים שישלחו, והרי הם רכוש המכון, (מלבד בהוראה אחרת מהשולח) ורק 20 סיפורים יזכו לפרס.
  - 4) למכון אהבת אמת שמורה הזכות, לערוך ולעבד את הסיפור לפי מדת הצורך.
  - 5) למותר לציין כי על שולח סיפור האחריות לבדוק שהסיפור לא פורסם בספר או בכתב עת ואין עליו "זכויות יוצרים".
- בע"ה בשבועות הקרובים נמשיך לפרסם את הסיפורים והזוכים הבאים.

מה ששנוא עליך אל תעשה לחברך - וגם חייך אליו

"שמעו ותחי נפשכם"

העורך: הרב יצחק עידו וובר ארליך שליט"א

חזרתו של הגאון הצדיק רבי משה וובר זיע"א

גליון מס' 1133

מערכת העלון מברכת את עם ישראל בברכת חתימה טובה ושנה טובה ומתוקה

האזינו ויום כיפור - ח' תשרי תשפ"ד - נא לא לעיין בעלון בשעת התפילה ובקריאת התורה

הוראות למעשה על פי השל"ה הקדוש

הוראה למעשה ליום כיפור

ה אדם צריך לתת צדקה וחסד לכל דיכפין ולכל דצריך, ולא להסתפק בזה שהוא מפרנס בניו ובנותיו הקטנים, ולמרות שאמרו חז"ל על הפסוק "אשרי שומרי

משפט עושה צדקה בכל עת": "זה הזן בניו ובנותיו הקטנים" (כתובות נ' ע"ב) אף על פי כן אל לו להסתפק בזה.

המקור בפרשה: "ואל יבא בכל עת אל הקודש" - "בזה שהוא מקיים - עושה

צדקה בכל עת" בכך שהוא מפרנס בניו ובנותיו הקטנים, עדיין לא בא אל הקדש, רק על ידי שיפרנס גם אחרים יבוא אל הקודש". (הרה"ק ר' אורי המכונה השרף מסטרליסק זי"ע).

נקיי הדעת שיבירושלים

האחים הצדיקים לבית בלוך

האחים לבית בלוך בשוק במאה שערים

א ת השורות הללו אני כותב בסיעתא דשמיא ביד רוטטת. מעולם לא זכור לי שכשהייתי צריך לכתוב על דמות מסויימת, כל כך חרדתי כפי שאני כעת חרד לכתוב את המילים הבאות:

בשכונת "מאה שערים" חיים (לאורך ימים ושנים טובות) שני האחים הצדיקים למשפחת בלוך שהגיעו לכאן לפני כשלושים שנה. הם באו מהעיר ניו יורק ביחד עם אביהם שהיה ראש ישיבה והחלו להתגורר בשכונת מאה שערים. במהלך השנים, נסתלק אביהם החשוב לגנזי מרומים והם נותרו לבדם בירושלים. **מדובר בשני תלמידי חכמים מופלגים שמדקדקים בקיום המצוות באופן נדיר ובלתי שכיח.**

הם מסתפקים במועט שבמועט לצורך קיומם וכל מאווייהם הוא לעשות את רצון קונם בהצנע לכת ובהסתר מופלא. בנוסף לדקדוק המצוות הייחודי שלהם, הם מזכים את הרבים ועושים חסד בכל הזדמנות שנקרית בדרכם. בליל שבת הם מארגנים את המניין של 'זמן רבינו תם' בבית הכנסת המיתולוגי "ישועות יעקב" שבשוק מאה שערים וכל זאת כשחיוך על שפתותיהם כשנעימות שלא מהעולם הזה, מוקרנת מפניהם. למרות שהם חיים בירושלים כשלושים שנה, הם עדיין שומרים יום טוב שני של גלויות בשל העובדה שבמקור הגיעו מחו"ל ועדיין (לדאבון ליבם) לא זכו להקים בתים נאמנים בישראל.

במשך שנים רבות זכיתי להיות מיודד איתם ובשל כך אני יכול להעיד עליהם שבדואי הם נמנים בין אלה שבזכותם העולם קיים. בטוחני שהעובדה שכעת הם מתפרסמים לראשונה מעל גבי העלון, לא תהא לרוחם (בלשון המעטה) ואולם לאחר התלבטות שאחזה בי, החלטתי בכל אופן לכתוב אודותם מתוך תקוה שאולי בזכות כך בעזרת ה' האנשים הרבים שמכירים אותם (ואני בתוכם) יסייעו בידם למצוא את זיווגם. יהיה רצון שבזכותם ובזכות שאר צדיקי הדור נזכה בקרוב ממש לגאולה השלמה.

שקדן ונחבא אל הכלים

הרה"ח רבי משה אייזיק סמעט שליט"א ממחר כדרכו בקודש לדבר מצוה

א חד מנקיי הדעת ש בירושלים ומחשובי תלמידי החכמים שבה הוא ללא ספק הרה"ח רבי משה אייזיק סמעט שליט"א. ר' משה אייזיק פותח את יומו בשש בבוקר בתפילת שחרית בבית הכנסת "סאטמר" הממוקם ליד מקום מגוריו ברחוב צפניה. בתום התפילה הוא מקיים את הפסוק "ילכו מחיל אל חיל" ופונה לבתי המדרש בכדי ללמוד תורה מתוך

התמדה ושקידה מופלאה. רק בתום שעות ארוכות ורצופות של לימוד, מתפנה ר' משה אייזיק לקיים את הפסוק "יגיע כפיך כי תאכל" וניגש לעבוד בעשיית "בתים" של תפילין. מכרוי מציינים שהתכונה הבולטת ביותר שבו היא ה"הצנע לכת" שלו והשתדלותו שלא להתבלט יתר על המידה. כמו כן הוא משמש דוגמא מופתית כיצד עלינו ל"נצור לשוננו מרע ושפתינו מדבר מרמה".

יהי רצון שנזכה לאמץ את התנהלותו זו של רבי משה אייזיק ואת שאר אורחותיו ובכך לקרב את ביאת משיח צדקנו שיבוא ויגאלנו בקרוב ממש.

לעילוי נשמת הגאון הגדול רבי מרדכי אהרן בן רבי יוסף חיים שיינברגר זצ"ל נפטר י"ח אב התשע"ט ת.נ.צ.ב.ה.

שאלות קצרות ותשובות ביצדן:

1. מה הקשר בין סוף הפרשה הקודמת פרשת וילך לתחילת פרשת האזינו?

תשובה: סוף הפרשה הקודמת מסתיימת בפסוק "וידבר משה באוזני כל קהל ישראל את דברי השירה הזאת עד תומם" ואילו פרשתנו נפתחת בפסוק "האזינו השמים ואדברה ותשמע הארץ אמרי פי". הקשר בין הסוף להתחלה הנ"ל הינו המסר שלפני שמתייחסים ומדברים עם השמים המייצגים את הדרגה היותר נעלית בעם, צריך לדבר אל הנמוכים שבעם - "קהל ישראל". מסר זה מובא גם בפרק קמ"ז בספר התהילים: "הרופא לשבורי לב ומחבש לעצבותם" ורק לאחר מכן "מונה מספר לכוכבים לכולם שמות יקרא".

2. מה הקשר בין תחילת הפרשה לסופה?

תשובה: פרשתנו נפתחת במילים "האזינו השמים" ומסתיימת במילים: "אשר אני נותן לבני ישראל". ניתן לקרוא את המילים הללו על פי הסדר הזה כך: את השמים ואת הארץ נותן ה' יתברך לבני ישראל. ומכאן המסר שכל הבריאה נבראה עבור עם ישראל בכדי שיקיימו את יעודם בעולם - להשכיח את ה' יתברך בעולם הזה.

3. "האזינו השמים... ותשמע הארץ..." מדוע לשמים פונה משה בלשון רבים ("האזינו") ואילו לארץ פונה בלשון יחיד ("ותשמע")?

תשובה: השמים מכילים סוגים שונים של ברואים שקיימים לעד כמו למשל מלאכים וצבא השמים ואילו הארץ מכילה בתוכה סוג אחד של ברואים שהמכנה המשותף שלהם הוא שהם חיים על האדמה באופן ארעי. ולכן מתייחס הכתוב אליהם ואל הארץ בלשון יחיד.

4. מדרש רבה בפרשת האזינו: "אדם מישראל היה חושש באוזנו, מהו שהיה מותר לרפאותו בשבת?" והשאלה היא מדוע המדרש בוחר לפתוח באוזן מכל שאר האיברים?

תשובה: המדרש פותח באוזן משום שהאותיות המרכיבות את המילה הזאת גנוזות בשמה של הפרשה "האזינו"

הנאים בעולם הזה, והוא היפך הכוונה שהעולם נברא בשבילה, ובשל כך הוא מתחייב בנפשו. ואין להקשות ממה שדוד המלך ע"ה מספר בספר "תהילים" את שבחי של הקב"ה בפרטי הבריאה, כי זה נקרא גופי תורה וברוח הקודש נאמר, והוא אחד מכ"ד ספרים שנקראים "קשטי כלה" שתלמיד חכם צריך להיות בקי בהן, (רש"י שמות ל"א י"ח). ובשל כך התפלל דוד המלך ע"ה - שיהיו מקבלים שכר הקוראים בתהלים, כאילו היו עוסקים במסכת "נגעים ואהלות". וזה לשון השל"ה (דף רכ"ט ובדף רנ"ז): "ומי שנפשו חשקה לדבקה בו ית' בשבחי, אז ידבק בספר תהלים. וכבר אמרו רז"ל שהתפלל דוד המלך ע"ה שיאמרו זמירותיו בבתי כנסיות ובבתי מדרשות". ואולם כל הנ"ל אמור בנוגע לספר תהלים שנאמר ברוח הקודש על ידי נעים זמירות ישראל, מה שאין כן מי שמפסיק מלמודו ואומר "מה נאה אילן זה" וכו', מתחייב בנפשו. וזהו שמשו רבינו ע"ה אמר "האזינו השמים" היינו ששיתק אותם, בכדי ש"תשמע הארץ אמרי פי", כי שכינה מדברת מתוך גרונו, ואורייתא וקוב"ה כולא תד.

מכל הנ"ל מובן שמשו רבינו ע"ה השתיק את השמים, אף על פי שהשמים מספרים כבוד א-ל, בכדי שהארץ תבוא למדרגה יותר גדולה - שתשמע הארץ אמרי פי. ומכאן לומד המדרש שפיקוח נפש דוחה שבת, כי אמרה תורה "חלל עליו שבת אחת כדי שישמור שבתות הרבה". וזהו שמסיים המדרש שם: "הטה אזניך לתורה ואתה נוחל חיים, מנין? שנאמר: "הטו אזנכם ולכו אלי שמעו ותחי נפשכם". אמר רבי חנינא בר פפאי: כל מי שמסיר אוזנו משמוע תורה תפלתו נמאסת, שנאמר: "מסיר אזנו משמוע תורה גם תפלתו תועבה", כי התפילה רצויה לפני הקב"ה ביחד עם התורה. ועיין במס' ברכות דף ל"א וזה לשונו: "אין עומדין להתפלל... אלא מתוך שמחה של מצוה", פירש רש"י: "כגון דברי תנחומין של תורה, כגון סמוך לגאולת מצרים או סמוך לתהלה לדוד". ואף כל הבקשות של תפילת "שמונה עשרה" - רפואה וחיים וכו', תלויות בשמיעת האוזן, וכלשון המדרש שם: "מבקש אתה שלא לחוש באוזניך ולא אחד מאבריך, הטה אזניך לתורה ואתה נוחל חיים".

וניתן להסביר את הטעם לכך שהמדרש מדבר במיוחד על האוזן, על פי הגמרא במס' ב"ק (דף פ"ה ע"ב), וזה לשונו: "חרשו, נותן לו דמי כולו", פירש רש"י: "אינו ראוי לכלום". אם כן על פי גמרא זו מובן, שהמדרש מתחיל מן הכבד אל הקל - בתחילה שלא לחוש באוזניך, ולא זו בלבד אלא אף ולא אחד מאבריך. ואפשר שבשביל זה אינו ראוי לכלום על ידי שחרשו, משום שכל מה שנוחל חיים, הוא על ידי האוזן, וכלשון המדרש דלעיל, וכיון שחרשו - כאילו הרגו, ולכן משלם לו דמי כולו.

וזהו שמשו רבינו ע"ה אמר: "האזינו השמים" - היינו שישתקו השמים, וממילא "תשמע הארץ אמרי פי", ואז יתקיים "יערוף כמטר לקחי", ופירש רש"י: "כמטר הזה שהוא חיים לעולם".

"האזינו השמים ואדברה ותשמע הארץ אמרי פי"

מובא במדרש רבה פרשת האזינו: "הלכה אדם מישראל שהיה חושש באוזנו, מהו שהיה מותר לרפאותו בשבת? כך שנו חכמים: כל שספק נפשות - דוחה את השבת..."

צריך להבין מה השייכות של ההלכה שפקוח נפש דוחה את השבת, לפרשת האזינו?

בכדי להבין זאת צריכים להקדים ולהבהיר את הטעם לכך שפקוח נפש דוחה את השבת. אמרו רז"ל: "חלל עליו שבת אחת כדי שישמור שבתות הרבה" (מסכת שבת קנ"א) ואת הדבר הזה אפשר ללמוד על פי המדרש בפרשת האזינו וזה לשונו: "ברא הקב"ה שמים וארץ שיהיו מקלסין אותו. מנין? שנאמר: "השמים מספרים כבוד א-ל". כיון שבא משה, שיתק אותם. מנין? שנאמר: "האזינו השמים". ומדוע שיתק אותם משה, הלא הקב"ה ברא אותם שיספרו כבודו. אך הענין הוא, כי באמת נאמר על השמים והארץ - "אין אומר ואין דברים", ואיך הם מספרים כבוד א-ל? אלא שהם עושים זאת על דרך מה שנאמר: "שאו מרום עיניכם וראו מי ברא אלה", או כמו שכתוב: "מה רבו מעשיך" "מה גדלו מעשיך". ועיין בפירושי רש"י דברים ל' י"ט בפסוק "העדוטי בכס את השמים ואת הארץ" וזה לשונו: "הסתכלו בשמים שבראתי לשמש אתכם, שמא שינו את מדתם וכו'". נמצא, שעל ידי ההסתכלות על הבריאה רואים גדולת הבורא יתברך שמו, וכמו שאברהם אבינו ע"ה אמר: "תאמר שהבירה הזו בלא מנהיג!" (מד"ר בראשית ל"ט א'), ועל ידי זה הציץ עליו הקב"ה ואמר לו: "אני הוא בעל העולם". ואף שמהדברים הנ"ל מובן שעל ידי הבריאה רואים את גדולת הבורא, אף על פי כן מובא בפרקי אבות פרק ג' משנה ז': "רבי שמעון אומר, המהלך בדרך ושונה ומפסיק ממשנתו ואומר - מה נאה אילן זה ומה נאה ניר זה, מעלה הכתוב כאילו מתחייב בנפשו, ופירש הרע"ב ז"ל, דאשמעינן רבותא, דאף על גב דעל ידי כן הוא מברך "ברוך שכה לו בעולמו", למרות זאת הוא מתחייב בנפשו מפני שמפסיק ממשנתו. ובאמת מקרא מפורש הוא - "בראשית ברא", פירש רש"י: "בשביל התורה שנקראת ראשית, ובשביל ישראל שנקראו ראשית", היינו שישראל יתעסקו בתורה, ולא די בזה שיסתכלו ויתבוננו בבריאה ויראו מזה גדולת השי"ת, כי זה היה מספיק לפני מתן תורה, ולפני שהציץ על אברהם אבינו ע"ה בעל העולם, אבל אחרי מתן תורה עיקר דבקונו בהקב"ה הוא רק על ידי התורה, וכפי שנאמר: "ישראל מתקשרין באורייתא ואורייתא בקוב"ה". ואילו העשרה מאמרות שבהן נברא העולם, נקראו מילין הדדיוטין, ולא אורחא דמלכא לאישתעי במילין הדדיוטא (ואין זה דרכו של מלך להתעסק בדברי הדיוטות). וכל העולם לא נברא אלא כדי שישאל יתעסקו בתורה, ואם כן זה ששונה ועוסק בתורה ומפסיק מלימוד התורה ואומר: "מה נאה אילן זה", מניח העיקר היינו התורה, ועוסק בטפל - בדברים

לעילוי נשמת האשה החשובה מרת שרה גולדה קופמן ז"ל בת הרה"ג רבי אלימלך וובר ז"ל

לעילוי נשמת הרבנית הצדקנית שהייתה מפורסמת במעשי חסדיה הכבירים - מרת יהודית רובינשטיין ז"ל - נפטרה ב' ניסן תשע"ג

"סלחתי כדברך"

ניכר. בימי לחץ ועומס 'נגס' משעות העבודה כדי למלא את חובותיו כלפי אביו שבשמיים. גם צדקה חילק ביד נדיבה. לא השיב פני יהודי ריקם.

אבל גלגל מתגלגל לו. בתחילת השנה שעברה החלו פתאום תמורות לחול בחייו הטובים והמצליחים של החייט המהולל. כמה משוליותיו עשו יד אחת ופתחו להם בית מלאכה מתחרה. עוד ועוד פריצים ונכבדים חדלו מלהזמין אצלו בגדים נאים. מצאו להם חייטים טובים או קרובים ממנו. גם בבעלזא וסביבותיה כבר לא התפעלו וכבר לא הצביעו עליו כמלך החייטים. רוב הלקוחות נסוגו ממנו.

חיים, יהודי תמים דרך שמהלך המחשבות שלו פשוט ומסחרי, כעס מאוד. לא הצליח להבין מדוע מגיע לו כך משמיים. מוחו הצר ניתח שאם כך מעוללים לו הרי שעליו להחזיר מידה כנגד מידה. אם הוא לא מקבל הזמנות גדולות, עליו לחדול לומר את פסוקי ה'מעמדות' שהיה רגיל בכל יום חוק ולא יעבור...

אמר ועשה. או נכון יותר 'לא' עשה. ביטל בזעף את הסדר הקבוע הזה של 'מעמדות' וציפה לראות אם בשמיים יבינו את הרמז... לא ייתכן שהוא לא יגיב על מכות כואבות כאלה שהוא מקבל על לא עוול בכפו...

אבל בשמיים לא נבהלו ככל הנראה מתגובתו... עוד ועוד אכזבות המשיכו למלא את חלל אולם המתפרה שלו. היו ימים בהם לא הייתה לו עבודה כלל. המחטים וחוטי התפירה מושבתים כליל. והוא יושב על כיסא העץ הקבוע שלו עצוב ונכה רוח...

והנה הוא כמעט לא עוסק עם עניינים שהנשמה תלויה בהם. גם הילדים הבחינו בזה, שאלו את אימם מה אירע לאבא

חיים לא הבלג. משחדלו עוד לקוחות קבועים לבקש ממנו עבודות תפירה, הפסיק לומר את סדר התהלים היומי. באחד הימים נכנס אל המתפרה מנהל אחוזות של פריץ ממרחקים ותבע מחיים לשלם על פיצויים על בגדים שתפר אי פעם והם נקרעו. איך הגיע לכאן האיש הרע הזה? תמה חיים החייט כשנאלץ לשלם לו, מי שלח אותו?

הוא הסיק מיד באמונת אומן שמשמיים מתאנים לו. ואם כך גם הוא יודע להתאנות. חדל כליל מלהתפלל. הכריז שאם זה ימשיך אזי יחדל מכל קשר לאלוקיו שבמקום לשמור עליו ולשלוח לו לקוחות ועבודה רבה כמו פעם, מתעלם ממנו, כביכול...

זוגתו של חיים החייט, אישה כשרה העושה רצון בעלה אך לא פחות מכך את רצון בוראה, הבחינה שלאחרונה הוא אינו יהודי כתמול שלשום. הייתה

המשך בעמוד 4

כעבור דקות ארוכות נוטל החייט כוס אחת, מרימה אל על, מתבונן למרחק לנקודה לא ברורה, ואז מגיר את המשקה אל גרונו, ממצמץ בשפתיו ומעביר אצבעות על שפמו, אה, מה טוב הוא ה'משקה' הזה... הוא מניף את ידו הימנית ומפריח לחלל האוויר צעקת 'לחיים'... תוך שהוא ממלמל מלמולים מסתוריים.

פניו זורחות כשהוא נוטל את הכוס השנייה ובבת אחת שותה אף אותה. עתה אדמו פניו, ספק מאדי האלכוהול שממלאים את קרביו, ספק מן השמחה הגדולה בה הינו שרוי כעת, מי ידע מדוע...

לרבי ה'שר שלום' היה די במחזה הזה שכנראה בגינו הגיע עד הלום בשעה עמוסה זו. הורה לגבאי לתפוס את מקומו ולהזדרז לשוב הבייתה. הן עוד מעט 'סליחות' ובית המדרש כבר מן הסתם מלא מפה אל פה.

הנסיעה הלילית הקצרה התנהלה בשתיקה סמיכה. המשמש לא הרשה לעצמו לשאול לפשר המחזה ומדוע היה חשוב לרבי לראותו. סוד ד' ליראיו.

אבל למחרת בבוקר, כשהסתיימה תפילת שחרית שאחרי ה'סליחות' הראשונות, הבחין המשמש שחיים החייט כאן. הוא התפלל יחד עם הציבור ועתה מסיר את תפיליו ומקפלן. התעלם מצו מצפנו וניגש לשאול אותו בשופי:

"ידידי הטוב, שמעתי שאתמול ערכת מעמד נכבד של 'לחיים' במעונך שבקצה העיר, שמא תגלה לכבוד מי הייתה השמחה?"...

השפיל חיים החייט את עיניו כמי שנתפס בקלקלתו. למרות היותו בוש פתח וסיפר והגבאי מקשיב בעניין רב:

פריצים וגרפים למיניהם שהיו עסוקים תמיד בתלבושות התפעלו מעבודותיו הססגוניות והמדויקות

היו שנים בהן חיים החייט היה שם דבר אצל יהודי העיר בעלזא והרבה מעבר לה. כולם פנו רק אליו. לא היה חייט מומחה נוסף בכל המחוז והוא התפרנס איפוא כהוגן.

במשך הזמן הצמיח לו שמו הטוב כנפיים והוא הוזמן אחר כבוד למעונם של עשירים נכרים, פריצים וגרפים למיניהם שהיו עסוקים תמיד בתלבושות והתפעלו מעבודותיו הססגוניות והמדויקות. ההזמנות הלכו והתנוספו והוא שכר לו שוליות שעזרו לו ובמחיצתו למדו את המקצוע.

כך התעשר חיים במהירות.

זאת עלינו להזכיר לשבח, חיים החייט נותר יהודי ירא ושלם, מקפיד על תפילות, אמירת תהלים וקריאת 'מעמדות'. בכל יום הקדיש לכל אלו זמן

ד וצאי שבת של סליחות בבעלזא שלפני כמהה ושמונים שנים לערך.

"ילדים, חושו אל מיטותיכם", מזרזות אימהות ילדים נרגשים, "עוד מעט יפנה הלילה ונשמע את נקישות השמש על החלונות, את הכרזתו המתנגנת: 'שטייט אויף צו סליחות'... מי שלא ילך לישון עכשיו לא יצליח להתעורר למעמד הנשגב..."

הילדים צייתו והמבוגרים גם. בבעלזא אומרים 'סליחות' ברן יחידו כוכבי בוקר. גם במעונו של הרבי הראשון ה'שר שלום' מבעלזא רבה התכונה. ה'סליחות' הראשונות הן ריית הפתיחה של חודש תשרי העמוס בימי הרת עולם, בתפילות נרגשות, במצוות מעשיות, ברעדה ובשמחה.

תוך כדי ההמולה חמק הרבי ה'שר שלום' מן הבית בלוויית משמש בקודש שידע גם פרק בהחזקת מושכות והצלפת שוט. "הכן נא את העגלה לנסיעה קצרה. עלינו להגיע אל צידה השני של בעלזא. ממש אל גבול העיר", ביקש הרבי.

הגבאי התפלא כמובן. בעוד כמה שעות 'סליחות' ראשונות, מה פשר הנסיעה עכשיו. מה גם שהאיזור אליו מכוון הרבי הוא של יהודים פשוטים בתכלית, עניים וקשי יום. אם הרבי זקוק לאחד מהם, אלך לקראו לו...

כמובן שכל אלו היו מחשבות בלבד. לא העז להעלותן על לשונו ושפתיו. נסעו והגיעו אל שביל עתיר בוץ שבסופו שורה של בקתות קש. בטרם ירד הרבי בירר אצל משמשו היכן מתגורר כאן חייט יהודי...

"חיים החייט", ידע המשמש העגלון, "הוא מתגורר בבקתה אחת לפני האחרונה. אם הרבי מבקש לבקרו ארוץ להודיע לו..."

"לא, לא", האט ה'שר שלום' את זריזותו, "אני לא נכנס לביתו. בוא ונתבונן בו דרך החלון..."

מסתבר שחיים החייט גלמוד היה. אולי היו לו פעם אישה וילדים. אולי לא. עתה הוא מתגורר לבדו. הרבי נעמד חרש על יד חלון החדר היחיד בתוך הבית הקט. הוא ומשמשו משתדלים לא לזוז, לנשום בשקט, שלא יבחין בהם החייט שהיה עסוק מאוד. יושב הוא על יד שולחן ישן עליו מונח בקבוק גדול של 'משקה', תחתיו כוסות גדולים שניים, הוא מוזג מן הקנקן אל תוך הכוסות עד שעולים הם כמעט על גדותיהם, ושוקע במחשבות.

החייט נתון בשרעפיו והרבי הראשון מבעלזא עוקב אחרי כל תנועה שלו, משל הוא צופה בצדיק הדור...

לעילוי נשמת הבחור החשוב שמואל סגל ז"ל בן רחל שתחי'

העיקר הוא המעשה

הנהגותיו של הגה"צ רבי משה וובר זיע"א ביום הכיפורים

מסכן אותו. (וכדוגמא לכך יסופר: שנה אחת אירע שבחור צעיר שהתפלל בבית הכנסת החויר וחש שלא בטוב במהלך תפילת הנעילה. כשה נודע לרבי משה, הוא לקח את הבחור לעבר ברז המים, שטף את פניו ולא מש ממנו במהלך כל התפילה עד שוידא שמצבו של הבחור הוטב).
ז. היה מסיים את הצום בזמן רבינו תם.

המעוניינים להתפלל על ציונו של המשפיע הגה"צ רבי משה ובר זיע"א - אוהבם של ישראל בכדי לזכות בישועה (ובמיוחד בנוגע לזיווגים וילדים) יגיעו לחלקת הרבנים שבה המנוחות ובשביל שמוליך לציונו של מרן החיד"א זיע"א ימצאו שלט שמציין את מיקום הציון. רבים זכו שם בסייעתא דשמיא לישועה

א. היה נוהג להתפלל תפילת מנחה בערב יום כיפורים בכותל המערבי.
ב. בתפילת "כל נדרי", היה אוחז את ספר התורה הראשון מבין שלושת הספרים שהוציאו מארון הקודש.
ג. לאחר תפילת ערבית היה נשאר בבית הכנסת וקורא בהשתפכות הנפש את כל ספר התהלים.
ד. את תפילות יום הכיפורים היה מתפלל מתוך בכיות שהיו מעוררות לתשובה את כל קהל מתפללי בית הכנסת.
ה. היה נוהג לומר דברי כיבושין לפני תפילת הנעילה.
ו. היה מוודא שכל אחד מתפללי בית הכנסת חש בטוב ושהצום לא

"סלחתי כדברך" - המשך מעמוד קודם

בביתנו-בקתתו כולו עצב רב. התפילות וה'מעמדות' ואמירת התהלים היו בכל הימים מביאים לו חיות ושמחה, נותנים משמעות לחייו והוא התגעגע אליהם. הסכים עתה שבסכלותו הוא הפסיד את הכל. הבין פתאום שזו איולת לנהל פנקס חשבונות עם מי שאמר והיה העולם והכל שלו. התבונן מולו וזכר שעוד מעט באים ימי ה'סליחות', ימי הרחמים והרצון של ראש השנה ובעיקר יום הכיפורים. הנה הזדמנות להתפייס. לבקש סליחה ד' הוא האלוקים. לשוב אליו. והוא מה שברצונו יעשה.

אבל איך מתפייסים עם שוכן מרומים?

חשב חיים החיית וחשב, עד שנזכר שבמעמד של פיוס שותים 'לחיים' ומאחלים זה לזה בפנים שמחות ומאירות איחולים לחיים טובים ומאושרים.

הכין איפוא שולחן כזה, שתה את כוסו שלו ואת הכוס של הבורא יתברך שמו, איחל לשניהם 'לחיים', סלח בליבו לד' על כל מה שעבר עליו לאחרונה, כל הלקוחות שעזבו אותו ושמו הטוב שהתעמעם, והיה סמוך ובטוח שבוודאי ד' יסלח גם לו. מידה כנגד מידה... מעתה ישוב לסדר יומו היהודי ביתר שאת...

"אכן", גם ה'שר שלום' מבעלזא למשמשו בקודש כשסיפר שהצליח לפענח את חידת הנסיעה אתמול לפאתי העיר, "ידעתי שנחת רוח גדולה עולה לשמיים באותה שעה מן הבקתה הזו ורציתי לראותה מקרוב...

הודעה משמחת:

העלון מופיע בחוברת "טועמיה" המופץ חינם במיילים. ניתן להצטרף במייל m025004569@gmail.com

כ"ק האדמו"ר האדמו"ר הראשון רבי יהושע ה'שר שלום" מבעלזא זיע"א

לבסוף לא הייתה ברירה. האישה וילדיה עזבו את הבית ביום אחד ובבת אחת. חיים החיית נותר בודד בעולמו. ללא לקוחות. ללא פרנסה ועתה ללא בני משפחה.

חובות החלו רובצים עליו מפה ומשם. שטרי חוב ישנים שהוא כלל לא ידע על קיומם צצו לפתע מכל עבר. הוא נאלץ למכור את הבית הגדול ולעבור להתגורר בבקתת עץ עלובה, במקום החצר הרחבה והנאה שסיבב הבית שמכר, הקיפו אותו עתה ערוגות בוץ שמדי פעם היו מרובבות בבגדיו שלא בטובתו.

ידעתי שנחת רוח גדולה עולה לשמיים באותה שעה מן הבקתה הזו ורציתי לראותה מקרוב

בחודש אלול של השנה הזו ישב חיים החיית

רגילה לראותו קורא בדבקות ובחמימות פסוקים מתוך הסידור והתהלים, רץ לבית הכנסת שחרית וערבית והנה הוא כמעט לא עוסק עם עניינים שהנשמה תלויה בהם. גם הילדים הבחינו בזה, שאלו את אימם מה אירע לאבא. החליטה לא להחריש. ביקשה ממנו במפגיע הסברים ברורים...

"אה", התמרמר חיים החיית, "ממני את דורשת להמשיך להיות יהודי כרגיל, למלא את חובותיי, והעובדה שמשמייים לא נותנים לי את מה שלקחו ממני לא מפריעה לך... לא יעזור... ככל שתקטן פרנסתי ומעמדי ילך וייסוג, כך אוותר עוד ועוד על יהדותי. מידה כנגד מידה..."

הזדעזעה האישה הכשרה מן הדברים... נחרדה בעומק ליבה, ניסתה להסביר לו שהשוואה אינה נכונה. לא מוודים בורא מול נברא. אבל את אשר היא השכילה להבין, נבצר ממנו בתמימותו.

"דע לך", דיברה אליו זוגתו בהחלטיות, "שאם לא תתנהג כיהודי לכל פרטיו ודקדוקיו, לא נוכל עוד לדור יחד כמשפחה שהעומד בראשה פורק עול מלכות שמיים. אקח את הילדים ואלך לי מכאן. נמצא לנו מקום מגורים הרחק ממך, אעבוד קשה ואפרנס אותנו בעצמי. התחנתני עמך כיהודי כשר וישר ולא אסכים לשנות". חיים החיית לא השיב.

השבועות הבאים היו קשים מנשוא. המצב הכלכלי לא השתפר. מעשיר גדול הפך חיים לעני ממש. וכפי ש'איים' כך עשה. דילג על הרבה מצוות מעשיות ונכשל בכזאת וכנהנה. הבית שהיה משכן של שלווה ושמחה הפך למעון של ריב ומדון. לא היה מי שיישר את אוזניו של חיים החיית דיבורי אמונה. בני משפחתו ניסו אך הם לא ידעו כיצד למצוא מסילות לליבו. אמונת אומן בערה בליבם כלפידי שלעולם לא ייכבה אבל כיצד להעבירו אל חיים שיצר ה'נקמה' בער בו במקביל, לא ידעו.

הודעה חשובה לקוראי העלון: המעוניינים לקבל את העלון למייל שלהם ישלחו הודעה למייל: nafshechem@gmail.com

לעילוי נשמת מורי הדיין הגאון האדיר רבי זלמן נחמיה בן רבי אברהם גולדברג זצ"ל. נסתלק לגנזי מרומים בל' אב - א' של ראש חודש אלול התש"פ ת.נ.צ.ב.ה. לעילוי נשמת דודתי עפרה רכלין בת ישראל ז"ל נפטרה ל' סיון ה'תשע"ט ת.נ.צ.ב.ה.

לעילוי נשמת
הר"ר משה יהודה
ב"ר שלמה ז"ל
מרמורשטיין
נלב"ע כ"ז אייר תשע"ח
ת.נ.צ.ב.ה.
הונצח ע"י המשפחה

לעילוי נשמת
מרת שושנה ע"ה
ב"ר משה יהודה ז"ל
זילברשטיין
נלב"ע כ"ט כסלו תשס"ד
ת.נ.צ.ב.ה.
הונצח ע"י המשפחה

פניני פרשת השבוע

נושא השבוע: יום הכיפורים

פרשת האזינו - שובה

בס"ד | גליון מס' 448

מה גרם לבחור אבוד לשמוע תקיעות בדקות האחרונות?

לפני השם תטהרו!

בלתי נתפס! נדמיין יום אחד, בו נקום בבוקר לשיחת טלפון מהבנק: 'אדוני, אם תבוא ביום פלוני, ותסביר למה כדאי לבנק למחוק את כל החובות והמשכנתאות שלך - באותו יום הבנק יתחשב בכל הבקשות שיוגשו לפניו, וימחק את כל החובות, לא משנה באלה סכומי עתק מדובר!' - הרי היינו יוצאים כולנו בריקוד נסער וסוחף, ורצים באותו היום להתייצב מבעוד מועד, כאשר בידינו הטפסים הדרושים ובפינו הטיעונים המשכנעים ביותר - כדי לא לפספס את ההזדמנות הנפלאה, היקרה והנדירה!

כך בדיוק הדבר עימנו - מדי שנה בשנה, ביום הכיפורים, הקדוש ברוך הוא מעניק לנו הזדמנות יקרה - לגשת אליו, לפנות אליו, ולבקש למחוק הכל. אלה עשרים וארבע שעות יקרות מפז, בהן נוכל למחוק את כל העבר ולפתוח שנה טובה וברוכה, כאילו כל השנה החולפת לא קשורה אלינו!

זה קורה, רק כי 'הבנק', לו אנו חייבים כל כך הרבה, הוא: 'אבינו'. רגע לפני שאנו מבקשים ממנו, אנו מקדימים וקוראים לו 'אבינו'. אבא, אבא, אבא! שוב ושוב אנו חוזרים על הקריאה הזו, מתוך מחשבה ואמונה שמלכו של עולם, השופט כל הארץ, הוא בסופו של דבר גם אבא שלנו.

מול אבא, הכל נראה אחרת. אבא שבשמיים יש בו רחמים מובנים על בניו, אבא שבשמיים אוהב אותנו, עוד יותר ממה שאנו אוהבים את עצמנו... אבא שבשמיים מתגעגע אלינו, מחכה שנחזור אליו, שנתרפק עליו, שנגיד לו: 'חטאנו, התרחקנו, אבל זה לא אנחנו. אנחנו בניו - חפצי קרבתך, רוצים לעשות רצונך!'

זהו, זה כל הסוד של יום הכיפורים. כשבן מתחרט על מעשיו ושב להתרפק על אבא, זה פותח שערים, זה יוצר מציאות חדשה. אבא שבשמיים שכבר מחכה, מצפה ומתגעגע להתרפקות הזו, רק שומע אותנו קוראים לו אבא - וממהר לקבלנו באהבה ובחביבה, לנקות את הכתמים, ולהלביש אותנו בגדים חדשים - נשמה נקיה וחדשה לשנה טובה ומבורכת...

כשאנו עומדים עם המחזור וקוראים מתוכו, אנו לא רק מתפללים. אנחנו מתחברים, מתרפקים, מתחבקים עם אבא שבשמיים. אנו חוזרים וקוראים לו 'אבינו' כדי לזכור את היחס יוצא הדופן שיש בינינו - שהוא אבא, ואנו בניו...

יום כיפור!

היום הקדוש בשנה, הרגעים הנשגבים ביותר, הדקות שלא יסולאו בפז. כבר עם שחר אנו מתחילים בהכנות - בסעודה יפה ומכובדת לכבוד ערב החג שהוא חג לעצמו, ממהרים לטבול, ואחר כך - תפילת המנחה לערב יום כיפור, בה אנו כבר מתחילים את לחוש את האוירה הייחודית - מתרפקים על אבא שבשמיים, מספרים לו איפה לא הלך לנו בשנה החולפת, ומבקשים לנקות, לטהר, לזכך את העבר, ולפסוע אל עתיד טוב ונעלה בהרבה...

אחר כך שוקעת החמה, ובתוך רגע - כולנו הופכים למלאכים. איננו מבקשים אוכל, גם לא שתיה, זונחים את האינטרסים, הדאגות והעסקים, וממקדים מבט במהות - בלשוב לחיקו של אבא שבשמיים. אנו לובשים לבן בוהק, מתעטפים בטלית והולכים לבית הכנסת בשקט, בדומיית כבוד, באוירה אצילית...

עוד לפני שתשקע החמה, אנו ממהרים לפתור את סיבוכי העבר באמירת כל נדרי. כשהחזן מרעים ומנעים בקולו, כששליח הציבור עולה לפני התיבה ופותח בניגון הייחודי, אין נים בלב שלא זע, אין נשמה יהודית שלא מיטלטלת. כבר דורי דורות שיהודים משתנקים בדמעות ברגעים אלה, מתעוררים בתשובה, מאפסים את העבר, ורק מבקשים, בזעקה חודרת חדרי לב, 'ונסלח לכל עדת בני ישראל!'

זה לא נעשה מתוך פחד ואימה, לא מתוך דאגה ומתח. 'ברוך אתה... שהחיינו וקיימנו והגיענו... קורא החזן בקול, וכל לב יהודי מתמלא שמחה ואושר, הודאה והוקרה, על כי זכה להיות בן לעם לו יש יום כיפור, יש יום אחד בשנה של חיבור הדוק, קבוע, חזק ואמיץ, עם אבא שבשמיים, יום בו בורא עולם ומנהיגו יורד לכל נפש יהודית, רוחץ אותה, מנקה אותה, מכבס, מבהיק ומבריק, ומחזיר לנו נשמה נקיה, חדשה ונוצצת, לשנה הבעל"ט...

האמת, שכמה שלא נגדיר ונתאר, יום הכיפורים יישאר חידוש יוצא דופן, יום שאין דרך להסביר כיצד זכינו בו. העובדה שמעשים של שנה שלימה נמחקים ביום אחד, מעוררת השתאות והתפעלות כל יום כיפור מחדש. אם אדם חוזר בתשובה, שב ומתחבר לאביו שבשמיים ומקבל על עצמו לנהוג כשורה - כל עברו נמחק ואיננו, והוא הופך לתינוק שנוול מחדש, נקי וזך, בוהק ונוצץ!

מה עושים בערב יום הכיפורים?

את הסיפור המפעים הבא, סיפר הרה"צ רבי אליהו רוט זצ"ל: היה זה מחזה מוזר, אפוף סימני שאלה. ערב היום הקדוש, שעות ספורות לפני התקדש יום הכיפורים, עומד המגיד הק' מקוז'ניץ ז"ע, ומשוחח בנעימות עם ילדה קטנה. הילדה מושכת בכתפיה, מסרבת להסבירו, ואילו הצדיק מתכופף עד לגובה פניה, מנסה לשכנע, לדבר על ליבה...

אחד מתלמידיו הביט במחזה בהתפעלות ובתמיהה, אינו מבין מה מטרת השיחה הזו ובשעה זו דווקא... אלא שהמגיד מקוז'ניץ ז"ע קראו אליו וביקש: 'ראה נא, זו נכדתי, ילדה קטנה. אני מנסה לדבר על לבה שתואיל למחול ולהתרצות לי אם פגעתי כנגדה, הן עוד כמה שעות היום הקדוש, ועודה מקפידה עליי... התואיל לסייע לי לשכנע אותה שלא התכוונתי דבר כנגדה, ובבקשה שתמחל לי כי אני דורש את טובתה תמיד?'

התפלא התלמיד: 'רבי, הן ערב יום הכיפורים היום! הרבי לא עשה לה כל רע, והיא לא רוצה להתרצות לזנה... נו, מה בכך? וכי בכך יש לעסוק שעות ספורות לפני התקדש החג?'

'כן כן', השיבו המגיד מקוז'ניץ, 'יום הכיפורים הוא רב עוצמה על עבירות שבין אדם למקום. אך עבירות שבין אדם לחברו, ואפילו חצאי עבירות שבין אדם לנכדתו - אין יום הכיפורים מכפר, עד שירצה את חברו! ובמה עליי לעסוק כעת אם לא בלרצות את נכדתי, כדי להיכנס ליום הקדוש וזך ונקי?'

חשוב לזכור, לדעת ולהבין: התכווננו ברגש, נערכנו ונדרכנו. עשינו 'תשליו', 'כפרות', חזרנו בתשובה והתפללנו, ועוד נתפלל לרוח. אך עבירות שבין אדם לחברו - אין יום הכיפורים מכפר!

אז למען כולנו, הבה נמחל זה לזה. נחליט ונקבל על עצמנו שאנו מוחלים וסולחים, איננו מקפידים ואיננו כועסים, וגם מי שחטא כנגדנו - אנו מוחלים לו לחלוטין, ומבקשים אך את טובתו...

בנוסף, נחפש את מי שנפגע מאיתנו. נשאל, נברר, נחזר אחרי כל מי שחטאנו כנגדו. לרצות את כולם, כולל כ-ו-ל-ם, ובעיקר - לקבל על עצמנו שהשנה נשתדל מאוד לשמור ולהקפיד על כבוד הזולת, ונשתדל להשלים את עצמנו בבין אדם לחברו!

מצוה לפרסם! סגולה בדקה לעורר רצון לקדושה, לטבול לעילוי נשמת

הרה"ח רבי פתחיה טעלישער בן הר"ר יוסף יונה הי"ד רזנברג
מזקי חסידי בעלזא, נעקה"ש בשנות הזעם - י"ג בסיון תש"ד

לעילוי נשמת
ר שלמה פּוֹץ ז"ל ב"ר מאיר הלוי גולדשמיט (ארא"ל)
ת.נ.צ.ב.ה.

"אור שרה"

ע"ש האישה הכשרה שרה בת לולוה ז"ל

עלון מס' 957

"יום הכיפורים" - "בקשת פיוס ומחילה"

הרעה שלא ריחם עליו למרות שנכנע בפניו). ואמנם עם זאת, הרשות בידו להוסיף ולפייס את חברו כדי שעל כול פנים יסיר את הקפדתו ממנו, שלא ישאר חטאו אף באונס, (ובמיוחד לדעה שגם עבירה באונס, אף שאינו נענש עליה, צריכה כפרה). בספר "פניני פרשת השבוע" כתב כי בקשת מחילה הוא הוראת חיים עבורנו. פעמים אנו נפגעים בצורה קשה, פעמים זה בא מהאנשים הכי קרובים לנו, פעמים זה מרגיש בלתי נסלח. ככה פלוני אמר עלי? כך אלמוני התייחס לדברי? האם באמת אשתוק לו על מעשיו שכה פגעו בי? כן, בוודאי. זה לא קל, אבל זה כל כך חשוב ומאוד משתלם! למחול ולסלוח, זה לא רק חשוב, זה גם מאוד כדאי. כמה היינו רוצים לעשות איפוס לחטאים שלנו, להתנקות, להזדכות, לקבל נפש חדשה נקיה ונוצצת. ליום הכיפורים אנו מתכוננים בצפייה, לקראת יום החופה אנו מתרגשים בחדווה וכל ימינו אנו אומרים: "מי יתן לנו עוד הזדמנויות כאלה, שמוחקות את העבר ופותחות שער לעתיד טוב יותר...?". והנה, כדאי לנו מאוד לדעת ולזכור: ההזדמנויות האלה עשויות לקרות כל יום, בכל רגע. ברגע בו נשלח חץ ישירות ללב, חץ שפוגע, שובר, מכאיב ומרסק, והאדם מחליט כי למרות הקושי הרב, למרות החור שנפער והכאב המפלח את כל חדרי הלב, אני מוחל וסולח, מוחק ומעביר הלאה – באותו רגע נמחלים ונמחקים כל חטאיו, באותו רגע הוא זוכה להפוך כתינוק שנולד נקי מכל חטא ועוון, פותח לעצמו חיים חדשים, נקיים, נוצצים... "המעביר על מידותיו", מגלים לנו רבותינו מטמון רב ערך, "מעבירין לו על כל פשעיו". דווקא בגלל שזה כל כך לא קל, כל כך קשה לעבור את זה, כל כך קשה לעבור הלאה ולמחול – מחכה לנו שכר כביר, יקר, רב ערך: מחילת עוונות מלאה, מחיקת חטאי העבר, ההזדמנות לפתוח חיים טריים ונקיים! הבה ננסה לגלות ולמצוא את ההזדמנויות האלה, לזהות את הרגעים הקשים והכואבים ולא להתבלבל למרות הקושי, אלא לנצל אותם, עם כל היכולת, עם כל העוצמה. כי המחילה היא מפתח לחיים חדשים ומאושרים! הסיפור הבא שלפנינו ימחיש לנו דברים אלו היטב. היה זה לפני כ- 12 שנים, בבית משפחת כהן בבני ברק, בשעת ערב נעימה. הרב פנחס ראש המשפחה, ישב וסעד את ארוחת הערב, כשלתפע חש כאב עז מפלח את בטנו, כאילו חרב חדה ננעצת בו. הוא ניסה להרגיע את הכאב במשככי כאבים, ומשאלו לא הועילו - פנה לחדר המיון בבית החולים, לבדיקה דחופה. בבית החולים התברר שיש לו אבן קטנה בקיבה, והאבן הזו נעה ומסתובבת בתוככי הקיבה, מייסרת אותו בכאבים עזים. הרופאים הציעו טיפול תרופתי שספק יועיל, ואם לאו - אין מנוס מניתוח. הוא החל בטיפול, אולם הכאבים התחזקו. הוא חש שכאשר אינו תחת השפעת משככי כאבים - חיינו אינם חיים. הוא לא מסוגל להתרכז, מתקשה להירדם, נע ונד בבית כאחוז תזזית. הרופאים הבינו כי אין מנוס, וקבעו מועד לניתוח. בשבת שלפני הניתוח, יושב הרב פנחס בסעודת השבת יחד עם כמה מבני משפחתו, ולפתע אחד מהם שואל אותו האם בשכונת ילדותו התגוררה אישה מוזרה בשם "רחל לאה", והאם הכיר אותה. זכרונותיו הפליגו לאחור אל מחוזות ילדותו, אכן כן - היתה גם היתה אישה כזו, היא נחשבה כאינה בריאה בנפשה, ולא מעט פעמים נהגו הילדים לבצע מעשי קונדס על חשבונה. הוא הוסיף ונזכר עוד, כי במשך תקופה מסויימת אותה 'רחל לאה' נטפלה לאמו עליה השלום, ומתוך שגעוונותיה רדפה אחריה וצעקה בגנותה. והוא - כילד, ומבלי שהתבקש כמוכּוּן,

כך אמרו רבותינו (יומא פה): "דרש רבי אלעזר בן עזריה על הפסוק 'מכל חטאותיכם לפני ה' תטהרו'. עבירות שבין האדם למקום יום הכיפורים מכפר, עבירות שבין האדם לחברו אין יום הכיפורים מכפר עד שירצה את חברו". והדברים נוראים ואיומים: **כל כפרת יום הכיפורים תלויה בריצוי הזולת!** ואף אם חטאו לאדם אחד, פעם אחת, בפגיעה קלה, אם לא יבקשו סליחתו וישיגוה - חוסס חטא קל זה את מחילת כל העוונות, ה' ירחם! לצד הידיעה החמורה הזו, יש בדברים הללו גם הטלת אחריות על הצד הנפגע, כפי שכתב רבי חיים פלאגיי זצ"ל, שגם אם פגעו בו שלא בצדק והפגיעה חמורה וקשה, ומותר לו על פי הדין להקפיד, ואינו חייב למחול, עליו לחשוב כי הכעס שלו גורם שלא יכופר דבר מעוונות חברו! יותר מכך, ב'שולחן ערוך' מבואר (אורח חיים סימן תכב סעיף א) שאדם המסרב למחול קרוי 'אכזרי', ובמידה כנגד מידה עלול הקדוש ברוך הוא להתאכזר גם עליו ביום הקדוש! בחוסר המחילה הוא אף מזיק לכלל ישראל, שכן מובאים שם דברי הטור מהמדרש, שכאשר סמא"ל המקטרג רואה שלא נמצא חטא בעם ישראל ביום הכיפורים, הוא אומר: ריבונו של עולם, יש לך עם אחד בארץ, כמלאכי השרת. מה מלאכי השרת נקיים מכל חטא אף ישראל נקיים מכל חטא, מה מלאכי השרת שלום ביניהם, אף ישראל שלום ביניהם. והקדוש ברוך הוא שומע עדותם מן המקטרג ומכפר להם. וכתב על זה ב'לבושי': ואם לא יהיה שלום זה עם זה, אזי יהיה מקום לשטן לקטרג ויהיה לו פתחון פה לומר: ריבונו של עולם העומדים לפניך ומבקשים מחילה ממך על עוונותיהם, התנהג עימהם כמידתם, שהרי הם אינם רוצים למחול זה לזה, אף אתה אל תמחול. ואגב מזכיר עוונותיהם ואומר: זה פשע לחברו דבר מועט ואינו רוצה למחול לו, קל וחומר הפשעים שעשו כנגדך, שהם גדולים ועצומים ורבו מלמנות, ואיך תמחול להם!?

התורה הקדושה מלמדת אותנו למחול ולסלוח, גם כאשר נעשו כנגדנו עוולות קשות. לא תמיד בכוחו של הפוגע לתקן את אשר עויות בזדון או בשגגה, ומכל מקום הבעת צער אמיתית ראויה למחילה. עלינו לזכור, כיהודים בני אברהם יצחק ויעקב, שהריצוי והמחילה הם הגורמים לכך שתתקבל התשובה על עבירות שבין אדם לחברו ולחוס על מבקשי הסליחה, כדרך שהורה הרמב"ם "...אסור לאדם להיות אכזרי ולא יתפייס, אלא יהא נוח לרצות וקשה לכעוס. ובשעה שמבקש ממנו החוטא למחול - מוחל בלב שלם ובנפש חפה. ואפילו הצר לו וחטא לו הרבה, לא יקום ולא יטור - והזה דרכם של זרע ישראל וליבם הנכון..." (הלכות תשובה פרק ב).

הנה זה ידוע כי בהתאם לחטא שחטא לחברו, כך דרכי תשובתו וכפרתו. כשם שגבה לבו על חברו ועל כן ההיך לפגוע בו ולצערו, כך עתה עליו להשפיל עצמו, לרצות את חברו, לפייסו ולבקש מחילתו עד ג' פעמים, ובזה יכופר לו כי שב ממידתו הרעה. לפי זה נבין מדוע אחר שפייסו ג' פעמים שוב "אין זקוק לו" (והיינו שנתכפר לו עונו אף שחברו לא מחל), שכן, כאמור, כפרת יום הכיפורים אינה מותנית במחילת חברו, אלא בכניעת החוטא. ומכיוון שבייש עצמו והביע חרטתו לפני חברו, קיים בזה את גדרי התשובה על עונו ונתכפר לו על העבר. ואילו על מה שחברו ממשך עדיין להקפיד עליו ואינו מוחל לו, מעתה נחשב כאונס על זה, ומה יכול לעשות אחר שפייס כפי שנצטווה. (ואם הנפגע אינו מוחל, נקרא "אכזרי", לא בגלל שהפוגע נענש, אלא בגלל מידתו

לחם את מלחמת אמו והשיב ל"רחל לאה" זו מנה אחת אפיים, רדף אחריה והציק לה במידה גדושה ובלתי נעימה... לפתע, הדבר היכה בו כבדק: רגע, מהיכן נזכר אותו בן משפחה לשאל על "רחל לאה" ההיא דווקא עכשיו? מה טעם עלה שמה בזכרונו? מהו צירוף המקרים הזה, שהוא יושב בסעודת שבת כמה ימים לפני ניתוח מורכב, ומישהו מזכיר לו על אישה בה התעלל בילדותו?! ואם לא די בכך, כמהלומת פטיש אימתנית הכתה בו המחשבה: הלא השם 'רחל לאה' – מוכר לו היטב, ממקום אחר. זה שמה של אשת נעוריו, אשר נפטרה עליו בטרם עת, הותירה אותו אלמן כאוב ומצולק. רגע, יכול להיות קשר בין הדברים? היתכן שהאסון שפקד את רחל רעייתו, נגרם או קשור לאותה "רחל לאה" בה התעלל בנעוריו? ומה הקשר להיזכר בזה בדיוק עכשיו, רגע לפני הניתוח בקיבה?! הוא חש שראשו סחרחר עליו, ביקש לצאת לאוויר הפתוח ולשאוף אוויר צח. מוחו הוטריד במחשבות קשות, צירוף השמות והמקרים – לא נראה לו מקרי כלל. שעות אחדות התהלך ולבו בל עמו, וביום ראשון בבוקר שם פעמיו אל מורו ורבו, כ"ק האדמו"ר בעל ה"באר יעקב" מנדבורנה ז"ע, שפך את לבו בפניו, וכשעיניו זולגות דמעות שאל: "האם כל מה שעובר עליי הוא כפרה לאותו חטא נורא, כשציערתי את "רחל לאה" האומללה?! האם בתחילה נפטרה עליי רעייתי בטרם עת בטרגדיה נוראית שהרסה את חיי ועדיין לא כופר החטא ונגזרו עליי ייסורים נוספים? מה עליי לעשות?!". הרבי הקשיב לו בקשב רב, ועיניו נתכסו שרעפים. שאלות כאלה נוגעות לרבדים העמוקים והנסתרים ביותר של חשבוננו של עולם, מי יודע מה קורה בשמי מעלה וכיצד מתנהל פנקס החשבונות שם. ובכל זאת, בתום הרהור ארוך, השיב לו הרבי: "לכאורה, הדבר ברור כי יש קשר בין הדברים. עצתי לך לפעול לפייס את אותה "רחל לאה", שאומנם אינה בין החיים, אולם יש דרך לפייסה גם בעולם העליון. הואיל ואתה כהן לא תוכל לפנות לקברה ולבקש את מחילתה שם, אולם תוכל להדליק נר לעילוי נשמתה במשך שבוע ימים, ובהדלקת הנר אמור את שמה המלא ותבקש את סליחתה. ואולי, אולי בזכות העובדה שאתה עושה טובה ונחת רוח לנשמתה בגנזי מרומים, היא תואיל להסיר את קפידתה מעליך!". הרבי בירך אותו בחום, והאיש יצא את החדר בצעדים מאוששים ועצובים גם יחד. לפי התמונה המצטיירת, יש לו עצמו חלק לא קטן באסון הנורא שפקד אותו, כשאשתו הסתלקה מהעולם בטרם עת. אולם נראה כי לפחות עתה יש לו מה לעשות, אולי נפתח הפתח לרצות את נשמת אותה אישה אומללה, ולכל הפחות יימנעו ממנו צרות נוספות! הוא שב הביתה, מיהר לברר את שם אביה של "רחל לאה" ההיא, והדליק מיד נר נשמה לטובת נשמתה. בהדלקת הנר, זלגו עיניו דמעות של חרטת אמת והוא ביקש את סליחתה מעומק הלב. דקות ארוכות עמד על יד השלבת המרצדת, ביקש והתחנן כי תמחל לו על הפגיעה, שתסיר את קפידתה, שתפתח לו פתח לחיים מאושרים נטולי אסונות וייסורים! 48 שעות אחר כך, הוא התייצב לניתוח. רגע לפני הוכנס לצילום אחרון, המוודא שהכל נותר בעינו. ואז... הרופאים נתקפו הלם ואלם גם יחד. לאחר שבועות בהם הוא טופל תרופתית והדבר לא הועיל – דווקא שבועיים ללא כל טיפול העלימו את האבן כלא היתה. היא פשוט התאדתה מהקיבה ואיננה, בלי כל טיפול תרופתי! וכשהרב פנחס הוסיף ואמר: "טיפול תרופתי באמת לא היה, היה טיפול פעמיים בהרבה. האבן לא נעלמה סתם כך, הסיבה להיווצרותה נעלמה. אותה פגיעה נושנה נמחקה ואיננה, ולכן אין עוד טעם באבן המייתרת, המסיבה נזק וצער כה רב! סיפורו של הרב פנחס הוא תמרור אזהרה, ובד בבד נושא עמו מסר של חיזוק. הנה כי כן, מתברר כי פגיעה שלא נמחלת עשויה לחולל נזקים נוראיים לאורך שנים, בכוחה לייצר אסונות ומכאובים קשים ומייסרים, גם בחלוף עשורים ממועד הפגיעה. ולא פחות חשוב – מתברר כי בכוח המחילה לנקות ולמחוק את הרושם של הפגיעה והצער ולהשיב את האדם לחיים זכים ונקיים, נטולי קפידות מפגיעות ישנות!

עכשיו הזמן להבין את המסר. הרי איננו רוצים באמת להזיק לאיש, גם אם הוא פגע בנו או חטא כלפינו, ולפיקד הבה נמהר לנצל את הימים הללו כדי למחול ולסלוח לכל מי שפגע בנו, בכל פגיעה שהיא, מכל הלב. ולא פחות חשוב – אם אנחנו פגענו במישהו חלילה, נזכור כי הפגיעה נותרת, חותמה ניכר, רישומה נותר. הבה נבקש סליחה מעומק הלב, נוודא כי סלחו ומחלו לנו והפגיעה הזו נמחקה לחלוטין, כך השלכותיה לא ילוו אותנו חלילה וחס לאורך ימים! כך נתכוון כראוי ליום הכיפורים, ננצל את הימים הללו למחילת עוונות ופגיעות וכך נזכה להיחתם לשנה טובה ומתוקה!

אמנם, המחילה לא אמורה להיות קלה, לפעמים הפגיעה קשה מנשוא, והמחילה קשה משאול. ועדיין כדאי מאוד להתאמץ, להתחבר, להגיע למצב שנוכל למחול ולסלוח, כי המחילה חשובה וכדאית! לחידוד הדברים נתבונן במעשה הבא שלפנינו. היה זה בערב יום הכיפורים, שנת תשמ"ה. יהודי מוכר בשם רבי זאב, ערך חשבון נפשו בערב היום הקדוש, תוך שהוא מוחל וסולח לכל מי שחטא ופגע כנגדו. כולם, למעט פלוני שפגע בו באופן כה קשה ומביש, עד שכל המאמצים למחול לו עלו בתוהו... רבי זאב ניסה, אך הכאב היה קשה מנשוא. "לו אני פשוט לא מסוגל לסלוח" הרהר. עד ליום המחרת... באמצע תפילת החג, חש רבי זאב כאבים עזים, הולכים ומתפשטים בכל חלקי גופו. הוא ניסה לנוח, לשבת, לצאת וגם לחזור, אך ללא הועיל. הכאבים היו חזקים וכואבים במיוחד... בלית ברירה, ברגעי הכאבים הקשים, זעק באלם קול לבורא עולם: "ריבונו של עולם, הבה נעשה עסקה. אני אמחל לאותו פלוני למרות הקושי, אני אמחה את הכאב מליבי למרות שזה כמעט בלתי אפשרי. ואתה, אבא רחום וחנון, תמחל ותבטל את הכאבים הקשים הללו מעלי...". קשה להאמין, אבל בתוך כמה דקות נעלמו הכאבים כלא היו! כן, למחילה יש כוח עוצמתי, בלתי נתפס. הבה נשתמש בכלי המחילה כדי להסיר מעלינו כל חולי ומצוקה ולפתוח שערים לחיי שפע וטובה! הסיפור הבא שלפנינו ימחיש לנו דברים אלו היטב. העגלה המוסת הסחורה שנכנסה לרחובה הראשי של העיירה הקטנה פאונטלי, משכה את תשומת ליבו של דיק וויטינגטון, הוא התרומם ממקומו הקבוע וניגש לעבר העגלון: "סליחה אדוני, לאן אתה נוסע מכאן?" "פניי מועדות ללונדון הבירה", השיב העגלון בחשיבות. "אולי תצטרך עזרה בדרכך ללונדון? מוכן אני לסייע ככל שיידרש ובלבד שתאפשר לי להצטרף אליך..." התחנן דיק הצעיר. "אינך צריך לבקש רשות מהוריד קודם לכן?" תמה העגלון ודיק השפיל את מבטו: "הוריי נפטרו לפני זמן רב ונותרתי לבדי בפאונטלי, אם תרשה לי להתלוות אליך אשמח להגיע לעיר הבירה". העגלון הנהן בראשו בהסכמה ודיק הצעיר התיישב לצידו של העגלון הוותיק. לאחר מספר ימי מסע הגיעה העגלה ללונדון, דיק ירד ממנה באחד מהרחובות הראשיים ונפרד מהעגלון לשלום, הוא לא ידע לאן ללכת והתיישב בינתיים על מדרגות אחד הבתים. בעל הבית שהגיע לאחר מכן, שמע את סיפורו והציע לו עבודה כעוזר לטבחית. בכל משך היום היה דיק מקלף תפוחי אדמה, שוטף את הכלים ומנקה את הבית. הטבחית שהייתה אישה קצרת רוח, התייחסה אליו בזלזול תמידי ובאחד הימים כאשר שבר בטעות קערת חרסינה יקרה, הכתה אותו מכות נמרצות וסילקה אותו מעבודתו. דיק הצעיר ישב מבוש וכאוב מחוץ לבית, העבודה החדגונית, הררי הכלים האינסופיים בשילוב יחסה העוין של הטבחית והעובדה שיש בעליית הגג המלאה בחולדות, העלו בראשו את האפשרות לחזור לפאונטלי. הוא קם ממקומו בהחלטה נחושה לעזוב, אלא שבאותו רגע החלו לצלצל פעמוני העיר. לדיק הצעיר היה נדמה שהם שרים: 'הישאר כאן, וויטינגטון – ראש העיר של לונדון'. הוא התיישב בחזרה על המדרגות בהיסוס, אלא שאז בדיוק הגיע מולו בעל הבית: "מה מעשיך כאן בחוץ, נערי הצעיר?" "הטבחית סילקה אותי מעבודתי, בגלל ששברתי בטעות את קערת החרסינה", השיב דיק בשפל קול. האיש חיך ואמר: "הטבחית עשתה זאת, מכיוון

לכל מי שפגע בנו, מחילה אמיתית ועמוקה, שלימה ומושלמת. וגם לבקש סליחה ומחילה מכל מי שאולי פגענו בו או כועס עלינו, ובכך נוודא שעבירות שבין אדם לחבירו לא ימנעו מאיתנו את הברכה לשנה טובה...

עשיתי טעות, זה לא היה בסדר, התחרטתי מאה וחמישים פעם אבל כל זה לא עזר לי מול בית המשפט. הואשמתני בעבירה על החוק וחרצו את דיני לשלוש שנות מאסר. יש הרבה אנשים שעושים דברים כאלה והחיים שלהם ממשכיכים בלי שום זעזועים, ואני, איתרע מזלי ותפסו אותי בלי שום יכולת להתחמק, וככה הוכנסתי לכלא מעשיהו. החיים השתבשו לגמרי. ריחמתי על אשתי ועל ילדי, רציתי להיות איתם להעניק להם אהבת אב, לחנך אותם, ללוות אותם לתלמוד תורה, לשמוע אותם, להקשיב להם, למשחקיהם, למשובותיהם ולנחמם בעת צערם. הניתוק מהמשפחה היה לי קשה מאוד והדאגה לחינוך הילדים אכלה אותי. אני מוכרח לציין את רבי אברהם ארלנגר שליט"א, ראש ישיבת נחלת שלמה בקרית הרצוג, שעזר לי מאוד בתקופה הזאת וסייע לבני משפחתי. היו כמובן עוד אנשים טובים ברקע, כולם נשלחו משמים להקל על גזר דיני, ובעוד אשתי וילדי מתמודדים בחוץ, נשלחתי אני להתמודד בפנים. אמרתי לעצמי: הקדוש ברוך הוא שם אותי כאן כדי לתקן, וחיפשתי זכויות בנרות. לא היה קשה למצוא. דבר ראשון, זכיתי בכל יום להניח תפילין לעשרים ושניים יהודים שאם לא הייתי מציע להם זאת, לא היו מניחים אותן. חוץ מזה דיברתי איתם, שמעתי אותם, הקשבתי להם, עודדתי אותם וחיזקתי אותם. התיישבתי ללמוד עם יהודים שמעולם לא פתחו ספרי קודש וזכיתי להאיר את נשמתם. וככה, יכולתי לסמן את היום שעבר, כיום מלא עשייה וזכויות. אבל כאשר שקעה החמה, שקעה גם נפשי. בשעה שמונה בערב נעלו את כולם בתאים ושוב התכנסתי בתוך עצמי, וכמו יונה במעי הדגה קראתי מצרה לי אל השם, מבטן שאול שיוועתי. תפילה קבועה התפללתי: "ריבוננו של עולם, עשיתי מה שעשיתי, ידוע לי שיש אנשים שעושים כמעשה הזה ואינם נענשים כמוני. אני מרגיש שלא העבירה על החוק היא זו שעומדת בנזכרי, אלא עניין אחר. אבא שבשמים! תעזור לי! תאיר את עיני, שאדע מהו הדבר שחטאתי בו ומה עלי לתקן". לילה לילה, עם סגירת התאים, הייתי עומד ומדבר אל אבי שבשמים, כדבר איש אל רעהו. שנה וחצי עברו עלי בתוך הכלא. מאות תפילות ליליות, שבהם התחננתי אל הבורא יתברך שיחוס וירחם עלי ויזכני לתקן את אשר פגמתי. ביום רביעי פרשת ניצבים, סוף שנת תשע"ט, אני מבחין בעלון נחמד על פרשת השבוע ובו מופיע סיפור נורא מתקופת ה"חפץ חיים" זי"ע (הובא ב"חפץ חיים" על התורה בפרשת משפטים על הפסוק "כל אלמנה ויתום לא תענון"). הסיפור הוא על יהודי תושב ראדין, בעל בעמיו, שהיתה לו דירה להשכרה. בדירה גרה אישה אלמנה עם ילדיה ולא היה לה כסף לשלם לו. בעל הדירה היה חסר סבלנות ואיים לגרשה, ובשלב מסויים הסיט את גג הדירה. ברוב עניוּתה עדיין לא היה לה כסף לשלם עבור הדירה ואז קיים האיש את דבריו וגירש את האלמנה עם יתומיה באמצע החורף. ה"חפץ חיים" אמר למקורביו, היתכן שפסוק מפורש בתורה וחרה אפי וגו' לא יתקיים? כעבור עשר שנים הלך היהודי בדרך לתומו וכלב חולה נשך אותו. אנשים פחדו להתקרב אל הנשוך, שמא ידבקו מהמחלה ואיש לא רצה לטפל בו. חייו של האיש הסתיימו באופן מבהה ומשפיל מתוך ייסורי קשים של כמה שבעות. כיום ה"חפץ חיים", "חיכית לראות מה ישלם האיש הזה על מעשהו". ואכן, האיש זרק את האלמנה לרחוב כמו כלב ולבסוף נזרק הוא עצמו, בודד ועלוב, כתוצאה מנשיכת כלב ונתקיים בו הפסוק הנ"ל. קראתי את הסיפור הזה ופתאום נזכרתי, אוי לאותה בושה. אני הוא האיש הזה! הייתי מעורב במקרה דומה. יש לי קרוב משפחה שהוא בעל דירה בפרדס כץ. כיוון שאינו גר באזור, ביקש ממני להיות אחראי על הדירה ושילם לי איזו משכורת על כך. התפקיד שלי היה לבדוק מידי פעם מה קורה. אני הייתי הכתובת

שהיא חששה מכעסה של בעלת הבית. היכנס פנימה, תבקש סליחה מבעלת הבית ותספר לה שזה קרה בטעות, אני בטוח שהיא תסלח לך!" "ומה אעשה עם הטבחית?" שאל דיק. "תבקש ממנה גם סליחה, אחרי שבעלת הבית תסלח לך על שבירת הקערה, היא לא תעשה לך מאומה!" דיק קיבל את עצתו של בעל הבית, הוא נכנס פנימה וסיפר לבעלת הבית על הקערה שנשברה וביקש את סליחתה. היא כמובן סלחה לו ולאחר מכן נכנס למטבח וביקש את סליחת הטבחית. "אני מתנצל שלא הייתי מספיק זהיר, הייתי עייף מאוד. מכאן ואילך אזהר יותר!" הטבחית שהספיקה לשמוע שבעלת הבית סלחה לו על שבירת הקערה, התרככה מעט ושאלה אותו: "מדוע היית עייף?" "החולדות שבעליית הגג לא נותנות לי לישון!" הסביר דיק והטבחית השיבה: "ליד הבית שלי, מסתובב חתול – אביא לך אותו מחר והוא כבר יטפל בחולדות! מכאן ואילך תוכל לישון בבטחה!" למחרת בבוקר הביאה הטבחית את החתול שמיהר לטפל בחולדות, דיק התיידד עם החתול והעניק לו את השם 'ולדיק' – במשך שנים התגורר דיק עם החתול בעליית הגג, עד שיום אחד ניגש אליו בעל הבית בהצעה: "אני נוסע לאפריקה לצרכי מסחר, אם תרצה להצטרף אליי למסע – אשמח לצרף אותך!" דיק התלהב מההצעה ועד מהרה עלה על האונייה לאפריקה ביחד עם בעל הבית, הוא כמובן לא שכח את החתול שלו וצירף גם אותו למסע. לאחר שלושה חודשים, עגנה האונייה באפריקה – בעל הבית הסוחר הביא מתנה למלך אחת המדינות שהיה עמו בקשרי מסחר והלה בתגובה הזמין אותם לסעודה. כשהתיישבו כולם לסעודה הגיעו בפתאומיות המוני חולדות, עלו על השולחנות, חטפו מהאוכל ושפכו את כדי השתייה. הסוחר האנגלי היה מזועזע ושאל: "מה קורה כאן? כיצד החולדות עולות על השולחנות?" המלך הסביר שהדבר קורה תמיד כשהן יושבים לאכול ושאינו יודע כיצד להיפטר מהן, באותו רגע נזכר דיק ב'ולדיק' – החתול שלו שחיכה באונייה ומיהר להביא אותו למקום. ברגע שהחולדות הבחינו בחתול הם הסתלקו מהמקום במהירות ולראשונה בחייו, היה יכול המלך לשבת ולאכול בנחת. "אני חיבב שתשאיר לי את החיה הזאת!" ביקש המלך מדיק. "הוא איתי כבר שנים והוא יקר לי מאוד!" השיב דיק, אבל המלך הציע לתת לו כנגד החתול עשרה מטילי זהב, להצעה הזאת דיק כבר לא סירב וכך הוא הפך ברגע אחד לאיש עשיר ומכובד. "עשית את עסקת חיידך!" אמר בעל הבית לדיק כשהם חזרו לאונייה: "נכון שהרגע שבו נתת את 'ולדיק' החתול שלך למלך וקיבלת תמורתו עשרה מטילי זהב, היה הרגע המשמעותי ביותר בחיידך?" "לא!" חיידך דיק: "הרגע המשמעותי ביותר בחיי – היה הרגע שבו קיבלתי את הצעתך, על מדרגות הבית שלך. להשפיל את גאוותי, להיכנס ולבקש סליחה מבעלת הבית ומהטבחית שהביאה לי במתנה את 'ולדיק'. אם לא הייתי עושה זאת, קרוב לוודאי שהייתי היום יושב מובטל וחסר מעש ברחובות פאונטלי עירית הולדתי..."

דיק וויטינגטון חזר ללונדון כאיש עשיר, הוא החל לעסוק במסחר ותוך זמן קצר הפך לאחד מעשירי העיר. למרות ששירת הפעמונים הייתה קיימת רק בדמיונו של דיק כנער צעיר – הפעמונים דיברו אמת: דיק וויטינגטון נבחר ארבע פעמים ברציפות לראש העיר של לונדון ועשה בכסף שלו הרבה דברים טובים, למען כלל תושבי העיר... עבור דיק וויטינגטון, הרגע שבו ביקש סליחה על מעשיו – היה הרגע הנכון ששינה את חיינו לטובה. מה אנו נגיד עבור יום שלם שמוקדש אך ורק עבורנו, לבקשת סליחה ומחילה כדי שנוכל להשפיע על כל חשנה הבאה ולחתום את גור הדן שלנו לטובה? יום הכיפורים, הוא היום שבו אנו יכולים לשנות את הכול – אם רק נתפלל מעומק הלב, נבקש סליחה ונקבל קבלות טובות לשנה הבאה, נוכל לשנות את כל חייו לטובה. הבה ונראה מהסיפור שלפנינו, כפי שסיפר הרב צבי נקר שליט"א בסיפורו הנפלא 'בד בטחוני', המוביל אותנו לתובנה, כי ברגעים האלה שלפני יום הכיפורים, זה הזמן לתפוס חזק בידיים את מידת המחילה, ומשני קצותיה: גם למחול בעצמנו

מה זה לשבת לבד בבית עם הילדים שלה, היתה מסוגלת לחוש את מה שאשתי מרגישה עם הילדים לבד בבית, ולבסוף, אחרי המתנה של מספר רגעים שבהם הייתי במתח נוראי, היא עמדה בניסיון, העבירה על מידותיה ואמרה "עכשיו ערב ראש השנה, אנחנו מבקשים סליחה מהקדוש ברוך הוא" ואמרה בפה מלא "הריני סולחת מכל הלב לפלוני על כל מה שהוא עשה לי, ובזכות זה שהשם יסלח לנו גם כן ונתברך בשנה טובה". הורדתי את הטלפון בתחושת הקלה וצומה. הרגשתי שעשיתי את הדבר הנכון ואני מוכרח להדגיש שהאישה הצדקת הזאת יכולה ללמד סנגוריה על כל עם ישראל בהתנהגות שלה, איך שהיא מחלה לי ואף לא ביקשה פיצויים. פשוט ריחמה עלי רחמים גמורים, ללא כל הצדקה. רק שמעה שאני בכלא ואשתי לבד בבית, וכבר לא יכלה לשאת זאת... גם באותו יום הלכתי לישון כרגיל. אמרתי לריבנו של עולם שאני מרגיש שעשיתי מה שיכולתי ואני מודה בכל מיני הודאות על שהאיר את עיני, ומבקש ומתחנן לחזור בתשובה שלימה. למחרת, יום חמישי, קמתי בבוקר כרגיל, התפללתי, הנחתי תפילין לי ולכל החברים, למדתי את הסדרים שלי ובשעה שתיים עשרה בצהריים המנהל קורא לי, יש לו חיך מוזר על השפתיים, ומה הוא אומר לי אם לא כך? "החליטו להעניק חנינה לכמה אסירים שנמצאים פה. יש עומס גדול מדי. במקרה שלך נשאת חן ולפנים משורת הדין על אף שבפסק דין היה כתוב שלא ינכו לך שליש, הוחלט כן לנכות את השליש מתקופת המאסר. משמעות הדבר היא שברגע זה אתה יכול ללכת הביתה". הלכתי לתא המאסר שכבר לא היה שלי, ארזתי את חפצי, הרמתי טלפון לאשתי וסיפרתי שאני משתחרר עוד לפני ראש השנה ואת החג נחגוג בשמחה עצומה כזאת כמו שלא חגגנו מעולם. אחר כך התקשרתי לאישה האלמנה שרק אתמול מחלה לי בכל ליבה על העוול שגרמתי לה וסיפרתי לה בהתרגשות שבזכותה אני יוצא לחופשי. היא שמחה שזכתה לגרום טובה ליהודי, ועוד בערב ראש השנה. סיפרתי את סיפורי בליל שבת לראש ישיבת נחלת שלמה, וזה גרם לחיזוק עצום. יום הכיפורים שם היה שונה מבשנים עברו. כולם מחלו זה לזה בלב שלם. אני אומר לכם, אחיי, תזהרו לא לפגוע, ואם קרה משהו אז למהר ולבקש מחילה לפני שיקרה משהו. לא דווקא לפני ראש השנה. ותסלחו, בבקשה תסלחו, כל כך הרבה כאב אפשר למנוע עם הסליחה הזאת. שנזכה להיות אוהבים זה את זה ומכבדים זה את זה!...

אליה פונים כדי לתקן ולשפץ מה שצריך וגם גביתי את שר הדירה. במשך תקופה מסוימת גרה בדירה אלמנה עם ילדיה, וזו פיגרה בתשלומים, עד שלא שילמה כלל. בשלב מסוים איימתי עליה שאם תוך עשרים וארבע שעות היא אינה מביאה איתה כסף, היא מסולקת מהבית. עברו עשרים וארבע שעות, האלמנה לא הביאה את הכסף ואני עמדתי בדיבורי. הבאתי כמה אנשים וביחד הוצאנו מהבית הכל. את הרחיטים, את הבגדים, את הכלים, את כל החפצים של המשפחה עד הפריט האחרון. איך האלמנה הסתדר? מה יעשו ילדיה? לא עניין אותי. הייתי בחור, לא חשבתי לעומק, לא חשבתי בכלל. הרגשתי שאני עושה את תפקידי בגביית שכר הדירה ושום נקיפות מצפון לא היו לי. היום, במבט לאחור, אני יודע מצבו של מי היה נורא יותר, מצבה של אלמנה אומללה ללא משען ומשענת, שצריכה להתמודד עם ביזיון והשפלה איומים ונוראים, עם חוסר וודאות ועם ילדים בוכים וחסרי בית, או המצב שלי – יהודי שצולם אלוקים סר ממנו, נטול רגש ואכזר. עתה, אחרי שנים, כשאני נמצא במצוקה נוראה מאחורי סורג ובריח, אני יכול לעמוד מול עצמי. איך עשיתי זאת? איפה היה הלב שלי? מאיפה לקחתי את האומץ המופרז הזה, לעשות ככל העולה על רוחי? וכי מפני שמינו אותי לגבות שכר דירה, כבר הפכתי לבעל מידות מושחתות? עתה, למול המעשה מתקופת ה"חפץ חיים", הרגשתי איך הבושה בוערת בקרבי. הבנתי כבר על מה ולמה נקלעתי אל הכלא. נס שרק זה קרה לי. ידעתי שאם חפץ חיים אנוכי, עלי לעשות מעשה, לבקש מחילה מהאלמנה. החלטתי שאני לא הולך לישון מבלי לבקש את סליחתה עוד באותו היום. אחרי סבב טלפונים, הגעתי למספר הטלפון של האלמנה. התקשרתי אליה והצגתי את עצמי. "ברצוני לבקש ממך סליחה, אני האחראי לזה שסילקו אותך מהדירה אז, בפרדס כץ". "אז מה אתה רוצה עכשיו?". "מחילה, סליחה, כפרה". "למה נזכרת עכשיו? אתה יודע מה עשית בכלל? יש לך מושג איזה דבר נורא ואיום זה? וכמה זמן לקח לי להתאושש מהסילוק הפתאומי שלך? אני... הילדים... מה חשבת? שזה משחק?". "סליחה, סליחה. עכשיו אני מבין שזה לא היה פשוט... בלתי נסלח, אבל בכל זאת תבני, הייתי ילד, זה היה מעשה ילדות". "אתה מבקש ממני רחמים? איפה היו הרחמים שלך אז? מה אתה רוצה, שאגיד סלחתי רק מבחוץ ולא מהלב?". "את יודעת מה אני משלם על זה?" סיפרתי לה, "אני מדבר איתך מהכלא. אני יושב פה בכלא מעשיהו ואני בטוח שהסליחה שלך תוציא אותי מכאן". כאן היא התרככה. היא השתקה לכמה דקות. היא, שהרגישה

אחים יקרים!

בתקופה בה אנו חיים, תקופה טרופה מלאת פחדים, כדאי מאוד להכיר ולהשתמש בכלי העוצמתי הזה של בקשת פיוס ומחילה. נכון, לפעמים נפגענו בצדק, באופן קשה, בצורה לא הגונה. אך דווקא לכן, מחילתנו היא המפתח והכלי והדרך, למחוק את כל הגזירות העומדות כנגדנו, את כל הקשיים המצפים לנו ולהעניק לנו חיים חדשים, בטוחים ומאושרים! לעולם לא נדע אלה גזירות קשות קרענו מעלינו, אלה צרות איומות ביטלנו מעל משפחתנו, כמה אסונות מנענו במחילתנו. המחילה שלנו יכולה להציל את כל אחד מאיתנו, היא יכולה גם להגן על כולנו. הבה נתגבר על הקושי האישי והצורב, ולמרות קיומו נמחל זה לזה, כי המחילה היא מפתח רב עוצמה לשנות כל גזר דין, לפתוח לכולנו חיים חדשים ומאושרים בזה ובבא, אמן.

בברכת התורה

הרב יואל ארזי

כתיבה וחתימה טובה לקוראים היקרים ולכל בית ישראל, אמן.

אזור חזקיה

לע"נ רבי חזקיה זרובבלי בן נוריאל זאסתר, זמאיר בן אליהו זמיכל ז"ל

זי"ל ע"י כולל ערב וגמ"ח "דרכי חזקיה" ע"ש רבי חזקיה זרובבלי בן נוריאל זאסתר זצ"ל
ת.ד. 5711 י-ם לפרטים ותרומות: 050-4120812

העלון לעילוי נשמת
זהבה בת רחל ורחל בת שמחה

682

**ניתן לתרום באשראי
בנדרים פלוס:** כולל ערב
המרכזי גילה, עבור כולל דרכי
חזקיה.

**ניתן לקבל קבלה
להחזר מס סעיף 46**

העלון לעילוי נשמת מורנו הרב שלום כהן זצוק"ל לע"נ הרב מאיר זאב בן משה זצ"ל

סיפור לשבת קודש

החתונה

אני חוזר לחודש אדר תש"פ. שכנים שלנו בבניין עמדו לחתן את בנם השישי במעמד מאות אנשים. מדובר במשפחה חשובה וידועה- האב ראש ישיבה, והם אנשים טובים ומכניסי אורחים. הבן השתדך עם בתו של הרב זונפלד, ראש ישיבת וולוז'ין בקייב, שמאז חזרתו לארץ מנהל מוסד לנערות חרדיות בשם 'שירה חדשה'.

ההכנות לחתונה היו רבות. בימים הללו לא חשבו על צמצום חתונות, מדובר היה בזמן ראשית ההתפרצות של הנגיף, והעניינים החלו לזוז במהירות. כמה ימים לפני פורים הוגבלו החתונות למאה איש. הם היו בהלם. היום כבר התרגלנו, אך אז זה היה כמו אסון בלתי נתפס. ואם לא די בכך, יצאו שמועות כי הממשלה הולכת להגביל את החתונות עוד יותר. היו כאלו שהאמינו והקדימו את החתונה, אבל היו הרבה אנשים שלא הצליחו לעכל את המספר, לא הצליחו להעלות על דעתם שהמספר יצומצם עוד יותר.

ביום חמישי ט' באדר כבר הודיעו על צמצום המוזמנים לחמישים איש. עוד חתונות הוקדמו, אבל השכנים שלי לא היו מסוגלים לתפקד. הם קפאו על מקומם באימה. במוצאי שבת אור ליום י"ט באדה, הודיע ראש הממשלה כי החתונות יהיו מוגבלות לעשרה אנשים, החתונה של השכנים נקבעה ליום ראשון כ"ו באדה. זו היתה גזירה שלא היתה שום דרך לעמוד בה. לא מאה, לא חמישים ואפילו לא עשר.

רק לאחר שאולמי גוטניק הודיעו להם כי לא יוכלו לערוך את החתונה, התארגנו כל השכנים לעזור להם לערוך את החתונה במתחם הישיבה בנווה יעקב. הובאה מעצבת שדאגה לחופה יפה, לשולחנות ולכיסאות, לעיצוב ברמה ממש גבוהה. הזמן קייטרינג ונמצא אף מתווה לקיום החתונה על פי החוק, כלומר שני מתחמים לעשרה גברים וכמו כן לנשים, ועוד עשרים אנשים תחת כיפת השמים. אבי החתן, ראש הישיבה, החליט שהחתונה תיערך על פי לשון החוק, ואכן כך היה. החופה התקיימה כסדרה, והחתן והכלה חזרו לחייך. בסיום החופה הופיעה ניידת משטרה, ולאחר ששוכנעה שהכל תוכנן כחוק חזרו כלעומת שבאו. ואז החלה הסעודה והריקודים, והאנשים עשו הכל כדי לשמח את החתן והכלה למרות המצב ובהתאם להנחיות. השמחה היתה גדולה אולי אף יותר מחתונה רגילה.

מאחד החלונות בבניין שמול הישיבה הביט בחור בן עשרים ושלוש והוא החליט שמה שהוא רואה אינו מוצא חן בעיניו. כשומר חוק החליט על דעת עצמו להתקשר למשטרה ולצעוק עליהם בהיסטריה: "איך אתם מרשים לקיים חתונה נגד החוק?" ואכן תוך דקות ספורות הגיעה ניידת, והפעם השוטרים היו פחות אדיבים. שוטרים אחרים. הם הודיעו לנוכחים להתפזר, והם אכן התפזרו.

ואז בצעד חסר תקדים נלקחו החתן והכלה יחד עם אבי החתן לאיזה חדר, נתנו לחתן ולכלה, לכל אחד מהם, דו"ח על סך חמשת אלפים שקלים, וביקשו לעצור אותם ולהוביל אותם לתחנת המשטרה. אבי החתן ביקש שיעצרו אותו ולא את החתן והכלה, והשוטרים לקחו את הורי החתן, ראש הישיבה ורעייתו.

הם קיבלו יחס משפיל וקשוח כאחרוני הפושעים. חוקר ערבי קשוח הבהיר לאבי החתן כי הוא זכאי לקבל עורך דין. ראש הישיבה

אמר לו: "דבר ראשון אשמח להבין מה אני עושה פה בכלל, הרי אתם הייתם במקום וראיתם שהכל נעשה על פי החוק". החוקר החל לצעוק ולהשפיל את ראש הישיבה, הוא הוציא את כל השנאה שלו החוצה. ראש הישיבה התעקש וביקש לדעת על איזה חוק הוא נעצר. רק בשלוש לפנות בוקר, בעקבות התערבותו של הרב יצחק דוד גרוסמן רבה של מגדל העמק, שוחררו הורי החתן, לא לפני שקיבלו קנס.

אין צורך להסביר כמה צער ועוגמת נפש חוו החתן והכלה והוריהם. היום שאמור היה להיות השמח ביותר בחייהם הפך למפח נפש מול שוטרים אטומי לב וככל הנראה גם שונאי דת, שכן לא ניתן להעלות על הדעת רשעות כזו כלפי מישהו שאתה רואה בו שווה אליך. כל תושבי השכונה כאבו את כאבם של בני המשפחה ושל החתן והכלה. מובן שבבית הכנסת לאחר התפילה זו היתה שיחת היום, והוטחו 'ברכות' במי שהזמין את המשטרה והרס את החתונה. מה שהם לא ידעו הוא שהבחור שעשה זאת עמד לידם, ולפתע הוא הבין מה עולל. לפתע הוא הבין כמה נזק גרם ואיזה מחיר הוא עתיד לשלם.

בינתיים הוא שמר את הדבר בליבו. לאחר חודשיים פונה אליו אביו ואמר לו: "מאז שנכנסת לשידוכים היו לך הצעות אחת לשבוע- שבועיים, כולם רצו אותך. בתקופה האחרונה אין שום דבר, אולי זה בגלל המגיפה?" תהה האב. לאחר כמה דקות הוא מגיע אליו שוב, מראה לו את כמות המאורסים הגדולה בעיתון ואומר לו: "משהו כאן לא בסדר. אנחנו חייבים ללכת לכותל להתפלל". והבחור בליבו יודע היטב למה אין לו הצעות וזה עוד לפני שהציבור יודע מה הוא עולל.

כך נמשך המצב למעלה מחצי שנה, עד ראש השנה, ללא הצעות. בסעודת ראש השנה דיבר אביו של הבחור על דרכי התשובה וגם על כך שיש דברים שאין להם מחילה. ובלי לדעת כי ידו של בנו במעל, אמר האב כי לדוגמה, זה שהרס את החתונה, אין לו מחילה. "מי שעשה את זה - אני לא מקנא בו", אמר. "שמעתי שאחד הרבנים אמר שלא יהיה לו יום אחד של נחת כל ימי חייו, לא בעולם הזה ולא בעולם הבא. אומנם יש מצב של רשע וטוב לו, אבל מי שפוגע בבין אדם לחביו, ובפרט בחתן וכלה שדומים למלאכים, התשלום שלו במזמון ובעולם הזה".

פחד נפל על הבחור, שמצבו הנפשי גם ככה היה מעורר. בהזדמנות הראשונה הוא חמק לחדרו ושכב שם שעות רבות, עד שהוריו קלטו שמשוהו קרה לו. נכנסו לחדרו וניסו לדובב אותו, והוא שתק. לאחר ניסיונות רבים פלט כי הדיכאון שלו קשור להרס החתונה. האב, שחשב כי בנו כואב את כאבם של החתן והכלה, חיזק אותו וניחם אותו כי מי שגרם למעשה שלם ישלם, ואל לו לדאוג. שקט השתרר, ואז שמעו ההורים את המשפט הנורא יוצא מפי בנם: "אבא, אמא, האדם המקולל הזה הוא אני. אני הבחור שהתקשר למשטרה". ההורים היו המומים. לאחר כמה דקות של התאוששות, הבהיר לו אביו כי הוא חייב לנסות להשיג מחילה, והוא כלל לא בטוח שזו תתקבל.

ביום שישי, ערב שבת שובה, חזר ראש הישיבה לביתו להכין שיעור לשבת שובה. הטלפון צלצל... "הלוי", נשמע קול מהוסס, "עשיתי טעות, אני הוא מי שהתקשר למשטרה, אין לי מנוחת הנפש, יש לי ייסורים רבים, בבקשה תמחלו".

הבחור סיפר לראש הישיבה באיזו ישיבה הוא לומד, אחת הישיבות

בעלה המודאג לא ידע היכן היא, ולפתע קיבל טלפון: "רעייתך היתה מעורבת בתאונה דרכים קשה, תבוא מהר לבית החולים". הוא היה בלחץ משתי סיבות, שלומה של אשתו ושלומו העובר. להוריה לא נתנו להיכנס לבית החולים בגלל המגיפה, ורק הוא הורשה להיכנס.

השמועה התפשטה וכולם אמרו תהילים. יום שלם היא היתה בבדיקות, וביום רביעי בבוקר מקבלים ההורים טלפון: "אנחנו יוצאים מבית החולים, ובלי שריטה אחת".

קשה לתאר את הבכי וההתרגשות שאחזו בכולם, לא היה צריך לדבר על הקשר בין המחילה לבין ההצלה המופלאה, זה היה רשום על הקיר באותיות של אש.

ראש הישיבה אמר לכלתו: "כתוב ב'לב אליהו' דף קט: "כשהקב"ה חאה כי מידת הדין שורה על אדם, שולח לו עני לביתו שירחם עליו כדי שיתבטל דינו". הניסיון הזה שהגיע צריך לראותו כמתן הזדמנות מהקב"ה כדי שיהיה לרחמים על מה לחול. במחילה הגמורה שמחלת בערב יום הכיפורים, עשית משהו שאדם אחר לא היה עושה. הקב"ה שלח אליכם את העני בערב החתונה כדי שיעמיד אתכם בניסיון הכי קשה, אם תעדיפו את מידת הדין או את מידת הרחמים. אתם בחרתם במידת הרחמים, ולא ידעתם שבכך קרעתם את מידת הדין והבאתם על עצמכם את מידת הרחמים". (מתוך 'הפוחת בכל יום')

(24/7)

סגולה גדולה בדוקה למעוכבי שידוך ביוהכ"פ בשעת הנעילה!
ראינו לנכון להביא את הסגולה שהשמיע הגאון ר' שמחה קסלר
זצ"ל רבה של קרית ספר, ומי שכיהן במשך שנים כרב בית הכנסת
'אגודת רעים' בב"ב.

תקופה מסוימת היו בקהילתנו שבבני ברק כמה מעוכבי שידוך, לפני תפילת הנעילה, קם הרב קסלר זצ"ל וניגש לשליח ציבור שהיה אמור לעבור לפני התיבה, ואמר לו שיכוון היטב ביעלה ויבוא במילה "לטובה". הגר"ש הסביר את דבריו ואמר שכיון שעל מעוכבי נישואין נאמר "לא טוב היות אדם לבדו" ממילא תפעל הכוונה במילה הנ"ל.
"לטובה".... בשנה ההיא, כך סיפרו חברי הקהילה, באו כל המעוכבים בברית הנישואין. שמענו על קהילה גדולה נוספת בארץ ישראל שהיו בה שש משפחות שלא הצליחו במשך שנים לשדך את ילדיהם,
הש"ץ שעבר לפני התיבה בתפילת נעילה בקהילה ההיא, היה ת"ח מופלג במיוחד ולפני שניגש לעמוד, ביקשו ממנו לכוון כנ"ל, אכן בהגיע למילה "לטובה", התפרץ בבכי במשך כמה דקות, ולא יכול היה להמשיך בתפילתו, באותו שנה התארסו כל שש משפחות מעוכבי השידוכין בקהילה ההיא.

(ברכי נפשי ויקרא עמי קפ"ה)

הטובות. "חשבתי שהמטטרה רק תפזר את ההתקהלות, לא חשבתי שזה יסתיים בצורה כל כך טראגית", והבחור פרץ בבכי. ראש הישיבה אמר לו כי הוא יהודי והוא צריך למחול, אבל יש כאן צער של חתן וכלה וכלל המוזמנים, ואף השפלה של ראש הישיבה, ומעל הכל חילול השם גדול בעת שהתפרסם כי ראש הישיבה לא שמר על ההנחיות, מה שלא היה נכון. הבחור התחנן על נפשו, והרב אמר לו: "עליך להתקשר לחתן ולכלה ולבקש את מחילתם".

הבחור רק ביקש מראש הישיבה שיכין את החתן והכלה לבקשת המחילה, על מנת שאלו לא יטרקו לו את הטלפון בפנים. בשלב זה סיפר ראש הישיבה לרעייתו את החדשה המרעישה, ושניהם התקשרו לחתן ולכלה וביקשו מהם פשוט להקשיב לבחור. ראש הישיבה התקשר לרב שולמן מארצות הברית, והוא אמר לו כי על הבחור לחזור בתשובה לא רק על המעשה אלא גם על הגורם למעשה ועליו לקבל על עצמו ללמוד מוסר כל יום.

כעבור כמה שעות הכלה מתקשרת בוכיה ואומרת לחמיה: "אני לא מסוגלת לסלוח, עוד לא התאוששנו מהכאב". ראש הישיבה אמר לה: "ראי נא, מהטלפון הזה שינית את השיעור שרציתי לומר לשיבת שובה. הנושא החדש הוא מחילה. מחילה היא לא כספומט", הוא ציטט את המסילת ישרים שאומר על הכתוב: "כל המרחם על הבריות מרחמים עליו מן השמים", שהקב"ה עושה מידה כנגד מידה - מי שמרחם ועושה חסד עם הבריות, ירחמו גם עליו.

"הדין נכנע לרחמים" אמר ראש הישיבה לכלתו. ואז הוסיף וסיפר לה כי בסלבודקה לפני המלחמה היה בחור שהשתדך עם ביתו של גביר, והיה בחור שהרס לו. לאחר מכן הוא ביקש את סליחתו והוא סלח לו. הסבא מסלבודקה לקח את ידי, הניחן על ראשו ואמר לו: "תברך אותי".
"זה אומנם קשה", סיים, "אבל אם תצליחו להתגבר ולמחול, גם תתברכו וגם תוכלו לברך אחרים".

במוצאי שבת שובה מקבל ראש הישיבה טלפון מהבחור, והוא בוכה ואומר: "אני לא מאמין, אלו מידות יש להם, הם מחלו לי על הרס החתונה. אני מבטיח שאלמד מוסר כל יום", אמר.

הגיע יום הכיפורים, החתן והכלה נסעו להוריה של הכלה בכפר חסידים. לאחר יום הכיפורים נסעה הכלה במונית לבדה לירושלים, ובמהלך הנסיעה התרחשה תאונה נוראה: שלושה רכבים התנגשו זה בזה והתרסקו לגמרי. רכב אחד גם עלה באש, והאש התפשטה לכיוון המונית שבה שהתה הכלה. ברגע האחרון חילצו אותה והיא פונתה לבית החולים.

ניתן לתרום פדיון כפרות לטובת עלון 'אור חזקיה'

אנו פונים לציבור הקוראים היקר, אנא תנו לנו כח ויכולת להמשיך החזקת הכולל, הגמ"ח והעלון 'דרכי חזקיה', אנו משתדלים שההכנסות יהיו קודש למטרות הללו ואין לנו הוצאות מזכירות, ניקיין וכדו'. תבורכו מפי עליון!

לזיכוי הרבים: בית הוראה יחוה דעת - מענה הלכתי 24 שעות, *6730

לרפואה שלימה: מיכל בת שמחה, משה בן רוזה, אלעזר בן משה, שולמית בת שושנה, יעקב בן מיכל, תמר בת שרה, אילה בת מרים, יעל בת דבורה, יחזקאל בן ג'ונג'ון, רות בת בתיה
לעילוי נשמת: עמנואל בן אירן, זוהר עליה עיישה בת אסתר, אליהו בן גוהר, רחמים בן חנוס בשי, מרדכי בן רבקה, שבתאי יששכר בן דב, דבורה בת צבי, רחל בת זוליקה, רותם בן סליה, חנה בת נושא, מרים בת יוכבד, צפורה בת אסתר, ככב בת גוהר, זמן שרה בת סלנט, סלנט בת טאווס, ראובן בן נעמי, משה אהרון בן אסתר, אליהו בן זוהרה

אנא התפללו על זוגות שלא זכו להפקד בזרע של קיימא!
יחזקאל בן מהין ורעייתו כרפמיט בת שרה, מנשה בן טובה ורעייתו, הרצל בן כתון ורעייתו, ששון בן רעיה, יצחק בן תמר ורעייתו, דוד בן חנה ושושנה בת אסתר, וירון מנשה בן פנינה ורעייתו, ענבל ג'מילה בת מרגלית לבנים זכרים, דניאל בן מהין ורעייתו, יוסף חיים בן שרה ורעייתו.
נא להתפלל לרפואת פנחס בן שמחה

העלון לע"נ: עזרא בן מזל ואברהם בן רחל
להצלחת: שמואל בן דונה, מרגלית בת ג'מילה
נא להתפלל לזווג הגון:
איתמר בן יהודית, חיים בן זוהרה, אילה בת שולמית, משה נחמן בן אורנית, תמר בת יהודית, יוסף עובדיה בן משה, שרה בת לאה, משה בן רשל, רבקה בת רחל
העלון להצלחה בכל העניינים, לפרנסה ברווח ולזווג הגון ליוסף בן שולה

שדכנית (לבחורים מגיל 30+): א-ה: 21:00 - 22:30
טל: 03-766049
שידוכי "חסדי חיי שרה" בימים ג', ד' ה' בשעה: 21:00-22:00
058-3297225
שידוכים לשם שמים למחזור החדש
לנשים: 053-4163681 לגברים: 053-4110655
ניתן לפרסם פרטים בתוכנת אוצר החכמה ועוד c9595@okmail.co.il
מוהל מוסמך לשם שמים (בחינם) בהמלצת הגר"ש מחפוד שליט"א 0559260027. מוהל מוסמך לשם שמים, תלמידו של הרב אורן: 058-3207037. אברך מוהל מוסמך לשם שמים 052-7646963.

אופק חדרה

כניסת שבת	18:08	לוח מקומי
יציאת שבת	19:13	אור החיים
תם	19:49	
	19:51	

האלין - שבת שלמה התשפ"ד

הפסוק אומר: "אל תשמחי אויבתי לי כי נפלתי קמתי כי אשב בחושך ה' אור לי" (מ"ב ז, ח) - גם כשאדם יושב בחושך, ויותר מזה, גם כשהוא התמקם בחושך - הקב"ה איתו. כשילד אובד, דאגת ההורים כלפיו היא הרבה יותר עוצמתית מאשר לילד רגיל. בכל חושך שבו אדם נמצא, נמצא גם הקב"ה איתו. הוא מושיט לו שם יד ואומר לו: בוא תשוב! תשנה כיוון! תחזור בחזרה לגי' פי אס שויביל אותך חזרה. יתכן שהתהליך יהיה ארוך, ואין ספק שככל שהתרחקת יותר, תהיה הדרך יותר ארוכה, אבל התהליך מתחיל. בוא תצעד איתי! אני רוצה להחזיר אותך בחזרה!

הקב"ה כל כך אוהב אותנו וכל כך מרחם עלינו - עד שהוא פותח לנו פתחים מופלאים שלא כדרך הטבע - ובלבד שנשוב אליו ולא יידח ממנו נדח.

מעשה חברי קיבוץ אחד שנסעו במסגרת מסע שורשים להונגריה, למקום שבו גרו משפחותיהם לפני השואה. ביקרו בכל מיני מקומות ובין השאר הגיעו לבית כנסת באחת העיירות. בית הכנסת היה כולו שומם ומלא אבק, הוא היה ריק לגמרי ושום דבר לא נראה בו. אחד החברים, שידע כי בבית הכנסת הזה התפללה משפחתו, טיפס בכל זאת לעזרת נשים, וחיפש סימן כלשהו לחיים היהודיים שהיו במקום. בעזרת נשים היו ארגזים, שבהם הונחו כל הסידורים הישנים של בית הכנסת. נראה אולי היה שמישהו אירגן את הספרים כדי לגנוז אותם, אבל אחרי השואה לא נשאר מי שיטפל בזה. הארגזים היו מלאי אבק, כמו שרק ארגזים שעמדו שבעים שנה יכולים להיות. הוא פתח את אחד הארגזים והוציא משם את הספר הראשון שעלה בידו. זה היה מחזור לשלושת הרגלים. הוא דיפדף בו, ופתאום שומעים החברים למטה צעקה. הם עולים ומגלים אותו מצביע על הדף הראשון. כתוב שם: "לה' הארץ ומלוואה, מספרי פלוני". וכאן נכתב בפירוט שמו של סבא שלו - אבי אימו, שהיה רב העיירה! מחזור עם דרישת שלום חמה - בדיוק מן הסבא! הוא מתרגש ומדפדף בו קדימה ואחורה. בין הדפים, הוא מגלה עלה של הדס שככל הנראה נפל באחת השנים מארבעת המינים של סבו, ונותר מעט ירוק. אולי שבעים או שמונים שנה עומד כאן העלה התלוש, אבל מאחר שהוא היה טמון בתוך המחזור, נשמרה קצת הלחות שלו והוא נותר מעט ירוק. לפני שמונים שנה נוטל סבא לולב ועלה קטן מההדס נופל לו לתוך המחזור - והנה בא הנכד, קיבוצניק, שאין בו ריח תורה ומצוות, והוא כלום שבכלום, ומגלה את העלה שנשאר ירוק בתוך המחזור, בתוך הקדושה, על אף שהוא תלוש! למה עשה את זה הקב"ה? חשב הנכד - כדי לומר לי שגם אם נתלשתי מהשרשרת של המשפחה, אם אכנס בתוך הקדושה אני אשאר ירוק. ובזכות אותו עלה ירקרק הוא חזר בתשובה - **שבעים או שמונים שנה צועק הקב"ה ומחכה לשובו של בן נידח! כמה רחמים יש בו! כמה אהבה יש לו כדי לקבל את הבנים שלו!**

כל בריאת התשובה כולה רחמים. הקב"ה אומר לנו: אתה מקלקל, ואני עוזר לך לתקן. אני הוא שבראתי לך יצר הרע, ואני יודע כמה הוא מפתה אותך, אבל נתתי לך גם כלים לחזור, נתתי לך עוצמה, נתתי לך אפשרות לחזור בחזרה.

אני יודע שיש לך ניסיונות, אני יודע שיש לך יצרים, אני מכיר מקרוב את הקשיים שלך, לכן אני אומר לך: דבר איתי! כשקשה לך - בקש עזרה מהשמים ואני אעזור לך.

ה'חזון איש' זצ"ל כתב, שלבקשות רוחניות לא צריכים זכות אבות וגם לא זכות עצמית. כל אדם, בכל מצב, שיבקש מעומק הלב: 'אני בחושך! אני רוצה לצאת!' יקבל עזרה! משמים רוצים לעזור לו - הוא בן אובד של הקב"ה!

כשזוכים לשוב - יוצרים מחדש קשר עם הקב"ה.

בספר 'בית אלוקים' (שער התשובה ב) **כותב הרב המבי"ט** שאדם שיש לו רק ציצית אחת (מתוך ארבע) לא קיים בכלל את מצוות ציצית, וכך גם אדם שיש לו שני בתים בתפילין, לא נחשב לו שהניח תפילין. לעומת זאת, במצוות התשובה יש ארבעה חלקים: חרטה, עזיבת החטא, וידוי וקבלה לעתיד - מה דינו של אדם שעושה רק דבר אחד מכל הארבע - מתחרט על מעשהו אבל לא עוזב את החטא ולא מקבל על העתיד - האם נחשב לו הדבר למצווה או לא? המבי"ט מביא ראיות שעל כל חלק שעשה במצוות התשובה הוא קיים את המצווה. לדוגמה: על אנשי נינווה כתוב רק שעזבו את החטא, אך לא כתוב שהתחרטו, ובכל זאת הקב"ה קיבל את תשובתם. תשובה היא המצווה היחידה בתורה, שגם כאשר עושים רק חלק ממנה - הקב"ה מרחם על האדם ומקבל את תשובתו.

עד כדי כך הקב"ה אוהב אותנו!
ודאי שהמטרה צריכה להיות כמאמר הנביא לעם ישראל (הושע יד,

א: **"שובה ישראל עדי ה' אלוקיך"**. לכאורה, מה הכוונה "עדי ה'?" אכן ההסבר הוא, כי הנביא קורא אל כל אחד מאיתנו ואומר לו: "אל תעצור בדרך! שוב בתשובה לשמה עד שתגיע אל ה'!" אדם אומר לעצמו: "אני עושה הרבה! אני מקיים את רוב מה שאני צריך!"... ובכן, לא טוב הדבר! אין צורך שתעשה 'הרבה'... עליך לעשות הכל! אבל כל חלק שעשינו נחשב לנו כקיום מצוות התשובה. הקב"ה קורא אלינו: **"שובה ישראל"**... כי כשלת בעוונך, קחו עימכם דברים ושובו אל ה' (הושע יד, א). גם במילה 'תשובה' וגם בלשון הפסוקים אנו מוצאים את הביטוי 'לשוב' 'שובו אלי', 'שובה ישראל'. התשובה היא דרך מיוחדת שחתר הקב"ה לרוצים לשוב אליו. אחת הדוגמאות הממחישות היטב את מהות התשובה היא - מכשיר הג'י פי אס.

הנהג מחבר את המכשיר לרכב, מכניס כתובת ומתחיל לנסוע. פתאום הוא מקבל הוראה 'פנה שמאלה'. הנהג אומר: לא רוצה, אני רוצה ימינה. מה פתאום מכשיר בן שנה יאמר לאדם בן שלושים לאן לפנות? - ובניגוד להוראות הוא פונה ימינה.

הג'י פי אס אף פעם לא נעלב ולא כועס והוא לא אומר: 'ככה אתה עושה לי? תתבייש לך!' הוא פשוט מודיע בקול מתכתי: 'מחשב מסלול מחדש'. אין שום בעיה, הוא מיד בונה לאדם תוכנית חדשה. גם אם כעת שוב הנהג לא ישמע לו - שוב לא יכעס, רק יבנה מפה חדשה.

אילו היה יכול המכשיר לדבר, היה אומר לאותו נהג מרדן: 'דע לך, כשיצרו אותי הכניסו למחשב שבי מפה לאנשים נורמאליים שמבינים שאני יודע יותר טוב מהם איך להגיע לכל מקום, משום שאני יודע יותר מהם במפות. במקביל, הכניסו לי גם מפה לאנשים בעייתיים שמחזיקים מעצמם יותר מידי - אנשים מן הסוג שלך, גם איתם הכינו אותי להתמודד, לאן שתלך, אני אלווה אותך. ככל שתתרחק - אני אבנה לך מפות שיכוונו אותך לחזור בחזרה. אלא שכל זאת בתנאי אחד - שלא תנתק אותי! אם יפקעו עצביך ותנתק אותי מן החשמל שברכב - לא אוכל לעזור לך יותר. כל עוד אני פועל - אחזיר אותך בחזרה מכל מקום שתלך. אולי תבזבזו זמן, אולי תבזבזו דלק - אבל בכל מקום שתלך אליו אהיה איתך ואחזיר אותך למסלול הנכון'.

ברגע שהאדם קולט ש'הג'י פי אס יודע טוב יותר ממנו. הוא משנה כיוון, וזה הדבר הראשון שמחזיר אותו לדרך המלך. הג'י פי אס אינו זקוק להתנצלויותיו, הוא רק נותן הוראות חדשות, בתקוה שהפעם הנהג ישמע בקולו, וכך יצליח להוביל אותו בחזרה.

כשהקב"ה ברא את האדם הוא נתן לו **תורה**, שהיא קובץ הוראות למשתמש בחיים. זהו **הג'י פי אס** הברור ביותר שיש - הוא מכוון את האדם ימינה או שמאלה, מורה לו מה לעשות. **"החיים והמוות נתתי לפניך הברכה והקללה"** (דברים ל, יט), ואני ממליץ לך - **"ובחרת בחיים"**.

ובכל זאת, אם אדם בוחר ללכת שמאלה, כשהקב"ה אומר לו לפנות ימינה - הוא לא עוזב אותנו!

להחזקת העלון: 055-6700349

הפכות

הלכות יום כיפור

- מצווה להרבות באכילה ושתיה בערב יום הכפורים וכן דרשו חז"ל ועניתם את נפשותיכם בתשעה לחודש בערב. וכי בתשעה לחודש מתענים והלא בעשירי מתענים, אלא לומר שכל האוכל ושותה מעלה עליו הכתוב כאילו התענה תשיעי ועשירי ועיקר מצוות האכילה ושתיה היא ביום של ערב יום הכפורים, ולא בלילה. ואף הנשים חייבות במצוות אכילה ושתיה בערב יום הכפורים.

- עבירות שבין אדם לחבירו אין יום הכפורים מכפר, עד שיפייס את חבירו.

- מנהג יפה לטבול בערב יום הכפורים במקווה טהרה.

- יום הכפורים לילו כיומו לכל דבר, אסור במלאכה, ובאכילה ושתיה, וכן אסור בסיכה ורחיצה נעילת הסנדל ותשמיש המיטה.

- חולה שהוזהר מרופא שלא יצום, פן יכבד חוליו ויבוא לידי סכנה, ואפילו אם החולה אומר שאינו צריך לאכול, אין לו להתענות אלא יאכל וישתה פחות פחות מכושעור, ובמקום חשש ספק סכנה, אסור לו להחמיר על עצמו ולהתענות.

- בהבדלת מוצאי יום הכפורים על הכוס, אין מברכים "בורא מאורי האש" אלא רק על אור ששבת, ולא על אור שהוציאוהו עתה על יד גפרור וכיוצא בזה.

מצפה שהיה

אמת ורק אמת.

ואם עוסקים בתשובה, ובדרכים כיצד להגיע לתשובה מעולה, הנה לפנינו סיפור מופלא שיפתח בפני השבים דרך חדשה שתסייע להם להתקרב לאלוקיהם.

נשיא בית המשפט העליון של ניו יורק היה נוכח בעת טכס לשחרור גנבים ופושעים שנערך בארצנו הקדושה. הנשיא פנה אל אחד האסירים ושאלו לאמר: "אמור נא לי, האם אתה בטוח שבצאתך את הכל לא תגנוב יותר?"

האסיר נידהם לרגע מהשאלה הלא צפויה של האדם הניכבד, היראה מעט, ואחר כך השיב לפליאת הנוכחים:

"חושבני שלאחר מה שעבר עלי בכל אל אגנוב יותר, לבד מפעם אחת..."

וכאשר ביקשו נשיא בית המשפט לבאר את דבריו, אמר האסיר המשתחרר כדברים האלה:

לרבי שלי, ר' אריה לוי, אין שעון, ולפני שאחזור בתשובה אתאמץ לקנות לו שעון, ואם לא אמצא כסף - אגנוב עוד פעם אחת ולא יותר...

הדברים הפליאו מאוד את נשיא בית המשפט האמריקאי שהבין מתוך תשובתו של הגנב עד כמה הוא מעריך את הצדיק, וביקש להיפגש עם רבי אריה זצ"ל ולשאול אותו כיצד ובאיזו דרך הוא מחזיר גנבים בתשובה.

לכשיפגשו השניים, הסביר לו ר' אריה:

"בהכירי את האנשים הללו, יודעני שלא יוכלו בשלב ראשון לקיים את כל התורה כולה, ולכן אני מחנך אותם לשמור רק על מצווה אחת, והיא מידת האמת. אני משפיע עליהם שגם אם יתפסו פעם במקרה לא-נעים, שיקפידו לומר בכל מקרה רק את האמת.

שהרי, המשיך ר' אריה, אם יתרגל אדם לכך, ויידע שהוא מחויב לומר רק את האמת, שוב לא יגנוב... ביודעו שאם ייתפס על גניבתו יצטרך להודות על כך, וזה הרי לא כל כך נעים, ואם כך - לא כדאי לגנוב..."

עצה זו יעילה לכל יהודי ויהודי, גם אם אינו חשוד בגניבה... לכשיתרגל אדם לומר את האמת, ורק את האמת, אזי יידע שאין לו לאן לברוח, ויבין שלא ייפתח לפניו מקום-מפלט כלשהו, ולכן ייזהר מראש ולא יחטא.

ייתכן שזה הוא סודו של הווידי שאנחנו אומרים ביום הכיפורים. אם יידע אדם שלאחר שחטא ופשע, הוא יאלץ להודות על חטאיו ולומר ווידי, לא יחטא...

שבת שלום ומבורך

לעילוי נשמות: שושנה שירה ח' בי בת אברהם, מיכאל ח' בי בת סעדיה, לזכות אריה ח' בי בת שושנה, טלעת בת טאוס, צדוק בת סעדיה הינדי, ציון נרג בת סעדיה, אסתר תומיה בת סעדי, דיקלה בת אסתר וישראל, חנה מנצור בת יוסף, רחל שן בת שולמית, כלנית בת אסתר ורפאל, אבינה אשתר בת שלום, עופר בת רוזה, חיים בת דוד, ארי, בן ציון, בן יפת וימימה ישכר, אייל בת ניסים ורחמי, משה כהן בן יעקב, קמר (שושנה) נרג בת עוואד, בנימין חיים בן יהודית, צדוק סאלח בן ג'וליס.

לרפואת: אריה בן סעדיה.

להצלחת ורפואת עם ישראל ולעילוי כל נשמות ישראל.

רבי יעקב אדלשטיין זצ"ל - רבה של רמת השרון - סיפר

שברמת השרון נפטר יהודי שהיה רחוק מתורה ומצוות. אחד המתפללים ניגש לבקש שהרב יבוא להספיד את אותו יהודי, אך מאחר שהנפטר לא הגיע לבית כנסת הוא לא הרגיש שום קשר אליו: על מה ולמה יבוא? האם צריך הוא להתחיל להסתובב בכל הלוויה שנערכת ברמת השרון? אמר לו היהודי: "אספר לרב סיפור על הנפטר: אנחנו קבוצה של יהודים יוצאי פולין שנפגשים כל שבת אחר הצהריים, יושבים ביחד ומדברים, מעלים חוויות וזיכרונות מהעולם שהיה. פעם אחת שמתי לב, שהיהודי הזה, שנפטר, יוצא החוצה לפני צאת השבת, ואחרי דקות ספורות חוזר. כשראיתי שהעניין חוזר על עצמו שאלתי אותו לאן הוא יוצא ומה הוא מחפש בחוץ? אמר לי: 'במלחמת העולם השנייה התגייסתי לאחד הצבאות של בעלות הברית. נסעתי באוניה ופתאום פגע בה טיל פגיעה ישירה והיא החלה לשקוע. רוב הנוסעים שהיו עליה טבעו למוות, אני עצמי תפסתי קרש ונתליתי עליו. היס היה סוער, תפסתי את הקרש בכל כוחי, אבל הרגשתי שעוד מעט עוזבים אותי כל כוחותיי. תורה ומצוות לא קיימתי, אבל בשארית כוחי אמרתי:

ריבוננו של עולם - אם אתה מציל אותי מכאן- אני לא מעשן יותר בשבת הוא לא קיבל על עצמו לשמור שבת - אלא רק עבירה אחת פחות. דקות ספורות אחר כך אני רואה פתאום מטוס של בעלות הברית מחפש ניצולים. הטייס ראה אותי, הוריד לי חבל והצליח להעלות אותי למעלה ולהציל אותי. מאז, בכל שבת כשאני יושב איתכם ומדבר, אני יוצא החוצה לראות אם כבר יצאו שלושה כוכבים, ורק כשיוצאת שבת אני מתחיל לעשן". אמר על כך רבי יעקב אדלשטיין: כמה מופלאים רחמיו הגדולים של הקב"ה! אדם עומד לטבוע, הוא נמצא על שערי מוות - ובעקשנותו לא מוכן לקבל על עצמו עול תורה ומצוות ולא מוכן לחזור בתשובה! הוא מוכן **'להתנדב'** לפרט אחד קטן - לא לעשן בשבת... וכבר הקב"ה שולח לו נס הצלה. **רק נתאר לעצמנו! כמה רחמים וברכה ייתן הקב"ה ליהודי, שבאמת מתחרט על מעשיו, תופס את עצמו ומקבל על עצמו עול תורה ומצוות!**

(דורש טוב)

פנינים

"שובה ישראל עד ה' אלוקיך... קחו עמכם דברים ושובו אל ה'" (הושע יז, א)

מדוע אומר הכתוב "שובה ישראל", ומיד לאחר מכן חוזר "ושובו אל ה'?"

ה' חפץ חיים מסביר שאנשים רבים באים לבית הכנסת, מבקשים סליחה מה' ומבטיחים כי מהיום ואילך יהיו טובים, אך לאחר שהם סוגרים את המחזור ופונים לשוב לביתם, שוכחים הם מאחוריהם בבית הכנסת את כל התפילות וההבטחות... לפיכך **"שובה ישראל"** - אם רוצים ישראל באמת לשוב בתשובה, **"קחו עמכם דברים"** - עליהם לקחת עימם את כל מה שאמרו בבית הכנסת, ועל ידי כך יזכו באמת להגיע למצב של **"שובו אל ה'"**.

(ומתוק האור)

"שבתון זכרון תרועה מקרא קודש"

ובספר החינוך כתב, שהבורא ברוב חסדיו לא רצה להמתין עם משפט כל אדם עד יום פטירתו, שיצבור חליה חובות במספר עצום ורב, ולפיכך התקין לנו יום משפט בכל שנה, שבכל פרק זמן נשוב על חטאינו ונשפר דרכינו ונשיג סליחה ומחילה: "נמצא, שהיום הנכבד הזה הוא קיומו של עולם. ולכן ראוי לעשות אותו יום טוב ולהיותו במניין מועדי השנה היקרים. ואולם מהיותו יום מועד לדון כל חי ראוי לעמוד בו ביראה ופחד יותר מכל שאר מועדי השנה. וזהו ענין "זכרון תרועה" הנזכר בו. כי התרועה קול שבור, לרמז שישבור כל אחד תוקף יצרו ויצטער על מעשיו הרעים. ולכן לא קבעו לומר בו הלל. לפי שאין ראוי לאדם לומר שירה כשהוא עומד בדיון".

זמשיח

שיחות, דרשות ומאמרים למגידי שיעור, ולכל דורש ברבים

גליון מורחב

גליון מס' 106

ערוך מתוך שיעורי לב ארי - ב"ב

האזינו - שובה תשפ"ד

עניין של חינוך סגולת הימים הללו

שח האדמו"ר בעל התיבות שלום מסלונים זיע"א: הנה כתיב: "וְאֲנִי תִפְלְתִי לָךְ ה' עַתָּה רְצוֹן אֶלְקִים בְּרַב חֶסֶדְךָ יִגְנִי בְּאַמֶּת יִשְׁעֶךָ" (תהילים סט, יד). הנה ארבעים יום אלו של אלול ועשרת ימי תשובה הם עת רצון, עת הרצון הגדולה של השנה, שנקבעו למעלה להיות ימי רצון על ידי משה רבינו ע"ה, שעלה למרום לאחר חטא העגל לחלות את פני ה'. בארבעים יום אלו התפייס הקב"ה עם כלל ישראל, ומשה רבינו פעל שימים אלו ימשיכו להיות ימי רצון. ונקבעו הימים הללו להיות זמן תשובה, שהם מיועדים בעיקר לתשובה, שבהם מתקן היהודי את כל אשר חטא במשך כל השנה ומעלה את השנה. והנה התשובה היא מדרגה גבוהה עד מאוד, וכמו שאמרו חז"ל (ברכות לד): "במקום שבעלי תשובה עומדים אין צדיקים גמורים יכולים לעמוד". משום כך מתגבר היצר הרע שהתשובה לא תהיה כפי שראוי וצריך להיות. על כך מבקשים: "וְאֲנִי תִפְלְתִי לָךְ ה' עַתָּה רְצוֹן אֶלְקִים בְּרַב חֶסֶדְךָ יִגְנִי בְּאַמֶּת יִשְׁעֶךָ", שלכאורה מהו "יִגְנִי בְּאַמֶּת יִשְׁעֶךָ"? וכי שייך משהו שאינו אמת אצל הקב"ה ח"ו? אלא הבקשה היא על התשובה, שתהיה תשובה אמיתית כהלכתה. שבעת הרצון הזו של ארבעים ימי התשובה, הרי שהתפילה תהיה "יִגְנִי בְּאַמֶּת יִשְׁעֶךָ" – שנוכח לשוב בתשובה אמיתית ורצויה. ודרך העבודה הנכונה של התשובה היא שמצד אחד יאמין היהודי בגדלות הבורא, שהוא אין סוף, וברא את השמיים ושמי השמיים וכל צבאם, מלאכים ושרפים, ומכולם עיקר רצונו בעבודת האדם השפל, כי התאוהו הקב"ה להיות לו דירה בתחתונים, ובכל מצב שפל שהיהודי נמצא מקבל אותו הקב"ה באהבה עוד יותר מהמלאכים והשרפים. יחד עם זה, צריך הוא להתבונן בשפלות עצמו, וכמו שנאמר: "לֵב יִשְׁפָר וְיִדְבֶּק אֶלְקִים לֹא תִבְזֶה", שיהיה שבור בקרבו לשברי שברים על מה שעשה נגד רצון ה', אך יחד עם זאת יאמין שבכל מצב שהוא, מקבלו ה' יתברך בתשובה. ("תיבות שלום", אלול)

בברכת שבת שלום וגמר חתימה טובה
מערכת שיעורי לב ארי

פְּנִינִים מִשְׁלַחַן מַלְכִים

סח הגה"צ רבי נסים יגן זיע"א: כדי שנוכח לקיים את הדבר שאנו כה מתפללים עליו ומייחלים לו – "ונשובה אליך", שומה עלינו להזדרז לתקן ולשנות את דרכינו. כאשר אדם מגלה באיחור שטעה טעות חמורה, הוא מצטער מאוד. לאחרונה שמעתי על רב גדול שהיה צריך לטוס לארץ ישראל, אולם שכח להחליף מטוס בהולנד. לפתע הוא מוצא את עצמו במזרח הרחוק בערב שבת... כמה מתסכל! כל כך קשה, למי שהשקיע שעות של נסיעה, להיווכח שבמקום להתקרב למטרה רק הלך והתרחק ממנה! ואם נסיעה של טעות שארכה כמה שעות היא קשה מאוד לתיקון, על אחת כמה וכמה שנסיעה ארוכה פי כמה, נסיעה המתמשכת על פני שבעים שנה, ולמרבה הטרגדיה הייתה לכיוון אחר – היא חסרת תקנה. כמה נורא לגלות, אחרי נסיעה של שבעים שנה, שהגענו למקום אחר ופשוט נסענו בטעות... כל ההשקעה שהשקענו הייתה כולה לריק. טעות המתגלה לעת זקנה היא צורבת את מעמקי הנפש, ואין לה מנוח... השבר והכאב כמעט משברים את לב האדם, המבין שכבר אי אפשר לתקן. מאוחר מדי. אי אפשר להחליט שמתחילים את הנסיעה מחדש... למרבה הצער, תשעים ותשעה אחוזים מבני האדם יבינו שהם טעו רק כאשר יגיעו לעולם האמת. אדם שאכפת לו מנשמתו ומן הנצחיות שלו, טעות כזו היא בעבורו האסון הגדול ביותר בעולם. כאשר אדם טועה ופוגע בחבירו אך אינו מכיר בכך שפגע – זה כואב יותר מן הפגיעה עצמה. לעומת זאת, כאשר אדם פוגע אך מיד מכיר בטעותו ומבקש סליחה – הכאב מתפוגג. הקב"ה מנסה לפקוח את עינינו כדי שנכיר בטעות, וכשאיננו מכירים בכך – הוא שופט אותנו על כך שאמרנו שלא חטאנו. אל תירשו שני גהינום! מסופר בגמרא (יומא עב): שרבא נכנס לשיבה שבה ישבו ולמדו וכך אמר ללומדים: "במטותא מכס, אל תירשו שני גהינום...". תמוה ביותר! לא מובן מהם אותם "שני גהינום". אנו יודעים שיש גן עדן לצדיקים וגהינום לרשעים; ממתי יש "שני גהינום"?! ממשיכה הגמרא ומבארת: "אמר רבי יהושע בן לוי: מאי דכתיב: 'וְזֹאת הַתּוֹרָה אֲשֶׁר שָׂם מֹשֶׁה, זֶה – נְעִשִׂית לוֹ סֵם חַיִּים, לֹא זֶה – נְעִשִׂית לוֹ סֵם מִיתָה'. מתי התורה היא סם מוות? כשלומדים אותה ללא יראת שמיים! מי שעמל ויגע בעולם הזה על הבנת התורה אך אינו חי על פי ציווי ה' ואינו מרגיש מחוייב למה שהוא לומד – הוא סובל! כי הוא אינו נהנה ואינו בא על סיפוקו ועל תענוג נשמתו בעולם הזה. הוא מרגיש גהינום בעודו בחיים. ובעולם הבא יירש עוד גהינום על שחי בשרירות ליבו ולא הלך בדרך ה', על שלא עשה את שלמד בתורה ולא קיים את מצוות ה'! לאדם כזה יש גהינום בעולם הזה וגהינום בעולם הבא. נכון, לא תמיד קל לחיות על פי התורה, אבל הרבה יותר קשה לחיות בלעדיה! מי שחי את חייו לפי רצון ה' ומקיים את המצוות – חייו אמיתיים, פנימיים ועמוקים. הוא מלא סיפוק ומרגיש טעם בחיים, טעם "גן עדן". ומי שלא – הוא ב"שני גהינום"... על כך הזהיר רבא את הלומדים, שישגיחו ויקפידו לא לרשת "שני גהינום". (נתיבי אור)

מעשה שהיה...

בשכר הדבור ! ספורים על מרן רבי אפרים זילכה הכהן זיע"א

הילולא דצדיקייא

**הילולת רבנו
המקובל הרב
אפרים זילכה
הכהן זצ"ל
זיע"א.**

רבי אפרים זילכה הכהן זצ"ל: נולד בבגדד בשנת ה'תרמ"ו. בגיל 17 החל ללמוד בבית המדרש "בית זילכה" וזכה לקרבה מצד המקובל ר' יוסף חיים. כל לילה מחצות עד עלות השחר למד את תורת הנסתר יחד עם ר' שמעון אגסי. משך כל היום אכל כשתי פרוסות לחם ושתה כוס תה, נודע במידת הצניעות והענווה, נעים הליכות וכל מעשיו בסתר. בשנת ה'תרס"ה, בהיותו כבן עשרים עדיין גזר על עצמו תענית דיבור והיה רק מאזין לשעורים, יום אחד ביקר הגאון חכם ר' יוסף חיים וביקש מר' אפרים להגיע אליו ואמר לו כי עד כאן שתיקה, ומעתה והלאה עליו לגלות את ידיעותיו. לאחר מעשה זה התפרסם כגאון אדיר ומופלג בקדושה ובחסידות. בשנת ה'תרפ"ד עלה לארץ ישראל והוא התגורר בקטמון הישנה שבירושלים. לאחר פטירת ר' שלמאן אליהו החל לכהן כראש ישיבת המקובלים "עוז והדר". לאחר מכן כיהן כראש ישיבת המקובלים "פורת יוסף" עד יומו האחרון ולמעלה מ-30 שנים. היה זקן המקובלים בירושלים, גאון אדיר בנסתר, ענוותן מופלא. כל ימיו היה מרבה בתעניות ובסיגופים כדי לכפר על הדור ולקרב את קץ הגאולה. בעל רוח-הקודש. התנהג בגינוני קדושה מופלאים וכל השבוע היה מתנזר מאכילת בשר ורק לכבוד שבת קודש היה מתיר לעצמו לטעום מהבשר. נפטר ב-ג' בתשרי ה'תשי"ז ציונו בהר-המנוחות בירושלים.

ת.נ.צ.ב.ה. וזכותו העצומה תגן עלינו

אמן.

כאשר הנה הגאון רבי אפרים בימי עלומיו, עסק רבות בתענית דבור, עד שבאחד הימים גזר על עצמו שתתקח מחלטת-כל היום יושב ועסק בתורה ולא שח עם איש. במעשה זה גרם, שחכמי הישיבה לא הפירו בגדלתו ולא בקשוי את קרבתו ולא הפירו בכשרונותיו ובידיעותיו המרבות. הגאון חכם רבי יוסף חיים הרגיש בכך, ובאחד הימים קרא לפניו את ראש הישיבה בבית-המדרש: החכם הגאון רבי אברהם דנגור, ושאלו אודות הבחור אפרים כהן. רבי אברהם ענה לו, כי בחור זה הנו שתקן, ואינו מתערב כלל בסגיות הנלמדות. "אמור לאפרים שיבוא לפני!" - צוה רבי יוסף חיים על ראש הישיבה. עוד באותו יום הופיע הבחור בבית רבי יוסף, כאשר פלו מלא תמיהה על אשר זכה להתיצב לפני רבה של בבל ביחידות. רבי יוסף חיים לא האריך עמו בשיחה. הוא פנה אליו בקול מצוה ואמר: "אפרים, עד כאן שתיקה, מכאן ואילך פתח פיך ונאירו דבריך!". בישיבה "בית זילכה" הנהוג שראש הישיבה היה לומד כל סגיה יחד עם התלמידים בקול רם. וכאשר לאחד מן התלמידים היה דבר מה להקשות או לחדש, הוא הפך בידו על השלחן. עם השמע קול ההפאה, היו הלומדים כולם משתתקים, ואז הרצה התלמיד את דבריו. והנה למחרת, כמעט אחרי כל קטע שנלמד, הפך רבי אפרים על השלחן. בבית-המדרש השלך הס, וכל העינים הופנו אליו. להפסקותיו של בחור זה לא הספינו עד אז תלמידי הישיבה, ועתה השתוממו לשמוע מפיו קשיות עמקות ותרוצים נפלאים. הסוד התגלה, ידו של רבי יוסף חיים היתה בדבר ואף קבל שכר רב על שנשמע לר' יוסף חיים. נהוג היה אצל החכם רבי יוסף חיים, כאשר אדם רצה להכניס אליו, אותו אדם היה מוסר את שמו לאחד מבני ביתו של הרב. הלה היה עולה לחדרו של רבנו ומוסר את שם האורח, ורק לאחר שקבל רשות, היה מתאפשר לו לעלות לרבי יוסף חיים. בודדים בלבד, מן המקורבים ביותר לרבי יוסף חיים היו רשאים לבקר בכל עת ללא אשור מקדם. עתה נוסף גם רבי אפרים על חבורת המקורבים, והנה נכנס ויוצא מבית הגאון רבי יוסף חיים ככל אשר נצרך וללא אשור מקדם בשכר ששמע לדברי הרב עד שגדל לגאון בישראל. ת.נ.צ.ב.ה. וזכותו הגדולה תהא מגן עלינו. (מתוך העלון פניני הצדיקים).

זמשיח

שיחות, דרשות ומאמרים למגידי שיעור, ולכל דורש ברבים

גליון מיוחד

ערוך מתוך שיעורי לב ארי - ב"ב

יום הכיפורים תשפ"ד

חלק מהסגולות הובאו בעלוניס משכן שילה והידברות

סגולות מיוחדות ליוה"כ

- (1) כוונה ב'איה' מקום כבודו- בספר פרי עץ חיים (שער תפלות ר"ה פ"ז) כתב "מצאתי כתוב בסידור של מורי ז"ל (האר"י) שישאל אדם בראש השנה ויום הכפורים במוסף "באיה" מקום כבודו, כשיאמר השליח ציבור, לבקש אחד משלשה דברים, או עושר מופלג לעבודתך, או בנים צדיקים וחכמים, או השגת רוח הקודש, (ומוסיף הרב מוצפי שליט"א: ושמעתי ממור אבי ז"ל (המקובל חכם סלמן מוצפי) שאין לבקש בפירוש אלא במחשבה).
- (2) סגולה לזכות בדין – להדר בערב יוה"כ לתת צדקה מהודרת לאביון.
- (3) כן יש להעביר כספי הכפרות (לנוהגים בכסף) עבור ת"ח ומשפחות נזקקות.
- (4) **קריעת שטר חוב**- אמר המקובל רבי סלמן מוצפי זצ"ל: הרוצה לקרוע את גזר דינו הרע ואת שטרי חובותיו כלפי מעלה, בערב ראש השנה ובערב יום הכיפורים ילווה לחברו סכום כסף (אפילו כמה פרוטות) בשטר, ולאחר מכן יטול את השטר, יקרענו לשנים עשר קרעים ויאמר כך: 'יהי רצון מלפניך ה' אלוקי ואלוקי אבותי כשם שאני מחלתי לחברי את חובו וקרעתי את שטר החוב, כן אתה ברחמיך הרבים תקרע את שטרי חובותיי ואת רוע גזר דינך מעליי ומעל כל עמך בית ישראל, אמן כן יהי רצון'. (מתוך העלון משכן שילה).
- (5) - תיקן האר"י לומר לפני עלינו לשבח בכיפור "לדוד ה' הארץ ומלואה" שמשוגל לפרנסה – וכשמגיע למילים 'נקי כפיים' יכוון שלא לגנוב יותר ושלא ייקח כספים במרמה, ויכוון לקבל פרנסתו לעבודת ה' וזוכה לפרנסה מבורכת.
- (6) - אמירת פיוט **אדון עולם**- כתב בספר מטה משה (עמוד העבודה בית הכנסת, ברכות ופסוקי דזמרה סימן ל"א) וזה לשונו: "ואחר כך מתחיל השליח ציבור אדון עולם, והוא שיר נאה ומעולה. ומצאתי כתוב כל מי שמכוון בעת התחלת אדון עולם, כתב רבי יודא החסיד רוב האי גאון רוב שריא גאון, 'ערב אני בדבר שתפלתו נשמעת, ואין שטן מקטרג על תפלתו, ואין לו שטן ופגע רע בראש השנה וביום הכפורים בתפלתו, ואויביו נופלים לפניו, ויש אומרים אף יצר הרע משלים אתו'. ועליו אמר שלמה המלך ע"ה (משלי טז, ז) ברצות ה' דרכי איש גם אויביו ישלים איתו'. עד כאן לשונו.
- (7) בליל כיפור אחר התפילה נוהגים לקרוא ספר התהילים וה'אדרות' (ועוד במחזורים).
- (8) מרן הגר"ח קנייבסקי זצ"ל הורה לקרוא בכל יום מעשרת ימי תשובה 10 פרקי תהלים לפחות. כן הורה בשנת השמיטה ללמוד ב' הלכות שביעית ליום, חוק ולא יעבור 'ובזה ינצלו מהצרות'. (א"ה: ושאלתיו על משפחה אחת שהיו בה כמה הרפתקי והורה כנ"ל וכשעבר שנת השמיטה הורה ללמוד ב' הלכות שבת)
- (9) **הדלקת נרות ביום הכיפורים סגולה לבטל מקטרגים**
הדלקת הנרות בבית הכנסת מורה על הארות העליונות המתווספים לשכינת עוזנו. טוב לאדם לכוון בזה בעת שהוא מדליק את נרו להאיר למעלה אורות עליונים באתערותא דלתתא אתערותא דלעילא. בזוהר (במדבר רפ"ב) נאמר כי הנרות ביום הכיפורים מקבילים לשופר בראש השנה לבטל המקטרגים ולעורר את הרחמים.

המשך סגולות בדף הבא!

10 סגולה לקבלת התפילות

סגולה לקבלת התפילות ביום הכיפורים היא לומר בכניסה לבית הכנסת את הפסוקים הבאים: "ואני ברוב חסדך אבוא ביתך אשתחוה אל היכל קדשך ביראתך. כי אליך אלוקים ה' עיני בך חסיתי אל תער נפשי. שמרני מידי פח יקשו לי ומוקשות פועלי אוון. יפלו במכמוריו רשעים יחד אנוכי עד אעבור". פסוקים אלה מסוגלים מאוד לעבור תפילה ונרמזו בס שם קדושת היום.

11 סגולה מהאר"י הקדוש לשמירה על הילדים

בשעת קריאת התורה של יום הכיפורים, סגולה להוריד דמעות כאשר קוראים על מיתת שני בני אהרן וחושבים על הצער שהיה לאביהם. מי שמוריד דמעה ולפחות מצטער על פטירתם של צדיקים אלו - מובטח לו שלא ימותו בניו בחייו.

12 סגולה מה'בן איש חי' להצלחה

בברכת כהנים יש 15 תיבות. ראוי למנות את מילות הברכה בפרקי כף היד (באגודל שני פרקים, בכל אחד מהאצבעות 3 פרקים, וה-15 הוא פנים כף היד). סגולתו של ה'בן איש חי' היא למנות את התיבות בפרקי כף היד, ולזכות שבורא העולם יברכנו בכל מעשי ידינו.

13 קדושה בחזרת הש"ץ מסוגלת לעליה רוחנית

בקדושה בחזרת הש"ץ, נהוג לומר 'קדוש קדוש קדוש ה' צבקות מלא כל הארץ כבודו', ולהגביה מעט את הרגליים בעת אמירת ה'קדוש'. באמירת 'קדוש קדוש קדוש', האדם מתרומם ומעלה את עצמו מעולם העשיה לעולם היצירה ולעולם הבריאה, ובכך מתרומם האדם לדרגה גבוהה, ועמו מתרומם כל העולם כולו. עוד אומר האר"י הקדוש כי באמירת "איה מקום כבודו" זוכה האדם לכתר, חכמה ובינה, הכלולים באותיות "איה", ובכך קונה בנפשו את העוצמות הטמונות ביום הכיפורים. וראה עוד עניין הכוונות שבאיה שהבאנו לעיל.

14 התנוצצות תשובה בשעת תפילת נעילה היא סגולה לכפרה מוחלטת

רבי מאיר שמחה הכהן מדווינסק, בעל ה'משך החוכמה', מבאר בספרו כי בזמן תפילת נעילה, שעת החתימה, הקב"ה ברוב טובו, אחרי ריבוי הבכי והחרטה, אפילו על חילול שמו יתברך, חלילה. זוהי הסיבה מדוע סידרו מתקני התפילה לומר בתפילת הנעילה: "ולמה תמותו בית ישראל" (יחזקאל לג), וכן "כי לא אחפוץ במות המת... והשיבו וחיו" (שם יח). כלומר, גם אם האדם לא הגיע לתשובה ממש בשעת נעילת השערים, עדיין יש לו תקווה – אם יגלה במעמקי ליבו התנוצצות של תשובה אמיתית, יכול לזכות לכפרת יום הכיפורים. כי הקב"ה יראה ללבב, ובשעת חתימה הוא דן יחידי, ויחתימהו לחיים טובים ולשלום.

15 סגולת התענית לכפר על ימות השנה שעברו ללא מצוות

חז"ל אומרים שכל יום שעובר על אדם ללא תורה ומעשים טובים – אינו נמנה בין ימיו. הפתרון לכך היא התענית. התענית היא דבר גבוה מאוד והיא מסוגלת להחיות מתים. כלומר, לעורר גם את הימים שעברו בחושך ובהבליל העולם – אותם ימים שהאדם בזבז במו ידיו וינק את כל השפע והחיות שהיתה בהם. יום הכיפורים כולל את כל הימים, והתענית ביום גדול זה מכפרת על כל הימים שנחשבים לכאורה 'מתים'.

16 סגולה למחילת עוונות ולכפרה על כל העולם

בספר ה'חינוך' מצוה קפ"ה מובא על הסגולה העצומה הטמונה ביום הכיפורים: "שהיה מחסדי הקל על בריותיו לקבוע להן יום אחד בשנה לכפרה על החטאים עם התשובה שישבו, שאילו יתקבצו עוונות הבריות שנה שונה, תתמלא סאתם לסוף שנתיים או שלוש או יותר ויתחייב העולם כליה. על כן ראה בחכמתו הקב"ה לקיים העולם, לקבוע יום אחד בשנה לכפרת חטאים לשבים, ומתחילת הבריאה ייעדו וקידשו לכך. ואחר שיעד הבורא ליום כפרה, נתקדש היום וקיבל כוח הזכות מאתו יתברך עד שהוא מסייע בכפרה".

17 שמחה ביום הכיפורים כי יד הבורא מושטת אלינו לשוב בתשובה

שערי תשובה אומנם פתוחים במשך כל ימות השנה, אולם בעשרת ימי תשובה, התשובה היא "יפה ביותר ומתקבלת היא מיד, שנאמר: 'דרשו ה' בהמצאו'. ויותר מכך ביום שהכיפורים ש"הוא זמן תשובה לכל יחיד ולרבים, והוא קץ מחילה לישראל". לפיכך מהווה החסד שבעצם קבלת התשובה על ידי בורא-עולם, אחד ממרכיביו העיקריים של אורו הגדול של יום הכיפורים. והאפשרות לשוב בתשובה ולזכות במתנה יקרת ערך זו, גדלה מאוד בימים שעליהם נאמר 'דרשו ה' בהמצאו'. ימים נעלים אלה מגיעים לשיאם ביום הכיפורים. מה גדולה צריכה להיות, איפוא, השמחה בבוא הזמן שבו מושטת לנו יד הבורא לשוב בתשובה ולהתקרב אליו.

18 סגולה להרבות מליצי יושר

מובא בספרים הקדושים עד כמה יש להקפיד לשלם נדרים. מובא כי "הנודר דבר מצווה - נברא מלאך אחד, אבל לא תגמר הוייתו עד שיעשנה, והנודר ואין משלם נדרו נמצא המלאך ההוא תלוי ועומד וצער הוא לו עד שישלם נדרו, ובשלמו את נדרו המלאך ההוא יהיה לו סיניגור ומליץ טוב בעדו כמו שאמרו: "העושה מצווה אחת קנה לו סניגור אחד", ומטעם זה נהגו בקצת מקומות לשלם כל אחד חובותיו לבית הכנסת בערב יום הכיפורים כדי לשלם נדריהן, אשר אמרו לפני המלאך זה החזן ליתן כדי שיושלמו הוייתן של המלאכים ההם ויעמדו למליצי יושר עליהם, כאמור".

יהי רצון שנוזכה לתשובה שלמה וחתימה טובה לנו ולכל בית ישראל, אמן!!!

לע"נ
נתנאל בן
ציפורה
ושלמה
רפאל בן
אסתר
ת.נ.צ.ב.ה.

גליון

501

פרשת האינו-שׁוֹבֵל תשפ"ד

על דבר סגולה שלא ידעת ממנה. ובכל זאת, עצתי אליך היא להתחזק מעתה ואילך לומר תודה לה' על הנסיון הזה, פשוט להודות להשם במילים פשוטות וברורות על שלא זכית בילדים, להגיד לו תודה!".

האיש שתק לרגע, והמשיך: "ראה נא. הלא אנו יודעים ומאמינים שהשם לא עושה רע לבניו. אם הוא נתן לך את הקושי הזה - בהכרח שזה טוב עבורך, ולכן כדאי לך להודות לו על הטוב הזה - למרות שאינך מבין מה טוב בו. ואז תרוויח בכפליים: בראשונה, יתכן שמטרת הנסיון שלך היא בדיוק זו - לגרום לך לשאת עיניים מודות למעלה, וכשתעשה כך תיושע. ובשנית, גם אם חלילה לא תיושע, ייקל עליך לעבור את הקושי הזה, מתוך הבנה שזה טוב עבורך!".

היהודי סיים את דבריו, ונפרד ממוריס בברכה חמה. מוריס מיהר לקרוא לרעייתו, ויחד הם התאמנו לומר תודה על משהו שעד לפני רגע היה הרע בחייהם, ועכשיו הם צריכים גם להאמין שהוא טוב וגם להודות על כך. בתחילה זה לא היה קל, אך עם הזמן קנתה ההודאה שביתה בליבם, והם חשו קרבת אלוקים גדילה והולכת, תחושה של חיבור אמיתי עם אבא שבשמים. רגשות התודה שכבשו אותם, היו להם למשיבי נפש ומחזקי רוח, והעצימו את יכולתם להתמודד עם הנסיון.

אך לא זו בלבד, חלפה תקופה לא ארוכה, וסוף סוף התבשרו מוריס ורעייתו כי נושעו, ולתקופת השנה חבקו תינוק קטן וחמוד, תינוק של הודאה נרגשת עוד מלפני שנוצר בכלל... את ההתרגשות והשמחה שפרצה גבולות אי אפשר כלל לתאר. מוריס ורעייתו התהלכו כשיכורים משמחה, ושפתותיהם ממשכיכות - כמובן - להודות!.

ואת דרך ההודאה, לא זנח מוריס גם לאחר שנושע. הוא התרגל לסגנון החיים הזה, לצורת הדיבור הזו. אינספור פעמים ביום נשא עיניים השמימה ואמר תודה לאבא, על מה שהצליח, וגם על מה שלא הצליח. על דברים שהלכו בקלות, ועל קשיים עימם התמודד. הוא כבר התרגל והסתגל, ואת המנגינה הזו אי אפשר להפסיק - פשוט לומר תודה!

ויהי היום, ולפני מוריס נקלעה עיסקה ריווחית במיוחד, המצריכה תשלום של מיליון דולר במזומן - עוד באותו היום.

פי יָשָׁם ה' אֶקְרָא הָבוּ נְדָלָ לְאֶלְקֵינוּ (לכ, ג)

כי שם ה' אקרא - כאשר אספר לכם גבורות שעשה לכם הקב"ה והטובות שגמל לכם וגם שהוא צדיק במה שיעשה לכם, גם אתם 'הבו גודל לאלוקינו' - ה'יו מודים על האמת (רשב"ם עה"ת)

שירת האזינו מהווה תמרור ואבן-דרך לכלל ישראל לאורך כל הדורות. אם נתבונן נראה שמשה רבנו מיד בתחילת השירה מדגיש את החובה להודות לה' על הטובות ועל כל מה שהוא עושה לאדם - כי צדיק וישר הוא. הטעם לכך הוא, היות וההודאה לה' וההכרה בכך שהכל לטובה הם הרגש הבסיסי שעליו מושתת הקשר של כל יהודי עם הקב"ה.

* * *

בולטימור שבארצות הברית, שעת ערב מוקדמת בשכונת הווילות המקומית. וילות אמרנו, אך נכון יותר לומר 'שכונת הטירות'. כי באותה שכונה, כל וילה טירה, כל בית ארמון... ובאחד היפים שבהם, התגורר משה - מוריס. מוריס היה אדם עשיר מאוד, מעשירי בולטימור. הוא חי בטירה מפוארת, לא חסר לו דבר, מלבד דבר אחד, משמעותי וכאוב מאוד, שהעיב על אושרו: העובדה שחלפו שנים רבות מעת נישואיו, ועדיין ביתו ריק... הבית הענק שומם, משרתים הילכו בו, מחפשים מה לנקות ולסדר בבית בו אין ילדים...

באותו ערב, נקש בדלת ביתו יהודי מא"י, הפועל לעזרת אחיו שבמצוקה. כמפעם לפעם הגיע להתרים את מוריס למען אחיו, וגם בפעם הזו ציפה לקבל מתת יד נדיבה, ולהמשיך מיד לכתובת הבאה. אלא שהפעם, הגיע בדיוק ברגע בו כאבו של מוריס עלה על גדותיו וגרם לו להתפרץ בבכי תמרורים, תוך שהוא מספר על שנות ההמתנה הארוכות והמייסרות החולפות עליו ועל רעייתו בבדידות כה קשה, כשקול הבכי הנכסף טרם נשמע בין כותלי הבית...

כאבו של מוריס נגע ללבו של היהודי שלפניו, והוא השיב לו כדברים הבאים: "אומר לך את האמת. אני יכול רק להשתתף עמך בכאבך, להיאנח עמך, וגם להתפלל עליך. מי אני שיאמר לך במה כדאי להתחזק, או יגלה את אוזנך

בהצלחה כבירה, ומשהוטל עליו עול הפרנסה - רצה להצליח להפוך את הכישרון למקצוע מכניס, ולהתפרנס ממשרת הוראה מכובדת.

אך רצונות לחוד ומציאות לחוד. הזמן חולף עובר, וכל ניסיונותיו להתקבל למשרה תורנית נחשקת עולים בתוהו. הוא שולח קורות חיים, מפעיל קשרים, מתנדב למילוי מקום - אך כל אלו לא הועילו.

יום אחד הוא נתקל בסיפור באחד העלונים על כוחה של ההודאה לה', ובשעת ערב מאוחרת ישב בביתו, והרהר כי אולי אינו משקיע מספיק בהודאה לה' על כל הטובות שגמל עמו. באותו מעמד קיבל על עצמו כי מאותו יום ואילך - במשך 40 יום יאמר 'מזמור לתודה' בהתרגשות רבה ובכוונה גדולה, ויודה לה' בכל עת.

כשגמלה בלבו ההחלטה, נשא עיניים מודות השמימה, ופתח בדברי הודאה נרגשים לה' על כל הטוב והחסד שגמל עמו מנעוריו. הוא הרגיש כי ההודאה ממלאת אותו בכוחות ועוצמות, וחש כי קיבל את ההחלטה הנכונה להשקיע מעתה ואילך יותר כוחות וזמן בהודאה לה'. ואז, הוציא פיתקא קטנה וכתב בה את השורות הבאות, תוך שהוא מפרט בדקדוק רב את מלוא בקשתו. וכך כתב: "ה'! תעזור שיציעו לי משרת הוראה לשעות אחר הצהריים בישיבה קטנה, ומשרה נוספת לשעות לפני הצהריים במכינה לישיבה קטנה. והמשרות הללו שיוצעו לי, יהיו כאן בארץ או בלונדון, כי אתה בוודאי יודע שיש סיבה אישית מיוחדת למה נראה שטוב לי לעבור ללונדון. ובין אם כאן ובין אם שם, יציעו לי משכורת גבוהה ותהיה ברכה בכסף, ואם אעבור ללונדון כרצוני - יסדרו לי שם את האזרחות, וכן דירה גדולה המרחיבה דעתו של אדם, קרוב למקום העבודה. ובאמת אקבל את המשרות הללו, ומעסיקיי ותלמידיי ייהנו ממני מאוד, ואזכה לגדול ולהתפתח ולהצליח בתחום, ולהציל רבבות נפשות מישראל!". עד כאן הפתק, בתחתיתו חתם ידידי את שמו ואת תאריך הכתיבה - כ"ח באייר תשע"ח, הוא היום בו כל סדר יומו הפך ללהט אחד של תודה והודאה לה'.

מדי יום הקדיש מספר דקות להודאה לה', עבר על כמה נקודות במסלול חייו והדגיש את התודה עליהן, והוסיף ואמר 'מזמור לתודה' בכוונה ובהתרגשות עמוקה. הוא הרגיש שדקות ההודאה הללו מחברות ומקשרות אותו עם בורא עולם ומעניקות לו כוחות, והאמין כי ההודאה זו תפתח לו את שערי שמים, אף שהטלפון המיוחל בושש מלבוא...

ויהי ביום ה-39, והנה הוא מקבל שיחת טלפון. על הקו מנהל תלמוד תורה בבני ברק, המציע לו משרת מילוי מקום בכיתה, ומבקש ממנו את כתב היד להעברתו לבדיקה גרפולוגית לפני שיקבל את המשרה. חוות הדעת של הגרפולוג תמכה בעובדה כי האיש מתאים ומוכשר למשרה

אך מה יעשה מוריס וכבר אמש השקיע את כל הונו הנזיל בעיסקה אחרת, ומנין יבוא עזרו להשיג כאן ועכשיו עוד מיליון דולר במזומן?. הוא בודק ומחפש בחשבונות הבנקים והחברות השונות שבבעלותו - ובכולם מעלה חרס. כל כספו מושקע באפיקים ארוכי טווח, אין לו מהיכן לקחת מיליון דולר, שהוא כה זקוק להם עכשיו!

כמו מאליהן, נישאות עיניו בתודה למעלה, אל בורא עולם. "תודה אבא על הקושי הזה, אני בטוח שזה טוב עבורי, תודה!" - עיניו נישאות, פיו ממלמל, לבו נרגש. הוא כבר התרגל לעשות כך, ועדיין, בכל פעם שהוא מודה - לבו מתמלא התרגשות וגילה, גם הפעם. ובדיוק אז - חוט מחשבתו נקטע בצלצול טלפון מחבר טוב...

"בקצרה, כן?" - עונה מוריס בקוצר רוח.

"הכי קצר בעולם" - משיב החבר ויורה מיד: "יש לי מיליון דולר בחשבון, שאני צריך להיפטר מהם למשך חודשיים. אני יכול להעבירם אליך לחודשיים?" - שואל החבר, ומוריס חש כאילו התקשרו אליו מהלוטו...

דקות בודדות עברו, העברת זה"ב בוצעה, מיליון דולר שכנו לבטח בחשבוננו של מוריס - שהעביר אותם מיד לביצוע העיסקה הדרושה. עברה פחות משעה עד שמוריס שב ונשא עיניו לה', מודה מעומק לבו על הנס שהתחולל גם הפעם כשההודאה פתחה לו את השערים והביאה לו מיליון דולר טבין ותקילין, בדיוק ברגע הנכון...

סיפור זה, אותו סיפר מוריס בעצמו לרב בית הכנסת בבולטימור - הרב פוקס שליט"א, וממנו הגיע הסיפור אל הגה"צ רבי אלימלך בידרמן שליט"א, פותח בפנינו צוהר לעוצמתה של ההודאה, לכוחה העצום לפתוח שערי חסד ורחמים בשמים. כי כשהודי מודה לה' מכל הלב, גם על הקושי, גם על הצרה ועל ההתמודדות, גם על מה שחסר לו בחיים - הוא יוצר חיבור וקשר איכותי עם בוראו, והקשר הזה פותח את השערים להעניק לו ולמשפחתו אוצרות שפע וטובה.

הבה נאמץ את המסר הזה ונטמיע בליבנו שההודאה לה' אינה רק כתוצאה מתנאים טובים ומשופרים, אלא ההיפך - נישאת היא במלוא עוצמתה ויפעתה גם בתנאים הפחות טובים. וככל שנקרב אל ליבנו את מתנת ההודאה ונעצים אותה בליבנו - כך נזכה שהיא תפתח בפנינו שערי שמים לשפע ישועות, עליהן נשוב ונודה מכל הלב!

* * *

הסיפור הבא על כוחה של ההודאה הוא סיפור אישי, פנימי, מרגש במיוחד. הוא הגיע אלי מידיד אהוב. אותו ידיד ידע כבר מנעוריו כי ניחן בכישרון ייחודי למצוא מסילות לליבם של נערים וילדים המתקשים לימודית וחברתית. כבר כשהיה בחור נשלח לכמה משימות כאלה - אותן צלח

מסוג זה, והמנהל שידרג את ההצעה למשרת הוראה קבועה בכיתה גבוהה.

'נו, גם זו ישועה לא קטנה' – הרהר יידי כששמע את ההצעה, אף שבהחלט התאכזב. לא זו המשרה לה ציפה, בכל לבו קיווה לשמש במשרה תורנית-ישיבתית. מהעובדה שהבשורה הגיע ביום ה-39, הסיק יידי כי זו הישועה לה הוא ראוי, ולכן הביע הסכמה עקרונית לקבל את התפקיד, בתנאי שלא יקבל משרה טובה יותר בימים הקרובים...

לא חלפו אלא שבועיים, והנה מתקשר אליו חבר נעורים המתגורר בלונדון, ומשוחח אתו על דא ועל הא. תוך כדי השיחה, סיפר יידי כי הוצעה לו משרת הוראה בתלמוד תורה, והבדיקה הגרפולוגית איששה את ההשערה כי הוא מוכשר מאוד לתפקיד זה, עד שהוצע לו מיד להיכנס לתפקיד של קבע. "ואני עומד להתחיל בתפקיד הזה, למרות שהייתי מעדיף להיכנס ללמד בישיבה ולא בכיתה" – סיפר יידי לפי תומו.

כששמע החבר את הדברים הללו, מיד נזכר כי גיסו, המשמש כמנהל של ישיבה בלונדון, סיפר לו לא מזמן כי הוא מחפש מגיד-שיעור מוכשר. על אתר קשר החבר את הקצוות, והודיע לגיסו כי יש לו מועמד ראוי - אחד שעבר כבר בדיקת התאמה נדרשת ונמצא ראוי לתפקיד, וכדאי לשים עליו את היד לפני שייכנס למשרה קבועה בארץ...

ואז, מקבל יידי שיחת טלפון מלונדון, כשעל הקו מנהל הישיבה, גיסו של החבר. הוא מספר כי שמע עליו אינפורמציה חיובית וגם שמע כי הוצעה לו משרת קבע בישראל, והוא מבקש ממנו לבחון את האופציה לעבור ללונדון ולשמש כמגיד שיעור בישיבה, פשוט כך!

כשמע יידי את הדברים הללו, לבו קפץ, רגשותיו סערו. עוד כמה שיחות של בירורים והתאמות, והנה נגלתה ישועת ה' במלוא יפעתה: בדיוק מה שביקש זה מה שקיבל – משרת הוראה בישיבה בלונדון, לפני הצהריים ואחר הצהריים, החל מחורף תשע"ט הבעל"ט. ואם לא די בכך - כשנסע לשם לראיון עבודה ולבדיקת התנאים בשטח, הובהר לו כי מסדרים עבורו את האזרחות בעיר, וגם דירה ממש מול המוסד התורני בו הוא מתחיל ללמד!

ליותר מזה לא יכול היה לצפות. בהתרגשות אין קץ הוציא את הפתק מכיסו, עבר על הרשימה וגילה כי אחת מהנה לא נעדרה. כל בקשותיו מולאו במלואן, אחת לאחת. התודה לא אכזבה גם הפעם, החיבור לה' באמצעות ההודאה הנרגשת היומיומית הביא את הישועה הנכספת על כל מרכיביה, הוא זכה בהגשמת כל שאיפותיו כולן!

את הסיפור הזה, אותו שמעתי מפיו, כדאי מאוד לקחת לתשומת הלב. ההודאה לה' היא מפתח רב עוצמה, כוח יוצא דופן לפתוח בו שערי שמים. לא פעם זה קל, לפעמים

זה נראה קשה, אך תמיד תמיד – בסופו של דבר ההודאה פותחת שערים, ומביאה בכנפיה ישועות!

הבה אחים נתחזק בהודאה לה', מעומק הלב ומכל הלב. הבה נחدد את רגשות ההודאה בליבנו, הבה נאמץ אותן בכל הכוח. כך, בעזרת ה', ייפתחו לנו שערי שמים, וירעיף עלינו ה' טובה וברכה עד בלי די'!

[מתוך 'פניני פרשת השבוע'-הרב אשר קובלסקי]

שבת שובה

קָוֹזוּ עִמָּכֶם הַלְּבָרִים וְשׁוּבוּ אֶל ה'...

וְנִשְׁלַחְמָה פָּרִים עֲלֵינֵינוּ (הושע יד, ג')

הקב"ה יושב וממתין בזרועות פתוחות לשובם של בניו, יושב ומצפה לרגע שבו יחזרו אליו, יפשטו את מעטפת הגשמיות והחטא החוצצת בינם לבינו, ויטהרו את לבם לעבדו באמת. אילו היו בני האדם חשים בציפייה שלו לקראת שובם באמת ובתמים - לא היו כה מתמהמהים בכך.

על מנת לקרב את הדברים ללב השתמש רבי משה פרידמן בסיפור הבא: היה זה כאשר בני זוג רוסים מבוגרים נגשו אליו לאחר הרצאה שמסר בישוב חילונו, ובקשו כי הואיל והרב מכיר את ה' מקרוב, הם מבקשים שיתפלל עליהם שימותו...

"מדוע אבקש זאת?" - תהה הרב, ובתשובה פתחו בני הזוג וסיפרו לו את סיפור חייהם הכואב: שניהם היו פרטיזנים ביערות בתקופת מלחמת העולם השנייה, ולאחר שהסתיימה המלחמה עלו לארץ. קשיי הקליטה שלהם היו גדולים מאד, אך לבסוף, אחרי שעברו שבעה מדורי גיהנם, התמקמו, נישאו זה לזו ונולדו להם שתי בנות מצליחות ביותר... אחת מהן נסעה לארה"ב ופתחה לעצמה קריירה מזהירה, השנייה נשארה בארץ וגם היא טיפסה בסולם ההצלחה.

במשך שנים ארוכות אספו ההורים פרוטה לפרוטה, עד שהגיעו לסכום כסף לרכישת שני כרטיסי טיסה כדי לבקר את בתם שבארה"ב.

"שהינו שם חודש ימים" - סיפרו בקול שבור - "ולבסוף ליוותה אותנו הבת לשדה התעופה ואמרה: 'אבא ואמא, אני רוצה לבקש מכם דבר אחד: נא למחוק את הכתובת שלי ואת מספר הטלפון שלי. אין לי כוח לעמוד איתכם בקשר... אני מרגישה שזה מפריע לקריירה שלי...'".

'למה?' - ניסינו להבין, אבל היא לא סיפקה לנו שום הסבר, ורק חזרה על דבריה, ועמדה על כך שננתק איתה כל קשר.

עלינו על המטוס, וכל הדרך ארצה בכינו. בעשר אצבעותינו גידלנו את הבת, וכעת, כאשר יכולים אנו לקבל ממנה מעט

נחת, היא מודיעה לנו על ניתוק הקשרים... הדיילים הציעו לנו כדורי הרגעה, אבל אנו רצינו רק להתמוגג בדמעותינו...

כשנחת המטוס, אספנו את שברי לבנו ומיהרנו לנסוע אל הבת השניה. סיפרנו לה על הביקור ועל הנתק בינינו לבין הבת. הבת השניה הגיבה: 'כך היא אמרה?', והטון שבו שאלה את השאלה הזו לא מצא חן בעינינו... ואכן עד מהרה, כשהמשיכה את דבריה, הבנו כי אשר יגורנו ממנו בא לנו - 'אני מזמן רציתי לומר לכם את זה' - המשיכה - 'אבל אם היא כבר אמרה, אז הנה, גם אני אומרת את זה...'. 'אין לנו אם כן עבור מה לחיות' - סיימו ההורים, ודמעות בצבצו בזוויות עיניהם - 'לכן אנו מבקשים שתתפלל שנמות...'.
הרב פרידמן ביקש את מספרי הטלפון של הבנות על מנת לשוחח איתן בענין, אולם הרים את עינו אל ההורים ושאל: "אבל תאמרו לי - מדוע אתם רוצים שאני אבקש עבורכם? למה לא תתפללו ישירות לבורא העולם? תבקשו ממנו על בנותיכם, והוא, שהוא כל יכול, בוודאי יוכל להושיע!".

"שבעים שנה לא עשינו זאת" - השיבו השניים - "האם עכשיו נתחיל?...!"
"דוקא אתם" - השיב להם הרב פרידמן - "מבינים כי אפשר לעשות זאת! אתם, אשר מכירים מקרוב את תחושת הציפייה של אבא ואמא לקשר מהילדים שלהם, אשר מוכנים לעשות הכל כדי שבנותיכם ירצו אתכם, בוודאי תוכלו להבין את הציפייה של הקדוש ברוך הוא! במשך שבעים שנה הוא יושב ומצפה מכם לטלפון! הוא מחכה שתזכרו בו... הוא ממתין שתדברו ותבקשו, ואתם, המכירים את הצער הזה מקרוב, יכולים גם יכולים להתחיל כעת!..."

הרב פרידמן ביקש את מספרי הטלפון של הבנות על מנת לשוחח איתן בענין, אולם הרים את עינו אל ההורים ושאל: "אבל תאמרו לי - מדוע אתם רוצים שאני אבקש עבורכם? למה לא תתפללו ישירות לבורא העולם? תבקשו ממנו על בנותיכם, והוא, שהוא כל יכול, בוודאי יוכל להושיע!".

"שבעים שנה לא עשינו זאת" - השיבו השניים - "האם עכשיו נתחיל?...!"
"דוקא אתם" - השיב להם הרב פרידמן - "מבינים כי אפשר לעשות זאת! אתם, אשר מכירים מקרוב את תחושת הציפייה של אבא ואמא לקשר מהילדים שלהם, אשר מוכנים לעשות הכל כדי שבנותיכם ירצו אתכם, בוודאי תוכלו להבין את הציפייה של הקדוש ברוך הוא! במשך שבעים שנה הוא יושב ומצפה מכם לטלפון! הוא מחכה שתזכרו בו... הוא ממתין שתדברו ותבקשו, ואתם, המכירים את הצער הזה מקרוב, יכולים גם יכולים להתחיל כעת!..."

[מתוך 'להתעדן באהבתך']

וְשׁוּבוּ אֵלָּהּ (הושיע יד, ג)

נמצאים אנו כעת בעשרת ימי תשובה, וכידוע שמצוות היום היא 'תשובה'. אבל אסור לשכוח שגם את מצוות התשובה צריך לעשות מתוך 'שמחה'. ויתירה מזו - מרן הגאון רבי **בן ציון אבא שאול** זצ"ל היה רגיל לומר שהמפתח לעשיית התשובה הוא ה'שמחה', שעל ידה מגיעים לתשובה שלימה. וכידוע שהוא עצמו היה מיוחד במידת ה'שמחה', ובפרט בתקופת הימים הנוראים היה מרבה לשמח אנשים ולומר להם - 'תראו מה זה הימים האלו שהקב"ה נתן לנו, כמה טוב הוא ה' שנתן לנו את הימים האלו לשוב בתשובה שלימה'. והיה מרבה להסביר שמי ששמח זה לבד כבר מביא אותו לשוב אל ה'. **[מתוך 'וארטים לפרשת שבוע']**

נראה להוסיף, שאם באמת נצליח לעשות את מצוות התשובה מתוך שמחה, יתכן שאז היא תיתן את פירותיה כראוי למשך כל השנה. כיון שבאופן זה קבלות והחלטות התשובה לא יהיו נתפסות בהרגשה הפנימית כ'עול', אלא

בתור משהו נעים ושמח, ולא יהיו מודחקים במשך השנה בקרן זווית בירכתי הלב... ומסתבר שהדרך להגיע לידי שמחה במצוה זו היא ע"י התבוננות על כוחה של התשובה לשנות את מצבו של האדם מהקצה לקצה, והיאך מועילה היא להציל את נפשנו מדינה של גיהנם וכמוש"כ רבינו יונה בתחילת ספרו והרמב"ם בהל' תשובה (פ"ה ה"ר). **['פרפרת']**

* * *

סיפר הגאון רבי **יעקב אדלשטיין** זצ"ל: פעם בא אלי אדם וביקש ממני שאבוא ללווייתו של חברו תושב רמת השרון. כיון שלמיטב ידיעתי הנפטר היה מגיע להתפלל בבית הכנסת אך ורק בימים הנוראים, על כן שאלתי בפליאה: 'מדוע הנך מבקש זאת ממני, איך אני קשור אליו?'. השיב לי החבר: 'הנפטר הקפיד כל ימי חייו על מצוה אחת, ונס גדול קרה לו בזכות זה, בזכותה הוא ניצל ממוות!'. וזה סיפורו: הם, יהודים יוצאי עיר מסוימת בפולין, קבעו להתאסף מידי שבת אחר הצהרים ולהעלות זיכרונות. לפנות ערב הנפטר היה יוצא פעמים רבות החוצה מהחדר בו נפגשו וחוזר. פעם שאלתי אותו: 'לאן אתה יוצא, מדוע אתה יוצא מהחדר?'. ואז הוא השיב לי: 'שמע נא ידידי היקר, במלחמת העולם השניה התנדבתי להילחם בגרמנים. במהלך המלחמה הספינה בה שהיתי נפגעה מטיל טורפדו וטבעה. אני הצלחתי למצוא קרש והחזקתי בו, אך לאחר כמה שעות תש כוחי, והרגשתי שעוד מעט קט אטבע. אמרתי לעצמי: 'ה', רחם עלי, אינני דתי ואני לא יכול לקבל על עצמי דברים גדולים, אבל אני מקבל על עצמי לא לעשן בשבת!'. לפתע אני רואה גלגל הצלה צף לידי, מיד עליתי עליו. כעבור זמן מטוס ימי שיצא לחפש ניצולים מטביעת הספינה, ראה אותי בגלל מחזירי האור של הגלגל, והעלני על סיפוני, וכך ניצלתי. לכן אני יוצא החוצה לראות אם רואים כבר שלשה כוכבים, אם כבר יצאה שבת'. המשיך החבר וסיפר: "ואכן מיד כשהיה רואה שלשה כוכבים היה ממחר לביתו לעשן".

אמר רבי יעקב: "אם כך אלך ללוותו ולהספידו, וכך לפרסם את סיפורו של אותו יהודי, ואת כוחה של קבלה כשמקפידים לקיימה".

* * *

נשוא סיפורנו בצעירותו היה ילד תל אביבי ממשפחת דתית, שעם השנים אט אט עזב את הדת, התחתן והקים משפחה. ראש השנה אחד החליט שהוא נוסע לנגב חומוס ביפו... תוך כדי עמידה ברמזור אדום הוא שומע מבית כנסת סמוך קולו של חזן כשהוא שר את ניגונו של הקדיש שלפני תפילת שמונה עשרה. הניגון נכנס בו חזק, והוא נזכר בבית אביו ואמו - מיד עשה פרסה, נסע לביתו שבראשון לציון והסתגר בביתו מספר ימים. משפחתו לא הבינה מה אירע לו ומה עובר עליו. במהלך הימים הללו הוא עשה חשבון נפש עם עצמו שבסופו החליט שהוא חוזר לבורא. כך הוא ואשתו חזרו בתשובה שלימה. **[מתוך 'נר לשולחן שבת']**

נר לשולחן שבת

יום כיפור

גליין 841 תשפ"ד

לע"נ רבי משה אשר קלוזינר ז"ל
ב"ד יוסף אלימלך ז"ל
גלב"ע ה' בתשרי תש"פ

לאהובי חתני, הרב המאור, גדול ומופלא, חריף ובקי, רבי יונה, אב"ד קהילת קאטא ... והנני להזהירך שלא תתענה ולא תסגף עצמך בטבילת מים צוננים בימים הקדושים הבאים עלינו לטובה, וזאת ערב יום הכיפורים וערב ראש השנה, כי אין חפץ ה' בסיגופים יתרים ונייר נקרא 'חוטא' כידוע.

עיקר עבודתנו לה' תורה ותפילה, ורחמנא ליבא בעי. כה דברי אביכם אוהבכם הנאמן, הדרוש שלום תורתכם. הק' יהודא אסאד. (שו"ת "יהודה יעלה" חו"מ רכ"ט)

בוהן של "קבלות" בימים אל

יש הבדל גדול בין עשיר הקונה כרטיס נסיעה לרכבת לבין עני: העשיר, כשצריך לנסוע לעיר וורשה קונה כרטיס מסע לכל הדרך, אבל העני קונה כרטיס לתחנה קרובה, שם הוא יורד מהרכבת, מקבץ נדבות וקונה כרטיס עד התחנה הבאה, כך הוא עושה שוב ושוב, עד שהוא מגיע אל מחוז חפצו.

נצייר לנו עני שקנה כרטיס מסע רק עד "פולסטנק", שם אין מקום ישוב, רק שדות ומטעים. אם ירד שם, הוא ישאר באמצע הדרך, במקום שהוא אין לו שום עצה ואפשרות לאסוף כסף.

כך נבין את ענין הקבלות בימים הנוראים. העשיר בדעת ובבחירה מקבל על עצמו קבלה על כל השנה להזהר בדברים שצריך להזהר בהם, או להיות זריז במה שצריך.

אבל העני בדעת, אין לו רוח לקבל קבלה כה ארוכה ומקבל על עצמו למספר חודשים. אבל בזה הוא דומה לאותו עני שקנה כרטיס רכבת עד "פולסטנק", כאן באמצע השנה אין זמן של תשובה, אין כאן ימים גדולים שיכולים להרימו ולהתעורר לקבל קבלה חזקה. אם כן נשאר באמצע הדרך בלי משען ומשענה.

יודע ה' דרך צדיקים, להם יש כרטיס מסע עד סוף הדרך - עד מחוז חפצו. אבל דרך רשעים תאבד, כי הרשע נשאר באמצע הדרך!

(תורת יצחק" - הגאון רבי יצחק וולדשטיין, מגדולי המוסר בנובהרדוק)

מה המשותף לדוד המלך ורבי יהושע בן קרחה?

"ודוד עולה במעלה הזיתים ... והוא הולך יחף". אמרו כי אותו היום יום הכיפורים היה. (שמואל ב' ט"ו רבי יצחק אברבנאל - "שיח יצחק" יומא עז. ועיי"ש)

ראה אותו צדוקי "גוואה" שרבי יהושע בן קרחה אינו נעל נעלים, לעג לו ... (שבת קנב. תמוה, איך יתכן שרבי יהושע הלך יחף, הרי ידוע (רש"י שבת קכט.) שאין לך בזיון יותר מן ההולך יחף בשוק!?)

ביאר המהרש"א, שמסתבר שזה היה ביום כיפור או בתשעה באב, שאסור בעילת סנדל. (שם. ויש לפלפל, אם כך מה טען הצדוקי כנגדו וח"ה)

היה הגאון רבי יחזקאל אברמסקי אומר: אנשים בוכים בתפילות הימים הנוראים שלא במקום הנכון, הם בוכים באומרם "וסופו לעפר" וזה באמת לא נורא, הלא "אדם יסודו מעפר וסופו לעפר", המאזן שווה...

אלא יש לבכות כשאומרים "בנפשו יביא לחמו", שמבזבז את חלק אלוהים ממעל בשביל לחם...

(מיתיקות המועדים)

שבת שובה: מנהג ישראל שהחכם דורש בשבת זו. מלפנים בישראל היו בני הקהילה מפרקים ושואלים בדברי הרב תוך כדי דרשתו. הגאון הר"ש מניקלשבורג היה נוהג להציע את הסוגיה והשומעים היו מעלים ספקותיהם. פעם הגיעו סך כל הקושיות למאה ושלושים, והוא ברוב גאונותו תירץ הכל במהלך אחד!

והמכוון בזה שעם הארץ אשר ישב בדד וידום, מכיון שלא ידע מה קאמרי רבנן יבוש במעשיו, וישנה דרכיו לטובה לקבל עליו עול תורה... (כ"ק הרבי מקלויזנבורג - דרשת שבת שובה תשל"ח) ↓

ערב יום כיפור, אחר סעודה מפסקת - מדליקים נרות על שולחנם ועורכים השולחן כמו בשבת, משום דאיכרי שבת שבתון. (מרדכי) ואיני יודע מה מקום לעריכת שולחן ביום כיפורים!?! (בי"א א"ח תר"י)

והמנהג פשוט בינינו, אחרי הסעודה המפסקת בערב יום כיפור לערוך את השולחן במפה יפה ועורכים עליו ספרים הרבה במקום החלות, ומכסים אותם במפה כמו שמכסים את החלות בשבתות וימים טובים, ומניחים אותם כך עד מוצאי יום כיפור. והוא מנהג יפה ונכון עד מאד. ("מאמר מרדכי" א"ח תר"י ג')

"לקדוש ה' מכוונת" זה יום הכיפורים, שאין בו לא אכילה ולא שתיה, כבדהו בכסות נקיה. (פסיקתא זוטרותא אמור, שאילתות דרב אחאי א')

לפני שהולכים לבית הכנסת, האב והאם מברכים את בניהם. (מט"א תרי"ט ב') כך היה נוהג אצל רבים מבני אשכנז. (מנהגי מהרי"צ הלוי) והנוסח שאנו מברכים "ישמך אלקים ... ומוסיפים את הנוסח הארוך "יהי רצון מלפני אבינו שבשמים ... " ("חיי אדם" כלל קמ"ד י"ט)

נהגו להדליק ריבוי נרות בבית הכנסת, דכתיב "באורים כבוד ה' - בפנסיה יקרוך", כיון שאין בו אכילה ושתיה, יש לכבדו בכל דברי כבוד. (רא"ש יומא ה' ט') אמר ה', הדליק לפני נרות, כדי שאשמור נשמתכם המשולה לנו כי "נר ה' נשמת אדם". (אבודרהם תפילת יוה"כ פ') מה שנוהגים להדליק נרות הוא מנהג קדמון, כבר אמר זאת המן לאחשוורוש: 'בצומא רבה מדליקין נרות'. ("מחזיק ברכה" א"ח תר"י ג')

וזכור לטוב מור אבי זיע"א - הגה"צ רבי שלמן מוצפי - שהיה בוחר את הפרוכת היותר מכובדת, נקיה ולבנה לפרוש על ההיכל והתיבה ליום הכיפורים. והיה ממנה מי שיצחצח את המנורות בבית הכנסת אחת לאחת, וכל החלונות היו מנקים ומצחצחים היטב, שלא יהיה עליהם אפילו גרגר אחד של אבק. היה בית הכנסת מלא אורה ברוב פאר והדר.

את ספרי התורה היה מנקה מכל אבק ורובב, ולא היה מניח שום אדם שיעשה כן, אלא הוא בעצמו בידי הקדושות. ויותר משנה אחת ראיתו שעלה על גבי ההיכל, שהיה גבוה שתי קומות אדם ומנקה אותו ומצחצחו לכבוד היום.

גם בביתו היה דואג שהכל יהיה נקי לכבוד היום הקדוש והנורא. ("קדוש בציון" ב' ל"ז ועיי"ש)

ליל יום הכיפורים: בסיום תפילת ערבית נוהגים כל הקהל ללמוד בצוותא משניות מסכת יומא כולה בחשק והתלהבות, ויכוון כי 'משנה' אותיות 'נשמה', והיום הזה הוא יום שכולו בבחינת נשמה ומתכפרת ונטהרת נשמתו על ידי כך.

גם יתבונן בעבודת היום המוזכרת, כי למחר צריך להבין מה שאומר בסדר העבודה. ויש שכתבו שהוא במקום קידוש וסעודת הלילה.

לאחר שסיימו תפילת מוסף, המנהג לשבת ולעסוק בתורה כמה שאפשר, ובפרט במאמרי חז"ל בתלמוד ובמדרש שנאמרו אודות רבי עקיבא, שנהרג היום, וראויה זכותו וזכות תורתו והריגתו שתגן בעדו להחתם בספר חיים טובים,

ומור אבי - רבי שלמן מוצפי - היה מאד מזרז את הציבור לשבת ולעסוק בדברי רבי עקיבא ובשבח מעשיו הטובים בשעה זו. ("קדוש בציון" ד' נ"ט ולומדים: ברכות סא. ערויבין כא: נדרים מ. ג. מנחות כט: מכות כג: ועוד)

↑ "שבת שובה" - מנהג היה בישיבת "פורת יוסף", בשבת שובה כולם עולים לתורה. הסביר ראש הישיבה, הגאון רבי שלום כהן את טעם המנהג, כדי שכולם יזכו לעלות לתורה בימים הנוראים. מחמת טורח הציבור היו מוציאים כמה ספרי תורה לחדרים אחרים וקוראים בהם. ("דברי שלום" תשובות והנהגות עמ' ק")

מתורת הכהן הגדול הגאון רבי חכם שלום כהן, ראש ישיבת "פורת יוסף"

היה אומר רבינו שתשובה מאהבה לגברים היא בעיקר על ידי לימוד תורה. דבר זה כולל לא רק שלומד תורה בעצמו, אלא גם שכללם לאחרים, שזהו הסימן המובהק לאהבת ה'. (שם ט"ז ד')

באמת לשוב בתשובה מאהבה אין זה קשה כל כך, כי כאשר האדם מתבונן אפילו מעט בגודל אהבת הבורא אלינו, הרי שיכול מיד להתמלא באהבת ה', וממילא לבו מצטער על מה שחטא וציער לאבינו שבשמים וכך היא תשובה מאהבה.

והוסיף, שאם היה האדם מתבונן שאף על כל מה שחטא וקלקל, הקדוש ברוך הוא מרעיף עליו מתנות בלי גבול: בריאות, ילדים, פרנסה ועוד, אם כן איך אפשר שלא לאהוב את הקב"ה.

(דברי שלום" שיחות מועדים)

על פניו היתה ניכרת אימת הדין כבר מתחילת חודש אלול. כמה היה מעורר בשיחותיו על עומק הדין ועל הדרישה של הקב"ה מאיתנו בימים הגדולים האלה.

למרות זאת, באחד מהימים הללו ראה בחור שעל פניו ארשת פנים חמורה. רבינו גער בו: "אין ענין להיות בימים האלו בעצבות או במתח, הקב"ה לא רוצה צורה של עבודת ה' מתוך עצבות או מתח, אלא מתוך שמחה והתבוננות בעבודתו יתברך".

באמת שגם בזמנים האלה היה דואג בחוש הומור לשמח את האנשים. ("דברי שלום" תשובות והנהגות - פנינים)

פעם ניגש לאחד התלמידים והעיר לו על שהוא בוכה יותר מדי בתפילה בימים נוראים. אותו תלמיד תהה, הלא גם הרב בוכה?! השיב לו רבינו בהגדרה נפלאה, צריך להתפלל לה', יש לזכור שבאים להתפלל ולא באים לבכות, ואילו אתה מגיע לבכות ולא להתפלל, רק אם נופלת על האדם בכיה, זה סימן טוב! (שם)

חכם שלום כהן היה נותן טעם בכל הענין של ערב יום הכיפורים והשמחה ששמחים בו.

אם אדם לא מכין עצמו ליום הכיפורים ונכנס ישר מהרחוב עם כל הזוהמה, תהיה בלבו תחושת מעמסה, שזהו יום שמאריכים בו בתפילות, בסליחות, אין אוכל, אין שינה. כל היום רק חושב מתי תסתיים כבר התפילה... כל אכילתו המרובה בערב יום כיפור היתה רק כדי שלא יהיה רעב בתענית מחר.

אמנם, כאשר אדם נכנס ליום הקדוש עם הכנה כראוי, הוא מוכן לשלם על האכילה הזו סכום רב, אפילו חמישה זהובים, הרבה מהשווי האמיתי, כפי שמובא הסיפור בראשונים (טור או"ח תר"ד), הכל כדי לקיים מצות הבורא שציוונו לאכול ביום הזה, בודעו שמחר ימחל לו ה' על כל עוונותיו, ממילא כל מה שיש ביום הזה מלהיב אותו, כל מילה בתפילה נאמרת בהשתפכות, כל יום הכיפורים שלו הוא משהו אחר לגמרי. ("דברי שלום" שיחות מועדים)

מרגלא בפומיה, שבשמחה שאנו שמחים בערב יום כיפור ומרבים באכילה מתוך שמחה, עלינו לדעת שאנו מרוויחים שני דברים: האחד, זה שהאדם שמח על מחילת העוונות, זו ראייה שאיכפת לו, שהרי אם לא היה מודאג, על מה הוא שמח לאחר מכן, אלא בוודאי האדם שמח מפני שסוף סוף יש לו תקנה. זה מה שהקב"ה רוצה, שכאשר אדם נכשל בעבירה שזה יכאב לו ובכך ירצה לתקן את זה.

הדבר השני אותו אנו מרוויחים, כאשר אדם שמח בכך שהקב"ה מטהר אותו, זה עצמו מקרב אותו אליו יתברך, וזו תכלית יום הכיפורים, להתקרב לבורא יתברך. (שם)

רבינו רגיל היה לומר, שישתדל אדם שלא יהיה מי שיקפיד עליו, וכן הוא לא יקפיד על אף אדם, כמבואר ברמב"ם.

פעמים היו אנשים באים לבקש סליחה דרך בני ביתו, על שדיברו נגדו ומחמת כך ארעו להם דברים קשים, והיה רבינו משיב ואומר, שבוודאי דבר זה לא קשור אלי, משום שבכל לילה לפני השינה אני אומר נוסח "הריני מוחל וסולח" ומסיר מעלי כל קפיידא וסולח לכולם סליחה גמורה.

ובכלל, היה מעורר את כל שומעי לקחו, שאין להקפיד על שום יהודי בשום דבר, ואף שיש כעס, תשתדלו לסלוח ולוותר. ומרגלא בפומיה, מהו העולם הזה בשביל לכעוס עליו!

בפרט היה מזהיר את הכהנים שמברכים "את עמו ישראל באהבה", שצריכים לבדוק בכל עת שהם ראויים לברך כל איש ישראל באהבה עצומה, ושלא תהיה להם טינה כלפי אף אחד.

אף על עצמו רגיל היה לספר, שפעם בצעירותו היה משיהו שהיכה אותו, כשעמד באמצע אוטובוס ולא התקדם פנימה בגלל שהיו שם נשים, ומסיבה זו כעס עליו אותו אדם והיכהו.

למחרת בבוקר, בתפילת שחרית ראה שהוא מתפלל איתו. בתחילה חשב לצאת לפני ברכת כהנים מבית הכנסת, מכיון שאם הוא כועס אינו יכול לברך "באהבה", אולם שוב נמלך וגמר בדעתו לוותר ולמחול ולסלוח ולא להקפיד עליו כלל.

והיה רגיל להזכיר בשיעוריו את דברי ה"שפת אמת" (יומא פז), שבערב יום הכיפורים אדם צריך לפייס את חברו, אפילו אם חברו הקפיד עליו שלא בצדק, שמכל מקום צריכים להתפייס. ("דברי שלום" תשובות והנהגות - פנינים)

הלכות - מתוך "דברי שלום" תשובות והנהגות (מפעל יבקשו מפיחה)

גם לענין סליחות טוב מעט כוונה מהרבות שלא כוונה, לכן בישיבה היו אומרים את הסליחות בבוקר, ועל פי הוראת רבינו היו מדלגים קטעים מסויימים. (א' ד' ועיי"ש סדרי העדיפות)

בערבי ראש השנה ויום כיפור אמר את הסליחות באשמורת, והיו מסיימים קרוב לעלות השחר. (א' כ')

אין צריך להקפיד שיעלה לסליחות מי שנתמלא זקנו, אף שבישיבה היו בחורים שנתמלא זקנם. (ג' א')

אין להנהיג ברבים לכוון כוונת הרש"ש וכדומה. ואמר רבינו שאביו, המקובל רבי אפרים כהן זצוק"ל, התנגד מאד לאלו המכוונים בימים נוראים על פי כוונת הרש"ש, כיון שאם הם לא יודעים מבלבלים את העולמות.

והוסיף, שאביו שמח מאד כאשר בשנת תש"ח התבטל מנין המכוונים בישיבת "פורת יוסף".

בכלל, רבינו נתרעם ואף מחה שבזמן האחרון הרבה מכוונים בציבור בבריתות וחופות, באומרו, שכל ימינו גדל עם המקובלים גדולי עולם ולא ראה ולא שמע שיעשו כאלו דברים ברבים! (ג' ד')

שליח ציבור ששכח לומר "המלך הקדוש" ונזכרו רק לאחר שמונה עשרה, אין לכהנים לישא שוב כפיהם. (י"ד ה' עיי"ש)

אישה שטעתה ואמרה "הא-ל הקדוש" צריכה לחזור לראש התפילה, כדין איש שטעה בתפילתו. (י"ד ו')

עדיף לקבל תוספת יום הכיפורים באמירה בפיו. (כ"א ג' עיי"ש)

מי שלא התפלל נעילה מחמת אונס, אין לו תשלומין לתפילה זו בתפילת ערבית של מוצאי יום הכיפורים. (ל' ד' ועיי"ש דעת פוסקי דורנו)

הַאֲזִינוּ
שבת שובה
יום כיפור

בעלון נעסוק בתוכן שיעור 767 שנערך ביום ב' ברמת השרון ברחוב הקוצר 2, בשעה 19:00, במדרשת "כרינה יקצור", מיסודו של מו"ר הגאון רבי יעקב אדלשטיין זצ"ל.

עלון מס' 641 שנה י"ד העלון מוקדש לע"נ הרה"ג יעקב אדלשטיין זצ"ל ג' תשרי תשפ"ד

999 תשפ"ד

הַאֲזִינוּ - תוכן ענייני הפרשה

א. שירת האזינו:

- א. הקדמה, בשבח התורה, ובהשגחת ה' על עם ישראל.
- ב. הזכרת חסדי ה' עם העם הנבחר מתחילה, ובמדבר.
- ג. נבואה על כיבוש הארץ הטובה.
- ד. אם עם ישראל ישכחו את ה', חלילה, יבוא העונש של "אֶסְתִּירָה פְּנֵי" - גלות ואכזריות העמים כלפי עם ישראל.
- ה. וכשיתבוננו, יראו בתוך הגלות את ההשגחה.
- ו. ולבסוף - באחרית הימים יראו הכל את מציאות הבורא היחיד, שגומל לאיש כפָּעֵלוֹ.
- ז. משה מצוה את בני"י על שינון התורה - והשכר על כך.
- ח. הקב"ה אומר למשה "עֲלֶה אֵל הַר הָעֵבְרִים", תראה את ארץ ישראל, ושם אתה נאסף אל עמך (לב, מח-נב).

כל האוכל ושותה בערב יום הכיפורים, כאילו התענה תשיעי ועשירי

חולה זקן התמרמר בפני ה'חזון איש' זצ"ל על שאסרו עליו הרופאים לצום ביום הכיפורים, ולבו דווה עליו משום כך. העיר לו ה'חזון איש': מי אמר שלא תצום? אתה תצום שני צומות! שהרי חז"ל אמרו שהאוכל בתשיעי כאלו התענה שני צומות, ומדוע אמרו כך? אין זאת אלא משום שב-ט' בתשרי - זהו רצון ה' שנאכל, ואם אתה מחוייב לאכול על פי דין גם בעשירי, מדוע לא יעלה הכתוב גם עליך כאילו צמת שני צומות!?

[מועדי השנה]

ברכת הבנים

נהגו שהאב והאם מברכים את בניהם טרם לכתם לבית הכנסת, ומעתירים בברכה זו אף שייחתמו לחיים טובים ושיהיה לבם נכון ביראת ה' תמיד, ואגב זה מעוררים הבנים והבנות שילכו בדרך טובים... כי בעת ההיא יש מורך בלבבם מאימת הדין, והדברים עושים רושם ונכנסים ללב ביושר (מטה אפרים תר"ט).

מנהג זה הוא מנהג מימות אבותינו הקדושים, שברכת יעקב אבינו לאפרים ולמנשה היתה בערב יום כיפור, וזכרון לבני ישראל שכל אחד יברך בניו בערב יום כיפור.

יש הנוהגין להניח את ידם על ראש הבנים, כמו שכתוב בליקוטי מהר"י (סדר התנהגות ליל שבת): משימין היד על הראש בשעת הברכה, משום שביד האדם ט"ו פרקים, כמו ט"ו תיבות שיש בברכת כהנים.

היעב"ץ בסידורו כתב - להניח הב' ידיים דווקא, וכמו שמצינו גבי יהושע "כִּי סָמַךְ מֹשֶׁה אֶת יָדָיו עָלָיו" (דברים לד, ט).

ובגמרא כתוב: כל האומר 'יְכַלְכְּלוּ' שני מלאכים המלווים אותו מניחים ידיהם עליו, וכן ברכת כהנים ב-ב' ידיים, ומה שמצינו גבי יעקב שבירך את מנשה ואפרים ביד אחת, מפני ההכרח שלא להטיל קללה ביניהם, מאחר שבאו לפניו בבת אחת לקבל ברכתו.

[ע"פ מועדי השנה]

נמצאים אנו בימים מרוממים אלו של עשרת ימי תשובה, שעל כך אומר הנביא (ישעיהו נה, ו-ז): "דַּרְשׁוּ ה' בְּהַמְצָאוֹ קְרָאֵהוּ בְּהִיטּוֹתָו קְרוֹב, יַעֲזֹב רִשְׁעֵי דַרְכּוֹ וְאִישׁ אֶן מַחֲשַׁבְתּוֹ וְיָשֵׁב אֶל ה' וִירַחֲמֵהוּ וְאֵל אֱלֹקֵינוּ כִּי יִרְבֶּה לְסֻלּוֹחַ".

וכתוב 'תנא דבי אליהו' (פרק לא): "מעיד אני עלי שמים וארץ, שהקב"ה יושב ומצפה להן לישראל, יותר ממה שמצפה האב לבנו והאישה לבעלה שיעשו תשובה".

יום הכיפורים הוא יום סליחה ומחילה וסיום עשרת ימי התשובה, ועליו נאמר (ויקרא טז, ל): "כִּי בַיּוֹם הַזֶּה יִכַּפֵּר עֲלֵיכֶם לְטַהֵר אֶתְכֶם מִכָּל חַטָּאתֵיכֶם לִפְנֵי ה' טַהֲרֵהוּ".

אומרת הגמרא (יומא פה): אמר רבי עקיבא, אשריכם ישראל, לפני מי אתם מטהרין מי מטהר אתכם אביכם שבשמים שנאמר (יחזקאל לו, כה): "וְזָרַקְתִּי עֲלֵיכֶם מִיַּם טְהוֹרִים וְטַהַרְתֶּם", ואומר (ירמיה יז, ג): "מִקְוֵה יִשְׂרָאֵל ה' - מִה מְקוֹה מִטְהַר אֶת הַטְּמֵאִים, אֵף הַקְּב"ה מִטְהַר אֶת יִשְׂרָאֵל".

אחד מהסגולות להינצל בדין הוא - כוח התפילה - אמרו חז"ל (תנחומא פ' מקץ): צריך אדם להשכים לתפילה, שאין לך גדולה מהתפילה. תדע, שהרי משה נגזר עליו שלא יכנס לארץ ולא יראה אותה, ועל שהרבה בתפילה כתיב בו "וַיִּרְאֶה ה' אֶת כָּל הָאֲרָצָה" (דברים לד, א). וכן חזקיה התפלל ובטלה הגזירה. ואף יעקב, כששלח את בניו למצרים התפלל עליהם, שנאמר (בראשית מג, יד): "וְאֵל-שַׁד-י-יְתֵן לָכֶם רַחֲמִים".

כל זכויותיו של משה לא הועילו לו, אלא בתפילה! וכן חזקיה, עם כל גדלותו והפצת התורה שבימיו - שלא היו תינוק ותינוקת שלא היו בקיאים בהלכות טומאה וטהרה (סנהדרין צ"ד:)- זקוק היה לתפילה כדי לבטל את הגזירה.

זוה שאמרו בגמרא (ברכות לב): גדולה תפילה יותר ממעשים טובים.

ואמרו עוד (שם) גדולה תפילה יותר מן הקורבנות. ודעת רבי יוחנן (מגילה כ"ז:). שגדולה תפילה יותר מן התורה, וראייתו מאלישע, שלא עשה כל הניסים אלא ע"י תפילה. ע"ש. ומובא בירושלמי (ראש השנה פ"ב ה"ה) שרב כהנא האריך בתפילה משום שהיה מבית עלי (שכל זרעו נתקללו שימותו בקיצור ימים), וכתוב "אם יכופר עוון עלי בזבח ובמנחה" אבל מתכפר הוא בתפילה, וזכה עבור זה לאריכות ימים מופלגת. עוד אמרו חז"ל: מה הועיל לבטל את גזירת המן - תפילה! ככתוב במדרש (אסתר ה'): הלך המן אצל מרדכי, ומצאו שהיה יושב בבית המדרש והתינוקות יושבים לפניו וזועקים ובוכים. געו כולם בבכייה, עד שעלתה שוועתם למרום ושמע הקב"ה קול בכייתם.

פעם התפלל המגיד ממזריץ' שליח ציבור (חזן) במוסף יום הכיפור, ובאמצע התפילה נשתתק למשך זמן ארוך. הציבור הבינו כי לא דבר פשוט בכך. כעבור זמן התעורר המגיד בשמחה וסיים תפילתו. במוצאי היום שאלו רבי זאב קיציס מה אירע במוסף? ענה המגיד: ראיתי שהקטגור עדיין חזק מאוד, עד שנסתם פיו משום מעשה שהיה. אישה אחת בעירנו ילדה בן כשהיתה בגיל 50, והבן יקר מאוד בעיניה. כשהלכה לבית-הכנסת השאירה אותו עם המטפלת, ובשעת המוסף הלכה להניק אותו, וכשישבה והניקה אותו והשתעשעה בו אמרה: ריבונו של עולם, במה אוכל להודות לך על הילד שנתת לי?... אאחל לך שתהיה לך נחת מבניך כשם שיש לי נחת מבני.

מערכת "כרינה יקצור" מאחלים לכל בית ישראל גמר חתימה טובה

כיוון שהולך ומוצא אותם כולם בתענית ובתפילה, לבושים לבנים ומעוטפים כמלאכי השרת, מיד חוזר בבושה ובכלימה. אמר לו הקב"ה: מה מצאת בבניי? אמר לו: הרי הם כמלאכי השרת ואיני יכול ליגע בהם. מיד כובל אותו הקב"ה ומבשר להם: סלחתי.

יום הכיפורים - ראשית ושורש לימי השמחה

כל יהודי מרגיש את גודל השעה הקדושה והרצינית ביותר בחייו הרוחניים, הרגע בו הוא נרעש ונפחד מפחד יושב תהילות ישראל. זוהי השעה הראשונה של כניסתנו לליל יום הכיפורים. אלא שיום הכיפורים הוא לא רק יום נורא ואיום, אלא גם יום של שמחה ויום טוב - שלא היו ימים טובים לישראל כ-ט"ו באב ויום הכיפורים (תענית כ"ו:), בחינת גילו ברעדה. לכן מקדימים לומר בכניסת היום הקדוש 'אור זרע לצדיק ולישרי לב שמחה', וכן מקבלים אותו בברכת שהחינו, שהיא מיוסדת על חגים וזמנים לששון.

זאת ועוד, יש לתמוה מפני מה בא חג הסוכות אחר יום הכיפורים, ועונים, כי אותה תוספת שמחה שאנו מוצאים בחג הסוכות יתר על שאר החגים, מיוסדת על כפרת יום הכיפורים.

תנו רבנן יש מהן אומרים: אשרי ילדותנו שלא ביישה את זקנותנו, אלו חסידים ואנשי מעשה. ויש מהן אומרים: אשרי זקנותנו שכפרה את ילדותנו, אלו בעלי תשובה.

אלו ואלו אומרים: אשרי מי שלא חטא ומי שחטא ישוב וימחול (סוכה נ"ג.) כל שמחת בית השואבה בנויה על מחילת החטא, ועל זה שמחתנו - שמחת הטהרה מעבירות, כי בזמן חז"ל ידעו מהו חטא, ועד כמה שולט החטא על האדם. כשעובר עבירה אחת, העבירה גוררת עבירה, ואם שנה בה נעשית לו כהיתר, מושכת אותו יותר ויותר, ונעשית מחיצה של ברזל המפסקת. ובהגיע היום בו מעביר הקב"ה אשמותינו בכל שנה, שאותה עבירה שוב לא תשלוט בו, כי העבירה נמחקה והוא נטהר, יוצא לחיים חדשים חיי טוהר, חיים על פי התורה, לא היה גבול לשמחה ביום זה.

היכן נרמז שמו של משה בשירת האזינו, ומדוע

לא נזכר שמו בפירוש?

כן הקשה רבנו ברוך בן רבי יצחק: מה נשתנה שירה זו מכל שירות שבתורה, שאין לך שירה בתורה שאין שם האומרה נזכר בה, כמו "אז ישיר משה", "ותשר דבורה", "אז ישיר ישראל", ותיירץ כי גם כאן נרמז 'משה' בראשי תיבות של ששה פסוקים הראשונים: 'ה' ב'האזינו', 'ערוף', 'כי שם ה' אקרא', 'הצור תמים פועלו' סה"כ 4 אותיות אלו עולות האות 'מ' - זוהי 'מ' של משה, 'ש' - ד'שיחת' ה' ד'הלה", ביחד מצרף למילה 'משה'. ולפי שיש בשירה הנ"ל תוכחות קשות, לא נזכר שמו של משה בפירוש.

לחפש זכויות

באחד מערבי יום הכיפורים הבחינו ברבי ישראל סלנטר זצ"ל, כיצד לוקח הוא פטיש, עולה לעזרת הנשים ונועץ את המסמרים שבלטו מן הספסלים, כדי שבגדי הנשים הבאות לבית הכנסת ביום הקדוש לא ייקרעו מהמסמרים הבולטים. גדולי ישראל חיפשו בערב יום קדוש ונורא זה כל זכות ומעשה הטבה וכל מצוה אשר תכריע את הכף לטובה!

ותשובה ותפלה וצדקה מעבירין את רע הגזרה

- במעלת הצדקה

כתב בתשובות מהר"ם מרוטנבורג (הובא בספר "מעיל צדקה" סי' ק"ב): "כל הנותן צדקה, אפילו ניתנה רשות למלאך הפורענות להיפרע ממנו, אין המלאך הממונה על הצדקה מניחו, אלא רץ והולך בין מלאכי שלום במרום, והם נותנים לו ריצה, ועומד לפני הקב"ה ומלמד עליו סגוריה, ואומר: ריבנו של עולם, פלוני שנתת רשות לאבדו - זכות גדולה בידו. ומלאך הממונה על הפורענות אומר: בשביל זה אתה מזכהו?! והלא כמה עבירות בידו! וזה משיב: מצוה זו שעשה שקולה כנגד כולם. באותה שעה אומר הקב"ה למלאכי הפורענות: אל תגעו בו, כי מצאו לו זכות!"

ובמדרש תנחומא (סוף פרשת האזינו) כתב בתועלת הצדקה לנשמת המת: 'מכאן שכשפוסקין צדקה בשבילם, מוציאין ומעלין אותן כחץ מקשת, מיד נעשה רך ונקי כגדי, ומטהרין אותו כשעה שנולד, ומזין עליו מים טהורים מדלי, וגדל ברוב הנאה כדג הנהנה במים, כך הוא טובל בכל שעה בנהרי אפרסמון ובחלב ובשמן ובדבש, ואוכל מעץ החיים תמיד הנטוע במחיצת הצדיקים, ונופו נוטה על כל שולחן של צדיק וצדיק וחי לעולם.' (מחזור ש"ח שפתותינו)

יום הכיפורים

ביום הכיפורים נשלמו 40 יום השלישיים שעשה משה רבינו בהר סיני, ובו ביום נתרצה לו הקב"ה לכפר על מעשה העגל, מסר בידו לוחות שניים וחזר הכבוד לשכון בישראל. לפיכך ניתן יום זה לכפרה לישראל לדורות עולם. וכך אמרו בפרקי דרבי אליעזר (פרק מ"ו): בן בתירא אומר: ארבעים יום עשה משה בהר, דורש בדברי תורה וחוקר באותיותיה, ולאחר ארבעים יום לקח את התורה וירד בעשור לחודש השביעי, ביום הכיפורים, והנחילה לישראל לחוק עולם, שנאמר (ויקרא טז, לד): "והייתה זאת לכם לחקת עולם". וב"סדר עולם" מובא: ירד (משה) בעשירי בתשרי, והוא יום הכיפורים, ובישרם שנתרצו לפני המקום וכו', לפיכך הוא יום סליחה וכפרה, עשו אותו זיכרון לדורות, שנאמר "והייתה זאת לכם" וגו'.

יום הכיפורים אינו בטל לעולם, שנאמר: "והייתה זאת לכם לחקת עולם", אפילו כל המועדים עוברים, יום הכיפורים אינו עובר.

יום הכיפורים בו נימול אברהם אבינו ע"ה (בעצם היום הזה) - רבן גמליאל אומר שלח אברהם וקרא לשם בן נח ומל אותו ואת ישמעאל בנו ומהו בעצם בגבורתו של יום. ולא עוד אלא בעשור של חדש השביעי הוא יום הכיפורים נאמר כאן בעצם ונאמר להלן תענו את נפשותיכם בעצם היום הזה מה להלן יוה"כ אף כאן יוה"כ ובכל שנה ושנה הקב"ה רואה דם בריתו של אברהם אבינו ומכפר לנו על כל עונותינו. ואתמר ב"ר שנטל אברהם סכין ואחז בערלתו וכשבא לחתוך היה מתיירא מפני שהיה זקן וסייעו הקב"ה כביכול שלח ידו ואחז עמו שנא' וזרות עמו הברית מלמד שעזרו: (דעת זקנים). בעצם היום הזה נמול אברהם - ולמדרש רז"ל (פרקי דרבי אליעזר כט) נמול ביום הכיפורים כמו שלמדו הג"ש בעצם היום הזה. (כלי יקר), ובכל שנה הקב"ה רואה דם בריתו ומכפר על כל עוונות ישראל, ועל כן הוא ניתן לדורות למילת עֲרַלַת הלב, האוזן והשפתיים.

וכן "השטן" בגימטריה 364, כמניין ימות החמה חסר אחד, שבכל ימות השנה יש רשות לשטן להשטין על ישראל, חוץ מיום הכיפורים. אמר לו הקב"ה לשטן: אין לך רשות ליגע בהם, ואף-על-פי-כן לך וראה במה הן עסוקין.

אז נזכרתי, שכאשר הייתי בן י"ד שנה בערך, באה אלינו אשה ומסרה לאבא שבכפר פלוני מוטל ילד יהודי מת, ואין מי שיטפל בו להביאו לקבר ישראל. אבי שלח אותי אל הכפר כדי לבצע את הדבר, ואף-על-פי שהפעולה היתה כרוכה בסכנת נפשות, כי הגויים השתוללו אז בדרכים, והיה עלי לעבור יער שלם בחד מוות, קיימתי את המצוה בתכלית השלמות.

לשמע הסיפור נענע לי ה"חזון איש" בראשו, ולא הוסיף לדבר. כאשר יצאתי מביתו, קיבלתי עלי לשמור תורה ומצוות כיהודי שלם - ומני אז אני רואה במעשי ידי ברכה והצלחה. בספר "פניני רבנו ה"קהילות יעקב" (עמ' צ"ז) מובאים דברי רבי יעקב קנייבסקי זצ"ל על סיפור זה, וכך אמר: זהו סיפור הפלא ופלא!

"פני שם ה' אקרא ה'בו גדל לאלקיניו" (לב, ג) -

הקשר לאמירת 'ברוך הוא וברוך שמו'

המקור לעניית 'ברוך הוא וברוך שמו' כששומעין שם ה' בברכה הוא מהרא"ש - רבנו אשר (מובא בטור סי' קכד ס"ה), והוא על פי הפסוק בפרשתנו (לב, ג): "פני שם ה' אקרא ה'בו גדל לאלקיניו", וזה לשונו: שמעתי מאבי מורי שהיה אומר על כל ברכה ששמע 'ברוך הוא וברוך שמו'. וכתב שם טעם נוסף: "ועוד, אפילו כשמזכירין צדיק בשר ודם צריך לברכו, שנאמר: "זכר צדיק לברכה", אם כך כל שכן כשמזכירים צדיקו של עולם".

וכך נפסק להלכה בשולחן ערוך (שם): "על כל ברכה שאדם שומע בכל מקום אומר ברוך הוא וברוך שמו", ובשולחן ערוך הרב (שם ס"ח) כתב: כיוון שאינו אלא מנהג ולא מתיקון חכמים, אין מפסיקין לאומרו בכל מקום שאסור להפסיק לדבר הרשות, אפילו במקום שמותר להפסיק לעניית 'אמן' - כגון בפסוקי דזימרה. וכן הוא דברי ה"אור החיים" (ראשון לציון ברכות ס"ג) שהחייב לענות 'ברוך הוא וברוך שמו' הוא דווקא בהזכרת שם ה' המפורש, אבל הזכרת ה' בברכות אין צריך אלא עניית 'אמן' אחר סיום הברכה. והא שהרא"ש ענה 'ברוך הוא וברוך שמו' - הוא מידת חסידות, ולכן לא הורה כן בהוראותיו, שאין לה עיקר מהגמרא.

ומה שביום הכיפורים עונים על הזכרת השם של הכהן גדול אף-על-פי שלא הזכירו בברכה, משום שהזכרת ה' בשם המפורש הרי זה כהזכרה. וכן כתוב ב'אשל אברהם' (בוטשאטש): אין להפסיק לעניית 'ברוך הוא וברוך שמו' כשהוא עומד כבר באמצע פסוקי דזמרה. ולכן כששומע ברכה מחבירו או ששומע "מלך מהולל בתשבחות" מהחזן, לא יענה ברוך הוא וברוך שמו. וכן כששומע איך שהש"ץ אומר "ברוך אתה ה' א-ל ההודאות" שבישתבח', לא יענה אחריו 'ברוך הוא וברוך שמו', ואפילו כשעומד בין פסוקי דזמרה. וכן אין לענות 'ברוך הוא וברוך שמו' באמצע הנחת תפילין דרבנו תם, שבכל מקום שאסור מדינא לדבר שם, אסור גם כן להפסיק לעניית ברוך הוא וברוך שמו. וכן הדין לעניין תקיעת שופר לנוהגין שלא לברך הברכה בעצמם, שאין להם לומר 'ברוך הוא וברוך שמו', אבל אין למחות באלו שנוהגין כן. ובברכות ההפטרות מותר לומר 'ברוך הוא וברוך שמו', אף-על-פי ששומעם כדי לצאת ידי חובת מאה ברכות. [הפרשה בהלכה]

"פי לא אֶחָפֵץ בְּמוֹת הַמֵּת, פִּי אִם בְּשׁוֹב מִדְּרָפוֹ וְחַיָּה" (יחזקאל יח, לא-לב) - סיפור

שמונה שנים אחרי הסתלקותו של ה"חזון איש", בשנת תשכ"ב, נודע ברבים הסיפור דלהלן. המספר הוא בעל המעשה עצמו, יהודי בשם ר' יעקב פלדמן, מיוצאי דנילאב שבמחוז מרמרוש, המתגורר כיום בארץ ישראל: כאשר הייתי בן י"ז שנה יצאתי מבית הוריי לעבוד בעיירה הונגרית קטנה. עד מהרה שכחתי שם את החינוך שקיבלתי בבית אבא. השתדלתי להסתיר את יהדותי גם מאימת הצוררים שהתחילו להשתלט שם משנת תש"ב, ואשר הציקו ורדפו כל יהודי, אבל יכולתי להמשיך בזה רק עד שנת תש"ד.

אז העבירו אותי הנאצים ימ"ש עם אחי לאושוויץ אשר בפולניה, אך ניצלתי בנס, אחר כך הועברתי לטריזינשטט ושוחררתי משם בשנת תש"ה. נשארתי לגור בצ'כיה עד שנת תש"ח ואז עליתי לארץ ישראל.

כאמור, ניתקתי כל קשר עם היהדות ועם החינוך שקבלתי בבית הוריי. עבדתי לא רק בשבת, אלא גם בראש השנה וביום הכיפורים... בליל יום כיפור תש"ג עבדתי כהרגלי. באותו לילה נראה אלי אבא, ר' חיים מרדכי ז"ל, בחלום, לבוש קיטל לבן מצוחצח, עטוף בטלית מצויצת, כמו בהיותו בחיים, ואמר אלי: 'יעקב חזור בתשובה! חזור לדרך שחינכתי אותך, אחרת - שנותיך מקוטעות!' וכך חזר החלום ונשנה מידי לילה בלילה במשך שבוע שלם... והנה הגיע ליל שבת. בשעה מאוחרת בלילה נכנסתי לבית קפה בראשון לציון, אכלתי ושתייתי וחזרתי הביתה. נגשתי להפעיל מכשיר חשמלי, ולפתע שמעתי קול קורא מאחורי: 'אוי ואבוי! אתה שוב חוטא!?! פניתי לאחור, והנה רואה אני, כמו בהקיץ, את אבי שנספה באושוויץ, ושוב עומד הוא לפני עטוף בקיטל ובטלית, ואני שומע אותו אומר אלי: 'אל תחשוב שזה סתם חלום, באתי להזהירך שתחזור בתשובה. בשמים כבר נחרץ עליך גזר דין שייכרתו ימין!' נבהלתי מהמראה. דמות אבי ז"ל נעלמה מיד. באותה שבת, כמובן, לא עישנתי סיגריות, לא הפעלתי מכשירי חשמל, אולם במוצאי שבת חזרתי לשגרת חטאיי...

בבואי הביתה, כאשר הספקתי לפתוח את הדלת, מיד ראיתי שוב את דמותו של אבי כבהקיץ, עטוף בטלית ובקיטל, והוא מתחנן ומבקש לפני שאיטיב מעשי, ואומר לי שזוהי אזהרתו האחרונה. קמתי איפוא ביום ראשון בבוקר, ושמתי פעמי לבני ברק אל ה"חזון איש", אשר שמעתי אודותיו מפני אנשים רבים, כדי לספר לו את החלומות.

לפליאתי, כאשר אך עברתי את מפתן ביתו, החל ה"חזון איש" לדבר אלי בחומרה: 'אוי ואבוי, אתה עובד בשבת, אתה עובד בראש השנה וגם ביום הכיפורים. לאביך אין מנוחה בעולם העליון, נגזר עליך כרת! הוא השלים את דבריו והמשיך לישב על כסאו, כאילו מנמנם, השעין את ראשו בין שתי ידיו, ואני עמדתי לפניו נבוך ונסער. מהיכן הוא יודע?! לבסוף, לאחר כמה רגעים של ציפייה, פקח ה"חזון איש" את עיניו ואמר לי: 'בזכות מצוה גדולה שקיימת בנעורייך יוסיפו לך ממרום ימים ושנים. מעכשיו תחזור למוטב ותלך בדרך הישרה, כפי שחינך אותך אביך. האם זכור לך איזו מצוה קיימת בנעורייך? השבתי לו: אף על פי שהייתי מחלל שבת, מעולם לא פגעתי במישהו וגם צדקה נתתי. השיבני ה"חזון איש": אין די בכך, לא בזכות זה אתה זוכה שיקרעו את גזר דינך...

"אם יהיה נרחק בקצה השמים... ומשם יקחך" (האזינו ל, ד) - סיפור נפלא

בספר "דורש טוב" מובא מעשה מופלא: רבי שלמה זלמן אויערבך זצ"ל היה שרוי באותה השנה בחג הסוכות בשמחה יתירה. בני הבית התעניינו מה פשר אותה שמחה מיוחדת, והרב השיב: היום ביקר אותי תלמיד - אברך בן עליה מתמיד יחד עם אשתו וילדי החמד שלו, והביקור שימח אותי שמחה מיוחדת. תמהו השומעים ושאלו, "הרי לכבוד הרב יש אלפי תלמידים, ומה מיוחד דווקא באברך זה?" אמר להם: "אספר לכם את סיפורו של האברך ותבינו": "בישיבת 'קול תורה' למד בחור שהיה מוקף בבעיות קשות. אביו היה רחוק מתורה ומצוות ואילו אימו הייתה בעלת תשובה והיא התעקשה שבנה ילמד בישיבה. הוויכוח בין ההורים נמשך והתלהט עד שהם החליטו לפרק את החבילה".

הבחור, שכאמור, למד בישיבה, חש נקיפות מצפון נוראיות על שבגללו התגרשו הוריו. הוא היה שבור והתקשה ללמוד. אט-אט החל להידרדר בלימודים, ה'חברותות' שלו עזבו אותו, והוא נותר לבד. ניסה ללמוד, אך לא הצליח להתרכז ולהתמיד, הוא החל לישון עד שעות מאוחרות, איחר לתפילה ולסדרים וקיבל נזיפות פעם אחר פעם עד שהגיע לכלל ייאוש מוחלט. הרי אין אדם חוטא אלא אם כן נכנסה בו רוח שטות והוא עשה מעשה אשר לא יעשה.

בעיצומה של שבת קודש יצא מהישיבה אל הרחוב הסמוך, עצר טרמפ ועלה על הרכב, ה' יצילנו. היו בחורים שראו את המעשה הנורא. הם סיפרו זאת בזעזוע לרבני הישיבה, וביום ראשון, כאשר שב לישיבה, ניגש אליו אחד הרבנים והורה לו לארוז את חפציו ולעזוב לאלתר את הישיבה. אין בישיבה קדושה מקום למחללי שבת! הבחור ארז את חפציו ויצא אל מחוץ לישיבה. בדיוק באותו רגע עוצרת מונית וממנה אני יורד (ראש הישיבה, רבי שלמה זלמן) ורואה את הבחור עומד ולידו מזוודות. ניגשתי אליו ושאלתי לפרש עזיבתו.

הבחור פרץ בבכי, ביקשתי מאחד הבחורים שיודיע כי אאחר לשיעור והזמנתי את הבחור לחדרי. כאשר התיישבנו, שאלתי אותו שוב לפרש עזיבתו, והבחור מספר כי הוא נזרק מהישיבה.

התפלאתי: "כיצד זרקו אותך מהישיבה בלי לשאול אותי, והרי אני ראש הישיבה?" אמר לי הבחור: "עשיתי מעשה שלא צריך אפילו לשאול את ראש הישיבה אם לזרוק אותי..."

בתחילה הוא התבייש לספר את מה שעשה, אולם לאחר שהתעקשתי החל הבחור שוב לבכות וסיפר את סיפורו, על מה התגרשו הוריו, איך החל להתדרדר בלימודים עד שהגיע למעשה נורא של חילול השבת. שאלתי: "אמור לי, כאשר נסעת ברכב מה חשבת?" והוא השיב: "כבוד הרב, הלב שלי נשרף מבפנים... אחרי שתי דקות ביקשתי מהנהג שיעצור ויוריד אותי. לא יכולתי להמשיך לנסוע", האם תחזור שוב על המעשה הזה? "... לא ולא" - השיב לי הבחור בנחרצות.

"ליבי נשרף בקרבי ואין כל חשש שאשוב ואעשה מעשה נורא כזה!" "אם כך" - הוריתי לו - "תחזיר את המזוודות לחדרך ושוב ללימודים!" הבחור לא היה רגוע. "כבוד הרב, לאחר שיצא לי שם כזה רע בישיבה, אין סיכוי שמישהו ירצה ללמוד איתי", אמרתי לו: "הסר דאגה מליבך, אני כבר אדאג לך". נכנסתי להיכל הישיבה וניגשתי לאחד מטובי הבחורים בישיבה וביקשתי ללמוד עם אותו בחור. "אני חושש שיקלקל אותי" - השיב הלה. אמרתי לו: "כתוב

בגמרא 'הבלא מפיק הבלא' - חום מוציא חום. אם תכניס בליבו חום של גמרא, חום של לימוד, הרי החום של התורה יוציא ממנו את כל העבירות שלו וכל התאוות הבעורות בו". לאחר מכן ניגשתי לעוד שני בחורים וסידרתי לו חברותות למשך כל היום. הלה חזר ללמוד ותוך זמן לא רב הפך לאחד מהתלמידים המצטיינים הישיבה. כן, זה האברך בן העליה שהגיע היום לבקר אותי עם כל משפחתו, וכיצד לא אתמלא שמחה על כך?..."

אכן, מתוך הייאוש וחוסר התקווה, מהמקום הכי נמוך בו אתה נמצא - משם יאסוף אותך הקב"ה ויחזיר אותך אליו באהבה, בתנאי ש... תחפוץ בכך! [ברכת דוד]

"האזינו השמים ואדברה ותשמע הארץ" אמרי פי" (לב, א)

היה רב יהודה בן חנניה אומר: בשעה שאמר משה "האזינו השמים ואדברה" היו השמים ושמי השמים דוממים. ובשעה שאמר: "ותשמע הארץ אמרי פי" היתה הארץ וכל אשר עליה דוממים. ואם תמה (מתפלא) אתה על הדבר (האם באמת שתקו השמים והארץ מדברי משה רבינו)? צא וראה מה נאמר ביהושע: "ויאמר לעיני ישראל שמש גנבעון דום וירח געמק אילון", וידם השמש וירח עמד... ולא היה פיוס ההוא לפניו" וגו' (יהושע י', יב-יד) נמצינו למדים שהצדיקים שולטים (ונשמע קולם) בכל העולם כולו (שבכחם להעמיד את השמים, הירח והארץ). [ספרי, חומש אוצר המדרשים]

כי ביום הזה יכפר עליכם לטהר אתכם

בברכת התורה רון ברונה

"לאדם מערכי לב ומה מענה לשון" (משלי טז, א)

לעילוי נשמת מ"ר אבי: יעקב בן רחל וצדוק מרת אימי: שרה-סרח בת שמחה ויוסף מרכוס מרדכי בן רבקה ויוסף: דינה בת שרה נפתלי בן רוח: סמי בן שמחה: גורג'י בן שמחה חיים קיומס בן חורשד: יוסף חיים בן לאה: יהודה בן טובה שלמה בן זוהרה: יעקב בן סאלם: חיים בן דוד ורחל אשר מסעוד בן זוהרה: רחמים בן חאור אברהם: רפאל בן תמו אפרים בן ציון ורבקה: עופר בן יחיא: דוד (רוג'ה) בן שמחה משה אהרן בן מאיר יצחק: מאיר בן שמחה: שמעון בן רחל בן זינו מינה בת מרדכי שמואל: יפה נדרה בת נעימה: רוחה בת שמשון הגר בת אהרן והרטה: כתון בת חביבה: אהובה (דייזי) בת טובה רחל בת חנה: חנינה בת כמיסה: ורד בת אידה: חנה בת אביבה ורואבן

להצלחה: אריה (לאון) בן מלכה: אליעד יעקב, הדס-הודיה, תמר, יעל, מיכל שרה בני פאולה בנימין בן צילה.

זיווג הגון: ג'ימי שמואל בן אסתר: אליעד יעקב בן פאולה: יצחק בן חיה: אליהו בן אילנה רחלי בת זהבה: עדינה בת שמחה: לאה רחל בת איריס: בתיה בת אסתר זהבה בת אטו: נעמה בת אסתר: תמר בת פאולה

לרפואת:
הרב מאיר נסים בן כמסאנה שליט"א
יעקב ישראל בן גלית: אריאל בן אביגיל
מנחם בן עליזה: שמעון בן רחל: אברהם בן אנט
עודד בן הגר: גולן בן דינה
אורטל בת גלית: ויקטוריה בת שרה: זוליס בת חנה
פאולה בת דינה: גלית בת רות: מרים קרן בת רבקה
אילה לאה בת ציפורה: שושנה בת שדרה
רחל בת נארה: רות בת לינה: מורית בת רחל
לימור הודיה, ושירנה בנות תורן יפה

לזרע של קיימא:
יהודה יחזקאל יוסף בן רחל מרים
נפתלי שלמה בן לאה: ליאור בן דינה
שושנה רייזל בת מינה: שירה בת שושנה
הדס הודיה בת פאולה
שמחה צביה בת רחל: יובל בן שלומית
רחל בת חיה: עדי בת מל

להזמנות, להקדשות ולתרומות בסלולרי - 050-3828752
או במייל: Ronbarina@gmail.com
כתובת: רח' הקוצר 2 רמת השרון מ.4741102
מצוה לתרום מכספי מעשר לזיכוי הרבים

מאוצרות הפרשה

זמן מסויים במים חמים לרחוץ את גופו ולהעביר את הבוץ שדבק בו. מזה שנכון ומתאים ללכלוך חיזוני, אינו דומה כלל ללכלוך פנימי. בטהרה מטומאת החטא, מלכלוך פנימי, גומר האדם את הטהרה ברגע אחד, שנאמר "ובא במים" ומיד "וטהר". זהו כוונת רבי עקיבא להמליץ טוב על ישראל בדמיון טהרת התשובה למקוה. מה מקוה מטהר את הטמאים בפעם אחת וברגע קטן של הטבילה, אף הקב"ה מטהר את ישראל ברגע אחד של התעוררות תשובה מעומק הלב בכניסת יום הקדוש, ואף שלא הקדמנו להתכונן בימי ההיערכות, הקב"ה מקבל את תשובתנו מיד. (אשריכם ישראל)

למען נחבל מעושק ידינו

הגאון רבי משה שטרנבוך שליט"א: זכורני שקודם תפילת נעילה היה מו"ר הגה"צ רבי משה שניידער זצ"ל דורש בבכיות ודמעות שליש ומעורר על עוון גזל, והיה אומר שבנעילה מתפללים "למען נחבל מעושק ידינו". והרי שבשעה גורלית כזאת שגור דין מוות וחיים תלויים ועומדים, מתפללים על גזל ועל עושק חברו דווקא, ומזה נבין כמה המור הוא עוון גזל.

ומו"ר זצ"ל היה מוסיף שאין הכוונה רק לבעלי בתים שעוסקים במשא ומתן אשר שייך בהם גזל והונאה, אלא גם בן תורה שאינו מתעסק במסחר יכול להיכשל הרבה בגזל, ומשום שהשיבות והכוללים מוחזרים על ידי תורמים שכל מטרתם הוא שבני הישיבה או הכולל ישקיעו עצמם בלימוד התורה, ואם בני הישיבה או הכולל מבזבזים את הזמן, הם נתפסים בעוון גזל, שהרי הם אוכלים פיתם מכסף שניתן להם על מנת שיעסקו בתורה.

והוסיף עוד, שמצוי מאוד שבני תורה נכשלים ב"ענפי גזל". שאם בא לשוחח עם חברו או להפריעו בשעה שלומד, הוא נחשב כעין גזלן על שגזל את זמנו ומאבדו מלימוד תורה להבל וריק. (בדרכי עבודת ה')

זכרנו לחיים... למענך...

אנו מבקשים "זכרנו לחיים... למענך...". דהיינו שמבקשים אך ורק "למענך". פעם שמעתי סיפור שקרה ברוסיה על אחד שקיבל מכתב שעליו להתגייס לצבא, האיש כתב מכתב ארוך לשר שיש לו אמא זקנה והיא אלמנה ואם ילך לצבא לא יהיה לאמא שלו מה לאכול וכו', כשהשר קיבל את המכתב התרשם וכתב לו פטור, לאחר זמן החליט השר לשלוח את אנשי המשמר לבדוק שהנתונים נכונים, כשהגיעו לכתובת ראו אשה זקנה ולא היה לה כלום בבית. אנשי המשמר שאלו לאשה האם יש פרנסה והיא ענתה בשלילה, שאלו אותה איך היא אוכלת והיא ענתה להם שהשכנים עושים עמה חסד ונותנים לה מה שנשאר להם, שאלו אותה האם יש לה בן, היא מיד אמרה "אל תשאלו אותי על הבן שלי, הוא זרק אותי מהבית, לא רוצה לדעת ממני, יש לו כסף ואינו רוצה ליתן לי אפילו פרוטה, אין לי קשר איתו כלל", כך נודע שהבן מנצל את המצב של אמא שלו כדי לקבל פטור מהצבא ומיד הלכו לחפש אותו. מרן החפץ חיים זצ"ל היה אומר גם אנחנו אומרים להקב"ה שאנחנו רוצים "חיים... למענך" שיתן לנו חיים בשבילו, הקב"ה אומר "שומע, שנה שעברה גם ביקשת, נראה מה עשית כל השנה, אם ניצלנו את השנה לחיות חיים של תורה ומצוות, חיים של חסד, חיים להטיב עם אחרים, אז הקב"ה יראה שקיימנו "למענך", אבל אם חלילה אנחנו לא מנצלים את המוחות שלנו "למענך" הקב"ה ישאל מה "למענך"? נתתי שנה ולא השתמשת כמו שצריך. (הגאון רבי יהודה אריה דינר שליט"א, דברי השיחה)

כי שם ה' אקרא הבו גודל לאלוקינו (לב, ג)

שח רבי ראובן קרלינשטיין זצ"ל: אצלנו פירסמו, שיש עשיר מלונדון שעשה מבצע מיוחד: על כל אמירת 'הא שמיה רבא' הוא נותן מאה דולר! שמעתם על מבצע שכזה? לא שמעתם, גם אני לא שמעתתי". אבל נניח שהיה מבצע כזה, האם יהיה ולו גם אחד מהמתפללים שיצא מבית הכנסת קודם שיגמרו את כל הקדישים? האם מישהו יאמר שהוא ממנה, ויפסיד מאה דולר ועוד מאה דולר ועוד מאה דולר? הוא כבר ימצא את הדרך שלא יהיה עליו למהר, כדי שלא להפסיד אפילו 'הא שמיה רבא' אחד. הרי מקבלים על כל אחד מאה דולר... ואתם יודעים? גם אם היו משלמים חמישים דולר, סביר להניח שאיש לא היה יוצא. "אז מדוע בורחים לפני סוף התפילה? כי לא יודעים מה זה 'אמן' יהא שמיה רבא' מהו ערכו של 'אמן' יהא שמיה רבא' אחד. ה"ל' אומרים שפותחים לו שערי גן עדן מה זה 'שערי' בלשון רבים? אומר המהרש"א: לכל צדיק וצדיק יש את השער שלו, את העולם שלו. הרי כתוב 'הולך אדם אל בית עולמו איש איש והעולם שלו'. אך מי שעונה 'אמן' יהא שמיה רבא' פותחים לפניו 'שערי' גן עדן, את כל השערים.

(יחיראובן)

זכור ימות עולם בינו שנות דור ודור. שאל אביך ויגדך זקניך ויאמרו לך (לב, ז)

יש לדקדק למה זכור ימות עולם אמר בלשון יחיד, ואילו בינו שנות דור ודור הוא בלשון רבים.. וכן שאל אביך ויגדך הוא בלשון יחיד, זקנך ויאמרו לך הוא בלשון רבים. וי"ל, אומר רבי יונתן דייויד, ע"פ חגיגה יא: דאין דורשין במעשה בראשית בשניים רק ליחיד, וא"כ זכור ימות עולם הוא מעשה בראשית ונכתב ביחיד, וע"ז נאמר שאל אביך ויגדך ביחיד, ואילו שנות דור ודור זה על המשך הדורות, וזה שרי ברבים לכך כתב ויאמרו לך.

הרהורי תשובה מטהרים מיד

בעת נטו הצללים בפניא מעלי דכיפורי המחיש רבה של שוראן הגאון רבי ישעיה ארנפלד לבני עדתו את גודל מעלת התשובה ברגע אחד, במשלים מאלפים: נתאר לעצמינו, מדינה הנערכת למלחמה. מקדימים לה ימים ושבעות ארוכים של תכנונים ואימונים. הכוחות נערכים בשטח תוך כדי למידת כל התרחישים העלולים לצוץ בשעת הקרב. לעולם לא תצא מדינה למלחמה יזומה כשההכנות נעשים ברגע האחרון, כאשר הם עומדים ממש מול האויב, כי אז הכשלון הוא כמעט וודאי. והנה, ביום הכיפורים אנו דומים לבעלי מלחמה היוצאים להילחם על נפשם מול שונאינו - המקטרגים העומדים נגדנו ביום הדין. ולמרות שכבר קבלנו זימון לימי ההיערכות לקראת המלחמה כבר החל מר"ח אלול בכלל יומי עשרת ימי תשובה בפרט ולא ניצלנו אותם כראוי, והנה אנו כבר עומדים בשערי היום גורלי ממש בכניסה לשדה הקרב, עדיין לא איחרנו את המועד, עוד יש לנו אפשרות לנצח את המקטרגים, כי הרהורי תשובה המנצחים במלחמה, יכולים להתנצץ ברגע אחד.

ועוד משל אחד להבהרת נקיון הטהרה ברגע אחד. אם אדם נפל לביצה ויצא ממנה, הרי הוא מלוכלך ומרוח בבוץ מכף רגל ועד ראש. הבוץ כבר הספיק להתייבש וקשה להורידו. אם כן, מוכרח הוא לשבת

תלויים ועומדים

מורי ורבותי! בימים אלו, עשרת ימי תשובה, אנו מצויים בעיצומם של עסקי נפשות, כפשוטו! ברצוני לספר לכם סיפור מילדותי, סיפור שנחרט לי עמוק בתוך הנשמה, ממנו נבין מה פרוש "תלויים ועומדים"! ממנו נבין עד כמה בעסקי נפשות עסקינן. בילדותי לקחו אותנו פעם אחת ל"מגרש הרוסים". הראו לנו את המקום ששימש כבית הכלא של הבריטים. בקצה המסדרון היה ממוקם "חדר התליה". "בחדר זה" – הסביר המדריך – "היו הבריטים ממיתים בתליה את הנדונים למות". אני זוכר, עד היום, את הזעזוע שהזדעזעתי, בתור ילד, למראה החדר הזה... "רואים אתם" – המשיך המדריך – "השלחן העומד כאן, מצד ימין, שימש את השופטים. במרכז החדר עומד השרפרף עליו עמד הנידון כשידיו ורגליו כפותות. התלין היה כורך, מסביב לצוארו, את החבל המשתלשל מן התקרה, וכשהשופט היה מוציא מפיו את המילה "מות" – היה התלין שומט את השרפרף מתחת לרגלי הנידון, וכך היה מוצא את מותו". דקה קודם עוד עמד הנידון על השרפרף, חי, נושם ומדבר... מושב השרפרף שימש לו כקרקע מוצקה מתחת רגליו. על המושב הזה הוא עמד, אבל הוא גם היה תלוי! "תלוי ועומד" – עומד על השרפרף, אבל חבל התליה כרוך על צוארו! ודקה אחר כך... השם ירחם! אין מלים לתאר מה עובר על הנידון ברגעים אלו, בהם הוא "תלוי ועומד". פחד פחדים. מסמר שעז.

רבי איצ'לה פטרבורגר, מגדולי תלמידיו של רבי ישראל סלנטר, הרגיש במשך כל עשרת ימי תשובה, את הרגשותו של אותו נידון למות באותן שניות אחרונות בהן היה "תלוי ועומד"! זהו בדיוק הפחד שצריך לאפוף אותנו בעשרת ימי תשובה. בימים אלו אנחנו "תלויים ועומדים". הקרקע צריכה לבעור מתחת רגלינו. צריך להרגיש פחד. צריך לטכס עצה: איך אני עושה "תשובה"?

רבותי! במה אנחנו טרודים בערב יום כיפור? במה הראש שלנו עסוק? אנחנו מטכסים עצות איך "להעביר" את הצום בשלום... מה לאכול וכמה? כמה לשנות ומתי? אילו טיפות מועילות לחיזוק, ומה כדאי להריח בצום? רבותי! הצום, בעזרת ה', יעבור בשלום! אבל צריך לזכור שחזן מהמצוה לצום יש עוד מצוה: לשוב בתשובה! סביב לזה צריכות המחשבות שלנו להתרכז! זה עיקר הדבר שצריך להעסיק אותנו בהיותנו "תלויים ועומדים": איך אני חוזר בתשובה? לחזור בתשובה פירושו לקבל החלטה אמיתית לעשות שינוי! הקב"ה קורא לנו: "שובו אלי", הוא רוצה לראות את השינוי שאנו מקבלים על עצמינו. גם אם השינוי קטן, אבל הוא רציני ואמיתי, הוא מעיד על הכוון שלנו... הוא מעיד שפנינו אליו יתברך.

אינני מסוגל לשכוח. הלכתי פעם עם ילדי הקטן, בהיותו בן שנתים, בכביש ז'בוטינסקי. כולכם מכירים את הכביש הזה: כביש סואן ביותר. נתתי לו יד וכך צעדנו שנינו, רגועים ושלווים. לפתע צלצל לי הטלפון. עזבתי לרגע את ידו, כדי להוציא את המכשיר מהכיס. הילד, שהתעניין מאוד במכוניות הדוהרות בכביש, ניצל את השניה שעזבתי את ידו, ורץ לכיוון הכביש לראות את המכוניות מקרוב... פחד אימים נפל עלי! אני לא מאחל לשום אבא בעולם להרגיש את מה שהרגשתי באותן שניות... משאית שעטה בכביש במהירות של שמונים קמ"ש והילד רץ לקראתה... עוד שניה והוא בכביש... נשמתי כמעט שפרחה מרוב פחד. ה' עשה לי נס שלא התחלתי לרוץ אחריו: הקטנטנים האלו, כשהם רואים שמשיהו וודף אחריהם, הם בורחים קדימה... עמדתי במקומי ונתתי שאגה: "מוישי! בא הנה!" השאגה היתה כל כך חזקה עד שנדמה היה לי שנהג המשאית, שישב בתא הנהג, עם חלונות סגורים. ומזגן ורדיו פועלים, גם כן הצליח לשמוע אותה... מוישי, ששמע את השאגה, נעצר והביט אחורה. הוא קלט היטב ממראה פני חמורות הסבר, ש"אבא לא מרשה" לרדת לכביש, והוא החל לפסוע לכוון המדרכה, אלי. מה אומר ומה אדבר? ברגע שהוא עשה את הפסיעה הראשונה לכיוון שלי – נרגעתי! פסיעה אחת לכיוון שלי העידה על שינוי כיוון! "בנים אתם לה' אלקיכם": הקב"ה הוא אבינו, ואנו בניו. התרחקנו ממנו. המצב מסוכן. מה האבא רוצה? האבא רוצה לראות פסיעה אחת לכיוון שלו! החלטה אחת, קבלה אחת, מספיקה כדי להראות את הכיוון! ובזה עלינו להעסיק את עצמינו בימים אלו: לקבל על עצמנו איזושהי קבלה, איזושהי חיזוק בעבודת השם, איזושהי שנוי כיוון, כי זה מה שאבא רוצה לראות. (הרב ישראל מאיר שושן שליט"א – מתוך הספר "דורש טוב")

פינת ההלכה

לקחת כדורים להקל על הצום

יש לעיין האם מותר לעשות פעולות בערב יוה"כ כדי שלא ירגיש את הצום, או שאסור מפני שמבטל מצות עינוי? הנה ב'שדי חמד' (מערכת יו"כ סימן א') כתב, דבפשטות הקרא ד"כל הנפש אשר לא תעונה", הוא חיוב להיות בו בעינוי, ואיך נעשה דברים הגורמים להסיר העינוי ביום קדוש זה? ! וכן ב'הליכות שלמה' (יו"כ פרק ו' בדבר הלכה ס"ק ט"ז לרבי שלמה זלמן אויערבאך זצ"ל) כתב: אדם בריא, אף דמותו לו וגם יש מצוה לאכול בתשעה לחודש יותר מכרגיל, מ"מ העושה טעדיק ע"י ויטמינים למנוע או להקל מעליו העינוי לאו שפיר עבדי, מ"מ חולה, אע"פ שאין בו סכנה, מותר בויטמינים בערב יוה"כ, ומ"מ גם לבריא נראה דאין בכך איסור מצד הדין, רק דאין נכון לעשותו. וכן ה'חלקת יעקב' (או"ח סי' רט"ז) כתב פשיטא דמותו, אף דאנו צריכין לדון על הנאת מעיו שיש לו מזה ביוה"כ, מ"מ הרי מעשה אכילה שלו נעשה בערב יוה"כ ולא ביו"כ עצמו, א"כ זה דומה למי שאכל ושבע בערב יו"כ, ורוצה לאכול אח"כ סמוך לחשכה עוד מאכל ככוונה שיהיה אכילה מרובה, וישהה ממילא גם זמן העיכול יותר, וכל זמן שהמאכל אינו מתעכל אינו רעב, כמו שמבואר בגמ' (ברכות נ"ג:): כמה שיעור עיכול כל זמן שאינו רעב, ועיין בגמ' (שבת קנ"ה:): יודע הקב"ה בכלב שמזונותיו מועטין, לפיכך שוהה אכילתו במעיו ג' ימים, רואים שהרעב בא יחד עם עיכול מאכל שבמעיו, וכי יעלה על הדעת שאסור לעשות כן. ואם משום שעושה ככוונה בכדי שלא יסבול הרעב, וביוה"כ 'עינוי' כתיב, מה בכך, אדרבה לשון רש"י (יומא פ"א:): התקן עצמך בתשעה כדי שתוכל להתענות בעשרה, ובר"ה (ט.) כתב רש"י: כל דמפיש באכילה ושתייה טפי עדיף, א"כ ברור דמותו, כיון דנעשה הכל מערב יום כיפור (תורת המעדנים).

מזל טוב

מרכז העיר: משפחות קסטנר – הרב ארנטרוי להולדת הבן הנכד משפחות פקטר – זיק להכנס הבן הנכד לעול תורה ומצוות משפחת נאמן להולדת הבת משפחות אקדע – עוזרי להולדת התאומים הנכדים **גני הדר-עמישב:** משפחות רוטלי – לדרר להולדת הבת הנכדה

לתושבי פתח תקוה
ברכת גמר התימה טובה
 הנהלת היחידה לתרבות חרדית

הודעות לשמחות ניתן לשלוח עד יום שני בפקס: 037608833 או למייל a7608833@gmail.com

יחידה לתרבות חרדית
מינהל שירותי קהילה

לע"ג ר' יצחק זאב הלוי ז"ל
בן ר' אליעזר שלום הלוי ז"ל
לע"ג מרת לאה אלטע הדס ע"ה
בת ר' יעקב הלוי הי"ד

גיליון מס' 506

המאמר בשבתורה

שבת אורה

האזינו

אזהרה המורה! העלון מיועד אך ורק לרציניים שיודעים את השיבות התפילה, ובשעת התפילה לא מעיינים בעלון ובשאר דברים. לעילוי נשמת ר' דב בן ר' מאיר יוסף ז"ל

בהשקפה ראשונה

מאמרי השקפה, מוסר והנהגות

פעם בערב יום כיפור אחרי סעודה המפסקת, בשעה שכולם נחפזים לקבלת יום הקדוש, ביקש רבי ישראל סלנטר זצ"ל, מממשו לקרוא לו את אחד הבחורים, אורח מקובנה. כשבא הבחור לפניו, נטל רבי ישראל נייר ועפרון, והתיישב לכתוב עבורו מכתב המלצה. האם כה נחוץ הדבר, דוקא עכשיו בערב יום כיפור, לפנות ערב — שאלוהו. השיב רבי ישראל: דעו לכם, בחור זה ביקש ממני עוד שלוש שכתוב עבורו המלצה. יצא הדבר מליבי ושכחתי. זה עתה נוכחתי. לא רציתי לגרום צער לאותו בחור שיעבור עליו יום הקדוש ללא המלצה. (חיים שיש בהם)

סיפר רבי מתתיהו סלומון שליט"א, מנהל רוחני בישיבת ליקוד: שמעתי מאחד מתלמידי ישיבת מיר שהיה עם הישיבה בגלות שנחאי בימי הזעם, וידוע איך למדו שם בני הישיבה במסירות נפש נפלאה באותו העת שכל העולם היה בוער באש. והנה יום הכיפורים אחד היה יום חם מאד עד כדי כך שלא היו בני הישיבה יכולים לעמוד מלובשים ופשטו מעליהם החליפות, אמנם המשגיח רבי יחזקאל לוינשטיין זצ"ל עמד במורה מלובש בחליפה שלו והטלית על ראשו והתפלל, וכדרכו תמיד עמד כל היום בתפילה, שהארץ בתפילתו עד שבזמן שסיים העמידה של שחרית כבר הגיע השעה להתחיל תפילת מוסף, וכן בשאר תפילות היום. התלמידים

שראו גבורת רבם הנערץ בעבודתו ביום זה השתוממו על הנהגתו שהיתה למעלה מהשגת אנוש, והיה נראה להם כדמות מלאך. ולכן אחרי תפילת ערבית במוצאי יום הכיפורים כשהמשגיח רבי יחזקאל זצ"ל עדיין היה עומד בתפילת העמידה, החלישו התלמידים המבוגרים שיעשו הבדלה מיד, וימהרו כולם לטעום דבר ולחזור מיד לבית המדרש, עד שבשעה שיסיים המשגיח רבי יחזקאל, תפילתו יראה שבית המדרש כבר מלא בני ישיבה הלומדים תורת ה' והבינו שדבר זה יביא נחת רוח להמשגיח, וכן עשו. והנה כאשר גמר המשגיח תפילתו וראה שבית המדרש היה מלא לומדים נתמלא בהתפעלות ונומספר העובדא אמר לי שמי שהכיר את המשגיח זצ"ל ידע שקשה היה לראותו מחייך, ואז באותה שעה ראו עליו הארת פנים ממש שלא ראו כמותה מעולם. וקרא להם שיתקרבו למקומו, ואמר להם ככה: יום כיפורים כזה לא היה מעולם בישיבתנו כדוגמתו, אכן אנו וגם אתם יודעים שמחר לא יהיה כך, ואי"כ מסתמא אתם חושבים שכיון שלמחר לא נהיה עוד במדרגה זו, מה השגנו מיום כיפורים זה. אמנם אניד לכם משל, שכאשר שמעתי אותו היה לי חיוק גדול ממנו, ותזכרוהו כל ימיכם. מעשה באיש אחד ששכר פועלים לבנות לו ארמון מפואר שיהיה הארמון הכי יפה בעולם, וכשקברה סוף מלאכת הבנין רצה לערוך חנוכת הבית אשר יאסוף את כל בני ביתו וחביריו לסעודה ושיהיו נוכחים במעמד חנוכת הבית. סדר הדברים היה שבעל הבית יחנך הבית בעצמו ויסיימו בעלותו אל גג הבנין להניח שם כתר של פאר אשר על ידו יגמר הבנין. וכך עשה, והנה הגיע אותו רגע שעליו לתרום את שלו לגמור הבנין, ועלה בסולם לגג הבנין. אמנם בעומדו על הסולם פתאום באה רוח סערה חזקה אשר לא היה יכול לעמוד בפניה עד שנפל מחמתה מן הגג ונחבט בארץ למטה ונשברו כל עצמותיו. והנה הוא שוכב על הגאץ הנוכה מרוב צער, ומיד רצו אליו מקורביו לעזרתו, ושמעוהו אומר מה יהיה עם הבנין שלי, הבנין נפל. אמרו לו אולי נתבלבלה דעתך עליך, הרי הבנין לא נפל רק אתה נפלת, ויתכן גם כן שנשברו עצמותיך, אבל הבנין עומד על מכוננו כמו מקודם, ובכך נבאי אותך אל בית החולים ושם תתברך ברפואה שלימה, ואז תחזור לבניןך הקיים בשבילך. כך אמר רבי יחזקאל, ביום כיפור זה בנה כל אחד לעצמו ארמון היפה ביותר מכל ימי חייו, ועליו לדעת שאף אם יפול, אשר הוא באמת אינו דבר טוב, עם כל זה צריכים לדעת שנפילה זו היא רק בנו אבל הארמון עדיין קיים, כל עבודת התשובה והתפילה שהשקענו ביום הכיפורים קיימים לנו לנצח נצחים. (קול התורה)

פרשה ופירושה

לקט פירושים על פרשת השבוע

האזינו השמים ואדברה... כי שם ה' אקרא ה' גודל לאלוקינו מעשה היה שנוכח רבי אלחנן וסרמן הי"ד בבית הכנסת הגדול בברנוביץ, בשבת שובה, בעת שהרב המקום רבי דוד ווייצל זצ"ל עמד להשמיע את דרשתו כמנהג ישראל, לפתע באו שלושים להודיע שהרב אינו חש בטוב, ולא ידרוש היום, מיד נשאו כולם את עיניהם לעבר רבי אלחנן שידרוש הוא, ניסה רבי אלחנן לסרב, אך האנשים הוסיפו להפציע בו שידרוש, לבסוף עלה רבי אלחנן על הבמה, ופתח בדברי הקדמה אותם קישר לפרשת השבוע האזינו וכה אמר: משה רבינו אשר התורה מעידה עליו שהיה עניו מכל האדם, אשר על פני האדמה, הכיצד זה הגיע לדרב בנוסה, "האזינו השמים ואדברה ותשמע הארץ אמרי פי" וכי הוא בשך רום בן תמותה יקח לו עדים שיהיו חיים וקיימים לעולם? אלא משה רבינו עצמו בנושימה אחת מיישב את דבריו באומר, כי שם ה' אקרא ה' גודל לאלוקינו, איני אומר לכם אפילו דבר אחד משלי, רק משל הקב"ה ובשביל כבודו יתברך, הריני רשאי לקחת עדים החיים וקיימים לעולם, אף עלי המשך רבי אלחנן בהתנצלות אין לשאול, מי שמך מוכיח ומטיף ליהודי ברנוביץ, כי לא אומר לכם שום דבר משלי, אלא דברים המפורשים בתורה. (אור אלחנן)

הצור תמים פּעלָו כי כל דרכיו מִשְׁפָּט אֵל אָמוּנָה וְאֵין עוֹלָם, ויש לשאול מה שבח הוא להקב"ה שאינו עושה עול, דבר שלא נאה לשבח בו גם איש בשך ודם. אלא, תירץ הגאון רבי ישראל מסלנט, כאשר במשפט בני אדם באים להעניש אדם על חטאו, אם זה במאסד או בכל עונש אחר דנים רק לגופו של נאשם, ואף כי בני משפחתו ומקורביו יסבלו ויצטערו מגוד הדין, לא נמנעים מחריצת דינו לחומרא כיון שבמשפט בני אדם אין באפשרותו של אותו שופט להתחשב בכל הסובבים את אותו אדם ויוצא שבמשפט בני אדם לפעמים נעשה עוול לבני משפחתו ומקורביו של הנאשם אף שהם לא חטאו אבל במשפט של הקב"ה אינו כך, כי קודם שיעניש הקב"ה את החוטא יביט אל קרוביו וידידיו הסובבים אותו אם עלול משהו להפגע והאם מגיע לאותם קרובים או ידידים הצער הזה שקרובם יחלה או יפגע בכל צער אחר. ורק אז יעניש את החוטא "כי כל דרכיו משפט", הן על הנידון עצמו והן על קרוביו, "אל אמונה ואין עול" במשפטו, שהקב"ה שופט את האדם על ידי אותו משפט לא יעשה עוול לאותם האחרים שלא חטאו

בְּגוֹי נָבָל אֶעְיָס: אלו הכופרים בהקב"ה, וכן הוא אומר, אמר נבל בלבו אין אלקים. (רש"י) יש להבין מפני מה נקרא הכופר בתואר המגונה ביותר - "נבל", מה שהיה מתאים יותר לנגב ורוצח שפל, ולא לאפיקורס שאפשר שהוא איש טוב ונחמד לבריות, ורק דעותיו פסולות המה. כך שואל הגה"צ רבי משה רונשטיין, משגיח דיישבת לומז'ה, ומתרץ: הרמב"ן אומר על הפסוק "עם נבל ולא חכם" (תלעי לב), כי האיש אשר אינו מכיר טובה שעושים לו, הוא יקרא בשם זה. ביאור הדבר, כי מדה זו של הכרת הטוב, היא תכונה באדם שניתן לדורשה גם מן הפחות שבפחותים, ואף מן הנער הצעיר ביותר. כמו שהנהג העולם להרגיל כל תינוק פעוט באמירת תודה על מה שנתנים לו, וגוערים בו כאשר אינו מודה. שכן רגש זה להכיר טובה על מה שאתה מקבל, שותפים בו גם הרוח וגם החומר, וטבעו של אדם אף הוא מעוררו לכך. מעתה אם יצא אדם ויחשוב מדיכּן צמח כל אשר לו, ומי הוא המטיב עמו ערב ובוקר וצהרים, הרי מיד יצטרך לקום ולהכיר טובה למי שאמר והיה העולם. לפיכך אם מסוגל אדם לקבל יום יום טובות גדולות כאלה, בלא להתעורר פעם אחת ולחפש אחר מטיבו, הדבר אומר דרשני. גרוע הימנו מי אשר עוד מתפאר בהכחשת הטובה - "אמר נבל בלבו", אין אלקים. אדם כזה, אף אם מעשיו אינם מן השפלים ביותר, אבל דעתו מושחתת היא, וראוי לתואר "נבל". כי אדם שהמית בקרבו כל רגש אנושי של הכרת הטוב, הרי הוא באמת כנבלה. (פנינים משולחן נבוה)

סיפור מההפטרה

ועל הכל...

"פרפראות"

רבי פנחס הירשפרונג זצ"ל שהיה רב במונטריאול: סיפר בדרך צחות איך נראה כשבאים לפייס את החברים סמוך ליום הכיפורים, אחד צלצל אל חבירו בלילה אור לערב יום הכיפור, ואמר לו שרוצה לפייסו, שאלו הלה מדוע צלצלת אלי בערב, ולא המתנת עד הבוקר כדרך כל העולם, אמר הלה, יודעני שהנך בעל ריב גדול, ובכל השנה היית בריב עם כל בני העיר, ולמחר יצלצלו כולם לפייסך, על כן הקדמתי לפייסך בלילה קודם שיצלצלו כל העיר... (אש פנחס)

"ענין של טעם"

מה הטעם שב"כל-נדר" מצרפים גם את העבריינים לתפילות יום הכיפורים ואילו בקרבן פסח אוסרת עליהם התורה לאכול מקרבן פסח כמו שנאמר וכל בן נכר לא יאכל בו" ומפרש רש"י "שנתנכרו מעשיו לאביו שבשמים" כי כאשר העברין והפושעים באים ל"כל-נדר" לבכות, להתענות ולהתפלל עם כלל ישראל, סימן הוא כי כוונתם לשם שמים ורוצים לחזור בתשובה, לפיכך מקרבים אותם. אך אם באים הם רק לאכול מן הזבחים ומן הפסחים, רק מן הכופותאות, אין זה סימן שכוונם לשם שמים ולכן לא מצרפים אותם. (פרדס יוסף)

"מפי כתבם"

אחיי ורעיי! יתבונן כל אדם בשכלו, שמהראוי ושוב לו לשמוח שמחה עצומה עד מאוד, בכל רגע שסובל צער העינוי מאכילה ושתייה וחליצת הסנדל, על קיום מצות עשה מן התורה, שמקיים בכל רגע שסובל העינוי, ובודאי מי שתקוע בליבו אהבת הבורא יתברך, חשקו ורצונו שיתארך היום הצום הקדוש הזה, כפלי כפלים, בכדי שיקיים בכל רגע מצעור העינוי, מצות עשה, מן התורה, כי זה ברור לכל משכיל, שאינו דומה מי שמקיים איזו מצות עשה, שעה מועטת למי שמקיים לאותה מצות עשה כמה שעות... לכן מעת שאדם נעשה חלש מעינוי הצום, ועמידת הרגלים יחף, יכניס שמחה עצומה בליבו, על קיום מצות עשה, מן התורה, שמקיים בעניו זה, ובכל שעה שיתגדל ויתוסף אצלו העינוי, דהיינו בעת תפלת מנחה, ותפלת נעילה, תתגדל ותתוסף שמחה עצומה יותר בלבו, ולפי גודל העינוי, כן גודל השכר, מבוראנו יתברך שמו, והעיקר שבכל רגע שיעלה על דעת האדם צער העינוי, יכין במחשבתו בשמחה עצומה מאוד, "הריני מקבל עלי מצות עשה של יוצרי ובוראי ברוך הוא וברוך שמו בעינוי זה" ויכניס תשוקה עצומה בלבו, הלאוי שיתארך הצום יותר ויותר וכל עוד שמתקרב לתשלום המשך זמנו, מצטער בלבו, על הזמן כי יעבור, והנה איננו יכול לעשות עוד בזה נחת רוח לאביו שבשמים יתברך שמו ויתעלה זכרו לנצח, ומה גם בגודל מצוה זו של עינוי יום הכיפורים אך אדם המצפה בכל עת ובכל רגע מתי יעבור אותו רגע מהענוי, ובבקר יאמר מי יתן ערב להפטר מהעינוי בודאי האדם הזה, אינו מקיים מצות עשה זו בשמחה, ומאהבת הבורא יתברך שמו ויתעלה, ובודאי אינו מקבל חלק מאלף אלפי אלפים, משכר שמקבל האדם המכוין כוונה זו בשמחה עצומה. (יסוד ושרש העבודה)

"מקום לשאלה"

שאלה: איך יתכן שיהיה אסור לאדם להקדים ולומר שלום לחברו אפילו שאינו באבלות?

תשובה: אם לזה כסף מהמלוה ולא היה רגיל לומר שלום, אסור לומר שלום, שזה ריבית דברים, כמו שכתוב בשולחן ערוך (סימן קס"ט ע"א). אם לא היה רגיל להקדים לו שלום, אסור להקדים לו.

שו"ת יש"אל עד ה' אלוקיך כי כשלת בַעְנוּך: סיפר רבי נתן איינפלד זצ"ל, איך הצליח בסייעתא דשמיא להחזיר בתשובה, אדם, על ידי דברים פשוטים המתקבלים על הלב, מה חובתו של כל יהודי, אמר לי פעם עשיר חילוני: כבוד הרב, תראה הקב"ה מרוצה ממני. איני שומר שבת, לא מניח תפילין... והנה יש לי כל טוב. דירה נאה — וילה נהדרת, מכונת מפוארת, ילדים טובים ובריאים ב"ה, וכנראה שה' אוהב אותי, מכיון שאני לא משקר, לא גונב, ולא עושה רע לאף אחד. נתון צדקות לעניים, ולפעמים תורם גם לישיבות, ולכן ה' נתון לי כל טוב. אמרתי לו נכון יש לך כל טוב בעולם הזה בגלל המצוות והמעשים טובים שלך, מכיוון שאין הקב"ה מקפח שכר כל ברייה, אבל דע לך שיש גם "עולם הבא", גהינם וגן עדן, והקב"ה משלם לך בעולם הזה כל מה שמגיע לך, ושם תגיע רק ממש וישר לגהינם ואין זה אומר כלל שה' מרוצה ומסכים לדרך שבחרת לך, תתבונן ותפתח עיניך, ותקשיב טוב לכל מה שאומר לך... והסברתי לו זה במשל פשוט. היה אחד שעשה דברים טובים וגדולים עבור בית המלך והעם, ולעומת זה עשה גם דברים חמורים נגד המלך, בסתר מרד ובגד מסר סודות ביטחון לשונאי המלכות והעמידוהו למשפט, ושם הביאו עדים להרבה דברים טובים גם כן שעשה עבור המלכות, והמלך פסק מיתה עבור הדברים החמורים ועל הדברים הטובים גם כן פסק המלך, שיקבל שכר המגיע, שלושה חודשים יקבל מה שרוצה בכל טוב להיות במלון איזה שרק רוצה, ומלבושים היקרים ביותר, ולאכול במסעדות לו ולבני ביתו הכל על חשבון המלכות, בקיצור יכול כמה חודשים לעשות "חיים", ואחר כך יתלו אותו עבור הבגידה במלך. ומי שאינו יודע, ודואה אותו ובני ביתו במלבושי כבוד ויקר, במכונת מפוארת במסעדות ומלונות יוקרה, ממש מקנא בו וחושב שהוא המאושר בעולם... אבל האמת שהוא האומלל בעולם ועומד לתליה אחר כך. ורק שוטה גדול יכול למרות זאת לחשוב שהעיקר שכעת עושה "חיים", ולא חשוב מה שיהיה אחר כך כל זה הסברתי לו כשעה ארוכה, וישב רתוק בהקשבה רצינית ובדמעות ממש. ושאל אותי אחר כך, האם ה' יעניש אותי על כל העבירות, ולא יתחשב כלל במעשים טובים שלי? עניתי לו, זה שני דברים נפרדים, תקבל שכר על כל דבר טוב שעשית, לא יחסירו ממך שום דבר, וזה בעולם הזה, וגם תקבל עונש על כל העבירות שעשית בלי כל התחשבות וכלי כל רחמנות, אבל אם חוזרים בתשובה זה ממידת הרחמים שהקב"ה מוחק ומוחלל כל העונות ואפילו החמורים ביותר, ומה שהקב"ה אינו מעניש מיד על כל עבירה, אלא מאריך אפו ומחכה לתשובה, כל זה הוא ממידת הרחמים, אבל בלי תשובה מידת הדין היא ממש נורא ואיום, וכן נהלתי עמו עוד שיחות, כי רצה להבין ולדעת — אחרי שהתברר לו שחיי בטעות, במה שחשב היות ויש לו כל טוב בעולם הזה הוא סימן מובהק שהוא בסדר כלפי שמים, וכה הוסיף ואמר לי:..., שהמשל לאחד שנידון למיתה ותליה ועד התליה מקבל דברים טובים הוא ממש נכון וקולע...וכן שאל אותנו באחד השיחות: ומה עם אמונה ואהבת ה' שלי, והרי אני מאמין בה' בלבי ומאוד אוהבו? אמרתי לו: שלאהבה הזאת אין ערך, ומשל למה הדבר דומה, לבן שאומר תמיד יש לי אימון באבי היקר ומאוד אוהב אותו, אבל במציאות הוא מרגיזו תמיד אינו שומע בקולו ואינו עושה אף פעם רצונו, ותמיד עונה לאביו "לא רוצה", כמו כן אם יש אימון ואהבה בה', יש לקיים כל מה שכתב בתורה הקדושה ולעשות תמיד רצונו יתברך, "אם יש אימון באבא צריך להבין שכל מה שדורש מהבן הוא לטובתו, וכמו כן כל המצוות הן לטובתנו, כי רק הקב"ה שהוא "בורא כל הנשמות", יודע מה טוב לנשמה ומה רע לה. ואין אהבה ואין אמונה בלי קיום כל המצוות בשלימות, ובס"ד חזר הוא וכל משפחתו בתשובה. (שיחות חיים)

מפתחמי אוריתא

פתגמים, נצנוצי מחשבה, ורעיונות בדרכה של תורה

אין הפסד חלילה מן הצדקה, רק ברכה מתוספת. (חזון איש)

בעל גאווה יתגאה במעט ענווה, והעניו רוחו נשברת במעט גאווה (אור המוסר)

אי אפשר להגיע לתיקון המידות, מבלי לדעת את כל הלכותיהן. (רבי ישראל סלנט)

שקדו על ימי ר' חיים ב"ר אברהם ור' יצחק ב"ר אברהם

פרשת האזינו

לפשפש ולבדוק מעשיו ועל ידי כך זוכה לחיים טובים ומתוקים

חשוד בעיניכם!! אמרו לו: וכי הקב"ה חשוד בעיניך שמעניש סתם בלא סיבה!! אמר להם: אדרבה, אם יש מי שמעמ משהו לא טוב עלי, שיודיע לי ואתקן. אמרו לו: שמענו שכבודו לא נותן את כל החלק המגיע לפועל בשדה. אמר להם: הרי הוא גונב לעצמו הרבה, ובקושי משאיר לי, לכן אני מפחית משכרו. אמרו לו: בכל זאת נחשב לך שגם אתה גונב ממנו. אלא תתן לו אתה את החלק המגיע לו, ואם תרצה תתבע אותו אחר כך על גניבתו. אמר להם רב הונא: אני מקבל עלי את דבריכם וחוזר בי. עשה הקב"ה נס ונהפך החומץ חזרה לייין. ויש אומרים שהתייקר החומץ ועלה לדמי מחירו של היין, כך שלא הפסיד רב הונא הגמרא מסכת בבא בתרא צח. אומרת שיין מול אדונו גורם לו להחמיץ שמתגאה כמו שכתוב ואף כי היין בוגד גבר היקר וגו'. ופירש הרשב"ם שהוא מדה כנגד מדה, כמו שהוא מתגאה בדבר שאין בו, כי במה נחשב האדם, כן היין חושב שהוא טוב ולבסוף נעשה חומץ.

ובזה פי' הגר"מ פיינשטיין ז"ל (דרש משה דרוש כ"א) את המעשה דלעיל של רב הונא, רב הונא סבר שזה מותר כיון שהאריס גם ה' גונב ממנו חלק שלא כדין. ולפי הנ"ל מובן המדה כנגד מדה, שבגלל שהוא שגג וטעה בהורא, הרי שחשב שהוא יודע הדין שמותר לו ליקח, לכן ענשו אותו כנגד זה מדה כנגד מדה שחשב שיש לו יין, ונמצא שהכל ה' חומץ. מזהירה תורתנו הקדושה, שנדע שהכל מאת ה' יתברך ולבדוק את מעשיו.

"ה'אור החיים" הקדוש בפרשת בחוקותי כותב: על הפסוק "אם תלכו עימי בקרי" היינו שהייסורים הם במקרה "אלך אתכם בחמת קרי" מסביר אור החיים

אדם שהולך עם ההשגחה ומאמין בה, ומצדיק את כל ייסוריו ופרעניותיו ורואה בהם כסבה לעוונותיו בלבד, כמו כן מדה כנגד מדה הקדוש-ברוך-הוא נוהג בו ומענישו בגלוי ובמוחשי עונשים התואמים בהצדקה לעוון. למשל חטא בידו - נשברת ידו. חטא ברגלו - נשברת רגלו, חטא במחשבתו - חש בראשו. וזאת כיון שהאדם מאמין בהשגחה אין הקדוש-ברוך-הוא מטעה אותו, ומרמז לו רמזים המובנים שיוכל להבינם ולהצדיק דין שמים עליו ובה' יתעורר לשוב תכף וסר עונו וחטאתו תכפר.

מה שאין כן העקשן המתעקש לראות את ייסוריו ומכאוביו כמקרה בעלמא, הקדוש-ברוך-הוא נוהג בו באותה מדה ומטעה אותו, ונותן לו ייסורים שרק הקדוש-ברוך-הוא - באופן נסתר - מסדרם שיהיו מדה כנגד מדה, אולם לעין לא מובן מה המידה כנגד מדה שיש ביסורים אלו, וזאת כדי להטעות אותו בדרך שהוא רוצה לטעות בה.

יונה הנביא שידע כי יש עליו טענה - לא חיפש הצטדקויות, ולא חיפש על מי להטיל את האשמה. תכף ומיד הודה ואמר: "כי בשלי הסער הגדול הזה עליכם". לכן אדם יבדוק עצמו.

מסופר על בחור באזור הצפון שהתחזק בתורה וביראת שמים אלא שסבל מכאבי עיניים חזקים וכאבים בגרון. והוא ידע שהצור תמים פעלו וזה לא סתם והחל לפשפש במעשיו והבין שהכאבי עיניים זה בגלל שהוא רואה טלוויזיה, והכאבים בגרון זה אולי הדיבורים של הלשון הרע, וקיבל עליו לא לראות טלוויזיה ולנצור את לשונו, והנה הוא קם בבוקר והעיניים בריאות והגרון בריא, וכך הוא המשיך בהתמדה, אלא שהיצר הרע שלו היה מאוד עצבני עליו, והחל לומר לו מי אמר לך שאסור לראות קצת חדשות ולאחר מכן קצת סרטים והעיניים לא כואבות בגלל שזה עבר לך ולא בגלל הסרטים, והוא נתפתה וחזר לראות קצת פה ושם וכך ישב כמה שעות מול הטלוויזיה. והלך לישון וכשהוא קם בבוקר הוא מרגיש שוב את הכאבים הנוראיים בעיניים אבל היצר הרע עדיין בער בקרבו ואמר לו שזה לא בגלל הטלוויזיה והראיות האסורות שהוא ראה שם אלא זה כאבים שבאים והולכים ולא צריך להתייחס, ואכן הוא חשב שזה נכון ושייכנע את עצמו שזה טבעי (ולא בגלל הטי. ו) וכמוכן שהוא המשיך לראות וגם קצת שחרר את מוצא פיו ולדבר לשון הרע, והנה בבוקר לא רק הכאבי עיניים באו ביתר שאת אלא שהתלווה אליהם שיעול כבד שמוכר לו מימים עברו, ובאותו יום הוא כבר החליט, זהו זה, יותר ואין לשון הרע, ולמזלו הטוב הוא התרפא לגמרי, וכמוכן שדבר כזה לא קורה הרבה אבל צריך זכויות רבות ובעיקר זכות אבות שדופקים על שערי חרמים כדי לעורר את צאצאיהם. [ובחירת בחיים] **וככל שמפשפש במעשיו מסיי מעליו את כל המקרים שאינו חפץ בהם ומביא על עצמו שפע ברכה וישועה עד אין קץ.**

אנו נמצאים לפני יום כיפור יום אדיר בשנה בו הקב"ה מוחל וסולח לכל עוונותינו וצריך לפשפש במעשיו לדעת על מה להתחרט ולשוב בתשובה כדברי הרמ"א (סי' תרג) **ויש ללך אדם לחפש ולפשפש במעשיו ולשוב מהם בפערת ימי תשובה**; וספק עברה צריף יותר תשובה מעברה ונדאי, כי יותר מתחרט כשיודע שעשה משאינו יודע, ולכן קרבן אשם תלוי הקרף להיות יותר ביקר מחטאת (נדב"י ע"פ ר' יונה ריש ב"ב ב"ב).
כתב בזהר חדש (בראשית) **ראה, כמה יש לו לאדם להרהר ולדקדק בלבד בכל יום ויום, ולפשפש במעשיו, ולדקדק בכל עניניו, ויהרהר בלבד, שלא בראו הקדוש ברוך הוא, ונתן בו נשמה עליונה, ומעלה על שאר ברייתו, אלא להרהר בעבודתו, ולהדבק בו**

כתוב בקהלת (פרק ז' פסוק כ') **כי אדם אין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא: ופירש רש"י שם לפיכך צריך לפשפש במעשיו**: כל אדם צריך לפשפש במעשיו מהיהודי הפשוט ועד אדם גדול, מנהיגי ציבור אחראי על ציבור כמאמר הפסוק לעיל אין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא

כתוב מאור ושמש שמות פרשת משפטים וזה לשונו ומי שחננו האל יתברך שמו להיות רב ומנהיג ישראל ועיני כל ישראל אליו - הוא צריך תמיד להיות בהכנעה גדולה ובלב נשבר, ולפשפש דרכיו תמיד כמעט בכל רגע ולעשות תשובה עליהם, כי בלתי אפשר להיותו נקי בלא חטא. **כמו שאיתא בזהר הקדוש** (ח"ג כג א), **אשר נשיא יחטא** (ויקרא ד כב) **בכולם כתיב 'אם יחטא ובנשיא כתיב 'אשר נשיא יחטא' - בודאי יחטא, כי לפעמים הוא מתגאה על הציבור ומתנחה את עצמו ברבנות, או שישטח איהו דין חלילה אליו בשוגג. הכלל, אי אפשר להימלט מן החטא, ואם לא יעשה תשובה חלילה - יענש ח"ו, כמו שאמרו חז"ל (פסחים פז ב) אוי לרבנות שמקברת את בעליהם, לכן צריך לפשפש במעשיו תמיד ולשוב עליהם, והשי"ת בודאי ימחול לו ויאריך ימיו ושנותיו בטוב ובנעימים. עד כאן לשונו**

הגמרא בעירובין דף יג. שאדם צריך לפשפש במעשיו **כתוב ליקוטי מוה"ר** - חלק א-קפז כתוב "ולך ה' החסד כי אתה תשלם לאיש כמעשהו" (תהלים ס"ב), היינו שהוא חסד גדול מאת השם יתברך שהוא משלם לאדם מדה כנגד מדה, שעל ידי זה הוא מבין **לפשפש במעשיו** ולדע החטא שפגם בו ולשוב בתשובה, אך דע, שעקר מה שמשלם השם יתברך מדה במדה, הוא בארץ ישראל, עכ"ל צריך לדעת שאין שום מקרה בעולם

ומספרים על הגאון רבי אליהו מוילנא שרכש ספר תורה מהודר מאוד ושמר עליו כבבת עינו. והנה באחד מן הימים קיבל הרב הזמנה לחתונת נכדו של הגאון רבי שאול נתנזון שהיה מזקני גדולי הדור בזמנו. לאות הוקרה וכבוד לרב, נסע הגאון מוילנא ברכבת לחתונה שהתקיימה ביום ראשון בערב במקום סמוך לעירו של הרב שאול נתנזון. באותו לילה לא היתה רכבת חזרה לויילנא, והוכרח הגאון לישון שם. למחרת בבקר ביום שני קם הרב והתפלל שחרית עם הקהל, אך כשהגיעו לקריאת התורה, נוכחו לדעת שאין ספר תורה במקום, ומחמת זקנותו של הרב נתנזון, קשה היה לרב לנסוע עד העיר בשביל ספר תורה, ולכן הוכרחו לוותר באותו יום על קריאת ספר תורה. לאחר התפלה נסע הגאון מוילנא חזרה אל ביתו. והנה אך כאשר הגיע, שמע בשורה מצערת, שנגנב הספר תורה שלו, ובני הבית הודיעו על כך למשטרה, אולם זה כמה שעות שעדיין לא נמצא הספר. היה הרב בצער גדול והחל לבכות בכי גדול ועצום, ואמר שיועד הוא שנגנב לו הספר בעבור חטאו שלא קרא היום בבוקר בספר תורה, וקיבל על עצמו שיתור שלא אף יותר אף פעם על קריאת התורה. והנה לאחר זמן מה, הודיעו לרב כי ברוך ה' נמצא ספר התורה, והוחזר לרב. אמר להם הרב: דעו בני, כי כל זה עשה הקב"ה כדי שאשוב מחטאי, וברגע שראה הקב"ה שאני מתחרט על חטאי ומקבל על עצמי שלא לעשות כן שוב, כבר לא היתה סיבה להענישני ואז חזר הספר.

כיוצא בזה מסופר בגמרא ברכות (דף ה עמוד א) על רב הונא שהיה אחד מחכמי הגמרא, והחמיצו לו ארבע מאות חביות יין והצטער מאוד. נכנסו לבקרו חבריו החכמים ואמרו לו שיבדוק במעשיו אולי נהג באיזה ענין שלא כהוגן. אמר להם: וכי אני

שומרי משמרת הקודש

גליון
ל"ב

גליון חיזוק והתעוררות בענייני תפילה וכבוד ביהמ"ד - ישיבת "חזון נחום" חודש תשרי תשע"ח

מהנעשה והנשמע

קריאת קודש מהיכל ה'

בימים אלה, ימים הנוראים הקדושים, ימים שבהם כל אשר בשם ישראל יכונה מחפש ומפשפש במעשיו ומשתדל לתקן את דרכיו וידוע עד כמה ראוי וחשוב לקבל ע"ע קבלה טובה לקראת השנה החדשה, נקראים בקריאה קדושה אלו שעדיין לא התחייבו לכל מקום, להצטרף לעשרות רבים מבני הישיבה הי"ו ולהרחיב את התקנה הק' ולחתום על קבלה זו על כל מקומות התפילה.

בטוחים אנו ששתיקה זו בשעת התפילה תשתיק כל מקטרג ומשטיין מעלינו ותעורר זכות גדולה בשמים להסיר כל המסכים והמבדלים שיתקבלו כל התפילות לרחמים ולרצון, ונזכה לכל הברכות האמורות בתורה ובנביאים והכתובים כנוסח ה'מי שברך' של בעל תוי"ט ז"ע, אמן.

הסיפור שלא מסופר

רגילים אנחנו לסיפורי ישועות בעקבות התחזקות בשמירת הדיבור בשעת התפילה, ואכן כך, מעשי פלא רבים מתרחשים גם בדברים מחוץ לגדרי הטבע.

אולם סיפורי דברים כדלהלן לא נשמעים, ולמה כוונתנו.

סיפר אחד מבוגרי הישיבה הי"ו שנישואיו התקיימו השנה וזכה עוד לחתום ולהתחייב על התקנה הק' לכל מקום שהוא.

מטבע הדברים היות ואינו נמצא כיום בישיבה חסרים לו האווירה וכל המצב השורה בישיבה לקיום תקנה זו, לכן מידי פעם יש לו קשיים בקיומה.

שבת אחת בשעת התפילה, פגש חבר קרוב שזה זמן רב לא ראהו, היה לו ניסיון קשה לעמוד בזה ולא לשוחח כמה מילים עם חברו (בין גברא לגברא וכדו'), אך עמד בניסיון והתאפק כל שעת התפילה מלדבר, וכשנשאל מדוע לא יצא לכמה דקות מחוץ לביהמ"ד לשוחח מעט, תשובתו הייתה, שכשהתחייב היה בדעתו על כל שעת התפילה וגם לא לצאת בחוץ. דברים מעין אלו קורים יום יום ולא נעשה מהם כל עסק, היות ואין בזה שום דבר מושך ומעניין, אולם סיפורים כאלו ואחרים על התמודדות מתמדת לשמירה על כבוד בית ה' וכבוד התפילה, ספורים וגנוזים במקום מכובד ביותר לפני הקב"ה, בוודאי ימליצו בעדינו ביום הדין לישועה ורחמים.

דברים אהדים

חדש עלינו שנה טובה

בזמנים אלו הלב פתוח לקבלות טובות ובוודאי יש סייעתא דשמיא מרובה, הבה נתפוס את ההזדמנות ונחזיק בה היטב.

מאמר זה נכתב באחרית שנת תשע"ז לקראת השנה החדשה תשע"ח הבעל"ט.

נודה לה' בכל לבב על שזכינו לשנת התחזקות בתקנה הק' ע"י עשרות רבים מבני הישיבה הי"ו שקבלו ע"ע ומיישמים זאת בכל מקום שהוא, על אף הקושי שבדבר, אמנם רבים מעידים שלאחר החלטה ברורה אין שום קושי ונעשה אצלם כהרגל. נישא כפינו בתפילה אל אבינו שבשמיים על העתיד, שיתוספו עוד ועוד ויצטרפו גם הם לקדש שם שמים ברבים.

יעזור ה' ובזכות כח הרבים גיבורי החיל העושים בכל כוחם, בלבם ונפשם, לכבוד ה' יתברך, בזכות סתימת הפה לכבודו, יסתום פיות משטייני ומקטרגי, ארשת שפתינו יערב לפני א-ל רם ונישא, מבין ומאזין לכל קושי, התאמצות והתאפקות מכל שיחה בשעת תפילה, בעבור זה יקבל ברחמים וברצון סדר תפילותינו.

בתפילה נחלה פניו, משתדלים אנו אבינו שבשמיים לעשות רצונך, שיהיו תפילותינו בנקיות ובשלימות ללא שום דיבור ושיחה ח"ו מתחילתם ועד סופם, עשינו את שלנו, עשה אתה את שלך, אנא אבינו מלכנו, ח'דש עלינו שיח תפילותינו, חדש לבבנו וטהר את מחשבותינו בעת התפילה מכל רבב ומחשבה זרה ויהיו כל תפילותינו זכות וברורות לעבדך בלבב שלם, קבל ברחמים וברצון את תפילותינו, חדש עלינו שנה טובה ומתוקה בכל צרכינו ומשאלותינו, לשנה טובה נכתב ונחתם אנחנו וכל עמך בית ישראל לאלתר לחיים טובים ולשלום, אמן.

רגשי קדושה והתחדשות אופפים כל יהודי בתחילת השנה החדשה, רוח של טהרה, הרגשה עילאית - מעתה מתחילים דף חדש.

ערך מיוחד יש לכל דבר חדש בעולמנו, גם בדברים גשמיים, דירה חדשה, חפץ חדש, בגד חדש, הדבר נקי ומצוחצח ללא מגע יד אדם, עדיין במלוא יופיו ללא רבב וכתם, דברים שהנמש מתענגת בהם.

כך, ואולי אף יותר, התחדשות מצד המפשט עם הפעילות בו אנו מתחילים ובנוגע לעניינינו, שנת לימודים חדשה, מסכת חדשה, מגיד שיעור חדש, חברותא חדש, כך בכל עניין ודבר.

התחדשות, חילת קסם המבטאת ריענון, כח עזר נפלא ודחיפה עצומה לרזיזות ונחישות, רצון עז לפעילות ועשייה מחודשים.

מנהג ישראל קדושים לפאר את בית ה' לכבוד הימים הנוראים הק' בבגדי לבן, על ארון הקודש תולים פרוכת לבנה, כך גם על עמוד התפילה והבימה, גם נוהגים ללבוש קיטל לבן בימים אלו.

צבע הלבן מבטא טהרה ונקיות ללא שום רבב, כל כתם ולו הקטן ביותר ניכר מיד ומוריד מערכו.

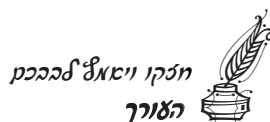
בימים קדושים אלו באים אנו לבטא את נקיות וטהרת הלב, מבקשים אנו בקשות רבות לטהרת הלב, שיחדש ה' בקרבנו לב טהור ורוח נכון, הטיבנו ה' וגו' 'חדש' יחינו קדם, עד ליום הקדוש שבו אנו כמלאכים ועומדים בצמיחה למחילה שליחה וכפרה, בו ינקה אותנו אבינו שבשמיים מכל חטא ועוון ויעננו סלחתי.

נתבונן מעט בזמן שאנו מבקשים ומייחלים לשנה טובה חדשה בכל פירושיה ודקדוקיה, כל אחד רוצה את הטוב ביותר, החדש ביותר, הנקי ביותר, ללא שום דופי חסרון ואפי' הקל ביותר, הן ברוחניות הן בגשמיות. אך באיזה זכות באים אנו בבקשות אלו, הרי כדלים וכרשים דפקנו דלתיך.

לב יודע מרת נפשו, גם כשאנו מבקשים על חיינו וכל צרכינו, הלוואי ונזכה שתהיה כוונת הלב שלימה ללא מחשבות זרות, והלא שאור שבעיסה מעכב, פעמים רבות אין הדבר בשליטתנו.

אולם לכל הפחות אם יהיו הבקשות והתפילות עצמם 'לבנים', 'נקיים וטהורים' ללא רבב של שיחה בטילה ח"ו, נקבל זאת על עצמנו בהחלטה גמורה ב'התחדשות' ובזריזות יתירה שכן יהיו כל תפילותינו במשך השנה, לא רק צילה של הישיבה הק', אלא בכל מקום שהוא.

תפילה למשה

אמרות טהורות בענייני תפילה וקדושת בית הכנסת מאת

הרה"ק רבי משה סופר זי"ע א

ה'חנתם סופר'

ליומא דהילולא - כ"ה תשרי

דברי התעוררות בעניין קדושת בית הכנסת

הקב"ה ברחמיו וחסדיו השאיר לנו מקדש מעט בית הכנסת ובית המדרש, אם אנו נוהגים בהם קודש, אזי הם עתידים ליקבע בארץ ישראל (מגילה כט.), ויש להם גם עתה קדושת ארץ ישראל, והתפילות נשתלחות לשער השמים, אך אם ח"ו אנו נוהגים בהם בזיון חס ושלום, ומדברים בהם דברים בטלים, וההבל של דברים בטלים הוא טמא, ומתלבש בו שר של חוצה לארץ, והוא גם הוא נעשה בעל הבית בבית הכנסת רחמנא ליצלן ומקבל התפילות ומכניסן אל החיצונים, והוא ליה כעובד עבודה זרה, רח"ל. דרשות חת"ס - דרוש לו' אב תקס"א

תפילה שנוכל להתפלל בכוונה

כתי' [ישעי' ס"ה] והיה טרם יקראו ואני אענה, שטרם שיתחיל לקרוא אל ה' צריך הוא שיענהו הש"ת כדי שיוכל להתפלל בכוונה כדי שיעודו הם מדברים ואני אשמע, וע"ז אנו מתפללים תחילת תפילתנו ה' שפתי תפתח כדי שפי יגיד תהילתך. פר' שופטים - כא

תפילה בכוונה מעלה שאר תפילות - תפילות הצדיק מעלה תפילות שאר העם

קול צופיך וגו', בהקדים מ"ש הספרים דכשאדם מתפלל תפילה אחת בכוונה שלימה אזי מתקבצין כל התפילות שלו שנדחו לחוץ ועולים למעלה עם התפילה ההיא ולא עוד אלא אפי' צדיק אחד שמתפלל פעם א' בכוונה רצויה אזי כל התפילות שלו ושל כל העולם שנדחו לבר מימי קדם כלם עולים עמו, וכבר כתבתי כי לעתיד לבוא תהיה הכוונה שלימה מפני שיהי' רגילים לחזות בנועם ה', וזהו קול צופיך נשאו קול פי' תפלתם של הרואים וצופים פני ה' נשאו קול אחר שארי תפילות שנדחו כבר ינשאו עמהם יחדיו ירננו כל התפילות כלם יחדיו ירנו בגדלות ה'.

לא יבקש שכר בעד מעשיו - תפילה מתוך הכנעה

כי תשה ברעך משאת מאומה לא תבוא אל ביתו לעבוט עבוסו, בחוץ תעמוד והאיש אשר אתה נושה בו יוציא אליך את העבוט החוצה, רמז אזהרה בבוא לבית ה' להתפלל לא יבוא לומר עשרתי מצאתי און לי ונתחייבת לי לשלם שכר מצוה פלונית ופלונית וזכרה לי אלקי לטובה, אל יאמר כן אלא בתחנונים ידבר, כי אם יבקש שכרו מאת ה' אזי יתן לו שכרו בעה"ז ע"ד צינור חיצוני מקום הקליפה ח"ו ויהפך לו לרועץ ח"ו... וזהו כי תשה ברעך כביכול משאת מאומה שכר מצוה שעשית, אל תבוא אל ביתו מקום צקון לחש לעבוט עבוסו לאמר תן לי שכר מצותי, כי אז בחוץ תעמוד ח"ו והאיש ית'ש אשר אתה נושה בו יוציא אליך העבוט חוצה ח"ו, וההיפך ואם איש עני הוא המתפלל שבא בבחי' עני תפלה לעני לבקש מתנת חנם, לא תשכב בעבוסו כלומר לא יחשוב לעולם כי הקב"ה נושה שלו אדרבא ישבח ויודה לה' שככה זכהו לעשות רצונו ולא יבקש ע"ז שום שכר, אדרבא השב תשיב לו ית' את העבוט כלומר תשיב לו שבח והודיה שהפליא חסדו עמך לעשות מצוה כזו, ואז תרויח תרתי, חדא שהקב"ה יעשה עמך בעה"ז מתנת חנם ושכר מצותיך שמורים לעה"ב וזהו ושכב בשלמתו אם ישכב לאחר אריכות ימיו הרי הוא שוכב בשלמת מצותיו ולא אכלם בעה"ז, וזאת שנית כי הצדקה שהקב"ה מטעימו בעה"ז לא תהי' ממקום חוץ ח"ו אלא ולך תהי' צדקה לפני ה' אלקיך ממקום קדוש ומבורך וק"ל. פר' כי תצא - כד

אחת שאלתי וגו' - הבקשה היחידה שיש בה תכלית

אחת שאלתי מאת ה' אותה אבקש שבתי בבית ה' כל ימי חיי לחזות בנועם ה' ולבקר בהיכלו, יש לדקדק כפל אחת שאלתי אותה אבקש וי"ל ע"פ מה שהוכיח ספרי מוסר על הצווחין בימים נוראים ככלב, הב הב וכו' והוא מהזוהר אלא יהי' כוונת תפלת פרנסה וחיים שע"ז יהי' פנוי לעבודת ה' נמצא כל השאלות שאנו שואלין אין זאת הבקשה כי תכלית בקשתינו להיות פנוי לעבודת ה' יתברך אבל אחת שאלתי שאותה בעצמה אבקש והוא שבתי בבית ה' ודו"ק. תורת משה - ליקוטים

זיווגו של יצחק התעכב עד שהתפלל

ויצא יצחק לשוח בשדה לפנות ערב וישא עיניו וירא והנה גמלים באים, והנה שיחה היינו תפלה כידוע, ומה ענין לכאן שנשא עיניו והנה גמלים באים

ומה בא להשמיענו, גם כתיב ויספר לו העבד את כל אשר עשה פירש"י שקפצה לו הארץ ושנודמנה לו רבקה בתפלתו, יש לפרש כך, דהלא יפלא כיון שבהליכתו קפצה לו הארץ, מ"ט לא קפצה לו בחזירתו, אבל נראה לענ"ד כי עתה הלך יצחק לשוח ולהתפלל על הצלחת העבד עם הזדמנות בת זוגו והקב"ה לא רצה לגלות לו ליצחק את בת זוגו עד שהתפלל תחלה כי הקב"ה התאוה לתפלתו ע"כ נתאחרו בדרך ולא קפצה להו ארעא, אמנם מיד כשיצא יצחק לשוח בשדה אחר תפלתו מיד וישא עיניו וירא והנה גמלים באים ברגע כמימרי' ראה אותם, וזה שספר לו העבד שקפצה לו הארץ בהליכתו ומכ"ש שהי' לו לקפוץ בחזירתו אלא שנודמנה לו רבקה בתפלתו של יצחק. חתם סופר עה"ת פר' חיי שרה

להשיג יראת שמים, צריך תפילות רבות

מה שאחז"ל הכל בידי שמים חוץ מיראת שמים וילפינן ליה מקרא מי יתן והיה לבבם זה להם ליראה, הנה לכאורה נ"ל בודאי יראת שמים היא בידי שמים ולולי עזרת ית"ש לא יגיע אחד מאלף ליראה את ה' חוץ ממתי מעט אשר אינם צריכים סעד לתומכם כאבות ומרע"ה וכיצא, אבל זולתם ראה כמה תפלות התפלל דוד המלך ע"ה בתמיניא אפי' על ככה, אך מה שאינו בידי שמים היא הבחירה שלב שישתוקק אדם וירצה להיות עובד ה' ויתפלל על ככה אותה השתוקקת לבד אינה בידי שמים והיא מבחירת אדם, ע"כ אמר מי יתן והי' לבבם זה ליראה אותי, לא אמר מי יתן ויראו אותי שזה אינו בידם אלא מי יתן והי' לבבם זה ליראה שיהי' חמדה בלבבם ליראה. פר' עקב - דברים ח"ז

בתפילות זכרנו לחיים, שתי בקשות - לחיי העוה"ב ולחיי עוה"ז

הקב"ה רוצה ומתאוה לתשובת רשעים ולעומת זה לא יחפוץ במות המת, והענין, הקב"ה הוא מלך חפץ בחיים' וגם 'אלקים חיים', ובבחינת 'אלקים חיים' רוצה שנהיה ראויים לדבוק בוי"ת ש'סוף, כדי שבמיתתם קרוים חיים כי נדבק אז בחיים האמתי אלקים חיים, ומצד בחינת מלך חפץ בחיים', רוצה שנהיה חיי העוה"ז כי על שם העוה"ז נקרא מלך ואינו מלך בלא עם, ע"כ במיתת אדם מתמעט הדמות וכבוד מלכותו.

ועל זה אנו מתפללים זכרנו לחיי העוה"ז להיותך מלך חפץ בחיים', וכתבנו בספר החיים העוה"ב להיותך 'אלקים חיים', והקב"ה מתאוה לרשע שישבו כדי שיזכה גם לחיי העוה"ב. פר' נצבים - כטיט

חיזוק בעניין עניית אמן

בנים לא אמונ'ם, במדרש ילקוט אמונ' לשון אמן שלא ענו אמן עיין שם במדרש. יש לדקדק וכי זה הוא חטא גדול כל כך עד שפרט בשירה חטא זה משאר החטאים שהמה הרבה גדולים ממנו, נ"ל לפרש הנה כל רעה שנעשה הוא מחמת חסרון בטחון ואמונה, אבל אם היינו אדוקים באמונה שלימה וטהורה שהכל מהקב"ה ומידו נתעלנו הכל ובלעדו אין כלום לא היינו חוטאים ומבעיטם.

והנה כוונת ופירושו של עניית אמן שהיא אמת ולשון תפילה שייאמן כן וזה כוונת המדרש אלו היו עונים אמן להאמין בכל הברכות והתפילות שאנו מברכים ומתפללים שהמה אמת והכל בידו של הקב"ה ובהשגחתו לא היינו חוטאים ולא היה כעס לפני המקום רק רצון טוב אבל יען לא ענו אמן ולא האמינו בו באו לכל זה לחטוא עד שישובו אל ה' וירחמם. פר' האיני - דברים לבכ

מבט אל התפילה

זווית ראייה שונות על ענייני התפילה

'תפילת רבים' מועילה או...?

כך גדל וצמח לשם ולתפארת עד כי נודע כאחד הפוסקים המפורסמים, דיין ומו"ץ בכל מקצועות התורה.

צלצל חד בפעמון קטע את מחשבותיו, בפתח עומד מזכיר בית הדין: אלה שקבעו פגישה עם הרב מסתיימים לתורם. רגיל הוא הגאון ר' ברוך לפגישות אלו, אם הזמנת דין תורה, או פעמים יבוא צורב צעיר לעשות שימוש לרבות, גם תלמידי ישיבה וכוללים יבואו להיבחן על לימודם, אך הפעם נראה המפגש שונה בתכלית.

אב שפוף ובנו נכנסו לחדרו, לא נראה שבאו להיבחן על דפי גמ' או סימנים בשו"ע. במה אפשר לעזור לכם? פונה הוא אליהם. שמענו שכבוד הרב בוגר ישיבת 'גינת התורה' והמקורבים ביותר לראש הישיבה. אכן כך, ומה רצונכם? כאן לגלג אביו של יוס'ה את כל הסיפור העגום, וחכה למוצא פיו ולעצתו של הרב, כדבריו נן יעשה.

בתחילה ניסה הרב לברר אם ניסו בדרכים רגילות כגון התחייבות לסיפור המעשה וכדו', אך כשהובהר שהסיפור 'כבד' ביותר והפעם זה רציני בהחלט, הניח ראשו על ידיו כמנסה להיזכר בדבר מה ולתת עצה הוגנת.

אמור לי יוס'ה! בזמני היה נהוג שמידי פעם נכנסים הבחורים המצויינים לראש הישיבה להיבחן על מה שלמדו בתקופה האחרונה, האם גם כיום נוהג דבר זה? אמנם כן, עונה יוס'ה, אך מה כל זה נוגע אלי, וכי יכול אני להיבחן, הרי לא למדתי מאומה בכל התקופה האחרונה.

שמע טוב! כשהייתי בישיבה ידענו תמיד שבשעה זו שהבחורים הטובים מראים את עמלם ויגיעם זה 'עת רצון' מיוחד אצל ראש הישיבה, בזמן זה היו יכולים לעטול ולבקש ממנו גם דברים שבדרך כלל לא היה שייך לבקש. זכורני סיפור דומה לשלך, בחור שסולק מהישיבה על עוולות גדולות שעשה, נכנס יחד עם בחורים אלו, ולאחר שנבחנו והצליחו, ביקש והתחנן לחזור לישיבה, גם הם ביקשו עבודה, ואכן התקבלה בקשתם ואותו בחור נשאר בישיבה, לדעתי זו התקווה האחרונה שלך. אך אנא ממך לטובתך! הגם שהבנתי שקשה לך להתאפק ממעשי קונדס וליצנות, לכל הפחות בזמן זה שמור על עצמך והיננע, ובעז"ה יכנסו הדברים בלב של רה"י ותוכל להיטאר בישיבה, שיהיה לך בהצלחה.

לצעורי לא נגמר הסיפור בטוב, יוס'ה שלנו אכן נכנס עם הבחורים המצטיינים, אך במקום לעמוד בכניעה ולהמתין להגשת הבקשה לגורלו, היה 'מוכרח' לעשות איזה תעלול קטן ומשעשע, לא רק שהזיק לעצמו, גם הוציא את הבחורים מהריכוז ולא הצליחו לעמוד במבחן, גם בקשתם עבור עצמם לא התקבלה. יוס'ה גרם עגמת נפש רבה לעצמו ולחבריו וכמובן לראש הישיבה. מיותר לציין מה עלה בגורלו, לאחר שאת תקוותו האחרונה קטע הוא במו ידיו.

נחבון מעט ונראה שאין אנו רחוקים כ"כ מאותו יוס'ה, כמה פעמים כבר הבטחנו להשי"ת לחדול ממעשיו הרעים ולא ננעיס את הבורא בדרכינו, שוב ושוב נפלנו ועברנו על רצון ה'.

בבואנו לתפילה לבקשה ותחנונים בעד נפשנו חיינו וכל צרכינו במה אנו ניגשים, הרי כך אמרנו ביום א' דסליחות: באלו פנים נשפך שיחים, געלנו נתיבותיך הישרים והנכוחים, דבקנו בתועבות ובמעשים זנוחים, הלכנו אחרי משאות שוא ומדוחים, והקשינו עורף והעזנו מצחים.

אולם חז"ל הק' היודעים דרכי השי"ת גילו לנו: אימתי 'עת רצון' בשעה שהציבור מתפללין ... מנין שאין הקדוש ברוך הוא מואס בתפלתן של רבים שנאמר הן א-ל כביר ולא ימאס (ברכות ח.), הביאור בזה ידוע, כשהאדם מתפלל ביחידות מדקדקים אחריו לפי מעשיו אם ראוי להיענות לו, אם משא"כ הציבור יחדיו - לא ימאס תפילת רבים והוא 'עת רצון' לקבלת התפילות.

אך אם גם את תקווה זו קוטעים והורסים רח"ל. הרי כך כתוב בספ"ק 'עבודת ישראל' (אבות פ"ה, ד"ה ולא נצחה הרוח וכו') לכן צריך להזהר שלא לדבר בבית הכנסת שום דיבור קל חוץ מן התפילה, כי כשמדבר דברים בטלים דומה כמי שמדבר עם המלך והופך פניו ממנו ואומר אדוני המלך אי אפשי לדבר עמך רק אדבר חפצי ובהוה היו דוחק רגלי השכינה ח"ו. ואף שאר העם המתפללין בכונה תפלתן, גם כן יוכל להיות שלא תקובל ח"ו תפלתם בעון האחרים, ומכל שכן בשעת חזרת הש"ץ ובשעת קריאת התורה שצריך לשמוע דברי הש"ץ, עכ"ל. באיזה פנים נוכל לעמוד עוד.

נחזור לסיפורנו, ההבדל הוא, שלא כמידת בשר ודם מידת הקב"ה, גם אם עד היום הרשיע והזיק לתפילות אחרים רח"ל, מכל מקום ישוב וירפא לו, יתקן דרכיו ויקבל ע"ע בהחלטה גמורה שלא לדבר יותר בכל שעת התפילה, או יתקבלו כל התפילות לרחמים ולרצון, אמן כ"י

מאז ומתמיד לא הייתה דרכו של יוס'ה סוגה בשוטנים, עוד בהיותו ילד קטן הכירו בו כולם כילד 'חצוף ומרדן'. בקטנותו בחיידר, היה ברוב כישוריו מטיס מטוסי נייר מעבר לעבר ומפריע בדיבור עם חבריו במהלך השיעורים, כשהיו מעירים לו על כך, היה מתחצף ומיתמם כאילו אין ידו במעל, נדימותיהם וצעקותיהם של רבותיו ומוריו הועילו לזמן קצר בלבד ומיד שב לסורו בדרכים אלו ואחרות.

גדל הילד גדלו הבעיות, חוצפותיו ומרדנותו העלו "רמה" ולא ידעו גבול, יוס'ה לא "הסתפק במועט", אלא "הצליח" להוציא את הרעבע'ס גם הסבלנים ביותר, מסלוחים.

כמובן שב"כישוריו הברוכים" לא הסב רוב נחת להוריו, שוב ושוב קיבלו קריאות חוזרות ממנהל התלמוד תורה שצריכים לטפל בדחיפות ב"תכשיט" שלהם, אמנם ניסו בטוב וברע, אולם הרבה לא היה להם מה לעשות.

עם סיום שנות הילדות, מתחילים עם הבחינות לישיבה קטנה, ידעו הוריו שלא קל יהיה להם להכניסו לישיבה ראויה לשמה, על כן התחננו בכל נפשם שיחוס וירחם עליהם, שלכל הפחות בזמן זה ישמור על התנהגות סבירה ולא יגרום להם בושות נוספות על אלו עד כה.

איכשהו הצליח יוס'ה 'להתגבר' על עצמו ובתקופת הבחינות הראה את כוחו והתאפק ממעלליו, גם כישוריו הלימודיים עלו יפה וכך הגיע לישיבה קטנה מפורסמת מהטובות בארץ ישראל.

אך כצפוי, לא ארך זמן רב ושוב חזר לסורו ומעשיו הנלוזים, הגדיל עוד לעשות ומשך גם את חבריו למעשי קונדס שונים נגד צוות רבני הישיבה וההנהלה, כמובן שמעשים אלו לא עברו בשתיקה ולאחר זמן קצר מצא את עצמו מחוץ לישיבה, שוב ניסה מחדש בישיבה אחרת, אך כמעשהו בראשונה כך בשנייה והמשיך כדרכו וחוזר חלילה, כך הביא את עצמו להתגלגל לעוד מקום ועוד מקום, עד שבשנות בחרותו הצעירים היה כבר 'מפורסם' לאותו 'פגע רע' שמזלו לא שפר עליו 'נורק' ככדור ממקום אחד למשנהו, כולם נדו לו בראשם כאחד שאין לו תקווה ומאומה לא יצא ממנו.

לכל ישראל רחמנים בני רחמנים, בהגיעו לשנים בו כל בני גילו עולים לישיבה גדולה, נכנסו ל'תמונה' עסקנים רציניים ידועי שם שהחליטו לקחת לידיהם 'עסק מסובך'. זה טיפול מסור ארוך ומתמשך העמיד את יוס'ה על הרגליים, עד שהבטיח להם בהבטחה גמורה, שמעתה ישנה את דרכיו לטובה וישקיע את מוחו ולבו אך ורק בתורה ויר"ש ויחדל לחלוטין ממעשיו, מהיום ירוו הוריו ומוריו הרבה אידיש נחת. בכח השתדלותם, זכה והתקבל לישיבה המצויינת 'גינת התורה' אשר שמה הולך לפניו, רבים וטובים צמחו בישיבה זו לשם ולתפארת.

במשך כשנה אכן הוכיח יוס'ה את עצמו ועשה חיל בלימודיו, לא פסח על השיעורים ולא החסיר שום תפילה בישיבה. ככל שהרגיש יותר סיפוק בלימודו, חדל ונמנע עוד מתנהגו ומעשיו שהונהגו אצלו בצעירותו, אט אט היה נראה שאכן עולה הוא על דרך המלך.

עברה שנה, 'ויגדל הנער', יוס'ה עולה לשיעור ב', קעת הרגיש כבר יותר בטוח בעצמו, לא דרש מעצמו כבתחילה. בהתחלה זלזל מעט בשעות קימה, פה ושם החסיר תפילות בישיבה, אט אט איחר גם לסדרי הלימוד וכמובן לא מצא טעם בשיעורים כימי קדם.

זה לעומת זה, כשטעם רוחני כבר לא היו בראש מעייניו, חיפש סיפוק מדברים אחרים ולא עבר זמן רב עד שחזר וצמח אותו יוס'ה הישן משנות ילדותו הפרועות, זלזל במשגיח, התחצף למגיד שיעור זה ולר"מ פלוני, עונשים ואזהרות חוזרות ונשנות העמידו אותו על מקומו לזמן קצר ביותר עד שובו לאיוולתו.

ביום מן הימים לאחר שהעז מצח כנגד ראש הישיבה באופן בלתי נסבל, לאחר דיונים סולק מהישיבה, בהודעה שאין לו מה לחפש יותר בין כותלי הישיבה לצמיתות.

הוריו שכבר ידעו הרבה סבל ממנו, גם העסקנים הנמרצים שפעלו רבות עבורו לא ידעו את נפשם, ניסו את מזלם אולי בכל זאת, אך הפעם הייתה ההודעה נחרצת מסתם הידוע: 'יש גבול לכל תעלול', הישיבה סבלה כבר די והותר, אין על מה לדבר.

תקווה אחת עוד הייתה להם בהתייעצות עם יודעי דבר, לפנות אל הגאון ר' ברוך לרנר שליט"א רב"ד 'עומקה של הלכה' ולשמוע את עצתו, בהיותו מהמקורבים ביותר מזה שנים, אצל ראש ישיבת 'גינת התורה'

רכנו על ספרי עוסק הגאון ר' ברוך שליט"א בעיון בסוגייה עמוקה וקשה לקראת דין תורה מסובך שאמור להתקיים למחרת. בצעירותו עמל ויגע בישיבת 'גינת התורה', והיה לאחד הבחורים המובהקים בישיבה, אמון הוא על מה שחונך בצעירותו לפני כשלושה עשורים שהתעסקות בלימוד עיוני ומעמיק בשנות הבחורות בישיבה יועילו אף ללימוד ההלכה ולכל מקצוע בתורה ברבות השנים,

נספר תהלתך

סיפורי ישועות בזכות שמירת התקנה הק'

מוגש ע"י מכון 'מקדשי תיראו - ויראת מאלקיך'

החדר הפנימי בו האדמו"ר שלך מקבל אותך עם קוויטל, ותוך כדי שיחתך עם האדמו"ר אתה קורא ומעיין בעלון תורני שנמצא על שולחנו של האדמו"ר, או שאתה בודק מי מתקשר אליך, או סתם אתה מתעסק עם הפלאפון, או שהחלטת שעכשיו אתה מדבר עם חבר, איך זה נראה לך, היש חוצפה ועזות מצח גדולה מזה, חשבת איך הגבאים או החסידים היו מגיבים לאחר מכן, זה הקו שהנחה אותי באותם דקות גורליות, מול ארון הקודש, בו קיבלתי על עצמי לשנות את דרכי בכל הנוגע לתפילות, ולהתחיל להתנהג בתפילות, לפחות כמו מתי שאני נמצא בחדרו של האדמו"ר, הרי כתוב מורא רבך כמורא שמים, וכאן זה ההיפך, ועם הקבלה החזקה הזאת הלכתי לישון בהרגשה טובה ומרוממת.

למחרת בצהריים, עשו לבני בדיקות דם שיגרתיות לראות עם התרופות התחילו להשפיע במשהו, וכשהגיעו התוצאות ראיתי שהרופא מזעיק עוד רופא, והרופא הנוסף לאחר עיון בתוצאות מזמין את מנהל מחלקת ילדים, והמנהל הזמין פרופסור, נבהלתי מאוד ושאלתי מה קרה, הרופא קרא לי בצד והסביר לי שהתוצאות מראות שאין חיידק וזה לא מסתדר להם, בשום פנים ואופן. כי בכל הבדיקות הקודמות רואים בבידור חיידק, וכזה נס לא ראה מעולם, כשהוא כבר 30 שנה רופא, וגם בספרות הרפואית אין לזה כנראה תקדים, וכרגע הם החליטו שהיות שהיום ערב שבת, הם שולחים אותנו הביתה עד מוצאי שבת, ושהילד יקח ליתר בטחון אנטיביוטיקה דרך הפה בשבת, ושנחזור במוצאי שבת והם יחליטו מה לעשות. חזרנו הביתה לשבת הילד הרגיש טוב ב"ה, ואפילו הלך לתפילות בבית המדרש, ובמוצאי שבת חזרנו לבית חולים ועשו שוב מיפוי עצמות וכו' והתוצאות הראו בבידור שהחיידק נעלם כלא היה וגם שאין שום נזק לעצם ב"ה. ושיחררו אותנו הביתה בלי כדורים וכלי תרופות. כשהרופאים ההמומים שואלים אותנו איזה סגולה עשינו שזכינו לכזה נס. לסיכום, הילד ב"ה בריא ושלם, ואני נהייתי מקדש השם.

א.ב.ח. ירושלים

נ.ב. הבטחתי לפרסם את הנס, בכדי לחזק אנשים נוספים הזקוקים לישועות, ומנסים כל מיני פטנטים, וקיצורי דרך, להוושע נסו לקבל על עצמכם לכבד את הקב"ה ובוודאי שלא לבזותו, ויתקיים בכם הפסוק כי מכבדי אכבד, ובחרת בחיים.

בני בן העשר חזר מהת"ת באמצע היום בגלל חום גבוה וכאבים חזקים בעצם של הרגל, רופא המשפחה שבדק אותו אמר שהוא שולח אותנו למיון ילדים בבית החולים שערי צדק, כי זה נראה לו זיהום או דלקת כתוצאה מחיידק מסוכן שאוכל ר"ל את העצם, כשהגענו למיון שלחו אותנו מיד למיפוי עצמות, סי טי וכו', ולאחר שהגיעו התוצאות, הודיעו לנו שזה החיידק המסוכן הנ"ל צריך להתחיל באופן מיידי בטיפול אנטיביוטי מסיבי דרך הווריד, שימשך כ-8 שבועות, והטיפול כרוך באשפוז ממושך מאוד. וכן שנתפלל טוב שלילד לא יהיה פגיעה בעצם שגורם לצליעה ולנכות לכל החיים ח"ו. בלילה הראשון נשארתי אני להשגיח על בני ולאחר שנדרם בשעה 2:00 לפנות בוקר לערך עליתי לקומה 8 בבית חולים, שם הבית מדרש ואמרתי תהלים וכו'.

ביציאתי, ראיתי מודעה, ובו כתוב שהמתפלל במניין בקביעות והעונה אמן ויהא שמייה רבא בכוונה, וכן הנזהר שלא לדבר בשעת התפילה וקריאת התורה, זוכה שהגזירות נעצרות, ושקורעין גזר דינו וזוכה לבנים חיים וקיימים, וכן ינצל הוא וכל יוצאי חלציו מכל צרה וצוקה ומכל נגע ומחלה וכו'. אני, שידעתי לצערי הרב, את מצבי הרוחני בכל מה שקשור לתפילות במניין ולנושא של מורא מקדש. ובפרט בכך שהייתי מדבר בשעת התפילה וקריאת התורה, נשברתי לרסיסים, ניגשתי לארון הקודש שהיה נעול, הזזתי את הפרוכת ופרצתי בבכי נוראי, דבר שלא קרה לי מעולם, פשוט בכיתי, ובכיתי... הדמעות זלגו ללא הרף, זה בכי ללא שליטה, בכי שמטהר את הנשמה לחלוטין, כמוזבן כשבכיתי גם התחרטתי ועשיתי תשובה מכל הלב על העבר, שזה כולל תשובה על חילול ה', ביזוי ה', פורש מהציבור, כפיות טובה להקב"ה על כל החסדים והרחמים שהשפיע עלי, ועשה איתי ועם כל בני ביתי עד עכשיו, וגם קיבלתי על עצמי בקבלה גמורה, שבליל נדר אין יותר חברים ודיבורים בשעת התפילה וקריאת התורה, אין יותר תפילות בלי מניינים, אין יותר לאחר לתפילות ולהפסיד בלי סוף אמן ויהא שמייה רבא, אין יותר לקרוא עלונים בשעת התפילה וחזרת הש"ץ, אין יותר להסתובב בחוץ בשעת התפילה, אין יותר להתעסק עם הפלאפון בשעת התפילה, זה אולי נשמע הרבה דברים ונראה קשה מדי, אבל זה רק החלטה בראש, וזה קל מאוד, בפרט כשרואים את התוצאות. בקיצור, כל דבר שאני לא יעז לעשות כשאני נכנס להאדמו"ר שלי עם קוויטל אותם דברים אני גם לא יעשה בשעת התפילה, לדוגמא, תאר לעצמך שאתה בתוך

קנה לך סגור ליום הדין קבל על עצמך סתימת פה בכל שעת התפילה

קנה זה תבקש: אבינו מלכנו,
סתם פיות משטינינו ומקטריגנו

ציידה לדרך

פעם אמר כ"ק האדמו"ר הרה"ק ר' שמעון נ"נ מלעלוב זצוק"ל (יומא דהילולא - יום הכיפורים) באתרא קדישא מירון, לכל אדם יש משאלות שהוא צריך להיוושע בהן ולזה מתפללים כאן אצל התנא האלקי רבי שמעון בר יוחאי, אולם הסגולה לקבלת התפילה היא ע"י שיקבל ע"ע קבלה טובה שלא לדבר בשעת התפילה, ואז בטוח שימלאו בקשותיו.

מתוך עלון ט' - תשרי תשע"ז

העלון נתרם

לעילוי נשמת
הר"ר שאול ברוך בן הר"ר שלמה ראובן ז"ל
נלב"ע ד' תשרי תשע"ז
ת.נ.צ.ב.ה.

המערכת מאחלת לכל 'שומרי משמרת הקודש'
מרחן ראש הישיבה שליט"א ורבני הישיבה שליט"א
וכל בני הישיבה הי"ו, בברכת

כתיבה וחתומה טובה

תכתבו ותחתמו

לשנה טובה ומתוקה, שנת ברכה, שנת

הילחה מרובה ברוחניות ובגשמיות, שנה שימלא ה' כל
משאלות לבכם לטובה

יו"ל ע"י מערכת 'שומרי משמרת הקודש'
לחיזוק והתעוררות בענין שמירת הדיבור בשעת התפילה
ישיבת 'חזון נחום' ת.ד. 405 ב"ב

מהתיקנות הדף היומי

בס"ד | פנינים מתוך שיעורי הדף היומי של הרה"ג אברהם ישעיהו קובלסקי שליט"א

יומא דהילולא קדישא

ליומא דהילולא של הרבי הקדוש רבי ישראל הופשטיין זצוק"ל המגיד מקוז'ניץ בעל ה"עבודת ישראל" בנו של הצדיק הקדוש רבי שבתי הופשטיין זצוק"ל נסתלק י"ד תשרי (תקע"ה)

בזכות התפילה בכוונה ביום הכיפורים זוכים לבנים צדיקים

הרבה פעמים ביקש הרבי הקדוש רבי לוי יצחק מבארדיטשוב בעל הקדושת לוי זצוק"ל, את רבינו המגיד מקוז'ניץ ז"ע, שיספר לו עובדות על אביו הקדוש רבי שבתי זצוק"ל, כדי להבין איך זכה להוליד נשמה קדושה כזו כמו רבינו. אך כל הסיפורים שהרצה רבינו בפניו, ביטלם הקדושת לוי ואמר, לא, לא בשביל זה זכה לזה, עד שסיפר לו רבינו סיפור זה:

בעשרת ימי תשובה נתקבצו עסקני העיר אוסטורבוצה, לדון בכובד ראש את מי לבחור לחזן' ביום הכיפורים, אחרי שהחזן הקבוע הלך לעולמו בצום גדליה. באמצע האסיפה, נשמעו דפיקות על הדלת. ראש הקהל פתח את הדלת, ולתדהמתו הוא רואה גוי לבוש מדים עם איגרת בידו. באיגרת נכתב, ש"טר המחוח' גור אומר, ש"וסלע החזן" ישמש בשנה זו 'חזן' ביום הכיפורים, ואם לא יקבלו את דבריו, יגזור עליהם צרות רבות ומשונות.

יוסלע היה לפני שנים רבות החזן בבית הכנסת, אך במשך השנים החזן לתת קולו בשיר לפני שרי המלוכה, וכך נהיה קרוב למלכות, זה גרם אצלו שינוי גדול לרעה, עד כדי כך שנתעורר ספק אם עדיין שומר שבת הוא. מאז לא נתנו לו יותר לגשת לעמוד התפילה, ולא צירפו אותו למנין. עתה כשנסתלק החזן הקבוע, גמלה בלבו של יוסלע החלטה, היות שהוא מקורב למלכות, הוא יגזור על אחיו היהודים בגזירת מלכות, שהם מחוייבים לקבלו לחזן' ביום הכיפורים. כשנדע הדבר בעיר, נהיה מצב של ערב תשעה באב, כולם היו שבורים ורצוצים על החזן שהם מוכרחים לקבל על אפם ועל המתם.

ליל יום הכיפורים. יוסלע ניגש לעמוד בגסות הרוח, כמי שמרגיש שהניצחון בידו, ומתחיל בנעימה: 'כל נדרי'. כשהתחילו תפילת מעריב, הוחלט על ידי כל הציבור, לצעוק בשאגות אדירות את כל התפילה, כדי שלא ישמעו את קולו של יוסלע. וכמעשה בערבית, כך מעשיהם גם למחרת בכל תפילות יום הכיפורים. כאשר ביחד עם קולות ושאגות התפילה, היכו בידם על השולחנות ועל הכתלים, וכשכאבה ידם התחילו להכות בידם על המחזורים, וכששוב כאבה ידם, התחילו להכות עם המחזורים על השולחנות, כך שכמעט כל המחזורים נקרעו.

בסיום תפילת נעימה, כשיוסלע נחך לראות שלא נשמע קולו כלל בחלל בית הכנסת בכל יום הקדוש, נתמלא בושה וכלימה, הוא הוריד ממנו את הטלית וברח מן בית הכנסת עוד לפני אמירת הקדיש האחרון. כל העם נתמלאו בשמחה רבתי על ניצוח הסטרא אחרא.

כשכבר נתרוקן הבית הכנסת כמעט מכל המתפללים, צדה עינו של אחד המתפללים ברבי שבתי כורך הספרים, כשהוא פוסע שלש פסיעות אחרי גמרו תפילת נעימה. מזל טוב! - אמר לו האיש, ברוך השם ניצחנו את החזן, הוא ברח מכאן, אה, איזה שמחה זה, ובפרט בשבילכם רבי שבתי, היות ומובטח לכם בשנה זו פרנסה טובה, אחרי שכולם יצטרכו ללכת אצלכם את המחזורים שנקרעו לגזרים.

איזה מחזורים? - תמה רבי שבתי. נו, המחזורים שכולם היכו עליהם, והיכו בהם את השולחנות במשך כל יום הקדוש בקולות ושאגות אדירות. אך רבי שבתי לא מבין, איזה הכאות, איזה שולחנות איזה קולות, איזה שאגות. והתברר שרבי שבתי היה כל כך שקוע בתפילתו, עד שלא שמע כלום!!! לא את הצעקות, ולא את ההכאות, ולא כלום!

כשמע מרן הקדושת לוי סיפור זה מפי בנו - רבינו המגיד מקוז'ניץ, נענה ואמר: אכן נודע הדבר, אכן ראוי הוא לבן קדוש כזה, כמו רבינו, אחרי שהיה שקוע כל כך בתפילתו ביום הכיפורים, עד שלא שמע ולא הרגיש שום דבר הנעשה סביבו.

הבחור שגרם לרבי הקדוש זצוק"ל לרעוד

סוד הוידי שאומרים כל שנה ביום הכיפורים

בדף היומי שלנו (קידושין מה): מובא הפסוק (צפניה ג, יג) **'שארית ישראל לא יעשו עוולה ולא ידברו כזב'**. תלמיד חכם מופלג חסיד צאנו סיפר לי סיפור מרטיט על רבו הקדוש בעל השפע חיים מצאנז ז"ע, ומצוה לפרסם את הסיפור לא רק בערב יום הקדוש, גם כל השנה.

ומעשה שהיה כך היה, בחור תוסס במיוחד למד בישיבת צאנז, המשגיח אכל ממנו כל יום מרורים מחדש. בלית ברירה זרקו אותו מהישיבה כל תקופה לכמה ימים, עד שהבחור הבטיח שמעתה יתנהג בסדר וילמד בהתמדה, החזירו אותו, אך אחרי תקופה שוב זרקו אותו. כנראה שהבחור דאג שהמשגיח יקבל ביושר את המשכורת בסוף החודש... ושהמשגיח לא יהיה חסר פעולה.

ויהי היום, הבחור השתולל בצורה נוראה. המשגיח הודיע לו, לחיים ולשלום, אתה הולך הביתה ואתה לא חוזר יותר לפה בשום צורה שהיא, תם ונשלם. הוא נזרק בבושת פנים מהישיבה. הבחור שראה שכלו כל הקיצין, הוא הולך להיזרק לרחוב, חיפש רגע שלא היה גבאים, ובלי לשאול לאף אחד הוא נכנס לקדוש פנימה, לרבי הקדוש מרן השפע חיים מצאנז זצוק"ל, וסיפר לרבי את כל אשר קרהו. ואמר לרבי, אני מבטיח שמהיום והלאה אני יהיה בסדר, אני ילמד טוב ויותר אני לא יעשה שום בעיות. הרבי הקדוש אמר לו, גיי ארין צוריק לערנען אין ישיבה - תחזור לישיבה ללמוד. הוא חזר מיד לישיבה, כמובן בשמחה גדולה, המשגיח אמר שיותר לא יחזור, והנה הוא כן חזר.

אחרי שעה המשגיח נכנס להיכל הישיבה, והוא רואה את אותו בחור יושב בישיבה! המשגיח מחליף צבעים, הוא ניגש לבחור ושואל אותו, וואס טוהסטו דא? מה אתה עושה פה? אמר לו הבחור, הייתי אצל הרבי, והרבי אמר לי לחזור וללמוד בישיבה. המשגיח רץ כולו נסער לרבי ואומר לו, הרי הבחור כבר הבטיח והבטיח והבטיח ולא עמד בהבטחותיו.

הרבי הקדוש נרעד כל כולו. הוא הראה על עצמו ושאל בחרדה, זאת אומרת שאני כבר לא יכול לעשות תשובה? הרי גם אני אומר כל יום שלשה פעמים בתפילה, סלח לנו אבינו כי חטאנו. המשגיח הבין מיד את המסר והוא נכנע. ומיותר לציין, שהבחור גדל ונהיה תלמיד חכם מופלג.

לפני השיעור סיפרתי את זה לשאר בשרי, כל רז לא אניס ליה בנגלה ובנסתר, והוא אמר לי שזה תניא מפורש באיגרת התשובה (פרק יא), וזה לשונו הקדוש: ומה שמשבחים ומברכים את ה' חנון המרבה לסלוח, המרבה דייקא, וכמו שכתוב בפסוק בספר עזרא ורב לסלוח. דהיינו, שבמדת בשר ודם אם יחטא איש לאיש, וביקש ממנו מחילה ומחל לו, ואחר כך חזר לסורו, קשה מאד שימחול לו שנית, ומכל שכן בשלישית ורביעית.

אבל במדת הקדוש ברוך הוא, אין הפרש בין פעם אחת לאלף פעמים, כי המחילה היא ממדת הרחמים, ומדותיו הקדושות אינן בבחינת גבול ותכלית, אלא בבחינת אין סוף כמו שכתוב (איכה ג, כב) כי לא כלו רחמי וכו'.

ולכן מעביר אשמותינו בכל שנה ושנה, וכל החטאים שמתוודים בעל חטא' מדי שנה, אף שחזר ועבר עליהם, חזר ומתודה עליהם ביום הכיפורים בשנה הבאה, וכן לעולם. ובכל שנה ושנה לאו דוקא, אלא כמו כן בכל יום ויום שלשה פעמים מברכים, 'ברוך אתה ה' חנון המרבה לסלוח'. עד כאן לשונו הקדוש.

על פי זה אפשר לבאר את הפסוק המובא בדף היומי שלנו, **שארית ישראל לא יעשו עוולה ולא ידברו כזב**, פירושו, הגם שכלל ישראל אומרים שלשה פעמים ביום 'סלח לנו אבינו כי חטאנו', ובכל שנה ביום הכיפורים הם מתוודים שוב ושוב ואומרים על חטא, ובסוף חוזרים לסורם חלילה, מכל מקום מתקבלת תשובתם, **כי שארית ישראל לא ידברו כזב** בעת אמירת היודי, רק בשעת מעשה הם מקבלים על עצמם באמת שמעתה לא יעשו עוולה.

(מתוך הפתיחה לשיעור בא מציעא דף יב, ז' תשרי תשע"ז)

המחילה
היא
ממדת
הרחמים

הפסוק בקהלת (ז, ט), **לך אכול בשמחה לחמך ושתה בלב טוב יינך כי כבר רצה האלקים את מעשיך**. פתחתו מדרש רבה (קהלת ט, סדרה תליתאה א), וראיתי שם דברים נפלאים, זה לשון המדרש, וביום הכפורים מתעניין כולו, והקדוש ברוך הוא מתיר להם עוד שליש מעונותיהן, עד שמתעניין אנשים ונשים וטף, מוחל להם הקדוש ברוך הוא את הכל, ואומר, מה דאזל אזל מן הכא ולחן הוא חושבנא, יצתה בת קול ואומרת להם, **לך אכול בשמחה לחמך**, כבר נשמעה תפלתכם. ובחידושי הרד"ל על המדרש (אות ב') מצייין, שהתוספות במסכת יומא (פז ד"ה והאמר) מביאים מדרש, שבמוצאי יום הכיפורים יוצאת בת קול זה, **לך אכול בשמחה לחמך**.

והנה כל אחד יודע ש'אלקים' מרמז למידת הדין, 'ה' ה'ה' למידת הרחמים, ויש להבין איך נכנס לפסוק זה, שם אלקים, **כי כבר רצה האלקים את מעשיך**, הרי אלקים זה מדת הדין. וחשבתי בחמלתי 'ה' עלי ובסייעתא דשמיא, שבזכות שכלל ישראל במוצאי יום הכיפורים, אוכלים בשמחה לחמם ושותים בלב טוב יינם, על ידי האכילה והשתיה הזאת הם הופכים את מידת הדין לרחמים. והנה **כי כבר רצה האלקים את מעשיך**, גם 'אלקים' מידת הדין, **רצה את מעשיך**, והופכת להיות רחמים.

(מתוך הפתיחה לשיעור - עירובין דף נא, י"א תשרי תשפ"א)

דברי אלקים חיים

ממרח הרבי הקדוש הדבר חיים מנדבורנה זצוק"ל על פרשת השבוע פרשת האזינו - שבת שובה

ימצאנו בארץ מדבר ובתוהו ילל ישימון יסובבנוהו יבוננהו יצרנהו כאישון עינו (לב, י). ובהפטרת השבוע **שהוא שבת שובה**, שובה ישראל עד ה' אלקיך וגו' (הושע יד, ב). כבר נודע מה שכתבו הקדמונים (בספר הקדוש דרך פקודיך מצוה ל"ת ל"ד, חלק הדיבור, ג, בשם קבלנו מרבתינו), כי דיבורו של האדם קצוב מיום היוולדו כמה דיבורים ידבר במשך ימי חייו, וכאשר מסיים את סך הדיבורים הקצוב לו, אז תשוב נשמתו אל האלקים אשר נתנה. וזהו פירוש הכתוב (שיר השירים ו, ה), 'נפשי יצאה בדברו', רצה לומר, שבכל דיבור ודיבור שמדבר האדם בעולם הזה, יוצא חלק מנפשו ומתקרב יומו, עד כאן.

ובזה יש לפרש נמי הכתוב (משלי כא, כג) 'שומר פיו ולשונו שומר מצרות נפשו'. גם יש לפרש על פי זה מאמרם ז"ל (חולין פט), מאי דכתיב (תהלים נו, ב) 'האמנם אלם צדק תדברון' וגו', מה אומנותו של אדם בעולם הזה, ישים עצמו כאלם, יכול אף לדברי תורה, תלמוד לומר 'צדק תדברון'.

'אומנותו', מלשון ויהי 'אומן' את הדסה (אסתר ב, ז), רצה לומר, מהו הדבר המגדל ונותן חיים לאדם בעולם הזה, 'ישים עצמו כאלם', כלומר ימנע בדיבורו ועל ידי זה יוסיף לו חיים ויארץ את ימי חייו. 'יכול אף לדברי תורה', כלומר אולי תאמר שמטעם זה ראוי למעט גם בדיבורים של תורה, כדי שיתארכו ימי חייו, 'תלמוד לומר צדק תדברון', כלומר בדברי תורה אינו כן, אלא אדרבא על ידי שמדבר דיבורי תורה, עוד מאריך את ימי חייו, כמו שכתוב (משלי ד, כב) 'כי חיים הם למוציאיהם' וגו', ודרשו רז"ל (עירובין נד), 'אל תקרי למוציאיהם אלא למוציאיהם בפה'.

וזהו שאמרו (ירושלמי ברכות סח), 'כָּל פִּיטְטָא בִישִׁין וּפִיטְטָא דְאֲרִיבָא טְבִין', רצה לומר, כל הפטפוטים הם רעים, כיון שהם מקצרים את חיי האדם, אך פיטטיא דאורייתא טבין, כיון שהם אף מאריכין את חייו, אפילו שהם רק פיטטיא גרידא.

אך באמת לא רק בדיבורי פיו הדבר תלוי, אלא גם בצעדי רגליו יש לו קצבה, כמו שנאמר (תהלים לו, כג) 'מה מצעדי גבר כוננו', ואומר (איוב לא, ד) 'הלא הוא יראה דרכי וכל צעדי יספור'. וזהו שאמר דוד המלך עליו השלום (תהלים קיט, נט) 'חשבת דרכי ואשיבה רגלי אל עדותיך', ודרשו רז"ל (ויקרא רבה לה, א), אמר דוד, רבוננו של עולם, בכל יום ויום הייתי מחשב ואומר למקום פלוני ולבית דירה פלונית אני הולך, והיו רגלי מביאות אותי לבתי כנסיות ולבתי מדרשות.

כי חישוב חשבוננו של עולם וראה שאם ילך בעניני עולם הזה, הריהו מקצר את ימי חייו, כי על ידי זה ממהר לסיים את סך ההליכות הקצוב לו לימי חייו. אך כשהולך לדבר מצוה, אין ההליכות נחשבות לו מן המניין, ולא עוד אלא שמאריכות לו את ימי חייו, ולכן היו רגליו מביאות אותו לבתי כנסיות ולבתי מדרשות. וזהו נמי שהכתוב אומר (ויקרא כו, ג), 'אם בחוקותי תלכו', פירוש, שיהיו הליכות רגליכם לצורך חוקותי דייקא, ולא לענינים אחרים.

וזה שהנביא מלמד את ישראל 'שובה ישראל עד ה' אלקיך', פירוש עד היכן תהיה תשובתך, עד שכל מעשיך ודבוריך והליכותיך יהיו כולם אך ורק לשם ה' אלקיך, כענין שנאמר (משלי ג, ו) בכל דרכיך דעהו. וכדי לבוא לזאת הבחינה הנעימה צריך האדם לגדור את עצמו בגדרים וסייגים, כמו ששנינו (אבות א, א) ועשו סייג לתורה, וישמור על מוצאי פיו ועל צעדי רגליו ועל כל מעשיו, כמו ששומר על בבת עינו, ולא יעשה שום דבר בלי להתבונן תחילה, רק כל מעשיו ותהלוכותיו יהיו בדעת ובהשכל במשקל ובמידה.

וזהו שרומז לן הכתוב, **ימצאנו בארץ מדבר**, 'מדבר' מלשון דיבור, אם האדם מוצא אשר דיבורי פיו יוצאים לריק, על ענינים ארציים ולא על דברי תורה ומצוה, **ובתוהו ילל ישימון**, 'ילל' מלשון 'ויאללון ית ארעא' (תרגום אונקלוס על 'ויתורו את הארץ', במדבר יג, ב) שענינו מרגלים, מלשון הליכת רגליים, רצה לומר, שמשתמש בהליכות רגליו לעניני הבלי עולם הזה שהם תוהו ושמה.

הרי העצה לזה היא, **יסובבנוהו יבוננהו**, שייגדור בעדו ויקיף ויסובב את עצמו בהתבוננות, ולא ידבר שום דיבור ולא יעשה שום מעשה, קודם שיתבונן בדעתו אם דברי תורה ומצוה המה, או ענינים בטלים מהבלי עולם הזה. **יצרנהו כאישון עינו**, רצה לומר, שישגיח על דיבורו ומעשיו כעל אישון עינו, בידוע כי בזה תלויה אריכות ימיו ושנותיו, כדאמרן.

(דבר חיים האזינו)

מאוצרות הפרשה

האזינו השמים ואדברה ותשמע הארץ אמרי פי (לב, א). ידוע אשר משה רבינו ע"ה היה שורש נשמתן של כל ישראל, והוא היה עץ חיים אשר בו תולה כל הענפים ויש להם יניקה ממנו, כן יש נשמת משה רבינו בנשמת של כל אחד מישראל, כל אחד לפי מדרגתו והמשכות שפע קדושתו אשר רוצה להמשיך עליו. ומכל שכן בהצדיק הדור יש בו נשמת משה רבינו ע"ה, וכמו שמצינו בדברי חז"ל (סוכה ל"ט ע"א), משה שפיר קאמרת.

וגם זה ידוע לנו, אשר תחת יד משה רבינו ע"ה היה כל המלאכים וכל צבא שמים ושרפים ואופנים, ושמים וארץ היה שומעין לדברו, כמו שאמרו (מו"ק טז): מי מושל בי צדיק, וגם אמרו (תענית כג). הצדיק גוזר והקב"ה מקיים.

והיה חושש משה רבינו ע"ה, שמא בדורות הבאים עד ימי המשיח, אם יצטרכו לאיזה דבר, למטר השמים או שתתן הארץ את יבולה, לא ישמעו להם ויאמרו להם, למשה רבכם היינו שומעים ולא לכם. על כן אמר משה רבינו ע"ה, **האזינו השמים**, רצה לומר, שאם יצטרכו בני ישראל לדורות לבקש מהשמים ליתן מטר, לא יסרבו כי **ואדברה**, ירצה שתדעו שפי משה המדבר מתוך גרונו של כל צדיק וצדיק, **ותשמע הארץ**, רצה לומר שאם יצטרכו שתתן הארץ את יבולה, תשמע להם תיכף ולא תסרב, ותדעו שזה הכל **אמרי פי**, על כן תשמע להם כמו אלי, שמשעה הם ישראל וישראל הם משה עד ימי המשיח שיבוא במהרה בימינו אמן סלה ודו"ק.

(שיח שרפי קודש)

(האזינו)

על כן יש בכיה והתעוררות גדול לכל אדם בערב יום כיפור לעת ערב, כי אז בא השטן לקטרג על כל אחד בכח גדול, מפני שהוא שעה אחרונה של עשרת ימי תשובה, דביום כיפור לית ליה רשות לאסטוני (יומא כ). (בעל שם טוב ליום כיפור, מט)

נקודה
למחשבה:

הדברי תורה לע"נ הרב החסיד רבי עקיבא יוסף בן הגאון רבי מרדכי דוד זצ"ל • לרפואת מרת לאה בת מלכה • לזכות מרדכי דוד בן לאה לזיווג הגון וטוב במהרה

לשמיעת שיעורי הרה"ג אברהם ישעיהו קובלסקי בקול הלשון חייג: 073-295-1340 | לקבלת העלון בדוא"ל: a0548470661@gmail.com

להרצאות | לשיעורים | להנצחות | לתגובות | לתרומות, ולכל ענין אחר בנוגע לגליון: 054-847-0661

השגחה פרטית

דברי התעוררות וחיזוק וסיפורי השגחה מופלאים המתרחשים בימינו מתוך "קו השגחה פרטית"

יום הכיפורים - חג הסוכות תשפ"ד • עלון מס' 123

השגחה שבועית

סוד שני הדפים הנפרדים

יהודי יקר העניק לי סוד נפלא ופרקטי לחיים רגועים ושלווים. השיטה שלו היא: לחלק כל דבר בחיים לשני דפים נפרדים. לעצה המסקרנת הזו, הוא מביא דוגמה מהחיים: ביום בהיר נודע לך, שאיש בליעל מסוים מכין תכנית שטנית, שבאמצעותה הוא יגנוב ממך את הדירה. הידיעה המפחידה והמלחיצה הזאת, עתידה ללא ספק להדיר שינה מעיניך; אלא אם כן תשתמש ב'עצת הדפים הנפרדים', עצה שתגרום לך להרגיש, כאילו לקחת תרופת פלא להרגעה.

וזה דבר העצה: קח שני דפים. בדף הראשון תרשום את כל מה שאתה אמור כעת 'לעשות' בבחינת השתדלות. למשל: להתיעץ. ללכת לד"ר תורה. לקחת טוען רבני. לדבר עם פלוני ועם אלמוני. וזהו. הדף הזה מוכן, ואתה כבר יודע מה הקב"ה רוצה ממך שתעשה.

בדף השני תרשום כך: 'הקב"ה מנהיג לבדו את העולם. אף אחד לא יכול לקחת ממני כלום בעולם הזה. הקב"ה עשה ועושה ויעשה לכל המעשים. אין עוד מלבדו. אין ביד אחד מהברואים להועיל או להזיק, כי אם ברשות הבורא. מה שמועיל באמת זו רק התפילה'. וכל סוג משפט של אמונה הנכנסת ללב.

ומכאן ואילך, צעדיך הבאים נחלקים לשני מישורים. את הכתוב בדף הראשון תעשה, כי זה מה שהקב"ה רוצה שתעשה. אבל הלב - הלב נשאר רגוע. כי אין ממה להילחץ, ואין ממי לפחד. כי אף אחד לא יכול לקחת ממך כלום. ואת הלב הרגוע והבוטח הזה, תשקיע בתפילה. כי הרי זה מה שמועיל באמת.

וזו דוגמה אחת מני אלף בחיים שלנו. 'עצת שני הדפים' תקפה במקרה של לחץ בפרנסה: בדף אחד רושמים 'במה אני אמור להשתדל', ובשני כותבים את הדברים שיביהירו לנו, שהפרנסה היא אך ורק משמיים. זה תקף לגבי שידוכים, כמו בשביל לזכות בבנים ובני בנים יראים ושלמים; להתקבל לישיבה פלונית; ללמוד בכולל אלמוני; לעבוד בעבודה הזאת; לנסוע למקום מסוים; וכן הלאה, יש רשימה ארוכה שהדף לא יכיל אותה.

כששני הדפים האלו - הדף של "מה אני אמור לעשות", לצד הדף השני שאומר, "הכל מידי הקב"ה וההשתדלות לא מועילה כלום" - מסודרים מול האדם, האדם חי חיים רגועים ושלווים. הוא יודע בכל רגע נתון, כי מה שקורה בעולם זה רק ביד הקב"ה. ואת הלב - הוא משקיע בתפילה.

אותו יהודי מסיים ואומר לי: אני בימים הקדושים האלו, מתפלל להקב"ה שאצליח לחלק כל דבר לשני דפים נפרדים. כי זה הסוד לשנה רגועה ובטוחה!

גמר חתימה טובה
פינחס שפר

דברים שבלב

על פי השיעורים בספר חובות הלבבות "שער הבטחון"

הזדמנות נדירה של קידוש ה'

(משלי י) "הולך בתום ילך בטח". אם הם הולכים לקדש שם שמים רק בתנאי שאני אצילם, הם יכולים להישאר בבית.

ב. אותו יום שבו נקראו כל תושבי בבל להשתחוות לפסל הזהב, היה שבת ויום הכיפורים. חנניה, מישאל ועזריה ידעו שהם הולכים אל מותם. והנה, מה הם לובשים? בגדי מלכות, פאר והדר, כיאה לדרגתם הנעלה בארמון המלוכה, ובהתאם לזמן הקדוש - יום הכיפורים. על זה אמרו חז"ל (סנהדרין צב ע"ב), **אפילו בשעת הסכנה לא ישנה אדם עצמו מן הרבנות שלו**. לך בקומה זקופה, ושמור על מראה מכובד.

ג. וכי לא חבל על השטריימל או על הפראנק? הרי אם הם יודעים שהם הולכים להישרף, אולי יש בזה עניין של 'בל תשחית' אולי עדיף לעשות חסד ולתרום את הבגדים לנזקקים, וזה גם יהיה לטובת נשמותיהם. האם לא חבל סתם לשרוף בגדים מכובדים? - לא! המהרשי"א כותב, שחנניה מישאל ועזריה לבשו את הבגדים המפוארים ביותר, ובזה הראו שהם **מקבלים את הדין באהבה וברצון**. הם מוכיחים בזה צידוק הדין, ומראים את שמחתם על הזדמנות הנדירה לקדש שם שמים ברבים.

ברוך ה', בימינו אין צורך להגיע למצב של פיקוח נפש כדי לקיים מצווה, ויש להימנע ממצב כזה בכל דרך. אולם לא פעם יש הפסדים אחרים בקיום מצווה: הפסד של ממון, של נוחות, של כבוד, או פחד ממה שיאמרו הבריות. בכל אלו, יש לעשות בתמימות את המוטל עלינו, ולקדש שם שמים.

חנניה, מישאל ועזריה ניצלו מכבשן האש שהוכן להם, ועליהם אומר הכתוב (שה"ש ז) "**אמרתי אעלה בתמר**" - אָמַרְתִּי שְׂאֲנִי מִתְעַלָּה בְּכָל הָאָמָה פְּלָה, וְלֹא נִתְעַלְּיִיתִי אֶלָּא בְּכֶם. לא רק שניצלו מהאש, אלא אפילו ריח העשן לא דבק בהם, ולמה היה דומה ריחן? לשדה של תפוחים, כמו שנאמר "ריח אפך כתפוחים".

יזכנו ה' לשמור מצוותיו ולקיימן בשמחה ובטוב לבב, בתמימות ובאהבה, לעשות נחת רוח לבורא יתברך שמו, ועל ידי זה יושפע רב ברכות והצלחות, אמץ סלה.

(מתוך שיעור 87 בשער הבטחון. לשמיעת השיעור הקישו 4 לאור בחירת השפה, או בחיוב ישיר 02-3011904.)

דניאל גילה לנבוכדנצר מלך בבל את ההיסטוריה העתידית, לפי החלום שחלם ובו פסל אדיר ממדים, שראשו זהב - סמל למלכות בבל, ושאר חלקי גופו עשויים מחומרים שונים, שכל אחד מסמל את הממלכה שתירש את קודמתה. והנה מגיעה אבן קטנה והיא הולכת וגדלה, מוחצת את הפסל וממלאה את העולם כולו. זהו רמז למלך המשיח ולעם ישראל, העם הנבחר, שישלוט על כל העולם, וה' אלוהיו עימו.

בפחדו הגדול בנה נבוכדנצר פסל ענק, עשוי כולו זהב, לסמל שמלכות בבל תיכון לעד, וציווה על כל נתיני הממלכה להופיע ביום המיועד ולהשתחוות לו. חנניה, מישאל ועזריה, לא ידעו להשית עצות בנפשם. הם הבינו כי עומד להיות כאן חילול ה' איום ונורא. כולם ישתחוו לפסל! לא יהיה מי שיזכיר כי ה' הוא האלקים ואין עוד מלבדו. תחילה חשבו להישאר בבתיהם, אולם הם למדו את הסוגייה והבינו, כי תפקידם להציל כבוד שמים. היה ברור כי הם ייענשו בעונש מוות, ועל כן פנו לשאול את דניאל כיצד לפעול. השאלה היתה אם מותר להם לסכן את עצמם ולהימסר למות בשביל קידוש השם, על ידי שיעמדו בין האוכלוסין ולא ישתחוו.

דניאל פנה אל הנביא יחזקאל בשאלה זו, ויחזקאל שאל את הקב"ה: **ה' רבונו של עולם, חנניה מישאל ועזריה מבקשים לתן נפשם על קדשת שמה, מתקים את עליהן או לא? אָמַר לו: אֲיִנִּי מִתְקִים עֲלֵיהֶם** - לא אציל אותם.

כאן גדל ניסיונם של חנניה, מישאל ועזריה. הם לא קיבלו תשובה שלא לעשות כן, אלא התשובה היתה שה' לא יציל אותם. בקידוש ה' שהם קיימו ולא השתחוו לפסל, אבחנו לומדים כמה עניינים לגבי מידת הבטחון בקיום המצוות.

א. כשיהודי בא לקיים מצווה, אל לו לעשות חשבון אם זה ישתלם לו בעולם הזה. השכר הוא בעולם הבא, וכאן עושים מה שמוטל עלינו בלי חשבונות! כאשר חנניה, מישאל ועזריה, יצאו מלפני יחזקאל הנביא, אמר לו הקב"ה, **ה' מַה אֶת סְבוּר שְׂאֲנִי מִתְקִים עֲלֵיהֶם? מִתְקִים אֲנִי עֲלֵיהֶם בְּיָדַי! אֲצִיל אוֹתָם, אֹלָם אֵל תֹּאמַר לָהֶם זֹאת, כְּדֵי שִׁילְכוּ בְּתוֹם לִבָּבָם, כְּמוֹ שֵׁנְאֵמַר**

הצטרף גם אתה לרבבות היהודים מכל העולם ששינו את חייהם, חייג:

מאריך ישראל 02-30-11-300 • מאה"ב 151-86-130-140 • מאנגליה 00-330-3900-489 • מבלגיה 00-380-844-28

מדרום אפריקה 87-551-8521 • מארגנטינה 3988-4031 • מאוקראינה 380-947-100-633 • קו לנשים - שלוחה 4 בתפרים הראשוני

מבטחה - פתח ספר האביון ו' כ' תשפ"ד

קו השגחה פרטית

אידיש. עברית. אנגלית.

ניסיון שבכל יום

סיפורי השגחה מופלאים שסופרו ב"קו השגחה פרטית"

כל הנערים הרזיחו

יש סגולה לקבל את העלייה של כל הנערים, וכך לזכות לישועות גדולות. באחד מבתי הכנסיות בלונדון, בשמחת תורה, קנה סבא לנכדו את הזכות לעלייה של כל הנערים, הן בלילה והן ביום. הוא קיווה שזכות זו תעמוד לנכד להתארוס במשך השנה.

אחד מבאי בית הכנסת, שלצורך הסיפור נקרא לו שמחה, רצה גם הוא את העלייה היקרה, והוא ניגש לסבא וביקש ממנו את העלייה. הסבא סירב, והמבקש ניסה להציע חצי מסכום העלייה. "קניתי את העלייה לנכדי הבחור", אמר הסבא, "אם הוא יסכים לתת לך את העלייה, גם אני מסכים".

ניגש שמחה לבחור, וביקש ממנו את העלייה של כל הנערים. "עברו כמה וכמה שנים מהחתימה שלי, ועדיין לא זכיתי לבן. אולי תוכל למכור לי חלק מהעלייה של כל הנערים, כדי שאזכה לזרע של קיימא?"

נכמרו רחמיו של הבחור, והוא אמר, "נתחלק בינינו. אתה תיקח את העלייה של הלילה, ואני אקח את של היום". וכך הווה. מכל הלב נתן הבחור את העלייה, כסף לקחת מהארון. "נתת עם כל הלב, תן בשלמות", הדיח הסבא את נכדו. "אל תבקש ממנו כסף".

עברה חצי שנה. בליל תענית אסתר, הבחור דגן נהיה חתן! הוא מצא את זיווגו בשעה טובה ומוצלחת. בקיץ, בערב שבת של העלייה לתורה, הוא רואה על הטלפון שלו שיחה ממספר בלתי מוכר. הוא אינו עונה, אבל המתקשר אינו מרפה. הוא מתקשר שוב ושוב, עד שהחתן מחליט להיענות לשיחה.

"מדבר שמחה, זוכר אותי? זוכר שנתת לי את העלייה של כל הנערים?" "ברור שאני זוכר", ענה החתן.

"בזכותך נושעת. נולד לי בן למזל טוב, ואני רוצה להזמין אותך לשלום זכרי שייערך בליל שבת".

"גם אני נושעת בזכותך", קרא הבחור. "נושעת, אולי בזכות הוויתור. שכן אתה מתקשר אלי בדיוק היום, בערב שבת האופרוף שלי!" אח, מה נעמו ברכות ה'מזל טוב' משני עברי הקו. קול ששון וקול שמחה, קול תינוק וקול חתן.

(יום רביעי פרשת כי תבוא, צהריים, סיפור 1, מס' סיפור 36335. למדור הסיפורים הקישו 1 לאחר בחירת השפה.)

רק אחד עולה

בשעת לילה מאוחרת עמדת בתחנה, וחיכיתי לאוטובוס כדי לחזור לביתי. זאת היתה אחת מהתחנות האחרונות בעיר, ומדובר היה ביום עמוס, שבו הרבה אנשים משתמשים בתחבורה הציבורית. משכך, שום אוטובוס לא עצר כדי לאסוף נוסעים מהתחנה הזאת. המתנתי כבר יותר משעה. התחנה התמלאה בעוד ועוד אנשים, ומספרם הלך ועלה מרגע לרגע. לא אגזים אם אומר, שהיו שם מאות אנשים שחיכו לאותו האוטובוס. עמדו שם משפחות שלמות על ילדיהם והאטוטיהם.

אנשים ניסו לקדם עניינים והתקשרו לחברה. בתחילה ערכנו ברוגע שהאוטובוסים לא אוספים, ואחר כך העלו את הטון, כעסו וצעקו. היו כאלו שהציעו להתקשר לעסקן פלוני או לבעל השפעה אלמוני. כמה מהמתננים חסרי הסבלנות קראו לכולם להפגין ולחסום את הכביש. כך יקפצו את המשטרה, וזו תפנה את כולנו באוטובוסים מאורגנים הביתה...

השעון זז בקצב הפוך מהאוטובוסים, וכבר התקרבו לשעה אחת בלילה. בחור אחד מבין המתננים אמר, "מה יש להפגין? מה יש להתקשר? הכל רק מאת השם. הוא משיח עלינו, וברצונו נגיע הביתה או נישאר כאן. הוא מחליט בדיוק באיזה רגע נעלה על האוטובוס, ומתי נגיע הביתה. בואו נארגן תפילה, ונתפלל להשם כולנו ביחד".

ומהצעה למעשה. "אני החזן", הבחור ממנה את עצמו ומתחיל בקול, "שיר המעלות ממעמקים קראתיך ה'". מסיים את הפסוק הראשון בפרק ק"ל שבתהילים, ואף אחד לא עונה אחריו. הציבור כבר עייף ויגע, ואין מצטרפים. הוא אינו מתייאש, וממשיך לומר את הפסוק השני: "ה' שמעה בקולי..."

זה היה מחזה מוזר. תחנה עמוסה באנשים, ובחור אחד קורא בקול תהילים ברחובה של עיר, כמו חזן באמצע היכל בית הכנסת. קולו עולה על קולותיהם של ילדים בוכים ואנשים עצבנים. הוא ממשיך פסוק אחר פסוק, והנה הוא מסיים בתקווה גדולה, "והוא יפדה את ישראל מכל עוונותיו".

713

פניתי לבית המרקחת, כדי לקנות תרופה סטנדרטית. חשבתי שתוך כמה דקות אגמור עם העניין, אבל ברגע שנכנסתי לחנות, חשכו עיניי. תור ארוך מאד קידם את פניי. אזור ההמתנה היה צפוף ומגוון, ובקושי מצאתי מקום לעמוד עליו. עוד יותר בקושי מצאתי מקום להניח בו את עיניי. נחרדתי מהרעיון שאצטרך להתמודד עם המצב זמן ארוך, ופניתי לריבוננו של עולם בתחינה, 'ה', תעזור לי שאוכל לצאת מכאן בלי לפגוע בשמירת העיניים.

ניגשתי למתקן שמוציא את פתקי המספר לעומדים בתור, וכך הודפסה לי פתקית שעליה רשום 713. שנייה לאחר מכן אני שומע את המספר הזה מוכרז ברמקול. אני לא מאמין ולא מתייחס. לא יכול להיות שבדיוק עכשיו הגיע התור שלי, הן יש לפני לפחות עשרים אנשים.

"שבע מאות ושלוש עשרה", קורא מישוה. "מי כאן שבע מאות ושלוש עשרה?"

"אני", אמרתי.

"אז תיגש".

"אבל רק עכשיו הגעתי".

"מה זה משנה? עכשיו התור שלך".

כולם פינו לי מקום, ואני עברתי בשביל שנוצר ההגתי לדלפק. גם כאן הועמדתי בניסיון, שכן את פניי קיבלה רוקחת. שוב התפללתי, 'ה', תעזור לי, וה' עזר. הרוקחת עיינה במרשם ולא הבינה דבר מה. היא קראה לרוקח שיסביר לה, והוא החליט לקחת את העניין לטיפולו. הוא דיבר איתי מה שצריך, והביא לי את התרופה. אין לי מושג איך הדברים האלו קרו. תוך דקות ספורות כבר עמדתי מחוץ לבית המרקחת, וחשבתי על כך שאולי גם לזה מתכוונים חז"ל, באומרים 'כל המקדש עצמו מלמטה מקדשים אותו למעלה'.

(יום שלישי פרשת כי תבוא, צהריים, סיפור 1, מס' סיפור 37137. למדור הסיפורים הקישו 1 לאחר בחירת השפה.)

זה הכסף ילך לצדקה

אני מתגורר בקרית שמואל שבחיפה, ומשמש בבניין שלי כוועד בית. יום אחד, בשלהי אלול, אני עולה במדרגות ומבחין בטפטוף מהקיר שבין קומה שלוש לארבע. למחרת אני שם לב שהתהווה בתקרה כתם גדול של רטיבות. ביום השלישי ראיתי שהכתם כבר גדול משמעותית, והבנתי שיש נזילה רצינית. כממונה על ועד הבית, יש לי אחריות לטפל בזה, לפני שיקרה נזק בלתי הפיך, חלילה וחס.

התעניינתי אצל אנשי מקצוע, ולמשמע הסכומים שהם דרשו לתיקון התקלה, צללו אוזניי. הרגעתי את עצמי בכך שבחלוקה בין השכנים הסכום אינו כה נורא, ואנחנו

מפיצים אמונה ורואים ישועות

אני בחור מבוגר. הרבה שנים המתנתי לזכות לישועה ולמצוא את זיווגי. לפני שבועיים תרמתי להפצת עלונים בשכונה שלמה, והנה לא עברו שבועיים וברוך ה' באתי בבית האירוסין בשעט"מ.

פי יוטרן

מפיצים אמונה ומחיים נפשות

לאחר תקופה ארוכה מאוד בה אני נוהג להתקשר מדי יום בימוי לשמוע ולהאזין לתוכן הקו, אני רוצה להודות לכם על רגעי ההתרוממות שיש לי. על ההנאה העצומה, הן הנאה רוחנית והן הנאה גשמית. בזכות הקו זכיתי לרכוש כלים נפלאים באמונה ובטחון וקרבת ה' תודה!

באותו רגע בדיוק (!) עוצר אוטובוס עמוס לעייפה. הדלת נפתחת בדיוק ליד הבורה, והנהג צועק "רק אחד עולה!" הוא עולה לאוטובוס, ותוך שנייה נעלם יחד איתו. אנחנו המשכנו להמתין עוד חצי שעה, עד שהחברה שלחה אוטובוסים לאסוף את כולם. קיבלנו שיעור חי על כוחה של תפילה.
(יום שלישי שבוע של ר"ה תשפ"ג, בוקר, מס' סיפור 37604. למדור הסיפורים הקישו 1 לאחר בחירת השפה.)

שלושה אוטובוסים עמוסים

בערב ראש חודש אלול ניצלנו את העת רצון לנסיעה להוריי הגרים בבני ברק. כל בני המשפחה, הקטנים עם הגדולים, יצאו לדרך. אני התעכבת עוד קצת, ומיד כאשר הגיעו בני המשפחה לתחנה, כבר הגיע האוטובוס. הם התקשרו אליי לשאול אם לעלות עליי, אולם אני אמרתי שעדיף שניסע כולנו יחד, ושיחכו לי.

בחסידי השם, בסופו של דבר נוצר פקק על הכביש, וכשהגעתי לתחנה האוטובוס עדיין עמד שם, והנהג הסכים להעלות אותי ואת משפחתי. הגענו לבני ברק בדרך חלקה, נוחה ומהירה, אולם החלק העיקרי בסיפור התרחש בדרך חזרו.

בשעה שתיים עשרה בלילה חיכינו בתחנה לאוטובוס העולה ירושלימה. אוטובוס אחד הגיע, והיה מלא עד אפס מקום. השני כויל, והשלישי, גם הוא עם אותו פזמון. מה עושים? משפחה נוספת שיחיתה איתנו, החליטה ללכת לתחנה הקודמת, שם יש סיכוי שיעלו אותם. חשבנו גם אנחנו לעשות כך, אבל בני משפחתי היו עייפים מאד, והתקשו לעשות את הדרך. החלטנו: "נתפלל". זאת היתה ההשתדלות שלנו. התחננו באמונה שהקב"ה הוא מלך העולם וגם מלך הכביש, והוא מחליט איזה אוטובוס יבוא ומתי. איננו נתונים לחסדי נהגים, ולא הם אלו שיחליטו אם להעלות אותנו או לא. רק הריבונות של עולם עושה הכל, והוא ירחם עלינו ויוביל אותנו לירושלים. התמקדנו במחשבה הזו, וביקשנו מה' שיעזור לנו. היה כל כך יפה לשמוע את הילדים מתפללים בתמימות, ומבקשים מהש"ת 'קח אותנו הביתה!'

והנה, תוך דקות ספורות הגיע אוטובוס מרווח ובו המון מקומות פנויים. זה היה מדהים ומרגש, לראות איך התפילה היא אכן ההשתדלות הטובה ביותר.
(מציג פירוש שופטים, סיפור 4, אידיש, מס' סיפור 36272. למדור הסיפורים הקישו 1 לאחר בחירת השפה.)

זיהוי מהיר

מדבר בחור מירושלים. אני לומד בישיבה מחוץ לעיר. בישיבה שלנו לומדים גם בבין הזמנים, אלא שאז, כל בחור שלומד מקבל מלגה מוכונדת. את הכסף משיגים מתורמים שיעדים להעריך תורה, ואף אני לקחתי בזה חלק קטן. החלק שלי היה, שהמארגן של העניין ביקש ממני לגשת לביתו של תורם ולקבל ממנו חמש מאות שקלים. קיימתי את השליחות, והתורם נתן לי את הכסף בשלושה שטרות - שני שטרות של מאתיים, ואחד של מאה.

משם נסעתי לבית שמש, כדי לעזור לאחי בהעברת הדירה. נשאתי משאות, סחבתי כיסאות, וברוך השם שעזרתי לו. לאחר מכן הכנסתי את ידי לכיס, וגיליתי שם שטר אחד בלבד של מאתיים שקלים. שני השטרות האחרים אבדו לי. אין לי מושג איך, הרי הכל היה מקופל יחד, אולם זו המציאות.

מה אני עושה? זהו כסף ששייך לישיבה. זו האחריות שלי להביא אותו, ואין לי דרך להשיג שלוש מאות שקל כדי למלא את החסר. עם כל המוכונדות של המלגה של ישיבת בין הזמנים, היא לא מגיעה לסכום הזה. אני בחור, אין לי כסף, ויש לי חוב. ביקשתי מהשם שיעזור לי, וברחמי הגדולים נזכרתי במשהו חשוב.

לפני תקופה בניסיעה לבית שמש שמעתי שיעור של הרב קלצקין שנמסר בקו השגחה פרטית, ובין השאר הוא דיבר שם על המעלה הגדולה של מי שלומד שער הבטחון. בעת שהקשבתי, החלטתי שאקח ברצינות עניין זה, ואתחיל ללמוד את השער באופן יסודי. אולם התרשלתי בזה.

אמרתי לעצמי, כי אובדן הכסף הוא סימן משמיימים כי אכן עליי לעמוד בהחלטה. החלטתי, והפעם בבחשנות, כי אלמד את שער הבטחון, ויהיה הדבר ליכות שאמצא את הכסף המיועד לישיבה.

למחרת נסעתי לחתונה, וממנה תכנתי לנסוע לישיבה. והנה, בחתונה ניגש אליי אברך ואומר לי: "אני גבאי בבית כנסת בבית שמש. מישהו ניגש אליי ואמר לי, שהוא מצא שלוש מאות שקלים בתוך בית המדרש, והוא רוצה להחזיר אותם. בדקתי במצלמות, וראיתי שהשטרות נפללו מהכיס שלך. הנה הם". וכך, למול עיניי הנהגות, הוא מוציא את שני השטרות החסרים ומביא לי אותם.

זה היה פלא, שהוא זיהה אותי בחתונה, רק בעקבות התמונה שעלתה במצלמה, ובדיוק זמן קצר לפני שאני נוסע לישיבה. הוא חסך ממני את הבושות מהמארגן, אותו היה עליי לפגוש כשאגיע לישיבה, בכך שהכסף חזר עוד לפני שהבחינו בחסרונו.

אני מרגיש שזה היה בזכות ההחלטה ללמוד שער הבטחון.

(מציג פירוש שופטים, סיפור 2, אידיש, מס' סיפור 36274. למדור הסיפורים הקישו 1 לאחר בחירת השפה.)

תמווד עם זה. בליל ערב ראש השנה לא היתה ברירה, והתקשרתי לאינסטלטור כדי שיעץ לי מה לעשות. הוא אמר, "קודם כל נוודא שזה לא מגיע מאחד הדיירים". הוא הדריך אותי לבחון את שעוני המים, לסגור ולפתוח, לפתוח ולסגור. במהלך הניסיונות נתן שעון המים של הדירה שלי קפיצה כלשהי, ואחרי סדרת שאלות של בעל המקצוע, התברר כי מקור הנזילה הוא לא פחות ולא יותר מאשר הדירה שלי. השכנים אינם קשורים לעניין, וכל הרעיון שנחלק יחד בעלות התיקון, ירד מהפרק. את האלפים הנדרשים אצטרך להוציא מכיסי המצומק.

איך? אין לי מושג. למחרת, ערב ראש השנה, קמתי עם מחשבה חדשה. נזכרתי במה שלמדתי במסכת בבא בתרא (דף י, עמוד א), על רבי יוחנן שחלם במוצאי יום הכיפורים שנגזר על בן אחותו שיפסיד שבע מאות דינרים. מיד לאחר יום כיפור קרא לו רבי יוחנן, והורה לו להרבות בצדקה באופן מיחד. בערב יום הכיפורים באו חיילי הקיסר לבית בן אחותו, וקנסו אותו בשבעה עשר דינרים. הוא נבהל מאד, שמא יהיה עכשיו במעקב וידרשו ממנו עוד ועוד, אבל רבי יוחנן הרגיע אותו שלא ידאג. לא ידרשו ממנו יותר, כי הוא נתן לצדקה 683 דינרים, ונשאר לו לשלם רק 17 דינרים, כדי להשלים להפסד שנגזר - 700 דינרים.

אמרתי לעצמי: עכשיו ערב ראש השנה, ויכול להיות שבשנה זו היה עליי להפסיד סכום כסף מסוים, והוא חיכה עד לרגע זה. עדיף לי לתת סכום זה לצדקה. התקשרתי למשרד של ביטוח המשכנתא שלי, ושאלתי כמה תעלה לי השתתפות עצמית בתקלה של הנזילה. אמרו לי, "אלפיים שקלים".

לא הייתי מסוגל להפריש מיד סכום זה. רק אמרתי, "אם אראה שהתקלה הסתדרה, אמסור אלפיים שקלים לצדקה". האינסטלטור שהזמנתי הגיע. הוא ניגש לשעוני המים, סובב וסגר שוב ושוב, עד שהגיע למסקנה שונה: "הנזילה לא מגיעה מהבית שלך, אלא מהבית של השכן".

הוא היה בטוח בזה, ואני, כאב לי הלב שהסכום הענק הזה ייפול על השכן. בכל אופן, עתה, כשהיה לי ברור שלא אני הוא זה שצריך לשלם את תיקון הנזילה, מיהרתי לתת את אלפיים השקלים לישיבה הסמוכה למקום מגוריי, שהיתה אז במצב כלכלי קשה.

דפקתי אצל השכן יחד עם האינסטלטור. סיפרתי לו שגראה שהנזילה מגיעה מביתו, אבל הוא לא הבין על מה אני מדבר. הבנתי שאצטרך להדיין איתו, וערב ראש השנה הוא לא בדיוק הזמן לדיונים שכאלו. האינסטלטור הרגיע אותי ואמר שאפשר לטפל בזה גם אחרי ראש השנה, והבניין לא יתמוטט.

בראש השנה הרטיבות לא עניינה אותי. בצום גדליה הרמתי עיניים לתקרה, לכתם הרטיבות, והנה הכתם הרבה יותר קטן. חלפו עוד כמה ימים, והוא נעלם לחלוטין. הקיר התייבש, והנזילה נעלמה. כמעט שנה עברה מאז, ולנזילה אין זכר. בדיקה של שעוני המים מגלה, שהדיירים משתמשים במים כרגיל.

הצנינות מוסתרים מתחת למרצפות ומעל התקרה. אין לי מושג מה עצר את המים, ובאיזה אופן סובבה ההשגחה העליונה שהפיצוץ ייסגר, אולם עובדה היא. הכסף הלך לצדקה, והמים נחו מזעפם.

(יום שני פרשת כי תבוא, לילה, סיפור 6, מס' סיפור 37276. למדור הסיפורים הקישו 1 לאחר בחירת השפה.)

מפיצים אמונה לכל יהודי בכל העולם

זכה בשותפות קבועה "במוקד הפצה"

בעולם שם שיהיה החובות לזכות ברוחניות ובגשמת
מיטלן כי יעל כתיבה וחימה טובה והצלה ברוחניות ובגשמת
גלעד אחיה כי יעל כתיבה וחימה טובה והצלה ברוחניות ובגשמת

זכה בשותפות קבועה "בשכונה שלמה"

שמואל צבי כי יעל קענדל וכל משפחתו
יוסף דב בער כי מלכה וכל משפחתו,
פסיפאי בת מלכה וכל משפחתה והצלה בכל העיניים,
משה כי מלכה וליעל גלגל במהרה והצלה בכל העיניים.

קח גם אתה שותפות קבועה בהפצת "ההשגחה פרטית" לכל יהודי בכל העולם

ותזכה גם אתה לראות את ההשגחה הפרטית בכל העיניים
התקשרו עכשיו למוקד הישועות 02-6313-742
או בקו השגחה פרטית **02.30.11.300** | שלוחה 6

העברה לבנק לאומי | **שלוח בידואר** | בעמדות נדירים פלוס
סניף 902 | חשבון 57390056 | לת.ד. 5475 ירושלים | ע"ש השגחה פקחית

שאלה פרטית

שאלות ותשובות באמונה, בטחון והשגחה פרטית

דבר ידוע הוא, שבזמנים קשים - קל יותר להתחזק בבטחון. איך אפשר לגרום לכך, שבזמנים שבהם הכל הולך טוב והכל בסדר, גם אז נחיה באמונה ובטחון?

שאלה מספר 74 א' מ' מבית שמש

זאת למדע, שבהוראות למעשה בכל ענייני אמונה ובטחון צריך כל אחד לקיים לעצמו 'עשה לך רב'. התשובות שמתקבלות מהקוראים החשובים, הן אך ורק כדי לדון ביחד בסוגיית הביטחון, אבל להוראה למעשה שכל אחד יישל את רבנו.

הודיה, תפילה, התבוננות

הרב מגדל שטראוס מעפולה: כאשר נמצאים במצוקה, מתפללים חוכים לישועה. זה מביא לחיזוק באמונה ובטחון. אך כאשר הכול הולך בצורה טובה, לא מרגישים צורך להתפלל, ומשכך אין מרגישים בישועה ה'. לכן ראוי לו לאדם שיתרגל להתפלל ולבקש מאת ה' על כל דבר קטן כגדול, בכל מצב שהוא, הן בעתות צרה והן בזמנים הטובים. כך יזכה בכל דבר לראות את השגחת ה' ולחיות באמונה ובטחון.

הרב לייבל שטרן מרחובות, הרב שלמה שמעון רוטמן מבית שמש והרב שמחה פרידמן מנוף הגליל: דבר פשוט הוא, שכל דבר הוא מאת ה', והוא לבדו עשה, עושה ויעשה לכל המעשים. העצה היעוצה היא לזכור זאת תמיד בכל הזמנים, ושיהיה רגיל על לשונו להודות לה' על כל דבר קטן כגדול. כאשר שם שמיים יהיה שגור בפיו, יהיה חזק באמונה ובטחון בכל הזמנים.

התבוננות תמידית

הרב יהודה גבירצמן מבית שמש והרב אסף נתן מפתח תקווה: בסיס השאלה שגוי, ונסביר: בעתות מצוקה נחוצים מאד הביטחון והאמונה, אבל אז לא קל לאחוז בהם. אין יישוב הדעת, והחיוזקים הם רק מהשפה ולחוץ, ומתוך מצב של אין ברירה. חייל איננו יכול להתאמן בשעת מלחמה, אלא אימונים עושים בבסיס בשעות רגיעה. כאשר הכל הולך חורם, אז הוא הזמן ללמוד ולהתעמק במידת הבטחון. כך רוכשים בטחון אמיתי ואיתן לכל הזמנים.

הרב משה אוברלנדר מאחיסטם: עיקר קניין הבטחון הוא בהתבוננות, שכל מה שיש לו הוא מאת ה'. כשמחזיר זאת בקרבן, זה משיפע עליו רוגע נפשי בכל הזמנים, הן בזמנים הטובים והן בזמנים הקשים.

הרב דוד לייפער מירושלים: גם בעת טובה צריך להתחזק ולבטוח בה' שהטוב ימשך, וכך כתב רבינו בחובות הלבבות תחילת הפרק הרביעי: "אבל הדברים שחייב המאמין לבטוח בהם על הבורא יתעלה, כוללים אותם שני מינים, אחד מהם דברי העולם הזה והשני דברי העולם הבא". כלומר התחזקות תמידית בבטחון.

הרב גמליאל הכהן רבינוביץ מרחובות והרב אלעד שליט מחשמונאים: כאשר יתבונן, שלו תסור השגחתו ית' לרגע אחד, רח"ל, מה יוכל לקרות, זה גופא יביא לו בטחון בעת הטובה.

התחזקות

הרב אהרון בייפוס מרכסים: כאשר האדם נמצא במצוקה, הוא יודע שזוהי עת ניסיון, ולכן קל לו יותר להתמודד. אך גם בעתות הטובות, כאשר הניסיון הוא קטן, הוא צריך להתגבר

שאלה לעלון 125

ציפיתי לישועה, התפללתי, והישועה הגיעה, אך לא בצורה מושלמת. אני רוצה להודות לה' על ישועתו, אך מאידך גיסא אני רוצה להמשיך להתפלל על ישועתי השלמה, ואני מבקשה יחידו? ש' מקריית גת

מסירת שאלות ותשובות: בקו השגחה פרטית 02-30-11-300 שעות 5:3 (לאחר בחירת השפה) | [מנוף ההקלטה מוגבל ל-3 דקות] | במייל T023011300@gmail.com | בפקס 02-6599189 תשובות יתקבלו רק עם מלא ושם עיר עם רשומה ברשימת פרטים. שם השואל יכתב ברשימת תיבות ושם עיר.

פתחו שערים ויבוא צדיק שומר אמונים

בעזרת ה' יתקיים שיחת חג מיוחדת

מאת אורח הכבוד הגה"צ רבי יהודה מנדל שליט"א מליקווד

בחול המועד סוכות

לאחר השיחה יעברו הקהל

אצל הגה"צ שליט"א להתברך בכל העניינים

פרטים מדויקים על היום, המיקום והשעה יהיה ניתן להתעדכן בקו 'השגחה פרטית'

02-30-11-300

נקודה מתוך שיעורו המופלא של הרה"צ ר' בעריש שנייבאלג שליט"א

רוגע = פרנסה

פרנסה. זאת צריכים לקחת למעשה בהנהגת הבית. כאשר מגיעים לשאלת המזומנים, מאמינים שה' ישלח את כל צרכינו. ומשכך, משרים אווירה טובה בבית, רוגע בלי מתחים. כאשר עולה צורך להביא כסף, מכריזים בשמחה: ברוך ה', מגיעים ימים טובים, חגים חזנים לישראל, הבה ונראה מניין נביא את הכסף.

"הס קטגור וקח סגור" - כשיש קטגור אין סגור, וכשיש סגור אין קטגור. כאשר הקטגור - התנהלות של בהלה ומתחים - נמצא, הסגור - שהוא השפע - אינו נמצא.

באמונה ובטחון, בנחת וברגיעות, נשרה את השכינה בבית, וכאשר השכינה שורה, השפע שורה. זהו שאמר חז"ל (ב"מ נט): "אוקירו לנשיכו כי היכי דתתעררו" - כבדו את נשותיכם כדי שתתעשרו. וה' יעזור, שמיימים קדושים אלו נזכה להתקרב אל ה', לעבדו בלבב שלם מתוך עושר וכבוד וכל טוב, אמן ואמן.

שיעורי הרה"צ ר' בעריש שנייבאלג שליט"א נמסרים פעם בשבועיים באידיש ופעם בשבועיים בעברית, בשלוחה 2 < 3 (לאחר בחירת השפה)

הארה פרטית

מתוך שיעורי המשפיעים בקו השגחה פרטית

הגמרא במסכת ראש השנה (כט). אומרת: "תקיעת שופר ורדיית הפת, חכמה ואינה מלאכה". שואלים על כך איזה "חכמה" יש בתקיעת שופר, שהרי אנחנו רואים הרבה כסילים שאינם חכמים, ויודעים לתקוע בשופר בדיוק כמו החכמים.

אלא המובן הוא, שעל ידי תקיעת השופר, צריכים להביא לרדיית הפת, דהיינו שיבואו שפע ופרנסה לעולם. זוהי חכמה ולא מלאכה.

אנו נמצאים בעיצומם של ימי חודש תשרי. הימים הם מאוד נעלים ומרוממים, מתחילים ביראה ופחד ומסתיימים בימי שמחה. אך לצד זה, בימים אלו יש הרבה הוצאות כספיות - סעודות חג, ביגוד לבני המשפחה, ארבעת המינים ועוד ועוד. איך משתלטים על הכל?

התשובה היא שכאשר תקיעת השופר זו "חכמה" - כלומר, כשמבינים את מהות השופר, יודעים מה הוא אומר, ומפנימים את המלכת הקב"ה על העולם, שהוא אלוהינו ואין עוד, אמת מלכנו אפס זולתו, הוא המפרנס לכל הברואים, ובו ורק בו אנו בוטחים - על ידי כך באים לידי "רדיית הפת", לשפע של

מעוניינים להפיק את העלון? מזמנים להתקשר למשרד ההפצה, בטלפון 02-5866-075 החתמו את שעות המענה האנושי בין 9:00-14:00

העלון יוצא לאור גם באידיש ואנגלית לקבלת העלון במייל T023011300@GMAIL.COM

הדפסה: פרילינט-גוטי

תכלית העלון הוא, לקרב את האדם לבורא עולם. תלילה שהוא יהיה זה שיפריע להתפלל ולשמוע קריאת התורה

פניני קדוש

לאור תורתו של כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

יוצא לאור על ידי מערכת "מסילות באור החסידות" שע"י מכון אור הצפון דחסידי בעלזא

לעילוי נשמת הרבני החסיד המפואר מוה"ר ר' מנחם שמואל חיים בן הרה"ח ר' אפרים ז"ל פריעדמאן

א ווארט אויף די פרשה

היפוך דינים לרחמים - ע"י תורה ותפילה

האזינו השמים ואדברה ותשמע הארץ אמרי פי. יערוף כמטר לקחי תזל כטל אמרתי (דברים לב, ב-ג).

אמר רז"ל (סוכה ד, א): "למה נמשלה תפלתן של צדיקים כעתר, לומר לך, מה עתר זה מהפך את התבואה בגורן ממקום למקום, אף תפלתן של צדיקים מהפכת דעתו של הקב"ה ממדת אכזריות למדת רחמנות".

ובתורת רבותינו הק' מבעלזא זי"ע מצינו עצה נוספת, שכאשר האדם לומד תורה וממשיך על עצמו פחד ה' והדר גאווה, אזי הוא ניצול מהיסורים והדינים והתוכחות שלא יצטרכו לחול עליו בפועל.

זהו דכתיב: "האזינו השמים ואדברה", דיבור הוא קשה, כאשר משמים נגזר על האדם דיבור קשה, דינים רח"ל, אזי יש בכח האדם לפעול "ותשמע הארץ אמרי פי", שיהפך לו דיבור קשה לאמירה רכה - דינים וגבורות לרחמים וחסדים.

והעצות לכך הן: א. "יערוף כמטר לקחי" - תורה (כי לקח טוב נתתי לכם, משלי ד, ב). ב. "תזל כטל אמרתי" - תפלה. בשתייהן ישנה כח לבטל ולהמתיק דיבורים קשים - דינים וגבורות - מעל ראשי עם קודש.

(סעודה ב' תשל"א)

דף גמרא קודם התפילה - כדי שתפלתו תהא עם מזל ולב ורמ"ח איברים זכים

יערוף כמטר לקחי תזל כטל אמרתי כשעירים עלי דשא וגו'. כי שם ה' אקרא הבו גודל לאלקינו (דברים לב, ב-ג).

כ"ק מרן מהר"ש זי"ע נתן רמז בפסוק זה אודות מעלת לימוד דף גמרא קודם התפילה העורפת ומכריתה את כוחות הסטרא אחרא, וזהו: "יערוף כמטר לקחי", שעל ידי לימוד התורה (הנרמז ב"לקחי". כי לקח טוב נתתי לכם, משלי ד, ב) נערפים הקליפות וכוחות הטומאה, ומתוך כך "תזל כטל אמרתי", תהא התפילה (הרמוזה ב"אמרתי") כדבעי בצורה יאותה ורצויה.

וארווחא בזה נמי, כי הנה בתפילה ישנן בקשת צרכים ושירות ותשבחות, ואם אמנם שכל אחד יכול לבקש את צרכיו מקונו, עם זאת, שירות ותשבחות אינן הולמות לכל אחד, כי לא ייעשה כן לשורר ולזמר למלך עם בגדים מטונפים, ולכן על האדם להזדקק מטינופו קודם גשתו לסדר שבחו של מקום בעת התפילה.

עתה כשהאדם לומד דף גמרא קודם התפילה, הרי לימוד זה הוא חלק מעבודת התשובה ("אם נכשל אדם בעבירה חייב מיתה בידי שמים, מה יעשה ויחיה, אם היה למוד לקרות דף אחד קורא שני דפים, ויק' כה, א), ובכוחו לכפר את חובו ולטהרו מטינופו (כדמצינו בברכות טז, א, שהתורה נמשלה לנחלים המעלים את האדם מטומאה לטהרה), וגלל כן הוא יכול לגשת לעבודת התפילה, הן לומר שירות ותשבחות לפני המקום והן לבקש צרכיו מאתו ית"ש.

זהו שכתוב: "יערוף כמטר לקחי", שתלמד דף גמרא קודם התפילה, ועל ידי זה "תזל כטל אמרתי" תוכל להתפלל כדת.

ומפרש הכתוב המעלה והיתרון בכך: **"כי שם ה' אקרא"** - כשאני קורא בתפילה להשי"ת, **"הבו גודל לאלקינו"**, אני צריך להכליל בתפילתי גם אמירת שבחו של מקום, לגדלו ולקלוטו בכל לב ונפש, ולצורך כך, מן ההכרח להקדים דף גמרא המכפר ומזכך ומכשיר אותי לגשת לקלס לקוני.

(סעודה א' תשל"ג)

עצה לקבלת התפילה - הסתרתה בתוך שירות ותשבחות

כי שם ה' אקרא הבו גודל לאלקינו (דברים לב, ג).

יתבאר עפ"י דברי **ה"בני יששכר"** (תשרי ב, ו), וז"ל: "קבלנו, כשהאדם מתירא להתפלל מחמת שחושש פן בבואו להתפלל יבואו המקטרגים לקטרג על תפלתו אם ראוי זה האיש

שתקובל תפלתו, וח"ו על ידי זה יבוקר פנקסו, אזי יותר טוב לספר שבחו של מקום בנידון המצטרך, דהיינו אם יצטרך להתפלל על רפואה לא יתפלל דרך תפילה תיכף, רק ישבח דרך שבח להבורא עולם שהוא רופא חולים, ובמחשבתו יכוין להמשיך רפואה להנרצה, והבורא עולם היודע תעלומות לב הנה הוא יעשה בקשתו, והטעם הוא, כיון דמזכיר שבח הבורא שהוא פועל הישועה הזאת, מי הוא שיקטרג על הדבר הזה?! הנה כל המלאכים [שאינם יודעים מחשבות] מסכימים, והקב"ה עושה כפי מחשבתו של המשבח להמשיך ישועה להנרצה".

בזה פירש **כ"ק מרן מהר"ש זי"ע** את נוסח התפילה: "ועונה לעמו ישראל בעת שוועם אליו. תהלות לא-ל עליון גואלם", שכאשר שוועת בני-ישראל מלובשת בתוך התהלות והתשבחות, אזי היא סגולה בדוקה שתיענה משאלתם לאלתר.

זהו האמור: **"כי שם ה' אקרא"**, כשאקרא ואתפלל להקב"ה, וארצה למנוע מהמקטרג לקטרג, אזי תהא עצתי **"הבו גודל לאלקינו"**, להסתיר את התפילה בתוך אמירת שירות ותשבחות - **"גודל לאלקינו"**, ומתוך כך תתקבל התפלה לרצון באין מונע.

(סעודה א' תשל"א)

העבודה בחג הסוכות - השרשת תורה ואמונה בו ובזרעו אחריו

ויאמר אליהם שימו לבבכם לכל הדברים אשר אנכי מעיד בכם היום אשר תצום את בניכם לשמור לעשות את כל דברי התורה הזאת. כי לא דָּבַר רַק הוא מכם כי הוא חייכם ובדבר הזה תאריכו ימים על האדמה אשר אתם עוברים את הירדן שמה לרשתה (דברים לב, מו-מז).

יש לפרש פסוקים אלו בדרך רמז על תקופת ירח האיתנים שהוא תקיף במצוות התורה, מראש השנה עד אחר חג הסוכות הבעל"ט.

ועל כך אומר משה רבינו לישראל: "שימו לבבכם לכל הדברים" וגו', ופירש רש"י: "צריך אדם שיהיו עיניו ואזניו ולבו מכוונים לדברי תורה", "אזינו" רומז לראש השנה שבו אנו מצווים **לשמוע** קול שופר. "לבו" רומז על יוה"כ שהוא **הלב** של השנה, כנודע, ובו נצטוונו על עבודת התשובה הנמשכת מהלב ("לצבנו יבין ושב רפא לו", ישעיהו, א). "עינינו" רומז לחג הסוכות, שבו יש ענין של "שלטא בה עינא" (סוכה שהיא גבוהה מעשרים אמה פסולה... למעלה מעשרים אמה אין אדם יודע שדר בסוכה, משום דלא שלטא בה עינא, סוכה ב, א).

ועל ימים קדושים אלו הוזהרנו לנצל אותם כראוי לתורה וליראת שמים ולאמונת הבורא. ולא רק לעצמנו, אלא מחובתינו להשריש את האור והקדושה גם בקרב הדורות הבאים - "אשר תצום את בניכם לשמור לעשות את כל דברי התורה הזאת".

ולא ישתמט אדם מחובה זו בטענה שהבנים הם בעלי-בחירה לעצמם, כי על כך אומרת לנו התורה: "כי לא דבר רק הוא מכם", ודרשו רז"ל (ב"ר כב, ב): **"ואם ריק - הוא מכם"**, אם בניכם אחריכם לא ימצאו טעם בימים קדושים אלו, ויסתובבו בהם בריקנות ובחוסר מעש, הרי זה "מכם", האשמה תלויה בכם, כי עיקר ההשפעה לבנים ובני בנים הוא בזמני-קודש אלו, ובפרט בחג הסוכות שהוא זמן מיוחד של "למען ידעו דורותיכם" (ויקרא כג, מג).

וכאשר תשכילו לנצל הימים כראוי, הן לעצמכם והן לדורות הבאים אחריכם, אז תזכו לשתי סגולות מיוחדות:

א. **"כי הוא חייכם"**, שעל ידי זה תוכלו לכפר על כל העבירות בחיים, ואף חילול ה' - שתיקונו במיתה - יתכפר לכם ע"י השרשת תורה ואמונה בדורות הבאים, כנודע **מכ"ק מרן מהר"ש זי"ע**.

ב. **"ובדבר הזה תאריכו ימים על האדמה אשר אתם עוברים את הירדן שמה לרשתה"**, כי סיבת "אבדה הארץ" היתה בגלל "שלא ברכו בתורה תחלה" (ב"מ פה, ב) - שלא שמו על לבם לקיים את האמור בברכת התורה "ונהיה אנחנו וצאצאינו" וכו', ומכלל זה נשמע, שכאשר תשימו על לבכם ענין זה ותשכילו להקדיש את זמניכם ומועדיכם עבור מטרה זו, אזי "תאריכו ימים על האדמה", ותהיו ניצולים מקללת "אבדה הארץ" רח"ל.

(סעודה ג' תשמ"ב)

שילוב השמחה והתענוג בתורה עם ההתאמצות והיגיעה

בכל יום אנו מתפללים (בברכת "אהבת עולם"):
"על כן ה' אלקינו בשכנו ובקומנו נשיח בחוקיך ונשמח בדברי תורתך ובמצוותיך לעולם ועד", והיינו, אנו מבקשים מהקב"ה שיאיר עינינו ויפתח לבנו לעסוק בתורה ובמצוות מתוך שמחה וחדוה.
 ענין זה הוא ענין חשוב ונחוץ מאד בכל המצוות כולן, לקיים אותם מתוך שמחה רבה ויתרה, על ידי ההתבוננות בערך ויקרת המצוות שהוא לאין ערוך ולאין שיעור, וכן על ידי התבוננות שאנו קרוצי חומר זוכים לעשות נחת רוח למלך מלכי המלכים הקב"ה ולעטר את כתרו באבנים טובות ומרגליות.
 בלימוד התורה הקדושה נוסף שמחה על השמחה האמורה, והיא, השמחה והתענוג והשעשוע בעצם הלימוד המשמח את הלב ומענג את הנפש בעונג אמיתי.
 אולם, לכאורה יש לתמוה על האמור, שהרי בהדיא אמרו רז"ל (ר"ה כח, א) "מצוות לאו ליהנות ניתנו", ופירש רש"י: **"לא ליהנות ניתנו לישראל להיות קיומם להם הנאה, אלא לעול על צוואריהם ניתנו"**, ואם כן, איך אפשר ללמוד ולקיים מצוות מתוך הרגשת הנאה ושמחה?
 ותבאר התשובה על כך על פי יסוד-מוסד **"מכ"ק מרן מהר"י ז"ע** על הפסוק (בראשית מט, יד-טו) **"יששכר חמור גרם רובץ בין המשפתיים. וירא מנוחה כי טוב... ויט שכמו לסבול ויהי למס עובד"**.
"יששכר" נוטריקון יש-שכר, פירוש, עיקר השכר המגיע לאדם על עבודתו את קונו, **"חמור גרם"** - נגרם על ידי ההתנגדות שיש לאדם לעבודת הבורא מצד החומר והיצר הרע, כי מאחר שצריך להתגבר על המניעות והנסיגות מגיע לו שכר, כדרך ששינוי (אבות פ"ה מ"א) **"לפום צערא אגרא"**.
 אולם, התכלית היא שיגיע האדם למדרגה הנעלית של **"וירא מנוחה כי טוב ואת הארץ כי נעמה"**, והיינו, שירגיש עריבות ומתיקות התורה, עד שהתורה לא תהיה אצלו עמל ויגיעה ועול על צווארו אלא תענוג ושעשועים, וימצא בה מנוחה ומרגוע לנפשו,

מובא ב"תפארת שלמה" בפרשתנו:

"שמענו אומרים מהרב המגיד מקאזניץ זלה"ה בהיותו פועל ישועות בעיני הדיבורים רח"ל, שהיו שומעים לו להיפרד מהם, והיה הדבר לפלא בעיני כל רואיהם".

"והיה אומר בזה הלשון: זה אינו חידוש שהם שומעים וצייתי לקולי, כי בשמים ממעל המה יודעים כוח הצדיק, כפי דברי הזוהר הק' (ח"ב ק"ב, ב) שמכריזין בכל יום 'הבו יקר לדיוקנא דמלכא', אבל בעולם הזה נמצאו כמה רשעים קשי עורף אשר מיאנו לקחת מוסר".

ובזה מפרש ה"תפארת שלמה" את מאמרם ז"ל (ברכות ג, ב): **"כל אדם שיש בו יראת שמים דבריו נשמעין"** - "מי שיש בו יראת שמים, פירוש, שמתיראים ממנו בשמים מחמת הכרוז הנ"ל, יכול להיות גם למטה 'דבריו נשמעים'".

"וזהו פירוש הפסוק (דברים לב, א) **"האזינו השמים ואדברה"**, אם מאזינים קולי בשמים וכו', אזי גם בעולם הזה דבריו יעשו פרי 'ותשמע הארץ אמרי פי, כנ"ל".

(סעודה ב' תשסד)

באחת משבתות החורף שֶׁבַת ה**"רה"ק ר' אלעזר מליזענסק ז"ע** בצל קדשו של **המגיד מקאזניץ ז"ע**, במוצאי שבת קודש הגיעו להזכיר אצל המגיד אשה מקשה לילד שהיתה במצב של סכנה.

בעקבות ההזכרה אמר המגיד, שהוא רוצה לילך לטבול במקוה (כי כן היה דרכו לפעול ישועות ע"י טבילה במקוה). רבי אלעזר היה ירא מאד פן יזיק המקוה לבריאותו, עקב מצבו החלוש ועקב הכפור העז שהיה אז בחוץ, ולכן הלך ליטול ידיו לסעודת מלוה-מלכה כדי לפעול ישועה ע"י סעודה זו (כי כן בטיחו אביו הרבי ר' אלימלך ז"ע, שכל מה שירצה יוכל לפעול בסעודת מלוה-מלכה).

תיכף כשנטל ידיו נודע שהאשה ילדה בן זכר למזל טוב, ויצאה מכלל סכנה, ורבי אלעזר הלך להודיע על כך למגיד.

הדבר היה נראה כפגיעה במגיד, שרבי אלעזר בא לפעול ישועות בצל קורתו, ואולם, רבי אלעזר ניגש אליו בהכנעה ואמר לו בהתנצלות: **"אבי ז"ל הבטיח לי שיהא בכוחי לפעול כל מה שארצה ע"י סעודת מלוה-מלכה. עד עתה לא השתמשתי בעצה זו, אולם, עתה נאלצתי להשתמש בעצה זו כדי שמורי ורבי לא יכנס לכלל סכנה ח"ו"**. המגיד שמע וקיבל, ונפרד ממנו לשלום.

(כ"א אדר תשסא)

פעם התבטא ה**"רה"ק ר' מאיר'ל מפרמישלאן ז"ע** בפני ה**"רה"צ ר' איציקל בראדער ז"ל** חתן **"כ"ק מרן מהר"ש ז"ע"**: **"כחוהו של חותנתך בריפוי חולים על ידי מישוש ידיו אינו מדליה, הוא גנב זאת בקאזניץ"**.

כשחזר ר' איציקל לבעלזא סיפר לחותנו את הדברים שאמר לו רבי מאיר'ל. נענה **"כ"ק מרן ז"ע ואמר: "לא גנבתיו. הוא נִתְּנוּ לי בשתי ידיים"**.

והכי הוה עובדא: **"כשהייתי אברך נסעתי למורי ורבי ה**"רה"ק החוזה מלובלין ז"ע**. בהיותי בדרך, בעיר לעמבערג, פגשתי אדם אחד שאמר לי שהוא נוסע לקאזניץ אל המגיד הקדוש. החלטתי לנסוע עמו. בהגיעי ראיתי את המגיד שוכב על מטתו תשוש וחלש, וראיתי על פניו איין-שטיק רצון הבורא"**.

"המגיד כיבד אותי לשבת על מטתו, ובאמצע הגיע יהודי והתלונן על כאבי שניניים חזקים. המגיד שאלו על מקום הכאב, ולאחר שהראה לו, לקח המגיד בידיו הקדושות את שתי אצבעותיו והעבירם על מקום הכאב, ותיכף נעלם הכאב כלא-היה".

הפטיר **"כ"ק מרן ז"ע"**: **"הרי לך שהמגיד העניק לי מתנה זו בשתי ידיים..."**

(כ"ו אלול תשסב)

פעם עמד אדם ליד **"כ"ק מרן מהר"ש ז"ע** בתפלת שמו"ע, ובאמצע התלהב בתפלתו וצעק **"אוי טאטע"**. לאחר התפילה הוכיחו **"כ"ק מרן ז"ע** על כך שהפסיק באמצע שמו"ע עם מילים שאינם ממתבע שטבעו חכמים. הלה הצטדק ואמר **"לכ"ק מרן ז"ע"**: **"תמכת יתדותי על המגיד מקאזניץ ז"ע שהיה דרכו בכך"**.

נענה **"כ"ק מרן ז"ע** בקול צעקה: **"וכי אתה יכול להידמות אל המגיד מקאזניץ!? הוא הרי היה מלאך"**. לאחר רגע נמלך בו ואמר לו: **"הוא היה מלאך!? הוא היה שרף"**. לאחר רגע נמלך שוב: **"הוא היה שרף!? הוא היה מחיות הקודש"**. ולאחר מכן נמלך ואמר: **"כל הכינויים שאמרתי אינם מספיקים. הוא היה בבחינת 'מה שאין הפה יכול לדבר ואין האוזן יכול לשמוע'"**.

(כ"ו אלול תשסב)

ההשפעה ע"י תורה ומצוות - תלויה לפי מדרת ההכנה

יערוף כמטר לקחי תול כטל אמרתי כשעירים עלי דשא וגו' (דברים לב, ב).

ידוע ומפורסם שכל מצוה צריכה הכנה דרבה, ואי-אפשר לגשת לדבר שבקדושה ללא הכנה של תשובה והזדככות וכדו'. השפעת המצוה תלויה גם היא כפי מדרת ההכנה, כי ככל שיתאמץ ויתחזק להתכונן למצוה כדבעי, אזי תיעשה המצוה לאחר מכן ביתר שלימות, וממילא גם ההשפעה הנשפעת על ידה תהא בשלימות.

זהו האמור: **"יערוף כמטר לקחי תול כטל אמרתי"**, כי מדרת ההשפעה המושפעת על האדם ע"י תורה ומצוות (הנמוזים ב"לקחי" ו"אמרתי"), אם רב ("כמטר") אם מעט ("כטל" - ספורנו שם), תלויה וקשורה במדרת ההכנה, **"כשעירים עלי דשא וכרביבים עלי עשב"**, כמו שצמיחת הדשא והעשב תלויה במדרת ההכנה של עובד האדמה, כי אם יחרוש את הקרקע כדבעי, ייקלטו המים שם היטב, ויצמחו הדשאים והאילנות כראוי, ואילו אם לא ישכיל לחרוש את הקרקע כראוי, אזי לא תהא הצמיחה כדבעי, והכי נמי ההשפעה ע"י עבודת השי"ת תלויה בהכנה שהכין האדם את עצמו קודם לכן.

(סעודה ג' תשלח)

מורה זה נודע ע"י יחידים רבים ר' יצחק אייזיק פריש' שליט"א לעילוי נשמת אביו החסיד הנפלא והפורסם המלוו נשכה, את קודש לבעלזא ר' אלכסנדר ב"ר אברהם צבי ר'ל פריער

זרע שמשון

רבי שמשון היים
ב"ר נחמן מיכאל נהמני זצ"ל
הבטיח למי שילמוד בספריו:
תשלומי חן וחסד ושלמא רבא
משמיא ועיניכם תראנה בנים
ובני בנים כשתילי זיתים סביב
לשולחנכם, חממים ונבונים
ובתים מלאים כל טוב. גם עושר
גם כבוד לא יסופו מורעכם וכו',
בני חיי ומזוני טבי.

מלא העומר

רבי אריה לייב ב"ר משה
צינץ זצ"ל ביקש קודם
פטירתו שיתנו לו דף ורשם
בשארית מוחותיו:
מי שישתדל בהדפסת ספרי אהיה לו
למליץ. וכ"כ הגה"ק רבי צדוק הכהן
מלובלין ז"ל: הבטיח הגאון שיעשה
טובה לכל המשתדלים והמסייעים
בהוצאת חיבוריו לאור, וכן היה באמת
שעשה טובה לכולם.
(הקדמה למלא העומר)

אבני נזר

רבי אברהם ב"ר זאב
נחום בורגשטיין זצ"ל
הבטיח קודם פטירתו:
אם ילמדו בספרים שלי,
אהיה למגן ולעזר גם אחר פטירתי
ממש כמו בחיים.
(ארץ צבי להגה"ק מקודינגלוב עה"ת
עמוד רנ"ב) וכ"כ השם משמואל:
ובטח יהיה למליץ יושר
למיימנים בה

ילקוט סופר

רבי יוסף לייב ב"ר אליעזר
זוסמאן סופר זצ"ל
כתב בצוואתו למי שילמדו או יפרסם דבריו
אני אטיב עמהם להמליץ טוב בעדם
לפני אל חי, ואם יבואו על קברי
יתפללו ויאמרו איזה מזומרי תהלים
ג"כ אשתחוה גם אני לפני שומע
קול בכיות עמו ישראל ברחמים
ואצטרף תפילתי עמהם
לטוב להם כל הימים

לב העברי

רבי עקיבא יוסף
ב"ר יהואל שלעזינגר זצ"ל
כתב בצוואתו
בקשתי שטוחה שישתדלו
להדפיס ספרים שלי, ואני
תפילה להש"ת, צעק לבי אל ה'
בין בחיי בעוה"ב, ובעוה"ב אם
יהיה בכוחי, אקוה שלא להיות
כפוי טובה ח"ו, ובעולם האמת
אקוה כי לא יבישו בי תומכי.

מלליצי ידי עשר

אתוון דאורייתא

רבי יוסף
ב"ר יהודה ענגיל זצ"ל
העיד חתנו הגאון רבי יצחק
מנחם מארגענשטערן זצ"ל
בהספדו
רבינו בטרם עלה השמימה
החיבורים שלו יהיה לו למליץ
ישר בעולם העליון

צדקת הצדיק

רבי צדוק
ב"ר יעקב רבינוביץ זצ"ל
אמר קודם פטירתו
שמבטיח כמו הבטחת בעל
מלא העומר שמי שידפיס
דבריו יהיה לו למליץ יושר

די שטערקסטע סגולה פאר אלע פראבלעמען

פארוואס האב איך פראבלעמען אין שטוב?
פארוואס גייט מיך אזוי שווער מיט פרנסה?
פארוואס האב איך צער גידול בנים?
פארוואס קען די דאקטער מיך נישט העלפען?
פארוואס האב איך נישט קיין מזל?

תירוץ

ווייל די מקטריגים לאזען נישט אז מיינע תפילות זאלען נתקבל ווערען
וואס איז די עצה? זיך איינקויפען מליצי יושר!

זייט מקיים די צוואה פון די זרע שמשון, פלאצקע גאון, אבני נזר, ילקוט סופר, צדקת הצדיק, לב העברי, רבי יוסף ענגיל, רעננה רב, און ר' יהזקאל אברמסקי, ר' זבולון המבורגר זצ"ל וואס האבען מבטיח געווען צו זיין מליצי יושר פאר ווער עס וועט פארשפרייטען אדער לערנען זייערע ספרים.

חזון יהזקאל

רבי יהזקאל ב"ר מרדכי
זלמן אברמסקי זצ"ל:
הג"ר שלום אייזן זצ"ל בעת
הספדו בשעת הלוי הכרוז:
נצטויטי מאת רבינו זצ"ל לפרסם,
שהבטיח שימליץ טוב לכל מי
שילמוד בספריו, וכן ימליץ טוב
לכל מי שיפיץ את חידושי תורתו.
(ריבבות אפרים ארח ח"ב עמוד
רמ"ח, מלך ביפיו פרק מ"ב).

בן לאשרי

רבי יצחק ב"ר אשר
אנשיל הוברמן הרב
מרעננה זצ"ל כתב בספרו:
הנני מוסר מודעה שהחלטתי להתפלל
בלי נדר בכל יום על כל אלה שיעיינו
בספרי, ויגידו בשמי דברי תורה
לאחרים שיושעו מכל צרה
שצריכים ישועה בעוה"ב ובעוה"ב.
וכל הלומד בספרי יזכה לירוש, והצלחה בכל טוב, בזה ובבא
סגולה גדולה בבית לכל הדברים

שערי זבול

רבי זבולון
ב"ר אברהם משה המבורגר זצ"ל
הבטיח כמה פעמים שיעשה
טובה וימליץ טוב למי שיעשה
טובה לנשמתו, וכך חרות על
מצבתו

שובה ישראל עד ה' אלוקיך כי כשלת בעונך, קחו עמכם דברים ושובו אל ה', אמרו אליו כל תשא עון וקח טוב. מקשים העולם מדוע בתחילה אמר 'שובה ישראל' בלשון יחיד, ובסוף אמר 'קחו עמכם דברים' לשון רבים. ועוד יש להבין איזה דברים צריכים ליקח, ואיך שייך ליקחה בדברים. ועוד יש לדקדק שבתחילה אמר 'עד ה' אלוקיך', ולבסוף אמר 'אל ה'. וי"ל דמצינו שלפעמים תיבת 'עד', מתפרשת 'עד ועד בכלל', ולפעמים 'עד ולא עד בכלל'. והנה אמרו (יומא פו). שהעושה תשובה מראה זדונות נעשות לו שגגות, והעושה מאהבה נעשות לו זכויות. ולפי"ז יש לפרש כוונת הפסוק שבתחילה אומר ליחיד שישוב בתשובה יחיד, ולפי שהשב בתשובה יחיד היה זה סימן ששב מיראה, כי לא דאג שגם אחרים יחזרו בתשובה, ולכך די לו שמציל את עצמו. משא"כ אילו היה שב מאהבה, בודאי היה נתון לבו גם להשיב אחרים מרוב אהבה שיש לו להקב"ה. ולכך אמר 'שובה ישראל' אע"פ שאתה יחיד, ובתשובתך שמיראה תגיע רק 'עד' הקב"ה, ולא 'עד בכלל, אעפ"כ 'שובה', כי תרויח עכ"פ שהזדונות יתפכו לשגגות. אמנם אם תגרום שישובו גם אחרים בתשובה, ע"י 'קחו עמכם דברים', היינו שתקחם ברברי מוסר ותוכחה, אז 'שובו אל ה' ממש', כי לא ישאר לכם עבירות כלל, כי יתפכו לזכויות, וזה מה שממשיך הכתוב לומר 'תשא עון וקח טוב', דהעון יתפך לטוב. (זרע שמשון האזינו אות ד.)

לזכר עולם יהיה צדיק. שהצדיק הוא מועיל לזכר העולם, שאף אם הציבור לא יעשו תשובה מספקת, מ"מ אי אפשר שלא יהיה ביניהם איזה יחיד שעשה תשובה שלימה, ובזכותו אנו מתפללים שיהיה הקב"ה זוכר לטובה את כל הציבור, כדאמרו 'אפי' יחיד שעשה תשובה מוחלין לו ולכל העולם'.

לע"נ ר' יוסף אלטא היה ב"ר יחיאל ויליגער ע"ה י"א צ"ו תשרי

וכל מלאכה לא תעשו בעצם היום הזה, כי יום כפורים הוא וגו' כי כל הנפש אשר לא תעונה וגו'. המשך נתינת טעם [דלא תעשו מלאכה, כיון דיש להתענות], אפשר שנתן טעם מדוע נשתנה יוה"כ מיו"ט שמוותר לעשות מלאכת אוכל נפש, לזה אמר כי אחר מצוה להתענות, א"כ לא שייך אוכל

נפש. ואם תאמר הרי תינוקות מותרים לאכול, [וא"כ מדוע אסור לעשות מלאכת אוכל נפש לצורך קטן]. יש לומר כיון דמוגמר (-בשמים שנשרף באש ומעלה ריח טוב) ביו"ט אסור משום שאינו שוה לכל נפש (ע' כתובות ז), א"כ כיון שאין אוכל נפש רק לקטנים, לכן אפי' ביו"ט לא שרי כהאי גוונא, שהרי אינו שוה לכל נפש.

וסיים הכתוב, שלא תאמר שמכל מקום אין איסור מלאכה ביוה"כ יותר מבי"ט שאינו רק בלאו, לכן אמר כי לא כן הוא, רק 'וכל הנפש אשר תעשה כל מלאכה בעצם היום הזה והאבדתו את הנפש ההיא מקרב עמה', והיינו כרת ואבדון.

ובזה נתיישב לי מה שאמרו (מוע"ק ט). דבשעת חנוכת הבית לא עשו ישראל את יוה"כ, אלא עשו משתה ושמחה, והיו דואגים ואומרים שמא נתחייבו שונאיהן של ישראל כלייה, יצאה בת קול ואמרה להם כולכם מזומנים לחיי העוה"ב. ופירש"י (בעין יעקב) שאכלו ושתו ובישלו מאכלם ביוה"כ. וקשה דאמאי חיללו יוה"כ בבישול, הא סגי שיכינו מערב יוה"כ מאכל לאכול ולשתות ביוה"כ. אבל לפי מה שכתבתי [דהטעם דאסור ביוה"כ מלאכת אוכל נפש הוא משום דאסור באכילה] ניחא, דכיון דמותר באכילה, לכן הוה הבישול לצורך אוכל נפש, ומותר גם הבישול כמו ביו"ט.

שבת שבתון הוא לכם ועניתם את נפשותיכם בתשעה לחדש בערב, מערב עד ערב תשבתו שבתכם. יראה

שהוא יתברך חפץ חסד לזכות את ישראל, והנה יוה"כ שהוא גמר הדין לבינונים, שהם תלוין ועומדין עד יוה"כ, א"כ ודאי רצונו יתברך לצרף זכות מצות העינוי ביום הקדוש ההוא, למען יהיה נכון ביד עם ה' זכות מצוה הקדושה הלזו. והנה אמרו (ע"ז ג): אמר רב יהודה אמר רב, שתיים עשרה שעות הוי היום, שלש הראשונות - הקב"ה יושב ועוסק בתורה, שניות - יושב ודן את כל העולם כולו, ע"כ. א"כ זה חסדו יתברך לחשוב התענית מ'בערב' בליל יוה"כ, כאילו מיד התענה כבר 'מערב עד ערב'. [ולכן ביוה"כ בבוקר בשעה שהקב"ה דן את האדם, כבר יש לו גם הזכות של מצות עינוי].

לע"נ ר' יוסף מנחם ב"ר יונה ווייס ז"ל י"א צ"ו תשרי

הנאת גרונו והנאת מעיו. נחלקו ר' יוחנן וריש לקיש (חולין קג): גבי מאכלות אסורות, אם אכילה תלויה בהנאת גרונו או בהנאת מעיו, דר' יוחנן סובר דסגי בהנאת גרונו, וריש לקיש סובר דבעינן הנאת מעיו. ונפ"מ גבי האוכל שיעור מצומצם, ואין בו כזית אלא בצירוף מה שנדבק בין החניכים, שהנאת הגרון יש בשיעור זה, והנאת מעיים אין בו, דלר' יוחנן חייב, ולריש לקיש פטור.

וכתב האבני נזר (אגלי טל, טוחן אות ס"ב, וכ"כ המנ"ח מ' ש"ג), דאפילו ריש לקיש מודה שצריכים הנאת הגרון, אלא שהוא מצריך אף הנאת מעיו, אבל מילוי הכרס בלי הנאת הגרון אינה אכילה כלל, ולכן אם כך את המאכל בסיב ובלעו, פטור. וז"ל: נראה דלר' יוחנן החיוב תלוי רק בהנאת גרונו, ובהנאת מעיו לחוד פטור. ואפשר גם לר"ל אינו חייב רק בתרתי, שהרי

א ובש"ת אבני נזר שם הביא דנשא דלפי מה שחידש דחיוב ברכת המזון הוא רק על הנאת מעיו, דהנאת גרונו כבר עברה. דא"כ מדוע באכל כשהיה חול קידש עליו היום שבת או ראש חודש, נסתפקו הפוסקים אם מזכיר מעין המאורע, והספק הוא אי אזילין בתר התחלת הסעודה.

האוכל [ערב] יוה"כ עם חשיכה, מעיו נהנין ביוה"כ ומותר, וחזינן דבלא הנאת גרונו לא הוי אכילה, עכ"ל.

אבל במקום אחר (אב"ז אר"ח סי' קכ"ג אות ד') הקשה האבני נזר על ראיתו, וז"ל: הראיה שכתבתי באגלי טל דלר"ל בעי נמי הנאת גרונו ממה שמוותר לאכול בערב יוה"כ עם חשיכה. תמוה. דהא בגמרא (יומא עד:) אמרינן "מה

מלאכה שב ואל תעשה, אף עינוי שב ואל תעשה". וכיון דבמלאכה שב ואל תעשה הוא בשבת, שהרי מותר לעשות מלאכה מערב שבת שתגמר בשבת. הכא נמי שב ואל תעשה, והיינו דבר המבטל עינוי ביוה"כ עצמו, וכיון שביוה"כ עצמו לא פעל הנאת מעיו, רק באכילתו ערב יוה"כ עם חשיכה, לכן מותר, עכ"ל. וע"ש עוד.

והנה בנוגע יוה"כ שלא כתוב בו לשון אכילה, אלא לשון עינוי:

"והנפש אשר לא תעונה" (ויקרא כג:כט), כתב האב"ז (אגלי טל שם, וכ"כ החת"ס אר"ח סי' קכ"ז), דלדברי הכל אין חייבים בו אלא על הנאת גרונו והנאת מעיים. וז"ל: ביוה"כ נראה לי דאינו חייב רק על הנאת גרונו ומעיו יחד, משום דבימא (עד:): יליף דאינו חייב כרת רק על אכילה מדכתיב "והאבדתו", עינוי שיש בה אבידת הנפש הכתוב מדבר, שאם לא יאכל זמן רב ימות. וזה במניעת הנאת מעיו. ומכל מקום בהנאת מעיו לחוד ג"כ אינו חייב, שהרי אמרו בגמ' שם דאינו חייב אלא על דבר שחייבין עליו כרת במקום אחר, ואיזהו - זה אכילה ושתיה! ואם לא נהנה גרונו, אינו חייב במקום אחר, עכ"ל.

והנה בנוגע אכילה שחייבים לברך אחריה ברכת המזון, כתב בשו"ת פנים מאירות (ח"ב סי' כ"ז) דכיון שנאמר בה שביעה: "ואכלת ושבעת וברכת", לכן אין חייבים על הנאת הגרון, אלא על הנאת המעיים, שהנאת גרונו בלבד אינה משביעה.

וכ"כ האבני נזר (אגלי טל שם), אבל מטעם אחר, וז"ל: אך לענין בהמ"ז

דכתיב "ושבעת", תלוי בהנאת מעיו, וראה שהרי אם נתעכל המזון שוב אינו מברך שעבר השביעה, הרי שאינו מברך על מה שהיה שבע תחילה, דא"כ אפי' נתעכל נמי, ועל כרחך דאינו מברך רק על הנאתו של עכשיו, והרי הנאת גרונו כבר עברה. ולכן אינו מברך על הריח לאחריו, כיון שכבר עבר הנאתו (כמ"ש הכלבו הובא במג"א רט"ז סק"א), עכ"ל.

ובנוגע ברכת הנהנין כתב באגלי טל שם דתלוי רק בהנאת מעיו, וז"ל: ולענין ברכה שלפניה, תלוי בהנאת מעיו לבד, שהרי מטעמת אין צריך ברכה בטועם ופולט, וכתב המג"א (סי' ר"י סק"ט) משום דאינו נקרא הנאה אלא בתוך מעיו. וכן פירש הרב בסידור (ברכות הנהנין ספ"ח) וז"ל: לא מיקרי הנאה אלא הנאת מעיו ולא הנאת החיך, עכ"ל. ונראה דאע"ג דבכל אכילות שבתורה קיימא לן כר' יוחנן דבהנאת גרונו לבד מחייב, דהיינו הנאת החיך לבד, מ"מ לענין ברכת הנהנין אינו חייב על הנאת החיך לבד, והטעם בזה ברור, שהרי ברכה שלפניה למדו בקל וחומר מברכה שלאחריה, וברכה שלאחריה חיובה על הנאת מעיו כנ"ל, וממילא מוכח דחיוב ברכה שלפניה על הנאת מעיו לבד אפי' כשלא נהנה גרונו, כיון שלמדו בקר"ח מברכה שלאחריה שחיובה רק על הנאת מעיו, דהנאת גרונו כבר עברה.

לע"נ הר"ר יצחק אריה ליב ב"ר מרדכי שפייר ז"ל י"א צ"ו תשרי

אכילה ערב יוה"כ. בזוה"ק (ח"ג סח:): ועל דא מאן דאכל ושתוי בתשיעא ומענגא נפשיה במיכלא ובמשתיא, אשתכח בעשיראה עינויא דנפשא בתרין חולקין, ואשתכח כאילו אתענוו תשיעא ועשיראה, את נפשותיכם לאכללא

והרי אם אמרינן דהברכה הוא על שהמאכל עכשיו בתוך מעיו, א"כ מה הספק, הרי עכשיו קידש היום. וע"ש תירוצו.

הגליון בארץ ישראל נתנדב ע"י הרב חיים מאיר בן עלקא שליט"א זכות הצדיקים מליצי ישר יעמוד לו ולמשפחתו ולכל יו"ח להתברך בכל מילי דמיטב

'מעגלי צדק' על פרשת ראה מסוגל לעשירות

ר' ישראל וואלף מאנדעל היה עשיר, ונהפך עליו הגלגל ונעשה יורד ונצרך לבריות, ואמר לו הרה"ק בעל מעגלי צדק מדעש (יומא דהילולא י"ג תשרי): **תהגה בספרי מעגלי צדק פרשת ראה, ותושע ממצוקתך ויהיה לך הרחבה גדולה בלי מצרים.** וכך היה, שאחר שלמד מעגלי צדק על פרשת ראה, נושע ויצא ממצר למרחב, והתברך בהשפעה מרובה בכל עניו. (הקדמת מעגלי צדק).

לא תעשון ככל אשר אנחנו עושים פה היום איש כל הישר בעיניו. נראה לי הכוונה, וגם ההמשך למעלה לענין הברכה, דכתיב 'ושמחתם בכל משלח ידכם אתם ובתיכם אשר ברכך ה' אלקיך', על פי מה שכתב הבעל עקידה (שער צ"ה) על מה שנאמר (שופטים יז:): 'בימים ההם אין מלך בישראל וכו' כל הישר בעיניו יעשה', דהכוונה מה שאמר 'כל הישר בעיניו יעשה', דכל אחד השגיח רק על טובת עצמו, ולא השגיח לטובת חברו, עכ"ל. והנה זהו בעיני עוה"ז, אבל גם בעיני עוה"ב כגון בתפלות ויודים, לא יהיה בשביל עצמו, רק בשביל כל ישראל. וכן פירשתי בפרשת שופטים מה שנאמר 'ולא תקום לך מצבה', דהיינו שלא שיהיה התפלה רק בשביל עצמו לבד, [וזה מצבה, אבן אחת], רק בשביל כל ישראל, [כמו אליהו הנביא בהר הכרמל דהקים המזבח מ"ב אבנים כמספר בני ישראל]. ודוקא בימי האבות שלא היה יותר מהם, [דאחד היה אברהם, אז] היה מותר מצבה, משא"כ השתא. וכמו כן בוידוי אומרים חטאים שיודעין שלא עשו, והיינו [שמתודים] בשביל אחרים, והטעם העיקר, דכל ישראל ערבים זה בזה. ופירש רש"י בפרשת נצבים שלא קיבלו הערבות עד הברית של הר גריזים, ע"ש. ולכן סמכו אדלעיל, שמתחילה הותרו הבמות להיות עבודה ותפלה ויודיו שעל הקרבן רק בשביל עצמו, ולא בכללות, ולכן יקריב כל אחד בפני עצמו, [וזה שאמר 'ושמחתם וגו' אתם ובתיכם']. אבל אחר שתעברו הירדן, אז 'לא תעשון ככל אשר אנחנו עושים היום', והיינו מה שאיש כל הישר בעיניו, ולא משגיח בטובת חברו, דזה 'לא תעשון כן', רק הכל בכללות עם כל ישראל, ולכן הכל יבואו רק לבית המקדש הכל ביחד, 'לשכנו תדרשו', כלומר בשביל 'שכנו', שע"י הקרבות יש השראת 'שכינה', ובפרט ע"י אחדות של כל ישראל בבית המקדש בבית הכנסת מקדש מעט, דמחמת אחדות יש השראת השכינה. (מעגלי צדק).

כולא גופא ונפשא ולאתכנעא בהאי יומא. - מי שאוכל ושותה בתשיעי ומענג נפשו במאכל ומשתה, נמצא לו עינוי נפש בעשירי, כפלים, ונמצא כאילו התענה תשיעי ועשירי. את נפשתיכם, כולל הכל, גוף ונפש, ולהכנע ביום הזה. ולהבין הלשון 'מענגא נפשיה', נראה דבאמת אחר שעברו כבר תשעה ימים שעליהם נאמר 'דרשו ה' בהמצאו וגו' יעזוב רשע דרכו', שהוא הזמן לבקש מהש"ת על הסיוע לשוב בתשובה ולעזוב דרך רשע, והאדם מרגיש בעצמו שעדיין לא עשה מאומה, כי מי יאמר זכיתי לבבי שדרש ה' בימים אלו בהמצאו כראוי. ואז נשבר לבו בקרבו, ומצידי הוא רוצה להתענות בערב יוה"כ כמו שהיה המנהג להתענות כל עשרת ימי תשובה. רק בערב יוה"כ צוה הש"ת לאכול ולשתות, ויש מצוה באכילת בשר, כדמוכח בחולין (פג. וכדברי רבי יוסי הגלילי), וכן יש מצוה באכילת דגים, כמו שאמרו במדרש (בראשית רבה יא:ד) במעשה דחייט (הובא בטור ס' תר"ד). ויש לו עינוי מזה, שאינו יכול להתענות כרצונו, ואוכל רק לשם שמים, ולזה אמר לשון 'מענגא נפשיה', שהמכוון רק לענג הנפש. כמו אכילת שבת, שהסעודות ברזא דענג, שהם ראשי תיבות 'עדן נהר גן' (זוהר ח"א כו). וכמו שנאמר 'אז תתענג על ה' וכו', וכמו שאמרנו כמה פעמים שדקדקו בגמרא בכמה מקומות 'המענג את השבת', ולא אמר 'המתענג בשבת', שהמכוון הוא לענג הנשמה יתירה שנקראת 'שבת', והיא מתענגת מסעודת שבת. וכן כאן באכילת ערב יוה"כ אמר 'מענגא נפשיה במיכלא ומשתיא', שהאכילה רק לשם שמים ברזא דענג, דיש לו עינוי מזה שאינו יכול להתענות. ומסיים זוהר 'ואשתכח בעשירא עינויא דנפשא בתנין חולקין', והוא כמו שדקדק בזה"ק אחר כך במה שנאמר 'את נפשתיכם', ולא כתב 'נפשתיכם', לכלול שתי הנפשות, וזה שאמר 'לאכללא כולא גופא ונפשא'. 'גופא' הוא נפש הבהמית שיש לכל בעלי חיים. 'ונפשא' הוא נפש הישראלית בקדושה, וכמו שכתב האריז"ל שכל מזון כלול מגשמיות ורוחניות, והגשמיות מקיים את הגוף ונפש הבהמית. והרוחניות הוא קיום הנשמה. וזה שנאמר 'כי לא על הלחם לבדו יחיה האדם כי על כל מוצא פי ה', והיינו הכח שמחיה את הדבר, וכמו שנאמר 'ואתה מחיה את כולם', ומזהו חיות הנפש. וזהו עינויא דנפשא בתנין חולקין, עינוי נפש הבהמה, ונפש דקדושה שמתקיים מרוחניות המאכל. וזה שאמר אחר כך 'ולאתכנעא בהאי יומא', שנשאר בהכנעה ושבירון לב ממה שאינו יכול להתענות בתשיעי, שהלב יודע שעדיין הוא רחוק מהש"ת, והיה התענית אצלו כמו עונג, כדרך שאמרו בתענית חלום שמותר להתענות בשבת שהוא עונג שלו, ונשאר אצלו ההכנעה אף ביוה"כ לאתכפרא על חוביהו.

ואף מי שאין מרגיש בעצמו חטאים פשוטים, מ"מ לבו נכנע ונשבר בקרבו, כמו שכתב האריז"ל לדלג ברה"ה על כל לשון 'חטא ועון', וכן לדלג 'אבינו מלכנו כתבנו בספר סליחה ומחילה', מפני שהסליחה ומחילה בא רק על חטא ועון, ומ"מ אומרים ברה"ה 'אבינו מלכנו החזירנו בתשובה שלימה לפניך', ולא צוה האריז"ל לדלגו, אף שהתשובה גם כן בא על חטא ועון. אך באמת תשובה יתכן אף למי שלא

חטא כלל, רק כשזוכה ומשיג גדלות הבורא ית', אז הוא בוש בנפשו על עבודתו להש"ת, כי במה נחשב הוא נגד גדלותו ורוממותו יתברך שמו, על דרך שאמרו (חולין פט). 'בשעה שאני משפיע לכם גדולה, אתם ממעטין עצמכם לפני', והיינו 'גדולה' בהשגת הבורא יתברך שמו, שזהו ענין 'נתתי גדולה לאברהם', שאין הפירוש בגדולה בעוה"ז, שלא נחשב אצלו כלל, רק 'גדולה' בהשגה, ואמר 'ואנכי עפר ואפר'. וכן למשה ואהרן שהשיגו יותר, אמרו 'ונחנו מה', שלא נחשבו בעיניהם אף כעפר ואפר. וכן בכל זמן שישראל זוכה להשיג מגדולת הבורא יתברך שמו, אז בוש במעשיו ושב בתשובה על עבודתו שלא היתה כראוי לפי גדלותו יתברך שמו. וזה שאומרים ברה"ה 'אבינו מלכנו החזירנו בתשובה שלימה לפניך', מפני שזה יתכן אף בלא חטא ועון וכאמור. וזה שאמר בזה"ק 'ולאתכנעא בהאי יומא', שההכנעה יתכן בכל אחד אף לגדולים שלא קלקלו כלל כמו שאמרו בגמרא 'אתם ממעטין עצמכם לפני'.

לע"נ הג"ר אליעזר זוסמאן סופר ב"ר פישל זצ"ל י"א צ"ט תשרי

מי אל כמוך נושא עון ועובר על פשע וכו' וכל חטאת עמך בית ישראל תשליך במקום אשר לא יזכרו ולא יפקדו ולא יעלו על לב לעולם. מה שאמר 'מי אל כמוך', דלכאורה היה אפשר לומר 'מי כמוך', אלא דידוע דשם קל הוא מדת הרחמים, כדכתיב 'חסד אל כל היום'. ותשובה מאהבה יוצא ממידת הרחמים (ע' צ"ח ברכות ד), ואם הוא חוזר בתשובה מאהבה, אז הקב"ה אינו משליך החטא, כי אדרבה, מהזדונות נעשו זכיות, ואז 'נושא עון' גם מהיום והלאה, ואעפ"כ 'עובר על פשע'. אבל אם אינו חוזר בתשובה מאהבה רק מיראה, אז אנו מבקשין 'וכל חטאת עמך בית ישראל תשליך במצולת ים במקום אשר לא יזכרו

ולא יפקדו ולא יעלו על לב לעולם'.

תשובה מאהבה. איתא במדרש (ע' דמשק אליעזר סוף חלק דברים ערך ר"ה אות כ"ד): כשמוע עשו שהוא ס"מ ראש לע' שרים מעלת התשובה המוגעת עד כסא הכבוד, אמר: רבש"ע ברכני גם אני. ונראה הכוונה, דבתשובה מאהבה גם הזדונות נעשו כזכיות, ותשובה מאהבה מגעת עד כסא הכבוד, לכן אז השטן אשר הסטיין מבקש שגם הוא יקבל חלק על שגרם לנו הזכיות.

לע"נ הג"ר אהרן דוד ב"ר שמעון קומפלינסקי זצ"ל י"א צ"ט תשרי **והיתה זאת לכם לחוקת עולם וגו' בעשור לחודש תענו את נפשתיכם.** נשאלתי מן הר"ר יצחק דוד ה"ו, הא בתקונים (תקונא עשרין וחד דף נז): משמע דלעתיד לבוא יאכלו ביוה"כ. וז"ל: 'פורים' אתקריאת על שם 'יום הכיפורים', דעתידין לאתענגא ביה ולשנוי ליה מ'עינוי' ל'ענג', עכ"ל. וכן משמע שם כדכתב בכסא מלך. אמנם לדעתי דאי

בשעת כורעים הוא עת רצון

מנהגו של בעל החזון יחזקאל זצ"ל היה להאריך הרבה בכורעים ביום הכפורים. ופעם הסביר הנהגה זו, ואמר: באותו שעה אני בוכה ומתפלל להקב"ה על הגיטין שלי שיהיו כשרים, ועל המצות שאני עושה שתהיינה כשרות.

אפשר למסור נדבות להוצאות הגליון בקנדה **להרה"ג ר' יאיר כהן שליט"א** 438-875-5478
אימעיל 2792034@gmail.com

גבאים ושמישים בקנדה, שרוצים לקנות זכותים בלי שיעור ע"י הפצת הגליון בבתי מדרשים, יתקשרו להרה"ג ר' יאיר כהן שליט"א

לכבוד העורך גליון מליצי יושר

בגליון פרשת פנחס תשס"ג הבאתם דברי הבן לאשרי, דג' התיבות של "מלבד עולת התמיד" גימטריה "בצדקה וגמילות חסדים הוי"ה א"ד א' חותם הדין יהפך לטוב". והיינו דע"י צדקה וגמילות חסדים יכולין לעשות תמיד יחוד ושילוב שני שמות הק' של הוי"ה ואדנות, להיות אחד, וזה הוי"ה א"ד א', ועיד"י חותם הדין יהפך לטוב, דיתנהפך מידת הדין לרחמים ולטובה לנו ולכל בני ישראל אמן, עכ"ל.

והבאתם על זה מה שהעיר הרב אברהם ג'. מלונדון, דהרי לפי החשבון התיבות של 'בצדקה וגמילות וכו' הוא הרבה יותר מהתיבות 'מלבד עולת הבוקר'. ולכן כתב הרב אברהם ג. דצריך לומר תיבות 'וגמילות חסדים' בר"ת 'וגמ'ח', ותיבות 'א"ד א' צריך לומר 'אדנ"י אחד', ואז עולה בדיוק הגימטריה של 'בצדקה וגמ'ח הוי"ה אדנ"י אחד חתם הדין יהפך לטוב', בדיוק כמו 'מלבד עולת התמיד', עכ"ד.

ואומר על זה: יישר כחכם - דהיינו שניכם, מוציאי הגליון, והרב אברהם ג. - אבל מקום הניח לי להעיר, שבתבית 'מלבד', בלי האות מ', דוקא אז הגימטריה בדיוק. דהיינו, "לבד עולת התמיד" עולה בדיוק כמו 'בצדקה וגמ'ח הוי"ה אדנ"י אחד חתם הדין יהפך לטוב'.

יישר כחכם
חיים שעכטר

לפינן ל"ת. ורבינא יליף בגז"ש, שנאמר "עצם" בעונש האוכל ביוה"כ, ונאמר "עצם" בעושה מלאכה, וכמו דבמלאכה יש עונש ולא תעשה, ה"ה באוכל יש עונש ולא תעשה. ואיתא התם דהגז"ש הזו מופנית, דחמשה קראי כתיבי במלאכה, חד לאזהרה דיממא, וחד לאזהרה דליליא, וחד לעונש דיממא, וחד לעונש דליליא, וחד לאפנויי למגמר עינוי ממלאכה - בין דיממא בין דליליא.

וקשה, דאם צריך קרא גם לגבי הלילה וגם לגבי היום, מדוע לא קתני במשנה ב' חיובי כרת לאוכל ועושה מלאכה ביום הכפורים, אחד על ליל יוה"כ פ, ואחד על יומו. ויש לתרץ לפי הרא"ם (ויקרא כג:לא) שכתב, דמה דנאמר יתור לאזהרה ועונש בלילה, הוי רק גילוי דמה שנאמר בפסוק "בעצם היום הזה" לא בא למעט לילה (אלא למעט תוספת יוה"כ), וא"כ אין הפירוש דיש אזהרה ועונש על ליל יוה"כ, ואזהרה ועונש על היום, אלא הוי חד אזהרה על כל יום הכפורים. (לקח טוב כלל ז' דף מד. וע"ש בתחילת דבריו בדף מג.)

חצי שיעור. בביאור מחלוקת ר' יוחנן ורש"י לקיש אם חצי שיעור אסור מה"ת או מדרבנן, ביאר הגר"י ענגיל (בית האוצר ח"א כלל קכ"ז ד"ה וי"ל), דר' יוחנן סובר דכל מאכלות אסורות איסורם הוא בחפצא, דגוף המאכל האסור הוא דבר של איסור, ולכן אי אפשר שחצי שיעור יהיה

גופו היתר וכשצטרף לשיעור שלם יהפך גופו לאיסור, ולכן על כרחך צ"ל דגם מתחילה היה חפצא דאיסורא, אלא דליכא מלקות על חצי שיעור, ולכן גם חצי שיעור אסור. אך ר"ל סובר דמאכלות אסורות אינם איסור חפצא, אלא איסור גברא, דאין גוף המאכל דבר של איסור, אלא האדם מצווה שלא לאוכלו. ואיסור זה על האדם הוא דוקא באכילת כשיעור ולא באכילת חצי שיעור, ולכן לר"ל לא קשיא דאין אפשר דשני חצאים של היתר נעשים בהצטרפותם דבר איסור, דבאמת לא נעשה החתיכה חפצא דאיסורא, דרק האדם מוזהר שלא לאכול כזית שלם, ואינו מוזהר מלאכול חצי שיעור.

לרפואת המ.ב.ע.י.ה.

אך בעשור לחדש השביעי הזה. הנה תיבות 'אך בעשור לחדש השביעי הזה', גימטריה 'שבו יהיה הריגת רבי עקיבא'. כמבואר במדרש משלי שרבי עקיבא נהרג ביום הכפורים. אבל על ידי זה נתכפרו עונות בני ישראל, וניטל

בשורה טובה!
אפשר להשיג הספרים
בקודש חזיתך - שמורות עיני,
ליקוט נפלאים על עניני ציירות עינים.
עם אפשר להשיג ספרים אלה בפרוט קטן.
פחית מיחד לפנהלים ומתכבים.
718-871-6718

דבשר בחלב וכו', ומדחזינן דיש צירוף כזה בכל איסורים שבתורה לענין כרת ומלקות, הוכיח ר' יוחנן מזה דעל כרחך חצי שיעור אסור מה"ת, ולכן שפיר כל חלק וחלק מהאיסור הוא איסור מה"ת, אך דמלקות אינו חייב עד שיצטרף באכילה אחת כל כך חלקי איסור שיהיה בו כזית שלם, עכ"ל.

ובצפנת פענח (ח"ב תרומות פ"א עמוד 41 סוף טור ב', ומהדורא תנינא עמוד ק"מ) ביאר באופן אחר, דקיים ב' סוגי שיעורים: א) שיעור המייצר הדבר, ובפחות מכשיעור ליכא כלל גוף הדבר, כגון שיעור אתרוג שתלוי ב'גמר פרו', דכל זמן שלא הגיע לגודל מסוים אינו פרי כלל עדיין. ואז ליכא איסור בפחות מכשיעור. ב) שיעור המכשיר הדבר - אבל אינו מייצר, ובפחות מכשיעור איכא רק חסרון בהכשרו של דבר, כגון שיעור כזית. ואז גם פחות מכשיעור יש שם האיסור עליו ואסור מה"ת.

אפשר שישתנה דבר מן התורה. ולכן כתיב 'לחוקת עולם', לאפוקי מהנ"ל. ורק הכוונה של התיקונים הוא דמרום עונג לא יצטרכו אכילה ושתיה, וכמו דאמרו (ברכות ז:): העולם הבא אין בו לא אכילה ולא שתיה וכו'. אלא צדיקים יושבים ועטרותיהם בראשיהם ונהנים מזיו השכינה, שנאמר 'יחזו את אלקים ויאכלו וישתו', ובתרגום 'והו חדאן כאילו אכלין ושתין'. וכן מרע"ה ארבעים יום לא אכל ג"פ מ' יום. ובמדרש (שוח"ט קמ"ו) עה"פ ה' מתיר אסורים, איתא: כל בהמות טמאות הקב"ה מטהר לעתיד לבוא, וכן החזיר אשר עתיד לחזור ולטהר לעתיד לבוא. והקשו שם במפרשים היתכן ישונה דבר מה"ת, ומפורש אצלינו בספרי בית יוסף חדש (דף ע"א), דהיינו שיהיה מעלה גרה לעתיד לבוא לטהרו מה"ת (ע' אור החיים ויקרא יא:ז), [אבל בלי שיהיה מעלה גרה, לא שייך שיטהר].

אך בעשור לחדש השביעי יום הכיפורים הוא. צ"ב לשון 'אך'. וברש"י בשם הת"כ: כל אכין ורקין שבתורה מעוטין הן, שמכפר הוא לשבים, ואינו מכפר על שאינם שבים. ונראה לי מדסמך 'אך' אל 'בעשור לחדש', ולא אצל 'יום הכיפורים', כמו שהיה ראוי לפי דרשת חז"ל דבא

למעט דאינו מכפר לשאינם שבים, אפשר לומר שבה נמי למעט מלהתענות ב' ימים יום כיפור משום סכנה, וכמו דאיתא בשו"ע (בהג"ה סי' תרכ"ד), וזה שאמר הכתוב ד'אך' רק 'בעשור לחדש' יש להתענות.

וכמו שאמרו (ר"ה כא): רבא הוה רגיל דהוה יתיב בתעניתא תרי יומי (-היה מתענה יוה"כ שני ימים מספיקא דיומא דשמא עיברו את חודש אלול), רב נחמן יתיב בתעניתא כוליה יומי דכיפורי [והיינו רק יום אחד], לאורתא [בסוף יוה"כ כשרצה לאכול], אתא ההוא גברא אמר ליה לרב נחמן: למחר יומא רבה במערבא (-דמחר חל יוה"כ בארץ ישראל, דב"ד עיברו חודש אלול). אמר ליה רב נחמן: מהיכא את? אמר ליה: מדמהריא. אמר ליה רב נחמן: דם תהא אחריתו [של רב נחמן, דזה ר"ת של 'דמהריא'], קרי רב נחמן על אותו אדם הפסוק 'קלים היו רודפינו', ע"כ. וזה שאמר הכתוב 'אך', כי ירדה תורה לסוף דעתם להרחיקם מן הסכנה, ואמר 'אך בעשור', ולא יותר, כי כל דרכיה דרכי נועם, ואין להיכנס בחשש סכנה ה"י.

ועוד אפשר לומר דגם מהפסוק 'מערב עד ערב', נשמע דרק מערב עד ערב לבד יש להתענות, ושלא להתענות שתי ימים משום סכנה, וחז"ל (יומא פא.) דרשו מה שדרשו מפסוק זה 'מערב עד ערב', אבל הא והא נשמע ממנו.

לע"ה הרה"ק ר' שמואל אברהם ב"ר אליעזר חיים רבינוביץ אדמו"ר ממעוז צ"ל י"א צ"ד תשרי

ליל יום כפור. תנן בריש כריתות: שלשים ושש כריתות בתורה וכו' האוכל והעושה מלאכה ביוה"כ. וחיוב כרת מפורש בפסוק (ויקרא כג:כט) "כי כל הנפש אשר לא תעונה בעצם היום הזה ונכרתה מעמיה". אבל לא נאמר בתורה איסור ל"ת מפורש שלא לאכול ביוה"כ. ונחלקו ביומא (דף פא.) מהיכן

ב יסוד דבריו בדברי ר' יוחנן כתב גם ביד המלך (חמץ ומצה ח"ו), וז"ל: עיקר סברתו של ר' יוחנן דסובר דחצי שיעור אסור מה"ת הוא רק משום דחזי לאיצטרופי, והנה כל כחה ועיקרה של סברא זו שחידש ר' יוחנן הוא, דאם היה חצי שיעור מותר מה"ת, לא היה מצויר שום איסור כלל אף בשיעור שלם, דהא כל שיעור שלם הוא מורכב מכמה וכמה חלקי חצי שיעור, ואם כל חלק וחלק בפני עצמו היתה היתר גמור מה"ת, איך יסבול על הדעת דבהצטרף כמה וכמה חלקי היתר יהיה מצורף ע"י הרכבתו איסור גמור אשר יהיה חייב כרת או מלקות באכילתו. והרי אנו רואין בבשר בחלב חידוש הוא שחידשה התורה בו דכל חד וחד באפיה נפשיה שרי ובהדי הדדי אסור, והרי בבשר בחלב הצירוף יחד אשר נאסר על ידו הוא עכ"פ ע"י ביטול, ואם נאמר דחצי שיעור הוא היתר גמור מה"ת, הרי כל איסורין שבתורה המה רק ע"י ההרכבה לבד, דכל חלק חצי שיעור שבו באפיה נפשיה שרי ובהדי הדדי אסור, וע"י צירוף יחד לוקה עליו, ומה חידושיה

השליטה מן הס"מ שרו של עשו, ולכן 'אך בעשור לחודש השביעי הזה' גימטריא 'בטלה צוק הצרה שליטת עשו', אמן כן יהי רצון.

בזאת יבא אהרן אל הקודש. ראשי תיבות גימטריה כ"ד, דאות ב' של 'בזאת', אינו עיקר התיבה, אלא שמושית, ועיקר התיבה הוא 'זאת', והרמז הוא שזכות כ"ד ספרי תורה שבכתב שעסק בהם אהרן תדיר, עמד לו שנכנס למקום שאפילו מלאכי השרת אין יכולים לנכנס, כדאיתא בירושלמי (יומא פ"ד ה"ב) עה"פ 'וכל אדם לא יהיה באהל מועד', אפילו המלאכים דכתיב בהו 'ופניהם פני אדם', לא יהיה אז בבואו אל אהל מועד.

חזרו חזרה גמורה]. ר' שמעון ור' יהושע בן קרחה אומרים, בין כך ובין כך מקבלין, שנאמר שובו בנים שובבים.

ואינו מובן שיטת ר' שמעון ור' יהושע בן קרחה, דהרי ר' יהודה אמר אם חזרו במטמוניות אין מקבלין אותן, משום דמן הסתם לא שב בתשובה גמורה, ולכך לא סמכינן עליו. וא"כ מאי מייתי ר' שמעון ור' יהושע ראייה לזה מקרא ד'שובו בנים שובבים'. הרי מקרא חזינן רק שהקב"ה אומר להם שישובו, אבל אין ראייה מזה דסמכינן עליו דבאמת שב בתשובה. וביאר בחזון יחזקאל וז"ל: דכתיב 'שובו בנים שובבים', ואח"כ כתיב 'ארפא משובותיכם', כלומר הקב"ה אומר: שובובכם, אני 'ארפא משובותיכם', [שאני אסייע לכם] שתהיה תשובה גמורה. כך הכא אם יתקבלו [להיות 'חבר'], הקבלה עצמה תחזירם לגמרי והיו נאמנים.

לע"נ הג"ר יעקב ישראל ב"ר מרדכי בן ציון קארף אדמו"ר מזעוויל זצ"ל יא"צ ט' תשרי

מחתה של קטורת. בחידושי רבינו חיים הלוי (שם) כתב, דרק במקום דנאמר דין ימין, דבעינן יד ימין של כהן, אז איכא פסול חציצה, אבל במקום דגם יד שמאל כשר, ליכא פסול חציצה. והעיר בחזון יחזקאל, מהא דאיתא בירושלמי (יומא פ"ד ה"ד) דמחתה של קטורת ביום כיפור היה לה נרתיק כדי שלא יכונה, והקשו עלה 'ואינו חוצץ?' [הרי הנרתיק אינו כלי שרת והוא חוצץ בין יד כהן גדול להמחתה]. 'וא"ר יוסי בי רבי בון קובעו במסמר', [דחיבר את הנרתיק במסמר והרי הוא ככלי אחד, ולכן אינו חוצץ], ע"כ. והרי הולכת המחתה כשר בשמאל, כדמשמע בהא דתנן ביומא 'נטל את המחתה בימינו ואת הכף בשמאלו', והקשו בגמ' (יומא מז). דעיקר עבודה הוא הכף עם הקטורת, ומדוע נטל הכף בשמאלו והמחתה בימינו. ומשני "זו חמה וזו צוננת זו מרובה וזו מועטת", ע"ש. ומבואר דבלאו הכי, כשר הולכת המחתה גם בשמאל. ולפ"ז צ"ב קושיות הירושלמי שיפסול הנרתיק משום חציצה, והרי לפי דברי הגר"ח לא שייך פסול חציצה היכא דכשרה בשמאל.

ותירץ החזון יחזקאל, ד"ל דקושיית הירושלמי דנרתיק הוא חציצה, אינו בנוגע הולכת המחתה, אלא קושיית הירושלמי היא על עבודת החיתוי שתפסל משום חציצה, וחיתוי ודאי עבודה היא ביום כיפור דכתיב 'ולקח מלא המחתה', ובזה איכא דין של יד ימין ואיכא פסול חציצה. ובאופן אחר ביאר, דהירושלמי סובר דבאמת הולכת המחתה פסולה בשמאל, ולכן פוסל בה חציצה.

כחה של קבלה. איתא בתוספתא (דמאי פ"ב ה"י): וכולן (הגזלנין ועמי הארץ), שחזרו בהן [ממעשיהם ורוצים להיות 'חברים'], אין מקבלין אותן עולמית [להחזיקם בתורת 'חברים', כיון שאינם יכולים לעמוד בדבריהם ולקיים מה שקבלו עליהם] דברי ר' מאיר. ר' יהודה אומר, חזרו בהן במטמוניות - אין מקבלין אותן, בפרהסיא - מקבלין אותן [דמסתברא שהם

¹ יומא פ"ב ה"י, קונטרס הארות והערות על חדושי רבנו חיים הלוי, מובא בחזון יחזקאל סוף מס' זבחים, ובספר הזכרון לזכרו עמ' קב. ומבא בהפרדס (שנה ה"ט, חוברת ו' עמ' 34).

סגולה פאר ערליכע קינדער

סגולת אריה"ק כהדרת הרה"צ מ'ארמד זצ"ל

אריינברענגען יראת חטא אין אייערע קינד דורך א שטיין ביי קברי צדיקים.

וואס טוהט מכן דורות ישרים:

- א ת"ח וירש וואס טוהט עס שוין אסאך יאהרן צו העלפן אידן, וועט עס טוהן פאר אייער ישועה כירואט, בנאמנות, קאנפידענשעל.
- יעדע נאמען איז א באזונדערע שטיין, באזונדערע עבודה און תפלות פאר א לענגערע צייט, אלעס ווערט געטוהן מיט גרויס איבערגעגעבענקייט, מיט כוונה, במתינות, אזוי האט עס די ריכטיגע כח.
- מ'שרייבט די גאנצע נוסח אויפן שטיין סיי פאר מען באקט די חלות און סיי נאכדעם אזוי ווי אלע שיטות. די שטיין בלייבט אין דעם אויווען פאר 2 וואכען.
- מ'זאגט די תפילה 18 מאל אויפן שטיין, ביי די ריכטיגע צייטען.
- מ'לאזט אידן וויסען ווען די שטיין ווערט געבאקען, שהוא עת רצון להתפלל, כדי איד אלט קענען מיט זאגען די תפילה.
- די ת"ח גייט אליין צום ציון און מתפלל, נאכדעם וואס ער רופט נשמת הצדיק אל קברו (המקובל מהישמח משה).
- די שטיין ווערט באגראבען ווי די ריכטיגע וועג, און אזוי זעהט מען עס נישט.
- מקען אויך אפנעמען די שטיין און עס אליין אראפלייגען ביי וועלכע צדיק איד ווילט.
- מקען באשטעלען אפאר שטיינער כדי מזאל עס לייגען ביי אסאך צדיקים.

דוקא אויך דעם מקובלידע אופן פון מכן דורות ישרים זעהט מען ווי עס ווערט מקיים די ווערטער פון אריה"ק אויפן האר: **יבער הלב - אנציינען זיין הארץ צו אירשקייט**, שיתחפץ לב לשמים לטובה - **ס'טוישט די גאנצע מענטש**, וזוהא מלאים - **וועט זעהן וואונדער**, מקען עס געבען פון מעשר.

פאר פרטים רופט-טקסט מכן דורות ישרים

917-635-3883 dorosyesharim@gmail.com

צופרידענע עלטערען פון מכן דורות ישרים זאגן:

"מיין קינד איז געווארען א אנדערע מענטש. ער לערענט מוסר, ער וויל ענדיגען א מסכתא

"מיין זוהן בעהט מיך זועק מיך אויף 5 מינוט פאר סוף זמן קריאת שמע

"מיין יצחק האט ארויפגעלייגט א פילטער

"איך האב נישט געהאט קיין מנוחה פארדעם, נישט וויסענדיג וואס מיין בחור טוהט

"כהאב אנגעהויבען זעהן הצלחה מיט מייער קינדער נאכען מנדב זיין פאר מיין חבר'ס קינד

לכות מ.ב.פ.ר. להצלחה בכ"ע

כחה של תשובה. הנה האר"י הק' גילה הרבה על אנשי דורו איזהו שורש נשמות יש להם, וזהו ידוע כפי שמבואר בעץ חיים שאין היום נשמות חדשות, שמזמן החורבן בית המקדש אין באים נשמות חדשות בזה העולם, וכולם מגולגלים, עד שבגלגול אחד זוכה האדם לתקן הכל לגמרי. ורק איזהו ניצוץ חדש יכול לבוא לעולם, אבל ממש נשמה חדשה לא יכול לבוא, כמו שמבואר סוד הדברים ליודעי ח"ן.

והנה אנו רואים דיש תלמידים חכמים שהם ליצינים ואינם מתנהגים כשורה, ובזה כדאי להביא מה שהאר"י הק' אמר על תלמידו אחד מחכמי הדור, וז"ל: הר"ר משה יונה נתגלגל בגלגול שעבר ל'ו שנים בבהמות וחיות וכיוצא בזה, ועתה זכה לבוא בגלגול אדם, ולכן הוא ליצן גדול ואינו נוהג כשורה, עכ"ל. ורוב אנשי דורינו זה, הם היו מגולגלים מקודם בבהמות וחיות, ולכן הם עזי פנים, אם לא השרידים אשר ה' קורא עליהם.

והנה יש ארבע חלקי גילגולים: דומם, צומח, חי, מדבר, ואחרי שעובר הגלגולים האלו, אז מתגלגלים באדם, וזהו תלוי איך שחטא. ולפ"ז יכולים להבין הרבה דברים מה שקורה להאדם בחייו

הכל בהשגחה פרטית, ואיך שמוכרחים לתקן הכל, ואיך שהאדם תלוי בו

איר קענט באשטעלען פאר שבת באווארפען-שבע ברכות-בר מצוה

א ספעציעלע גליון מיט די נאמען פון די בעלי שמחה ארויפגעריקט אין דאס פארטיילען ביי די שמחה!

אין די זכות פון די צדיקים וועט נמשך ווערען שטענדיג

ז"ל: ויש לומר שהנרתיק היה נתון עליה מבעוד יום, ואז חציצה פוסלת בה משום חתוי שהיא עבודה, שהרי עבודתה כתוב בקרא 'ולקח מלא המחתה גחלי אש', ועבודת החיתוי היא כשאר עבודות שאינה אלא בימין וממילא חציצה פוסלת בה.

לכבוד הרב העורך של גליון היקר 'מליצי יושר'

אחדשה! בקשר למה שאמרתי לך בחודש העבר מה שיש בליבי, כי כבר נדבתי כמה פעמים לגליון מליצי יושר לזכות בני שמצפה להושה בוש"ק כבר זמן רב, ואמרתי לך שאין לי ח"ו שום טענות ותרעומת על הצדיקים, אבל סו"ס בני עדיין מצפה לישועה, והיכן הבטחת הצדיקים? הנה זכיתי להכנס לקודש פנימה להרה"ק ציס"ע מוהר"ר דוד מלעלוב שליט"א, והרהבתי עוז לשאול שאלתי הנ"ל. ותיכף ומיד אמר לי בתקיפות: ח"ו לשאול שאלות כאלו! ברור בלי שום ספק שהצדיקים מקיימים מה שהבטיחו, אי אפשר להיות שאינם מקיימים הבטחתם. אבל עד הגאולה - הכל בהסתר. לפעמים הצדיקים ממשיכים הישועה שנצרך על אתר! ולפעמים זה לוקח זמן - וזה הרבה פעמים מחמת חשבונות של גלגולים הקודמים. ולפעמים במקום ישועה זה, הם עושים טובה אחרת. [כמו שהייתי אצלי, כי ראיתי הרחבה גדולה בעסקים שלי למעלה מן המשוער]. ולפעמים הם עושים טובה למשפחתך ולבני ביתך. ולפעמים לדורות הבאים. ולפעמים לאחר מאה ועשרים. אבל זה ברור שהם מקיימים מה שבבטיחם להיות מליצי יושר, ובעת הגאולה יתברר לך כל הטובות שזכית בגלל שקיימת צוות הצדיקים, עב"ל הק'.

חישבתי שזה לתועלת לצבור הרחב להעתיק הדברים המאירים שזכיתי לשמוע.

גם הוסיף בסוף דבריו, דיש סגולה בדוק ומנסה לכל הצרות, והוא להיות בשמחה, כי שמחה מבטל כל הדינים.

המצפה לישועה בקרוב ממש
ב.פ. לאנדאן.

הרבה הרבה דורות שנים ועולמות שצריך לתקן, הרי דאדם הוא לא כל כך קטן, אלא תלוי בו הרבה גדלות, וצריכים תמיד להתבונן איפה נמצאים בחיים, ומה שצריכים לקיים וללמוד וללמד לשמור ולעשות ולתקן כל הדורות וכל העולמות ולזכות הרבים. ומובא בספר אמרי שמעון להגאון המקובל ר' שמעון אגסי ז"ע, שהיה איש אחד ירא אלקים וסר מרע, ונגמר דינו לרגום אותו באבנים בעלילת שוא, שזרק אבן אחת על סוס המלך כשהיה עובר ברחוב היהודים, ונצטערו על זה הרבה כי למה מת במיתה משונה כזו, והגידו בחלום להרב, שהוא היה הראשון שזרק אבן על זכריה הנביא כשרגמוהו בחצר בית ה', ולכן מת

ברגמת אבנים מדה נגד מדה, וצדיק הוא ה'. ומובא מזקן אחד ששמו ר' שאול חבה, שהעיד שהוא היה נוכח בדרוש אשר דרש ר' שמעון אגסי ז"ע, ושמע ממנו שהוא מכיר איש כומר שחי בזמניו, שמגולגל בו ירבעם בן נבט, וזהו כמעט שני אלפים ושמונה מאות שנה שהוא נע ונד בגלגולים שונים שאי אפשר לשערם, ומעובדא זו שסיפר הגה"ק המקובל האלוקי ר' שמעון אגסי ז"ע שהיה ידוע בזמנו כבעל רוח הקודש, והרבה מופתים סיפרו עליו בני דורו, אנו לומדים כח התשובה, ועד היכן אנו מחויבים לחזור בתשובה.

מאמר מספר צפנת פענח להרה"ק מופת הדור רבי אליהו גריידיץ ז"ע שכתב דמסוגל ללמוד מאמר זה להפוך מזל לטובה.

וז"ל: במאמר זה, טוב לכוין אם מזל קשה, שירחם ה' ויעמוד כוכבו למקום אור.

[המשך משבוע העבר] (אות ז): ואכתוב עוד ליישב הקושיא איך אפשר שיבוא הגלגל בכל יום לאותו מקום שהיה אתמול, וכמו שאמר הטייעא 'נטר עד למחר כי השתא ומשכחת לה', והלא כלל בידינו שמזלות בני אדם שנסתנה, הוא מגלגל החוזר בעולם, ואילו בא בכל יום למקומו, אין מקום לזה, [כי אז נמצא דהמזל נשאר באותו מקום לעולם].

ונראה דאיתא ברמב"ם (פ"ג יסודי התורה ה"ו-ז), וז"ל: גלגל התשיעי שהוא מקיף את הכל, חלקוהו החכמים הקדמונים ליי"ב חלקים, כל חלק וחלק העלו לו שם על שם צורה זו שתראה בו מן הכוכבים שלמטה ממנו שהם מכוונים תחתיו, והם המזלות ששמותם, טלה, שור, וכו'. גלגל התשיעי עצמו אין בו לא חלוקה ולא צורה מכל הצורות האלו, ולא כוכב, אלא בחיבור הכוכבים שבגלגל השמיני, הוא שיראה בכוכבים גדולים שבו תבנית הצורות האלו או קרוב מהן. ואלו השנים עשר צורות לא היו מכוונות כנגד אותן החלקים אלא בזמן המבול, שאז העלו להן שמות אלו, אבל בזמן הזה כבר סבבו מעט, לפי שכל הכוכבים שבגלגל שמיני כולם סובבים כמו השמש והירח, אלא שהן סובבין בכבידות, וחלק שיתהלך השמש והירח כנגדו ביום אחד, ילך כנגדו כל כוכב מהן בקירוב משבעים שנה, עכ"ל. ומעתה מתורץ הקושיא, דבדאי בכל יום יסובבו המזלות, בכל זאת יש מעט בכל יום שינוי מקום, ומי שנולד במזל הטוב בתחילת החלק, ישאר כן כל ימי חייו. וגם אפשר דור שני יהיה ג"כ במזל הטוב, טרם שעבר החלק ההוא מכנגדו. אבל על פי רוב לאחר שבעים שנה, שהוא כבר בבן בנו, שוב כבר עבר המזל הטוב, וזה תלוי אם בן בנו נולד בזמן שיש עדיין איזה חלק טוב מהמזל, דיש שנולד באמצע מזל הטוב, ויש שנולד סמוך להסוף של מזל הטוב. ואתם שנולדו סמוך להסוף של מזל הטוב, אז נשתנה עוד בחייו [מזלו לרעה]. ויש שנולדו לגמרי קרוב לסוף המזל הטוב, ואז פסק המזל הטוב שלו במהרה. וכן הוא להיפך בנולד במזל רע, שיש שהיה לו רוע מזל, ומהרה נשתנה לטובה.

ואולם זכות אבות ותפילת צדיקים, מייחדים לאדם טובה, להעמידו למזל טוב, כמו שהעמיד הקב"ה את כוכב אברהם, דאיתא בשבת (דף קנו): רב סבר אין מזל לישראל, דאמר רב יהודה אמר רב מניין שאין מזל לישראל, שנאמר ויוצא אתו החוצה. אמר אברהם לפני הקב"ה: רבש"ע בן ביתי יורש אתי. אמר לו: לאו, כי אם אשר יצא ממעי. אמר לפניו: רבש"ע, ונסתכלתי באיצטגנינות שלי ואיני ראוי להוליד בן. אמר ליה: צא מאיצטגנינות שלך, שאין מזל לישראל. מאי דעתך - דקאי כוכב 'צדק' במערב, מהדרנא ומוקמינא ליה במזרח. והיינו דכתיב מי העיר ממזרח צדק יקראהו לרגלו, ע"כ.

וזה שאמרו שם בגמ' דרב סובר דאין מזל לישראל, דודאי גם לישראל יש מזל, אבל הקב"ה עוקר הכוכב המריע ומעמידו במקום הטוב, שמצוה הקב"ה על הכוכבי לכת שבידים נמסר כל המזלות, לשנות כוכב פלוני ממקומו, או [שאיין הקב"ה מצוה לכוכבי לכת שהם יעקרו הכוכב ממקום הקבוע למקום אחר, אלא] שפקד ה' בעצמו על הכוכב שיעתיק ממקומו, וזה הוא בין [להפוך המזל מרע] לטוב, ובין למוטב המציאות (להטיב מזלו שיהיה טוב יותר).

ועל זה קראו אנשי כנסת הגדולה אחד משמות ה' יתרום 'ובתבונה משנה עתים, ומחליף את הזמנים, ומסדר את הכוכבים במשמרותיהם ברקיע כרצונו'. וגם נראה, שבמאמר זה, טוב לכוין אם מזל קשה, שירחם ה' ויעמוד כוכבו למקום אור.

***

בסיעתא דשמיא סיימו לבאר מאמר י"ד שבספר צפנת פענח שמסוגל להפוך מזל לטובה

בשבוע הבא אי"ה נתחיל לבאר מאמר א' בספר הנ"ל

שכתב על זה הרה"ק מגריידיץ ז"ע דמסוגל להינצל מאויבים

וז"ל: וכפי הזריעה (-לכוין בתפילה הכוונות שכתוב במאמר זה) יש לילך בטח שכן יהיה בעזרת השי"ת הצמיחה מזה. ואולי יהיה סיעתא דשמיא שיהיה עור הרבה תועלת יותר ממה שאני משער, ויקום בזה כעין מה דכתיב 'ויזרע יצחק בארץ ההוא וימצא בשנה ההוא מאה שערים ויברכהו ה'.

מאמר התחזקות

אוצר של הלכה, חיזוק, מעשיות, בעבודת שמירת העיניים

פטרון
טהור עיניים
חודש תשרי
הרכני הנגיד
מונה"ר אברהם
יהושע הכהן
גלאניץ ה"ו

שנה ג | גליון לט | לשון-קודש | ימים נוראים תשפ"ג לפ"ק

הרה"ג המשפיע
רבי דוד הרשלו שליט"א

שאלות יסודיות
בעניני שמירת העיניים,
מובהרות על ידי
משפיעים מפורסמים

קילורין לעיניים

נסיון לרגע, שלימות נצחית

להסתכל, ויש בך רצון לשלח את העיניים לכל עבר, אין זה אלא כי אתה שפל ועבריין, חוטא ופושע. וזה שקר גם שאין לו ולמציאות שום קשר ושייכות!

כשאדם קונה דבר זה מהיצר ומשתכנע בו, הוא נופל מהרה למלכודת של ייאוש ואיבוד תקווה, שסופה מי ישורנה. "אם קיים בי רצון להסתכל, סימן שאני כבר בעומק החטא!", ואז בא אליו היצר בטענה 'הנשמעת' "אם אתה כבר ממילא בשאול תחתית, מה לך נמנע מלהסתכל עוד? הרי כבר ממילא נכשלת כשלוך חרוץ, אתה כבר פושע ושפל; מה בדיוק תרוויח מההתגברות שלך?"

נסיון אינו חטא, אלא תכלית השלימות!

וזהו שקר גם ביותר, כי אין שום חטא להיות בעל נסיונות.

שמעתי מיהודי המתגורר באמריקה, שעובד בארגון שחברים בו אלפי בחורים, שפעם נכנס אל מעון קדשו של הגה"ק רבי יעקב מאיר שכטר שליט"א, וכשהוא סיפר לו על תחום עיסוקו, אמר לו רבי יעקב מאיר: "אמור להם בשמי שכשיש לאדם יצר הרע, אין בכך שום עבירה. החטא הוא לעשות כדבריו! אם שומעים ליצר, זהו החטא. אך זה שיש לו משיכה ונטיה אל הרע, בכך אין שום חטא כלל. ההיפך, לכך נשלחנו אל זה העולם!"

יתירה מזו, מהרמב"ם (שמונה פרקים פ"ו) אנו רואים שהמשיכה לעבירות, היא היא השלימות האמיתית, כיון שרק בכך הוא יכול לקיים את רצון ה'. ולכן מעלתו גבוהה בהרבה מזה שאין לו משיכה כלל. וז"ל:

וכאשר חקרנו דברי חכמים בזה הענין, נמצא להם שהמתאוה לעבירות ונכסף אליהן, הוא יותר חשוב ויותר שלם מאשר לא יתאוה אליהן, ולא יצטער בהנחתן (- לא מצטער כשפורש מעשיית העבירה).

מילים אלו הם נוראות למתבונן; הרמב"ם אומר כאן מפורשות שחשיבותו של אדם היא דווקא כאשר

<<<

זכות הדפסת הגליון

נתנדב ע"י

הרה"ח ר' הערשל פריעדמאן ה"ו

לע"י

הרה"ח ר' יעקב זנוב ב"ד מאיר ע"ה

זכות הגדולה של רבבות בני ישראל המתחזקים מידי יום ביומו בקדושה וטהרה עומד בתוקף ועוד תעמוד לימין הנדבן החשוב להתברך משמי מעל בכל מילי דמיטב, בני בריכי, חיי אריכי, ומזוני ריחיי, וסיעתא דשמיא, פרנסה בהרחבה גדולה, והצלחה בכל מעשה ידיו, אמן.

זכות הוצאת הגליון

נתנדב לע"י

הרה"ק ר' יחיאל מיכל ב"ד

יצחק זצוק"ל

מזלאטשוב

זכותו הגדולה וזכות הגדולה של רבבות בני ישראל המתחזקים מידי יום ביומו בקדושה וטהרה ועומדים מול נסיונות הזמן בתוקף ועוד תעמוד לימין הנדבן החשוב להתברך משמי מעל בכל מילי דמיטב, בני בריכי, חיי אריכי, ומזוני ריחיי, וסיעתא דשמיא, פרנסה בהרחבה גדולה, והצלחה בכל מעשה ידיו, אמן.

תשובה:

ראשית כל, פותחים בכבוד האכסניא - אנשי הלבב שמקדישים מזמנם היקר, כדי להוציא לאור את הגליונות הנפלאים של "טהור עיניים", ולא חוסכים כל מאמץ, טרחו ויגיעה, כדי לזכות את עם ישראל בטהרה ובקדושה. כה יוסיף וכה יתן להם ה' אלף פעמים כח ואון, שיוכלו להמשיך ולהשריש בלב בני ישראל התלהבות דקדושה, ו'אש קודש' של שמירת העיניים.

ולשאלה שנשאלה - היא באמת מורכבת משני חלקים: מצד אחד, כיצד ניתן לתקן את פגמי העבר, ומצד שני, כיצד ניתן להתחזק מכאן ולהבא כדי שהמכשולות יהיו אכן רק נחלת העבר.

רבתינו לימדונו שראשית כל יש לדאוג לעתיד, לראות שאבני הנגף סולקו מהדרך שהוא צועד בה, ולהעמיד את סדרי חייו העתידיים כראוי. ורק

תוכן הגליון

קילורין לעיניים:

הרה"ג המשפיע ר' דוד הרשלו שליט"א עמוד א-ה

יאמרו המושלים עמוד ו

סיפור מיוחד לר"ה עמוד ז

עין בעים יראו עמוד ח

מכתבים למערכת עמוד ח

<<<

יש לו תאוות ומשיכות והוא כובש אותן. והוא מוסיף ומחדד, שבדבר זה גם נמדדת חשיבותו של אדם, ומי שאין לו משיכות, הרי זה סימן להיותו פחות במעלה:

עד שאמרו שכל אשר יהיה האדם יותר חשוב ויותר שלם, תהיה תשוקתו לעבירות, והצטערו בהנחתן, יותר גדול. והביאו בזה הדברים ואמרו, "כל הגדול מחבירו יצרו גדול ממנו" (סוכה נב, א). ולא דים זה, עד שאמרו ששכר המושל בנפשו גדול לפי רוב צערו במשלו בנפשו, ואמרו "לפום צערא אגרא" (אבות ה, ג).

והרמב"ם מסיים שם, שלכן אמרו חז"ל "לא יאמר אדם אי אפשי ללבוש כלאים וכו', אלא אפשי ומה אעשה ואבי שבשמיים גזר עלי", כי התכלית הנרצה היא שייכבש אדם את תאוותו לכבוד אביו שבשמיים, וזהו רצון ה' יתברך. ועיי"ש עוד.

בכך היו שפירשו הפסוק "ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם". אנו רואים שהתורה הקדימה כאן את הלב, "אחרי לבבכם", לעיניים. והרי אנו יודעים שקודם העין רואה, ואחר כך הלב חומד? אלא שכאשר האדם רואה ראייה אסורה לאנסו בלי פעולה מצדו, בכך אין כל חטא, ואין כל תביעה על עצם המשיכה שלו להסתכל. רק "אחרי לבבכם" - אחרי שראית משהו; מדוע אתה ממשיך להרהר ולהסתכל? יש לך משיכה, הרי בדיוק לכך נתן לך ה' מצווה זו! עשה איפוא את מה שהוא רוצה ממך, וכבש את משיכתך כפי רצונו יתברך. אבל עצם הרצון והנטייה, אדרבה, שלימות האדם תלויה בהם!

דע את בהמתך

זוהי ההקדמה הראשונה שצריך לדעת כדי להעמיד אל נכונה דרך של שמירת העיניים. ההקדמה השניה היא, שצריך לדעת להבדיל בין משיכות לבין רצונות אמיתיים שמקורם במהות האדם. כי זאת שומה עלינו לדעת, כל אלו המשיכות אינן מהות האדם עצמו, והן אינן באות מפנימיות לבו, ולכן אין להשליך מהן על מהות האדם ולהטיל בה דופי. כי המשיכות אינן האדם עצמו.

הסמ"ג, בפתיחה לספרו, כותב שהקב"ה ברא בעולמו שני נבראים: 'מלאך' שכל מהותו לעשות רצון קונו, ואין בו שום דבר מעבר לכך. וכפי שרבי צדוק זי"ע מדייק ואומר, ש'מלאך' הוא מלשון 'שליחות', כיון שמהותו היא אך ורק לעשות שליחותו, וכששליחותו באה אל סיומה, הוא פשוט מפסיק להתקיים.

מצד שני ברא ה' בעולמו גם את 'הבהמה', שמהותה ורצונה היא אך ורק לרעות את עצמה, ואין לה שום דבר נוסף מעבר לתשוקה של מילוי התאוה.

ומוסיף הסמ"ג ואומר, שבזאת העולם לקח מלאך ובהמה יחדיו, ומהם הרכיב את האדם, כששניהם יחד דרים בתוך האדם. זהו מהות האדם, יש בו חלק של מלאך שנמשך למלא את רצון ה', וחלק בהמי שנמשך אך ורק אל צרכי הגוף.

היוצא לנו מזה הוא, שכל הנטיות והמשיכות הזרות אצל האדם, אין להן שייכות לעצם האדם, זה לא הוא, זה הבהמה שלו. הנטייה אינה חלק ממהות האדם, אלא התגלות הבהמה השוכנת אצלו. אז

מדוע אתה פוסל את עצמך? מה הטעם אתה אומך לעצמך כשיש לך נסיון "כה שפל הנני"? למה אתה מקשר את הנטייה עם מהותך??

אין לך נטייה, זוהי רק הבהמה שיצאה לרגע החוצה מאורוותה! העבודה שלך היא לא להיגרר אחריה, "אחרי לבבכם", אחר הבהמה שרוצה למשוך אותך!

המציאות האמיתית של איש ישראל

בהלכות גיטין ישנה הלכה ידועה (ערכין פ"ה מ"ו), שאם אדם מסרב לגרש את אשתו, יכול בית דין לכופו לתת גט. אך למעשה, גט אינו יכול להימסר שלא ברצון הבעל, ולכן אם הוא אינו מסכים לתת גט, כופים אותו בית דין עד שיאמר "רוצה אני".

אם רק יקשיב, יוכל לשמוע את קול הנשמות שעתידות להיות בניו ונכדיו ונכדי נכדיו, מתחננות אליו: הרי אנו עתידים לרדת לעולם הזה ולעבור שם עניינים כה רבים, אנא סלול לנו את הדרך והקל מעלינו, בידך הדבר! כבוש את יצרך וזכה לך ולנו, מנע מאתנו צער ועגמת נפש. כל כך הרבה טובה אתה יכול להשפיע לנו! זכור את דורותיך באים.

ומקשה הרמב"ם (הלכות גירושין ב, כ): מה מועיל כאן אמירה של רוצה אני אם הוא אומר זאת רק מפחד המלכות של בית דין? וכי לדבר זה אנו קוראים רצון?

אלא מתרץ הרמב"ם ביסוד חשוב המשמש לנו הרבה לעבודת ה'. המציאות היא שאדם רוצה, כל יהודי רוצה לעשות את רצון אביו שבשמיים. אלא מאי, השאור שבעיסה מעכב אותו מלעשות רצונו, ומאנס אותו להלוך נגד רצונו. נמצא שכאשר מתגברים על אותו אונס, האדם חוזר למצבו הטבעי שרוצה רק לעשות רצון קונו. ולכן ברגע שכבר אמר רוצה אני, התגלה מהותו הפנימית והאמיתית. אבל הרצון היה קיים בו גם לפני זה, והוא הוא רצונו

האמיתי! המציאות האמיתית שלו היא שהוא רוצה לגרש את אשתו, ולכן זהו רצונו.

גוי באמצע התפילה

עומד לו יהודי בתפילה בדביקות, ולפתע עולות לו מחשבות זרות ומבלבלות אותו. מתמה היהודי בלבו פנימה; הכיזד יתכן שבעת עמדי להתפלל לפני מלך מלכי המלכים, דברים שפלים כאלו מגיעים לבקר אותי? אין זה אלא שעדיין לא נכנסתי כלל לשערי עבודת ה'. הגע עצמך, וכי אדם שיש לו שייכות לאהבת ה' וליראת ה', יש לו שייכות לדברים שפלים כאלה?! אלא מאי, העובדה שלי אינה עבודה, וכולה אינה אלא דמיון והבל.

עד כאן דבר היצר, אומר הבעל התניא ומבאר (פרק כח) שטענה זו הייתה יכולה להיות טענה, לו האדם היה בעל נפש אחת. או אז הייתה בכך טענה או משום הוכחה על שפלותו, כיון שסוף סוף אי אפשר לאחוז את החבל בשני ראשים, ואם באמת היה בעל מדריגה ואדם נעלה, לא היה בא לחשוב בדברים של הצד שכנגד. אך היות שבמציאות יש באדם שני כוחות, שתי נפשות, ולא ראי זה כראי זה; הרי לא זה שעמד והתפלל, הוא זה שהביא את המחשבות הזרות, ולא אותו אחד ששפך לבו בהשתפכות הנפש ובדביקות, הוא זה שהעלה את ההרהורים השפלים אל הראש, אלא זה השכן, הבהמה...

נתאר לעצמנו, ממשיך הבעל התניא וכותב, יהודי שמתפלל בכוונה, ולידו עומד גוי רשע ומשוחח בקולי קולות. ואם הקולות יחדרו לאוזנו של היהודי, על כרחו גם יחשוב על תוכנם עד שיפרע לגמרי מתפילתו. האם יעלה בדעת אי מי להגיע בתביעה אל אותו יהודי, על שגוי הפריע לו באמצע תפילתו?...

הוא באמת שמע את מה שהגוי דיבר והדברים הגיעו עד למוחו, ובאמצע התפילה. נו, והאם זה באמת קשור אליו ולדרגתו או לתפילתו? וכי מה יעשה שההוא צעק לתוך אוזניו, האם משום כך נגרעת מהותו? ברור לכל, שלא מי שהתפלל כאן, הוא היה זה שהעלה את המחשבות, אלא זה היה הגוי שצעק לו לתוך אוזניו.

גם כאן זה אותו דבר ממש, אומר הבעל התניא. הבהמה הגיחה לו באמצע התפילה, והיא זו שדיברה אליו בקולי קולות. צריך להשתיק אותה, ולא להתייחס אליה. אך בד בבד לדעת בבירור שזה לא הוא, זה הבהמה שלו!

מי אני באמת?

עדיין ישאל השואל: סוף כל סוף, הבהמה גם היא חלק ממני, עובדה שכך נבראתי, מלאך ובהמה. מי אומר איפוא שאין זה הרצון האמיתי שלי? אולי באמת אני רוצה להיות בהמה... אולי עשיתי אי פעם 'יד אחת' עם הבהמה שלי והיא המדברת מתוך גרוני, והשתלטה על כל רצונותיי? כיצד אדע לאיזה צד שייך האני האמיתי שלי? הלנו הוא או לצרינו?

התשובה היא: ראה ובחון מה גורם לך קורת רוח ושמחה, ומה הם הדברים שלאחר עשייתם הנך מרגיש שמח וטוב לב, מאושר ושבע רצון מהם?

צדיק? הרי אתה יודע בדיוק את הגדרתך לאור כשלונות העבר שלך!

ואף אתה הקהה את שיניו ואמור לו: מי ביקש זאת מידך לקשר את העבר עם העתיד, כשאין ביניהם כל קשר? הרי לעמידתי כעת בנסיון אין שום קשר עם מה שעשיתי או לא עשיתי, וגם לא עם מה שיקרה או לא יקרה באחריתי. כל רגע ורגע של שמירת העיניים בהווה, שווה יותר מכל הון דעלמא, ומשפיע על האדם מלאו חפניים קדושה וטהרה נצחית, ומאיר את הנשמה באור החיים לעד ולנצח נצחים. באיזו טענה בדיוק אתה רוצה למנוע את הטוב הזה ממני?

ואת כל זה, שום עבירה שבעולם אינה יכולה לכבות. רגע אחד של עוצם עיניו מראות ברע, שום דבר לא יכול לגרוע ולקחת ממנו. זה קנין נצחי שלו!

אז למאי נפקה מינא מה היה ומה יהיה, כשאני יודע שבפעולה זו הריני בורא מלאכים לאלפים ולרבבות, והם ילוו אותי לנצח נצחים! ובפרט כשאנו

עוסקים במצוות שמירת העיניים, שמטבע הדברים נעשית לא כדי להתפאר לפני אנשים, אלא לשמה וללא כל פניות. אף אחד הרי לא יודע מהם הנסיונות שלך ועם מה אתה מתמודד, הכל רק לשמו יתברך, מפחד ה' ואהבתו. קודש קדשים לבורא עולמים.

וכל שכן שכדי לקיים מצווה זו כראוי, צריך להתאמץ ביותר. זה אינו דבר שבא לאדם בקלות, אלא בצער ובקושי. קשה לצמצם את העיניים ולגדור את הראייה בשעה שהולכים ברחוב, והצער הזה של וויתור על רצונותיו למען שמו יתברך, מעלה את דרגת המצוה לאין ערוך, כי לפום צערא אגרא. וכפי שחז"ל הקדושים אמרו לנו (אבות דר"ב ג, ו): "טוב לו לאדם דבר אחד בצער ממאה בריוח".

היוצא לנו מכל אלה הוא שעל כל רגע של שמירת העיניים האדם מרוויח רווחים עצומים ונוראים, ואין שום סיבה בעולם שהוא יקנוס את עצמו

מוטל בכל ספק, גם כשהוא חש שיש לו משיכות שפלות. כי זה אינו הרצון שבו, אלא חלק הבהמה שבו, ושלמותו תלויה בהך, לכבוש את אותה בהמה. ולכן נוצרת: לגדור עצמו ולמנוע מהבהמה שבו לשלוט, לגדור זממה ולנהלה ברסן. זה לא פגם שבך אל מעלה שבך, כפי שהרמב"ם כותב.

~

מחירו העצום של רגע

שקר גם נוסף, שגם לו יש חלק גדול בקושי להעמיד דרך החיים של שמירת העיניים, ושהיצר עושה בו שימוש רחב, היא טענות היצר לאדם: "הרי אתה יודע היטב את מצבך, ומי כמוך יודע כמה נכשלת כבר; האם באמת אתה חושב שהעתיד שלך יראה אחרת? וכי הוא בר תיקון בכלל? מה כבר תרוויח אם תתגבר כעת, האם באמת תשתנה? מה בדיוק תעשה העמידה שלך בנסיון, זה יעשה אותך

אותם הדברים שמשפיעים לטובה על הרגשתך ומצב רוחך לאחר עשייתם, הם הם הדברים שקשורים לרצונותיך האמיתיים.

אם הם גורמים לך אושר ושמחה, אות וסימן שהם שליחך, ומגיעים מעומק לבך. הרצון שלך שייך אליהם. והסימן, שלאחר עשייתם יש לך הרגשה של מילוי הרצון, רוגע, השקט ושלווה. אבל כל האחרים הם גורמים חיצוניים, שמנסים למשוך אותך אליהם, אך אתה לא רוצה אותם, והסימן; אינך מרוצה כשאתה מתקרב אליהם ועושה כרדשותיהם, הריפך, הדבר ממלא אותך בעצב ובדכדוך.

אפשר לקחת משל לכך מאנשים שנעשו מכורים לעישון סיגריות. בנקל נוכל לראות אנשים שיודעים אל נכון את הנזק שהעישון מחולל, ועם כל זה הם נמשכים אליו, כמעט בעל כרחם... הרי הם יודעים שזה לא טוב להם, מדוע הם מעשנים שוב ושוב? האם הם רוצים או לא רוצים? התשובה היא פשוטה, הם אינם רוצים, אך התמכרות השתלטה עליהם, ומושכת אותם אל הדבר שהם עצמם אינם רוצים בו! והא ראייה, הוא אינו מרוצה מכך ששוב עישן...

וכך זה אצל יהודי עם עבודת ה' שלו. הרצונות הקדושים הפועמים בו, הם שנוטעים בו שלווה, מהם הוא מרוצה, ואליהם הוא נושא את עיניו כל הימים. הוא רוצה בהם ומנסה כל העת להגיע אליהם. הם שמשמחים אותו, ולבו שלם לאחר שהשיג אותם. משא"כ המשיכות השפלות, ממרות לו את חייו, ועומדות לו לרועץ כל הימים. לכו לא שלם עימם אף פעם. וגם כשהוא נמשך אליהן, הוא מרגיש כמי שהשונא שלו מנסה למשוך אותו מרצונו האמיתי, הטהור, אליהם. הכיצד אפשר להגדיר זאת כרצונות שלו?

ממילא, את זה צריך ראשית כל לחדד ולהבהיר, ולא ללכת שולל אחר השקר של היצר. לדעת שפנימיותו ומהותו נקיות, הוא צדיק וחלק אלוקי ממעל, ודבר זה אינו

ראו עינינו וישמח לבנו

כ"ד

מעומק הלב מימיה בים ברכה נרמה באמת ומקטולי זה השער ליה מזכי הרבים יבוא בך, מכיר בעת השמחה זכותי לזכות את החייד והרבים, להודיעם קדושת העינים. כמה היא חשוב אל קבל כבוד האי נכרא קירא, לכו יע כל המעט עם ישראל בתדירא, הרבני הנגיד הנכבד הרה"ח ר

אברהם יהושע הכהן גלאנץ

ה"ו
פערון "עוהר יענים" - חודש תשרי

לחל שהשמחה במעונו

כאירוסין בנו

החתן יחיאל שולמה י"ו
עב"ג בת הרה"ג חיים אליעזר יאקאב שליט"א
בשעה טובה ומוצלחת

נברכו ככרתם שלא עובא וע"א יאה

בנידנא דרוחמא נרוחם על נם, גדול זכותו לעמוד למענו, בפיצת דתא ח אמינות טרוורות על גינת שורר עינים, ומאירים עינים ולבם של אלפי בני ישראל בכל העולם כולו, בגדל עיני קדושת תמורת עינים אשרי שלו ככה

לבו עין הא יתברך בעת השמחה מקור וברכות השלם הרוחני והקשר הוא כיר אוח ואת ביתו את זרעו לעולם ולעלמי ויבדו לראות בנים ובני בנים לה ולתורתו דורות ישרים ומבורך רק חסד ידמותו המלחה בכל מעשי ידו עד רבות בשנים

המקום כבוד השמחה כחפפת ידו

מגיד

שלא לקיימה, רק כי בעבר לא קיימה.

שמירת העיניים והמחשבה היא הרי היסוד של כל יהודי, כזו מצוה רבה ויקרה, ובנוסף לכך היא גם נעשית לשמה ובצער גדול, וודאי וודאי הוא ש"מים רבים לא יוכלו לכבות את האהבה ונהרות לא ישטפוה" - מה שרק יעבור עליו חלילה, ולכן שרק יגיע; שום דבר לו יוכל לכבות את האהבה של רגע אחד של שמירת העיניים מאהבת ה'!

קנקן חלב חדש

הרי שאף פעם אסור לחשוב על העבר ועל העתיד להיות. כל רגע הוא קנין נצחי לעצמו, וכל קשר ביניהם לבין העבר או העתיד הינו קשר של רשעים; שקרים שהיצר המציא. כל רגע של התגברות יעמוד לו לעד, ושום דבר לא יוכל לקחת זאת ממנו.

ואפילו אם עבר עליו נסיון קשה, הוא עמד מול יצרו ודחה אותו, דחה שוב ושוב, עד שלבסוף מעד ונכשל. עליו לדעת שיש לו כאן שלוש דקות של הצלחה נצחית. ועל אף שבדקה הרביעית היה כשלון, אין לדבר כל שייכות עם הקודם לו. ההצלחות עומדות בפני עצמן, ללא כל קשר למכשול בסוף! אין כאן כשלון אחד גדול, אלא הצלחות רבות ומכשול אחד.

משל למה הדבר דומה? לאחד שהעמידו אותו לשמור על קנקני חלב; שמר ושמר עד שלבסוף נשפכו לו כל הקנקנים. אדם זה נכשל בשליחותו, כי אין לו כבר חלב. לא הן הוא הדבר אצלנו. כי כאן כל רגע הוא קנקן חלב בפני עצמו; קנקן אחד הוא שפך, אבל על חמשה אחרים הוא הצליח לשמור, והם כבר לא יישפכו לעד. זו הצלחה כבירה!

רק היום חתונה

ניתן להרחיב עוד ולדמות זאת למה שחז"ל הקדושים אמרו (עירובין נד, א), "חטוף ואכול, חטוף ואישת", דעלמא דאזלינן מיניה כהילולא דמי".

היה היה פעם גביר אדיר שערך חתונה לבנו יחידו שנוולד לו אחר הרבה שנים של ציפיה. מובן שבעת הגיע זמן כלולת בנו זה, היתה שמחה גדולה אצל אביו, והחתונה הייתה גדולה ומפוארת. הוא הזמין את כל העיר להשתתף ביום שמחתו הגדול, וכולם כאחד התייצבו ביום המיועד, עשירים כעניים.

בין הסועדים את סעודתם: הדשנה, שכללה כל מעדני המלכים, ישב לו עני ואביון. ממולו ישב לו יהודי אחר, והנה הוא רואה את העני יושב וסועד את לבו במיטב המאכלים. לא יכול היה להסכין שהוא והעני אוכלים מאותו שולחן, ניגש לעני ויאמר אליו:

"האם אוכל לשאלך דבר מה?"

"וכי מדוע לא" השיב העני "אם תהא מענה בפי אשיבך דבר, ואם לא, הרי לא ייגרע ממצבך דבר".

"היכן סעדתם את סעודתכם אתמול, ומה היא כללה?" שאל היהודי.

"אמש לא הזדמן לי כי אם כמה פרוסות לחם יבשות" ענה העני בעוגמה "ואכלתי אותם בקרן זווית ברחוב פלוגי".

"ומה תאכלו מחר?" שוב הקשה היהודי.

"מן הסתם דומה למה שאכלתי אתמול, לחם יבש בלתי אין כל".

"נו", מסיים היהודי בנימה מלא פליאה "אתמול אכלתם פת במלח, וגם מחר תסעדו את לבכם באופן דומה, כיצד אתם יושבים כאן ואוכלים סעודת מלכים? כיצד יתכן שבכל יום סעודתך דלה ועניה, וכעת הנך אוכל כסעודת שלמה בשעתה?!"

השיב לו העני: "וכי זו קושיא היא זו? תירוץ הוא! אדרבא, היא הנותנת; בכל יום אכן אינני זוכה לאכילה

ואפילו אם עבר עליו נסיון קשה, הוא עמד מול יצרו ודחה אותו, דחה שוב ושוב, עד שלבסוף מעד ונכשל. עליו לדעת שיש לו כאן שלוש דקות של הצלחה נצחית. ועל אף שבדקה הרביעית היה כשלון, אין לדבר כל שייכות עם הקודם לו. ההצלחות עומדות בפני עצמן, ללא כל קשר למכשול בסוף! אין כאן כשלון אחד גדול, אלא הצלחות רבות ומכשול אחד.

הראויה לשמה, לפחות כעת אוכל לשובע נפשי! וכי משום שאתמול לא האיר לי מזלי, ייגרע חלקי גם היום? לפחות זה יש לי וזה חלקי מעל עמלי!"

ברור לכל אחד שאותו יהודי, לא שאלה הייתה בפיו, אלא תשובה בנוסח של שאלה. אז מדוע כשהיצר בא עם אותה שאלה/תשובה, אתה מקבל אותו בכבוד ובהערכה? כשהוא שואל אותך: "הרי אתמול נכשלת, ומחר, מי יידע? מה לך לשמור על העיניים היום?" מדוע אינך אוחד את השור בקרניו ומוכיח לו את האמת הצרופה: "מה אתה שח?! הרי היא הנותנת! וכי משום שאתמול הייתי רעב, גם היום

אשאר רעב?..."

אומרת הגמרא, "האי עלמא כבי הילולא דמיא", אני היום בחתונה. אתמול לא הייתה לי חתונה, מחר, אין לדעת, אך היום יש לי מה לאכול, סעודת מלכים! "חטוף ואכול, חטוף ושתה" - כל מה שבכוחך עשה, אל תבט ימין ושמאל, אין אתמול ואין מחר, כעת אתה יכול לשבוע; קנה לך עולמות!

פותרים לו - למעלה מהשגות אנוש!

יתירה מזאת, בשכר מניעת הסתכלות אחת, הינך מביא על עצמך אור גדול, ובזכות זו אפשר שיוציא אותך הקב"ה מאפילה לאור גדול לגמרי. וכפי שמצינו (ראה שהש"ר ה, ג) שהקב"ה מבקש מכל אחד ואחד "פתחו לי פתח כחודו של מחט - ואני אפתח לכם פתח כפתחו של אולם". יתכן מאוד שבזכות פתיחת חודו של מחט, התגברות קטנה אחת, תהא בכך משום פתיחת אולם מלא של קדושה וטהרה, ומלוא חפניים שמירת העיניים מעתה ועד עולם.

עוז זאת מצינו בחז"ל הקדושים (יומא ט, א), "אדם מקדש עצמו מעט, מקדשין אותו הרבה; מלמטה, מקדשין אותו מלמעלה" אדם צריך לקדש עצמו "מעט", הוא נמצא בעומק הבוץ, כבר נכשל הרבה, וכבר לא עוצר כח לצאת ממצבו. מעט אתה יכול? להתגבר פעם אחת אתה יכול? לפתוח חודו של מחט, כן אפשר?

ובכן, עד כמה מעט זה יכול להיות, אפשר לדייק מלשון חז"ל: "אדם מקדש עצמו מעט, מקדשין אותו הרבה". והרי לכאורה במילים אלו כבר נשלמה כוונתם, למה היו צריכים להמשיך ולומר "מלמטה, מקדשין אותו מלמעלה"? האם איננו יודעים שהאדם יכול לקדש עצמו רק מלמטה, והסיוע ממרומים בא מלמעלה?

אלא אם אפשר לומר, יש כאן עומק נפלא במיוחד לדורנו אנו. ה"מעט" הזה, יכול להיות מעט אפילו לפי השגותינו, "מעט למטה" מעט גם לפי השגות בני אנוש הנמצאים למטה, בזה העולם, והשגותיהם מצומצמים. אך עם כל זה, מקדשים אותו הרבה, וההרבה הזה הוא לפי השגות של "למעלה". היינו, לא לפי השגותינו, אלא הרבה שהיא באמת הרבה. אם תתקדש מעט לפי השגותיך, יקדשו אותך הרבה - לפי המושגים שבשמים! וזה מה שהקב"ה מבטיח לנו.

~

זרות שלמים מתחננים

דרך נוספת כיצד להתעורר יותר בשמירת העיניים, הוא שנזכור תמיד את מאמר חז"ל, על מה שאמרו על הפסוק (דברים יב, כג-כה), רק תִּזְק לְבַלְתִּי אֲכַל הָדָם כִּי הָדָם הוּא הַנֶּפֶשׁ וגו', והפסוק מסיים לא תִּאֲכְלֶנּוּ לְמַעַן יִיטַב לָךְ וּלְבְנֵיךָ אֲחֵרֶיךָ כִּי תַעֲשֶׂה הַיְשָׁר בְּעֵינֵי ה'.

מצינו במשנה שאומרת על פסוק זה (מכות פ"ג מט"ו): "ומה אם הדם שנפשו של אדם קצה ממנו,

ישב ולא עבר עבירה נותנים לו שכר כעושה מצוה!

~

הזדמנות לתשובה!

כעת ניגש אל החלק השני של השאלה: כיצד ניתן לתקן את פגמי העבר, כל אותן הפעמים שלגודל הצער נכשל בהן?

חשוב מאוד לומר את זה דוקא בימים אלו, ימי התשובה:

בחז"ל אנו רואים יסוד מופלא בגדר תשובה שלימה (יומא פו, ב): "היכי דמי בעל תשובה" שאלו חז"ל, ומתמצים: כגון שהדזמן לפניו אותה העבירה שנכשל בה פעם נוספת, והוא עומד בנסיון וכובש את יצרו. אחד כזה, הוא בעל תשובה שלימה. היינו שיש לו את אותה משיכה כמקודם, ופעם אחת כבר נכשל כשעמד לפני נסיון כזה, אך כעת הוא מתאזר בכל כוחו ועומד כנגד יצרו.

ובאמת דבר זה הוא פסוק בישע' (נה, ז) "יעזוב רשע דרכו ואיש און מחשבתיו וישב אל ה'" - אם הוא עוזב את דרכו, ושוב אינו מסתכל בדברים שבעבר נכשל בהם, ואינו מהרהר בהם, זוהי התשובה.

לפי זה נמצא שהתיקון האמיתי על כל אותן ההליכות ברחוב שלא כראוי, הוא כאשר הוא עושה כל דברים אלו כראוי וכהוגן; הוא נפגש שוב במצבים כאלו, והפעם עושה זאת כפי שיהודי ירא ושלם צריך לעשות, הוא מתגבר על יצרו. על ידי כך הוא מתקן את כל עברו!

ונקודה נוספת כשמתבוננים בה בשעת נסיון, הרי היא גורמת להתחזקות נפלאה, כיון שהוא רואה כאן מצב אחר לגמרי: הקב"ה חשב מחשבות לבלתי ידח ממנו נידח, ולכן הוא קיבל הזדמנות לתקן את כל אשר עיוות.

אל תהיה מאבד מה שנותנים לך, תפוס את

<<< המשך בעמוד ח'

וכך כותב הבעל התניא (פרק כז), שכל המרכבה הטמאה, הסטרא אחרא כולה, נשברת ונופלת באופן מבהיל מהתגברות של אותו יהודי.

התבונן נא: כשאתה עומד לומר 'לא' ליצר, יש לך כאן הזדמנות לעזור לכל אברך ובחור להתגבר על נסיונותיו, ולעזור לאלפי יהודים מכל העולם. בשמים יכתב לעד שפלוני ופלוני היה הגורם להרבות קדושה בעולם, ואלפי יהודים התחזקו בעקבותיו, וזאת בזמן שהוא אף פעם לא הכיר אותם. יש לו חלק בשמירת העיניים של אלפי יהודים, בזכות התגברות אחת ויחידה.

עוד מוסיף הבעל התניא ואומר, שהוא צריך לשמוח בכל נסיון שהוא עומד בו כאילו קיים מצוות עשה בפועל ממש, כי הרי חז"ל אמרו (קידושין לט, ב)

הפורש ממנו מקבל שכר; גדל ועריות שנפשו של אדם מתאוה להן ומחמדתן, הפורש מהן על אחת כמה וכמה שיזכה לו ולדורותיו ולדורות דורותיו עד סוף כל הדורות".

עוד מצינו מאמר חז"ל (תו"כ ויקרא ה, יז. וברש"י שם) בקשר למתן שחרן של המצוות, שאנו יכולים ללמוד זאת מאדם הראשון. אדם הראשון שאכל מעץ הדעת, נגזר עליו מיתה לו ולדורי דורות. ואם במידת פורענות כך, במידה טובה על אחת כמה וכמה, וכאשר אדם עושה מצווה אחת הרי זכה לעצמו ולצאצאיו וצאצאי צאצאיו עד סוף כל הדורות.

אי לכן, כאשר אדם עומד בעת נסיון, יחשוב כיצד הנשמות שעתידות לצאת ממנו נמצאים כאן לידו, הרי הנשמות הן נצחיות וכבר נמצאות ויודעות

מה מצפה להן, שיציר לעצמו כיצד עדרי נשמות עומדות לצדו ומתחננות לפניו: אנה, התחשב בנו, והמשך לנו טובות עצומות על ידי התגברותך. זכור! בהתגברות אחת אתה יכול לעזור לנו עד מאוד בעתיד!

אם רק יקשיב, יוכל לשמוע את קול הנשמות שעתידות להיות בניו ונכדיו ונכדי נכדיו, מתחננות אליו: הרי אנו עתידים לרדת לעולם הזה ולעבור שם עניינים כה רבים, אנה סלול לנו את הדרך והקל מעלינו, בידך הדבר! כבוש את יצרך וזכה לך ולנו, מנע מאתנו צער ועגמת נפש. כל כך הרבה טובה אתה יכול להשפיע לנו! זכור את דורותיך הבאים.

~

אלפי בחורים ואנונים

עוד התבוננות חזקה שיכולה לעזור מאוד בשעת נסיון, היא מה שצדיקים גילו לנו שכל עמידה בניסון מחליש את כח היצר הרע. ולכן אם יתגבר כעת, בפעם הבאה יהיה לו יותר קל להתגבר.

אך לא רק לעצמו הוא משבר את כח היצר. אלא עם כל ראייה הוא משבר את היצר של כל העולם.

אָמְרוּ לְפָנַי מַלְאָכָיִם בְּדִי שֶׁתְּמַלְיוּנִי עֲלֵיכֶם:

כיצד ממליכים את הקב"ה?

דיבורים חוצבי להבות מפי

כ"ק הגה"צ רבי יעקב מאיר שכטר שליט"א

במעמד מסירת התפילה המיוחדת ל"מפעל טהור עינים" במטרה לפרסמה בשער בת רבים

לאחר שהביע את גודל התפעלותו מפעולות "מפעל טהור עינים" בנושא שמירת העינים, והזיכוי הרבים העצום שנעשה על ידיהם, והאציל את ברכת קדשו שיצליחו בעבודת הקודש.

צריך להמליך את הקב"ה! עיקר ההמלכה הוא בדבר שקשה לאדם אך הוא עושה זאת כי כך ציוה הקב"ה, או שנמנע מלעשותו כי כך ציוה הקב"ה. יש לכך חשיבות מיוחדת וקיבול שכל עצום. זו נקראת המלכה - אני שומע בקול הקב"ה אפילו שזה קשה.

דבר ראשון הוא שמירת העינים, לומדים להמליך את הקב"ה ולא מסתכלים. לו היו יודעים איזו המלכה היא זו היו רוקדים באוויר! לדבר זה בלבד כבר שווה לרדת לזה העולם!

אח"כ ציווה לפרסם בשמו שיאמרו התפילה על שמירת עיניים בכל יום, והוסיף בלשון קדשו: "ס'אז א גרויסע זאך. ס'אז זיכער אז די בעלי תפילה וועלן האבן שכר עד אין קץ!" (- זהו דבר גדול. מובטחי שבעלי התפילה יקבלו שכר עד אין קץ!)

סיפורים אישיים
על עמידה
בנסיגות מיהודים
בני זמננו

אלו
המונחים
ביצירת
(בי"ח)

יאמרו המושלים

כשהגיע יום התערוכה והגענו למקום בו היא מתקיימת, הצגתי את הכרטיס שלי בכניסה לאלום, אך משום מה צצה בעיה טכנית והכרטיס שלי לא עבר. מנהלי התערוכה התנצלו בפניי על אי הנעימות, אך עמדו בתוקף שכל עוד שהכרטיס שלי אינו עובד איני רשאי להיכנס לתערוכה. כמובן שצהלתי בליבי הייתה על הישועה הגדולה שהש"ת הושיעני בכח התפילה, ופטרני מכל ענין הנסיון הזה.

ברכת הצלחה מרובה על המשך פעולותיכם

(-)

האלן פורש ענפיו להגן

אני גר בבית פרטי עם חצר מסביב, כשבבית שלידי מתגורר שכני הגוי. מאחר וביתי ממוקם על גבעה קטנה, יוצא שהוא גבוה יותר מביתו של הגוי ובקל אפשר לראות כל מה שקורה בחצרו. בחסדי ה' סיבב הש"ת שהגוי יוצא כל יום לעבודה בשעה 6 בבוקר וברוב שעות היום אינו נמצא בביתו, ורק בסוף שבוע רואים אותם, וגם אז הם ממעטים לשהות בחצר, כך יצא שכמעט במשך כל הזמן עומדת החצר ריקה מאדם.

בתקופת הקורונה כשאנשים לא נסעו למקום העבודה הכניס הגוי את אמו והיא עברה להתגורר אצלו. או אז נקלענו למצב בלתי נסבל ממש. האמא, שהיתה מחוסרת מעש, התחילה להסתובב בחצר למשך שעות ארוכות, כשהיא מתנהגת בפריצות נוראה. מכל חדרי הבית שלנו היה אפשר לראות אותה, מהמרפסת, מחלון המטבח ומשאר החדרים, והדבר העיקר עלינו מאד. ניסינו אפוא להתמודד עם המצב, חינוכנו את הילדים לשמור על העיניים, והזהרנו אותם שלא להשקיף על חצרו של הגוי, והרבינו בתפילה שניפטר מהפגע הזה.

כשאמרתי ברכות השחר בבוקרו של יום השבת שלאחר הגעתה, והגעתי למילים "שתצילנו וכו' משכן רע ומפגע רע" התחננתי להשי"ת שנהיה שמורים מכל דבר שאינו טוב, ושיצילנו מהמכשול שבבית השכן.

הדבר נשמע כמו לקוח מסיפור דמיון, אך מעשה שהיה כך היה: שעות ספורות לאחר תפילת שחרית, שומע אני את נוות ביתי קוראת בצהלה "ראו נא את הנס שקרה כאן". התברר שבשטח שבין ביתי לבית הגוי ישנם כמה עצי פרא, אך מזה זמן רב שענפיהם קצרים ונמוכים ואינם חוצצים ומסתירים מה שאחוריהם. אך ראו זה פלא, מיום אחד למחרתו התפשטו ענפיו של עץ אחד שעמד שם, כשעליו צומחים לתפארה עלים רחבים וירוקים המספיקים להסתיר די והותר מה שקורה מאחוריהם ומספקים מחיצה כשרה למהדרין בינינו לבין חצר הגוי.

י. זועסלי היילס, מאנסי

בה נוכחתי לראות את כוחה הגדול של כח התפילה, ואף ראיתי בה בחוש שבדרך שאדם רוצה לילך בה מוליכין אותו.

לפני תקופה פנה אלי המעביד שלי ואמר לי שהוא מתכנן לנסוע לתערוכה עסקית לצורך העסק וכי רוצה הוא שאצטרף אליו. מאחר שהמקומות הללו אינם

זכר השייך לי אותו
בדחן: "התשובה
לשיאלה שלך היא
לא פחות מנפלאה.
למעשה, עד לפני זמן
לא רב, אכן לא הייתי
מפורסם וידוע כל כך,
היו לי חתונות, אבל
ככל שהתאמצתי לפלס
לי דרך משלי ולהטמיע
את שמי בציבור, לא
נחלתי בכך הצלחה מי
ידוע מה. עד שבקבוצת
דבר מסוים, נעשיתי
מפורסם מאוד."

מהמקומות אשר ירא שמים מתהלך בהם, לא היה לי חשק להצטרף אליו, אך לא היה בי הכח לעמוד בתוקף ולסרב כנגדו, ובלית ברירה הסכמתי להצטרף.

הנהלת העסק קנה בשבילי כרטיס כניסה לתערוכה, ואני גם התכוננתי לנסוע לשם. אך מאחר ולאמת כוננה בי חשש בנוגע כל הנסיעה הזאת, חשבתי לעצמי שגם אם אני מתכנן לנסוע עדיין כח התפילה נמצא בידי, והתחננתי אל השי"ת והרביתי בתפילות שאשאר שמור במשך כל הנסיעה הלזו וכי לא אכשל בשום ענין חלילה.

מה שבדחן מצליח לא רואה...

סיפר הרה"ג ר' מענדל ווייס שליט"א:

נוכחתי לאחרונה בחתונה, ויצא לי לשמוע את הבדחן בעת המצוה טאנץ. ציינתי לעצמי שאני ממש מופתע לטובה מאותו בדחן; הוא שימח את הקהל בנעימות מיוחדת, ידע מה לומר ומה לא לומר, וכל דבריו היו מלאי תוכן ורגש. הוא שמח ושימח עורר ו'הספיד', הכל לפי המידה הדרושה, והייתה הנאה צרופה להאזין לו. כבר הכרתי אותו בעבר, ולא היה זכור לי שהוא נמנה בין הבדחנים המפורסמים.

לאחר מעשה נישתי אליו, והודיתי לו בחום על הגראמטון מלאי ההשראה שלו, ובדרך אגב קשרתי עמו שיחה על אודות נודעותו בקרב הציבור. קבלתי תשובה שכלל לא ציפיתי לה!

וכך השיב לי אותו בדחן: "התשובה לשאלה שלך היא לא פחות מנפלאה. למעשה, עד לפני זמן לא רב, אכן לא הייתי מפורסם וידוע כל כך, היו לי חתונות, אבל ככל שהתאמצתי לפלס לי דרך משלי ולהטמיע את שמי בציבור, לא נחלתי בכך הצלחה מי יודע מה. עד שבקבוצת דבר מסוים, נעשיתי מפורסם מאוד."

מהו אותו דבר? ובכן, לפני זמן מה קבלתי עלי בקבלה חזקה להיות נזהר כדבעי בשמירת העינים בשעת הגראמטון. כידוע, מתפקיד הבדחן לומר את דבריו כשהוא עומד זקוף על גבי כסא למען יראו וישמעו... מטבע הדברים קשה עד למאוד לא להיגרר לחטיפת מבט פה ושם על העזרת נשים, בפרט שחלק מהדברים הרי מיועדים אליהם ונאמרים עליהם. קבלתי איפוא עלי שבשום אופן לא אפנה את עיני לכיוונם, יהיה מה שיהיה!

אתה שואל אותי כיצד פתאום רואים אותי הרבה בחתונות? פשוט מאוד. מאז אותה קבלה ההזמנות זורמות, ללא שום דמיון למה שהיה עד אז. אני ב"ה רואה הצלחה וסייעתא דשמיא גדולה, ואני זוקף זאת ללא ספק לכוחה של שמירת העינים!"

מפי הרה"ג ר' מענדל שליט"א

הכניסה נמועה

זכיתי ב"ה להימנות על הקוראים הנאמנים של הגליון, מאז התחיל הגליון לצאת לאור איני פוסח מלקרוא ולהתחזק. ברצוני להפליא את הכוחות המרובות שאתם משקיעים בעריכת הגליונות והוצאתם לאור, אשר יוצאים תמידים כסדרם ללא לאות. ישלם ה' שרכם משלם.

ברצוני לשתף את הקוראים עם עובדה בדידי הוה,

תקיעת השופר ששחררה את החשבון

"החלטתי שעד ראש השנה אני לא אשלח כלום, ולאחר יום טוב אראה כיצד להתקדם הלאה, בתקווה שבראש השנה אני אכתב בספר פרנסה וכלכלה.

"בינתיים התהלכתי ללא ראש, ולא יכולתי לאכול או לישון כמו אדם נורמלי. עכשיו יכול הרב להבין למה נראיתי ככה לביל ראש השנה... בקושי שיכולתי לנהל סעודה נורמלית - פשוט לא הייתי פה. כזה ראש השנה עדיין לא היה לי אף פעם...

"למחרת, במוסף של ראש השנה, יצא לי להתפלל בבית כנסת אחר. לפני תקיעת שופר נעמד רב בית הכנסת ודיבר דרשת התעוררות. בין הדברים הוא התמקד בנושא ה'טכנולוגיה', וציווה שכל אחד שנצרך להשתמש ברשת, יוודא שיש לו סינון ראוי ומספק, ולא לנהל שום עסק בטכנולוגיות שלא ניתן לסנן אותם.

"המילים שלו מאוד תפסו אותי, מכיוון שהשתמשתי בטכנולוגיה מסוימת שלא ניתן לסנן אותה. מיד קיבלתי על עצמי שאני הולך להתקין סינון טוב, ולהפסיק לגמרי להשתמש באותה טכנולוגיה. והתפללתי שבזכות קבלה זו אזכה לישועה בנושא שמטריד אותי כל כך.

"הגיע מוצאי יום טוב ואני פותח את תיבת הדוא"ל, שם המתינה לי הודעה מחברת אמזון. התחלתי להזיע, מי יודע מה מחכה לי שם...

"אולם, כשהתחלתי לקרוא מה כתבו שם, התחלתי לרקוד משמחה. הם כתבו שהחשבון שלי בסדר לחלוטין, ובקרוב הם ישלחו לי את כל הכסף!

"הסתכלתי מהר מתי נשלחה הודעה זו, ונהייתי נרעש לגמרי כשגיליתי שההודעה נשלחה ביום הראשון של ראש השנה בשעה 1:07 בצהריים - בדיוק ברגע בו עשיתי את הקבלה!"

עד כאן שמעתי מהיהודי הזה בערב ראש השנה. אבל הסיפור עדיין לא הסתיים...

מיד לאחר צום גדליה, נסע היהודי למשרד של ארגון 'טעג' בבורו פארק, העוסקים בנושא זה של סינון מכשירים טכנולוגיים, כדי לקיים את קבלתו.

כשהוא יושב במשרד מצלצל הפלאפון שלו, ומעברו השני של הקו נמצא נציג של חברה ענקית שמשווקת את כל המוצרים הנצרכים לרשת ידועה של עשרות בתי אבות ברחבי ארה"ב.

היהודי הזה, מנסה כבר תקופה ארוכה ליצור קשר עם החברה הזאת כדי שיקנו ממנו את המוצר שהוא מוכר, אבל הוא לא הצליח להתקדם בכלום. עכשיו הם החליטו בפתאומיות שהם רוצים לעבוד איתו, ועל המקום הם הזמינו הזמנה גדולה מאוד של סחורה, וכל זה כשהוא יושב במשרד של 'טעג'!

היה ברור לו שהכל רק בזכות הקבלה שלו בנושא הטכנולוגיה!

הולך לכסות את כל זה. הייתי בדילמה לא פשוטה... "ביום שני שלפני ראש השנה, נקבעה לי פגישה טלפונית עם אחד מהנציגים של אמזון. זה היה מבחן רציני שבו חקרו ודרשו כל פרט בעסק שלי, ולאחר שהכל עבר חלק, הם ביקשו עוד שורה של מסמכים שונים. זה היה ברור שהם מחפשים למצוא איזה פרט שולי להיתלות עליו, כדי להפיל אותי.

"לאחר תקופה, הבנתי שכנראה הם לא הצליחו למצוא כלום, וקיויתי שאני יכול לנשום לרווחה. אולם, מסתבר שהחברה הללו חשבו אחרת..."

"הם הבהירו לי שהם עדיין לא זנחו את החשד ש מ ש ה א י נ ו

אולם, כשהתחלתי לקרוא מה כתוב שם, התחלתי לרקוד משמחה. הם כתבו שהחשבון שלי בסדר לחלוטין, ובקרוב הם ישלחו לי את כל הכסף! "הסתכלתי מהר מתי נשלחה הודעה זו, ונהייתי נרעש לגמרי כשגיליתי שההודעה נשלחה ביום הראשון של ראש השנה בשעה 1:07 בצהריים - בדיוק ברגע בו עשיתי את הקבלה!"

כשורה, וכדי שאוכל לשחרר את חשבוני, אני מוכרח לשלוח את כל המידע מהיום הראשון בו פתחתי את חשבוני באמזון.

הלכתי ליועץ עסקי ידוע שמומחה לעניינים אלו, והתייעצתי איתו כיצד להתנהג הלאה. לאחר שהוא בחר את ה'תיק' שלי, הוא אמר לי: 'כואב לי לומר לך, אבל זה לא סיפור קל. לפי הניסיון שלי עם לקוחות אחרים, אם הם מבקשים את כל המידע, זה לא חדשות טובות. הם כמעט אף פעם לא מרוצים ממה ששולחים להם... בשלב הזה אין לי מה לעזור לך, קודם תשלח את המסמכים, ולפי זה נראה כיצד להתקדם הלאה...'

"הרגשתי כאילו שסלע גדול מתיישב על ליבי. כבר כמה שבועות שאני רק משווק סחורה, ללא שום תמורה, עיקר הפרנסה שלי מגיע מזה, ואם זה ימשך בכיוון כזה זה אני בנפילה רצינית. מאין יבוא עזרי?!

הסיפור הבא מועתק מ'דעהו הלכה יומית', שם הם במיוחד יצרו קשר עם הגה"צ רבי יוסף פאנעט שליט"א, רב ביהמ"ד מאור התפילה בבורו פארק, כדי לשמוע ממנו את הסיפור מכלי ראשון. לפניכם הסיפור עם כל הפרטים כפי שסופר ע"י הרב בעצמו.

היה זה לביל ראש השנה האחרון לאחר התפילה, כשהציבור בביהמ"ד עבר להתברך ל'שנה טובה'. כשהגיע תורו של אחד המתפללים, הוא ביקש שאברך אותו לשנת פרנסה.

זה היה מעט מפליא. היהודי, אליו אני מאוד קרוב, מנהל עסקים מוצלחים מאוד, ולא צפוי שהוא יבקש ברכה לפרנסה. הבחנתי גם שקולו סדוק ומצב רוחו נפול, והבנתי שוודאי קרה מקרה כלשהו בעסקים שלו.

במשך ראש השנה הסתכלתי עליו כמה וכמה פעמים, וראיתי שמשהו עובר עליו. תפילתו הייתה נראית אחרת לגמרי מהרגיל, הוא עמד עטוף בטלית עם רצינות מיוחדת, ולא היה צריך חושים מיוחדים כדי לראות שהוא מתמודד עם תקופה לא רגילה.

מיד לאחר ראש השנה יצרתי קשר עם אותו יהודי, והתעניינתי אם הכל כשורה, ואולי הוא צריך עזרה ליום טוב וכדומה.

מיד כשהוא מרים את הטלפון הוא אומר לי "אני חייב לספר משהו לרב". והוא מספר לי את סיפורו 'דברים כהויתן':

"כמו שהרב יודע, יש לי עסק גדול בחברת 'אמזון'. זהו עיקר פרנסתי ממנו אני מרוויח בעז"ה סכום מכובד למחייתי.

"לפני שבועות ספורים קיבלתי דוא"ל מחברת 'אמזון', שם הם כותבים שהם קיבלו מידע שאני לא מנהל את העסק שלי כראוי מבחינת החוק, ולכן הם מקפאים ליבנתיים את כל הכסף שנמצא בחשבוני. זאת אומרת שאני יכול להמשיך למכור, אבל אין באפשרותי למשוך את הכסף.

"כמובן, מיד יצרתי איתם קשר וניסתי לבדוק מה ניתן לעשות, אבל ראיתי שזה בכלל לא סיפור פשוט. מי שהתעסק פעם עם 'אמזון' יודע שמדובר באגוז קשה' - כשהם מחליטים החלטה כלשהיא, קשה מאוד לשנות את זה..."

"בתקופה הראשונה יכולתי עדיין להתפרנס מכל מיני הכנסות צדדיות, אבל לא הצלחתי 'למשוך' ככה מידי הרבה זמן. וזאת מהסיבה הפשוטה שבבסיס המרכזי שלי היה רק הוצאות ללא שום הכנסות, כל הזמן הוצאתי סחורות, אבל את הכסף לא קיבלתי. חשבון הבנק שלי החל להצטמצם, עוד מעט אני צריך לשלם תשלומים שונים לספקים וכדומה, לאחר מכן מגיע חודש תשרי עם הימים טובים וההוצאות הגדולות שבעקבותיהם, ואין לי מושג מהיכן אני

« המשך מעמוד ה' »

וממילא, כיון שבכבישת יצרו ברחוב יש בה גם משום עשיית תשובה על פגמי העבר כפי שאמרנו, הרי כשהוא יודע את הנחת רוח שהוא עושה לפני הקב"ה כשמתאזר נגד היצר, והוא גודר את הראיה כראוי, נוסף לו כאן גם בחינה של תשובה מאהבה. וממילא זדוונות נעשות לו זכויות, והנה לו כאן כח תשובה עצום ונורא, כיון שהסיבה שהוא עומד ביצרו היא כדי לגרום תענוג ונחת רוח למעלה.

זהו דבר נשגב ועצום, יהודי שומר על עיניו ואומר לעצמו, "הריני סוגר את עיניי כדי לעשות נחת רוח ליוצרי ובוראי". באותו רגע הוא זוכה לשוב בתשובה שלימה כדי לגרום שעשועים לפני הקב"ה - כמעט אין לך תשובה מאהבה גדולה מזו! ובאותו מקום. לא רק שאת כל העניינים שלו הוא מתקן, אלא הם נהפכים לו לזכויות!

כפי שצדיקים פירשו את הפסוק (איוב יד, ד), "מי יתן טהור מטמא לא אחד". כיצד ניתן להפוך את הטמא, את מה שפגם חלילה בעיניו, לטהור? "לא אחד" - על ידי אמירת "לא" פעם אחת. ולפי מה שאמרנו מבואר דבר זה כמין חומר, שעל ידי כבישת יצרו באופן הנ"ל, הוא זוכה לתשובה שלימה מאהבה, והכל נהפך לו לזכויות ממש.

ויעזור הקב"ה שנזכה כולנו לשמור על העיניים והמחשבה שהתיינה זכות וקדושות באופן הנעלה ביותר, ושנוכל לתקן את העבר לגמרי ולעבוד את ה' באהבה, ביראה ובשמחה. ובזכות זו נזכה כולנו ליכתב וליחתם בספרם של צדיקים גמורים, לחיים טובים ארוכים ולשלום, אמן.

ההזדמנות בשתי ידיים! כל אותם רגעי החולשה, זמני החושך שהזדמנו לך במשך החיים, את כל זה אתה הולך לתקן כעת, והיו כלא היה, על ידי עמידתך בנסיון באותו מקום!

אכן, חלק מהתשובה אמרו לנו חז"ל, הוא החרטה על העבר, וגם על זה אין לדלג. אך לפי מה שלימדונו רבותינו, אין לדשדש מדי בחלק החרטה על העבר, כדי שלא יצא שכרו בהפסדו. אלא החכם יעשה בדעת, ובשעה שאומר את נוסח הוידוי, כדאי מפעם בפעם להוסיף נוסח משלו, "לא שמרתי על עיניי, ופגמתי בקדושתן חלילה" ודי לו בזה.

אין זה קיצור דרך, אלא פשוט שכשהאדם אומר זאת הרי הוא מתחרט, וככל שמרבה לומר בנוסח הזה, הרי כל החרטות האלו מצטרפות, ולמעלה חשוב הדבר כחרטה שלימה. וכשהוא עושה כל אשר לעל ידו לתקן את העבר כנ"ל, הרי וודאי שהוא זוכה לסליחה מחילה וכפרה באופן היותר נעלה.

זדונות נעשו זכויות

ידועה אמרתו של הרה"ק מקוצק, שבשעה שיהודי עובר ברחוב, אלפי מלאכי משחית מנסים להתגרות בו ולהכשילו בראיה שלא כהוגן, וכשאינו נענה להם וכובש את יצרו, הקב"ה שש ושמש בו וכביכול מתפאר בו לפני המלאכים: "אתם אלפים והוא יחיד, אתם מלאכים והוא, בשר ודם; והוא עמד כנגדכם ונצחכם!". הקב"ה משתעשע אז עם היהודי, ואומר הקוצקער, ומכריז עליו "ישראל אשר בך יתפאר!"

חטאתינו, ראיתי לנכון להביא פירוש מופלא שכתוב בספר בריתי שלום, עמוד סה'. הפסוק אומר "כי במקלי עברתי את להקל, קולא, כשאדם מתחיל להקל לעצמו מדי, עברתי את, הוא מתגלגל מקולות לדברים חמורים, עד שהוא "עובר את" מא' ועד ת'. לאחר מכן הירדן הזה, צריכים לילך לירדן ולומר תשלך...

שלוה ברחוב
יש בי רגש של הכרת הטוב גדולה כלפי עבודתם הנשגבה, אני יכול להעיד שכבר ראיתי אצלי תועלת מרובה מכך.

באחד הגיליונות הובא סיפור על אחד שכשהיה יוצא לרחוב, היה מחליף את המשקפיים למשקפיים בלי מספר בעדשות, וכך היה יכול לשמור את העיניים בהידור רב, בלי חשש של מה יאמרו. נהנית מאוד מהעצה, והחלטתי ללכת בעקבותי. רכשתי לי משקפיים 'מדומים' שמבחוץ הם נראים ממש כמו המשקפיים הרגילים שלי, ואני יכול לומר שהרגשתי ממש, שעולם חדש של שמירת העיניים נפתח לי. אני יכול ללכת ברחוב בבטחה ובשלווה.

ואני רוצה לציין עוד, שזכיתי גם לראות שינוי לטובה גדול בעיני הפרנסה, בפרט בתקופה של ערב פסח, עם ההוצאות העצומות. ושוב, יש"כ!

לא לזכור את הגוי
שלום וברכה.
לאחר קריאת המאמר על ר' מרדכי יצחק סמט, בגליון של פסח, נזכרתי בסיפור שנכתב בספר על ר' שלום מרדכי רובשקין, שבו הוא מתאר את ההתמודדויות שלו, גם בשמירת העיניים, בזמן שהייתו בכלא.

הוא מספר שם שפעם הסתכסכו שני אסירים גוים ביניהם, ואחד מהם שבער בו זעמו, פער את פיו בקללות ונאצות, שהיו משולבים בניבולי פה מחרידים. ר' שלום מרדכי סיפר שהוא החליט לא להסתובב כלל לכיוון ממנו בקעו הקולות, וזאת כדי שפעם הבאה שהוא יפגוש באותו ערל, שלא יעלו לו בזכרונו את כל אותם ניבולי הפה ושפת הביבים שלו!

יש כאן זוית מבט חדשה בטירת העיניים והמחשבה, בחכמה נפלאה. צריך בכל מקום לשמור על יישוב דעת, שלא לפגוש בדברים שעלולים לאחר זמן להציף זכרונות לא רצוים ומחשבות זרות. דבר זה גם מחדד את הצורך של ההרחקות הרצויה מכל הדומה והדומה, ולא רק שלא להסתובב בפועל בין גוים ואנשים שפלים, אלא לדעת עליהם כמה שפחות. לא לחשוב עליהם, ולא לחקור אחר מעשיהם.

חיים יהושע אלושק
חיפה
~
בהתקרב יום הדין, ראש השנה, שבו נגשים לנהר כדי לומר ותשלך במצולות ים כל

על הטוב יזכר

זכות עמוד בגליון
זכות ולשבת נשמת הרה"ק רבי לוי יצחק בן שרה סאשע ז"ע מבאוריטשוב

זכות עמוד בגליון
זכות ולפרופ' נ"ק האדמ"ר מתולדות אברהם יצחק שליט"א מרן שמואל יעקב בן יענטא לרפ"ש בתוך שאר חולי ישראל

זכות 2000 גליונות
זכות הנדבן שינה לזיווג הגון מבוגר.

זכות 1000 גליונות
מוה"ר שמעון דייטש ה"ר, מוה"ר אברהם מרדכי שפיאז ה"ר והצדיקה בני דורינו, זכות חתונת מנחם בן זרחמה פייגא המלכה חיה אסטרו בת נחמה זבורה שינוי לבנות בית נאמן בישראל וזיווג לזרועות ישרים מבורכים, זכות הנדבן / זכות ביתו שתזכה לזיווג הגון במרה

24 שעה

תרומות

שולחן 2 077.401.6591

חלק בהפצת הגליון:

- זכות 5,000 גליונות 1200 ₪
- זכות 4,000 גליונות 1000 ₪
- זכות 3,000 גליונות 750 ₪
- זכות 2,000 גליונות 500 ₪
- זכות 1,000 גליונות 250 ₪

זכות עמוד בגליון: 1500 ₪

זכותפי טהור עינים:

- 180 ₪ (לחודש)
- 100 ₪ (לחודש)
- 50 ₪ (לחודש)

זכות הדפסת הגליון: 5,000 ₪

זכות הוצאת הגליון: 16,000 ₪

זכות הפצת הגליון: 5,000 ₪

ללא ערותך לא נוכל להתקיים

עיתון

077.401.6591

אחרי חירות שפה

- לשמירת הדעות
- לנבנות
- להשגרת הדעות
- לפרסם סיפור

עבודת ישראל 26, ירושלים 9535528

המערבת באדיש: 845.999.4114

המערבת בנינגליש: 732.532.2242

המערבת בספאניש: 054-115-219-8810

קטב גליונות מבר"ץ איריש/עברית/ספרדית/ יידיש/המערבת גורעט עם פסח המערבת שנתה 3

זוג ישי והקץ הנפשי ללחנות או רוצים לצר שיתון להשיג את נרטיב-הנפילה עם התפילה והיחזקות על שירת עינים מות כ"ץ הגבר'ה רבי יעקב מאיר שנתו שיש"א, בהוצאת שוהר עינים, אצל המערכת בירושלים ודו בנבנות ישראל 26, תן אצל המפיצים מכל עיר (בדואר).

יחיד עם המלחמים משפיעים המענינים זכות את המתיינים ולערום שוחא פניהה זו שנהה בביהם לאמהה בני יום.

עֲרִיכִים

זמני השבת			
ר"ת	ציאה	כניסה	ירושלים
19:47	19:11	18:01	ירושלים
19:49	19:13	18:16	תל אביב
19:49	19:13	18:08	חיפה
19:51	19:13	18:21	באר שבע

זמני יום הכיפורים בגב העלון

העלון טעון גניזה

התרופה הדרך הבטוחה לזכות בדין

הרב משה לנדאו

בעריכת ספרי 'י"ג מידות של רחמים' נתפסתי לביטוי שהרמ"ק כותב בהקדמתו על מי שלא מתנהג באותן י"ג מידות כלפי הסביבה: "הרי הוא מכזיב צורה".

הנה כמה דוגמאות ל'מכזיב צורה'. קניתם מכונת כביסה. הבטחת היצרן שהמכונה מסירה כל כתם, גם מייבשת, גם מקפלת, וגם מגהצת... (רגע, אל תרוצו לחפש, היא עוד לא יצאה לשוק). ומה אתם עושים עם המכונה הזו? לא מכבסים בה. מניחים עליה עציצים. יפה לכם...

רופא מומחה שעומד בפתח המרכול השכונתי, וקורע קבלות של היוצאים. אין ספק, הוא מבצע עבודה חשובה. אני בעצמי נכחתי כשמישהו יצא עם עגלה עמוסה בכל טוב מהסופר בלי ששילם. השומר תפס אותו על חם... אבל רופא?! הוא יכול לרפא חולים, ולהציל חיים של אנשים! להציב אותו בפתח המרכול השכונתי?! זה... מכזיב צורה.

אדם... (כן, כן, אנחנו) עם יכולות מדהימות. יכולת להקשיב, להבין את השני, להכיל את השגעונות של השני, לוותר, להתעלות על עצמו... והוא - אותו ייצור מהולך על שתיים, לא מתנהג באותן י"ג מידות של רחמים כלפי הסביבה... זה מכזיב צורה!

ועוד דבר קטן. אם חשבתם שתנהגו בי"ג מידותיו של הבורא, ותזכו בהנהגת הבורא כלפיכם במידה כנגד מידה, טעיתם! אתם תזכו להרבה יותר מכך. ההתנהגות בי"ג מידותיו של הבורא, כביכול 'מכריחה' את הבורא לוותר לכם. הוא פשוט מוכרח...

כשילד מפריע בגן, הגנת מעמידה אותו בפניה (פעם היה מותר). כשבחור מבוגר מפריע בישיבה, מגיד השיעור מבקש או יותר נכון, מודיע לו: "קח את החפצים שלך ולך הביתה".

תארו לעצמכם שחיימ'קה מפריע לגנת בריכוז, והיא קוראת לו ומבקשת ממנו לקחת את החפצים שלו וללכת הביתה. זה לא 'עובד' ככה. את כל אחד דנים לפי המושגים שלו. אי אפשר אחרת.

כשאתה מתנהג כלפי הסביבה שלך בי"ג מידות של רחמים, פשוט לא הוגן לדון אותך אחרת. הקב"ה פשוט 'מוכרח' לדון אותך לפי המושגים שלך, לפי הדרך בה אתה נוהג.

כדאי שנלמד את י"ג המידות ונתנהג בהן, אז נזכה בדין, לשנה טובה. גמר חתימה טובה.

למחרת מגיע אל הרופא שליח מבוהל ומיוזע, "לא די שמצב החולה לא הוטב, הוא אף החמיר!" טען השליח. "נתתם לו את התרופה?" שאל הרופא. "בוודאי, בכל חמש שעות הוא שתה חלק, בדיוק כמו שאמרת" ענה האיש.

הרופא ביקש לברר, כיצד בדיוק שתה החולה את התרופה. והשליח ניאות להסביר: "את הנייר שנתת לנו, קרענו לשנים עשר חלקים שווים, ובכל חמש שעות הוא שתה חלק אחד עם המים".

התרופה שרשם הרופא, הייתה אכן בדוקה ויעילה. אך צריך לדעת, כיצד לקחת אותה... מהו המינון? מתי? וכמה פעמים ביום. כשלוקחים תרופה שלא על פי ההוראות, היא לא באמת תועיל.

"אמר רב יהודה, ברית כרותה לי"ג מידות שאינן חוזרות ריקם". (ר"ה יז) כשאנחנו מתפללים את תפילת י"ג מידות של רחמים בסליחות ובתפילת יום הכיפורים, מובטח לנו שהתפילה תתקבל.

אלא ש... לא נעים לומר... אבל אנשים רבים מתאספים לאמירת תהילים ואמירת י"ג מידות של רחמים, ותפילתם לא נענית?

וכבר הקדימנו רבי אליהו די וידאש זצ"ל, בספרו 'ראשית חכמה', ושואל: "והדבר קשה, שאנו רואים, כמה פעמים אנו מזכירים י"ג מדות, ואינם נענים!?"

כנראה שאנחנו לא ממש יודעים איך 'ליטול' את התרופה הזו, שנקראת 'י"ג מידות של רחמים'.

הראשית חכמה גם משיב על כך: 'כוונת יעשו לפני כסדר הזה... שיעשו סדר המדות שלימד הקב"ה למשה, שהוא 'אל רחום וחנון' דהיינו, מה שהוא רחום אף אתה תהיה רחום... וכן לכל י"ג מדות'. (שער הענוה פא, יד)

מתברר שכדי שתתקבל תפילת י"ג מידות של רחמים, אנחנו צריכים ללמוד את אותן המידות, ולהתנהג על פיהן. רבי משה קורדבירו זצ"ל, מבאר את המידות בספרו 'תומר דבורה'.

**אבל רופא...?!
להציב אותו
בפתח המרכול
השכונתי;
זה מכזיב צורה.**

עריכים לילדים
מצא את ההבדלים

כנס עריכים
השיבונו ד' ונשובה

הרב דוד ברוורמן
עשרה תובנות בפיוס

הרב אהרון לוי
לא רואים בעיניים

אקטואליה בפרשת השבוע

הרב אהרון לוי

מי שמזמין לייצג את העמדה החרדית בסימפוזיום שכותרתם מי אתם החרדים, נדרש להכין שיעורי בית כדי לדעת מה לומר, ובעיקר מה לא לומר.

השתתפות בדיון כזה כנציג חרדי נראית אולי משימה מורכבת ומלחיצה, אך אינה בהכרח כזאת. השאלות העולות בדיונים אלו, חוזרות על עצמן בדרך כלל.

יש גבול למספר השאלות שעצם אזכור המילה 'חרדים' יכול לייצר...

האתגר האמיתי באירועים כאלה, הוא הצורך לצמצם כמות עצומה של מידע בכמה משפטים, ולכן, בלי סייעתא דשמיא גדולה, קשה לצלוח אותו בשלום, בפרט בשלב השאלות מהקהל.

באחד הערבים הללו, הרים אחד המשתתפים את אצבעו לקראת תום הדיון, ועוד לפני שניתנה לו רשות הדיבור הציג את עצמו.

"שמי יהושע. אני אדם פתוח וליברלי, וכשהבן שלי, שיושב כאן גם הוא, החליט לחזור בתשובה - לא הפרעתי לו. השאלה שלי היא, מה הבעיה של החרדים עם נושא הראייה? למה הם כל הזמן עסוקים בשמירת העיניים?"

הגנבתי מבט לשעון, והתברר לי שזמני עבר. כיוון שלא רציתי לפתוח נושא מורכב כל כך בלי לסגור אותו, היתממתי:

"רוב החרדים זקוקים למשקפיים בגלל לימוד הגמרא, הוא מאמץ את העיניים..."

"אני לא מתכוון לבעיות רפואיות בעיניים. זה הרי לא סוד שחרדים נוהגים להשפיל את מבטם כשהם עומדים מול פקידה בבנק או קופאית בסופרמרקט. אבל למה זה כך, בעצם? מה כל כך בעייתי בזה? איפה כתוב שזה אסור? באיזו מצווה זה מתנגש? למה הבן שלי התחיל להסתכל למטה מאז שחזר בתשובה? זה נראה לך מכבד? אתה לא חושב שזה מעליב לא להסתכל בפניו של אדם שאתה משוחח אתו?"

"אתה צודק, יהושע. אני מודה בעובדות, אך לא באשמה. לפני שנעסוק בסיבה לכך, בוא נראה אם יש בינינו הסכמה באשר לעוצמה האדירה שיש בחוש הראייה.

התרבות המערבית מתייחסת אל כוח הראייה כאחד החושים המאפשרים לאדם לקלוט מידע

לא רואים בעיניים

מה ההבדל בין הראייה לשאר החושים? מדוע שמירת העיניים חשובה כל כך? למי מפרעים אנשים שלא מסתכלים לכל מקום, ולמה רק מאנשים כאלה כדאי לקבל ברכה?

על העולם ותו לא, אך היהדות מייחסת לו חשיבות גדולה בהרבה.

על-פי תורת ישראל, מבין כל החושים - כוח הראייה הוא המשפיע ביותר על רבדיה העמוקים של הנפש, והוא מחבר בין הרואה לנראה, עד שהם הופכים להיות כאחד ממש.

אתה לא חייב להסכים באשר לקביעה זאת, אבל בהנחה שהדבר כך, ואם כל מה שהיית מתבונן בו היה נדבק אליך, תסכים אתי שחוש הראייה שלך זקוק להגנה יתירה - לטובתך?"

"אתה צודק, יהושע. אני מודה בעובדות, אך לא באשמה."

"בהחלט", אמר יהושע, "אבל זה הרי לא קורה. כשאני מסתכל על שק מלא מזומנים שאוסף בלדר כספים מהבנק, האם הכסף מתחבר אלי? האם אני הופך למיליונר? זה הרי לא מתרחש במציאות. מה פירוש שכל מה שאני רואה הופך להיות חלק ממני? ובכלל - איפה כתוב בתורה שכן עלינו להתייחס לחוש הראייה?"

"בפרשת השבוע", עניתי לו.

בפרשת האזינו, לאחר לימוד השירה לבני ישראל, מצווה הקב"ה על משה לעלות אל הר נבו, ולראות את הארץ מרחוק, שנאמר:

"עלה אליהר העברים הזה הרנבו אשר בארץ מואב אשר על-פני יריחו וראה את-ארץ כנען אשר אני נתן לבני ישראל לאחוזתה... כי מנגד תראה את-הארץ ושמה לא תבוא אל-הארץ אשר-אני נתן לבני ישראל". (דברים לב, מט, נב)

ציווי זה מעורר שאלה: ידועה לנו הסיבה שבעטייה נגזר על משה שלא להיכנס לארץ המובטחת, אך לשם מה מצווה עליו הבורא לראות אותה? איזו תועלת תצמח למשה מראיית הארץ שאליה לא ייכנס? האם הדבר לא יגרום לו צער מיותר?

כאן מלמדת אותנו התורה כיצד עלינו להתייחס לחוש הראייה.

בפרשה הבאה, החותמת את התורה כולה, מתוארות הברכות שברך משה את בני ישראל לפני מותו. לכן ציווה עליו הקב"ה לראות את הארץ מרחוק, כדי שיוכל לברכם.

בציווי "ראה את-ארץ כנען אשר אני נתן לבני ישראל" מלמדת התורה כי הראייה איננה עוד חוש לאיסוף מידע על העולם החיצון ותו לא, אלא כוח המחבר את רבדי הנפש העמוקים ביותר של האדם, עם מושא ראייתו.

לכן, כדי שיוכל לברכם בשמחה, נצטווה משה לראות את הארץ. כאשר אדם שאוהב את חברו מביט במתנה שעתיד חברו לקבל, מתעוררת בו שמחה עצומה, והוא מתעורר לברכו, ובכוח החיבור הזה נכלל המתברך במברך, והברכה מתקיימת.

אולם, כשאדם שונא את חברו ומבחין במתנה המיועדת לו, עצם ההבטה מעוררת קנאה, והקנאה גורמת לו לקלל את חברו. נמצא, שכוח הראייה עלול לגרום לפגיעה והיזק לחבר.

הקב"ה, שידע את גודל אהבתו של משה לעם ישראל, ציווהו לעלות אל הר נבו ולראות את הארץ המובטחת, כדי שעל-ידי כך יתמלא שמחה על שבני ישראל אהוביו זוכים להיכנס לארץ, ואז תהא ברכתו שלמה. כפי שמבאר רבנו עובדיה ספורנו ע"ה: "שהראהו הקל יתברך את כל הארץ לפני מותו כדי שיברך את הארץ ואת ישראל בה".

"בנך מקפיד על שמירת העיניים משום שלמד לעשות זאת ממשה רבנו", הסברתי לאב. "הוא מבין היטב שלמדוגת משה רבנו טרם הגיע, ועל כן, בגלל חוסר שלמותו, הוא עלול להביט במקומות שביבאו אותו לידי קנאה או תאוה, ואז, גם אם לא ירצה בכך, התחושות השליליות הללו תדבקנה במושאי הראייה שלו. לכן הוא נשמר מכך, כדי לא להזיק. לא מתוך זלזול, להפך - מתוך כבוד לאדם, שהוא נמנע מלהביט בו מתוך הכרת העוצמה האדירה של הראייה. בנך הטוב אינו חפץ לפגוע באחרים בכוח ראייתו, ולכן הוא משתמש בו בתבונה".

- הרצאות וסדנאות במגוון נושאים
- מיפ יומי
- פרשת השבוע
- מידע עדכני על פעילות ערכים
- ועוד תכנים מרתקים

מוזמנים להאזין

לקו התוכן של ערכים

02-50-90-000

לתגובות, הנצחות והערות - מערכת: 072-3303580 alon@arachim.org

© כל הזכויות שמורות // העלון הופק ע"י מחלקת דיגיטל ערכים בשינוף מחלקת בוגרים

עורך ראשי: הרב משה לנדאו // עורך משנה: יהודה פרידמן // עיצוב גרפי: ג. רובינשטיין

נקדת מבט

הרב משה לנדא

כן, אתה יכול.

איך מצליחים באמת לחזור בתשובה?

הנה לכם דוגמה:

רבי יוחנן, היה מגדולי אמוראי ארץ ישראל ועורך התלמוד הירושלמי. פעם אחת, בזמן שטבל במימי הירדן, הופיע במקום ראש אחד מאירגוני הפשע. זה היה 'ריש לקיש', ראש השודדים. ריש לקיש נעמד בגדה אחת של הירדן, ובקפיצה אחת, חצה את הנהר. רבי יוחנן התפעל מכוחו ומעוצמתו של אותו צעיר יהודי, אבל הוא כאב, שכוחו הגדול של ריש לקיש מתבזבז על פשע מאורגן. רבי יוחנן קרא לעברו: "חילך לאורייתא".

ובמילים פשוטות - "על מה אתה מבזבז את הכוחות שלך? עדיף שתנצל אותם ללימוד תורה". ריש לקיש הרים את עיניו, לראות מי זה שצועק עליו. הוא נדהם ממראהו של רבי יוחנן, שהיה יפה תואר באופן מיוחד. ריש לקיש לא התבלבל, והחזיר לו, תשובה באותה מטבע: "שופרך לנשי".

רבי יוחנן הבין עם מי יש לו עסק. הוא הבין איך צריך לדבר עם אותו שודד. "אם תשנה את דרכך, ותקדיש את הכוחות שלך ללימוד תורה, תוכל לשאת את אחותי לאשה". נכנסו הדברים בליבו של ריש לקיש, ובו במקום, הוא החליט לחזור בתשובה שלמה. ריש לקיש הזה, שינה את חייו מן הקצה אל הקצה. הוא ניצל את כל כוחותיו לעיון ולעמל התורה, עד שהפך לאחד מגדולי האמוראים. יגיעתו בתורה הייתה עצומה, ומ'ריש לקיש', הוא הפך לרבי שמעון בן לקיש. מתלמידו של רבי יוחנן הוא הפך לגיסו וחברו. (בבא מציעא פד)

הסיפור הזה תמוה מאד. איך רבי יוחנן 'מפקיר' את אחותו בידי ראש השודדים? איך הוא יכול להיות בטוח, שריש לקיש יהיה ראוי לאחותו, אחרי שיחזור בתשובה? יש הרבה מהחוזרים בתשובה, שהפכו לבני תורה של ממש. אבל יש כאלו ששוקדים על לימודם, הם התחזקו בשמירת מצוות, ועדיין, הם שקועים בבוץ של עברם. איך אומרים... "לא ממש משלנו". איך רבי יוחנן יודע שריש לקיש יהיה חוזר בתשובה מושלם, כזה שמתאים לשאת את אחותו?

הסוד נעוץ ב'אמון' שרבי יוחנן נתן בריש לקיש. עד אותו המפגש עם רבי יוחנן, ריש לקיש לא שמע מילה טובה. תמיד אמרו לו, שהוא 'אפס, גנב, מה יצא ממך?' סוף סוף יש פה מישהו, שמעריך אותו. יש פה מישהו שמאמין בכוחותיו. "יש בך כח עצום", אומר לו רבי יוחנן. רק צריך לדעת לאן לנתב אותו. רבי יוחנן יודע, שעם הכוחות של ריש לקיש, ועם האמונה שהוא נותן בריש לקיש, אין לו ספק שהוא יגיע רחוק בעולם התשובה. כדי להצליח לשוב בתשובה, צריך להאמין בכוחות שטמונים בנו. האמינו בעצמכם. חיילכם לאורייתא.

הנאמר באמון:
"אל תאמר נער אנכי"

(הקב"ה לירמיהו, שלא מאמין בכוחותיו להיות נביא לישראל. ירמיהו א, ז)

3

מתוך הפרשה

הרב ישי וליס

1 "שיחת לא לו בניו מומם דור עייקש ופתלתול".

מה פירוש המילים?

"שיחת" - אם רואים שהקב"ה העניש והשחית את הארץ; "לא לו" - זה לא בגללו, שהרי הקב"ה טוב ומטיב; אלא "בניו מומם" - זהו מום המגיע מבניו של מקום, שהרי אין מיתה בלא עון.

2 "צור ילדך תשי ותשכח א-ל מחוללך". "תשי" הוא מלשון 'תהום הנשיה', שכחה. מהו ביאור הדברים?

המגיד מדובנא שופך אור על שאלה זו, כדרכו, בדרך של משל.

על דלתו של בעל חוב צבאו הנושים בדרישה לקבל את כספם. אך לרש לא היה כל, ומה יעשה? במרוצת הזמן הפכה המצוקה הכלכלית למצוקה נפשית, והאיש כבר לא ידע עצות בנפשו כיצד להיחלץ ממצב הביש אליו נקלע. אחד מחבריו, שגם לו היה חייב כסף, ראה את גודל מצוקתו והשיא לו עצה: "כאשר יבוא אליך נושה, העמד פני משוגע. בעל החוב יבין שיש לו עסק עם אדם לא שפוי, יתייאש מהחוב, ויניח לנפשו".

מצאה העצה חן בעיני האיש, וכך אומנם עשה. בכל פעם שהופיע נושה בפתח ביתו היה מעמיד פני מטורף, רוקד על השולחן, מדבר באופן מוזר, ומביט בנושה בפרצופים תימהוניים, עד שהלה התייאש והסתלק לדרכו.

יום אחד הגיע לביתו של בעל החוב החבר שהעניק לו את העצה, וביקש ממנו שיפרע את חובו. בעל הבית הגיב כהרגלו בהתקף שיגעון. ראה זאת החבר, ונדחם: "מה קרה לך?! הרי אני הוא זה שנתן לך את העצה להשתגע בפני בעלי החוב, ואיך אתה מעז להשתמש בעצה הזו נגדי?"

מסביר המגיד מדובנא: זהו פשר תוכחתו של משה לעם ישראל. "צור ילדך תשי" - מי הוא זה שילד אותך עם תכונת השכחה? הקב"ה. השכחה היא דבר מבורך במקרים רבים. אם אדם היה זוכר כל הזמן את הצרות והעוולות שפגש בחייו - הרי שהיה שרוי בדיכאון כל ימיו. הקב"ה העניק לנו את תכונת השכחה כדי שנוכל להתחדש כל הזמן. והנה, באים עם ישראל ומשתמשים בתכונה זו נגד הקב"ה: "ותשכח א-ל מחוללך!"

3 "לו חכמו ישיכילו זאת יבינו לאחריהם, איכה ירדוף אחד אלף ושניים יניסו רבבה אם לא כי צורם מכרם וה' הסגירם".

אחד הסימנים המובהקים לכך שעם ישראל אינו ככל העמים, הוא שההיגיון המקובל בעולם אף פעם אינו פועל עליו. מלמד משה את העם: אם רצונכם למצוא סימנים לאחריית הימים הביטו על הצרות העוברות עליכם. הרי הגיון אין בהם ועצם קיומם יהיה עבורכם סימן שמתקרבת גאולתכם. אם יגיע זמן בו נראה כי אחד רודף אלף ושניים יניסו רבבה - אות היא כי הגאולה בפתח.

(מתוך התוכנית 3 מתוך הפרשה עם הרב ישי וליס)

תורת החנוך

הרב צביאלי בן צור

כיפורים, ילדים, והקשר ביניהם

בבואנו לדון על הדרך לחבר אל ילדנו ליום הכיפורים, אנו חייבים להבין נקודה בסיסית.

אם היינו חודרים אל מעמקי נפשו של הילד, ומנסים לשאול אותו שתי שאלות: 'האם הוא שמח בכלל, והאם הוא שמח בהיותו שומר מצוות בפרט?'

התשובה שהיינו שומעים, היא נגזרת של השאלה השלישית - 'האם אתה אוהב את אבא, אמא, והבית בו אתה מתגורר?'

יסוד ברור הוא - אם אני אוהב/מעריך/מעריך משהו, אני אוהב את מה שהוא מייצג. זו אחת הסיבות בגללן אנו נוהרים כל כך שלא לחשוף את ילדינו לתכנים, ויותר מזה לאנשים, שאינם ראויים. כך ביחס למדיה פסולה, כך הוא יחס גדולי ישראל ללימודים בהם יכול התלמיד להיחשף ולהתפעל מאנשים שיכולים להיות נחמדים ומוסריים, הם 'רק' לא דתיים. את [חוסר] דעתם ו[חוסר] דתם הם יבליעו בתמימות או בהיתממות. דעות שנמסכות בדם הרוחני, עשויות לפרוץ אי שם, לאחר זמן.

מהצד החיובי, אם ילדי יאהב אותי, הוא יאהב את מה שאני מייצג. מה אני מייצג? יותר מכל אני מייצג את התורה הקדושה ואת האלוקים אשר נתנה. אני מייצג זאת באופן אוטומטי, כמעט ללא קשר לרמתי הרוחנית, ולו בשל הגדרתי כיהודי שומר תורה ומצוות.

אם ילדי אוהב אותי, הוא אוהב את מה שאני מייצג. אז הוא גם אוהב את היותו יהודי, בדגש על היותו שומר מצוות.

כל התנהלות שלנו מקרינה על ילדנו, אבל אם נחזור לעומק נפשו נגלה, שהימים בהם נבנתה ועוצבה דמותו היהודית והתורתית, הם שבתות ומועדים.

"ושבתות ומועדי קודשך באהבה וברצון הנחלתנו", זו אמירה ברורה על החובה להנחיל את השבתות והמועדים בניעימות.

יום הכיפורים נראה לכאורה הניגוד המוחלט לנעימות. צום. כובד ראש. רצף תפילות כבד במיוחד, ואני מכיר עוד רבים שעושים תענית דיבור. וכל זאת, מול ילד שאין לו בעולמו אל ד' אמות של ממתקים, משחקים ותענוגים.

ביום הקדוש ביותר בשנה אנו נעביר מסר חיובי, שיצור קונטציה חיובית ליום, בצורה הבאה:

1. העברת מסרים ברורה שהיום הזה איננו יום מפחיד, אלא יום כפרת עוונות. נכון שהוא יום רציני, והקב"ה מחשב הכל, אבל כולנו טובים, והטובים

מקבלים טוב. ומרובה מידה טובה... ובמה שאיננו מספיק טובים אנו רוצים להיות טובים, ולכן אנו מאמינים שהקב"ה ביום הזה יגזור את דיננו לטובה. אין זו סתירה לכך שאנו חייבים להיות הטובים ביותר, לא להתעלם מחסרונותינו, ושאלו אנו רוצים שהשנה הזו תהיה טובה יותר מהקודמת, אנו נשתדל שגם אצלנו השנה הזו תהיה טובה מהקודמת.

2. בתפילה נתנהל כמו בראש השנה, עם מעט יותר דרישות בשני משורים. בסור מרע - גם מי שמשחק בחלק מהזמן בחוץ מתנהל יותר רצינות, מפני שבפנים נמצאים אנשים שצמים [מושג שלילד קל להבין] ומרוכזים מאד בתפילות [קשה יותר להבנה], ולכן אנו, הילדים, מתונים יותר גם במשחקים. מסר זה מעביר את תחושת יום הדין באופן חיובי ורציני. בעשה טוב - אנו 'מאפשרים' לילד להיות בכל נדרי עד אחרי קריאת שמע של תפילת ערבית [כל אחד לפי גילן], ובנעילה, בדגש על הפרקים האחרונים של קבלת עול מלכות שמיים.

3. לגבי הצום עצמו - לילדים, שאינם מצוים בצום אין את היצר שמקשה לצום, והם בדרך כלל חפצים בכך. אנו נאפשר לכל אחד בהתאמה ליכולתו, ובדרך כלל לא יותר מחצות היום.

באופן הזה ילדים יעברו את היום הזה ללא ריאקציה, יגדלו, יבינו, ויתחברו בעז"ה ליום בעוצמות האמיתיות שלו.

התפייסות - השלב המעשי

איך נכון להתנצל, וממה יש להיזהר?

- "אני מתנצל שנפתי בכך בבוקר, סליחה אם פגעתי בך".
- "אני מודה שטעיתי. הייתי נתון בסערת רגשות".
- "הייתי עייף ולחוץ, והתסכול השתלט עלי".
- "כואב לי שהכאתי לך".
- "תדע שאני אוהב אותך ומעריך את ההשתדלות שלך".
- "התפרצות כזאת באמת אינה הוגנת".
- "חשבתי הרבה על מה שקרה, ואני מצטער באמת ומבקש סליחה".

בבואנו להתפייס, נשתדל להימנע ממוקשים נפוצים בבקשת הסליחה, אמירות שנועדו להגן ולשמור על כבודנו, אך הן פוגעות שוב בנפגע, ומונעות ממנו לסלוח ולמחול בלב שלם.

השפלת הנפגע - "אני מבין שנפגעת ממני", התנצלות זאת מזלזלת בנפגע, ומציגה אותו כאדם שנפגע לחינם, בלי סיבה מוצדקת.

תירוץ הכעס - "התנהגתי כך כי אתה..." הנפגע מעוניין לשמוע רק התנצלות ונחמה. כשמזכירים לו שגם הוא לא היה בסדר, שבעצם בגללו ארע מה שארע, הוא שוב מואשם, והתנצלות רק פגעה בו שוב.

מאבקי כוח - "כן, אני מתנצל על מה שהיה, אבל גם אתה צריך להתנצל". התנצלות כזאת מאלצת את הנפגע להתנצל, מקוממת אותו, ולא מעניקה לו את התחושה שרגשותיו חשובים.

התנצלות כפויה - "יום כיפור מתקרב, אז אני חייב לבקש ממך סליחה". זוהי התנצלות מעליבה, שאיננה מביעה באמת רגשות צער או אכפתיות כלפי הנער או האישה, אלא אדרבא, פוגעת עוד בנפגע.

מתמודדים עם נער מתמודד

הרב דניאל נשיא

אלא מחוסר מודעות, או מתוך הצפה רגשית.

- נציג ארבעה שלבים בהתפייסות עם הבן:
  - א. אמירת סליחה - באמירה ברורה: "אני מתנצל ומצטער".
  - ב. הסבר - על מה ההתנצלות. "על שהתפרצתי עליך בזעם רב".
  - ג. אמפתיה - קליטת רגשות הילד, והבעתן: "אני בטוח שכואב לך מאוד. אני מצטער שבבילך. זו בהחלט חוויה לא נעימה. הרגשת פגוע וכאוב, זה באמת לא מגיע לך".
  - ד. הבטחה על העתיד - "אני מקבל על עצמי להשתדל מאוד שלא ליפול כך בעתיד".

דוגמאות לדיבור מפייס:

- "מוישי, לא עשיתי זאת בכוונה לצער אותך, חלילה".
- "כעסתי בצורה מוגזמת, ואני מבקש סליחה. להבא אשתדל מאוד להישמר מכך".
- "לא מגיע לך שיתייחסו אליך כך. אחרי הכול, אתה משתדל מאוד".

דוגמאות להתפייסות שגויה: במקום לומר: "הבנתי שנפגעת, אני מצטער". נאמר: "אני מרגיש שפגעת בך, ומצטער מאוד מאוד..."

במקום לומר: "אני מצטער שנפגעת, אבל התנהגתי בכעס כי הרגזת אותי". נאמר: "כעסתי באופן לא ראוי ופגעת בך, אני מצטער".

במקום לומר: "אני מבקש סליחה, אבל גם אתה צריך לבקש סליחה ממני", נאמר: "עשיתי חשבון נפש, ואני מצטער ומתנצל על הדברים".

במקום לומר: "ההלכה מחייבת אותי להתפייס אתך - אז סליחה". נאמר: "אני מרגיש שנהגתי איתך שלא כדין, ומבקש סליחה".

במקום לומר: "אמא אומרת שלא דיברתי אליך בכבוד - אז אני מתנצל". נאמר: "אני מרגיש חובה להתנצל בפניך על הדברים".

בבואנו להתנצל, נשים לב ראשית לתחושות העולות בנו. האם אנו אכן מצטערים על מה שהיה? האם אנו מבינים שנהגנו לא בסדר? האם באמת נעשה כל שביכולתנו כדי שהפגיעה לא תתרחש שוב?

אם לא, ננסה לחשוב ולברר עם עצמינו את הסיבה, ונשתדל לעבוד עם עצמינו, כך שבקשת הסליחה תהיה אמיתית וכנה. חשוב לזכור כי כל בקשת סליחה כרוכה גם באי נעימות שלנו, ובענווה באמירת 'טעיתי'. זוהי הרגשה לא נוחה, אך היא הכרחית להתנצלות.

כדאי להביע את בקשת הסליחה לפי השלבים שהזכרנו, ולהימנע מהמוקשים הנפוצים, שמחבלים בהתנצלות ובפיוס.

יש מישהו שפגעתם בו? פגעתם בילדים שלכם? למה אתם מחכים? זה הזמן לאזור כוחות נפש ולהתפייס.

ערכים לחיים

הרב זוד ברוורמן

עשרה תובנות בפיוס

לימדונו חז"ל: "עבירות שבן אדם לחברו אין יום הכיפורים מכפר, עד שיפייס את חברו" (יומא פה) סוגיית הסליחה וקבלתה, היא אחת מהסוגיות הקשות והמורכבות בנפש האדם, כי כשמגיע הצורך להתנצל, אנו חשים

לעיתים שדינו כבולות באזיקי העקשנות... אפילו המחשבה על ניסיון ההתפייסות מעיקה. 'סרבני הפיוס' מוכנים לשלם את המחיר הגבוה ביותר, רק לא להוציא מפהם את מילת הקסם: 'ס' ל' ח' ה'.

וזאת, למרות שבסתר ליבם הם משתוקקים וחפצים לפייס את הנפגע, ובפרט שהנפגעים הם בדרך כלל מהקרובים אליהם ביותר.

מהם המניעים הפסיכולוגיים המסתתרים מאחורי הקושי בבקשת הסליחה?

א. בטחון עצמי נמוך.

האדם טועה וחושב שאם יודה בטעות ויבקש סליחה, מעמדו ירד וכבודו יושפל. בעוד שהאמת היא הפוכה בדיוק, דווקא אדם המודה בטעותו, מעמדו עולה לאין ערוך בעיני חבריו.

ב. גאווה. לאדם הגאה בעיני עצמו,

אין בלקסיקון את המילים:

'טעיתי', 'נכשלתי', 'סליחה'. הגאווה אוזקת את האדם מלקחת אחריות על כישלונותיו.

ג. חינוך לקוי מבית. מתברר שלרבים יש קושי נפשי לבקש סליחה, מפני שמעולם לא שמעו זאת בסביבתם. הסיטואציה של 'פיוס' לא נצרבה באישיותם, ומשום כך, בבגרותם יקשה עליהם לעשות זאת.

ד. חשש מסירוב. האדם חושש שמא הנפגע יסרב לסלוח, ואז ייראה בעיני עצמו ובעיני הסובב כאדם חלש וטיפש.

נזכיר בקצרה את 'עשר התובנות' שיקלו במעט על מלאכת הפיוס.

1. אדם אינו מלאך. בשונה ממלאכים, בני אדם טועים. אין אפשרות לאדם להיות חף מטעויות ונפילות, בין בכוונה ובין בשגגה. פעמים שאנו פוגעים ומעליבים, מזלזלים ומצערים. ובפרט בתוך הבית פנימה... על כן מוטלת עלינו האחריות לתקן.

2. דחינות. בקשת הסליחה כרוכה באי נעימות רבה, ומשום כך רבים מעדיפים להדחיק אותה ל... אחרי החגים, אי שם באחרית הימים... אך חשוב שנדע:

אי בקשת הסליחה חמורה היא מהפגיעה עצמה! כיוון שאף הנפגע בדרך כלל מודע שהפגיעה לא נעשתה מרוע לב, אלא מאי שימת לב. אך מה שבעיקר כואב לו, היא ההתעלמות וחוסר ההתנצלות. יש לדעת, שדחיית הפיוס מעצימה את הקושי. וגם אם הנפגע 'חוזר לשגרה', וכיכול שכח מהכול, בהחלט יתכן שהכאב עדיין בליבו, אך הוא שומר אותו לעצמו.

3. עיתוי. "אין מרצים לאדם בשעת כעסו" (ברכות ז, א). הפיוס המייד עולול לגרום לנפגע לכעוס יותר... הוא מפרש זאת כחוסר הבנה רגשית לכאבו. על כן יש להמתין מעט, ורק לאחר זמן לפייסו.

4. להיות הראשון. ממש לא משנה מי פתח במריבה, תהיה אתה תמיד הראשון לסיימה. מריבות קשות מאריכות ימים מסיבה ילדותיות של: מי התחיל...

5. אמת. פעמים שבקשת הסליחה נובעת מפני ש'טכנית' הסכסוך משבש את חיי היום יום; אך לא מפני שרגשותיו של הנפגע חשובים לפוגע. עיקר בקשת הסליחה צריכה להכיל בתוכה הבעת כאב על עצם הפגיעה, ולא צער על ההשלכות הלא נעימות.

6. אחריות. קח אחריות על מעשיך. יש לגשת ישר ולעניין, פנים מול פנים, או בשיחה טלפונית. ולא בשליחים או מכתבים אנונימיים, ולבקש בפה מלא: "סליחה". בלי תירוצים, האשמות, והסברים למה שקרה.

7. רגישות. בקשת הסליחה מטרתה לחדור אל הלב של הנפגע, כי שם בעיקר התרחשה הפגיעה. לכן, את הפעולה הראשונה עלינו לעשות עם עצמנו, להבין, להפנים ולהסכים עם הנפגע, שגרמנו או שנגרם לו על ידנו כאב, גם אם לא התכוונו לכך.

8. חרטה. להביע חרטה אמיתית על הכאב. חרטה במילים ברורות, ובהבעת פנים אמיתית שהמסר שלה הוא: אכפת לי מרגשותיך, ובמבט לאחור הייתי עושה כל שביכולתי למנוע זאת.

9. קבלה לעתיד. יקבל על עצמו ויבטיח להשתדל שפגיעה זו לא תחזור על עצמה. זוהי עיקר התועלת שתצמח בעקבות הפגיעה.

10. לנסות שוב. גם אם הנפגע מסרב להתפייס, עלינו לדעת שעצם הפנייה להתפייסות כבר מורידה את מפלס הזעם ואת צריבת הפגיעה. ועל כן פוסק הרמב"ם שצריך לנסות עוד פעמיים. רובם של האנשים, בסוף יסלחו.

גמר חתימה טובה.

ערכים לבית היהודי

הרב מיכאל לסרי

הבית היהודי - דין ורחמים

מתי באמת נברא העולם, ומה אנו למדים מכך?

מעלות רבות מוזכרות בערכם של עשרת ימי תשובה. אך כיצד מוגדרים הימים הללו - האם הם ימי רחמים הם או ימי דין?

בעומק העניין, הדבר תלוי במחלוקת התנאים אימתי נברא העולם. לדעת רבי אליעזר בא' תשרי נברא העולם, ולדעת רבי יהושע בא' ניסן נברא העולם. רבינו תם עושה שלום בין שתי הדעות, וממזג אותן לשיטה אחת: "בתשרי עלה במחשבה להיבראות ולא נברא עד ניסן" (ר"ה כז, תוס' דה' כמאן מצלינן').

בדומה לכך, כתוב בזוהר הקדוש שמשמעות הביטוי 'היום הרת עולם', שאומרים בתפילות ראש השנה, פירושו שזמן הריונו של העולם החל במועד זה, אך הלידה בפועל, הבריאה, התרחשה בא' ניסן (ראה פרשת אמור דף ק).

והנה, בפסוק הראשון שבתורה, על המילים "בראשית ברא אלוקים", הביא רש"י את דברי המדרש: "ולא אמר 'ברא ה' - שבתחילה עלה במחשבה לבראותו במידת הדין, וראה שאין העולם מתקיים. הקדים מדת רחמים ושתפה למדת הדין, והיינו דכתיב ביום עשות ה' אלוקים ארץ ושמים".

מכאן, שבשלב המחשבה של הבריאה, בא' בתשרי, פעלה מידת הדין. אולם מיד לאחר מכן, בעת בריאת האדם, שולבה בבריאה גם מידת הרחמים. כפי שמובא במדרש: "אמר רבי ברכיה: בשעה שבא הקב"ה לברוא את אדם הראשון ראה צדיקים ורשעים יוצאים ממנו. אמר אם אני בורא אותו - רשעים יוצאים ממנו; ואם לא אברא אותו - היאך צדיקים יוצאים ממנו? מה עשה הקדוש ברוך הוא, הפליג דרכן של רשעים מכנגד פניו ושיתף בו מידת רחמים ובראו" (בראשית רבה, פרשה ח).

משמע מדברי המדרש, שהשיתוף בפועל של מידת הרחמים בבריאה, הגיע רק בעקבות האדם. הרי לנו שהבריאה כולה, חי צומח דומם, שייכים כולם למידת הדין. תכונה זו באה לידי ביטוי בטבע: חלקים אלו של הבריאה מתנהלים לפי חוקים נוקשים וחסרי פשרות - מה שהיה הוא שיהיה, אין שינוי ואין עתיד, וכמובן שאי אפשר לשנות את העבר.

שונה מכל אלו הוא האדם, השייך למידת הרחמים. אין הוא משועבד לחוקי הטבע הנוקשים, אלא יש ביכולתו לשנות את עתידו. ומכוח התשובה, שקדמה לבריאת העולם, מסוגל הוא אף לשנות את העבר.

אם כן, ימי עשרת תשובה תחילתם דין, אך המשכם רחמים. ומכוח השילוב בין השניים, יוצר לעצמו האדם שנה חדשה וטובה.

בדומה לבניינה של השנה החדשה, כך בניינו של הבית יהודי. תחילתו ב'דין', בעקרונות הלכתיים ברורים ובלתי מתפשרים, היוצרים את המסגרת בה תשרה הקדושה. אך המשכה במידת הרחמים, המסוגלת לתקן עבר והווה. שילוב השניים מבטיח, בעזרת ה', בית שיוכן עדי עד.

טעם בפרשה

כאילו

ומה אנחנו הקדושים לומדים מכך???
לימוד התורה וקיום המצוות הם לא תמיד קלים ופשוטים, לעיתים רבות עבודת השם כרוכה בלא מעט קשיים ובלא מעט הקרבות ובלא מעט התמסרויות וכפי שאנו רואים בעצמנו כמה נסיונות וטלטלות עוברים עלינו חדשים לבקרים בעבודת השם...

אך חשוב לדעת שעם כל הכבוד וההערכה על ההשקעה העצומה שלנו בעבודת השם, לילדנו ולתלמידנו ולכל מי שסביבנו אנחנו צריכים להנחיל את התורה באופן שונה!! דהיינו: לתלמידים שלנו אנחנו צריכים להנחיל בנועם במתיקות ובאהבה, וברוגע ושלווה, וכמו שאמרת לנו התורה: תזל כטל אמרתי דהיינו שהתורה והמצוות יהיו זולים עבורם וקלים!

אם כן למדנו להפריד בין עבודת השם הנפלאה והמקסימה שלנו לבין עבודת השם שאנחנו מנחילים לאחרים:

לנו - זה בכוח,
ולהם - זה בנח,
ולאלו ולאלו זה - במח.
ויהי רצון שנזכה:
שאף לנו
ינחיל אבינו
תורתו בפינו
בשמחה וטוב לבב...

"יערף כמטר לקחי תזל כטל אמרתי כשעירים עלי דשא וכרביבים עלי עשב" (פרק - לב פסוק ב-)

כתוב בספרי: "חכמים אומרים: אמר להם משה לישראל: שמא אין אתם יודעים כמה צער נצטערתי על התורה וכמה עמל עמלתי בה, וכמה יגיעה יגעתי בה שנא'...

נכנסתי בין המלאכים, ונכנסתי לבית החיות,

ונכנסתי לבין השרפים שאחד מהם יכול לשרוף את כל העולם כלו על יושביו שנא'... נפשי נתתי עליה, דמי נתתי עליה, [ולכן:] כדרך שלמדתי אותה בצער - כך תהיו למדים אותה בצער. [ושמא תאמרו:] כדרך שאתם למדים אותה בצער כך תהיו מלמדים אותה בצער?! תלמוד

לומר: "תזל כטל אמרתי" - תהיו רואים אותה כאילו היא בזול (דהיינו שלתלמידים זה יהיה כדבר זול וקל לקנייה).

כפי הנראה הספרי מבאר את הפסוק כך: יערף כמטר לקחי - התורה שנקראת 'לקח' (כי לקח טוב נתתי לכם) יורדת כמטר דהיינו - בחוזק!!

ופירושו: אדם הלומד תורה צריך להשקיע ולעבוד בכוח (כמטר) על מנת להצליח בלימוד!

"תזל כטל אמרתי": המלמד תורה לבנו או לתלמידו צריך להנחיל לו אותה בנועם ושלווה כאילו היא דבר זול שקל לקנות אותו, (שדבר זול - קל ופשוט ונוח לקנות אותו, וכך אתם תלמדו את התורה!)

לבת אלו!

להערות ותגובות, תרומות וכן להרשמה לקבלה במייל tamrdy35@gmail.com

הבנינו ואלמדה

אוצרות דעת, נספי וזיוק ופרקי הדרכה מלוקטים מאוצר שיעוריו של הגדו"ח רבי שמעון שפיצער שליט"א

יום כיפור - יום של ביטול להקב"ה! עבודת היום: התקרבות אל השי"ת ע"י אחדות ישראל!

מאמר נפלא להבנת יום נשגב זה באור חדש!

מעשר כספים, בהכרח תהיה לו עשירות ולא יחסר לו כל, ועל זה אמר הקב"ה שיכולים לבחון אותו בזה. מגיע האדם וטוען: "אני קיימתי ולא עלה בידי". ואז מה משיבים לו? משיבים לו שאם יש לו לאדם עבירות אחרות, הן מונעות ממנו השפע. "הבה ונראה מה עם שמירת העינים שלך? ומה עם שמירת הלשון? ומה עם שאר העניינים הצריכים תיקון". פותח האדם זוג עינים - "הלא אמרתם לי ובחונני נא בזה, ועכשיו שזה לא עובד, אתם מצדיקים עצמכם לאמר שהקולר תלוי בצוארי?!".

הן כעין זה כתב באוה"ח הק' (פרשת האזינו) בפירושו הפסוק "יערוף כמטר לקחי תיזל כטל אמרתי, כשעירי על דשא וכרביבים עלי עשב", שהתורה מספקת לאדם פרנסה בלי שום ספק. אם האדם לומד תורה - יש לו פרנסה; אם אינו לומד תורה - אין לו פרנסה. זוהי מציאות העולם. ממש כמו מטר. וכתב על זה האוה"ח הק': הלא כעת בוודאי יבוא אדם וישאל: אצלי זה לא ממש ככה. אני לומד תורה, ואין פרנסתי מצויה, ואילו פלוני, לא נראה לי שהוא מתמיד גדול, לא נראה שפרנסתו באה לו בזכות תורתו, ועם כל זה אין צריך לספק לו צרכי יו"ט מקופת התמחוי. וכתב שעל זה בא הפסוק דלהלן: "הצור תמים פעלו כי כל דרכיו משפט, א-ל אמונה ואין עול, צדיק וישר הוא". כלומר, זה שאתה סובל מדוחק הפרנסה בעוד פלוני מתפרנס בכבוד הוא מחמת סיבות אחרות, וסוף דבר, חשבון מדוקדק יש אלא שאין אתה מכיר אותן, אך האמת נשאר אמת, שהתורה מביאה פרנסה ובלי תורה אין פרנסה. הנה אף כאן יתמה האדם - בתחילה אמרתי לי שזה מתאים אחת לאחת, ובסוף אתה אומר שגלגל סיבות אחרות זה לא כל כך מתאים.

אכן בגלל שאלות אלו צריך האדם לחזק את אמונתו

נוכל לחוד חידה: איך יתכן שהאדם התענה ביום הכיפורים מתחילה ועד סוף וקיים כל ההלכות עד האחרון שבהן, והיה בבית הכנסת והתפלל, ועם כל זה נשאר בדיוק כמו שהיה, עם כל חבילת העבירות? והפתרון לחידה הוא: אם לא הסיר פירוד הלבבות על ידי ריצוי חבריו!

~ ב ~

ההרגשה שמדובר בחוסר ישרות

אכן דיבורים כאלה עלולים לפעמים לשבור רוחם של בני אדם, ויש שנשמע את האדם אומר: ידעתי שלא כל כך קל לחזור בתשובה. הוא אומר: לפעמים מרגיש שיש כאן יו"ט נפלא עם מאמרי חז"ל נפלאים בענין גודל כח התשובה, אך בסוף, כשמגיעים לאותיות הקטנות, מתברר פתאום שזה לא כל כך פשוט, כי אם לא פותרים את כל הבעיות של בין אדם לחבירו, אין שום כפרה. אכן פעמים שמחמת חומר הענין נוטה האדם להתעלם ממנו, אבל אם הוא בוחר שלא להתעלם, יש שיידמה לו שרימוהו, בדומה למי שמטריח עצמו להגיע לחנות שפרסמה שהיא מוכרת דבר פלוני בחצי מחיר, וכשניגש לשלם, אומרים לו: "מחיר מוזל זה ניתן רק למי שקונה חמשה, ורק ביום שלישי, ורק בין שמונה לתשע, ורק למי שכבר קנה בחנות בעבר", שמרגיש שעשו ממנו צחוק, ושואל בתרעומת: "למה רימיתם אותי? היה לכם לומר מראש שצריך לשלם מחיר מלא ולא לפרסם שקר ולהביא אותו ממרחקים!"

הצור תמים פעלו

והאמת שכך הוא בדברים הרבה ביהדות, שמי שלומד היטב, יתכן שיעברו לו מחשבות כאלה בלבו. ולמשל, "ובחונני נא בזאת" (מלאכי ג, ט), שביארו חז"ל שמי שנותן

שנינו (יומא פ"ח מ"ט): "עבירות שבין אדם למקום, יום הכפורים מכפר, עבירות שבין אדם לחבירו, אין יום הכפורים מכפר עד שירצה חברו. את זו דרש רבי אלעזר בן עזריה (אחרי טז, ז) "מכל חטאתיכם לפני ה' תטהרו", עבירות שבין אדם למקום, יום הכפורים מכפר, עבירות שבין אדם לחבירו, אין יום הכפורים מכפר עד שירצה את חברו!"

~ א ~

הטינה מפריד

ובטעם הדבר שאין יום הכיפורים מכפר על עבירות שבין אדם לחבירו, כתב השל"ה הק' (תורה אור ר"ה, כו), כי הנה באמת צריך ביאור ענין כפרת העוונות ביום הכיפורים, שהרי אמרו חז"ל (ב"ק ג, א) "כל האומר הקב"ה ותרן, יותרו חייו". אך הביאור הוא כי הנשמות מתראות לפני השי"ת ביום זה, וכך בסוד הבינה, שהיא שורש אל הנשמות, והנשמות הנכנעות בתשובה, הם המעוררות התשובה העליונה, שכן דרך השרשים להתפעל מענפיהם התחתונים. ועתה, אם ימצא בינו לבין חבירו טינה, הרי הוא מפריד ומחלק השורש העליון, וכמעט מכניס בו שנאה שהוא פירוד, ואיך אפשר שישופע עליו אור התשובה, והוא מפריד בו חס ושלום."

פירושו של דבר: כפרת העוונות באופן כללי ביום הכיפורים נעשית על ידי כך שהנשמות מתראות ביום זה לפני השי"ת, ואם יש פירוד בין הענפים, יש גם כמעט פירוד בשורש העליון, וממילא אין הנשמות יכולות להתראות לפני השי"ת ואין להם כפרה כלל. ונמצא לפי זה שכשיש לאדם עבירות שבין אדם לחבירו, לא זו בלבד שאין לו כפרה על העבירות האלה, אלא גם על העבירות שבין אדם למקום אין לו כפרה, וכן כתב הפלא יועץ להדיא. מעתה

הרבנונות

דומה הדבר לתקע של מכונה חשמלית שמנסים להכניסו למקומו בקיר כדי להפעיל את המכונה, שאם יש שם איזו פיסת פלסטיק החוצצת, לא יעזור כלום. האדם יכול לצעוק ולהמציא אלף תירוצים. שום דבר לא יעזור לו. כל עוד פיסת הפלסטיק נמצאת שם, המכונה לא תעבוד, כי היא לא תוכל להתחבר לחשמל.

הצדיקים מלמדים אותנו שהנשמה אינה יכולה להתחבר אל ה' כל עוד יש אצלה פירוד לבבות.

אפילו פלוני חטא כלפי שמיא, אפילו עשה עוול כלפיך, אפילו עשה עוול כלפי כלל ישראל כולל גדולי הדור. שום דבר לא משנה. עצם זה שיש לך שנאה בלב עליו, דבר הוא שמפריד בינך לבין הרבנו של עולם!

ולכזר שיש לו מוח קטן ואף את המציאות אינו מכיר... וכבר יש שהאדם בטוח ששכנו חי חיים טובים ומאושרים, ויום אחד נודע לו ששכנו התייטר כל השנים. פתאום מתברר לו שלחנים קינא בשכנו כל החיים, כי באמת שכנו סבל מצרה קשה ביותר אך שמר עליה בסוד כמוס. הוי אומר: יש חשבונות שכאשר האדם מכיר אותם, מיד הוא רואה כי קושיא מעיקרא ליתא, אלא שאינו מכיר אותם. ונמצא שלפי האמת הכל מתאים עם הכללים בדיוק רב, ולפעמים די בפרט אחד שאילו היה האדם יודע אותו, היה מבין הכל, אלא שאין האדם יודע הכל. וכי חידוש הוא שאין האדם יודע הכל?! הן אפילו את הקורה אצל אחיו וגיסיו אינו יודע, ואפילו את הקורה אצל בניו אינו יודע! היכול להעלות כלל בדעתו שהוא יודע הכל עד שיוכל לשאול קושיות?! אבל הכלל נשאר כלל, תורה מביאה פרנסה! ובלו תורה אין פרנסה!

ובחזרה לענייננו:

➤ **הבינני:** יום כיפור הרי פועל את פעולתו ללא שום ספק, וכמו שאמרה תורה: "כי ביום הזה יכפר עליכם לטהר אתכם מכל חטאתיכם לפני ה' תטהרו". אך המשנה אומרת, באותיות גדולות, לא קטנות, שאם אין האדם מרצה את חבירו, אין יו"כ מכפר. יכול אם כן האדם להרגיש שרימוהו, כי יאמר: "אם תנאי קשה כל כך יש לזה, כי גם כשפלוני עשה לי עול וגם כשאין שום פשט במה שפלוני עושה לי, אעפ"כ אני חייב לרצותו על מה שאני עשיתי לו, ואם לאו - אין לי כפרה, מדוע אם כן אמרתם לי שיום הכיפורים מוציא אותי חף ונקי מכל פשע ועוון?".

➤ **הבינני:** ויש שיוסיף ויטען: "נראה לי שאני לא היחיד כאן... חוששני שיותר משישים אחוז מהקהילה אין יום הכיפורים מכפר להם, שהרי אני מכיר אותם קצת, ויודע מה קורה כאן במשך השנה..." מחשבות אלו הרי מבבלות דעתו של אדם...

לפני ה' תטהרו

➤ **ואלמדה:** ובכן, הפתרון הוא ללמוד את הסוגיא היטב ולראות את דברי רבותינו הצדיקים בעניינה.

הנה הרה"ק בעל באר מים חיים ז"ל (פרשת נשא) מבאר

בעטרה שעטרה לו אמו

כעין זה כתב ה'באר מים חיים' (פרשת נשא). הוא הביא מהמדרש (פרשת פקודי): רבי שמעון בר יוחאי שאל את ר' אלעזר ב"ר יוסי: אפשר ששמעת מאבין מהו בעטרה שעטרה לו אמו? אמר לו: הן, משל למלך שהיתה לו בת יחידה והיה מחבבה ביותר, והיה קורא אותה בתי, לא אז מחבבה עד שקראה אחות, ועד שקראה אמי. וכתב לבאר המשל ואח"כ הנמשל: ולהבין התמושות קריאות הללו אשכילך בינה, והוא בדרך המשל, כשהאב אהב את בנו מאוד מאוד, אז לוקח אותו על ידו ומגביה אותו עד ראשו, עד שראש הבן וראש האב שוין בקומה, ולפעמים כשמחבבו עוד יותר, מגביה אותו עד למעלה מראשו, ולפעמים משים את הבן על ראשו ממש ועושהו עטרה על ראשו. כן אנחנו עם בני ישראל הנקראים בנים למקום, כשאנו זוכים הקב"ה מגביה שורש נשמותינו עד כביכול שוה לראשו, ואל זה רמז הכתוב (פינחס כ"ח, י"א) ובראשי חדשיכם תקריבו עולה לה' וגו'. כי בראש חודש לרוב האהרה הנפלאה מחסדי המקום ברוך הוא המופיע על עמו ישראל, זוכים שורש נשמותינו לעלות למעלה למעלה והקב"ה כביכול מגביה אותנו עד שוה לראשו כביכול וכו' וזה רמז לא אז מחבבה עד שקרא אותה אחות, כי האח ואחות הם שוין בדמיון וכו' ואולם עוד יש בחינה גדולה למעלה מכולם שכביכול הקב"ה מגביה שורש נשמותינו עד למעלה מראשו מרוב האהבה והחיבה. וזה נקרא בכתוב (ישעיה מט, א) ישראל אשר בך אתפאר. כלומר שהקב"ה מתעטר בנו ועושה אותנו עטרה לראשו מרוב האהבה והחיבה. ואל זה רמז הכתוב כי ביום הזה יכפר עליכם וגו' לפני ה' תטהרו. כי ביום הכפורים מגיעים שורש נשמות ישראל לבחינה זו שמגביהם כביכול למעלה מראשו ואז נקרא לפני ה' לפני ממש, כביכול, ואז דאי תטהרו, מאחר שנתעורר אהבה וחיבה כזו דאי יכפר עליכם. וזה רמז אומרים לא אז מחבבה עד שקרא אותה אמו, כי בחינת האם היא למעלה מהבן, וזה אמר בעטרה שעטרה לו אמו, כי זו היא בחינת עטרה שהקב"ה מתעטר בישראל ועושה אותם עטרה לראשו.

הא לך שיום הכיפורים הקב"ה מקרב את נשמות ישראל אליו, אלא שבדומה לכל יו"ט שהאדם צריך לקיים את מצוות החג כדי להתקשר לאורו של יום, אף כאן צריך האדם לצום ולהתענות כדי להתקשר לאורו של יום הכיפורים, ואם הוא עושה כן, הוא מרגיש את הקירבה ומתעורר לתשובה וזוכה על ידי כן לכפרת עוונות.

מה שעשיתי", ואם כן מוחלין לו על עוונותיו. מחילת העונות אינה ויתור, כביכול הקב"ה אומר: "אתה יודע מה? בגלל ששמרת שבת יפה כל כך, לא נתחשב בעוונותי שעשית?". מהלך כזה לא קיים אף פעם. הרעיון הוא שכאשר האדם מתקרב אל ה', הוא ממילא מתעורר לתשובה, וכיון שכן הוא זוכה למחילת עוונות.

אור של יום הכיפורים לכל השנה

והרעיון הזה קיים לא רק ביום הכיפורים, אלא גם בשאר ימות השנה. והרי זה כשאר כל המצוות התלויות בזמן, שכאשר האדם מתקשר אליהן, הוא זוכה לאורן הגם שלא בזמנן. הן זהו שאמרו "כל העוסק בתורת עולה, כאילו הקריב עולה", אשר הצדיקים גילו לנו שכך הוא בכל המצוות, כגון לולב, סוכה, מצה, וכן הלאה. וכבר היו מהצדיקים שעסקו כל השנה במסכת סוכה, כי רצו להיות תחת כנפיו של הקב"ה, וכשהאדם עוסק במסכת סוכה, הוא זוכה שמתקיים בו יושב בסתר עליון בצל שד-י יתלונן. וכן כל פעם שלמדו איזו מסכתא, התקשרו אל המצוה שהיא עוסקת בה, זכו לקבל מאורה. ואם אמנם ביום הכיפורים יותר קל להגיע לזה מבכל הזמנים האחרים, כי יום הכיפורים נועד לקרבת אלוקים, לתשובה ולכפרה, עם כל זה לא יאמת שהאדם יתקרב אל ה', יזכה לכפרה הגם שיעסוק במצוה של קום ועשה. כלומר, הגם שלא יעסוק בחרטה וידוי, כי אם בקיום מצות עשה כסוכה ולולב, כל שיעשה אותה נכונה כדי להתקרב אל ה', יזכה לכפרה דוגמת יום הכיפורים, שהרי אף יום הכיפורים פועל רק באופן זה, כפי שנתבאר מה'באר מים חיים' והשל"ה הק', שהקב"ה נוטל את הנשמה ומקרבה אליו, ועל ידי כן היא.

וכן ביאר הגה"ק מצאנז זע"ל (מובא בדברי חיים על יו"כ) שהמעלה ביום הכיפורים הוא שאז הקב"ה מקרבנו אליו באתערותא דלעילא. וזה לשון קדשו: "ביום הכיפורים השי"ת ויתעלה מעורר עלינו רחמים להתעורר בתשובה כאשר אנו רואים בחוש שלכל איש מישראל בא ההתעוררות לתשובה ביום הכיפורים מעומקא דלבה, זה בכה זה בכה". במילות האחרונות "זה בכה זה בכה", התכוון שאחרי הכל ההתעוררות תלויה בהכנה, כי הגם שהקב"ה מקרב את הנשמות, רק כשהאדם מכין עצמו קודם לכן, הוא מרגיש זאת באתגליא. מה שאין כן אם אינו מכין עצמו, כי אז אינו מרגיש כל-כך את האתערותא דלעילא באתגליא.

כי כל לבבות דורש ה'

➤ **הבינני ואלמדה:** מבאר השל"ה הק': "היות שידעת שטהרת האדם מעוונותיו תלויה בגדול התקרבותו לפני ה', מעתה בין תבין שפירוד הלבבות הוא אחד מהמעכבים היותר גדולים לזה. אכן כן, צריך להודיע לאדם שפירוד הלבבות הוא מעכב גדול ביותר". דומה הדבר למי שבאים אליו ואומרים לו: "שב נא, שתה משהו, כי אנו עומדים להודיע לך דבר שלא יהיה לך קל לשמוע אותו. אתה יושב? ובכן, שמע נא! במשך חמישים שנה אתה מניח תפילין; כעת נודע שהיו פסולות מאז ועד עתה וכל הברכות היו לבטלה". אף כאן, התנא בא ללמד אותנו: "דע לך שאם יש פירוד בינך לבין נשמות ישראל, יש כמו כן פירוד בינך לבין הקב"ה, וכיון שיום הכיפורים מכפר רק על-ידי התקרבות הנשמה אל הקב"ה, נמצא שבגלל הפירוד שהיה בינך לבין נשמות ישראל עד כה, יום הכיפורים לא פעל את פעולתו".

אכן האדם יוכל לשאוב מזה חיזוק, כי אם ראה שעד כה במשך כל השנים לא פעלו עבורו ימי הכיפורים להשתנות, יבין שזה מפני שמעולם לא התחבר, והכל מחמת הפירוד שהיה בינו לבין נשמות ישראל, ויידע שיש לו תקוה מעתה, זאת על ידי שיסיר את הפירוד, כי אז יזכה לאורו של יום הכיפורים ויטב לו.

זאת היא האמת ואין בלתה, וצריך להחזירה בלב, ואין מועיל לזה תירוצים, כי אין זו שאלה אם אתה צודק או

לו. סוף כל סוף המציאות נשאת מציאות, והמציאות היא שכאשר הנשמה פרודה מכלל ישראל, אינה יכולה להתקרב אל ה' ולזכות לכל הטובה המובטחת לה. דומה הדבר לתקע של מכונה חשמלית שמנסים להכניסו למקומו בקיר כדי להפעיל את המכונה, שאם יש שם איזו פיסת פלסטיק החוצצת, לא יעזור כלום. האדם יכול לצעוק ולהמציא אלף תירוצים. שום דבר לא יעזור לו. כל עוד פיסת הפלסטיק נמצאת שם, המכונה לא תעבוד, כי היא לא תוכל להתחבר אל ה' כל עוד יש אצלה שהנשמה אינה יכולה להתחבר אל ה' כל עוד יש אצלה פירוד לבבות. אפילו פלוגי חטא כלפי שמיא, אפילו עשה עוול כלפיך, אפילו עשה עוול כלפי כלל ישראל כולל גדולי הדור. שום דבר לא משנה. עצם זה שיש לך שנהא בלב עליו, דבר הוא שמפריד בינך לבין הרבונ של עולם.

בין חילוקי דעות לפירוד לבבות

וכבר דיברנו כמה פעמים שיש להבדיל בין חילוקי דעות לפירוד לבבות. חילוקי דעות מותרים שיהיו וצריכים שיהיו. וכן הבאנו מהרה"ק **מבאיאן זיע"א** רמז לזה שבתפילין של יד כל הפרשיות נמצאות בבית אחד בעוד בתפילין של ראש הפרשיות נמצאות בבתיים נפרדים, כי **הלב צריך להיות אחד ורק הדעות יכולות להיות חלוקות**. מותר לך לחשוב שפלוגי אינו צודק ושהוא טועה בחמורות שבחמורות, כי המחשבה הזו אינה מפרידה בינך לבין הקב"ה. מותר לך אפילו לחשוב שהוא עושה עוול גדול, כלפי הקב"ה, או כלפיך, או כלפי משפחתך, או כלפי רבך. אבל **ברגע שדבר זה מוליד אצלך שנהא בלב על אותו אדם, אתה מתנתק מהקב"ה**, וכל עוד תהיה מנותק מהקב"ה, לא תוכל לקבל את כל הטובה המגיעה על-ידי קרבת אלוקים, אשר כוללת את כל הכפרה והסייעתא דשמיא, וכן ההצלחה בסור מוע, וכמו שכתב ה'שמח ישראל' (פרשת פקודי) **שכאשר האיש הישראלי נפרד מבני ישראל, הטומאה שורה עליו**. מה שאין כן כשהוא מחובר לבני ישראל, כי אז הטומאה לא תשלוט עליו, כי טומאה דחוויה היא בציבור. והסמך את דבריו על לשון הפסוק **במשלי (א, 1)** "לתאוה יבקש נפרד". כשהאדם נפרד, התאוות הטמאות משתלטות עליו. וסיבת הדבר כאמור, כי כשנשמתו של אדם נפרדת מנשמות ישראל, היא פרודה גם מהש"ת, ואם כן אין לו כח להתגבר על יצרו.

עומד הקב"ה ומתחנן לכל אחד מישראל: "אני רוצה לנקותך מכל חטאותיך, אבל אינך יכול לזכות לזה כל עוד יש אצלך פירוד לבבות. הסר כל פירוד מלבך, ואז תזכה לקרבותי ועל ידי כן לכפרת עוונות".

מקוה ביום הכיפורים ניצוד?

הנה בסוף המשנה ביומא שם, לאחר שהביא רבינו הקדוש מסדר המשנה את דברי התנא שאין יום הכיפורים מכפר על עבירות שבין אדם לחבירו עד שירצה את חבירו, הביא את דברי רבי עקיבא: "אשריכם ישראל, לפני מי אתם מיטריין? מי מטהר אתכם? אביכם שבשמים וכו' מה מקוה מטהר את הטמאים, אף הקב"ה מטהר את ישראל". והסביר ה'חזון איש' וכן יש מצדיקי החסידות כל אחד בדרכו שלו, שנתכוון ללמדנו שכפרת האדם דומה לטהרת המקוה, כפי שבטהרת המקוה, אם יש חציצה, אין האדם נטהר, כך בענין כפרת האדם, אם יש חציצה בין הלבבות, אין לו כפרה. וראיתי בספר "מזקנים אתבונן" מסיפורי הרה"ח רבי ישראל שמעון קסטלניץ זצ"ל שהשוה לזה המעשה עם המגיד מטשערנאביל זיע"א שפעם נקלע בערב שבת לאיזו עיירה ולא סיפק בידו לטבול במקוה, והנה היו שם יהודים רבים שבאו לקבל פניו, וכך תוך כדי היותו מוקף ביהודים, התכופף שלוש פעמים ואמר: "מקוה ישראל ה', כפי שהמקוה מטהר, כך בני ישראל מטהרים". והוסיף רבי ישראל שמעון מדיליה, שאולי מפני כך הביא

רבינו הקדוש מאמרו של רבי עקיבא בסוף מסכת יומא, כי ביום הכיפורים אין טובלים במקוה, ומה יעשה איש חסיד המקפיד לטבול כל יום ובפרט ביום קדוש? התשובה היא שביום זה טובלים במקוה כפי שטבל המגיד מטשערנאביל בשעתו - מקוה ישראל ה'!

טבילה שרימה

ברם קל מאוד לכפוף מעט את הגוף ולכוון לטבול במקוה ישראל, אך קשה ביותר לקיים את הדבר בפנימיות, והיינו להכניע את הרצונות לאחרים מבני ישראל - "פלוגי אמר כך? שיהיה כך! פלוגי עשה לי עוול? בסדר! לא נורא!". הן כך ביארו הספרים את פעולת המקוה, שבשעה שהאדם טובל את כל גופו בארבעים סאה, הוא מתבטל במים, וכשהוא יוצא, נעשה הוא כתינוק שנולד. ואם בשביל להתבטל במים, נדרש מן האדם לעצור אך מעט את נשימתו, הרי שבשביל להתבטל בין בני ישראל נדרש ממנו הרבה יותר מזה, שהרי הוא צריך לעצור את נשימתו הרבה כשהוא מרגיש שהעליבו בו ונטלו ממנו את חיותו, וכן הוא צריך לעצור את פיו שלא לעלוב בחזרה.

אכן טבילה כזו אינה זקוקה להסברים כיצד היא מטהרת את האדם, ולא לחינם היא מגיעה בקושי רב, שהרי היא מסירה מן הלב כל מיני גאווה וחשבונות. הוא מבטל את עצמו - "הוא רוצה כך? שיהיה כך! אני רציתי אחרת, אבל אם פלוגי רוצה אחרת, אלך לי אף אני בדרכו". מדובר בביטול עצמו. זוהי הדרך שעל ידה יום הכיפורים פועל. אין דרך אחרת, כמו שאמר התנא: "אין יום הכיפורים מכפר עד שירצה את חבירו".

ידעתי שלא כל כך קל לחזור בתשובה!

ה

התבטלות נמורה להש"ת

הנה ב'שפת אמת' איתא בזה הלשון (יום כיפור תרמ"א): "יום הכיפורים הוא הביטול אליו יתברך לגמרי. כמו שדרשו חז"ל מקוה ישראל ה', מה מקוה מטהר כך הקב"ה מטהר את ישראל, ומינה מה טהרת המקוה כשנכנס כל קומה של האדם במים, כן צריך כל האדם להתבטל אליו יתברך".

והנה ידוע הכלל שכל המצוות ניתנו לנו באופן שנוכל להתקשר אל הקב"ה בפעולה גשמית, ועל ידי הפעולה הגשמית, תתקשר אליו גם נשמתנו שהיא רוחנית. כך כתבו ספרי המקובלים כמו גם ספרי החסידות. ולמשל, במצות ד' מינים שהם כנגד ד' אותיות שם הוי"ה, כשהאדם אוחז אותם בידו, הרי הוא כאוחז כביכול בהקב"ה, כי הקב"ה גילה כבודו מעילה לעלול, וכביכול האציל עצמו בתוך הד' מינים, כי רצה שהאדם יעסוק בפעולה גשמית ויתאחד עמו, ותוך כדי תתאחד עמו נשמתו בשורשה. וכן בענין מצות סוכה, הקב"ה רצה שהאדם ייכנס תחת כנפיו, לכן צוה אותו לבנות סוכה מדפנות ומסך הבא מפסולת גורן ויקב ואח"כ ייכנס בה, וכיון שיעשה כן בכלי המעשה שלו, נשמתו תעשה זאת למעלה. וכן כיבוד אב ואם הוא באופן זה. דע את אלוך אביך. כשאתה מכבד וירא מאביך ואמך

שהם גשמיים, אתה עושה זאת עם אלוך. כשאתה עושה זאת עם רבך, את עושה זאת עם הקב"ה - מורא רבך כמורא שמים. לכן מי שאין לו ביטול לרב, אין לו ביטול להקב"ה. וכן הוא בכל המצוות.

אף כאן, הדבר היותר קדוש הקיים בעולם הוא בני ישראל, וכשהאדם מתקשר ומתבטל אליהם, הרי הוא מתקשר ומתבטל אל הש"ת. יש שהאדם מרגיש כך: "אני חי לי בעולמי הרגוע והשקט ופתאום מגיע שכני ומתחיל לבנות בלי לשאול אף אחד! איזו חוצפה! איפה האנושיות שלו?". יתכן שאתה צודק, אך עצור לרגע וחשוב: למה הביא לך הקב"ה שכן זה? למה הביאו בכלל לעולם? הרי יכול היה להביאו למקום אחר או לעולם אחר! אין זה אלא מפני שהקב"ה הכניס את עצמו לזה העולם על-ידי שהביא יהודים לעולם, והכל כדי שתצטרך לבטל עצמך אליהם, וכשתבטל עצמך אליהם, תתבטל להקב"ה.

אכן מזה אנו מבינים שמי שאינו יכול להתבטל ליהודים, סימן הוא שחסר לו בביטולו להקב"ה. לא לחינם זה קשה כל כך, אלא משום שכאשר האדם מתבטל להקב"ה, הוא מגיע למקום גבוה מאוד. אך עכ"פ האדם צריך שיהיה ברור לו מהי הדרך הנכונה ולאן הוא צריך להגיע. והרי זה כמו כל דבר ביהדות שהוא קשה, שעל האדם להתפלל לה' בכל כוחו שייטיב לו, ותוך כדי לעשות את המוטל עליו. אף כאן על האדם לדעת שאע"פ שפלוגי עשה כנגדו עוולה גדולה, אין שום ספק בדבר שהדרך הנכונה היא להסיר כל טינה מלבו, אלא שהדבר קשה מאוד, ולכן הוא צריך תפילה והשתדלות, וכיון שיזכה להסיר כל טינה מלבו, יזכה למחילה סליחה וכפרה ולכל הטובות שיום כיפור מביא עמו.

ונמצא לענין מה שאמר ה'שפת אמת' בביאור מאמר רבי עקיבא שהאדם צריך להתבטל לגמרי להקב"ה, שאין ביטול יותר גדול להקב"ה מכפי שהאדם מתבטל ליהודי ומסיר טינה מלבו אע"פ שעשה לו עוול. והראיה, שקשה כל כך לעשותו, כי ביטול אמיתי הוא להקב"ה.

טינה - חוסר אמונה

וכתב החפץ חיים, וכן הוא בעוד הרבה ספרים, שהסיבה ששני אלה כרוכים זה בזה, כי עיקר הסיבה שיש לאדם טינה על חיבור שעשה לו עוול, הוא חוסר אמונה. אילו היה מאמין באמת שחבירו היה שלוח ממרום להזיקו, היה יוכל לסלוח. אך מה? הוא אומר: "בוודאי אני מאמין שהכל מלמעלה, אבל למעשה, איני יכול לחיות עם אדם כזה". סתירה היא מיניה וביה, וכשהאדם מדבר כך, הוא עושה צחוק מעצמו. לו היית מאמין באמת, לא הייתי אומר "איני יכול לחיות עם אדם כזה". אתה לא מאמין, תן תודה! כואב לך שהפסדת כסף, כואב לך שפלוגי הצליח לרמותך, כואב לך שהיו לך בושות, כואב לך שלא קיבלו את בנך לשיבה, אבל אינך מאמין, כי מי שמאמין, אין לו פירוד לבבות. נמצא שאם יש לך פירוד לבבות, חסר לך בביטולך להקב"ה, וכיון שחסר לך בביטולך להקב"ה, אינך יכול לזכות לאורו של יום הכיפורים.

אנחנו פשוט לא יודעים מה בכוחו של יום כיפור לחולל בנו. הוא יכול לחולל בנו מהפכה של ממש. אולי טעמנו טעימה קטנה, אבל לא זכינו מעולם לכל האור, כי תמיד היינו מלאים חשבונות. אכן כן, יש שצריך לסתום את האף כדי לטבול בין יהודים, ממש כמו במקוה מים. יש שהמקוה קר ולא נעים... קפוץ פנימה! פייס אותו ובקש את סליחתו. אל תחשוב יותר מדי. כשחושבים יותר מדי, מכניסים רגל ומוציאים רגל, זה לא עובד. צריך לקפוץ...

הקב"ה מחכה לנו שנעסוק מעט יותר לעקור את פירוד הלבבות, וכשאנו נפתח פתח כפתחו של מוחט, הוא יפתח לנו פתח כפתחו של אולם, כאשר יעניק לנו סליחה וכפרה, שפע טוב עד בלי די, ויחתמו בספר החיים!

תזכנית ה'מזכים'

כרוך הוא זכרון שמו, אשר זה כשנה ומחצה מאז החל הגליון להופיע באור עולם רבו פארוזתיו, ורבים נאותים לאורו אף כמשך כל ימות השבוע כולו, וזולעים במצא כל מילה מהתוכן המוגש, דלוי מאצרות השיעורים הנפלאים.

אכן על אף שהרוח - רב הוא בגליון זה למאוד, הרי שהגשם - ניצב הוא הרחק בקצהו הקיצוני. ואף אם הופץ הגליון בתחילה בצורה פיזית, זעיר שם זעיר שם, הרי שעלו הדברים כדמים מדוכים.

מנגד נשמעת שזועת רבים האומרים מי יראנו טוב להביא מנחה אל בית ה' לזכותינו בקריאת הגליון בשבת קודש - ואף לזכות מכרינו וכני כתינו - כתכנים המפעימים המזכאים בגליון, תכנים קדושים אשר כיזוע אף ככוחם לשנות אורחות חיים למעלה להשכיל!

ועתה כפרוש השנה החדשה, ולאחר בדיקת אפשרויות שונות עלה ברעיונינו לאמץ את שכיל הזהב בענין, לצאת ידי שניהם, מצד אחד להפיץ הגליון במקומות אשר לא הופצו עד עתה (ורוב האיזורים בהגדרה זו הם נכנסים, הואיל ובמתי מעט מקומות הופץ הגליון ולא יותר, כאמור), ולהפיצו באיכות דפוס גבוהה, אך מצד שני כל יכביד הדבר על המערכת להוצאת הגליון

וזאת ע"י שמוצע בזאת לכל אשר התוכן המזכא בגליון מאירים לו את חייו - להורות הדרך ילך בה כחג וכמועד, בשבת ככימות החול **לזכות אף את שכינו הקרוב אליי ואת חוג מכריי, הן כבית הכנסת והן בכל מקום שהוא.**

כהשתתפות כסכום סימלי בהוצאות הגליונות הנדפסים יוכל לזכות את הרבים, ולשנות את אורחותיהם ואת דרכיהם ולקרובם אל השי"ת כעבותות אהבה מידי שבת בשבתו ומועד כמועד!

במחיר סימלי של 10 ₪ ל-40 גליונות

יהיה בידך כל שבוע איצרות רוח ונמפי חיזוק בתוכים לחלק למכירך, להניחו בבית מדרשיך ואף להפיצו ככל אשר תחפץ - ולזכות את הרבים בזיכוי גדול -

שלעולם לא תידע עד לחיבן חדרו הדברים ולאילו מצבים הועילו המה למאוד!

לפניך ג' אפשרויות להיות מהנחשונים ולהצטרף לצבא מזכי הרבים:

1. בעמדות נדרים פלוס, בקפות הכיני ואלמדה (ולציון בהערות את פרטיך ומספר עלפון ואת כמות הגליונות הנצרכת, וא"ה יחזור אליך).
2. דרך נציגנו הנאמן במס' פלאפון: 0533191594
3. בשליחת הודעה לדוא"ל המערכת.

ההפצה תתבצע ע"י מזקדים בכל עיר ושכונה, בהתאם למקום מגוריהם של ההמזכים.

ונאמנים עלינו הבטחה חז"ל "כל המזכה את הרבים אין חטא בא על ידו", ומי פתי ירשה לעצמו להפסיד הבטחה זו כעת עומדינו כימי הרחמים והרצון, אשר כוודאי זכות זו יכולה היא להועיל לנו לחיותינו כל הימים כהיום הזה!

וחפץ ה' בידינו יצליח להגדיל תורה ולהאדירה!

זמן מסוגל עת ינשו צללי ערב יום הכיפורים

החל מתקופה קדומה נקבע לפתוח את תפילות יום הכיפורים באמירת "כל נדרי". והנה לפי הפשטות מדובר במסירת מודעה לבטל כל הנדרים והשבועות שייצאו מפינו מיום כיפורים זה עד יום הכיפורים הבא עלינו לטובה, והרי זה כאותה מסירת מודעה שעשינו בערב ראש השנה.

אכן בשם הרה"ק רבי פינחס מקארין זיע"א איתא, שטמעם זה בוכים בני ישראל בעת אמירת כל נדרי מה שלא עשו כן בשעה שהתרו נדריהם בערב ראש השנה, משום שבערב יום הקדוש קודשא בריך הוא וכל פמליא דיליה יורדים לזה העולם לשמוע אל תפילות ישראל, אלא שאין הם יכולים לשרות כאן מפני שהוא עלמא דשקרא, על כן הקב"ה מעורר את לבות בני ישראל בבכי ובתשובה ואז הוא יכול לשרות בזה העולם עם פמליא דיליה.

ונמצא לדברי הרה"ק מקארין שההתעוררות הגדולה בעת אמירת כל נדרי איננה נובעת מאמירת כל נדרי דווקא, אלא מעצם כניסת היום, כי אז הקב"ה מעורר את לבות בניו בתשובה. ואכן פשוט הדבר שככל שירבה האיש הישראלי להכין את עצמו קודם יום הכיפורים כדבעי, כך ירגיש יותר את ההתעוררות בלב. עשרתם? ערבתם? הדליקו את הנר!

כן סיפר הגאון מהרש"ם מברעזאן זיע"א על רבו הרה"ק ה'שר שלום' מבעלזא זיע"א, שהיה פונה אל שומעי לקחו בערב יום הכיפורים ושואל אותם על דרך שאמרה המשנה (שבת פ"ב מ"ה) לשאול בערב שבת: "עשרתם? ערבתם? הדליקו את הנר!" ומיד הסביר את כוונתו: עשרת הימים שבין ראש השנה ליום הכיפורים מסוגלים לתשובה. אכן, אם האדם התעצל; עברו עליו עשרת הימים ועדיין לא עשה תשובה, מוטל עליו לשוב בתשובה על כל פנים בערב יום הכיפורים. ואם עבר עליו גם יומו של ערב יום הכיפורים בלא תשובה, חייב הוא להתעורר לכל המאוחר כאשר נטו צללי ערב, בעת הדלקת הנרות של החג הקדוש. וזהו הפירוש: "עשרתם" - עברו עליכם עשרת ימי תשובה, "ערבתם" - כבר עבר עליכם גם יומו של ערב יום הכיפורים, "הדליקו את הנר" - התעוררו כעת בשעת הדלקת הנרות, כי זהו הרגע האחרון ועד מתי תתמוהמו?

הרוצה לזכות בהתעוררות קדושה זו, של להקדים לבוא בבית הכנסת ולהתכונן אם באמירת הוידוי אם באמירת תפילה זכה כדי שבעת אמירת כל נדרי כבר יהיה בנפשו. ואם תעלה לו מחשבה לאחר את אכילת סעודת המפסקת עד לרגע האחרון כדי להקל עליו הצום, ידע בבירור שעצת היצר היא, כי לפי האמת לא יכבד עליו תעניתו אם יקדים את סעודת המפסקת ברבע שעה, אלא שהיצר הרע בא לפתותו ברצותו למנוע ממנו ההכנה ליום הקדוש.

מעשה שטן בערב יום הקדוש

וראה זה דברים כדרבנות שייצאו מפי הצ"ח (דרוש ו אות יא) על אודות הנכנסים אל היום הקדוש בחיפזון: "הימים הללו שמם מוכיח עליהם ימי תשובה, מי יודע ישוב ונחם על עבירות שבידו, וגדולה התשובה שמקרבת בגאולה ובא לציון גואל ולשבי פשע ביעקב במהרה בימינו. והעיקר להיות אהבה ואחווה ורעות בין כולנו ולהשמר מכעס ומקטטות ומריבות, והנה מעשה שטן ביום הקדוש ערב יום הכיפורים רובם באים לידי כעס עבוד דבר שטות (מחמת החיפזון והמהירות כדאייתא שם בפנים)... ואינו צריך אחר כך להביא הנר לבית הכנסת שכבר הגדיל המדורה מדורת הגיהנם שכל הכועס כל מיני גיהנם שולטין בו. כן איתא בשם הבעש"ט זיע"א כלפי מה שאמרו חז"ל (יומא כ, א): "השטן בגמטריא תלת מאה ושיתין וארבעה הוי, תלת מאה ושיתין וארבעה יומי אית ליה רשותא לאסטוני, ביומא דכיפורי לית ליה רשותא לאסטוני", שטמעם זה מתאמץ השטן הוא היצר הרע לפתות את האדם בערב יום הכיפורים מפני שהוא יודע שעוד מעט קט ינטל ממנו כוחו להשטין.

וכן ראיתי מובא בשם הספר הקדוש "שפת אמת" שמאז שתוקן חטא העגל ביום הכיפורים לאחר ארבעים יום שהיה משה רבינו בשמים לקבל הלוחות השניות, עושה היצר הרע כל טצדקי להכשיל את בני ישראל בכל ערב יום הכיפורים בכעס שהוא אביזרייהו דעבודה זרה. והעצה לזה היא לדעת מראש שהיצר הרע מחפש להכשילנו בכעס ולהקדים מחמת כן את כל ההכנות כדי שנוכל להיכנס אל היום הקדוש מתוך מתינות ולא בחיפזון, ולנצל את כל שעות היום כראוי וכיאות!

תשובה ותפילה וצדקה

בימים אלו, עת אנו תרים ומחפשים בדרכי התשובה ובעמקי הסליחה אוצרות רוח של עשרות שיעורים בהירים וערוכים יעזור לכם להתרומם ולהתעלות בדרכי התשובה ותיקון המעשים.

טלפון ישיר שע"י קול הלשון: 073.295.1337

לגישה ישירה לתיקיות השיעורים לחצו בכניסתכם למערכת * לתיקיות עשי"ת: 111171 | לתיקיות יום כיפור: 111172

קול הבינני א"ח - 072.257.7726 ארה"ב - 718.686.8300 ברטנה - 0204.586.2115 בלגיה - 03.300.0223

לקבלת הגליון בקביעות

לתרומות והנצחת שיעור, וכן לקבלת השיעור דבר יום בימו, ניתן לפנות ישירות למכון 'בינני' בדוא"ל info@machonhavineini.com

"כי דור תהפוכות המה בנים לא אמון בהם"

ה'חתן סופר' מפרש זאת על דרך המוסר - דרכם של אנשים להימנע מלתת צדקה בטוענה שאין להם לתת, אבל ההיפך הוא האמת, - מפני שאינם נותנים - אין להם לתת, כי הצדקה היא המפתח לשפע, ואם זורק את המפתח - במה יפתח האוצר? וזהו הכוונה "כי דור תהפוכות המה" הם הופכים הסדר, ומונעים עצמם מן הצדקה, מפני שאין להם, אבל אם היו נותנים אזי היה השי"ת משפיע להם כפל כפלים, אבל המה "לא אמון בס" - אינו בהם אמונה להאמין שבזכות הצדקה יפתח להם ה' את אוצרו הטוב.

ה'חתן סופר'

אנקודלה

"יערף כמטר לקחי תזל כטל אמרתי"

לכאורה מה הדמיון בין התורה לגשם? אלא התורה נמשלה לגשם - מטר. כשם שכשהגשם יורד לא רואים מיד את הפירות, כך בתורה את ההצלחה לא רואים מיד. וכמו שמטר שיורד - לא צומח עד שמעבדים את האדמה, כך קודם צריך לטרוח בתורה ולאחר מכן רואים הצלחה..

ובחרת בחיים

רעיון יפה

מספר הפסוקים בשלשת הפרשות: ניצבים, וילך והאזינו מחולק באופן הבא: בפרשת וילך ישנם 30 פסוקים בפרשת ניצבים ישנם 40 פסוקים ובפרשת האזינו, ישנם 52 פסוקים. במסכת ראש השנה נאמר: "צדיקים גמורים נכתבין ונחתמין לאלתר לחיים, רשעים גמורים נכתבים ונחתמים לאלתר למיתה, בינוניים תלויים ועומדין מראש השנה ועד יום הכיפורים זכו - נכתבין לחיים, לא זכו - נכתבין למיתה". הצדיקים נכתבים לאלתר לחיים, בראש השנה, אבל ב30 יום שבין ראש חודש אלול לראש השנה, הם כבר חזרו בתשובה. להם מספיק 30 יום, אז הם רמוזים בפרשת וילך, ששם יש 30 פסוקים. הבינוניים תלויים ועומדים עד יום כיפור. הם צריכים 40 יום, אז הם נחתמים רק ביום כיפור, לכן אצלם יש פרשת ניצבים - 40 פסוקים. ישנם כאלה שצריכים עד הושענא רבה. עד הרגע האחרון, הם עדין לא מתעוררים, לכן שבילים נאמרה פרשת האזינו, 52 פסוקים..

אמונת עיתך

האזינו

שאל אביך ויגדך זקניך ויאמרו לך"

המגיד מקלם היה אומר, בדורות הקודמים, אפשר היה להגיד שיכל בנייך לימודי ה', אבל בעוונותינו הרבים, בדורנו, דור של עמי הארצות ובורים, אם ילד שואל את אביו דבר מה ביהדות, הוא שולח אותו אל אביו זקנו, "שאל אביך", כשאתה שואל לאבא "ויגדך", יגיד לך "זקניך ויאמרו לך", הסבא יגיד לך.

הסבא מקלם

"על אשר מעלתם בי בתוך בני ישראל במי מריבת קדש

מדבר צין על אשר לא קדשתם אותי בתוך בני ישראל"

מדוע התורה חוזרת פעמיים, על אותו הדבר - "על אשר מעלתם בי" ו"על אשר לא קדשתם אותי"? המשנה אומרת "לפני מי אתה עתיד ליתן דין וחשבון", - מה הבדל בין דין לחשבון? מסביר הגאון מווילנא, שדין נותנים על העבירות שעשינו, וחשבון, שבאותו זמן שעשית עבירה, היית יכול לעשות מצווה. אומר הקב"ה, "אשר מעלתם בי בתוך בני ישראל", המעילה הזאת היא דבר אחד, ועכשיו נעשה את החשבון שבאותו הזמן "לא קידשתם אותי בתוך בני ישראל" - לא עשיתם מצוות.

משך חכמה

"האזינו השמים ואדברה ותשמע הארץ אמרי פי"

לכאורה מה ענין שינוי הלשון בפסוק בין 'האזינו לבין 'ותשמע'? אלא בדרך רמז אפשר להגיד ש"להאזין" - הכוונה להקשיב מהצד (האזנתי לשיחתם וכדו'), ו"לשמוע" זה לשמוע מישהו מולך, וכתוב ש"תורה לא בשמים הוא" - לכן אומר משה רבינו - "האזינו השמים" בשמים אתם יכולים רק להאזין ללימוד התורה כאן, "ותשמע הארץ אמרי פי" - אבל לשמוע זה רק כאן בעולם הזה - לשמוע אל הצדיקים והתלמידי חכמים.

בדרך רמז

הגיליון לזכות ולבריאות אדונינו מורינו
ורבנו ר' ישכר דוב בן מרים שליט"א

יום כיפור

"עישרתם עירבתם הדליקו את הנר בליל כל נדרי"

בבית מדרשו של הצדיק רבי שלום מבעלז זצ"ל, עלה הצדיק על הבימה והכריז: במסכת שבת פרק ב' נאמר: "שלשה דברים צריך אדם לומר בתוך ביתו ערב שבת עם חשיכה, עישרתם, עירבתם, הדליקו את הנר". ומאמר חז"ל יש לפרשו כך: "ערב שבת עם חשיכה" - הכוונה לערב יום הכיפורים בעת הערב שמש, זוהי השעה האחרונה בה יכול היהודי לשוב בתשובה לפני הקב"ה, ועליו לזכור שלשה דברים: "עישרתם" - כבר חלפו עשרת ימי תשובה. "עירבתם" - כבר העריב היום הקדוש והנורא. "הדליקו את הנר" - כבר דולקים הנרות לכבוד היום הגדול. עד מתי אנו דוחים את עשיית התשובה?! אם לא עכשיו, אימתי!... רק מילה אחת בעל פה ושתיים בכתב..

השר שלום מבעלזא

אזיס ווארט

"ני ביום הזה יכפר עליכם לטהר אתכם"

לכאוי "עיצומו של יום מכפר" - למה צריך לעשות תשובה? אלא עונה אחד הצדיקים שכך צריך לקרוא את הפסוק - "כי ביום הזה יכפר"?? אתה חושב שהיום מכפר בלי שתעשה כלום - "עליכם לטהר אתכם" - אתם צריכים לעשות תשובה ולטהר את עצמכם.

ספרים

"ברוך שם כבוד מלכותו"

בליל יום כיפור אנו אומרים במעריב בקול "ברוך שם כבוד מלכותו" כי אנו דומים למלאכים - אז לכאורה במוצאי יום כיפור אחרי יום כזה קדוש בוודאי היינו גם אומרים להגיד "ברוך שם" בקול רם, ומדוע אומרים בלחש? אלא ערב יו"כ שאנו באים עם שברון לב לקראת יום כזה קדוש - אנו בדרגה גבוהה כמו מלאכים, אבל במוצאי יו"כ אנו כבר עסוקים בשבירת הצום וכדומי ולכן אנו אומרים בלחש זה.

ר' חיים לייב אויערבאך

"אם עונינו ענו בנו"

פעם קרא השר שלום לחייט בברוד ושאלו איך הוא מפרש את המילים האלו, ענה לו החייט שכך אמרתי להקב"ה: - "אם עונינו" - למרות שאנו מלאי עבירות, אל תשכח ש"אנו בנו" - אנחנו הבנים שלך.

מהר"ש מבעלזא

"אחטא ואשוב"

הפרשה התורה מדברת על יו"כ וכתוב במשנה ביומא: "האומר אחטא ואשוב אחטא ואשוב אין מספיקין בידו לעשות תשובה" אומר הקדושת לוי שאם יהודי אומר "אחטא ואשוב אחטא, ואשוב אין, - אפילו יהודי שאומר שהוא יחטא ויחטא ולא ישוב - אפילו הכי אומרת המשנה "מספיקין בידו לעשות תשובה" - כי לא ידח ממנו נדח.

קדושת לוי

"ועניתם את נפשותיכם בתשעה לחודש"

שואלת הגמ' על הפסוק "וכי בתשעה מתענין והלא אין מתענין אלא בעשירי? אלא כל האוכל ושותה בתשיעי מעלה עליו הכתוב כאילו התענה תשיעי ועשירי" ולכאוי למה באמת כך? למה כל האוכל בתשיעי וכו' מתרץ ר' אלימלך מליז'נסעק שאדם כשעומד שעות ספורות לפני משפט הוא אינו מסוגל להכניס לפיו מאומה, וכאשר בן אדם מתבונן ונזכר כמה נורא וקדוש היום הבא עליו - הוא אינו מסוגל לאכול, היש לך עינוי יותר גדול מאותה שעה לשבת ולאכול וזה הפירוש "כל האוכל בתשיעי כאילו התענה", - האכילה שלו היא כמוי עינוי אזי - "כאילו התענה תשיעי ועשירי".

ר' אלימלך מליז'נסעק

ובהמשך לזה ראיתי טעם למה אומרים וידוי במנחה בערב יום כיפור הלא זה עדיין ערב יו"כ? אבל מאחר שהאוכל בערב יו"כ מעלה עליו הכתוב כאילו התענה וערב יו"כ גם נחשב לתענית ובתענית הרי אומרים וידוי במנחה לכן אומרים וידוי במנחה בערב יו"כ.

אמרי אמת

"אתה הבדלת אנוש מראש ותצוונו לעמוד לפניך"

אנחנו אומרים בנעילה "אתה הבדלת אנוש מראש ותצוונו לעמוד לפניך" אמר הברדיטושר לפני הקב"ה - "אתה הבדלת אנוש מראש" - אתה הפרדת בין האנוש לראש עם כל הטרדות והניסיונות בעולם הזה "ותצוונו" - ואתה מצוה אותנו לעמוד לפניך.

רבי לוי יצחק מברדיטשוב

מאור יוסף

גליון שבועי לע"נ מו"א חזקיה יוסף חיים בן שרה ברכה
הצ'נו-שזבה גיליון 261

מאור יוסף

לע"נ מו"א
חזקיה יוסף חיים
בן שרה ברכה

ממתק לשיולחן שבת

הגד"צ רבי יעקב גלינסקי זצ"ל

הוא? שואל המלאך. "איך אזהה אותו?" "אאה, ניתן לך תמונה. כך הוא נראה!"... מן הרקיע עד הארץ מהלך חמש מאות שנה (חגיגה יג ע"א), מלאכים עושים זאת ביעף: מיכאל באחת, גבריאל בשתיים, ויש בארבע עיפיות ובשמונה (ברכות ד' ע"ב) הגיע המלאך מתי שהגיע. נקש בדלת ופתח לו אדם. התבונן בו, השווה לתצלום שבידו: אין זה אותו אדם. "מצטער", הפטיר, "טעות בכתובת". העלה עימו את חבילות השפע למרום... צוחקים, אבל אני רציני. כי לא נתנו לנו תקופת התעלות כדי שנקפוץ וניפול בחבטה, אלא כדי שנופיל ונתמקם ברמה. בגדר: "מי יעל בהר ה', ומי יקום במקום קדשו" (תהילים כד, ג), ולא רק בדברים הנדרשים והמחויבים, כתפילה בכוונה ולימוד בהתמדה. אלא גם בהתעלות כזו שנקפוץ וניפול בחבטה, בתוספת קדושה וטהרה, וראיה לי: אדם נדר נזירות: "איש או אשה כי יפליא לנדור נדר, נזיר להזיר לה" (במדבר ו, ב). פרש ראב"ע: "כי יפליא" - יעשה דבר מופלא, כי רוב העולם הולכים אחרי תאוותם, והוא שוחה נגד הזרם, מתקדש ומתעלה. אינו חייב, לא נדרש, אבל התעלה. עברה תקופת הנזירות, והוא מביא קורבנותיו. כבש לעולה, איל לשלמים, וכבשה לחטאת (שם יד). חטאת, על שום מנהג, כבש חטאת? אדרבה, התעלה! וכתב הרמב"ן: "שעם החטאת שיקריב הנזיר ביום מלאות ימי נזרו לא נתפרש. ועל דרך הפשט, כי האיש הזה חוטא נפשו במלאו הנזירות, כי הוא עתה נזיר מקדושתו ועבודת השם, וראוי היה לו שיזיר לעולם, ויעמוד כל ימיו נזיר וקדוש לאלוקיו והנה, הוא צריך כפרה בשובו להטמא בתאוות העולם". התעלות והצלחת, וראית כי טוב. נוכחת שאתה יכול ומסוגל - אמת, אין זה חוב, זו "רק" מעלה. אבל עלית אליה - למה אתה חוזר אל השגרה יורד לחולין? הישאר חגיגי, וקבל פני המלאך עמוס התשורות! ומן השמיים זימנו לי תשובה נפלאה ונכונה. וזימנוה במעשה שהיה: בא אדם, ושאל שאלה. הוא מה שקרוי 'דתי פושר'. אבא שלו יהודי חרדי, מארגטינה. לא שאלתי אותו מה הוא צופה לילדו, הליוון ברור. הוא מסתפק בהכשר של הרבנות. שהרב היה בגהניום, והוא יהנה משני העולמות... אבל אביו מגיע לביקור, והוא רוצה לדעת איפה אנתנו קונים בשר. כדי שאביו יאכל אצלו בלב שקט. אמרתי: "אין בעיה, אבל ודאי הכנת להם מקום בבית, לפי כבודם", "ודאי!" "האם הכנת מקום גם לשותף הקלשי שמיגיע איתם?" "לא", תמה, "לא סיפרו לי שמביאים מישהו נוסף?". "אה, הוא מצטרף אליהם מיומנתו". לא הבין, והראיתי לו דברי הגמרא (קדושין ע"ב) ששלושה שותפים באדם, אביו ואמו והקדוש ברוך הוא. ובזמן שהאדם מכבד את הוריו מעלה עליו הקדוש ברוך הוא כאילו דר עמו. ואמרו (שם לא ע"ב) שכשהיה רב יוסף שומע קול צעדי אימו, אמר: "אקום מפני השכינה שבאה". ואמרתי: "עליך לראות שתקבל כראוי גם את פני השכינה שבאה?" נרעש: "מה עלי לעשות?". שאל, שמעתי סדר יומן והחלטנו שיתפלל במניין, וישתתף בשיעור תורה. קיבל על עצמו לתקופת שהותם של הוריו, וסיפר לימים שהוא מתמיד בכך, אשריו! מעשה שהיה הוא, והאיר עיני- משום שהגמרא (ראש השנה יח ע"א, יבמות מט ע"ב) דורשת: "דרשו ה' בהמצאו, קראוהו בהיות קרוב" (ישעיה נח, ו) אלו עשרה ימים שבין ראש השנה ליום הכיפורים. ה' מתנחה אפוא במחיצתנו. ומשכך, ההנהגה אחרת! ובכל השטחים! ונלמד מאותו יהודי, ונתמיד בכך!

סימן תר"ג בשולחן ערוך מכיל סעיף קצר אחד: "אף מי שאינו נזהר מפת של כותים, בעשרת ימי תשובה צריך להיזהר". וביאורו, שחכמים אסרו פתנכרי משום חתנות, שמא יבוא לידי קרוב הדעת ונישואי תערוכת. אבל יש מקומות שמתירים פת פלטר, מהנחתום, כשאין בה חששות כשרות (יורה דעה, קיב) ובעשר ימי תשובה יזהרו בכך (ומקורו מראבי"ה בשם הירושלמי). ואני שואל: את מי חושבים לרמות כאן, חלילה? בכל ימות השנה סומך הוא על המקלים, בעשרת ימי תשובה הפוך 'למחמיר', ובמוצאי יום הכיפורים ישוב להרגל? וכך מורה לו ההלכה, כך הורו בירושלמי! איך יובן? זה יובן במשל: אני זוכר, בפולין שבין שתי מלחמות העולם לא היתה פרנסה. פרנסה? לחם לאכול לא היה! השלטונות עודדו חרם על מסחר עם היהודים, רבים פשוטו את הרגל ואת היד, המצב היה נורא. בחור שמע שבאמריקה אמנם אין יהדות, אבל ממש דורכים על דולרים. הודיע שהוא מהגר לאמריקה. ההורים נחרדו: יוצאים שם לשמד, רחמנא ליצלן. אין מקומות עבודה שומרי שבת, הניסיונות קשים מנשוא. הבטיח חגיגת שיישאר באמונתו, שומר תורה ומצוות, ירוויח הון תועפות, וישלח גם הוריו. לא עמדו בהצעות, והסכימו לנסיעה. הגיע לאמריקה, ואיזו אכזבה. ידוע ידע שאין בה יהדות, אבל לפחות דורכים על דולרים, להתכופף ולאסוף. נוכח שהמצב הפוך: על היהדות דורכים ברגל גסה, ודולרים אין... נאמן להבטחתו ואיתן באמונתו, לא הסכים לעבוד במקום מחלל שבת, ועבודה אחרת אין. החל לרעוב ללחם. יצא לקושש עבודות מזדמנות: סבלות, רוכלות, שימש כשלט מהלך, וכדי בזיון. בגדיו התרפסו ובלו. אוכל בקושי היה לו, מי מדבר על תמיכה בהוריו? וההורים דאגו. פירשו את התעלמותו בניתוק. מי יודע להיכן נסחף, עד היכן התדרדר, כתבו ובקשו שישלח תמונה. לפחות יראו כיצד הוא נראה. נחרד: תמונה, בקרעי בגדיו? יראה בכל עליבותו, בעניו ומרודו? אבל הבין לדאגתם, חייב הוא להרגיעם. מה עשה? שאל חולצה צחורה מאחד, חליפה נאה מאחה, כובע מהודר משלישי, הסתפר והתנאה והלך להצטלם. כמה שמחו הוריו כשראו תמונתו. נוכחו לדעת שמצב טוב, בגדיו הדורים, והעיקר: צורתו יהודית! זו צריכה להיות הרגשתנו בעשרת ימי תשובה: אנו נידונים במרום. "מצלמים אותנו", עלינו לראות שנראה נאה, שלא נעורר צער והקפדה. ואם כן, הזהירות בפת פלטר היא רק דוגמה. כי "מצלמים אותנו" בתפילה, "מצלמים אותנו" בלימוד, "מצלמים אותנו" בשיגור ושיחון, בכל אורחותינו וכבר אמרתי: לסיפור יש המשך. בימים אלו מעיתירים אנו: "אבינו מלכנו, כתבנו בספר חיים טובים. אבינו מלכנו, כתבנו בספר פרנסה וכלכלה. אבינו מלכנו, מלא ידיו מברכותיך. אבינו מלכנו, מלא אסמינו שובע". ואבינו מלכנו, אב הרחמן, נעתר לתפילתנו. פוקד על המלאך הממונה על השפע: "רד לעולם השפל, מלא משאלות לב בני לטובה!" "איך אדע מי

גובה הלובב

מלמד ומתמחה-הרב ח'ד סג"ל

זרקו על סכסוכי שנים

סיפור לזכר

אני השעיר לעזאזל

ח'ד סג"ל

השיבוץ העליון מוקדש

לרפואת הגאון רבי משה בן פהימה, והגאון רבי שלום מאיר בן צירל.

סדר מסור

סיפור לשיבת זרקור על סכסוכי שכנים

הכליות. לפני זמן לא רב ניסיתי לבדוק האם ישנו סיכוי נוסף לפשרה, והבלש שלי חזר משם מוכה וחבול. "עזוב אותי, לא נכנס לסיכסוך הזה". אין ספק שהשניים יעזבו את העולם עם אותה טינה ושינאה קדמונית, ויצטרכו להסביר לקב"ה על מה ולמה.

***

לא נעים. אבל אם נבצע בדיקה חודרנית לנבכי לבבם של השכנים המתלוננים על שכנם מסגר מרפסת, או שמבקש להקים מרפסת סוכה, לא נגלה שם אהבת ישראל. תרועים כמו "הוא מסתיר לי את הנוף" או "אין כניסה של אוויר לדירה שלי", או "למה הוא בונה בלי רשיון", הם תרועים נבזיים, שמקורם בקינאה ובצרות-עין, תוך התעלמות מן החובה הבסיסית, לשאת בעול עם חברו, לדאוג להווחתו, ולקיים בכך את מצוות "ואהבת – לרעך – כמוך".

הרוצה בטובת שכנו – חברו, ורוצה באמת, אזי הוא שואף לעזור לו לסייע לקדם, ואפילו ליזום פעולות שיוסיפו איכות חיים לחבר – לשכן.

מי יכול לאמוד כמה קילקול נוצר בנפשם של ילדים החווים והשותפים למהלך של התנכלות שכנים זה לזה. כמה קטנות מוחין נוצרת כאשר נהנים להצר צעדיו של שכן, כמה רוע ויצר רע מתבוססים להם בנבכי ליבם של אותם שכנים, שאינם מסוגלים להתעלות על עצמם, ורואים רק את טובתם והנאתם העצמית.

"שלי יהיה נוח, שלי יהיה טוב, אבל השכן? הוא פולש, הוא עבריין, הוא מפריע לי". מוכר לכם?

***

לא מזמן פגשתי יהודי חביב שרכש לפני 30 שנה דירה בעיר קטנה, וחי שם בעושר ובאושר עם בניו ונכדיו. "את הדירה קניתי במחיר מציאה", הוא מספר לי "בעליה של הדירה ביקש למכור אותה בזריזות עקב סכסוך חריף עם שכנו מלמעלה. מדוע? השכן מלמעלה ביקש להקים גרם מדרגות, ובעל הדירה שלי לא הסכים לזאת והלשין לעירייה. במשך שלוש שנים רבצה הטינה בין השניים, והעימות המביש חילחל לילדים ומכאן קצרה היתה הדרך למכות וקללות. בעל הדירה התחתונה מאס בחייו, פירסם שלט ותוך יום הגעתי לשם, ובמחיר נמוך ביותר קניתי את דירתו, אבל עוד לפני כן ברירתי אצל בעל המכולת, מדוע הנ"ל בורח מן השכונה. מיד לאחר החתימה על חוזה הקנייה, נסעתי ממשרד עורך-הדין הישר לביתו של השכן מלמעלה, הצגתי את עצמי, וביקשתי ממנו בכל לשון בקשה: "אנא, בנה את גרם המדרגות שאתה חולם עליו, אני אשמח מאד". בהסכמה קטנה זו הרווחתי שכן אשר מסור בלב ובנפש לצרכים שלנו, הוא מתקן אצלנו כל קילקול, מתעניין בבעיותינו ושמה לעזור בכל תחום. עשרות שנים של שכנות מצויינת, כמה נפלא, והכל במחיר גרם מדרגות קטן וזניח שמזמן שכחנו ממנו".

***

"על כל גל וגל שבא להטביעני, נדתי לו בראשי" סיפר רבי עקיבא כיצד ניצל מן הסערה שטרפה את הספינה בה הפליג. חז"ל למדו, שהכוונה איננה רק להצלתו מן הים אלא לכל סערה המתחוללת בין בני-אדם, צריך פשוט להוריד את הראש ולתת לסערה לחלוף מעל הראש, ולא לייחס לה חשיבות יתר. מי שיזקוף את הראש אל מול הגלים השוצפים עלול להיחבל, עלול לטבוע. רבי עקיבא לימדנו יסוד גדול בנפש האדם, תוותר, תכנע, הורד את הראש וכך את אט הגלים ירגעו, יתמתנו, ואפילו ייעלמו. כמה טוב ונוכח לסגל לעצמנו עין טובה כלפי הזולת, ולחפש ולפעול בעבורו כדי שיצמח ויצליח וישמח, מבלי לחשוב או לחוש כאילו הצלחת הזולת פוגמת באיכות חיינו חס וחלילה. יש לזיזת – כלפי שכן או חבר – עוצמות אדירות, כמעט בלתי ניתנות לשיעור, של יצירת אקלים מאושר ונעים. נסו. לא תתחרטו.

לפני כ- 10 שנים הוזמנתי לנסות להשכין ולהרגיע סכסוך שכנים שנמתח לו, והלך והתעצם מפעם לפעם לעימותים משפטיים שגררו קנסות, צווי הריסה, והרבה לשון הרע.

סכסוך בין שני שכנים בבנין בן 4 דיירים בסה"כ, שהפך שכונה שלמה כולה כמרקחה. מחנה תומכי ראובן מול מחנה מצדדי שמעון. ולכל אחד מן הצדדים תרמילים גדושי הוכחות ותקדימי פסקי-דין ותצלומי חוקים ותקנות מן הגורן ומן היקב, כדי להוכיח כמה ראובן, או כמה שמעון צודק.

למותר לציין שהעימות המטופש כבר חרג אל מעבר לגבולות המכולת השכונתית והגן הציבורי, והתנהל לו אחר כבוד במקומונים החופשיים, הצמאים לקרבות מן הסוג הזה. גם פקידים בעירייה נקראו לדגל, וכמה נבחרו ציבור צוטטו כמי שתומכים בשמעון, או בראובן, ואפילו היו כמה דיפלומטים נחמדים שיעצו שהשניים יחתמו על חוזה שלום ללא תנאים מוקדמים, נו, נו.

לאחר שהעימות החריף והפך לנחשול של שינאה טינה ונאצות תוך שיתוף בני משפחה וסוללה של עורכי דין, הגעתי למקום, כדי לתהות על קנקנו של הריב הכה מתוקשר.

הנה עיקרי הדברים.

ראובן, שלו חמישה ילדים המתגורר בקומה השניה, בדירת שני חדרים קטנים, בנה מחסן בחצר האחורית, ושיכן שם את בנו בן ה- 15. הלה נער שובב במקצת הפעיל מוסיקה מחוישת אוזניים והזמין לשם את חבריו. ראובן היה סבור שהעובדה שהוא מחפש קצת רווחה, תשמח את שכנו הטוב שמעון, אך טעה לחשוב. קצת לפני שהותקן גג הרעפים, הגיעו הפקחים ששלח שמעון, והללו הגישו דו"ח ואחר כך צווי הריסה ואחר כך משפט.

"אני לא אשתוק לו" כעס ראובן, ודיווח לעירייה כי בחצרו של שמעון ישנה דירה שלמה בת 50 מ"ר, כבר 20 שנה, שנבנתה ללא רשיון. במחלקת הנדסה בדקו את הנתונים והוציאו שומת ארנונה דשנה לשמעון, עם הוראה חד-משמעית להרוס או להתחיל לחפש רשיונות.

הגיהנום והרדיפות היו דו-צדדיים ולא פסקו. לאחר בדיקה עם הרשות המקומית, העליתי ממצא חיובי. "אם הסכסוך יסתיים בכי טוב" אמר לי פקיד בכיר "נעשה הכל כדי לאשר את המבנים ולהביא שלום לשכונה ולשכנים ולכל עם ישראל".

לאחר מאמצים מרובים הושבתי סביב שולחן אחד את שני הניצים, אשר הסכימו שאהיה בורר ובפי הבשורה הטובה. "חבר'ה, עושים הפסקת-אש, ואני דואג שצווי הריסה והקנסות וכל הכאב-ראש ייעלמו מן הנוף, תתפייסו, תבקשו סליחה איש מרעהו והודו לה' כי לעולם חסדו". עשיתי את השטות של חיי.

ראובן וגם שמעון, כל אחד לשיטתו סבור היה שאני מהמחנה שלו, וכמגשר בעל סמכות ומעמד, אפסוק לטובתו, והשני ייאלץ להיכנע.

כמה נאיבי הייתי.

אחרי שתיים או שלוש דקות התפזרה הישיבה וקניתי לי שני אויבים, אשר במשך שנים רבות, כשהם רואים אותי, הם עושים "אחורה פנה". כל אחד מהם מרגיש שבגדתי באמונו, שלא הייתי קשוב לצרכיו, שלא הייתי מפוכח לגבי האמת שהוא אווז בה.

בשורה התחתונה, מדובר בסיכסוך בן 25 שנים. הנער בן ה- 15 הוא כבר אב למשפחה ברוכה, ראובן חיתן את ילדיו, וגם שמעון. הם סבים להרבה נכדים, כן ירבו. שערותיהם הלבנים גוים שחוח, מחסן המריבה של ראובן ניצב על עומדו, דירת החריגה של שמעון ניצבת אף היא, בתי המשפט חוגגים, עורכי הדין התעשרו, הם מתפללים עד היום הזה באותו בית כנסת, וכאשר יוצא שהם יושבים זה מול זה, הם רואים אוויר. ראובן עבר שני צינטורים, לשמעון יש בעיה חריפה עם

הלכה שיבועית

ע"פ פסקיו של מרן הגר"ע יוסף זצ"ל

ונתנים להם כמו שרגילים בכל יום ולילה.

קטן בן ט' שנים

קטן בן תשע שנים ויום אחד מתענה ביום הכפורים תענית שעות, דהיינו שאם היה רגיל לאכול בשעה שמונה בבוקר, מאכילים אותו בשעה תשע או עשר. הכל לפי כח הבן. ואם התעורר בלילה ומבקש לשתות, יש להקל להשקותו.

קטן בן י"א י"ב שנה

פסק השו"ע (סי' תרטז סעי' ב) "קטן שהשלים י"א שנה שלמות בין זכר בין נקבה, מתענים ומשלימים מדברי סופרים כדי לחנוך במצוות". בזמנינו שירדה חולשה לעולם, ולא מסוגלים להתענות יום שלם כראוי, לא ישלימו התענית, ואף למי שנהג כן בבית אבותיו אין לו להשלים התענית אלא יתענו עד חצות היום.

בקשת מחילה מקטן

המבקש מחילה מקטן אין מחול לו דקטנים לאו בני מחילה נינהו, ומ"מ יבקש ממנו מפני המנהג ולכשיגדל הקטן יבקש ממנו שוברה. וי"א דמועיל מחילת קטן היכא שפייסו ונתרצה.

התרת נדרים בערב יום כיפור

קטנים אף שהגיעו לעונת נדרים [דהיינו קטן בן י"ב שנה, וקטנה בת י"א שנה] לא נהגו לעשות להם התרת נדרים בערב יום כיפור. והטעם כדי שלא להרגילם לזלזל בענייני נדרים.

מסירת מודעה

קטן שהגיע לעונת נדרים רשאי "למסור מודעה" לבטל הנדרים שידור אח"כ. ומועילה מסירת מודעה זו דוקא לנדרים שידור בעודו קטן, ולא לנדרים שידור לאחר שיגדל.

תענית לקטנים

קטן פחות מגיל תשע אינו מתענה כלל ביום הכפורים, ואפילו תענית שעות. ואף אם הוא רוצה להתענות מוחים בידו ומאכילים אותו. ואפילו בליל יום כיפור אין לענותם, ואם ירצו לאכול או לשתות

לרכישת הספר ידי כהן הלכות קמ"ן 052-764-4642

החיוך השיבועי

הרגע הזה שאתה מרים את היד להכות בסלח לנו, נזכר ששבת ומתחיל לסדר את החליפה בתנועות אוניולות.

הדרשנים נוהגים לסגור את עניינם משום 'לא תפרוש מן הציבור'

למכון הפתולוגי בארץ העמים הגיעו 2 גופות נפטרים עם חיוך על הפנים. לשאלת הפתולוג למה הם מחייכים נענה אחד זכה בלוטו ומת במקום והשני מת ממכת ברק. שאלו: הראשון מובן עם חיוך אבל למה השני עם חיוך? תשובה: הוא חשב שמצלמים אותו.

הם אם תעלה לאוטובוס באמצע הלילה השמש תהיה בצד שלך.

בא לי פעם אחת להתעורר בסיום החלום ולא בשיא המתח.

פעם סיפר לי מישהו שהוא הכיר מישהו שהצליח לכוון לעצמו את המזגן באוטובוס בניסיון הראשון.

חבל שלא עושים את התנורים מהחומר שעושים את תחנות האוטובוס זה היה מקצר את הבישול בחצי זמן.

שאלות ותשובות

הרב דוד טהרני שליט"א

שדרו של הלולב יוצא מן ההדס והערבה טפח או יותר. וכ"כ השו"ע (או"ח סי' תרנ"ב) בזה"ל: אין להם שיעור למעלה ויש מי שאומר שאפילו הוסיף באורך ההדס והערבה כמה צריך שיצא שדרו של לולב למעלה מהם טפח. וכ"כ הלבוש (שם ס"א). וכ"כ בשו"ע הגר"ז (שם ס"ב). וכ"כ בספר ערך השלחן (טייב, או"ח סימן תר"נ אות א). וכ"כ בספר דברי מנחם (סימן תר"נ הגב"י אות א). וכ"כ הגאון רבי יהודה שמואל אשכנזי בסידורו בית השואבה (אות ד), וכ"כ בספר ביכורי יעקב (סימן תרנ אות ד), וכ"כ בכה"ח (שם אות ט). וכ"כ מופה"ד בחזון עובדיה (סוכות עמוד שנט). וכ"כ באור לציון (ח"ד עמ' קצח ועמ' רכב). ובשו"ת דברי דוד (ח"א או"ח סי' מב) הארכתי.

ולכן לכתחילה יקח אדם לולב ששדרתו ארוכה 50 ס"מ או 60 ס"מ לפחות. כך שגם אם ההדסים או הערבות יהיו ארוכים, יהיה טפח בשדרת הלולב מעל ההדסים והערבות. ואם שדרת הלולב שלו אורכו 40 ס"מ ולא יותר, יש לקצר את ההדסים והערבות מלמטה, כך שיהיה טפח מהשדרה של הלולב גבוה מעל ההדסים והערבות. ומצוה לפרסם דבר זה בין המון העם הטועים בזה מחוסר ידיעה.

שאלות ניתן להשאיר במס' 421-578-333 שלווחה 2

יש לי לולב שאורכו 70 ס"מ, 45 ס"מ השדרה והשאר זה העלים היוצאים מהשדרה, והערבות וההדסים שקניתי גובהם 45 ס"מ, האם אני יכול לאגוד אותם יחד ולצאת בהם יד"ח נטילת לולב בחג הסוכות.

הגמ' (סוכה לב:) אומרת: אמר רב יהודה אמר שמואל שיעור הדס וערבה שלשה ולולב ארבעה כדי שיהא לולב יוצא מן ההדס טפח, ורבי פרנך אמר רבי יוחנן שדרו של לולב צריך שיצא מן ההדס טפח. וכתב הר"ן (פ"ג דסוכה) דמסתברא דאפילו הוסיף באורך ההדס והערבה אפילו כמה, צריך שיצא שדרו של לולב למעלה מהם טפח, וכ"כ בארחות חיים (הלכות לולב סוף אות ה) בשם רבינו יצחק אבן גיאת (ח"א עמוד צו), וכ"כ הכל בו (סימן עא), וכ"כ הריטב"א (סוכה לב:). וכ"כ רבינו המאירי (סוכה לא). וז"ל: ואם היה שיעור ההדס והערבה מרובה כמה, מ"מ צריך שיהא הלולב יוצא עליהם טפח שהרי אין ראוי לנענוע אלא מה שהוא יוצא מן הלולב למעלה מן ההדס והערבה וצריך שיהא מתחלת היוצא עד שדרו של לולב טפח, עכ"ל. וכן משמע מדברי שבלי הלקט (סימן שנח) וצדה לדרך (מאמר ד שאם אגד הלולב צריך שיהיה כללו פ"ז). וכן כתב רבינו הרמב"ם (בפ"ז מה' לולב ה"ח)

אחת שיאלתי

מאוצרותיו של הרה"ג יצחק זילברשטיין

לקוח מתוך סדרת הספרים "אחת שאלתי" מאת המחבר הרב ארז חזני

"אני השעיר לעזאזל"

זקניך ויאמרו לך. (דברים ל"ב, ז'). זקניך - אלו החכמים (דש"י)

נכר היה שהתלמיד התקשה להשיב על השאלה. הבחנתי בדמעות שנקוו בעיניו, ואז הוא השפיל מבטו ואמר: "כשהרב ספר על שני שעירי יום הכיפורים הנראים כתאומים זהים, חשבתי לעצמי, שאני ואחי התאום דומים כל כך לשני השעירים הללו; אף על פי ששנינו נראים זהים, מבחינת האישיות אני שונים כל כך... אחי הוא בבחינת השעיר לה' - הוא ברוך בשרונות, חביב ואהוב, מוצא חן בעיני הכל... ואילו אני זה אקל ודחוי, כשעיר לעזאזל..."

לחצתי בחרס את ידי התלמיד ומתוך חמלה ורחמים אמרתי לו: "יקירי, אני מבין מאוד ללבך ומזדהה עם כאבך. אבל עליך לזכר דבר אחד - גם אם

נראה לך שהנך דומה לשעיר לעזאזל, דע לך שקיים הבדל עצום ביניכם; על השעיר נגזר על פי הגורל להיות שעיר המשתלח, הוא לעולם לא יוכל לשנות את יעדו, כי כך קבעה ההשגחה העליונה על פי הגורל - על אחד הכרע להיות השעיר לה', ועל השני נחרץ להיות השעיר לעזאזל!

עליך, לעמת זאת, אף אחד לא הטיל "גורל" לא נגזר עליך להיות תלמיד לא-יאלח... עם רצון אמיתי, ועם תפלה ותחנון לה'! יתברך, תוכל לשנות הכל! תוכל לנצל את הכשרונות שנטע בך

היו פורחות באויר, צינוריו היו גרועים, שעורו בית כמעט אף פעם לא עשה... מובן מאלי שראשון זכה תמיד למחמאות וליחס לבבי מאת כל סובביו, ואילו השני היה רגיל לספג קיתונות של הערות ומלות בקרת... מספר ימים לפני יום הכיפורים, למדתי בכתה אודות עבודת הכהן בבית המקדש ביום הקדוש. בין השאר ספרתי להם על שני שעירי העזים שהיו מביאים

הבנאי, לעלות לפסגות ולהגיע להשיגם נכבדים... ממשיך המלמד ומספר: מאז אותה התרחשות חלפו כבר כשלושים שנה. והנה, לאחריה הזמנתי לחתנת בת אחותי, שנערכה באולם שמחות בצפון הארץ. כל הנוכחים המתונו לראש הישיבה של החתן, שאמור היה לסדר חפה וקדוש. ספר לי כי מדבר בתלמיד חכם מפלג, שבגיל צעיר יחסית זכה להקים ישיבה קדושה לתפארת, ולהעמיד בה תלמידי חכמים מצוינים.

ראש הישיבה נכנס לאולם, ובדרכו לחפה נפל מבטו עלי. למרבה הפלא הוא פסע לעברי, נצב למולי ושאל: "כבודי מזהה אותי...?" הסתכלתי היטב בכניו ולא הצלחתי לזהות.

ואז הוא המשיך: "אני השעיר לעזאזל..." בעיני שנינו נקוו דמעות. "דע לך" אמר לי ראש הישיבה בהתרגשות, "מלומדי המרכזים בהפסקה לפני שלוש שנה, מילוא אותי כל חיי."

שאבתי מהן עידוד ונחמה זה רב, עד שאני יום שאני לא נכרך בדבריך, עלינו לא הפילו שום גורל, תמיד נתן להשתנות..."

את הספור המפעים שלפנינו סח אחד מחשובי המנככים בדורנו: באחת השנים למדו בכתה בה למדתי אחים תאומים. כלפי חוץ הם נראו זהים ממש ורבים טעו בזהותם, אבל במהותם הם היו שונים לחלוטין; האחד היה כשרוני, חרוץ ונשון, אהוב על מוריו, אהוד על חבריו. תמיד נכרו על פניו שמחה וספוק. הודות לשאיפותיו ולהשקעתו המרבה בלמודים היו צינוריו במבוכים גבוהים מאוד, לשביעות רצונם של הוריו ומלמדיו.

התנהגותו של התאום השני, לעמת זאת, הייתה ההפך הגמור - הוא התנהל בעצלות, בשעת השעור בכתה הוא לא היה מרכז, מחשבתי

ביום הכיפורים - שניהם היו שוים במראיהם ובגבבם, וכדי לברר איזה מהם הוא לה' ואיזה לעזאזל, היו מפילים עליהם גורל - השעיר שעלה עליו הגורל לה', נעשה חסאת, והשני שעלה עליו הגורל לעזאזל הוא "השעיר המשתלח", שמשלחים למדבר, והמשלחו דוחפו מראש ההר לאחוריו, והוא מתגלגל ויורד ונעשה אבריים אבריים...

פתאום נשמע קול בחלל הכתה: "אני השעיר לעזאזל!" לא קשה לבחש מי היה התלמיד שהמשיפט נפלט מפיו - היה זה התאום הנחשלו... הוא לא אמר זאת בהלצה, נכר היה על פניו שדבריו נבעו ממקום עמוק בפשו... באותו רגע החלטתי להתעלם מהענין, העמיתי פנים כאלו לא שמעתי כלום והמשכתי בשעור. אבל כשהסתגם השעור והתחילה ההפסקה, פניתי אל אותו תלמיד ובהשתיי לטיל עמו בצד התלמוד-תורה. הנחתי את ידי על שכםו וצעדנו יחד בנחמה. בתחלה שוחחתי עמו על דא ועל הא, ולאחר מכן שאלתי: "נדמה לי שאמרת משהו בשעור האחרון אודות השעיר לעזאזל... אולי תסביר לי את פשר דבריך?"

סדר מוסר

שלא הספיד על גדלותו במוסר. ואז קם שוב והספיד על גדלותו ביראת שמים. ללמדנו על גדלותו של הסבא מקלם בתורה, וברא"ש.

ואותו סבא מקלם קבע ואמר: מי שאינו מקבל ע"ע ביום הכיפורים ללמוד מוסר, אין יום הכיפורים מכפר לו על עונותיו. משפט כה נוקב אינו מליצה גרידא. אלא היא משקפת את המציאות האמיתית בעין של תורה, שאין

לצפות לשנוני בלא לימוד "מוסר", וכבר קדם לזה רבי ישראל מסלנט זצ"ל (באגרת יד'): "התהפכות מרע לטוב בלי מוסר היא כמו בקשת הראיה בלי עין ושמיעה בלי אוזן" מבהיל!!!

והיינו שהעולם חושב שכל אחד יכול לדעת כיצד מתגברים על היצה"ר, אך הדבר דומה למי שיטען שלבנות בנין אין זו בעיה... אך באמת מי שאינו מהנדס המתמחה בחכמת ההנדסה אינו יכול להעמיד בנין שלא ימוט. כך היצה"ר זה מציאות. ובלי ללמוד את הנוסחה כיצד להתגבר עליו, לא נוכל לו!!!

וכן מספר הגה"צ רבי אורי וייסבלום שליט"א משגיח ישיבת נחלת הלויים שנכנס פעם קמיה מרן הגרא"מ שן צוק"ל ותון כדי הדברים נשאל ע"י מרן אודות מצד לימוד המוסר בישיבה אחת והשיב לו המשגיח שליט"א שבישיבה א' לומדים מוסר רק שלוש פעמים בשבוע. מרן נזעק ואמר: " בודו זה מי שאינו לומד מוסר אין בו לחלוותי של יראת שמיים" (סברי מרנן עמ' תפג).

המשגיח הגה"צ רבי דב יפה זצ"ל אמר: כי הרבה בחורים לא מרגישים צורך בלימוד המוסר. ורואים הם בעצמם שגם בלי לימוד המוסר הם מתקדמים ומתעלים בתורה בתפילה וכו' אך המציאות מראה שלדאבוננו רואים תופעה מצטערת שישנם לא מעטים שלאחר נישואיהם יש להם ירידה ברוחניות, למרות שהם זכו לשאת נשים חשובות שאוהבות תורה. אך יתכן והסיבה לכך היא שבחורותם הם לא למדו מוסר כפי הצורך, אך היו מושפעים לטובה מהבחורים הטובים שהיו מסביבם במסגרת הישיבה, אך לאחר שעזבו את הישיבה ונותרו ללא האווירה והמסגרת, התברר שהם לא רכשו קניינים עצמיים מספיקים שיוניעו אותם בכוחות עצמם ללא תמיכת הסיבה. ואפשר להמשיך בחורים אלו לקרונות רכבת, שכל זמן שהיו מחוברים לקטר הם נסעו מכוחו, אך לאחר שהקרונות ניתקו מהקטר אין יותר מה שיגרור אותם, ואם אט אט מפסיקים לנסוע.

וכן היה אומר הגר"ש פינקוס זצ"ל: אחד מגדולי בעלי המוסר היה הסבא מקלם זצ"ל. אך לא רק ב"מוסר" היה "גדול" אלא גם גדול בתורה היה, (וכדי להמחיש לעצמנו מעט מגדולתו נספר שכאשר הוא נכטר מן העולם עמד ההוא ספדנא והספידו יותר מג' שעות רק על גדלותו ב"תורה" ואיך שהוא ידע שני סדרים מילה במילה עם רש"י וכו' וכו' וכשסיים העירו לו

קול תודה

עלון החתונות החדשי בעיניי השבוע והחודאה לבורא עולם

גיליון מס' 110 | תשרי התשפ"ד

נא לשמור על קדושת הליין

לפתע נשמעה קריאת אנחה מבהילה מהסלון: "אוי, אוי!" - זעק ר' אליהו. נזעקו כל בני המשפחה לסלון להבין את פשר הנזעקה. "מה קרה סבא?" הם תמנהו.

ענה להם הצדיק כשדמעות בעיניו: "הנה בת זו אמרה תודה לא מחמת שהיא מרגישה הכרת הטוב, אלא מחמת שאמרה אמרה לה לומר."

חשבתי לעצמי: "...וכשאיני אומר 'מודים' בתפילה... האם אני מרגיש באמת הודאה לבורא עולם או שמא אני אומר כי כתוב בסדור שצריך לומר כאן 'מודים!'?"

צדיקים מודים לה'

רבי אליהו לאפיאן זצ"ל מספר על רבי אליהו לאפיאן זצ"ל שיום אחד באה נכדתו לבקר בבית הסבא והסבא ביקר עם אמה. הסבא, פדרקס של סבתות, נתנה לנכדתה סכריה. אמרה האם לבתה: אמרי תודה לסבא! סננה הנכדה מבין שפתייה: "תודה, סבא".

"תמליכוני עליכם" - בהודיה

קבלת מלכות שמים, שהיא במרכז עבודת חודש זה, כוללת קבלת רצון ה' הכתוב בתורה וגם לקבל את רצונו ונהגתו איתנו בחיינו האישיים. קבלת מלכות אינה רק לציית ולכבד, אלא כמו שכתב הגר"א (משלי כ"ז, כ"ז), שקבלת מלכותו של הקב"ה היא הבחירה מרצון במלך, שאנחנו מעונינים שהוא יטפל וידאג לכל צרכינו וצרכי האומה, כפי שאומרים בתפלת "נשמת": "ומבלעדיך אין לנו מלך גואל ומשיע פודה ומציל ומפרנס ומרחם בכל עת צרה וצוקה, אין לנו מלך אלא אתה".

משימתנו היא להכיר, שבורא העולם הוא טוב וכל מגמתו היא רק להיטיב לנו, עד שנקבל על עצמנו כל מה שהוא קובע בשבילנו מתוך אהבה ושמחה.

הכרה זו בטוב השי"ת היא תולדת הכרת האדם בחסד ה' בבריאה. נמצא שביסוד עבודת ימים אלו הוא ההתבוננות בחסדים הרבים שאנחנו מקבלים ממנו ית', עד שנחוש בטובו ונשמח במלכותו.

לפי האמור מבואר, שבהקדמה לסדר המלכיות שבמוסף של ראש השנה אומרים: "ואנחנו כורעים ומשתחוים ומודים..." שכן ההודיה על חסדיו היא היסוד של קבלת מלכות שמים.

הרב אביגדור מילר זצ"ל ("רננו צדיקים") הוסיף והזהיר בענין זה: "החובה להודות לה' היא החובה שיש עליה את הדרושה הגדולה ביותר מכל החובות, והחטא של כפיות טובה הוא חטא הגדול מכולם".

וכן מבואר במדרש "משנת רבי אליעזר": "לא נטרד אדם הראשון מגן עדן אלא על כפיית הטובה... אך אבותינו לא כעס עליהן הקב"ה במדבר אלא על כפיית טובה... וכשהיו אבותינו בארץ לא היו רוב חטאתיהן אלא כפיית הטובה... וכן הקב"ה אמר להן לישראל 'אנכי ה' אלוקיך' מה תלמוד לומר 'אשר הוצאתיך אמר להן, הזהרו שלא תכפו טובה, שכפוי טובה אינו יכול לקבל מלכות שמים'".

אם נתחזק להיות מכירי טובה, מידה זו תביאנו לידי קיום כל המצוות. שהרי מי מצוה אותנו בהן? הלא הוא אבינו מלכנו הטוב והמטיב לנו שאוהב אותנו מאוד, והיאך לא נמלא את משאלותיו!?

שואלים הודיה

כל צרכינו. משקפיים אלו הופכים את כל החיים לנעימים ושמחים יותר.

ה"חפץ חיים" כותב כנספח לספרו "שמירת הלשון" (ח"ב חתימת הספר פ"ב): "להכיר רב טוב הבורא אליו בהתמדת טובותיו מיום היותו על הארץ... יראה להתבונן בכל זה על כל פנים פעם אחת ביום, וכי בשביל ש(מצות אהבת ה') היא מצוה תדירה שאינה תלויה בזמן, תהיה נגרעת שלא יראו לקיים אותה על כל פנים פעם אחת ביום!?"

שאלה מהי דקת הודיה? תשובה

דקה של הודיה, היא דקה אחת (לפחות) בה האדם עוצר את מרוץ חייו, מתבונן וחושב אלו דברים טובים נתן לו ה' יתברך ומודה לו ית' עליהם.

הודיה לה' היא מבט שונה על החיים, הסתכלות על העולם תוך שימת לב לחסד השי"ת ולאהבתו אלינו שמאחורי הכל. הודיה לה', היא כמו הרקבת משקפיים, שדרכם רואים עד כמה הקב"ה חישב חישובים אין סופיים להנעים את חיינו ולסדר את

מה רבו מעשיך

הידיים

אם תבחן את מבנה היד שלך, תראה שהיא מכילה מספר רב של עצמות המחוברות זו לזו בצורה מתחכמת. העצמות מסוגלות לנוע ללא חיכוך הודות לשימון מיוחד במפרקים. כל עצם נעה בתוך שקע המעניק לה חופש תנועה וכיוונים מסוימים, תוך הגבלת תנועה

באחרים. חלקם נעים למעלה ולמטה, חלקם זזים הצידה, ואחרים מסתובבים. כל מפרק מתוכנן במדויק לזוז או לא לזוז בהתאם לצרכים הרבים שלך.

תסתכל על הידיים שלך והרגש איזו מתנה אדירה זו להיות מסוגל להזיז אותן ולתמרן אותן. כל כך הרבה דברים צריכים לעבוד בצורה מושלמת כדי שהיד שלך תושט, תתקפל, תזוז - עד שזה נס בכל פעם שאתה עושה זאת. ידך מכריזה: "ה', מי כמוך! אך אחד מלבדך, ה', לא יכול היה לעשות נס כזה!" למד את הידיים שלך והערך אותן מדי פעם. בזאת תזכה לעשות לה' נחת רוח, בתמורה למתנה יוצאת דופן זו.

להנצחות
או הקדשות:
055-
6789852

דבורה
בת רחל
לרפואה שלמה

רם בן ברכה
לכל הישועות

אריה לייב
בן שרה
לכל הישועות

מרדכי בן דינה
ודניאל בן דינה
לזיווג הגון

דינה בת בתיה
לפרנסה והצלחה

ישראל משה
בן חיה זיסה
לרפואה שלמה

סיפורים של הודיה

סיפורי ישועות בזכות התודה מתוך הקו "קול תודה"

מתנת ההודיה

הדלת נפתחת. שבי, ילדת קסם נכנסת ושואלת: 'אבא, חוזרים הביתה?'

חצר בית החולים

שבי ואמא מתארגנות לשהייה במחלקת ילדים, ואני יוצא לנשום אויר, ולעשות סדר במחשבות ובדאגות שמאיימות להציף אותי.

או אז, בחסדי ה' עמי, אני נזכר במתנה גדולה. מתנה שאני רוצה גם להעניק לכם, קוראים יקרים - מתנת התודה!

אני מוציא מכיסי דף ועט ומתחיל להודות, אבל לא רק להודות, אלא גם לרשום תודות!

כה חביבה עליי כתיבת התודות, וגם שמעתי כי יש בכך עניין מיוחד, כי רישום התודות מעצים את ההודיה.

וכך אני יושב ומודה על השעות האחרונות: תודה שהילדה רגועה, תודה שקיבלו אותנו מהר במיון, שהילדים מסודרים אצל השכנים ועוד ועוד. ואז אני מתחיל להודות גם על העתיד: תודה ששבי בריאה ושלמה, תודה שכל המדדים תקינים וכו'...

אני חש איך שהאמונה מתחזקת בתוכי ואני נרגע.

בלילה, כשהילדה נרדמת, אנחנו ממשיכים לרשום תודות, וגם למחרת, כששוב הבדיקות לא תקינות, אנחנו רגועים ומודים, וככל שהתחזיות הלכו והחמירו - הלכנו והתחזקנו!

ואחרי כמעט שבוע, בוקר אחד בלי הודעה מוקדמת, אך עם הרבה הודיה מוקדמת, הבדיקות 100 אחוז תקינות!

כך בחסדי ה' ברגע קטון אנחנו משוחררים מבית החולים, ואני מביט בדף המקופל ומתרגש לראות כי כל ההודיות שרשמתי על העתיד - התקיימו.

מרפאה

הרופא משרבט את חתימתו על ההפניה ואני חש כי חולשה מציפה אותי. עכשיו? בית חולים?!

קולו של הרופא מהדהד באוזניי, חום גבוה ומתמשך, הבדיקה לא תקינה - סע מיד למיון, הילדה חייבת בדיקות מקיפות.

ברכיי כושלות ואני יוצא מדלת המרפאה, מעדיף להזמין מזנית כדי למנוע עוד אי-נוחות לילדה, וכך אני יושב עם שבי המתוקה שמביטה בי בעיניים גדולות ושואלת: 'אבא, בבית חולים יש גם ילדים?' היא מתפלאת, ואני מנסה לחייך אליה, מבטיח כי נחזור הביתה במהרה, אך מהר עוצר את עצמי, מי יודע מתי נשוב?

מיון ילדים

פניו של הרופא התורן חמורות, כשהוא מסביר לי את תוצאות הבדיקות המקיפות שביצעו לשבי. אני שמח שהילדה יושבת עם אמא שלה מחוץ לחדר ואזניהן אינן שומעות את הדיאגנוזה הקשה.

מחלה, לילדה כל כך קטנה.

הרופא ממשיך ומסביר כי אחרי זמן כה רב עם חום ותוצאות בדיקות לא תקינות, על הילדה להשאר במעקב להמשך בדיקה ואישור הדיאגנוזה הרפואית.

מילת הקסם

הודיתי לא יותר ממספר שניות. לפתע - פלא פלאים! העין שקטה. לא דמעה, לא כאבה ולא דאבה. כאילו מאוס לא קרה!

המשכתי את עבודתי, וזכרתי יפה להודות גם מתוך שמחה על הישועה.

עוד אוסיף ואספר חיזוק קטנטן אך חשוב: לא פעם יוצא לי, בעוונותיי, לקבל מכה פה ומכה שם. פעם ביד, פעם ברגל, פעם מהמשקוף, פעם מהמקרר, למי זה לא קורה??

תכף ומיד אני נזכר, שעלי להודות! אני אומר: 'אוי, אבא, תודה! אבא, זה ממך ובטוח לטובה! זה מאוד כואב לי, אבל תודה... וכמובן, ששוב מילת הקסמים פועלת את פעולתה, מרפאת את הגוף ואת הנפש. אני ממליץ לכם בחום: הכניסו את התודה לתוך חייכם. הודו על כל דבר שקורה לכם, אתם תראו ותחווי ישועות קטנות וגדולות, והשמחה תלווה אותכם תדיר. בהצלחה!

יום אחד, במהלך עבודתי, חדר גוף זר לתוך עיני. העין החלה לכאוב, לדמוע, להציק, ובקיצור - להפריע למהלך תקין של העבודה.

יצאתי בחופזה לברזיה כדי לטטוף את העין. ניסיתי עוד כמה עצות מחבריי לצוות, אך מאום לא עזר. חזרתי לחדר מבולבל, בלי יישוב הדעת, עם כאב ודמעה, חוסר אונים מוחלט.

לפתע נזכרתי במילת הקסם: תודה. **אמור תודה וה' יעשה את העבודה!** (כך שמעתי פעם מחבר).

תכף ומיד החילותי לומר תודה: תודה ה' שכואבת לי העין, תודה שהיא דומעת, תודה שאין לי אפשרות כעת ללכת לרופא ולא לשום מקום, תודה ושוב תודה... אין לי שום ספק שהכל נעשה בשבילי ולטובתי.

ארגון "לעולם אודך" מאחל לכל קוראי "קול תודה", לכל התורמים ולכל בית ישראל

שנה טובה ומתוקה
שנת גאולה, מלאה בשבח, הלל והודיה לה'

לראות ישועות! מודים לה' לפחות דקה ביום, מוסרים שם לישועה ומקבלים שם לתפילה. לגברים: 055.6708883 | לנשים: 077.3137119 | שלוחה 1 | לקבלת העלון באנגלית: KolToday@gmail.com

ארגון "לעולם אודך" 055-6789852 | KT6171190@gmail.com | טלמסר חידע ותא-קולי לגברים: 077-2519672 | לנשים: 077-3137119

עלון שבועי על
פרשת השבוע.
ועוד נושאים.

העלון נכתב
לעילוי נשמת סבינו
מורינו הרב ששון
הכהן ב"ר ישעיהו
ומרת מרים זצ"ל

תענוג השבוע

מצודף המוסף האהוב: "תענוג לילדים בפרשה" בעמוד 4

שבת קודש פרשת: **האזינו. שבת תשובה** ח' תשרי ה'תשפ"ד

ירא השם ואוהבו שמרה יש
נרדף על ידי כל מיני: "ישיוזו
בלי יושבי עֵר ונְגִילֹת שֹׁתֵי עֵכָר". וזה

סוד: **לבושי עֵקָה**. לבוש הוא המקיף על
האדם, ולא פנימיות האדם. הרבה רקובים
מבפנים... ולבושים בגדי כבוד מבחוץ.

ולחיפך... וזה: **לבושי עֵקָה**. ראשי תיבות:

שנאה **ק**נאה. כל ה**ש**נאה וה**ק**נאה של האויבים
שלי, זה רק על לבושי, על המקיפים הנדמים להם
שהם שלי. שהם מה שאני. אבל זה רק לבושים
היצוניים שהם מדמים לעצמם שזה מה שאני
באמת. כי החיצוניות מטעה מאוד. כמו שהעולם
אומר: *העני ירוק ירוק יורק...* וכמו

שמתוב בעשרת הדיברות: **וְלֹא תִזְמַד אֶת
רַעְךָ וְלֹא תִתְאַוֶּה בֵּית רַעְךָ שִׂדְהוּ
וְעַבְדוֹ וְאִמֹתוֹ עֹזְרוּ וְזָמְרוּ וְכָל אֲשֶׁר**

לְרַעְךָ. בהתחלה יש פירוש של דברים שאדם
חומד ואז נאמר בכללות: **וְכָל אֲשֶׁר לְרַעְךָ**
??? את השדה והאשה והחמור והרכוש של
חבירך אתה רואה וחומד, אבל בתנאי שתחמוד גם

וְכָל אֲשֶׁר לְרַעְךָ כל מה שיש לו את כל
החבילות שלו גם מה שאתה לא יודע מה שהוא
עובר. אתה רואה וחומד רק את החיצוניות את
הלבושים של החבר, ונראה לך *הכסף הכסף*

והכסף. אבל בפנימיות, בחיים האישיים, אינך
יודע בכלל מה הוא עובר. ולא היית רוצה להחליף
איתו... "ואהי להם למושל" ואהי גימטריא:
22. מרמז על כ"ב מוצאות הפה. אותיות הדיבור.

תענוג אענייני דיואא : הסתה נגד תורה ויהדות!

לכל מי שכואב ודואב על הני רשעי ופריצי ישראל
שמסיתים יום ולילה נגד כל דבר שבקדושה ומדברים על
ה' ועל משיחו אלו תלמידי חכמים. ומשניאים את היהדות
על העם שבשדות. וכמובן תפקידם הראשי הוא להיות
"שופרם ודוברים" של ארגוני הטרור ביהודה שומרון ועזה.
להצדיק ולייפות את הפעולות שלהם נגד היהודים. ולחפש
תמיד רק רע על העם היהודי. ממש הסתה שלא מביישת
את העיתון ה'פראבדה' הקומוניסטי שהיה היחיד בברית
המועצות ששטף את המוח למליוני אזרחים ויכל למכור
להם תותים ולוקשים כמו התקשורת של צפון קוריאאה...
ורבים מאיתנו עומדים ורותחים ולא יכולים להבין כיצד
אנשים שקוראים לעצמם יהודים או אפילו אזרחי מדינת
ישראל... פועלים כל הזמן להרס אותה מדינה וזריעת פחד
ותבהלה ותרעלה בקרב תושביה, והעיקר לשסות ולסכסך
ציבור בציבור. להלן קצת נחמה ודברי הסבר בנושא:

**** כתוב על הר סיני: "למה נקרא שמו

סיני? שירדה שנאה על ישראל בעולם"

וחשבתי לרמז על *העני ה'יוקדת ע'י*
אנחות הצופס צ'אכא ה'יוקדת ע'י. שלכאורה
אין בזה שום הסבר הגיוני. למה לשנא שנאת
מוזת תהומית אדם אחר. ולצייר אותו כמו

מפלצת, בזמן שאתה יודע שהוא אדם בדיוק
כמוך. והוא לא **חיזר... עב"ם...** ולא **מוטה...**
והם יודעים שהיהודים הם בני אדם כמוהם בדיוק
ואעפ"כ *מציירי אתם כאכאצ'א*

ויציירי מ'אצ'א. וכן גם הערב רב שזנאי
הדת. לחלקם יש אחים חרדים... והם
ממשיכים להסית ולצייר את הדתיים-חרדים
כמפלצות מכוערות ומסוכנות, בו בזמן שהם
יודעים בעצמם שזה לא נכון. בתהילים פרק

ס"ט, פסוק י"ב: "ואתנה לבושי עֵקָה

ואהי להם למושל" ומי שמסתכל בפסוקים
הקודמים ובפסוקים אחריהם, כל הפרק מדבר על

כל מה שהשונאים והמקנאים אומרים על האמת זה לא במציאות אלא רק במשל.

למשל גימטריא: **ס'** (2 האותיות ל') **מ'**, **ש'**.

יוצא: **ס"מ** (שזה כולל כל כוחותיו והיילותיו)

ש'ק. כל המשלים, השנאה, ההסתה, והדוגמאות

והדיבורים שלהם עלינו זה שקד של ה**ס"מ**.

והנה תוך כדי הכתיבה של עניין ה**"קש"** - קנאה

שנאה. ראיתי בהשגחה פרטית סיפור נפלא

שמדבר על פסוק אחר בתהילים.

בצעירותו גר רבי שמחה בונים מפשיסחה זצ"ל בעיר בנדן. חבר קרוב היה לר' שמחה בונים באותה העיר, אברך צעיר שהיה גבאי הממונה על קופת הצדקה לתיקון הספרים שבבית המדרש. יחד עסקו ר' שמחה בונים וחברו בדרכי החסידות.

פעם אחת, הגיע אל העיר חסיד עני, שקיבץ ממון כדי שיוכל להשיא את בתו. נתנו לו שני החברים נדבה מכיסם. אז ציווה ר' בונים לחברו, שילווה לאיש גם מקופת הצדקה שבאחריותו, ויסייע לאורח החשוב בשעת צרתו. גם הבטיח ר' בונים, כי בעוד זמן קצר יחזיר אל הקופה את הסכום ששילקח.

האנשים שהתפללו באותו בית המדרש היו "כח" - *חתי"ס* ו"*פס-האר"י*" גדולים, שאינם יודעים דבר וחצי דבר בתורה. כששמעו כי לקח הגבאי את כסף הצדקה שיועד לתיקון הספרים ונתן אותו לאיזה עובר אורח מחבריו, הרימו קול צעקה... בין מנחה ומעריב ערכו האנשים אסיפה בבית המדרש, כדי לשפוט ולהחליט באיזה קנס יקנסו את האברך הגבאי, כדי שידע את כוחם וגבורתם. שמע ר' שמחה בונים על האספה, ובא אל בית המדרש. מצא את האנשים יושבים סביב השולחן וצועקים ומרעישים בכעס על האברך, כאילו עבר על "**לא תגנב**" שבעשרת הדברות.

עמד ר' שמחה בונים לפני הנאספים ואמר: הרשו לי לטעון לזכותו של האיש החוטא בטרם ייחרץ דינו ותשיתו עליו קנס. ראשית אבקש מכם שתסבירו לי את פירוש הפסוק שבתהלים **תְּלִיתִי כְּשֵׁה אֲבֹד בְּקֶשׁ** (תהילים קיט, קעז). - מה התכוון דוד המלך לומר? הייתכן כי שה יתעה ויאבד בגלל מעט קש? לא ידעו "*פס-האר"י*", בורים אלו, כי שניה את הניקוד שבפסוק, בו נאמר **תְּלִיתִי כְּשֵׁה אֲבֹד** - **בְּקֶשׁ עֲבֹדֶיךָ**, וחשבו כי הפסוק שציטט ר' שמחה בונים נכון הוא. לפיכך, לא ידעו להשיב

על השאלה על אודות השה והקש. אז אמר להם ר' שמחה בונים: "אסביר לכם את הדבר במשל: פעם אחת תקפה מגפה את חיות היער. נאספו החיות אצל האריה, מלך החיות, כדי לפשפש במעשיהם ולברר באיזה חטא חטאו, ומי החוטאים שבגללם באה עליהם צרה זו? "אם נדע מיהו החוטא, נבער אותו מן העולם וכך ישמע האלוהים ותיעצר המגפה" חשבו החיות. ניתנה פקודה מטעם מלך החיות ושריו, כי כל חיה ובהמה שחטאה תבוא לפני המלך והשרים להתוודות על חטאה.

ראשון בא הנמר להתוודות על עוונותיו. "מקרה לא טוב אירע לי", התוודה הנמר. "רעב הייתי, וחיפשתי דבר מה להחיות את נפשי. לפתע נקרה אדם לקראתי. ובכן אני מודה: טרפתי אותו בזעם ואכלתי". התייעצו ביניהם מלך החיות ושריו, ודנו את הנמר לכף זכות: "מסכן היה ורעב, ולא מצא דבר אחר להביא אל פיו, ולכן שפך את דם האדם. והלוא הוא נמר, וכך דרכם של נמרים." כך פסקו ופטרו את הנמר. אחר כך עלה ובא לפניהם הזאב. "חוטא ופושע אני", אמר הזאב. "רעב הייתי, וראיתי פרה אחת רועה בשדה ועגל קטן לצדה. לא יכולתי להתאפק, וטרפתי את האם ובנה ביום אחד". התייעצו מלך החיות ושריו, חשבו מחשבות והחליטו: "הלוא זאב הוא. כך יאה לו לזאב לטרוף בהמות וחיות. פטור הוא מעונש ולא בו האשם".

כך עברו לפניהם עוד חיות רבות ורעות, ואת כולן פטרו מעונש. עד שבא לפניהם שה תמים אחד. כרע השה ברך לפני המלך ושריו וסיפר על עונו: "פעם אחת קור גדול היה בארץ. ריחם עלי אדוני הטוב והכניס אותי אל תוך ביתו. בלילה רעב מאוד הייתי ולא מצאתי מה להביא אל פי. עד שמצאתי מעט קש שהניח אדוני הטוב בתוך אחת ממגפיו, כדי לרפד את המגף. את המעט הזה אכלתי והחייתי את נפשי. ועכשיו אודה - כאשר קם אדוני משנתו בבוקר, לא מצא קש במגפו".

כששמעו החיות את וידויו של השה, נזעקו וצעקו בכעס: "פושע! בגלל פשעך הנורא באה עלינו זאת הצרה!" וכלי שהיות התנפלו החיות בחמת זעם על השה וטרפו אותו. "עכשיו יודעים אתם", אמר ר' שמחה בונים "למה התכוון דוד המלך כשאמר **תְּלִיתִי כְּשֵׁה אֲבֹד בְּקֶשׁ** - אני כשה שאיבד את חייו בגלל מעט קש. ואתם - יקריי - כל אחד מכם הרי חטא חטאים גדולים כמו החיות שבמשל... את נגעי עצמכם אינכם רואים, אבל על האברך הזה אתם

תשובה: אצרות קודש, כרך 5 - ג'רל, ט"ו
אלול, תש"ע.

שלום וברכה!

**במענה על מכתבו מיו"ד אלול, בו כותב
על אופן לימודו עד עתה וקיום המצות
שלו, והחששות שיש לו בעסק לימוד
תורת החסידות.**

והנה אין לחשוש כלל וכלל כי אין זה לימוד תורת הקבלה אלא לימוד תורת החסידות אף שלפעמים נזכרים ענינים מתורת הקבלה, אבל הביאור שלהם ע"פ תורת החסידות שולל מקום לחששות האמורות במכתבו, והי' מהמוכרח שילמוד את הקונטרס עץ החיים וקונטרס ומעין מכ"ק אדמו"ר מוהרש"ב והמבוא לקונטרס עץ החיים מכ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע, אשר אז יראה עד כמה החששות שלו אין להם כל יסוד, ואינו אלא עצת היצר למנוע ממנו ידיעה בחלק גדול מתוה"ק אשר דוקא דורנו זה דעקבתא דמשיחא זכה שיתגלה חלק זה לרבים, ואם בהשגחה פרטית זכה גם הוא שיוודע לו אודות זה צריך לתפוס בהזדמנות זו בכל רמ"ח אבריו וש"ס"ה גידיו מבלי להכנס בשקו"ט עם היצה"ר שלו המעורר אצלו חששות הנ"ל, ואם מעט אור דוחה הרבה חשך הרי עאכו"כ הרבה אור, ואין להקשות מה הי' בדורות הראשונים קודם שנתגלה תורת החסידות, כי קושיא זו דומה להיש מקשים מה הי' בזמן המשנה קודם שהיתה הגמרא ובזמן הגמרא קודם שהיו ספרי הראשונים וכו' והאריכות בזה אך למותר, ויעיין בקונטרס עץ החיים הנ"ל וינעם לו וירווח לו והשי"ת יצליחו להוסיף אומץ בתורת הנגלה ובתורת החסידות גם יחד ובהצלחה.

בברכת כתיבה וחתימה טובה. בשם כ"ק אדמו"ר
מליובאוויטש

**נא הרבו בתפילה עבור אבא לילדים:
שמעון בן מלכה לרפואה שלימה**

נזעקים לשפוט ולקנוס עבור דבר של מה בכך – על שהעז לסייע לאיש עני ומסכן. על מעט קש – שהלווה מעט כסף מקופת תיקון הספרים – אתם מוכנים שיאבד מן העולם!"
"נו, רב אריה-לייב, רב זאב-וולף ורב דוב-בערו!" – כך פנה ר' שמחה בונים אל שלושה מן הנאספים שנקראו כך – "הלוא ידעתם כי אתם עצמכם חוטאים ופושעים בפשעים אלו ואלו." באצבעו הורה עליהם ופירט את חטאיהם. "ועכשיו מה – נלך אל ה'אריה'? הלוא גם ה'דוב' עשה כך וכך! נפיל הכל על הדוב? אבל גם ה'זאב' עשה גם הוא כהנה וכהנה! אלא מה – נפיל את הכול על זה השה הקטן." כשאמר זאת, הצביע ר' שמחה בונים על האברך שעמד מבוהל בפנית
בושה נפלה על פני האנשים. האספה נתפזרה והאברך יצא בשלום.

ולכן לכל השונאים שנאת חנם הן מהערב רב והן מבעלי המחלוקת בתוכינו והן מאומות העולם. נאמר להם דבר אחד: **תתחפרו בקש של עצמכם... ותלכו לאכול קש...**

וחשבתי להוסיף עוד רמז: תעיתי פְּשָׁה אֶבֶד בְּקֶשׁ עֲבָדָךְ פִּי מִצְוֹתֶיךָ לֹא שִׁכַּחְתִּי. למה אני טועה כמו שיה אובד וחסר דעת? למה אני מתבלבל ומתפעל מכל הצלחת הרשעים? מי אני תקוע בְּקֶשׁ, בק'נאה ש'נאה, של הרשעים והערב רב. ולמה כל זאת? מי עֲבָדָךְ. אני מרגיש ומתנהג כמו עבד מושפל ונבזה... אני לא גאה וחזק מספיק ביהדותי המפוארת והחזקה מכל. אני עדיין מתפעל ואחוז בהתלהבות והרגשים מכל מעשי הרשעים. אני עדיין לא חזק בדעתי ש"קודשא בריך הוא אורייתא וישראל כולא חז" (בלשון הזוה"ק אחרי ע"ג, ג' דרגין אינון מתקשרין דא ברא, קב"ה אורייתא וישראל. ובוה"ק וישלח דף ס' איתא שקוב"ה תורה איקרי, ובפ' אמור, דף צ"ג איתא קוב"ה וישראל חד הוא, והבן. ובתוס' חגיגה ג' ע"ב, אמרינן במדרש שלשה מעדיין זה על זה, ישראל שבת והקב"ה, עיי"ש. וכע"ז במכילתא בשלח, א"א לישראל בלא תורה, ובאמונות וריעות לרס"ג מ"ג פ"ז כ' אמונותינו אינה אומה כי אם בתורתה. וכלשונו בצורתו מובא באדיר במרום לרמח"ל, עמוד ס"א.)

לצאת מעבדות לחירות!!!

תענוג לענות:

שאלה: למה צריך ללמוד ספרי חסידות? האם אין אלו ספרי קבלה? והאם לא מספיק כל מה שהיה עד שהתגלתה החסידות?

לקי"י
שמעון קי"י

הדלקת נרות: 18:18
יציאת השבת: 19:08
רבינו תם: 19:51
ע"פ אופק תל אביב
ד' בתשרי התשפ"ד

טוב לחסות בה'

859

יום הניקיון העולמי

האזינו התשפ"ד. ערב יום הכיפורים

"לא היו ימים טובים לישראל כיום הכיפורים" קובעים חז"ל (תענית לא), מפני שיהודי בן אנוש זוכה שבורא עולם מוחק את כל עונותיו, אם רק זוכה להתוודות עליהם ולהשתדל להתחיל להתחלה חדשה. לכן, כותב ה'מאור עיניים' (האזינו ד"ה איתא) לעשות הודוי בשמחה גדולה על הזכות שנתן לנו שהקב"ה יום שכולו אהבה למחוק את כל עוונותינו. כה גדול ונורא יום זה, עד שפסק ה'מטה אפרים' (סי' תרכד' ס"ה) כי במוצאי כיפור, אחר ברכת הלבנה נוהגים לברך איש את רעהו בברכת שנה טובה, ומסביר ה'אלף המגן' כי כעת בסיום היום הקדוש כולנו נקיים מעבירות וברכתנו עושה פירות לכל השנה כצדיק גמור המברך! לכן, כותב רבי אלימלך מליז'ענסק (ליקוטי שושנה) שלא יעשה את הודיו מתוך עצבות, כיוון

שמעורר עליו קטרוג בכך, אלא מתוך ביטחון גדול ברחמי ה' שכעת שמתודה על חטאו ורוצה לעזבו - שהקב"ה מוחל לו. סיפר הרב משה בויאר שליט"א: "שנה אחת, בעיצומו של יום הכיפורים, צעד אל הכותל המערבי הצדיק ר' אריה שכטר זצ"ל על מנת להתפלל את תפילת הנעילה הקדושה והמרוממת. לפתע, בעודו יורד במדרגות, חלף לידו נער צעיר כבן 17 המעשן סיגריה בידו אחת, ושקית שחורה בידו השנייה. "אתה יודע מה יש לי בידך?", פנה לפתע הבחור אל ר' אריה. "יש לי בשקית פיתה עם נקניק וגבינה, ואני הולך כעת אל

הכותל המערבי, בשעת הנעילה של יום הכיפורים על מנת לאכול זאת מול הכותל בכדי להכעיס את בורא עולם (ה"ו)". הבחור אמר זאת בהתרסה והיה בטוח כי הרב יצא מכליו וישיב לו מילים קשות. הרב שכטר חייך אליו ואמר לו: "אני ממש מקנא בך!". הבחור נדהם מדברי הרב, והיה בטוח שהוא יכעס עליו. "במה אתה מקנא בי?", שאל הבחור. "בוא ואסביר לך", אמר הרב שכטר, "הרי אתה יודע שלאכול ביום הכיפורים זו עבירה מאד קשה, ובנוסף לאכול חלב ובשר יחדיו זו עבירה גדולה נוספת, ומעל הכל - אם חלילה עושים זאת להכעיס את הבורא, הרי שזו העבירה הקשה ביותר שיכולה להיות. אלא, שבורא עולם הוא כל כך רחום וחנון, שאם אתה מצטער על מעשיך וזורק את הפיתה עם הגבינה והבשר בפח הקרוב, הרי שזה נקרא שעשית תשובה מאהבה. ולימדונו חז"ל כי העושה תשובה מאהבה - כל העבירות שלו הופכות לזכויות, ואם כן, העבירה הקשה ביותר שיכולה להיות תהפוך לך למצוה הגדולה ביותר שקיימת, אשר מסופקני אם יש יהודי שיצליח לעשות מצוה בדרגה שכזו. זו הסיבה שאני מקנא בך!. רק אתה יכול לזכות למצוה גדולה שכזו אם תחזור בתשובה!".

שמע זאת הבחור ודמעה עלתה על לחיו. הרהורי צער וחרטה עלו על ליבו, והוא ניגש לפח הקרוב, זרק את הפיתה ואמר לרב שכטר: "אני רוצה לבוא איתך לתפילת הנעילה לבקש סליחה מאבא בשמיים". הרב שכטר חיבק אותו וירד איתו לכותל, כשהוא מעיד שזה בעל תשובה שהפך ברגע אחד לאהוב וחביב בעיני ה' שכל עבירותיו הפכו למצוות ברגע אחד של חרטה ושינוי מעשה!". מקובל מפי רבי ישראל סלנטר שגם אם יום הכיפורים היה חל פעם בשבעים שנה - היה עלינו לשמוח על המתנה למחוק את העבירות שלנו, קל וחומר כשהוא חל מידי שנה. הגאון הצדיק רבי משה אהרן שטרן זצ"ל אמר כי אם היו ישראל מכירים היטב בטיב זו השמחה, וחשים ומרגישים גודל הזיכוי וניקוי הנפש שביום הכיפורים, ממילא לא במהרה היו נכשלים חלילה לאחר יום הכיפורים בחטא, שכן אם קיבלו מתנה כזו לא היו מאבדים אותה כל כך מהר!.

לרפואה, פרנסה והצלחה: מ"א מיכאל וציפורה אחיאל. מנשה ואורה אחיאל. א"ה הדר בת נחמה. ליאורה. אורטל חנה בת הדסה וב"ב. פנינה בת שושנה וב"ב. אושרית בת פנינה וב"ב. משה שמואל בן זלדה. מוריה בת רויטל. גאולה בת דבורה. שרה חיה רפאלה בת רחל. ניסים חיים רפאל בן לטיפה. ריגמ בת ש.ה.ר.

זש"ק: שולמית בת איריס. יסכה בת מול. אליס בת פרידה. מירב בת שרונה. בנים זכרים: הדר בת נחמה.

לעילוי-נשמת: הרב עובדיה יוסף בן גורג'יה, הרב שמעון בן בחריה. הרב שמעון בעדני בן חביבה. הרב ירחמיאל גרשון אדלשטיין בן מרים זצ"ל. מ"ס צדוק בן נור ומרים בת ג'יה. יחזקאל בן גורג'יי. גבריאיל בן סמינה. יוסף בן נ'יה. פרחת בת טובה. פנחס בן דינה. שרית שרה בת מריאן. שלמה בן סעדיה זנדאני. עמרון יוסף בן סאלם ומרים. שרה בת קמר. רבי עובדיה בן יפת. מרים בת ר' שמריהו. שרית שרה בת ויקטוריה. גלילי הכהן בן כוכבה. יוסף בן תמו. טובה בת מרים. יצחק בן טובה. סוזן שושנה בת חביבה. אסתר בת מול. יעקב בן שמחה. תקווה בת פנינה. ר' שלום הכהן בן טופחה. סופיה שרה בת רוזה.

העלון מוקדש לע"נ **אסתר ליאורה** בת **גרציה אודט** ת.נ.צ.ב.ה.

העלון מוקדש לע"נ **ירמיהו בן רחל** ת.נ.צ.ב.ה.

העלון מוקדש לעילוי וחיוב והצלחה **דוד אשכנזי בן פלורה**

העלון מוקדש לע"נ **ולרי בן אירנה** ת.נ.צ.ב.ה.

השתחויה בסדר העבודה ביום הכיפורים אומרים את 'סדר העבודה' הקדוש של הכהן הגדול ביום הכיפורים, וכשמגיעים לקטע 'בורעים ומשתחווים' - נוהגים שכל הציבור כורע ומשתחוה, ונופל על פניו, ואומר: "ברוך, שם כבוד מלכותו, לעולם ועד". אלא שיש להיזהר שלא להשתחוות על רצפת אבנים, שיש איסור בדבר, אלא אם כן נותן הפסק בינו לבין הריצפה, לכן, יפרסו שטיח על הארץ. ואם אין שטיח, יפרוס מהטלית וישתחוה עליה או על הספסל. והשליח צבור, לא ישתחוה עם הקהל, כיון שאסור לו לזוז ממקומו בחזרה אלא ישתחוה על התיבה מעומד.

***

מאה ברכות ביום כיפור חייב אדם לברך מאה ברכות בכל יום. וביום הכיפורים יש להתאמץ ולהשתדל בכך ביותר, כיון שחסרים למעלה מ-

1) כתב ה'חמדת ימים': "טוב לכיין באכילת ערב יום הכיפורים לתקן בכוח סגולת אכילתו שמעלתה גדולה, לתקן את כל האכילות של איסור שאכל ושתה ימים ולילות. ובכוח סגולת מצות אכילה זו בקדושה ובטהרה ובמורא גדול, יתקן את אשר עיוות, ומצא כדי גאולתו".

יום הכיפורים

2) כותב ה'חמדת ימים': "בסליחות ליל יום הכפורים, קודם שיאמר השליח ציבור 'אל רחום שמך', יאמר כל אחד בנעימה קדושה: "שמע ישראל ה' אלהינו ה' אחד, אהיה אשר אהיה הוא היה והוא הוה והוא יהיה ממית ומחיה, לפניו לא נוצר אל ואחריו לא יהיה". ואז מובטח שלא יבוא עליו ועל ביתו גזירה רעה באותה שנה".

3) עוד כתב הרב: "כתבו המקובלים, שיזדרזו לשלם את נדריו קודם יום הכיפורים, ואז המלאך שנברא מהנדר יפסיק לקטרג ויהפוך לו לזכות!".

30 ברכות, ולכן ישלים בברכות הבשמים: עצי, עשבי ומיני בשמים. וכך היה נוהג החת"ם סופר להביא עמו בשמים לבית הכנסת ביום כיפור, ומברך עליהם בתחילת הלילה אחר 'כל נדרי', ועוד כמה פעמים ביום, כל שהיה היסח הדעת. והיה מכבד לאחרים לברך ולהריח, כדי לענות אמן אחריהם, ומצטרף למאה ברכות.

***

ברכת כהנים בתפילת הנעילה

אם נמשכה תפילת הנעילה אחר השקיעה, ישאו הכהנים כפיים ויברכו בבין השמשות. אך אם נמשכה התפלה עד צאת הכוכבים, לא ישאו את כפיהם. ויש מבני אשכנז שנוהגים שאין נושאים את כפיהם בנעילה כלל. *** מי שצמא יכול להקל לשתות מים קודם ההבדלה, אך אכילה אסורה עד שיבדיל. ואשה הממתינה לבעלה, תבדיל ותשתה.

מון הרב שטיינמן זצ"ל

התנהלות מביית המשפט לקראת חג הכיפורים

תעלים עיניך!

סיפר אחד מגדולי המחנכים ומרביצי התורה: "פעם אמר לי מרן הגראי"ל שטיינמן זצ"ל: "מחנך טוב צריך 80 אחוז - לא לראות!". שאלתי אותו: "ואם אני רואה?". ענה לי מרן זצ"ל: "אז אל תראה". "ואם בכל זאת ראיתי?", שאלתי. ענה לי מרן: "אז תחשוב שלא ראיתי!".

חזרתי ושאלתי: "התלמיד רואה שראיתי, ואם אני לא אגיב אולי הוא ילמד מזה שזה בסדר?".

מרן זצ"ל הרצין ואמר: "אל תהיו כאלו בעלי גאוונה, המחנכים צריכים להפסיק לחשוב שהם מנהלים את כל העולם, תנו להם להתמודד בעצמם!".

עניתי ואמרתי: "כבוד הרב יסביר לי מה הכוונה בדבר".

אז הסביר לי פנים והחל לומר: "העולם מלא חיידקים, אדם נדבק כל הזמן בהמון חיידקים, מדוע הוא אינו נופל למשכב בכל יום עשר פעמים? כי הקב"ה ברא מערכת חיסונית בגוף והיא מתגברת על רוב המחלות, כשאין ברירה והחיידק היה חזק מדי צריך לקחת תרופה.

אוי ואבוי לאדם שנזקק על כל חיידק לקחת תרופה. כמו במחלות הגוף, כך הם מחלות הנפש - ההתמודדות עם היצרים הרעים. יש יצר הרע, הוא קשה מנשוא, אבל הקב"ה אינו מעמיד אדם בניסיון שאינו יכול לעמוד בו. מתנסים, נופלים, מתמודדים ומתרוממים, וככה צומחים,

רק כך ניתן לגדול ולצמוח. תפקיד ההורים והמחנכים לתת כלים, במצבים מאוד קשים לתת משענת ועצה, פעמים להעמיד במקום, אבל אלו רק תרופות או חיסונים, לפחות שמונים אחוז צריך הילד והנער להתמודד בכוחות עצמו, אחרת הוא יהיה נכה".

אמר אותו מחנך: "אני חייב להעיד שבמשך למעלה מעשרים שנות עיסוק בחינוך, אילו הייתי מתייחס לכל מה שראיתי, והייתי נותן להם את היחס המקובל, כיום רבים מתלמידיי ותלמידותיי היו יושבי קרנות!".

התעלמות הרבה שהתעלמתי על פי אותה הכוונה של מרן זי"ע, נותנת לי כיום עונג עצום לראות את הבעלים של אותן בנות שהם מטובי האברכים בעיר.

רובם אומרים לי שמאחורי ההתמדה בלימוד התורה שלהם עומדת רעייתם. ואני חושב בליבי, אילו רק היה יודע אותן

אברך מה עברה רעייתו בבחרותה...".

בורא עולם מתנהג איתנו גם כך. הוא יודע שיש לנו יצר הרע, הוא יודע שהנשמה של היהודי רוצה לעשות רצון אביה שבשמיים. הקב"ה יודע זאת ומעלים עיני לפעמים.

"ארך אפיים ורב חסד... נושא עוון ופשע...", הוא ממתין שהאדם יתגבר על החיידקים של היצר הרע ומאמין בו. "ועד יום מותו תחפה לו אם ישוב מיד תקבלו", כתוב בספולת ר"ה. כך אנו נתן צ'אנס למנהיגותנו להשתקף! כ"תשפ"ד

למחוק את העבירה!

מכתבי המשפחה

מצוות 'התשובה' – צמד המילים הללו נשמעים לחלקנו כדבר קשה ומורכב, אך שימו לב מה כותב ה'פסיקתא' (פיסקא שובה ישראל פ"ט): "שובה ישראל עד ה' אלוקיך" – משל לבן מלך שהיה רחוק מאביו מרחק של 100 יום. אמרו לו אוהביו: "חזור אל אביך". השיב להם הבן: "איני יכול (הוא רחוק ממני מאד)". שלח לו אביו ואמר לו: "לך כמה שאתה יכול ולפי כוחך, ואני בא אליך בשאר הדרך!". מסיים הפסיקתא: "כך אמר הקב"ה לישראל: 'שובה אליי – ואשובה אליכם'". אתה תעשה השתדלות, כמה שביכולתך – ואני אשלים את הכל ואקבל אותך בשלמות. וכך כתב רבנו יונה (שערי תשובה): "והתבאר בתורה, כי יעזור ה' לשבים באשר אין יד טבעם משגת, ויחדש בקרבם רוח טהורה להשיג מעלות אהבתו". איזה חידוש! גם אם אתה מרגיש שאתה צריך לערוך שינויים רבים בשביל להשתנות וזה קשה לך, הקב"ה מודיע לך מפורש שזה לא נכון. תעשה צעדים קטנים שביכולתך, ואת השאר הוא יתקרב אליך ויעזור לך! לפנינו מעשה מחזק ששלח לנו אברך יקר, אחד מקוראי העלון החשובים: "מידי שבוע אנו קוראים במשפחה את העלון 'טוב לחסות בה', מספרים את הסיפורים שבו ומנסים להתחזק. אנו קוראים על אנשים שהאמינו בה', התגברו על מידותיהם, ערכו חשבון נפש וזכו לראות עין בעין את יד ה' המתגלית אליהם. חשבנו שזה רק בעלונים וביפורים, עד שהחלטנו לנסות זאת על עצמנו ואכן זכינו לראות אות מיוחדת ועל – טבעית. זה התחיל לפני כחודש, בו קראנו בעלון על הסיפור המיוחד של "קטרוג של 2 שקלים" – בחור ישיבה שנטל בלא רשות 2 ש"מ מכספי

הישיבה, ולאחר מכן הסתבך בנוק רב ערך של רכב חדש, אשר חייבו לשלם עשרות אלפי שקלים. הבחור נכנס לחדרו ועשה חשבון נפש מדוע הביא לו כך בורא עולם. בסופו של דבר הוא הרגיש כי הגזל של שני השקלים מקטרג עליו, הוא הצטער מעומק הלב, החזיר את הכסף והאמין בה' שיקבל את תשובתו. למחרת, הוא שומע בהפתעה שבעל הרכב מוחל לו על כל הנזק ובלבד שיקבל על עצמו שלא לעשות זאת יותר. מדהים – אדם עשה חשבון נפש, עשה לעצמו דין למטה – ובורא עולם ביטל לו את הדין והקטרוג מלמעלה.

התחזקנו מהמעשה בעלון והמשכנו הלאה בחיינו. והנה, באותו בערב, נסעתי ברכב כשאני ממהר מאד להגיע למקום מסוים. טרוד בלחץ שלי, נסעתי בחופזה ולא שמתי לב ברכב שלפניי, עד שנכנסתי בו. רעש חזק של התנגשות נשמע ברקע, ומיד יצאתי לראות האם אירע נזק. יצאתי לעבר הרכב הנפגע וחשכו עיניי. היה זה רכב 'מרצדס' חדשה, ולצערי מעכתי לו את הווי גרירה והחלק האחורי של הרכב, למורת רוחו של הנהג. "רק לאחרונה קניתי את הווי גרירה הזו במחיר של 2,000 ש"ח, ולסדר את הפח שנמעך יעלה לפחות 600 ש"ח. תחליט מה אתה רוצה לשלם לי אישית או שנערב את הביטוח ואז זה יעלה לך קרוב ל-3,500 ש"ח כיוון שהרכב חדש?", הוא שאל בזעם. הייתי המום ולא ידעתי את נפשי מרוב צער. אני נחשב עדיין נהג חדש ופתאום ביום בהיר, כמה שבועות לפני החגים נגרם לי נזק של כ-3,000 ש"ח!?

מלבד העובדה שזכיתי להיות אברך וכל הוצאה כזו, היא דבר משמעותי בשבילי. העברנו פרטים וסיכמנו לדבר ביום המחרת. נסעתי לבית לחוץ וסהרורי. עד שלפתע, נזכרתי בסיפורים ובחיזוקים שקראתי בעלון 'טוב לחסות בה', ובפרט בסיפור על הקטרוג של 2 שקלים, והחלטתי ללכת באותו דרך. נכנסתי לחדר בביתי והתחלתי לעשות התבודדות עם ה'. תחילה, פתחתי בהודאה לה' על כל מה שעשה ועושה לי בחיי. "תודה לך ה' גם על התאונה... תודה ששמרתי עליי שלא ניזוקתי ונשארתי בחיים, תודה שאני בריא. תודה שלקחת ממון והצלת את הנפש. אתה עושה רק טוב לאדם, וגם צער שנקרה לפניי – הוא חלק מתוכנית שכולה רחמים של בורא עולם". לאחר שהודתי לה', אמרתי לבורא עולם: "אינך עושה דין – בלא דין. ואם קיבלתי צער ונזק, כנראה שיש עוון שעברתי ואני רוצה לערוך חשבון נפש ולתקן את אשר פגמתי". התחלתי לחזור אחורה בזמן וחיפשתי את הדבר שלא נהגתי כשורה. הגעתי למסקנה ברורה כי הקב"ה רוצה שאתחזק בשמירת העיניים השייכת ליראת שמיים. "כשם שאם עיניי היו על הכביש, לכאורה לא היתה מתרחשת תאונה, כך ה' מראה לי כי ריפיון בקדושת העיניים להביט למקומות לא טובים – יכולים לגרום נזק רוחני ופגיעה קשה בעלת נזק רב". החלטתי להתחזק ולתקן את הנזק הרוחני – אתחזק כעת בשמירה על קדושת העיניים היקרות שנתן לי בורא עולם, וב"ה הקב"ה ירחם עליי ויציל אותי מהנזק הגשמי. "אין הברכה מצויה, אלא בדבר הסמוי מן העין", (תענית ת.ב.). הברכה שורה על האדם השומר על עיניו מכל ראייה אסורה. ואז אירע דבר מדהים... – המשך בעמוד 4

בורא עולם אוהב כל יהודי ויודע כי יצר הרע שלו מבלבל אותו במשך השנה ומכשיל אותו, ולכן ברא הקב"ה לפני שיצר את העולם, את התשובה, שלפני שעשה האדם תשובה הינו מרוחק ומתועב בעיני ה', אך אחר שעשה תשובה – הינו אהוב וקרוב וחביב בעיני ה'. רק לרצות קרבת ה' ולהצטרף אל החטאים

להכריע את הכף

הרב משה פרץ

– המשך מעמוד 3 –

חלפו כמה ימים ובעל רכב המרצדס החדשה לא מתקשר. החלטתי להתקשר אליו בעצמי. היה זה ביום ראשון, יז' בתמוז התשפ"ג. שאלתי בשלומי ושאלתי אותי מה החליט בעניין התשלום – האם דרך הביטוח או לא, ואז הוא אומר לי במילים הללו: "החלטתי לוותר לך על הכל. אל תשלם לי מאומה. שתהיה לך שנה טובה". כמעט נפלתי מהכסא. לא האמנתי למשמע אוזניי. האם גם אני חווה ישועה אחר שעשיתי חשבון נפש ותיקנתי את מעשיי כפי שקראתי עד כה בעלון? חשבתי כי הוא צוחק עליי, אך הוא חזר על דבריו ברצינות. הודתי לבורא עולם ללא סוף. נעשינו חברים, ויותר מכך – החלטנו מאותו יום ללמוד יחד מידי יום לימוד קבוע בלי נדר. "כי האלוקים עשה את האדם ישר, והמה בקשו חשבונות רבים" (קהלת ז, כט) הקב"ה ברא את האדם בצורה ישרה – ילך בדרך הטוב, יבוא לו טוב. אך אם יקלקל מעשיו – אשלח לו איתותים לשוב בתשובה. אשרי מי שעושה חשבון נפש ומתקן מעשיו. כמה מצער לראות אנשים הממהרים לברוך ודם שיעזור להם: עורכי דין, חברים ומכרים על מנת להיפטר מהנזק, ואינם מבינים כי הבורא יתברך שכולו רחמים נמצא מאחורי הסיפור, ועושה זאת רק לטובת האדם. ואם יזכה לתקן את מעשיו – יקבלהו ה' וירחמהו. "כי כפי אמונת האדם – כך מתגלה אליו ה'", אומר הצדיק ר' שמחה

מדוינסק זצ"ל. כשאתה מאמין שה' הביא לך את הצער או הנזק, ולכן אתה לא כועס ואל מאשים אף אחד, אלא מודה לה' על מה שעשה כי הכל לטובה, ומנסה לתקן את אשר פגמת – בורא עולם מאיר לך בצורה ברורה את הטוב ומתגלה אליך! כמה גדולים הרגעים הללו האחרונים של עשרת ימי תשובה, שיכול האדם לשנות את כל הנגזר עליו אם מתקרב לה' אף ומתגלה אליך!

בדבר קטן של חיזוק וקירבה לה'. מרן הרב שטיינמן זצ"ל דיבר בישיבת פונובויז לפני יום הכיפורים על החשיבות הגדולה של קבלת קבלה לשנה החדשה בימים אלו, רגע לפני חתימת הדין. "לב יודע מרת נפשו במה צריך להתחזק", אמר הרב, "בדבר קטן שיוכל להתחזק בו מעמד לשנה שלימה, וידע כי בכל התקרבות וקבלה קטנה – הקב"ה מקבלו בשמחה, וכל התקרבות קטנה לה' חשובה מאד לפני ה'!". סיפר הגאון רבי יעקב אדלשטיין זצ"ל רבה של רמת השרון: יום אחד נפטר יהודי ברמת השרון שהיה רחוק מתורה ומצוות. אולם הוא היה רחוק מאד מה', אך בדבר אחד היה לו קירבת ה'. בכל יום שבת הוא היה נפגש עם כל חבריו המבוגרים לפטפט ולהעביר את הזמן. אלא, שבכל פעם בעת שהחשיכה

ירדה, היה יוצא לרגע לבחון, ולאחר כמה רגעים חוזר פנימה. כששאלוהו חבריו לפשר הדבר, הפתיע הוא את כולם וסיפר: "במלחמת העולם השנייה", הוא סיפר ברגש, "התגייסתי לאחד הצבאות של בעלות הברית והייתי על האוניה. לפתע, פגע באוניה טיל בפגיעה ישירה והיא החלה לשקוע. רוב הנוסעים שהיו עליה טבעו למוות, אך אני תפסתי קרש ונתליתי עליו. הים היה סוער, תפסתי את הקרש בכל כוחי, אך הרגשתי כי כוחותיי עומדים להיגמר. התחלתי להרהר ברגעים האחרונים של חיי: תורה ומצוות לא קיימתי, אך בשארית כוחי צעקתי לשמיים: "ריבונו של עולם, אם אתה מציל אותי מכאן – אני מבטיח לך שלא אעשן יותר בשבת". שימו לב, הוא לא קיבל על עצמו לשמור שבת – אלא רק התחייב להוריד עבירה אחת מיום השבת. ממשך היהודי ומספר: "דקות ספורות אחר כך, אני רואה לפתע מטוס של בעלות הברית מחפש ניצולים. באורח נס הטייס ראה אותי, הוריד לי חבל והצליח להעלות אותי למעלה והצילני. מאז, בכל שבת כשאני יושב אתכם ומדבר, אני יוצא החוצה לראות אם יצאו שלושה כוכבים ויצאה שבת, ואז אני מעשן". חתם רבי יעקב אדלשטיין זצ"ל ואמר: "כמה מופלאים רחמיו הגדולים של הקב"ה! אדם עומד לטבוע, הוא נמצא על שערי מוות – ובעקשנותו לא מוכן לקבל על עצמו עול תורה ומצוות ולא מוכן לחזור בתשובה! הוא מוכן להתנדב לפרט אחד קטן – לא לעשן בשבת... וכבר הקב"ה שולח לו נס הצלה. כמה ישועות וברכות מביא האדם על עצמו ברגעים אחרונים אלו שמקבל קבלה קטנה של התקרבות לה'!".

לתגובות: 052-7151858
רחוב משה בריל 9, ת"א, מספ' אחיאל
DANIEL777ACHIEL@GMAIL.COM

ההקדשה המרכזית
 העלון מוקדש לרפואה והצלחה: הרב רוני בן אורלי, אבשלום בן ויולט, יונה בדיחי בת טורקיה, גאולה בת דבורה, שלמה בן אלה, אלונה בת פלינה. לזיווג הגון: בן בן נאוה, אביגיל בת מול, צופיה בת עדנה. הודיה בת רבקה.

המוהל צדקיהו
 הרב רזיאל צדקיהו, נכדו של המוהל המפורסם הרב שלום צדקיהו זצ"ל מרמת השרון. מבצע ברית מילה בזריזות ובמימונות. בהמלצת גדולי המוהלים:
 הרב מחפוד **מוהב אביב** 050-4151125

מערכת העלון מאחלת לכל בית ישראל **גמ' חתימה טובה** צנעים אמיתיים

הזדמנות לימי הרחמים
 באפשרותכם לזכות לעשות תיקון הנפטרים הקצר שתיקון המקובל האלוקי ר' יהודה פתיה זת"ע. תיקון זה ומעיל למת שתהא מנוחתו כבוד בגן עדן (כלשון קודשו בספר רוחות מספרות). התיקון ייערך ע"י רב מקובל ע"פ הכוונות. למסירת שמות: 053-4181817

{ אז נדברו }

פרשת האזינו תשפ"ד | לסדר: "כי ביום זה יכפר עליכם..." | גליזין מספר: 619 | גמר חתימה טובה לכל בית ישראל!

להצטרפות לרשימת התפוצה

במייל:

a8447168@gmail.com

ניתן לקבל את הגיליון בפקס
באמצעות שיחת טלפון:

079-5319191

הודעה:

הודפסה כמות מצומצמת של החוברת
"בשובי לירושלים"
על ר"ה יום כיפור, סוכות, בבית חיינו
שי"ל בשנים עברו, ניתן לרכוש רק
במוקדי המכירה בב"ב
משפ' דרייפוס חזו"א 34 פי' דסלר, קיבוץ
גלויות 9.

נודה להשתתפותכם

בהוצאות הגדולות!!

בנק: בנק פאגי

סניף 182

חשבון 747815

ע"ש: שב שמעתא

(ע"ר)

ניתן לקבל קבלה מוכרת

להחזר מס (ס' 46)

באשראי: "נדרים פלוס"

בטלפון: 0799-654321

בדואר: פולק, גאולה 15 חיפה

למענה אנושי: 052-7683095

תודה מראש!!!

... וצדקה!! מתי נבין שקופת צדקה זה לא קופת חולים???

אולי עכשיו זו הזדמנות... בימים אלו שתשובה תפילה וצדקה וכו'... כעת זו הזדמנות לחזור בתשובה על הצדקה!!! על העיוות בנושא של צדקה שקנה אצלנו שבייתה... ובכן: אני רוצה לגלות לך את אמריקה ולשבר את אוזןך: שקופת צדקה מיועדת עבור עניים ו... ולא עבורך!!! לא!!! בכלל לא!!! אתה לא אמור לראות שקל מהקופה של השכונה... ואני מברך אותם מעומק לב שלעולם לא תצטרך לקבל ולו אגורה שחוקה לא ממתנת בשר ודם וכ"ש שלא מקופת השכונה... גם אם חלילה קופת השכונה תצטרך לתת לכל השכנים שלך... אתה תהיה "המקופח"!! אתה אף פעם לא תקבל... ולמה?? כי מה לעשות שאתה בעזה"ש תהיה שייך למגזר של האנשים שמתפרנסים בהרחבה ולכן לא מגיע לך להיות רשום ברשימה של המקבלים... אני מברך אותך בחמימות שבשנה הקרובה השם שלך לא יהיה רשום לא אצל האחות קבלה בחדר מיון וגם לא אצל המזכירה של קופת השכונה... בשתי המקומות האלו שמך לא יזכר... ותענה אמן בכוונה!! כלפי מה הדברים אמורים??

לאחרונה ישנה תופעה חדשה... מגיעים להתרים מישהו לעניי השכונה... לעניי העיר... מה התגובה?? למה שאני אתרום... תסביר לי... תשכנע אותי... מה אני מקבל מזה... הרי אין פה... אין פה... כעת קח דף ועט ותתחיל לרשום: אין פה חלוקות לפני החג של ירוקת... אין מכירת עופות בזול... אין מטרונות... בפרט שהמגזר שלי הכי פחות מקבל מקופת השכונה... (זו הטענה הנצחית שאף אחד לא מדלג עליה... אף אחד ואף מגזר...) אז זהו!!! שאת הטיעון המטופש הזה צריך לשרש ולקעקע!!! הגיע הזמן שנבין שקופת צדקה היא לא קופת חולים!!! קופת חולים זה באמת משהו שאיכשהו משרת את הקהילה בין הייתר... נותן חסויות לאירועים... כמובן משיקולי ביזנס כדי למשוך לקוחות...

אז זהו!! שקופת צדקה זו צדקה!!! וצדקה זה לתת ולא לקבל!!! מצדקה אתה לא אמור לקבל אגורה שחוקה!! אתה אמור לתת ולתת... ויתן ויחזור ויתן... וכך עד מאה ועשרים תזכה להמשיך לתת ורק לתת ואתה לעולם לא תרויח מזה כלום... (חוץ מרווח אחד "קטן" ש... שצדקה זה מדברים המעבידים את רוע הגזירה) לזה קוראים צדקה!!! מי שחושב שקופת צדקה זה משהו שאמור לתגמל אותי בחזרה... ההלו... התבלבלת... נכנסת בטעות לקופת חולים... חמודי של כללית- הוא יחזיר לך... תדבר איתך... אבל צדקה זה נתון נתון ולא ירע ללבך בתוך לוו!! נתן נתניה לשם נתינה עם כל הלב... ואל ירע ללבך... תפסיק לחשבן מה אני מקבל מזה... כי אתה כעת נתון ולא מקבל!!!

תקח את הדברים שלי לתשומת לבך כי... כי רק אני יכול להגיד לך את זה... גבאי הקופה לא יגידו לך והם לא יטיחו בך את האמת הזו בפרצוף... למה?? כי סו"ס הם בסופו של דבר צריכים כסף... והם יודעים שאתה אגוז קשה לפיצוח... אז יש להם את ההיתר המיוחד להתייעץ עם החמודי של כללית או לחילופין עם מרן ספרא של אור החיים... לארגן לך שי והגרלות וחלוקות... כדי שתרגיש שאתה מקבל משהו בשביל לפתוח לך את הארנק... אבל זו תעודת עניות!!! זה אומר שלקופה יש עסק עם בן אדם שלא מבין עניין!! תשמע לי: עקרוני!! סופר עקרוני!! כעת בעשרת ימי תשובה תתרום לקופה של השכונה ותודיע שאתה לא רוצה כלום... לא להצטרף להגרלה ולא לקבל סכין... (אגב: זה לא הוגן מצדי... אני נזכר לדבר אחרי שכבר סיימתי את הדבש שקבלתי מהקופה של השכונה שלנו...) גם אם יציעו לך תשביא שמוות ויתפללו עליך... לא!! תסרב... לא רוצה... אני כעת רוצה לתת!!! לתת צדקה!! לא רוצה לקבל כלום... אה... אבל מה יהיה עם התפילות?? תתפלל אתה!! אני בצדק אחזה פניך!! מי שנותן את הצדקה, הוא זה שזוכה ל"אחזה פניך" ויכול לפעול ישועות... תבין: כל הסיבה שאתה מבקש שאחרים יעיתרו עליך... זה בגלל שאתה לא לגמרי באמת נותן צדקה כי אתה כל הזמן עסוק במה אני מקבל מזה... לכן כאן צריך צדיקים שיתפללו בכותל... אבל אם אתה בעצמך נותן צדקה!! ואתה באמת נותן!!! אז מה הקשר לבקש מאחרים?? אתה פה עושה את המצווה!! תתפלל אתה!! תעתיק אתה!! (אגב: אל תקח קשה... הקנייטש הזה הוא המצאה שהמצאתי הרגע)

הגיע הזמן לעצור את החרפה הזו... להשאיר אי קטן של נתינה לשם נתינה!!! והמקום הכי אידיאלי לנתינה גמורה זה קופת הצדקה... כל שכונה והקופה שלה... כל עיר והקופה שלה... כל קהילה והקופה שלה... שכל הרעיון של קופת צדקה זה שיש גבאי צדקה שהם נאמני הציבור (או בפיקוח מטעם רבני המקום) שהם מכירים את העניים ואתה לא!! הם יודעים לאן הכסף ואתה לא!! והם מסתדרים בלעדך... והם עושים את העבודה הכי טובה דווקא בגלל שאתה מורחק מהזירה... (כי זה כל הורט של מתן בסתר ורק ככה אתה באמת נותן ולא מקבל... אין פה את העני שצריך לפגוש אותך ברחוב ופניו משתנות ככרום)

הגיע הזמן לחזור בתשובה על הצדקה!!! לעצור את הנימה המבישה הזו ש... שרגע... מה אני מרויח מהקופה? אין לי בעיה שתעמוד ותכריז אני יוסלה קמצץ!!! (קדוש או לא... זה נדע אחרי 120...) אם אתה לא נותן צדקה כי אתה קמצץ... אין לי בעיה עם זה... אז אני סובל מגאווה ואילו אתה סובל מקמצנות... אבל להגיד: אני לא תורם לקופה כי... כי מה אני מרויח מזה?? זה נקרא לדבר לא לעניין!!!

חוץ מזה!!! שאם הדור שלנו מפחד מכל מיני עניינים וכו'... אז מותר לדעת שיש משנה מפורשת בסוף מסכת פאה שאומרת שכל מי שאינו צריך ליטול צדקה ונוטל אינו נפטר מן העולם עד שיצטרך לבריות!!! כתוב כאן: שאם אתה לא עני יש עניין לא לקחת מקופת הצדקה!!! מותר לדעת את זה...

עכשיו בא טיפה נרצח עמדות... עד עכשיו דברתי על עשרת ימי תשובה שיש עניין להתחזק ולחזור בתשובה ולתת צדקה באמת ובלי זיופים... אבל במשך השנה... אי אפשר להתעלם מה'גן חיות' שמתחולל בנפש שלנו... והרבה פעמים קורה שמצד חובתי אני לא מחוייב לתת צדקה... אבל כשמבטיחים איזה תהילים עם הקדשה או ישועות... זה משמש לי כזריקת מרץ בשבילי וזה גורם לי להוציא שטר שלא הייתי מוציא אותו בלי זה... בסיידר!! זה נורמלי... זה קורה... כאן צריך לאפשר לגבאי הקופה לשחד אותי ולעזור לי לפתוח את הכיס בדיוק כמו שאשתי מפזרת גרעיני חמניות בסלט בשביל לשחד אותי לאכול ירקות... אבל לפחות לדעת שזה לא זה!!! לפחות לדעת שצדקה זו נתינה!! זה שאני פה ושם מקבל משהו וזה עוזר לי להשתחרר יותר בקלות מהכסף וזה כבר נהיה חלק מהטובת הנאה של העניים... זה בסדר... אבל מכאן ועד לחשוב שקופת צדקה זה קופת חולים!! הההלו... לא לאבד את המנתה היקרה שנקראת צדקה!!! שהיא זו שמעבירה את רוע הגזירה אמן ואמן.

פורים כיפורים... האם זה תקף גם לערב יום כיפור??

הגיע הזמן לפרוע חוב... לפני חצי שנה בערך היה פורים... ולפתע באמצע הבדיחות והצחוקים והשיכורים... פתאום חבר שלי הופיע עם קיטל ועם שופר והתחיל לתת לי שמועס שלם על פורים כיפורים... ופורים זה יום עוד יותר גדול מיום כיפור... אמרתי לחבר שלי: אין בעיה!!! אתה טוען שפורים כיפורים... אני איתך... אבל בתנאי אחד... שזה יהיה הדדי!!! אני מוכן שתדבר איתי בפורים על יום כיפור... אבל רק בתנאי שבערב יום כיפור אני אבא לדבר איתך על פורים ואתה לא תדחה אותי באמת הבנין... מסכים או לא מסכים?? והוא הסכים!!!

אז הנה... הגיע זמן הפרעון... אנחנו נמצאים בעשרת ימי תשובה ואני רוצה לא פחות ולא יותר לדבר על פורים!!! מילה זו מילה!!! והיות ובתיקוני הזוהר מובא: שפורים כיפורים... כלומר: יום הכיפורים הוא כמו!! כמו פורים... אז זה נכון לא רק בייחס לפורים אלא גם בייחס ליום כיפור... כעת בא נדבר כמה מילים על פורים...

ובכן: כבר נכתב כאן פעם שכשאסתר נכנסה לארמון אחשוורוש הרי "לא הגידה אסתר את עמה ואת מולדתה כי מרדכי ציווה עליה אשר לא תגיד..." ואכן במשך כמה שנים היא לא גילתה לאחשוורוש את עמה ואת מולדתה (עד אותו מעמד ש"נתן לי נפשי בשאלתי ועמי בבקשתי כי נמכרו אני ועמי...) ומי שקצת מתבונן זה מנוגד לכל היגיון: וכי לאחשוורוש הייתה בעיה תוך רגע לברר ברישום האוכלוסין מאיפה אסתר באה?? חוץ מזה שיש ראיות מפורשות שהוא ידע שהיא יהודיה (עד חצי המלכות- עד בנין בית המקדש) נ... אז מה באמת הכוונה ש"לא הגידה אסתר את עמה"??

העניין הוא פשוט מאוד:

אחשוורוש כבר שמח שסו"ס הוא מצא אישה כלבבו... סו"ס יש לו **מלכה!!!**

אחרי שהוא סבל מכזו ושתי קלאפטע מזעזעת... ואחרי חמש שנים שאחשוורוש תקוע בשידוכים... סו"ס הוא מצא את אסתר...

נ... אחשוורוש כמו בעל טוב מתחיל לשוחח עם הגברת שלו אסתר והוא מצפה ממנה ש... ש... שהיא תיפתח לפניו רגשית כמו אשה... תספרי לי על עצמך... מה עבר עליך... תספרי על היתמות שלך... תשפכי את הלב אצלי... שאני אהיה כותל הדמעות שלך... סו"ס אני בעל שלך...

ואת זה!!! את זה לא הגידה אסתר!!! אסתר לא נתנה לו את התענוג הזה... **אותי** אתה לא תקבלי!!! אתה **מושל** עליי? כן!!! גררת אותי לכאן בכח... אתה **מושל** עלי בכח הזרוע... אבל **מלך** עליי?? מלך זה כבר תלוי בי אם אני אחליט **להמליך** אותך ולהיכנס תחת חסותך... ואת זה אתה לא תקבלי ממני!!! שלא תבין: אני אהיה איתך בסדר... מה

גם אם אני לא זוכה לתת לה' **עול תורה**... אבל אני כן זוכה ללבוש **מלכות!!!** לקבל **עול מלכות שמים**... שמה זה אומר עול מלכות שמים?? ה' רוצה **אות י** **!!!** ואת זה אני אשמור לו... אני אשמור לה' אותי!!! ולכן אדוני אחשוורוש: אותי אתה לא תקבלי!!! כי זה הדבר היחיד שנתת לי שאת זה אני שומרת רק לה'... גם אם הצלחת לקחת ממני את כל העול תורה ומצוות... אבל אותי?? אותי אתה לא תקח לה'... אני נשארתי שלו... עד כאן פורים... ותודה לכל מי שהתאזר בסבלנות לקרא על פורים בערב יום כיפור... חן חן...

כעת בא ניגש לעניינינו... לערב יום הכיפורים...

הנה!!! זו בדיוק הנקודה!! אבא שבשמים פונה אלינו ביום הכיפורים ואומר לנו: בני היקרים: אני רוצה מכם משהו... אבל זה משהו מאוד דק ועדין... משהו שאי אפשר להגיד אותו בפירוש... אין לזה מילים... אתם רוצים להבין אחת ולתמיד מה אני רוצה מכם ביום כיפור??

את מה שרציתי מאסתר המלכה בפורים!!!

מה שרציתי מאסתר המלכה בפורים, זה בדיוק מה שאני רוצה מכם ביום כיפורים!!! אני לא רציתי **ממנה**... רציתי **אותה!!!** ואת זה היא נתנה לי... וכך היא זכתה להיות אסתר המלכה בתוך ארמון אחשוורוש... פונה אלינו אבא שבשמים ואומר:

בני היקרים: אתם לפעמים רואים אותי מפגין כעס... ואתה לא מבינים למה?? מה רוצה מאיתנו ה'?? הן צמנו ולא ראית עינינו נפשנו ולא תדע... מה לא עשינו בשבילך... אנחנו מוסרים נפש למען התורה... מדקדקים קלה כבחמורה... מה אנחנו לא עושים למען ה'... אז למה אתה עדיין לא מרוצה מאיתנו?

אז הנה!!! עונה לנו ה': תדעו לכם בני... מה שאני רוצה מכם זה משהו מאוד מאוד עדין... משהו שרק בגילופין של פורים אפשר לגלות אותו (או לחילופין ברעוא דרעיון מידי שבת שגם אז ביה מלכא בגילופין... שם האר"י הק' רומז בארמית מה ההההנקודה) זה נימה מאוד עדינה שאפשר להגיד אותה רק ברמז... מה שנקרא "דודי שלח ידו מן החור ומעי המו עלי... מדובר ברמזים עדינים ש... שהמעיים מבינות... יש תחושות בטן עמומות שנותנות לנו להבין מה פה הנקודה... ובכן: בני היקרים: אתם יודעים למה אני כ"כ כועס?? אתם יודעים מה כביכול חסר לי איתכם?? למה אני עדיין לא שמח בעולמי?? כי אני כביכול כביכול מרגיש כמו אחשוורוש בשעתו...

את אחשוורוש אתם מסוגלים להבין? מה מפוצץ אותו מול אסתר המלכה... מה כ"כ מפריע לו?? אתם מבינים מה הוא רוצה מאסתר?? כן... אתם מבינים טוב מאוד מה הוא רוצה ממנה... הוא לא רוצה **ממנה!!!** הוא רוצה **אותה!!!** והיא לא נותנת לו את זה... (וטוב שכן... כשמדובר כמובן באחשוורוש) אז תדע לך בני היקר: שזו בדיוק הנקודה העמוקה שאני רוצה ממך... אני לא רוצה **ממך**... אני רוצה **אותך!!!** אני רוצה שתהיה איתי... שאני אהיה לך לאב ואתה תהיה אסתר **מלכות!!!**

שתבקש אעשה... מה שתשאל אותי אני אענה כמו מזכירה צייתנית... סו"ס אני לא כמו ושתי... ושתי התמרדה נגד **המושל**... אבל אני לא טיפשה!! אני יודעת לקרא מפה ואני מבינה שאתה פה **המושל** החזק וגררת אותי לכאן בעל כרחי ולכן מה שתבקש ממני אעשה... **מושל** אתה תהיה!!! אבל אתה רוצה שאני גם **אמליך** אותך **מרצוני**?? שאני מיוזמתי אשתף אותך ואכנס תחת רשותך ואתן לך תחושה שטוב לי כאן ואתה העולם שלי??

לא!! את הרצון שלי אתה לא תקבלי!!! אלי אתה לא תחדורי!!! אני לא אמליך אותך... אני מצידי לא איזום איתך קשר... אתה לא תהיה מלך עליי!!! מושל כן, מלך לא!! ואחשוורוש מתפכפפוצץ מבפנים...

תחשוב: מדובר באדם הכי חזק בעולם ששולט בכיפה... כל העולם משתחוים אליו ומתחנפים אליו... הוא הצליח לכבוש ולמשול על 127 מדינות... אבל עומדת פה מולו איזה ילדונת יהודיה יתומה... והוא בסה"כ מצפה ממנה שתמליך אותו... תסכימי להמליך אותי... לרצות אותי כבעל שלך... ופה הוא נתקל לראשונה בחומה בצורה ואמתנית שהוא לא מצליח לכבוש אותה!!! ושום נשק ושום צבא לא יכול לכבוש אותה... **רק שתבין את עוצמת התסכול:** מילא ושתי... היא לפחות הכעיסה אותו... היה לו לפחות משהו מוגדר על מה לכעוס...

אבל כאן אצל אסתר?? הבעיה הכי גדולה שהכל אצלה בסדר... כל מה שהוא מבקש היא מצייתת לו... כל מה שהוא שואל היא עונה... אי אפשר לתפוס אותה על שום עבירת חוק... ותכל"ס... אני תקוע איתה!! אני רוצה אותה בתור מלכה... שתמליך אותי... שתקבל אותי... ואת זה אני לא מצליח לקבל ממנה!!!

כאן!!! כאן אסתר המלכה גילתה לנו את היסוד הכי הכי עמוק בקבלת עול מלכות שמים!!!

בא ננסה רגע לחשוב על הטרגדיה שנקראת אסתר המלכה... מדובר בנערה צדקנית שכ"כ רוצה להיות נאמנת לה'... להקים בית של תורה... בית של צניעות... והנה לפתע... ה' פשוט משליך אותה לארמון אחשוורוש... מה אסתר חושבת לעצמה... זהו... הרבש"ע לא חפץ ב... לא מאפשר לי להקים בית יהודי... לא מאפשר לי להתנהג כמו יהודיה... נו... רבש"ע: אם אלו הנתונים שלי... אז מה כעת אתה רוצה **מ מ נ י**?? ואז אסתר מגיעה למסקנה עצומה ונפלאה: לא!! כנראה שה' באמת לא רוצה **ממני!!!** אבל יש משהו אחר שהוא רוצה... הוא רוצה **אותי!!!** ואת זה אני אתן לו ובגדול...

זה בדיוק מה שאסתר עושה... ותלבש אסתר **מלכות!!!** היא נאלצת לחיות בארמון אחשוורוש... נאלצת לחיות בדור 2023 עם כל הנהנתנות והראוותנות... נאלצת להתמודד מול אחשוורוש... מה שהוא מבקש ממנה היא נותנת לו... היא מצייתת לו וכנועה לו בכל דבר... אלא שאז מגיע השלב שאחשוורוש מבקש **אותה!!!** הוא רוצה לקנות את הלב שלה... הוא מצפה לחדור לאישיות שלה... **סטופ!!! עד כאן!!!** אותי אתה לא תקבלי!!! ותלבש אסתר **מלכות!!!**

הרי כל הסיבה שה' בחר בי זה רק בגלל שפרסמתי את מלכותו בכל העולם... וכעת אם אני שוחט את יצחק... אז הפסדנו את המערכה... אז למה ה' מבקש ממני את זה?? מה ה' מרויח בזה??

אברהם אבינו מנסה להבין מה ה' רוצה פה!!!

ואז אברהם לראשונה מבין: ש... שכנראה עם כל הכבוד לכל מה שעשיתי למענו יתברך... וכל מה שה' רצה **ממני** וקיבל **ממני**... עדיין יש דבר אחד שחשוב לה' יותר מההההכל... ה' רוצה **אותי!!!**

ה' רוצה בן זוג!!! ה' כבר ממתין בשידוכים יותר מעשרים דורות... מה חסר לזו?? חסר לו מזכירות שיעשו לו את העבודה?? יש לו מחסור בכח אנוש... לא!! הוא ממתין לשידוך!! ה' משתוקק לבן זוג!!

ה' רוצה **אותי!!!!!!** הרבה הרבה יותר ממה שהוא רוצה **ממני**...

ואם אני כעת מוכן לתת את עצמי לשחוט את יצחק למענו... זה יותר חשוב לו מכל מה שהוא קיבל ממני... ממני הוא קיבל שירות... ושירות ה' לא צריך... ה' יכול להסתדר לבד... אבל אותי?? אותי זה שידוך?? אותי זה המלכת ה'?? את זה רק אני יכול לעשות... רק אני יכול לתת לו אותי!!! זה מה שהתגלה בעקידת יצחק!! ביום הזה לראשונה אברהם אבינו **הכיר** את בוראו עד הנקודה הפנימית ביותר וזיהה שה' בחר בו לא בגלל שהוא הפקיד הכי מסור לבוס... אלא בגלל שה' רוצה אותי!! יש לה' משהו איתי!! כל מה שה' רצה ממני... ה' בסך הכל רצה אותי!!!

וכאן ירד לעולם יום כיפור!! ביום הזה שה' אומר לאברהם אבינו ולכל זרעו אחריו: אני רוצה אותך!!! אני רוצה להתייחד איתך... ואם רק תסכים להיכנס תחת חסותי... אני מוחל לעונותיך ומטהר אותך כמו בן שנה נער... כאן מתגלית פסגת החדר יחוד בין קודשא בריך הוא ושכנתיה!!! להבין שה' רוצה אותי... כשנבין את זה... אז נזכה במוצאי יום הכיפורים לצאת ולבנות את הסוכה ולהתייחד בחופת חתנים עם דודי ורעי שאני לדודי ודודי לי... אני אהיה שם איתו לבד!!! אני אוכל איתו... אשתה איתו... אישן אותו... ומה עוד?? זהו!!! לא מספיק? אני פשוט אהיה איתו שם!! אתייחד איתו... מה צריך יותר מזה...

יתן ה' שנזכה להבין את המסר העמום והעמוק הזה שה' מעביר לנו... שלא נצטרך שה' יעביר אותנו במפגני כעס... שנבין אותו ממקום של הפנמה והבנה... והכי הכי: צריך לדעת ולהפנים: שאת המסרים העדינים האלו אנחנו צריכים להבין לבד... זה הדבר היחיד שלא יכול להגיע למעלה... אבא שבשמים יכול לצוות אותך תרי"ג מצוות... אבל לבקש מיהודי תרצה אותי... אל תהיה תקוע אצלי... תסמוך עלי... תן בי אימון... כזו בקשה והמיית לב לא יכולה להגיע למעלה!! קוראים לזה תורה שבעל פה... על זה נאמר: דודי שלח ידו מן החור ומעי המו עלי... זה תדר עמוק עמוק שאנחנו צריכים להבין אותו לבד... אוהו... יש דברים שאי אפשר לבקש אותם במילים... יהי רצון שנזכה גם אנחנו להכיר את בוראנו להתייחד איתו ביו"כ ולהיות חבוקה ודבוקה בן בחג הסוכות...

בינינו... באיזשהו מקום קשה לנו לעכל את זה שה' ככה ביום בהיר מוחל וסולח ומכפר לנו על העבירות... ולמה?? כי בינינו... זה נשמע מוזר... מה פשר הנדיבות הזו?? ה' ביום בהיר מוכן לסלוח לנו ככה בחינם... ללא תשלום... בתור מה ה' עושה לנו את זה?? מה עשינו בשביל זה שפתאום ככה הוא מוחק כל שטרי חובותינו??

ומה התשובה??? הסיבה שה' מסכים לנקות אותי... זה בעיקר בגלל עצם ההסכמה שלי להיכנס תחת חסותו... עצם הנכונות שלי להינשא אליו... להיפתח לפניו... לתת לו לנקות אותי... **זה הדבר!!!**

לא לחינם אם נשים לב רוב הפיוטים של יום כיפור כמעט ולא מדברים על תשובה... הם בעיקר מדברים על תשובה וחובה והתייחדות... אם זה שיר היחוד של האשכנזים ואם זה לך קלי תשוקתי של הספרדים ואם זה הכמויות של היוצרות בשחרית שכל הנושא שם מתחילה ועד סוף זה קירבת ה' ויחודו. **מה כל זה קשור ליום כיפור?? פשוט מאוד:**

ה' רוצה **אותי!!!** אם אני מוכן להינשא אליו... להיכנס תחת כנפיו... זו התשובה!!! ברגע שאסתר מוכנה להיפתח לפני המלך... ברגע שהיא מסכימה להגיד את עמה ומולדתה ותפול לפני רגליו ותבך ותתחנן לו... זהו!! זה מה שמלכו של עולם רצה... מכאן ואילך יש חתימה לטובה... ואתם כתבו על היהודים כטוב בעיניכם בשם המלך וחתמו בטבעת המלך

ובאמת מה קרה דווקא ביום הכיפורים?? מה קרה דווקא ביום הזה שמתנוצצת ומתעוררת הנקודה הכ"כ עמוקה הזו שה' רוצה אותי ולא ממני?? כי לפני כך וכך שנים... **ביום הזה הייתה עקידת יצחק!!!**

מה זה עקידת יצחק?? אז באופן שטחי... כשאנחנו מתבוננים בעקידת יצחק אנחנו בעיקר מסתכלים מהזווית הרגשית והנשית אודות הטרגדיה הנוראה שבזה... איך שאבא הולך לשחוט את בנו יחידו וכו' וכו'...

אבל צריך לדעת שהההנקודה של עקידת יצחק זה משהו אחר לגמרי... יש פה אברהם אבינו שבמשך יותר ממאה שנה עושה מהפיכה רוחנית!! הולך מסוף העולם ועד סופו וממליך את ה'... עושה כנסים ומחזק אנשים ומגייר את כל העולם... מתקן את העולם במלכות ה'... ובגלל זה ה' בחר בו!! ה' בחר באברהם אבינו בגלל שהוא העבד הכי נאמן... הוא העובד הכי מסור במשרד של הביג בוס... והנה סו"ס הוא מצליח למנוף את העסק ולהביא אותו לפסגת ההצלחה... ויטו כל העולם שכם אחד לעבדך בזכות אברהם אבינו... ובדיוק אז!!! ביום בהיר ה' מופיע לאברהם אבינו בבקשה מאוד מאוד מפתיעה: **אני מוותר על הכל!!!** לא צריך ממך יותר שתפרסם אותי בכל העולם... תוריד את כל הפרסומות... תסגור את כל המדרשיות שפתחת... לך להר המוריה... תשחוט את יצחק וזהו... סוגרים את העמותה... בסדר... אברהם אבינו אומר הנני!!! והוא אכן לוקח את יצחק בנו... אבל בדרך אברהם אבינו מנסה לחשוב לעצמו: בסידור... אם ה' מבקש ממני לשחוט את יצחק, אז אני אעשה... כי אני נאמן לה' בכל מצב... אבל באמת מה ההיגיון בזה?

לי לבן... תבינו: אני לא תמיד מחפש תוצרת... אני רוצה שאתה תהיה איתי!!

תסכים להיות שלי!!! שיהיה איכפת לך ממני... תביע עניין בי...

תפסיק להיות תקוע ביהדות!! תפסיק לסחוב!!

תחליט שאתה בחר בזה... תחשוב מה זה בשביל אחשוורוש שיש לו את הבן זוג הכי טוב ומנומס בעולם... אבל היא משדרת לו בכל דרך אפשרית: אני תקועה פה!!! גררת אותי בכח לכאן... אני תקועה אצלך... ותלקח אסתר... לא בקשה דבר... לא מוכנה לנדב שום הבעת רצון שאני שמחה שאני פה... טוב לי פה... לא!!! היא כל הזמן משדרת לאחשוורוש: אני פה על תקן של שירותי גרירה!!! נו... אפשר לבנות חיי נישואין עם כזה ניתוק וחוסר שייכות?? **אתה קולט איזה 'בית ספר' אסתר עשתה לאחשוורוש??**

מילא ושתי הייתה לא בסדר... חוצפנית... אבל לפחות היא הייתה כאן... היא לא הרגישה בכלוב... והנה אסתר מגיעה... עושה כל מה שמבקשים ממנה... מדקדקת קלה כבחמורה... אחשוורוש לא יכול לתפוס אותה על שום עבירת חוק... אבל היא תקועה פה!!! היא מרגישה כמו בכלוב ורק תשחרר אותה והיא עפה מכאן היישר למרדכי...

פונה אלינו אבא שבשמים ואומר לנו: בדורות האחרונים זו תהיה הההההנקודה... אסתר מן התורה מנין?? ואנוכי אסתר אסתר פני...

בדור האחרון זו תהיה הההההנקודה של ההסתרת פנים!!

מה שאסתר המלכה עשתה לאחשוורוש... אתם כביכול עושים לי...

אתה מאוד בסדר... אתה חרדי גלאט... דוס לגמרי... אי אפשר לתפוס אותך על שום ס"ק במ"ב שפספסת... אבל אתה תקוע ביהדות!! לא טוב לך איתך... אתה כל הזמן מחפש לעקוף אותי... אם גזרתי משהו... אתה מיד יוצא במתקפת סגולות וישועות איך לשנות את הגזירה שלי... למה אתה לא מתנהל מולי?? למה אתה כל הזמן איך לאגרף אותי ולהגיע אלי מכל הכיוונים מתוך כוונה אחת ויחידה: לעקוף אותי ולשנות את רצוני?? למה לרגע אחד אתה לא מוכן לשהות מולי... להיות איתי... סו"ס אני נוכח פה!! אני רוצה פה משהו!! אני רוצה אותך כעת בהמתנה לישועה... אז תהיה איתי פה... דבר ראשון: תסכים לקבל אותי... תן לי חיוך ותגיד לי: אבא שבשמים אני אחד איתך... ואז נתחיל לדבר... תתנהל מולי... תבקש... תנסה להבין אולי אני רוצה ממך משהו... אבל אתה כל היום עוקף אותי ועסוק בעיקר בעיקר להסתדר איתי... שאני לא אוכל לתפוס אותך... הגיע הזמן להפסיק להיות תקוע ביהדות!!! ה' רוצה **אותי!!!** אנחנו יותר מידי מתמקדים במה ה' רוצה ממני... והגיע הזמן שנבין שאחרי כל זה ה' בעיקר רוצה **אותי**... ה' רוצה כלה... ה' רוצה מישוה שמוכן לבנות איתו מערכת יחסים!! מוכן לחיות איתו... להיות איתו... שלא יהיה תקוע איתו...

פרשת האזינו

המאור שבתורה

מעט מן האור דומה הרבה מן החושך

שבת ח' תשרי התשפ"ד

הדלקת נרות	צאת השבת	ר"ת	י-ם
18:21	19:11	19:54	
18:19	19:08	19:51	ת"א
18:20	19:09	19:53	חיפה
18:20	19:10	19:53	ב"ש

כל הזכויות שמורות

יצא לאור להעמקת התורה ועמלה
עורך: יובל דהאן ב"י 050-4194600

בצל לשבת קודש בבלוק באושיין בתקופת השואה הנוראה, היה הרה"ק הרבי **מצאנז קלויזנבורג** זיע"א, הולך מבלוק לבלוק ומבקש מן האנשים... מה ביקש הרבי? אולי פרוסת לחם להחיות את נפשו הרעבה, או מעט מים להרוות את הצמאון היוקד? לא ולא. הרבי חיפש חתיכת בצל. "רחמו עלי, רצוני לקיים **מנהג ישראל** לאכול בצלים בשבת", היה הרבי מבקש. כאשר ראו האנשים את גודל הכמיהה, נתנו לא קליפה של בצל שבקושי היתה ראויה לאכילה... אבל בשביל הרבי היתה זאת המתנה הנפלאה ביותר. עיניו ברקו מאושר, ובמשך שעות רבות ישב בפנית הבלוק, חתיכת בצל בידו ומעיניו זולגות דמעות שמחה אתם מתרגשים מן הסיפור? גם אנחנו, אבל עוד משהו...

ברוך ה' בגודל חסדיו עלינו יכולים אנו לקיים בדקדוק רב כל מצוה וכל מנהג **בלי כל קשי**. נתאמץ ונשתדל להקפיד ולדקדק, ונחוש גם אנו את השמחה העצומה בזכות לקיים כהלכה כל דין ומנהג.

תפקידה של האשה גדול וקדוש עד כדי כך. שהתורה פטרה אותה מכל מצוות עשה שהזמן גרמן.

הזאב והרועה פעם אחת היה זאב אשר שוטט סביב עדר הכבשים. הוא **האיד פנים** לרועה ולכבשיו, ולא ניסה לפגוע בהם לרעה.

בתחילה חשד הרועה שהזאב זומם לטרוף אותו, אבל **כשעבר זמן** רב ודבר לא קרה, החל הרועה להתיחס אליו **כשכן טוב יום אחד** נאלץ הרועה לעזוב את העדר לשעות אחדות, וביקש מהזאב שיפקח עין על הכבשים. ברגע שיצא לדרכו, קפץ הזאב וטרף כבשים רבות. כשחזר הרועה וראה את גודל האסון קרא: "זה עונשי על שנתתי את העדר ביד הזאב!!"

יצר הרע מלך זקן וחסיל וברב תחבולותיו לא צריך יותר מהיסח דעת אחד כדי לבצע את זממו "ישן אל תרדם קום קרא אל אלוֹקֵיךְ"

אהבת ה' היא של כל המדרגות בעבודת ה'.

אומר הגה"ק רבי **יוסף חיים** זיע"א בעל ה"בן איש חי" ידוע, כי **התשובה היא רפואה לעולם**.

שנאמר "ארפא משובתם", ועיקר התשובה אשר תרפא את האדם היא, אשר תהיה **בפה ובלב** יחדיו: "בפיך ובלבבך לעשותו"

שתהיה **התשובה אמיתית** מעומק הלב, ויהיה לה ביטוי בפה- בידו ובבקשת מחילה.

לרפואת חנה בת אסתר

הסיבה שאסור לשפוט אנשים:

החלק הקטן שאתה יודע עליו

כל מה שהאדם עבר בחיים

לע"נ רחל (של) אלבו בת קלרה

בכל שנה היה הגאון רבי **אלחנן וסרתון** זצ"ל ראש ישיבת ברנוביץ. פונה אל הגבאי של הישיבה ומבקש ממנו בתחנונים **שלא יכבד אותו** בעליה בימים הנוראים.

תמה הגבאי על בקשתו המוזרה: "הרי אפשר שלא לכבד את ראש הישיבה בעליה ביום קדוש?!", טען.

הסביר הרב: "חושש אני **שלא יבדוק** בשמים את פנקסי, ולכן אני מעדיף **להישאר בשקט** יחד עם כולם, בלי לעורר שאלות יתרות..."

פעם, בערב יום הכפורים, קרא הגאון בעל ה"חתם סופר" זצ"ל לביתו וביקש ממנה: **לכי לקצה העיד**, שם גר אחד מתלמידי שהוא יתום, ואחר כך לכי לקצה השני, שם גרה נערה יתומה, והציעי להם שבסיום היום הקדוש **ישתדו** זה עם זה. תמהה הבת: "אבא, מה בוער? הרי **השעה מאוחרת**, וכבר אנו מתכוננים ללכת לבית כנסת ל"כל נדרי".

אני מוכנה לעשות את שליחותי מיד במוצאי יום כפור."

ענה לה הרב: "בתי, דוקא בשעה זו אני **מחפש זכויות נספות**, כדי שאוכל ליטול אותן עמי לבית הכנסת להרבות את זכויות..."

לא רק לכבד הורים, לא רק להתאמץ לכבד הורים, אלא להשקיע מחשבה- מה ואיך אפשר להוסיף עוד ועוד בכבודם, באיזה פרט ניתן עוד ועוד לשמחם.

פקידה לפתחשה

על ערש דווי קרא האב לבתו אל מיטתו והושיט לה שרשרת עם תליון. "בסוף התליון", אמר האב לבתו, **"נמצא יהלום**. היהלום יקר ערך - הוא היה משובץ בטבעת הראשונה שנתתי לאמך עליה השלום. שמרי עליו, אבל אם אי פעם תגיעי **למצב של דוחק**, תוכלי תמיד לפצח את התליון ולמכור את היהלום על מנת להתגבר על הקשיים". הנערה לקחה את התליון לידיה והאב החזיר את נשמתו לבורא.

הבת גדלה והפכה לאישה. נאבקה לבדה בועוני וקשיים, אולם עצם המחשבה שיש לה יהלום המונח בבטחה בתוך התליון שעל צווארה נתנה לה את **הכוח להמשיך**, להיאבק ולצאת מהמצוקה. שנים לאחר מכן, שחייה **הפכו להצלחה**, לא נזקקה עוד לתליון על מנת להבטיח את הישרדותה. הסקרנות בה גברה לדעת מה שוויו הממשי של היהלום של אמה. לקחה האישה את התליון לצורך. בחן הצורך את התליון בבוז. "עבודה גרועה!" אמר ובמכת פטיש ניתץ את התליון הקטן לחתיכות, משחרר חתיכה קטנה ונוצצת. הרים הצורך אותה אל פני האור ואמר: "גברתי, זה איננו יהלום אמיתי, אלא חתיכת **זכוכית רגילה** והסרת כל ערך!"

"ההפך!" קראה האישה. "אולי זה לא היהלום אמיתי, אבל פיסת הזכוכית הזאת היא היקרה לי ביותר בעולם - גלומים בתוכה תקווה, אמונה ואהבה."

העולם שלנו מלא בפיסות של זכוכית שכאלה, לכל אחד מאתנו יש לפחות אחד או שנים בכיס, לא תמיד אנחנו יודעים שהם שם, אבל פיסות הזכוכית הללו ממתנות לנו למקרה שנוזדקק להן.

כשאנחנו מעניקים תקווה, אמונה ואהבה - אנחנו מעניקים ביטחון. ערך עצמי ויותר מכל את הידיעה שיש מטרה אליה יש לשאוף. (העורך)

חינוך - מצע לצמיחה

תפקיד החינוך מוטל על כל הורה, **להשפיע על ילדיו**, את הצרכים הגשמיים מחד, המזון, הבגדים, ושאר הצרכים הבסיסיים. ומאידך, את החינוך, את הערכים, את **יסודות האמת**, את אמות המידה.

ובכדי להשפיע, ליצור **קשר אמיתי** של נותן ומקבל, טבע הקב"ה את הדברים כך, שהילד יהיה תלוי בהוריו, שיהיה זקוק להם כדי לקבל את צרכיו הבסיסיים.

הקשר התלוי כל כך, הוא זה שמאפשר את **השפעת השפע** בכל התחומים, ונותן להורים את **היכולת להעניק** לילדיהם גם את השפע הרוחני לו הם זקוקים כל כך. ובעז"ה במאמר הבא, נרחיב על כך יותר.

גדולתו של המקובל רבי שלמה שרעבי זצ"ל היתה מופלאה ולא חפץ בהקמת 'חצר' וגבאים **ושאר גיגונים** והגם כי היה גדול בתורה ופועל ישועות ויכול להיות מפורסם מאוד נהג **בפשטות מופלאה** והיו בביתו ילדים אשר היה להם כמו אב (הוא גופא לא זכה לילדים) והיה דואג להם **ומעלה אותם על דרך המלך**

במשך כאלפיים שנות גלות היה העם היהודי דוגמא מוסרית לכל העולם. אצל יהודים לא מצאו גנבים, לא פושעים ולא רוצחים. דוקא עתה בעידן השפע השתנו הנתונים.

אל תעצרו אם נאלצתם לקחת 'צעד אחורה' צעד אחורי הוא חלק מכל הריקודים הטובים ביותר.

על חשבון מי... בכל שנה נהג הגאון רבי **יהודה צדקה זצ"ל** לעשות **כפרוח בתרגולים** בערב יום הכפורים באשמורת הבוקר, שהיא שעת רצון, כמנהג הארי ז"ל. לאחר שנים, **השוחט** שלו **פרש** מעבודתו בגלל מצב בריאותו, ואז לקח הרב במקומו את אחד מתלמידיו.

מאז שינה הרב את מנהגו והחל לעשות **כפרות** בשעה **רגילה** של היום.

תמה תלמידו על השנוי, וראש הישיבה הסביר: "השוחט הקודם היה רגיל לקום בשעת בוקר מוקדמת, אך אתה אינך רגיל ואיני רוצה להטריחך. הרי לא יתכן **שאתנהג בחסידות על חשבונך**..."

להצלחה וישועה בכל התחומים יהודה בן בת שבע אבישלו בן אורה רפאל ארז בן הדסה צביה

לשמור על העינים, לשמור על האזניים מפני מראות, דיבורים, ספרים, שירים לא ראויים.

לשמור היטב, לשמור בכל מחיר, שלא יחלחל שום שמץ של טומאה **לנשמות הטהורות** שנתן בנו הקב"ה ברוב חסדו. **והיה מחננו קדוש.**

הילד: "המורה, אבא לימד אותי שעדיף לתת מאשר לקבל!"

המורה: "יפה מאוד, במה אביך עובד?"
הילד: "מתאגרף..."

כ"ק אדמו"ר ה"רב

שמחה מגור זיע"א

חשבתי ביום כפור במה שכתוב בוידוי על חטא שחטאנו לפניך ביצר הרע, וכי **איזה חטא** אין עושים ביצה"ר, רק הפי' על החטא שלא עשו מהיצה"ר עצמו טוב כענין ונשאר גם הוא לאלקינו,

וכמו שכתוב **בכל לבבך** בשני יצריך שגם את היצה"ר עצמו להפוך לטוב, וזה שאמר ז"ל (קידושין ל:) שהקב"ה אמר להם לישראל "בני בראתי יצה"ר ובראתי לו תורה תבלין",

שעי התורה מתבל את היצה"ר עצמו **שיהיה טוב.**

דברי תורה מפי ראש מוסדות "אור החיים" הגאון הרב **ראובן אלבז שליט"א**

משולחן גבוה

"שׁוֹבָה יִשְׂרָאֵל עַד ה' אֱלֹקֶיךָ כִּי כָשַׁלְתָּ בְּעֵזְבְךָ, קָחוּ עִמְכֶם דְּבָרִים וְשׁוּבוּ אֵל ה' אֱמַרוּ אֵלָיו כֹּל תִּשָּׂא עֵינַי וְקַח טוֹב" (הושע יד, ב-ג), לתקן את החטאים באמצעות תיקונים וסיגופים זה קשה מאוד, אך הדרך המובחרת והטובה היא להרבות בלימוד התורה הקדושה שמכפרת עוונות האדם. **והו שאומר הנביא **"כִּי כָשַׁלְתָּ בְּעֵזְבְךָ - קָחוּ עִמְכֶם דְּבָרִים"** - את דברי תורה, תרבו בקביעת עתים לתורה ובזה תשובו אל ה'. **"אֱמַרוּ אֵלָיו כֹּל תִּשָּׂא עֵינַי"** אמרו להקב"ה תשא את עווננו שלא יפגע וירע לנו, ובתמורה **"וְקַח טוֹב"** ואין טוב אלא תורה שנאמר **"כִּי לָקַח טוֹב נָתַתִּי לָכֶם"** (משלי ד, ב), קח את לימוד התורה בתמורה לעוונותינו. **על דוד המלך** נאמר (שמואל ב, טו) **"וַיְהִי יוֹד עוֹשֶׂה מִשְׁפָּט וַיְצַדֵּק"**, וקשה, הלא כל מקום שיש משפט אין צדקה, וצדקה אין משפט? **אלא מסבירים חז"ל** (סנהדרין ו' ובדברים רבה שופטים ה) שכשהיו באים לפני דוד המלך עני ועשיר לדין, והעני התחייב, היה דוד חורץ את גורלו כדין התורה ומחייבו, ולאחר המשפט שולח לעני כסף מאת המלך כדי שיוכל לשלם מה שהתחייב לעשיר. וזהו **"משפט וצדקה"** שגם היה מוציא דין אמת לאמיתו ומחייב את העני, וגם היה עושה עמו צדקה ונותן לו את הכסף שחייב.**

אך התפלל דוד ואמר (תהילים קיט, קכא) **"עֲשִׂיתִי מִשְׁפָּט וַיְצַדֵּק כֹּל תְּנִיחֵנִי לְעִשְׂקִי"**, ריבוננו של עולם הריני עושה משפט וצדקה, אך יהי רצון מלפניך שלא יעשו העני ובעל דינו קנוניא עלי לתבוע את העני, ואני אשלם לו בעבורו ואחר כך יחלקו מה שעשקו ממני, אלא אזהר רמאותם. **ואף אנו**, גם אם ח"ו נגזר המשפט בראש השנה, מ"מ אם הקב"ה יראה שאנו נכנעים ובוכים לפניו בימים אלו, אבוא כעני שואל על פתח, ונרבה בלימוד תורה וקיום מצוות הוא יעשה עמנו צדקה, ויוציא לאור משפטנו קדוש, אמון.

שבת שלום ומבורך לכל בית ישראל

ענין השירה הוא כאשר יהודי משיג שהכל לטובה והשית המנהיג בעולם.

בואו והצטרפו לרשימת תפוצה
hamaor.net@gmail.com

קיום המצוה בלי חשבונות- **האם האורח** חשוב ונכבד, האם הוא קרוב וידיד, אהוב או אולי הוא בכלל **אורח בלתי קרוא...**
נלמד גם אנו **להאיר פנים לכל אחד**, ונזכה לקיים מצות הכנסת אורחים אמיתית...

דמות הכהן הגדול נפילת "כורעים" בראש השנה וביום הכיפורים הייתה אצל הרה"ק רבי **שמואל צבי הורביץ**, האדמו"ר מספינקא זיע"א בקול רעש גדול **ובאימה עזומה**. נראה היה בחוש שהרבי מסר את נפשו בעת הנפילה.

פעם בעת שנפל הרבי ב"כורעים" ביום הכפורים, לא יכול היה להזדקף, והתאמצו להרימו מהרצפה.

ואמר הרבי, שבעת שנפל "כורעים", צייר לעצמו את **דמות הכהן הגדול** בקודש הקדושים, ונפל לחלישות הדעת, עד שלא היה בו כח לעמוד...

לעילוי נשמת: ניסים בן רימה, שרה בת חורשדי, דינה בת והב, יוסף דהאן בן שמחה, ליאור בן אילנה, ששון בן טיפחה, שמחה בת לולו, יחיא בן לוליה, פנחס חיים אוונה בן חנינה, נעימה בת עזיזה, כרמלה בת סעידה, סעידה מזל בת יעקב, מלכה בת שרה. פנחס בן פנחס, יגאל בן מלכה, דוד בן איזה, מרים בת זוהרה, הרב אלעזר בן שמחה, יחזקאל ושמואל בני שמחה, רפאל ואלברט בני קלרה, הרב יהודה יאיר, הרב יעקב יוסף בן מרגלית, אלעזר בן רגינה, שלום בן אורה מורי, הרב יורם אברגיל, ישראל בן שמחה סבג, שמואל בן רבקה, אסתר בת שרה, רחל רשל בת קלרה, חכם יהודה בן חנה פתיאי, שלמה בן דונה, יפה בת לאה **מן הרב עובדיה יוסף בן גורג'יה**

שירות
ויחס
אישי

משלוחים
לכל חלקי
העיר

הכלי"ז תלחיץ?

עם המהירות של דפוס ספיד
הכל יגיע בזמן!

בצ'כטו אטאן לחיות מקצ'ים למרפנען אמהימית ופלימיתל דפוס ספיד!

02-500-4569

מרכז מסחרי רח' פנים מאירות 8 ירושלים
דוא"ל So25004569@Gmail.com

<< קווי תחבורה למקום: 89,57,52,51,16,9,3 >>

ספיד
דפוס
מהיר
ומתקדם